

רבי יהודה אלחריזי

תחכמוני

נערך על פי כתבי ומתרומות שונות

עם מבוא גדול וחרוזות

ע"ז ד"ר א. קאמיןקה.

הוצאת "אחיםאוף"

ווארשא

בדפוס שלדברג ושותפו, טווארדא № 6

תרנ"ט.

Рабби Іегуда Альхаризи

ТАХКЕМОНИ

съ предисловіемъ и примѣчаніями

Д-ра А. Каминка.

Изд. „Axiasafъ”.

ВАРШАВА.

Тип. Шульдберга и Ком. Твердая № 6.
1899.

III Rabbinic Board T. B.

76 Liberty St., N.Y., תחנן הענדטם

נ"ד		נ"ד
177	שער שמונה עשר .	V
192	שער חמשה עשר .	LI
198	שער עשרים .	1
204	שער עשרים ואחד .	16
209	שער עשרים ושנים .	28
214	שער עשרים ושלשה .	35
220	שער עשרים וארבעה .	46
228	שער עשרים וחמשה .	55
232	שער עשרים ושמונה .	70
237	שער עשרים ושבעה .	78
242	שער עשרים ושמונה .	84
247	שער עשרים ותשעה .	90
251	שער שלשים .	102
255	שער שלשים ואחד .	111
260	שער שלשים ושנים .	119
274	שער שלשים ושלשה .	134
284	שער שלשים וארבעה .	145
289	שער שלשים וחמשה .	154
297	שער שלשים ושמונה .	159
301	שער שלשים ושבעה .	168

Дозволено Цензурою.

Варшава, 12 Января 1899 года.

תבנַן הָעֲנִינִיּוֹת

שער שלשים ושמונה .	306
שער ארבעים ותשעה .	310
שער ארבעים ושבעה .	314
שער ארבעים . . .	314
שער ארבעים ותשעה .	320
שער חמישים . . .	325
שירם וטפחים . . .	332
שער ארבעים ושלשה .	332
שנוי נסחאות . . .	336
ושימת האנשים וכו' .	341
שער ארבעים וחמשה .	341

חיי רבי יהודה אלחריזי ומבוא לספרו "תחכמוני".

אלחריזי בתרור סופר עברי.

ר' יהודה אלחריזי יוכל להחשב כאבי המליצח העברית החדרה; הוא אחד הטופרים העברים הראשונים בתובן השם בזמננו זה. אני אומר: אבי המליצה, ולא אבי השירה, כי מען השיר לא הרבה בישראל, או פסק רק משך אותן דורות. „הפיוטים ליד הנבואה, והחפה והסתלה בנחת מוכורי דור בן ש'“ (ביבליות צנץ) לא נתנו את השירה לגועם בקרב עמו, ואחריו אשר משלו בה משך אותן מאות שנה הריעונות האגדיות והמסורת הלאומית ממשלה בלתי מוגבלת יצאה לאט לאט מכתבי בנטיות — מעוננות ונגשיהם — להתריעע עם הייחיד בחוי תלוי, בחנו ומששו, בערו ואבלו, בריבו וקגאו, בוזונו ומשובת לבו. על ידי התעירות למוריו הרדקוק והשפעתו לשין ערבית נוספת נספה על המלacades על התבונת ואהבת השעשועים על בקשת הנשגב והמושיע, כנה גולחו שורי دونש ומנחם, ר' שמואל הגניג'

ובן גבירול, משה בן עזרא ויהודה הילוי ; בשורת קדש הם תלמידיו דוד ואסף, בשורת חול ובן גם במק玷ם החדרים הם תלמידי העربים. אולם המליצה הפושטה עוד נמה שנתה. היכשרו נ לדבר בלשון עמו על כל הדברים הינו עשים בעולם, להאר בעכבים בולטים מחות חוויתם ולהציג רעיונות באופן מושך את הלב — הבשרון הוות הורל בקרב העברים לא רק מוכן תרבן הבית השני והרימת הממלכה כי אם כבר איזה מאות שנים קודם לו, מזמן התפשטות השפה היהונית בארץ הקדם ונום בין המשכילים בארץ ישראל והווות לשון ארמית שלטת בקרבת ההמון. מן הזמן הזה והלאה נחפש לשוא פפר תחביב עבריות צחה בעיד העם, טופר ע"ב ר' "טופש חי אגוש במלאמ" להציגם לפני הקורא אם לתועלת או לענוג ושעשועים. יכול היה כי כתוב תולדות המליצה העברית חיל את התקופת התהוויה בספרותנו החדשנית ביהודה אלחורי, כי הוא היה אחורי בן למופת לעמגואל הורומי ומואיטליה עברית מליצית החול לאשכנז ופולין, לפניו אלחורי היו — מלבד המשנה, הגמרא והמדרשים, הלכות ואגדות ופיורי כתבי הקודש, ומבלדי השירה אשר נשאהה עברית כל הימים — ספריו ישראלי נכתבים על ידי המשכילים בעם בלשון יונית (דרבי הימאים, חזיונוט) ואחר' עברית (מחקרים, וכוחים וגב פירושים והלבות), כמו שכותב עוד ר' אלפסי שלש סוגיות בלשון ערבית; ועיר שם נמצאים בטלמוד, בכתבי הגאננים או בטפמי המפרשים והמדקדקים פרקים מקושעים או ספריות וחוזנות בודדים מפוזרים ומפורדים כתובים עברית צחה. אלחורי הוא הספר העברי הראשון מחבר ספר מלוי צי שלם אשר הוא עניין לעצמו ואשר עשה ר' שם במהלך הספרות העברית, ספר

אשר לא בא להורות וללמד, לפריש ולהתפלס, כי אם לענוג ולשעשע, לא לדוריש בכבר ריאש ולגלות הדשות וגוזרות, כי אם לשוחח בחוריפות מליציות (esprit) על דבריהם יודעים לכל אדם מן השוק, והוא כשרון „איש אשר שאר וווח לו“, לפי דבריו ספר אחד צרפתי¹⁾.

אולם לא בעבור זה בלבד נחשוב את אלחורי לחדש המליצה העברית או „חספרות הייפה“, כי אם גם בעבור היותו הספר העברי הראשון אשר ח' על עטו ועל מליצותיו, לו גם במצור ובמצוק. הרاءב'ע אשר עלה עלייו בחוריפות שבלו ובמஸלתו בשפה,חו בתור חוקר ו וחכם מדע |, המליצה לו רק לבוש ומטrhoו ההשכלה והתודדים; גם הוא איש אהוב מנוחה אשר נדרדו הרבנים הם רק תוכזאות מקרים חיצוניים. אלחורי הוא טופר אשר מליצותיו הן משענתו האחת בחיים, ובabhängigתו העזה לשפה העברית מצד עצמה געשית לו הביבה להכמתה ולמאבה באחת; הוא מעתיק וכותב מה שנונותים לו ומה שביביא שבר, אבל גם על פי בחירה ונטייה פנימית, ואם קחלות נכבדות כלוניל או מושיליא ממלאות ידר איש להעתיק למען ספריהם נכבדים לשפת עבר אין ספק שנמצאו בו את הספרן הוותר מומחה. אולם התשוקה הפנימית גושאת אותו גם לשוטט בארץות, להתבונן בנגליות היעולות, לקבל רשיoms חדשם, להווות בעמיהם ומרינות, כמו שטופרים חיצוניים לנכתבו העותם בומנו, אשר

¹⁾ „L'homme de génie, en France, c'est celui qui dit ce que tout le monde sait“. (Nisard, Hist. de la littérature française I, 3).

העתקתו לפירוש המשנה להרמב"ש) נולד בארץ פפרד העברית בערך שנות תתקפ"ה לאלאף החמישי (1165). בתהלה ארץ מולדתו הוא מותגתה בכמה מקומות בכתביו, אולם את המקום אשר בו עמדה ערש ילדותו איננו מזכיר ונום לא את אביו או אחיו ובני משפחתו (*), גם נשנת הולדרתו לא נוכל לדעת עוד בדוק. קרוב הדבר שנולד בטביבות ברצלונה (הקרובה לפרובנצ'א) וכי בעיר היהיא עברו עליו שנות הבחורות ושם נפה את חמו בראשונה בעבורה ספרותית, כמו שיתברר לנו בהשקבתנו על כתביו. מיום עמדו על דעתו שאך למלודים ויישא

Ehrensäulen und Denksteine

ר"ל דוק פ' נספפו (ווען 1837 ע' 25–47).

ליט"ל גונז סטמפלורו סטנגוליט למפעות ר' נימין מטולידין (לנדן 1841 מלאל צויל סטנסט פל סטמיילס טילס גונזינס גניזון) ורhipis (on the geographical literature of the Jews) נטעקס טאנזיניות אל קומן כתפיו קטניות חלק ה', ע' 168 וסלה. רצ"ו קה מפ' ריכ ווילסן פראלה) נמחכלתו על מהריהן מות פלאוונות כל כתקמוני (כלון 1845) וכשפפו "ニクタルダルゾウサフ פהעיזע" (פרהאג 1858).

Archives de l'Orient latin ר' מ' צויל נסמהqsות חלק ה' ע' 231–244.

קה' קראל אלברט כט "Die im Tachkemoni vor kommenden Angaben über Charisis Lebeu Studien und Reisen" (גנטיעיגנגן 1890). הולס כל סטמפליס סטלה הינה מספיקס לדיעת נוכחה ממשיעו וספליו.

(*) בכתבת לайл חדד מכך שמתוך פלוי ה'מו געוונו גער.

חיצם צענים (bohémiens) וחיצם אורהויתבל, עם ההבדל היהודי, כי במקום אומלטין מושבים של קוראים — אשר לא היו קודם המצא הדפוס — דרו נאלץ לבקש למחבות שעישועי או "קליטונו" נדייבים יהודים בעלי חון למען הקדיש לחם פרו עטו ולמצואו בזה מחיתו. סופר כי אם גם איננו מוליך את עמו בנתיבות חדשות ואינו פעול על מוחלך הדעות בזמנו, משפטו הוא על התפתחות הטעם הספרותי וטביהם חותם השפה, וראוי ביחס לשום אלו לב בחיות עבורתו הספרותית גם מצד בכ'ה נכבהה מארך כמקור לידעית קורות העם ותולדות רביהם מגדיו יישראל בזמנו.

מולדה יהודיה אלחרויו וראשית עבודתו (2).

החיים הרוחניים בזמנו.

יהודיה בן שלמה (בן אל חפני?) המכונה חריזו או, בלשון זמנו: "הידוע בן חריזו", כמו שהוא בחרמת

(2) על הלוויו כתבו מלהרים מתקנישס, מיזקדים על פלוג רק כספפו כלאיי "תחכמוני", סטמפליס קהלה: מה' סילVESTRE DE SACY סטמפליס סילבסטר "וילסן גוינטיק" בנת 1833 חלק ג' פמוד 349–306. סה' Eugène Boré נסמהqsות פל' נמת 1837 א' פמוד . 43–21

נחרבו קהילות ישראל המפוארות שם, ואשר הצללו את נפשם מרצח ושר חשו מופלט להם באرض הקדרם, במצוריהם (כמו משפחת הרומבאים) או בקאמט אלוניה ונגב צופת. העיר ברצולנה במדינת קפלונייא הייתה אז בזיהור רוכבת עמים ונכברת מאר בסתוריה אשר פין דרך ריק ים התיכון לארכוז הדרק⁶, שם הייתה בעת ההיא גם עיר ישראל גדולה ועשרה ובראשה אחד מאצילי ישראלי הנודעים לתחלה, נדיב וחובב הספרות, הנשיא ר' ששת⁷ ("ראש נדיביו עולם, ואוצר החכירות כולם") (חכמוני, ע' 416). טופרים והכמים רבים ישבו בעיר היא, עד שרבי

כמאיזו (כלנו) סס מסוכר ר' הילך בן מליזי יוון סיטות פיסי
גס קו ממחפת המתכל.

⁵ סטוחרים סכלגולניים צוינו מעס עילס קונסולס מיום דיס נסלאדיין, מילאנו ועיר-מסחר סילינקלקס בכור מלך סי' למספלס, ח'ת' נסנתה 1268 קנו מלך מלךJaime I נס' קוכות לוטוב' קונסולס מוהדים בפיו, "וילמיון" טון ת'ן, ותיג'ר-מסחר נסמות קיו וילמיון מיכלגולנים דרכ' הילסנדילום בלאן מגדים וסווינון כלן הילץ פקס, נסודות למחרקים מלחכת כתידרכת נגדותן שלך פדרחו הוא נמנתו קפלונייא, ביחס בגדי נאל (Woll-Manufaetur) (סוחיות הרגנץ הילך, לפיו תאגות ננטינה חדתך נילץ קדו, נילטו לעטוף לג'וין דרכ' וס' סטיון. פ' על האות סח' נילזונו וכל מהו קפלונייא התי נסלהמליים קרתיסים נספר קויות ספרד ל'יל' ס' סטפער Gotha) (1861) חלק פליש' מעול 416—474. ע' ז' תוכן גס' ס' ספחת קסנות יסראל געת סיטה סס וגינוג'ן וכל מהו.

⁶ על הדתו עי' גראטן, דס', ח'ן זכי, ע' 392—393.

הותו מוכיל פלי' געל שטועל (וילמיון דב' קסטת גס' מילן מנא

נספו להתגרד בין חכמים ולהשתלם בלשונות ומדועים⁸. על פי מעלה משפטו וכפי הנראה גם על פי מצויה החברותי חי בארץ מולדתו בתחום חוי כבוד. דבר זה יוצאת לא רק מהרוויו (באש החכמוני: "בְּאַרְצֵנוּ רִים בְּרוֹם עָזׂוּ וְהַדּוּ" וכו', בשער ט' 2: "הייתי על ט' 2: "הייתה לי ביום נערוי עשר וחמש", בשער ט' 2: "הייתי על שMRI שוקט ושושני שנונים בגני-הענוגים לוקט"), כי אם גם מדעות טופר אשר בתב' זמן קוצר אחריו מות אלחרוי ובלוקט שהיו מכירין אותו ודרשו הימב' עמו ואחרותיו, והוא מכנה אותו "החכם הגדול הגבר הוקם על קצין על הלשונות ר' יהודת הרינוי" (ויסף בן אלפואל בראש פירוש המשנה להרמב'ס מסכת תרומות), משפתו היהת לפי הנראה מן הגלגה אשר הגלתה מעיר שיביליא בעקבות כבוש נגב טפרא על ידי האלמוניים (בשנת 1148 לספירתם), כי מחדור שלפניו זה מוביל רב' משה אבן עזרא בטפרא הערבי בהאב אלחמאצ'ה ואלמלוא-אברה את אבו יצחק נ' אל-ח'ריזי, משיביליא

³ "ומיוס דעתינו בינוינו, ונענץ כללי קמתי מחונית, שמתי כל מוקדי נתקתק נרגלי הכהנים" (נכחדתו לאנתקת "וילמיון פטילוסופיס"). "הייתי בימי געוווי מתಡפק על דלמי חכמים ומצליכים" (תמכוני שעיל' יז' נסבדולע צלנו ע' 168, הילס מספאל טז' ננד קקס נטהוב פלאטיס מסיליס הור על חי' ספוריו להין גבולות וילמיון כוליעיס בון סלמת וסידון, בון חי' טלאו ומי גנול ספר פס' סימן ס' הילמיון, נ' פ' געל פרוג'ה מה' קון).

⁴ פלמ' כי גע צמו ס' קוחלייס לא נזה' דנדלאס על מולדת סמתקן פלמיון. מלבד זאת צדע לא מתקחמווי (גע צלט, עמוד 41

אחר נודע מזא לנכון להנדי עליה „אוירא דרבצלווא מהכימ“ (תש"י הריב"ש שט''). שם שקר הרוי בנדיר על למדינו ושם חסה בצל הנשייא הנדייב בימי נטיוותיהם הראשוניים, כי אין פקק שעתקתו העבריות למאמנים ערבים אשר כתב הנשיא העשיר⁽⁷⁾, חסרי ערך רב מצד עצם, הם הצדדים הר אשותניים אשר עשה מתוך מליין ווועד לשונות מען הדרש בעוילם ולא קינה לו שם מתוך מליין ווועד לשונות נכבות, לתועלת מנדרים וראשו קહות לעכורות גROLות ונכבות, תהוורה והדר עת.

נפלאים ונעלמים בעינינו, בני הדור הזה, דור התהיפות וערובוביא במתחה ישראל, מחותוט החיים הותוניט מתקופת חכמי פריד ופּרָבָנֶץ. דבר אחר מובע עליהם החומר: השלום המוחלט בין ההוראה הרובנית ובין ההוראה היהודית, בין גוטרי ברס הדת ובין חובי לשונות ומדיעות. מושרות המדיניות ההן, כי בהן לא זורת מעולם „ההשכלה“ היודעת לנו מהדור העבר, החשכלה אשר יצאה הלאה ומוננה מכף גבלה ועד קדרה לחלם ברבעים ובשרידי קדר הקשורים ברוחו ונשומו של עט

נפְּטַח פְּרַק סִכְלָתָה⁽⁸⁾ ול' יסודס הַן תיכן בְּזֹהָטו לְכֹטֵן מִתְּנוּ לְהַתְּנוּ ווופת בענול הצעך וככונד סְגִנּוּ הַלְּיוּ עַי' ודיעתו לבנון עריכות. גס נחכמת לפרטס סוה נקן וכתח נס מהמליס לבלון עריכות. על מס צעכין גרכטן יט לאקסיף גאנז'ה מאנו כ"כ" גַּוְּסַפּוֹלְד "מִלְּגָמָר כְּמַיִּינָה סְפָּלְקָה, גַּמְּלָטְלִיס, גַּמְּקִיְּסָה וּכְוָ'" ופקטוריד-לפרטס (לפלטס), עי' כsmith ניוטולר 2138, 2135 וכו'.

⁽⁷⁾ כמו "לְפָטָח לְבָיוֹן" (כ"כ) היוכפולד, ניוטולר 2142 כימן (30), וכן מושג מסמך מיליס סמכליס לקלס נן כתביו.

ישראל לפני החתמותן באלפי שנים, לבקש "כְּפָקָעָות תְּרוּרָה, מפנות הָעֵט, קָל מַופּוֹר הַבְּלִיס וּכָל רָאשׁ פְּתִיחָם אַקְּרָה" בגואה ובגדל לבב אשר לא יוכל לטאות ומן רב על ריקנותה הפנימית. ובארחות ארוגן וקטלניא גס שם היו הרבנים מחמיירים ומדרקרים בחותם השורה בכל ענין דתי קטן ונדרול, גס שם פְּלַפְּלָה להלבות ואגדות ויעילו פִּילָּא בקופא דמותא; וווטפרים החיזוניס והחכמים בן השוק גס הם אהבו חי נחת ועשועי הרוח בואר המחקר והמדוע. אלום רגע הערבות הרוחניות (geistige Solidarität) עוד לא חdal בימוט החם בקרב מפלגות ישראל; לא עילה על לב כל דורש הכמה ומושלים בידיעות העולם לפקק אף רגע אחד בחזותו הטבעית לבבד מטרות קדריש באשר יכבד איש בן תרבות את ابوו ואמו; לא חיע כל מליע או ווקר (אם לא בדרך הלאה ובධילותא) להטיח דברים בלפי הרבנים בחירות העם, אשר מעולם לא קבלו ממשלהם בוועשה ויהו למשא על הקהילות, כי אם הורמו על לנאנ. ולתפארת על פִּי ידיותיהם הרחבות שקנו בחיו צער ארכובים ויתרונו ענוה ויראת שמיט שהצטינו בהן.—אמנם גם בעלי התפקיד נאוני העם מצדם לא התרשלו או בהשלהם ירידותיהם הבלתיות וגם אם נבערחה מהם להשתלם בעצם לא זו מחייב בלבד ונפש את בעלי המולצת ואת השוקרים על חכמת הנברים למען הרוחב הדעת ביישראל. בן מופיע לעונינו החלום בין הנויות היוחנויות בקרב חכמי ספרד בשלומ אמר מושדר ברגש בדור וטמאתייה של אלה לעומת אלה — לא, "בשקי מוסכם" ובוית כוותה מן השפה ולוחע מען בטוח על השנאה הבושת הבל.

ובגיטיות האחדות הפנימית הזאת, הורה לנו בominator זהה, אנהנו מוצאים את המליע' ר' הבשראן אשר לפניו; איש אשר כל הט戎יגולגוניא של "השכלת החדרשה" — לצחוק על הבוערות והטנצלות, לחעיר את העם משנתו, ללמדך דרך ארץ ובר — לא זהה לו⁽⁸⁾, איש אשר לשונו "להט הרוב מתחכפת" ואשר די עז לו בה ללחום מלוחות דעות חדשות ולבחול נצחים, לדבאת ולהחויר לעפר כל מהנגיד⁽⁹⁾, איש אשר צפה והביבט בחוי עמים שונים ויקנה דעת בלתי רתבה, וגם רעיונות מיוחדים לו על העניינים שהוא מhabבנן בהם, אף חפשו הוא לנפשו כתפער והונגה דעתו — ובכל זאת לשוא נחפש "קֶרֶע פְּנִימִי" בלבד בין הנפש הכללית והיהודית. עבורתו ממה וכוללת מקצועות שונים מן הקצת אל הקצתה, והבריח התיכזון הוא החפוץ להعش שיר שפתח עבר אשר אהב וله עיל לעמו. בגין הוא מעתיק באהבה וברצון גם ספר תלמודיו של הרמב"ם, גם ספרי מחקר ופילוסופיה וגם ספרי שעשויות וחווונות מהספרות הכללית בומו. הוא עבר נאמן להשכלה העברית במובנה היהודי רחוב. בגין אמן להשכלה באספת המחברות אשר כתב לשושעים, בספר תחכמוני.

⁽⁸⁾ במקומות שונים נזכרת סתקדמת סתקדמוני ("לְסִפְר סִפְקָדָתֵךְ עַל כתבי סִכְלָתֵךְ נְתֻזֵּן וְלְפָזְעֵן"), עמוד (7) ובקיל ספר.

⁽⁹⁾ "לוּ הַעַט אֲשֶׁר בְּטוּרָךְ קָאָרָה
וְתַּפְשָׂה אֲשֶׁר בְּקָהָפֵךְ לְגַחַשׁ" (תחכמוני).
מי ימַעַן זְכוּר כֵּסֵף הַתְּזִקְנָה לְגַדְלָן?

ג

אלחריזי במרשליא (בערך שנת 1195), העתקרו לפירוש המשנה ולמורה נבוכים,

לא נוכל להזכיר משפט אם עטפ ר' יהודה אלחריזי גם בפרקמיטיא וכפעם בפעם, "נטע במחזרות" (כמו שהוא נזכר בפי גבוריו בהתחכמוני במקומות שונים) ויבוא על ידי זה בפעם הראנסונה מספדר לפרשילאה, או כי נטע שמה רק באשר נקל היה לו יותר בנגב צרפת, מקום ממש השפה הפרובנסלית לברדה, למגואה מהווע עיי יידיעותיו המרובות בלשון ערבית, השפה אשר היהת או על ידי ספרותה העשירה למקרה לתהית המדיעות ואשר היהת דרישה גם לטוחרים במשמעותם ומונטם עם יושבי ארץ הקדם. בכלל אופן אנחנו מוצאים אותו במארשיליא בתור ספר מומחה ורגלי בהעתקות מערבותית לעברית צחה, לא יאוחר מערך שנת התקן"ה לאלו החמייש (1195) ואולי עוד קודם לו⁽¹⁰⁾. נשיא העדה היה בעת היהיא "הנדיב

⁽¹⁰⁾ למען סכךיות קולות מענו עלי לסקרים נזק כל גודל סתמהDET ני, החקי עיון רב, כתובן מסעי הלחשי ו热血 על ידו. התחלינה כתילות רכות לכלי ימי חיווי ומי מיוס מנגדי דוכן. וכן, גלהען, שווק וכל הסגוליות בעקבותיהם עשו נחכמת ססתן הלחורי יה כסיעתו מסכל געך 1216 לו החקי צאת 1205 ויעבור מסס נפעס סלארזונה דרכן עריא נגכ' לרפת. בסחצ'ן כן על פי סמסופל כפער מא' (עמוד 349 וסלהק נסיקות גלון), אבל פזוף נטען

השפה הוויגר בתקופה ומתקופה בזמננו שהיתה גם שפת יערות. השפה הוויגר מושם וופעלים השוכבים¹¹). שם מלאה עדות ישראל את ידי יעקב נבגדה. הרמב"ם, ראש החכמי יישראל בדור החוזה, „אשר העלה מזוהר התלמוד מגנות, והיו למאורות, לפكه עיניהם עררות“ כתוב את ספריו על הרוב בלשון יערות.

כג' עלתנו בברורה הקולמת) ע"ז לדקה לעניין מתכווחת פלאה.

ר' משה, נשיא הארץ, ועומד בפֶרַץ (חכמוני, שער מ'ו, עמוד 361), מלבד זה הבהיר שם לדעת את ר' נתן פקיד

היהודים לא רק במקום מושבנו במצרים כי אם גם ברוב המדינות היהודים ליט' התיכון, אולם בניגב צורף הילדה או להתקשרות שפת הארץ הרומנית, ופירוש המשנה אשר הגען אל קהילות ישראל שם היה מונחaban אין לה הוכני. ביהדות אלחורי נמצאו להם איש אשר ביקשו, בעל גנון עברו נמרוץ וביקי "בלשון קדר", גם בעל ידיעות מוספיקות בתלמידו למען תרגום ספר נכבד כזה. נקרא נקרתי בעיר מושליא אשר על מבואות ים יישבתה — כה דבריו המעתיק — "ובית נתיבות נצבת ובמבחן המקומות נחצבת, ושםעה יוצאת בכל הארץ, ואליה גויים יבואו ואפסי און, ושם קהל גדול מזור עבותה הך", ותודה עליל, שם דר רבונו אצילה ושבועה, נקבי ראיית בחכמה יודועה, לרשות להם בלשון הך פירוש המשניות שהבר רב החידול נר ישראל, וברבוין התורה משנה ליקותיאל [= משה השני], הוא עז הדעת אשר תואה לעיניים, בגין ה' בארץ מצרים" (12). ובתקומתו הקצרה הוא מראה שלגיה לו והיט חוברתו המשולשת בתורה מעתק. "חכמי כל אומה הטעמו כי אין לאדם להעתיק ספר עד ידע ג' דברים: א) סוד הלשון אשר יעתיק מגבולה, ב) וטור הלשון אשר הוא מעתק אליו, ג) וטוד החכמה אשר הוא מפרש מליה [הבנייה, ובשלשת אלה חבל המליצה יורתק, והחותם המשולש לא במתורת ינתק]. הוא מעתיק "ברב המקומות מלאה בגנוג מלחה" אבל, "ירוץ להשיג

הענין תחלה" ויבחר מאוצר המילים את היותר קלות ווכותם למען יהיו הדברים „נכנים ללב ונכווחים למפני" . בימי שבתו בנגב צרפת בקר עוד קהילות ישראל נכברות, לא רוחקות ממרושליאה, ובראשן את העיר לוניל (Lunel), עיר מולדת רבעים וחכמים רבים מגדולי ישראל (13). שם משך אליו חמד הרב הנודע לתהלה ר' יהונתן בן דוד הבחן, מנשאי העדרה, תלמידו מופלא וחובב מרדע, אחד ממעריציו הרומנים בומנו ואחד מהארשונים אשר נטשו בדור החום מגנט קרפת לארץ הקדושה; הוא אחד מהמעוזרים ומהחיקאים ביר אלחורי להעתיק כתבי הרומנים (14). בן בקר גם את

(13) סמליות פענליים כמו לות סעיר נכס, נקעת ילהו" (ויתח= Shune) זו, מגל ילהו", וכן גותג סרכ' ז' זוויחס בעל סמליה תנון סמליות לספרות פפלו לך חכל חכל נשי סיט' : "ל'צחהרי ורהייה, במגדל ילהו חברו, ולטס הרומו". על תסתת ספר פסיון מוסכיס גס חרוי סמחכל צלפינו צבע מלחים (עמוד 415), וסקנתה סיינינה טס סיט': "על קקל לויין". לח"כ נגען 416 [=]: "ישלעם דבר חבקה אל' י' ח'ס - בעזקה אל' מואר שמשם יגהו" .

(14) כן יס' נסיני לות סכתת לתוכויס ע"ז נגען ס' ז' ויטיס (עמוד 416), וכל גוון כתבות כתוויסי ר'ין ולוות לסטון ערלון כמו על סקלמת פ' פמנס בטמא. — לודות ר' יונתן להס נמלנס טערס 10, ושוד על ליטסוף כי לפי דעתם צב פאלס טס מילן סקס נען 1199-1198 (וינכויים לדכי נכל ז'ך ל'יק) הטענויות מעלה לאפנאל סלי"י נטמת תתקס'ק" (1205) וס' ח' ע' מו' ב' ע' מו' ה' ח' ל'ק ס' ל' ז' מהו טנקטו ה' עט' עלי'ו, וכן היה מין דכני סלמג'ס כלגרת לחכמי ליטול (קונץ ליפסיו ח'ק' ד' ג').

(12) לר' קיטת טמנוג הפלג נכל ס' מ' נס' מלפק נספי כתלמוד כתור סקדים למיכ'ס ז'ל מסדר וריש" .

ממ' שביעות. אולם, לא היהת העתקת המשנה עבורה נאותה לזרוחו, ויפסיק את מלאתו. אחריו הגיע הספר הפילוסופי הנכבד של הרמב"ם למקומ' מושבו ויתקנאו בר"ש אבן תיבון לחעתיק גם הוא בטנגון הקל ממיוחד לו את הספר והוא איש הריש' כל תפוצות הגולה¹⁶). לא גודע ברור אם העתיק שאל את המורה בשכחו בפרובנסא מכיו שנאראה מוחדרתו, או נכננים דבריו הכת בת (חביבוני עמוד 410) : "והעתקי ב ספר לדלשותן הקדרש מורה הנගבים לאחר מן הנגנים, והיה לראותו נוטך — ושם יוסף". אולם נראה מຕוך החרזותם החם רך שהוגש הספר למנהה להגדיר יוסף, איש לוחם מלחמות החכמתם ועליהם בא אבל מקריב לבו גם לעבדות ה', ובמליצה יפה בותח לו המעתיק שימצא בהספר המחקרי הזה גם ציצים ופרחים, גם אש ועיטים לברכו לאל.

לקרבו לאל. מלאת הטעתקה זהות מספר אשר יצא כשם בగבורות
להאר ע. שמי המחשבה העברית ויברא קופה מרשה בהשכלה
ישראל, נבדקה בחודש בתו עדור פרוטית, ונעים להתבונן
בערוכה חמוץ לעומת צורתה העתקה אבן תיבון. העתקה
ר' שמואל אבן תיבון היא עכודה כל מה וכורדוק ובגירסאות
בעמל ווניגעה רבה לברור בוגרת כל מה שעובדת עשויה בעדר בני
הספר עפ' מוציא מכתבים עם המחבר, עבודה עשויה בעדר בני
עליה המעתים, גדויל חכמי הדור המתבודדים לעסוק במתקרים
ויזלום גושבבים: עבורה אלחרוי היא קללה ופשטה, מליצית

¹⁶ על לנכ' קעתקט חוריין למו'ג עי' מ"ב קולווכ' סמכס
ר' ג' פְּנִינְדָּיְנְעַל צְפָלוֹ כָּגֹל עַל סְכֻעַתְקֹות (כֶּלְלֵין 1893) עמו'ג
428-434.

בלקורי (Beaucaire) יהודע שם אל נשייא עדת ישראל ר' קלונימוס ולא החכם ר' יהודה בן נתנאלא¹⁵, בהתקתו לפירוש המשנה עשה לו שם בקרבת חובבי התורה והמלע, אף כי השלים רק את המבוא הכלול ואת סדרו וורייטס, גם מוה חפש כבר מכאה שנה אחריו בן ר' יוסוף אבן פאל במצות הרשב"א ולא מצא בכל המורינה ולתיה עד סוף

מ"ד): «ולֹא יקַעֵס כְּעִוָּרֶכֶת הַלְׁוִי הַחֲזָר תְּמֻכָּתָךְ עַד וְתָהָר, כִּנְסָה
סְדָדָעָה שְׁעָלָה בְּכָתָב פְּלִילָה לְיִשְׂטָהן הַכְּפָנָן בְּחִילָה ט' יְרִיחָה וְלִשְׁבָּרָה
יְרִיחָה וְיִםְסָה וְנוּ) וְכָלְכָל הַכְּפָנָן עַל חָתוֹן כְּסָפָקָה וְזָלָחָן לְכָס עַס וְזָה
סְכָמָה פְּתָלָקָה בְּלָלוֹתִי מְמוּרָה סְכָנוּמָה נְלָכוּן עַלְעִיָּהוּ». וְכָמָנוּ גַּם מִחְשָׁבָה
עַזְוָה תְּהִלָּתִי כְּפָנָגָן יְהִי בְּסֶפֶר וְלִין קְצָה תְּהִלָּתִי צְמוּחָה
הַכְּפָנָן תִּיכְוֹן לְסֶמֶתִיק סְפָרָה. — מִה בְּנָמְרוּם כְּסָה בְּצָבָט וְזָהָדָה (ל' סְנָדָר
113). הַכְּפָנָן נְסִיעָתָה רְכִבָּה לְרָפָת הַלְּיָהָר בְּבִתְמָתָה תְּהִלָּתִיק'ה: «גַּס דְּכִינוּ
סְכָמָה גַּדְלוֹ כְּי' בְּכָנָן לְלָל נְסָס» יְוָהָמָה: סְלָר בְּנָמְרוּם הַסְּנָדָר (ו' סְנָדָר
סְכָמָה עַלְמָס שְׁבָשָׁס נְסָה קוֹדָס זָהָב) כְּמוֹ שְׁנָדָע מְרָא שְׁמוּחָה בְּלָר
תְּמָמוֹן סְכָמָה תְּהִלָּתִיק'ע כְּנָר שְׁבָשָׁס וְעַן שְׁגָלָן. (Rev. d. Èt. 177-
In. VI.

ח' רבי יהודה אלתריזי

בעבודתו זאת העיר עליו קנה טופרים עזומה מזכה המעהיק הראשון, ואעפ' שרש' ז' תיבן מטבח כי לא משנאה וקנא פרטיה רק מקנאתו להרמ"ט הוא משפטם בכור אלתוריו, "ומפעמתם כלותו", לא להחכבר בקהלנו, השם יודע ועד", בכל זאת ישפט דין אמר מכל שורה ושרה של דברי גודפיו כי הצעיר על הסנת גבולי מדבר מתחן גרכנו. "אחריו אשר התפאר לסדר עניינו כדי להרכות התעללה" יתמרמר ז' תובן: "וותחי להפוך, בלב במקומות רבים עניינו בהוטפות מלטים או בישנותו מוקם — וubah עלי בפתחיתו כי אני בונתי לחשיך (den Sinn verhüllen) וחילתה לי — אבל בונתי היה להשמר מהרום אל העניות". אחר כך הוא מתאונן על שהחיו תרווי לעירן ובין הפרקים של המורה, שהוא נגיד רצון הרמ"ט והשכואה שהשביע שלא ייפיצו את הספר בקרם העם ולא יקל הבנתו, והספר הזה חfine "עלabor על שכונות הרבה ולפוץ גדר — ובסבב לותו ומסע הבנתו ענייני

ההמקור טענני. כיוזס מקומות ימוך ממשין על נקלט כי מכתן עכדי
שהלינו מסכים למסקו סוג קוק נוכות יחד כסופרים. כן בפרק חמץים
לקרחן (סוכ פ' י"ה הילן תיבונן) הילן חלייז: "כלֵד מִנְחָא הַרְיסָטוֹ
וְקִוְיסׁ סְתִנּוֹתָוּ..... וְזִבְחָה מִופֶת עַל בְּטוּל סְדִיָּסׁ", וכוכב
לפי ס מקור טענני (הכתן הילן ג' ח'), er beweist die Nicht-
Existenz der A t o m e" תיכון: "בטול חלק
ההשיות מתחלק", אבל קרוגן בדרכי כי רק מעות כופר סוי וו' לא' בטול
ס' ח' א' ד' י' ס, ה' ע' פ' זכרה פמעתיק קלחתמי קראחן (ע' בקערפֿס
בְּכָהָקָה) מעטה כוס וסעתיק diaboli (ודעת קלי"י פעללאם שיח כי
ההמקור ברכם נטענויות אלגן' פסתורו זדים).

ושעשותית, עשויה بعد העם, מוללה בפריטים תלמודיות ושואפת להיעיון העקרוני. "שמוני כל מודע להקריב התעללה, כפי האון והיכלה..." ולא בא אתו, לגלות טוד מסודות בספר ולא לפונש ענין מעניינו כי אם לסדר בו העניינים, במסקל המטלה מהאננים". לפי חפצו זה הוא בוחר במכתבים עבריים קלים ודווחה בכל האפשר את המלאכותיים, גם מעתיק הוא במקום שאפשר שכות פראיטים מלשון ערבית לעברית — בדרך הפוראים. במקום "שליליה" הוא כותב "מניעת", תחת "העדר" — "אפיטה", אתabo נוצר הוא הופך לאבי ישע; את החסננדריון (נ' תיבון, בראשית הספר) לארכן גוֹא אָכּוֹן. בכלל ואת הוא נאלץ על הרוב להזוק במכתבים פילוסופים אשר הודיעו בני תיבון, מוחלטים אחרים. העתקת הרוי מועיליה הרובה להבנת החיבור בשמעוניים אחרות. העתקת תיבון, יש אשר האחד מIRON יותר לתכנית הענן ומפניו או על שגיאה שบทשובה הארכה⁴⁷.

¹⁷⁾ כן מתיו ש"מ ב"ן נ"ג פירוטו נזכרניתם י"ח, כ"ה נמס שמו"ג הגדס על הילקס חביבו היה "סוכינו נסכל ענודת סרכניים בס מ"ר י"ס" וסוח על פ"קשתת חרויו סביטה כי' חממי קטלוין (מקס מושב כרמבי"ן ומולחת חרויו לרטונן), היל' כספי מו"ג נ"כ שמתקת ו' תמן הוכן כיכבו (חלק ג', כ"ע) כס כספל שעתודא הסכתי"ס (וין טון בפרק ל' וגפנק מ"ה, ומקום שערני שוכנו יהו"ל להו"ר סחכם מונק) וסוח סכל נודע על לדל ענודת סדרתם היל' נ"כ קילוחתתיה, וכשעות הגעה לתהו"י חלוף מלך נב' ט'יה בק ב' ט'יה, פירוטם מיליס. לעומת זאת מלך ה"ה צייר מכדורו כל' כמה מקומות דקשתת חרויו נכמה וכל' מנכו היהינה מסכמת

חברתת גנותה בכ"י בשש מאות וחמשים שנה¹⁸), ולחרויו יצא שם רק בתור מלין ומשורר, ע"י עבורתו בפירות השעשועים.

ד.

שובו לפטרד. העתקת "מחברות הריר"

ונסיעתו לארץ הקדרם.

בשנת תחתק"ה (1205) אנחנו מוצאים את הפטור בעיר הגROLAH טוליטולא בטטרד. אם הנפטר את סדר התמפעות אשר

¹⁸ סופייש נפערם פלטינגן: חלק ה', לוגנון תלוי' ה', ח'כ': תלול', ח'ג: תלע"ט. — נכל זמת סכינה כרך לפעי זו תעלה נס, כי, מילך טאגנו נס יה' יוס מתחמי יטראלא נספלד, נעתם לסוד לסתות קה סלה טיגיינ'ת ס לה' זנס מהמורס, שאנל חפס חד עוד כמלה ט"ג ניספלס (ע"י טיניינידעל, ע"ר Uebers. Hebr.). 432 (ק.) ולאפי דעת היוז חוקרים הנס כרך קינסל פליינן סאי נכל ניליכטולסן, כן דיוו אל חיינו, כסאטתקס סרומית סטי' ודרכ' חזותם פט טאנטולס טאנטלייס. סכה'ת פערלעס האל דלקן בכ"י מסעתקס סרומית, כמנון מגינען, סוכיה פיעטס על Über die erste lat.: פ' סעתקס שעילית כל חרויו (ע"י פכלו: Übersetzung des Maimonidischen Führers, Bresl. 1875, XXIV, ובתפקידים רבים כסמוך סחדדי' כל פלאטיניגרלטן חלק ק' 67). כסאטתקס סרומית סאי'ה סאו גלו' חכמי כינויו פול'יאס, טאנטלייס מגנוס, וטומוקה מלקיין, וכינויו

הו אמר הצלוחו משתיהם..., ואולם נתן מஸולט לפני המיעינים בחעתקתו והבאים בשר ערד הנצחותו ( ) שירמו שיש ברדיו נבונה — כי אמןנו לו בפירוש המלים הערבויות, כל שכן עם שמעם עליו שהוא בקי בשתי הלשונות עברית וערבית; כי כן הוא, וראו' והוא להעתיק הדברים המובנאים בספריו השירים ואומנותו, ודברי הימים שלא לה אלכתו וספריו הלשון עין בדרכ' מהם גם שכלו איינו כדי להבינם מעצמו, על כן לא ידע בהם מואמה, גם במלות נקלות מאר שגה בהעתיקתו לכאמר הווה ובהעתיקתו לפתיחה פירוש המשנה".

מספרת האשומות ונגائزות האלה אננהו יכולות לבורר במתחה ריק את המשפט החווון על דברו בשרון אלחרוי בהעתיקות מספריו שירים וספריו לשון ודבריו הימים, וגם חפש דעותיו ותשוקתו לזרדים השבלת בני עמו, אשר בעבורה לא שם לב לגורות המרבבם בדבר המזיג שלב עיקרי לא יצאה אלא לגדרו בטני המוחקרים הנשגבים לבב ויגעו לבני אדם שאינם מוחגנים וירפרק על על ידי השבלת שפתות. אנחנו שומעים קול בעלה- מלאה מדעית, עודר בזעם אפו במעדר ההקירה המפשטה, מדריך על כל קזין וקורע וצר עין בעבודתו — מתקצף על ספר פושט מהתהן בין החיים ולבו פתוח מול השאייפות הרוחניות של החמן, משוטט במקצועות שוניות בצעדים קלימים ומרחיב בונפשו לגשת גם אל היכול פפרי המוחרק, והוא איןנו מהכחנים המקודשים לבך. ובאמת לא על הדרך הזאת נשארה תפארתו לדורות הבאים, כי בעת אשר העתקת ז' תיבון קמתה וכות אורת בישראל ומוכן המצא הדרום הפעעה במהדורות רבות, נשארה

ובבישוריהם הקטנים הנפוצים בתוכו בכרך הספרורים²¹). קשה היה להעתיק ספר כזה לשפה אחרת באופן שיעמוד טעמו ולא תפגש החריפות שבחרוזו, ומלייצים רבים אשר נטו בחם בהעתיקת השלים ורַק חלק קטן כי "לחוק כל'יות הספר נבהלו ובעתו, ולקול רעמו ואבני אלגביישו געו וויצותו, וירד עליהם הכרך ומתחו". ובעבורה זאת הראה אלחריווי את חווותחריפות שכלה הוא "רבוי אל מלע השיר ווון מיטוו"²²), אולם משך עברותו בהעתיקתו זו בא בלבו הרעיון לשוטט גם הוא אפסי ארץ, "לראות פלאות העולם" ולהברר ספר מקורי כמכחנת הספר הערבי למן הראות יקר תפארת שפת עבר משאת נשוא, כי ראה "כִּי הָכְבֵּיל עָשָׂו, וְגָדוֹל עָזָנוּ מְנַשְּׁיא — בְּהַלְלוּ לְהַעֲתִיק סְפִּרְתָּנוּ, כָּאֵלֹא אֵין דְּבָרִים אֲלֻהִים חַיִם בַּינְגַּתְנוּ".

או יצא למסעו הגדול ויбурר אראות ימים למן בכרך ערי המושת, בעקבות הנוטע ר' בנימין מטודילא אשר עבר שמה חמשים שנה לפניו ברב קהילות ישראל. לא נובל

²¹ הכתה De Sacy סָאִיָּה כְּמַנְגִּוָּה לְתַסְפֵּלָה (נֶמֶת) Die (1847, 1822 סָהָמָכָאִי רַיְקָעָלָט שְׁעַתְּקוּן נֶמֶת Verwandlungen des Abu Zeid (1826) מן טס נֶמֶת: נְגַדְּטָלִי כְּעָלָמָקְהָטָן. — סָסֶפֶל סָלִילִי חַי Aug. Cherbonneau, 1054—1121, ע' הַזְוָתוֹ גַּס מְהֻמָּל, Polybiblion, 1879.

²² סָקְמָתָה תְּמַכְמָוִי (פָּמוֹד 13). טס סָקְעָתָקָה מס' סָרְיוִי טוֹ: מְחַדְּרוֹת אִיתְיָאָל, וְסָופִים נְפָעָם קְלָאָכוֹנָה ע' חַלְסָגָלִי (נוֹאָלִי) Th. Chennery נְזָדוֹן תַּלְלָ"כ עס סָקְדָּמָה הַמְגָלִית עֲנָכִילִות (ע' פ' כ"י הַוְּסָפָולִד, כָּלָל כ"ז פְּלִקִּיסִּס).

הוא גותן בפי "חבר הקני" נובל לחשוב שברker לפניו באו לטوليיטו לא את הערים המכניות בשער מי': נרכונה, ברצלונה, לרודה (בצ'ל במרקם אליריה), קלענְטָרִיאָוּב; ואולם אפשר גס כי בנסיבותו אה"כ למרחוקם עברה תחלתה על המקומות האלה. בוגרונה הבהיר לדעת את ר' לו (19) "מנשייא בית דור" (ע' אודוטיו: גָּאַלְלִיאַיְוָאַק עַמְדוֹד 407 ובספר העתי RÈJ חלק XVI (33) מדבריו על ברצלונה נרא, כאמור, למלילה, שמצא שם חביבה רבה מצד גודלי העדרה ולפי השערתנו שקר שם על למוריו. בעיר לריד ח' החיר לעת את ר' יומְף (סיד 20) אשר "שְׁבָלוּ לְאַיְם אַבְלָדָרְךָ המינימ' לְמִדָּה", ובקלעת-אליר (Catalajud) — את ר' יומְף קְלָטָנְטִיָּוִי הרופא. בטוליטולה מצא עשירות וזכירים רבים מבני יישראל ואולי העירו הם אותו להעתיק מלשון ערבית את "מחברות הרירוי" אשר נודעו או להחללה, ספרורים על דבר איש ובר תבונות מפליא לשעות משוטט באראות ונושא משלו על הלה. אבסוד עיד גבר הספרורים הוא איש כל יכלו וombsיא את מכיריו ליריד תמהון בחליפות ובתמורה שופיע בהם. הספר הזה המושך נפש נפלוות הכהן היה לשעשועים לקוראיו, ולתפארת לחשוף הערבות במילואתו שחן במעין המתגבר

לכלי סָלְמָמָ"ס נְסָפְלִיטָה. כן נתגלה זכות על ידי הַלְּחִילִי טָעָדָה סָפְלִיקָוּסִיָּה כל סָלְמָמָ"ס לְתַסְלָה צִין חַמְיָה הַוְּ"ס.

¹⁹ מכני גנו אל ר' מיכל, מכל סָסֶפֶת מְכַתְּבִּים כ"י אלכ' לכטס ח' All. Isr. פְּלִרְיוֹן עס סָפְלִי יְסָפָק סְכָן (ס' ג', ז, כ"ז).

²⁰ ע' הַזְוָתוֹ: שְׁטִינְגְּנִידָלָעָל נְמַסְעָ יְזָה. לְעִינְכְּלִיפָּט גְּיִיגָל, IX, 177,

להאמין כי מרבית צורה הרכה נדרוד מעבר ליט התיכון, כי אין אנחנו מוצאים רושם אסונות מיוחדים בחיזיו הקדומים ועל ידי העתקתו המועלות והנכברות בישראל בטח מצא לו כדי צרכי פרנסתו, אםאמת הדבר כי הוא חבר את התהווים (המיוחסים לו).

אלו לפיו דקמיש וולון

לא דקהה בק רגאל אונש ובשת ...

או כתוב אותו בלחש עד עוכב, באחד מימי הינון והMRIות המצויים בחיי כל איש בעל גש, עט ספרו אנחנו רואים אותו שיש בגבור לזרע ארוח מהבתו לנדרוד ולשותם בעולם ולמען אטוף ידיעות והתבונן במחותם חדשים.

דרך ים התיכון הגיע לאלבטנדיוא של מצרים ולדאמריה⁽²³⁾. בעיר חמלבה או באשר יכנה, צען מצרים, לא מעז עוד את הרמבי'ם בחיותם (פטרותו נדרעה לו עוד בטלטלא ויחבר על כותחו את החווים אשר בשער נ', עמוד 413) כי אם בנו ר' אברהם, נגיד לקהילות ישראל במצרים, אשר כמו אביו גר בקוטטהט (חיא העיר או "המדינה" השניה הקדומה לעיר הבירה). לבבדו ולכבוד הדין ר' מנחם, אשר היישב עמו בתחהלה, חבר תרוויות של תהלה ויקר (עמור 395), אלוט ר' מנחם אשר במת בו חיל עד מהרה מתמן בינו

⁽²³⁾ לד"ק סי' דלמיינטער ענ' חוף כס כווך מורייס, הכל לפיו דכני סוחאג (כמוהל סיוכן עמוד 235 ענ' פ' מכתב טויגטמיידעל) סיס נס מקס נס דהמירל קלוג לדמיינטער ומכל מרטמס גיגאנגרלפיט פתיקס.

וויוביחו לנפשו ביום צר לו, או כתוב עליו אלחריו את התהווים:
קָרְאַתִּי בָּצֵר לִי פֶּקְלָל
וְאֲקָטָה עַל פֶּצֶב בְּגַנְחָה (ע' 424).

במצרים ישב איזה שנים ושם החל לחבר את מחברותיו⁽²⁴⁾ אשר קרא בשם "תחכמוני". שם נסע לרודוס ופגש באח'ק את רבני נגב צפת, "חסידי עליון הבאים לשכון בציון", את ר' יוסוף ווי' מאיר⁽²⁵⁾. אח'כ בקר את עכו ואת צפת, בספר נסייתו לא נמצאו שעשה עליון בקרור ירושלים ושאר ערי א"י רושם עמוק — אף כי במקומו אחר הוא מביא חרויים שכח על אבל ציון.

בימי שבתו בירושלם לחבר את השיר "גַּפְשִׁי לְצִיּוֹן מִפְּרָד גְּלָתָה", אשר מהמשפר להרבנן הנמצא בתוכו "אלף", ועל מה וארבעים שמונה" (בצ"ל) נראה זמנו: ד'א תתקע'ו (1216), ואחריו אשר רק הדרש יומם ישב בעיר הקראש (שער נ', ע' 444) יהיה גם זה לנו לאות כי ארך זמנו שבתו לפני זה בארץ מצרים⁽²⁶⁾, ובו הרעיון לראות את ארץ הארץ (שער י'יא) לא

²⁴ לכמם יוישל סקספל כסה לגומי כל מדינות, ממלכים ועוד פלינים" (עמ"ד 12). גס מתוק מגלה מלכית ענ' בן זוטה זו סר פלוס סטחנוי, נילס סקספעט מלוי סטהייך סקס פל קרייז (וע' סקספעט געטל' פ').

²⁵ ע' גראטן תלך צפי. עמוד 404.

²⁶ כעמוד 245 ח' ג' סקספל "ל' ו' וטטע מלהות" יט למוחוק מלט וומריס" פלנינס כ"ג. נמפלט מוש קהליי "ה' קויס קלעגונ'" חלק: "ה' נונח קה תעכחותיס ליעניפס ולג' וסקלאט".

היה עיקר מהשכטו בהרתקו נדור. אולי מחר לעזוב את הארץ
מן נסעי הצלב, אשר הגיעו לעכו בשנת 1217, אבל אין
ובר להה במחברתו, כי אם ש, שבസוף לראות הארץ
שנער" (שער לה) וגם התשוקה היהת להגעה עד קבר
עזר א' היא מחלת הדמיון²⁷, למען ספר הנפלאות על הקבר
והביא החווים אדרתו.

ובכן נסע "מאשור עד גשור, מארבל עד בבל", ובכל
קהלות ישראל אשר עבר עליתן קדמי הנדיים פניו במנחה
ושיר לבכודם שיר תהלה — ובכל בושה ובכל מה לא
חייתה בזה בזמן ההוא בקרב ישראל, וגם אדרוי
מן על הדור שלפניו, כי הנפק וצבי הנזק לא היו נחשטים
הרבה אצל החוגנים בתורה ובמדע, ולעתם זאת גודל מודע ערך
הבשרונות הרוחניים ומעלת החכמה, עד שאיש עשיר מעם
הארץ השב לו לבכוד אם איש מוחכם וחופרים סעד על
שלחנו או לקח משאתינו, וחכמת המפן הרימתחו אל על
במצב החבירוי. אלהו הרבה גם לשפון בו וקלון על אלה
אשר הקשו לבט ווקפצו ידים, אבל כמודומה שיש בחורי
החרופות יותר מן השחוך והלצות מאשר נמצא בם גש
אמת של עברה וקצף,

מן הערים הנכבדות אשר בקר בטוריין, וממנה ולהלאה
במורח, נוביר:

ד מ ש ק. הנוטע ר' בנימין ממודולא אשר בקר את
העיר הזאת בדרך שלפני אלחרויי מצא בה כשלשות אלף

משפחות מישראל (ו') פת חיה אשר היה שמו בערך 1175
השב בעשרה אלף — נפשות). שם חיו בעת ההיא לומדי
תורת והכמים ומישוריהם. אולם על היותר נכבד שכחורים,
יצחק בן ברוך הרופא, אומר אלחרויי, "שיריו פוחים ור��ים"
ומתלווצץ בו (עמוד 187) כי כל השומע יצחק לו²⁸. את ר'
צדקה הדיאן בעיר היהיא (423) אשר — כמו שאירע
למשורני גם במצרים — תפרק בו בתחלתה וייעובו אח'ך לנפשו,
ואילו גם הקל בכרבו, הוא מדמה לאיש אשר נטע כרם ועת
החל נתון פניו נתשחו, או לבונה היכל ותורו ותורם אותו,
ומתרתתו בו כי יפגענו בחרב לשונו (424):

ונעת פי אֲשֶׁרֶת — הַעֲקֵבָה

אֲנִי מָוִיד בְּנָעַם לְעַלְקָה ! —

זָקִי נְגַשׁ לְמִלְחָמָה (כִּי בְּכִי) וְגַמְלָט,

זָקִי שְׁלָח בְּהַדְּרִי זֶה בְּגַנְחָה ?

אל ר' משה בן צדקה (אילו בן הרין הנזכר), רופא
מהולל ונכבד בחצר המלך, ידוע לשם בספרות
הערבית²⁹ כתוב מכתב בקשה ותורו תורה, והנדיב היה

²⁸ פקוּלָה יְלָהָה כִּי קָהָמָר טַס לְמַעַלָּה (קוֹלָס, "ומתולי
למתק") "ומתוליה יְמָחָק כִּי כְּרוּם סְלֻוּפָן" וכו' סוף על פ'
טעות חד כוכביס צלן נמקומו וסופה רק נסחף קהמתה להלמוה
למטס מוס הַלְּ דְמַטָּק .

²⁹ סוף מלוּ וְלָנוּ צָלְפָה סְלֻלָּתִי הַכְּן הַכְּיָה סְלֻסְלָנוּ
הַכְּלָל כְּתָב דְּכָי וְיִי סְלֻפָּה מֶלֶד דְּלוּתִי (כ"י) וכפסל
בָּסְסָס מְפָלָה וּמְלוּמָה הַתְּקִוָּה קִיְוָי נְדָקָה וּמְסָפָר פְּרָתָת גְּדוּלָה

²⁷ ח'ע'פ' זכמוקס כוה (עמ' 289) כתמכו סס לת פמו
מוסולס נפי חכ' קקיי, במלות כתוב: "וילד יסודס מלהת הלו".

"מגדל עז ליהודים, העומד לפני עמו בפריז" משך לו חסר וירבבו בימין צדקו (עמורד 384 (445), אולס יותר מזה תפך ביזו נשיא העדרה המפואר ר' יאשיהו, שעיר רם היהת (בגוז דוד) אשר לו הקיש את "התהכמוני". המשורר המצרי ברמשק, מהבר "שירים אסורים לשמעו, והשומע אותם חייב ל��וע" הוא לדעת ר' ט' שטינשניזיר משה דר ע הנודע³⁰) אשר היה ברמשק בזמנ ההוא. ארם צובה, מקום מושב הממשל, שם הייתה

וחכמתו וסמכוס סקסוף וסמכותה היה כל מלה סכלתון, אף כי גן הרכס לטאות ולופן התחמיין ויק נבדלו נס עלייו מדתק. לפי דברי סטולפ, בסות נולד ר' מסה (המלהן גל יטאלל, הוסטיד-הדרין ר' גון נולדק) בכתת 561 למחמד (1165-66) וגס הכו סיס כופן (ולג פילג'ה סיס נס חלץ תלמודי ולזין לדמקן), ר' מאיר כתאי סגדול פלאפ' טקינינ-גנוייל בעמץ³¹ Jüd. Zeitschr. ב-172 וסלאה, ובס סות מכך גס מקור עלי כי מורי סכמעלתי כל ר' מסה ר' נולדק בס לו להק כלון לטאות חמתת סטולפה גל-טמי מומגלי, ויקatti פטעים חמוץ עכל מל-טומי ויתק במחמה סטולפה קני האנטס נבי דת חמתת החקי הארב פוליקוס ומון כי וכתחנו לפיני גל נטהו לו מומחה, וטוי תלמידיו הילס סי' לרוופיים מזוייס, סטולפה מסה צו ר' מסה ג'ס. — סטולפ סוס קילו פטעים לטאות לתפנות כתבת הטלויים ג'ס כל מטורנו, גס סטולס "טליך סוב וטיס דדרן חמאנך" (ע' 419) וכתבת לאלהויס "טולוטי כלון תקמא" (ע' 460).

³⁰ ע' לקוטי קדמונות לפינקנער ומונאר בת' יס' ג' בסתלון קאנטי ע' 58, ולכדי רם"ג (I. e. 178).

XXXIII
עדת ישראל נבדה ובaban גור התגונט בתוכה החכם הנעלם "יחור הדור", התלמיד הותיק והחביב של הרמב"ם ר' יוסט בן יהודה המכדרבי (ר' עקיבא) אשר עליה מוארופא למקרים בשנות 1185 ולמענו כתוב הרמב"ם את המורה, אח"כ נסע לאורם צובח והתיישב שם בתרור רופא ומפני חכמה³². אותו משבח ומרומם מادر אלחריזי (446). מלבד החכם החטיד היה היה בין אצילי העיר רופא אחד בשם אל עזר, כפי הנראה "חפשי בדעת" — אף על פי שההשכלה אמתית ומדוע פילוטופי לא הגיעו לקרטולו החכם המערבי, כי שמו לא נודע בין חכמי הדור — ופרק על הדת באחד מבני "ההשכלה המשועשת" מהדרות שלנו, "ופעם אחת שלח מלך חמת בעבורו ונסע אליו, ביום השבת"!. היה אחד היה יאור לנו בברק ויוראה לנו את תמיות הדור והתוא ואומנותו עם ה' ועם קדושים. את החטא היותר, החל שבת מנת רופא ובמצות המלך, יוקיע אלחריזי לעוני השמש וויסוף "הן אלה קצotta דרכיו", מווה נאה כמהן הכהער (odium) היה או במעשה פריצות בזאת, אישר בזמנ הוה לא יעלח עיר גם על לב שומריה היהת להתרומר עליו. ולוי היה מצב העניים במורה שינה מאשר בצתפת ובארץ מולדתו ספרד, או היה המליך מעיר על ההברל³³.

³¹ יש' היזוטו סס' מל הרכס ג' מונק: Notice sur Joseph

ס. Jehudah ואלהי קאפוידיה כל ערך ונזכרנו חלק 32 טרך יוקב ג'.

³² למנס סמתקר סטמיט לח'ג ה'ת בטוליס מן "זקס קרכוף הלווער" פוד, וקווינ' נכל תעולס פטיטו" (הוינ' גבאי ג'י"ג ברכילות טווחה) ומוח וגאל נומו כחור טפкар ומוניג, גלי ספוך גאנטס פוקוגה

מלבד זה הוא מזכיר מעהר היה אֶת הרופאים ר' חנניה בן בצלאל, ר' יהודה ור' פנהם, הרין ר' חסדי, החון ר' דניאל אשר יכובש ברגע שירו לבוט עם הקדרש, השר ר' טדראל בן עורה. מנכבדי העדה: שני האחים ר' עוריה ור' שאול; ר' ישועה, ר' ינון, ר' חנניה, ובניאחו של הרופא אלעור: משה, דניאל וווסק (66-363). מן המושדים: ר' יוסף בן צמח, שילה, יוחנן בן אלקציר החון, יעד חזנים וגט דיינום אשר נטו כחם בישורה (89-188).

ח מ ת (היא העיר המהוללה Edessa), אוור בראשית העתיקה. שם הדרין ר' מבחר, והרופא ר' דוד "איש תמים"; השר הנגדל "משנה למך" ר' עוז, אל (יועץ השליטן; עצתו למלכים — צץ בעמוד 361 — יעשה בה, אשר לא יעשה שלפי חרבות" = יזהר נכברה יהם מגבורת אנשי המלחמה). כל נ ה (Rakka על נהר פרוח), קהילת טובח, כלט חפידים ויראי שמי אבל — טגורי ידים !!. ראש העדה ר' צמח ואחו עובדיה. הנטע בנימין מצא בעיר היה אבש מאות (משפחות) יהודים . על איש מאנשי כלת חבר חרוי שיר החירות "ילד זלוט" (399), על אחר ושמו חזקה (411) ועל איש בשם "ברבות בן ישועה" משור או מנגן (189) כתוב גם בן חרוי בו וקלטה, על והאחרון הרופות גסות מציינות במינין, שאינן יכולות עוד להחשב כמחתלות. לפי הנראה מוסבות על האמלל היה, אשר לא מצא חן בעוני אלחרוי,

טעפס עמו, הכל די לנו לכתוב ומכל לנו לפיקתו בסוף סליחזגה. — רלה גס טער כ"ד (220): "ונכלי נספט נוכס, ער בתת פס חכסס, מילתי חולין בית קתפלה קלונס".

גט החזריים בשער מיז (368) אשר בא בטעות הבותרים אצל "אשור", ושם יציגו אותו בגבל מתועב. אר ב ל, שם חי משורר בשם בן השכוי, מנכבדי ר' משה בן עורה, אשר נטה לחבר על סוף כל הרצות משיר "הענק" שיר מיוחד. במקומות הזה אנחנו מוצאים אצל חרויו את המלה יציאת במוון Reim (ע' 189). — מאנשי המקומות: בניימין החרבר אשר טعن כי אין תחפלה חותם יعن איננה בתובה בתורה (225) וזה היה לענן לשידוריפה.

א ש ו ר (Mossul). נקראה גם בשם נינווה החדשה, על אדרות הנשיא ר' זוד (368) ראש הגולה שם עי' גראטץ חלק שני העשרה עשירית (460, p.). בעיר הזאת ישבו לפחות בנימין ופתיחה בשביעת אלפים (משפחות) מישראל, אלחרויו יתרא את היהודים שם ונרדמים בחיק האסלאם, "האובדים בארץ אשור", אולם נראה שהיו אגשי חול ונוחים לתחפעל, כי בדרך שלפענוי היה קם בתחום הגברו הנודע דוד אלרו א' אשר נטה לאספה צבאות אחוי להלחם דרכו.

ב ב (היא בגדד), ערדת גדרולה ונכברה מישראל ולומדי תורה "גאוני תבל" ידויע שם בתוכה. שם שכן הרב שמואל בן עלי הנודע במתנגדיו הרובבים. אלחרויו מוכbio את ר' יצחק בר ישר אל ראש היישוב בתור משורר (פייטן) ובועל "ספר מחברות, ובו שורות ואנגורות" — גם זה אות ומופת לשחותי המבואות וערובי התהומות בספרות הדור התהוא בין קרש ותול, לאחדות הרגש והמהשכה אשר שרחה במרתף בספרדר. עוד הוא קורא בשם איש עשיר מהתושבי המקומות: י'ץחק בן אלוани אשר "קנה את היישיבה" באלו' והוביט למען התהום בככורה בעוד אשר היה לך למגנה (190).

תהליכי השידור והספרות בזמנ התוֹא בהמוד נדייבס, וגס פחיתות הכבוד והטרון הטעם בחילוג השבחות לאצלים ובועל' חון כל זה איננו מיותר להמליצים העברים, כי אם גם להערבים וביתר שאת להמשוררים היהודים ה ביוזאנטיניים כמו פרודורי מוסט, מיכאל האלפוניר, מנואל פילוס אשר היו באותה הד'ב והי"ג למיטפורם⁽³⁴⁾.

בשימונו לב אל המכבר בכללו נמצאו בו בראש ויעד סוף את תשוקת המכבר לענוג ולשעשע את הקורא — הוא אשר אמרנו כי בזה הוא אבי הספרות היהת; המליצה עשויה瓠ל למשוך את הלב ולא להזרות וללמוד, לבן, "מייטב השור כובוי" ואת מהשברתו ואנת נשמע גם מהתוליו :

—ונדר לי גדרים — הם פְּשִׁירִים
מֶלֶאִים שׂוֹא וַאֲוֹן קָהֵם אַמּוֹת
(עמור) (443).

ובמליצה הוא אמר גפלא מאין במתהו. בבקיאות עצומה

⁽³⁴⁾ ע"י Krumbacher דילטנטיעט ליטטערטער מאכ' טני 760 p. וכלהה. נול' ידענו צלט סיס אלמכייש נקי קלטן יון סיינו יוכליים לאחוב סקלץ בעקבות פרולדלומוס ותוכליו, כי גס כתכניות טמלוועס געניעי קרט ומולן סייח לרך סטפלייס ספס, וכן סכתכניות וסתתרכות לפאי יהודיס גאנט מנה מולן סתול, "גיאוגרפיזומוס". גאנט סקס כדורות סללו? סטפלייס סנגער גראילקנעם צל טפלייס כדורות סללו? סטפלייס קהונגeli מקליי גאנטמוועס על ציני (Crit. and Histor. Essays, New Edition, London 1878 , p. 124)

מארציות המורה שבדרך ארץ יון לאורופא, ובדרך היה לו ספרו "תתכמוני", שלם ומפודר בזרחה שהוא לפניו, בקרודום לחפור בו למצוא מהיה ותמכה הגונה מצד הנדרבים.

ד'

סדרור מחברות התתכמוני. שיבת המחבר לצרפת וספרד, "מוסרי הפילוסופים" ושאר העתקות.

עוד בהחותו בר משך סדרר את המחברות אשר כתבו בשנותיהם ובמשך מסעיו, ובנשיאה המורום, יא שי הוו מצא את הנדריב אשר בקש, אשר "אן בספק נחשב בעוניו למאהמה" לעומת ספר כוה ואשר הרבה שכיר לפועלות המכבר (שער א' 24—25). אמנים אח"כ, בכתבו את החקדמה, הקדריש את הספר לנדריב אחר ר' שמואל בן אל בר קולוי, ובמשך החום הגישו גם לשמו אל בן כסים בעיר אהולב ולשם רירה בן דוד בארץ חיקון⁽³⁵⁾. כבר הגדתי שאין לההפלא על

⁽³⁵⁾ עיון טגיינטילר, סמואלי 134, XX וספרו על סכתתקות עמוד 851. סוף ספקדמס (נון "המר סמאנר" ע' 14) וסוף סעיף ה' (נון "הס תבאלט הלוון" ע' 21) ספקדמס ע"ר אגנת ספקד נדייביס, מסלויים נכי' A (פכו Ms. Add. 27, 113 Ms. Add. 27, 113 מס' נדייביס מוזרטס). דכלי סכמי ותשלטן כלטס הווקיפ סמאנר לפי סנקט נבלטן ספפו לנויד סגולינעס.

בכתבי החקיר, בשאר רוח ולפערם גם ברגש כביר הוא מדבר על עניינים שונים פשוטים ונשגבים, נוכחים ונעלמים, טמאים וקדושים, ובהתזקן בלשון הכתוב, בסגנון מלך ומחובר מבטאים נאים (הוא הנקרא סגנון „מוסטוויז“) הוא יודע לשם עוקץ חד-בדברי ולחפהリア את הקורא באומנותו, גם תחרוזים השkolits המובאים בכל שער חורומים אל הרעיון אשר ציע במליצה חפשית ושמיים לו בעין מברגת זהב. אם המסר אשר על שפתו גבורי והוא ממרות המחבר בעצמו, אז יוכל לחשב את השחוק והלצון אשר מחרבות החכמה בתרומות הבינו והנאה אשר בלבבו לתהומות החיים, לשקר ולכוב השוררים בעולם, לבורות הלהמן וקלות דעתו, והפלסופיא של המחהר בלויה בהפתגנום:

„**כִּי אִישׁ בְּנָגְדִים בָּלֶם, וְלֹעֲלֵם**
אַנְּיָ אַבְגָּזָד בְּכָל הַלְּקִים וְקִאִים“
(סוף שער לה').

טפרו הוא בחנות לכל מיני מהוות „ובו ימצא כל שואל משאלו...“. הира את דבר ה' ימצא בו תוכחות ותפלות ויראת ה', ואשר לא שם לבו אל דבר ה' ימצא בו תענויג וועלם וטובתו... וכל חכם לב אם עניינו עלייו יפקח, ישמע חבט וויסוף לך“.

ברשותנו יוכל להבחין בכרב הספר:

א) מלי' צה טפורית וצ'וירית: מאורעות שונות, שיותה, הלאות (ברב שער הטפר), ספרות לברכה את הקורא כמו: בית הכהן (שער י', ב'א), בערות שליח צבור (ב"ד), הרופא האורת ומוני הרופאות ברוחות צורה (ל'), האORTHOPÄDIE UND VERBRECHEN

בעשרו (ל"ד). על החלק הזה נחשוב גם את התשעים הנכבדים אשר בהם ידבר על תולדות השירה העברית, על חקי השיר ועל ערך משורורי זמנו (ג' י"ה) — בטפרד, צרפת, יון ואען המורה (35).

(ב) מלי' צה וכבודית ודרשנית (Rhetorik): תוכחות טופר (ב', ח', ט), תלנתה תרגנול (י'), גלות ונדיות (י'ב, מ"ב), „נפש, נוגה ושלב — מי משלשתם הנובל“ (י'ג), לילה ויום (ל"ט), עט וחרב (מ'), איש ואשה (מ"א), ים ויבשה (מ"ג), ובנים וקראים (י'ז), עיד מרות מבות (י'ט). על הtalk היה נחשוב גם את משלוי המוטר הקצריטים (מ"ז).

(ג) מלי' צה מל' א' ב' ת' ת', עשייה להתחנות ננד העם או ננד טופרים אחרים, להראות בה וגבורה מיתרתה באמנותו, נפלאות אשר ישתחאה עליהן הרואה, מעין זה הוא המכתב שביבלים לקורא אותו ישר והפוך והיה לברכה או לקלה (ח'), „השיר הגנברד“ (ל"ג), עיד שירה קרובה לו אשר הח' ד' קויקמאן ירים ערכה יותר מדי, ראה Jewish Quarterly Review, X, 431. על החלק הזה נכל לחשב גם את כל השירים הרוקים אשר רק צבעיהם ונציצים ורעניין או גבש אנטמי אין בהם, התווות אשר לשואו „יכט מעורום ברקמה ותשביין“ (6), או החרוויים המשולשים (עכירות, ארימות וערבות, שער י'א) והמאקמות על פדר א'ב (276).

(35) ע"ד חרוי נתול מנקל עי' גס מלחמי ל' לוקען גמבל"ע מינגןשטראפט כל פלטנגןעל VII, 214 וgamla"u קן מניש ס' 1861 פמוד 16 נד 102.

ד) שיריו רגש ומח ששה אשר גם הם לא מעטים בהן הספר ומתרנסים בתוכו כאבני תפארה, יש אשר נמצאו, בתקע ערוםת הרוזים נפוחים משמעיים קול ושםיו תמונה, איזה טורים מלאס לירקיא מפעמת בעו ווחרר אמרת, מלים ואנחות אשר מוצאן מתחזיות הלב. על הרוזים אלה יאמר בצדק:

קוקור פשר בללוו תואזקיין,

ואנולס פח'שזומי פעינזקיין —

גבנד פלי (כצ"ל) באזארות בין גאנזקיין,

געפיך אש-בלבכי קוףאזקיין (ע' 152).

את חמליהם הקרות ככפר הוא שואב אמן מהאורץ הגנוו, מידיעותיו הרוחבות בשפה, אבל באש היוקרת בקרוב לבבו יתבן, יחמן, יפיק בהן חיים ונפש, וכן „*וילקען יקיד מלויו — בְּהַתְּלָקָה יִקְׂדֵּעַ לְמַכְּבָּרָר*“ (עמ' 1), מושבנה נא על שיורי הרבש והמהשבה את הרוזו על ציון וירושלים (242), מלחמות עלי הרגלו (420), על קברות עורה ויחוקאל (שער ל'ה), ראה גם ע' 393 וההוספה מוחרק ב' (428), על מלחתם בעלי החיים איש ברעהו (231), תחלת משוררים (162—167), על האהבה ופירות תאר (199), על הנמליה (49), על הפרוש" (52), על אהה מצויניות במנם הם שיריו הל צון (חוואר) הנחמדים, אשר מהם נעתקו לשפת אשכנז כאות ומופת לשעם וויפי בשירות הטפודים, „על הנמליה“ (49), „על הפרוש“ (52), על אהה מגולות (75), צורת חבר קני (215).
(ה) הרוזי תhalb ותhalb לאנשים פרטיאם בקבות שונות (Gelegenheits-Gedichte). גם באלה ומלא

לעשות, ומלבך הרוזים על חכמי הדור אשר רוחש להם באממת כבוד רב (וורטבֶּס, ר' יומף המערבי), הרבה לשורר תהלה נדירות אשר תמכנו בידו (24, 407; 408; כלנה 399, 417; דמשק 423 ועוד), אבל גם ל��ת בעשו נקמה מנצורי הלב אשר קפעו ידים, וילך בנהיכות גבור הספר והמתפאר:
„*וְתַנְקֶבֶד אֲבָיאוֹ תָּזֵק שְׁאָלָה — וְתַשְׁפֵל אֲרִיכָו שְׁעָגְנָים*“.—
כאשר לא נדע באיזה שנה גמר את הספר, כן לא נדע אל שכן מתי שב לאוּרָפָא, באָרְצָן יְוִן לא ישב ומן רב, כי הוא מוכיר רק תחנותו בתבץ' ושני משוררים בלטו נודעים בספרות העברית: מיב אל בן כל ב „אשר למד בספורד“ ומשה בן א ב ט ל יְוִן⁽³⁶⁾). אחריו איזה שנים אנחנו מוציאים אותו שנית בלוֹנִיל בגנג צרפת וחייב העיר ההייא „חבר בתנים אמוניים“— אולי ממשפחת ר' יהונתן הכהן אשר הילך כבר לעולמו — מלוא ידו להעתיק משפט ערבית את ספר משלי המוטר אשר חבר הפליטוף הנוצרי bone Honeybone אבן אסאק, הספר הוה הויא ליקוט אמריות מועיליות שבאו בקבלה מוחכמי הינוין ותרומות ובתוכם גם ספריות קטניות לזרות חכמה ומרות טובות ואמריות מוחכמי הקדם. המחבר חוניין או חנניה בן יצחק הנוצרי (חי בשנות ה-873—809 לספירתם) נודע בתור מעתיק ספריו יון ללשון טורית וערבית, והטפר אשר חבר בעצמו עברית ותרגם אלהורי נודע

(36) פ mood 70, 186 ונס' כתעדレ י', פ' 388 ז"ל (לט' ויינטל, מלכת יציל) סיטוי נהילן תבן (תמתה: יוכט' יען) סיט' קעל Theben. לוי מסליק לווין עצכל סמאנל חמוץ תן דרכן יון קפ' כי לפי סמסופר עכבר מסק נלגרנות מזכה.

בשם העמים בימי הביניים³⁷). אחרי הרגמו את הטפר הזה עזב את לוניל, "ושב אל מתי סרו", כנראה למקום מולדתו בספרד, ואחריו אישר הברים גורמים או העתקות מפדרים גדולים לא

נדועו בשם מונטניאלה, קרוב הדבר שלא האריך ימים ושבק חיים בארץ מולדתו בספר סביבה לשנת 1225.

למען יהיה וכורן עבדות הפטוריות שלם אביא בות עוד את שמות הפסרים הקטנים והמאכרים אשר חבר או העתק מל' ערכות, ומהם אשר עוד לא הופיעו בדפוס והם גנויים באוצרות שונות. העבודות הקטנות האלה קצרן מולפני נסיעתו לארוחה הן וקצתן מהשנים שאחריו חזרתו.

א) ספר גודלוות, הוא הספר שמצויר בהחכמי שער חמישים (404) ונמצא בכתב אובייסקוֹרֶד (Obisquor) (1345) ובמינגן, פארוי, ווין, ובזה האחרון נמצא גם פרט לשנה: נבייא = [ד"א תח'ק] ט"ג או 1203, ואלחורי יונגה בת' הוות "טְלָמֵלִי" (אבל אין לטמך על זה להזכיר את טולטולה למולדותה).

ב) אגרת המוטר הכללית אשר חבר הרופא העברי עלי ר' ריזואן (מת במצרים בשנת 1068) וניתחתה לפנים לאריסטו כי חשבו את עלי למטיק, בן חשב גם אל חוריizi אשר תרגמה לעברית (נדפסה: ריווא שייט, ובקוברטם דברים עתיקים לבן יעקב). בעל האגרת הזאת אמר בטופיה שהריגיל עצמו לקרוא בה בכל שבוע לטען התבונן אם התינגן כל הכתוב בה, וזה יוכירנו דבריו הרומיין' באגרתו לבנו מעכו לקטולוני, גם יש לעזין אם לא השתמש הרומיין' עוד בתחום האגרות וגם בכלל אין כאן חולף השמות מריזואן לרם ב' (אשר היה מכemies שנה אחריו הרופא העברי) ותהייה האגרות על הענוה המתחלפת "שמע בני" רק נוסחה יהודית ברוח התורה, אשר נушתה בעקבות העתקת אלחוריו למחרות ריזואן.

שילגעל.

(37) נ"ג נכל לאחריו פה דכלנו הלוות ספאל פס (סופיע מכרית כסס "מוסלי ספילוסופיס" נרווון די ערינו ט"כ', וכטולוק מדקה על פי כ"י מלחת ד"ר ג. נעוונטאלל, תל"ו). טמי סעתיקות טוונות כל' פפלדיות ממלוכי חוויל סענטקס פליי, פס שעתקס גאנטיית מספאל, ע"י צ'אניכני (Hebr. Übers. 349) הלוט דכל חד לח' לוי' לסנכ. כל התיקות למליטים געת געל פס לת' סטרא פאמלד כל שילגעל סנקלו "Die Kraniche des Ibykus" ול' געל טעס יוקיו אהט טצייל — נכל מי יטאל מהן מיל ספוא סמאנס? מקלו טו מספאל "מוסלי ספילוסופיס" האל סעתיק חליין ומקס לפת הרכות דרכו לפלות טענויות. האגיס יספאל כסס ספלי יוניס כי סמאל קומודוז "כתכ אל היינקן (= היינקן) סטמואל ציטוון הלוו" — ונגע הלוו וסואו. סיס במקמתן מן סמדרכות גפל' עליו הרים מן סלסטיס כי גליינן — וסואו מבעט ימן זטמלן מנקט עוזר וויהס ולג מג עאר, ואבצ' עיוו חל' סטמיס ורלה' כר' כ' י' ת' תעופויס נהייל — — נעק נהיון סכלוכיות שימושות: נ"ג מילתי טול סייעורי וויהס צייחני וו' תן ת' פ' י' ס' מ' ב' ק' ס' ת' ד' מ' ! וטמקו סלוייס — ה'כ' ס' כלגאו ותלהו ממווי וכגדיו" — וטוס מעד כסתקון סינויים וכטו סכלוכיס מכל פנס וסלה כתוך סכחים גס סולני סטמואל, וגעיגול כרוכיס נזקפת על ולחס גמויו וו' זה הלאם סמאנקאות ל' היינקן — פל' ידו וו' תפאוס וגיהני ל' סודות וכו', כמעט ככל ספלייס כמו טצייל.

ג) אגרת תחית המתיים להרמ"ס. אורה העתיק אלחורי (ב"י באוכסנורד) למן ר' מאיר בן ששת הנושא לפי הנראה אחרי שbow מארון הקדר ומטיבו ואיש חסדיו ורב שש לא היה עוד בחיים, העתיקת הנדרטה מהאנוגות החותם הוא של ר' ישע'ן רבנן.

ד) ספר הנפש המויחט לנגלינוס (נדפס יחד עם ספר התפוח אשר העתיק אברם אבן חסידי, ווניציא רע"ט, ועל ידי היה יעללניעך, ליפטיא רהיב').

ה) ספר איסטור הקבוד לגאלינוס (עד האיסטור לקבר אויש קודם מלאת 72 שנות למייתו — כמנתג הנוגן בזמנ הוה בכל הארץ הנאוות לאבות עד היום השלישי, וגם בקרוב שלומי אמנה ישראל במערב אין איש מתנגד לה, אבל עוד בדורו של בן מנחם הששוי הרבנים לאיסטור הלהמת מתרים וקשה היה עליהם גורת המלכו), העתיק אלחורי במציאות הרופא היהודי מאשטוו בנאנופש, אולי עד קרטם נסיעתו (נמצאו מזה נ' כ"ז).

ו) "סוד הסודות" (מיוחט לאירועיו או לחכמת הערבי אלבטרייך), מחברת של דבורי מוטר ואמונה אשר נודעה בימי הביניים בשם Secretum secretorum לשפות שונות, אבל ספק הוא אם המעתק העברי הוא אלחורי (38).

(38) פ"ל סמכויות וכעתיקות סמכות נס וכס' סמליה, מכון ע"י טיניינטיל נספל סמכל עמו 251, 275, 354, 431, 857, 656

משפט טופרים מאוחרים על מלויצות אלחוריו. ב"ז, מהדורות והעתיקות של התהכמוני.

הראשון אשר ידע להזכיר את חרויו ואשר לקח אותו למופת בתור מליע הדא עמנואל הרומי. במתבגרת התשיעיות טופרו הווא עונה על השאלת אם ראה שידי יהודה חרויו? — "דע אדוני השר כי ראותיהם ושמעתיהם, ועל גרגוזו ענק ענדתיהם... אין עורך אלו בשירות ובמליצה, והוא לבדו במושורי חומן נרצעה". אלחורי החזק גם המליע בדרשי משפטו על מחברנו:

"ימה נאנו פרועין טפוריי — יצידון לב בלא לחשו יסבורי" (39).

הרבבי שפת עבר ואיהבי מקרא שעשויהם והתוילים הרבו לקרוא בספר התהכמוני אשר כבר בשנת ש' ראה אור הרפוס (בקונונטיניא), אך כי לא נחתפס בישראל טפורי ההלכה והאגודה שהיו לבדם, "טפורי העם" המצוים בו כל איש בימי הבינים, או בספר המקחר והפילוסופיא אשר היו לפדים נכברדים וחביבים להמשכילים — מכל מקום לא רצחה עליו הגורה בעל מהדורות עמנואל ודומו, כי נודע ר' יהודה אלחורי גם בתור מעתיק טפורי הרומים ולומדי תורתה מומן גירוש טפוד ולהלאה אמוןינו. אבל הרבנים ולומדי תורה מומן גירוש טפוד ולהלאה

חי רבי יהודה אלחריזי

מושא פנים על „הורותם“ אשר בתחום(40) מושע השתלשלות ר' יומת טיק א כפולה בחוכנו בימי הבנים, שתי נסיות זו לעומת זו, האחת הפוית בית (סנאנוגאליט) אשר דוגמתה נמצאה גם בשירה קורש של הקתולים, ויתרין להעירות רך שערין לאומי מורה עלייה ומקורה באגדות ומוטרות קדמוניות; והשנית הטלאכובית החפשית (רוין קיננטלעריש) אשר כבש לה דרך פניו עצמה ותבחר יצאת בעקבות הספרות היפת של המוחדרים ואיטהילקם. וכמו שהעתועורה בקרובו הנוצרי המלחמה נגד הרומנים והחפשתה השפטית-חויה של הקלאס טיציומות בספרות. ובמלצת מהשbat, כן הוביל הרומנים טיכול בקרוב ישראל לתהונגרות כפולה בקרוב הימים: להתנגדות החשכלה החדשה לרוח הפוט והאגודות מעבר מזה, ולהתנגדות הקלאפטיציסם של רמי'ח לוציאטו להרומאנציפיה החפשית מעבר . טון.

יש אשר האשים את חמיין, על פי פפרו, בклות הדעת ופריצות בחיוון ולא שמו לב כי מהורך ספר דמיוני לא נובל לשפט על הפעולות המחבר, וכבר הורה המשורר אובידיוס בדברים נמר祖ים (44) :

Crede mihi, distant mores a carmine nostro,—

Vita verecunda est. *Musa jocosa* mihi.

ביחור אחורי שעובדות חרויו המדעת תרבות במקיאות

Zur Geschichte der jüd. סִפְרָיו (40) Poesie, p. 87

⁴¹ סתיויס נוקיס נסיעות וסמוון לירקון קומון". Tristium II, 354-55.

לא שמו לב בכלל לטפוחות השעשועים, וגם כי לא אמרו אותן הנגה גם לא דרשו אהורה ויבורוה במעשה נערות – מבל' שם לבר כי ההמון אמנם בגער אויריך לשחק ולשעשועים קלטם לויזו, ואם ימיים רבים לא מיצאים בבתו, בלשון עמו, תתעורר ברוחם התשוקה לבקשות מעבר לגבול בנחלה עמים זרים. וער כמה לא חשו ולא שמו לב להנפרות המליציות נכל לראות מותה כי הרובנים המסכניםים לדפוס אממשדרם של התהכמוני (בשנת ה'תפ"ט) החליפו את הספר במחרבות איטיאל אשר העתיק המחבר, ו/or' דוד ישראל עשייאש ו/or' יצחק חיים דזא מקהלה Brighton אמרורים שהתחכמוני הוא ה עתק ה (כי טען בברבי התהכמוני),

בנوع להערך המוסרי של חכן הספר אמרם צדק ר' שלמה מודרבגא בהקדמתו לספר לישרים תקופה כי אין עורך כלוזאטן מעת נטמת חזון, וכי שירוי החחכמוני "רוב ענייניהם בגוים על מעשיהם דלי הצלחות וורי הבהנה" — כי עשויהם הם רק לשעשועים, ביל' נטיה (Tendenz) למורית או מוטריה. ישכר ברו של ע' יונגן ער (ביבורי העיתים תקצ"ז, ע' 67) דורש מאת המורים שוריגלו את תלמידיהם בספריו לוציאטו, נהג וחרזקו אבל יהוירו ושימשו אותם מהחכמוני. מנוקות הראות של החנוך כבן הדבר; כל יותר שימנעו מהגעאים ספריו ליצנוט וקלות ראש בדברים נבדיק, טוב להם ולשנתם (מלבד ספרי ילדיים העשויים בלבד ולעוור מוח הקטנים וכתובים לתעלול החנוך, טהורות ונקיים מכל דבר מגונה). אבל בחשפתנו על הספרות בכלל והחטאפה בידי הבוגרים לא נוכל להטב עזין רב מהערך הרב אשר לספרי חרוי, עמנואל ותלמידיהם. חכם נבר שומר-אמונה וחובב ספרות ישואל, הצופה מוחזק ושופט בלב

שונים נואחו באיש חרוץ ושודק על מלאותו באמונה גם נכבר בעמו ורציו לאחיו.

עוד שאר לנו, טרם נכלח דברנו, להביא זכרון כתבי היד, המהדורות וההעתיקות הידועות מספר התהכמוני או מפקרים אחדדים ממנה. — החכם שוואב מונה ח' כ' שונים: א) של אלמנצי [בעת בבריטיש מוזיאום בלונדון] משנת מ"א (1281), ב-) של הבודליניא באונספורד מגנו פוקוק [כעת ס"י 1977], ד) פארוי סימן 1284, כתוב על ידו ר' אברהם בן שמואל מפראדובה, נגמר ה"א ע"א (1311), ה) כ' פארוי מאוצר הקארדרינגן רישליין,بعث סימן 1285, ג) כ' אשר היה לפגים בפארוי בט' 505 ואבד, ז-ה) כ' באוכטפורה [כעת ס"י 2517 ברישימת ניבואר?] ובאוילר בית גינצבורג, את חם הדור א הראשונה בדפוס משנת ש' כבר הוכרנו (איןנה עוד בנמצאה), ועוד אחת יצאה אחריה בקונשנטיניא [שנת שמן?] אה"ז מהדורות אמשנזרדים תפ"ש עם הטעמונות הנගבות למללה. בשנת תרי"ד העיר ה' את רוח החכם מענדל ביש שטערן "לגולן אבן הנטה מטעם זמר ורונ" ויביא את הספר תחת מכובש דפוס מושבך בויזען, אבל לא נקה אותו משגיאות ולא ערכו מול כתבי ד' למלאות הטעמונות שבטפחים הנדפסים. פרое' ד"ר שאול יצחק קאמף ו"ל אשר היה לפניו ר' ומתייף לעדר ההיכל בפראג, הוציא איזה שערום מהספר עם העורות מחקריות (ע' מה שכתב על זה החכם דוקעס, מאנאנטשריקט לרפראנקל, 1859 ואנורות שר' 955), והפרק סגור לאガ ארד מגאטטיניגן אשר חשב להכין מהדורא מתקנת אכמנם מלא כמות הטעמונות הדפוס ע"ש כ' לונדון (אשר לא ראה בעצמו) אבל

לא חקר ולא תקן מאומה וערוך ספרו פחות עוד משל שטען כי גם החרווים בלתי נקיים.

מחתקות הספר לשונות אחות נודעו: בל' רומיית (לפי פורטט, *Bibl. Judaica* שער ל' א חילק משער ב' ע"ז וע' לונדון 1772), בל' אשכנז: איזה שערם על ידי קאמפף; מלבד זה ע"ז ר' ניגר שער ד' (ויסטנסנאלטילע ציוטשריפט (Orient, Littbl. 1840) ; שער י"ד, כ"א, מ"א (Jüd. Sagen u. Geschichten, 1839 ו- (בספר (Allg. Ztg. d. Jud. 1837–38). על ידי חוקעם: שער י"ד, כ', כ"א, ב"ג, מ' (בספר Ehrensäulen תקצ"ז עמוד 76 עד 94).

לשפת צרפת נעתק שער י"ד עם העורות ע"י החכם Silvestre de Sacy בהמאטך ווראאל איזיאטיך 1833 ושער מ' בהמאטך Magasin Encyclopédique חלק ג' עמוד 350 עד 372 (ע"י ברמורו E. Boré (Revue Orientale 1844 . ה'ה) העתיק בעורת ר"ש מונק את שער י"א שור בשלש לשונות) בזורנאל איזיאטיך 1837.

מושיעו דהמודורא הואת שלפנינו השתרדי בפעם הראשונה להכין דבר מותן, נסחאה צורה ומודייקת מהפניהם ע"פ שנוי כתבי היד شبורייטיש מוזאום עם העורות של בקרת, ואולם מפניהם סכות הייצוגיות לא הספיקו התהנחות והתקנות לבוא בון פנים ונורכו יחד בתור הופפה להספר. גם ר' עמל ויוניה אין ערובה לאיש שמלאכתו תצא של מה ומשובלה בכל, אולם גמהו שיחיה הספר בתמונתו הנוכחית לתעלת חולקים מבלי

מפתח השירים¹⁾.

א

עמו

אニー חבר מחבר [שיר] ידירות 109	אחים חמורות משלים וחידות 6
אמנם אני חבר מחבר שיר 117	או על פתאים בפראיים יהמו 10
אני חבר אני חמדת נבוגות 143	אשר ישמע עצט אוחב וכו' 27
אני חבר וזה פרוי ואולם 153	אני חבר והם חתלות 54
אצילים לבשו בגדי חמודות 182	אם יינך תשחה במורחון 64
אמת כי כל בני מorth גבוחיט 191	אני בן הקרב מיום חיווי 80
אני חבר לכל מי ידרשני —	אני באמות והמות האומית 81
אמת כי הוריות איי בערבה 193	אני חבר מחבר התהלות 89
אמת אין לאנוש מודה וקרה —	אם בעבורת אל תבל ימיך 91
אבויש לצד ימיך וכו' —	אן בומן מודה מאיד רמה 194
אנוש תלפו ימותיך בהבל 93	אן לאנוש מודה כמו מוסר —
אמת לשוני יומקות וכו' 95	אמת מודה לב טוב 195
אנוש נבל בリスト תאותיו 98	אמת בבני זמן חמורות חמורות 196

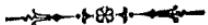
¹⁾ בחרנו לסדר השירים בכל אות ואות צ"פ סדרם בחורף הספר
(לא ע"פ א"ב פנימית) לטען יהוו גם השירים של שער החמשים,
אשר הוא בספר בפני עצמו (מעמוד 388 והלאה) בכל אות ואות
יחד ולא מפורדים.

ומבוא לספר "תחכמוני".

שההיננה היחסות המועילות לנצל כבד על הקוראים הפושים
חובבי ספרותנו הלאומית.

עספונג, תרכ"ח.

אהרן קאמינקא.

- אני חבר מחבר שיר חמורות 196
 אויל לשון לקורות החומרים 373
 אשר אמרו רשות הויא וכוי 211
 אני חבר חברך גם ידריך 225
 אගוזים לובשים בגדי נימיות 239
 אשר ימיו ובלגה בנסעה 234
 אמרתי עלה על תמר — 235
 אני חבר מחבר הפנינים 236
 אש המרבה יוטול דולקמ 246
 אתה יריד נפשי מהר לב 254
 אני פלא בעוני המבניות 273
 אמונה היא ערי רוזנים ושרים
 (כ"ב בתים ע"פ א'ב) 276
 אהתנו לעביבוטך אירגנבלאו 399
 אני חבר ותך פ' נחבאו 283
 אסתור צפון השק בעלי או 403
 אל תdag על תנשאים וכו' 404
 אל תdag זמן עליו בצ'רו 288
 אני ים זבזב נבזים ושפלים 406
 אשבייעטם כל זה חול עפר 303
 אמור לראש העם זוחקה 411
 אמום אני חבר יליד קני 308
 אמונה אין בללה ברום שחוך 412
 אני חבר לכל מי ידרשני 313
 אנטנו יד יקר עמוד ותמוד 315
 אם השאלו על הגביר ששת 416
 אני מחוש אלב אחרoid במלן
 אשת כטילות וכו' . . . 425
 אתה תכבד מעלהך . . . 426
 אם איש נבל יצבר עשר — 237
 אויל ענן דמעה עלי פשען 434
 אשר ידרוש חכמתה בחידות
 ומזומות 335
 אם בעבודת אל תבל ומיך 435
 אמרו להודנו ולאהובנו 342

- בתוך חמי לשון ברק יוציאן 163
 במזרות האנווש אין בעונה 192
 בני איש בוגדים כלם ועל כן 208
 בני תבל חיותם היא במוותם 231
 בת הרגניות יקרו דמיה 239
 בת הרגניות יחשכו שמייה 240
 בעת מאמר אני בעל דברם 304
 ברוך אשר חלק לאיש בכוד 323
 באלו צענויות בית מגורי 331
 במן ברכות היה אדרוב שוקק 368
 בכה אקרם אל ומוה אני 392
 בהתנרב בפי בילו . . . 401
 בך הובייש אלהים יט דמעות 405
 בראותך נבל אשר . . . 413
 בראותך איש אין ישר בו 426
 בן איש התהדרן בתעונג 439
 מגוי נבל בבדו שב . . . 456
-
- ג.
 גבריט יהשבו מות חיותם 79
 גביר הדור פאר משורה ומוטר 115
 גביר ישאג בכל חכמה באורי' 362
 גבחו דרכך ועמך . . . 394
 גביר תורו גדור פרץ . . . 419
-
- אתם בת הרגניות הייא וכו' 437
 אשר בטה בתהיפות זמננו 439
 אין לך לב ירוחם 440
 אני השם לעורא רב שלימות —
 אלו כי אידי דמעי וולו 450
 אמר אלהים לדרכה שחרוי 451
 אם יצבר עשר איש כילו 454
 אבות השיר שלמה עט וכו' 459
 אישים אשר אל אדר וכו' 460
 אשן לבבות הלא אשלה 461
-
- ב.
- בנפשי עברת רוח קנאות 8
 בעו שרי יען נשיא אל 22
 במלות השוקים כנפת מותקי' 25
 בנות עורנות שב ביימי נסן 57
 בגין ובין יגון תננה הבוט 62
 בעת יקד יקוד יגון בלבד 65
 בגין צליישן פורה נהדר 68
 ברוך אשר יומ צר נצראני 77
 בגין איש בטח על צורך וכו' 91
 בגין איש למוטי עינך עצמת 92
 בגין עצייש נטע לבךך 94
 בעת כל איש יהי והשק בו' 96
 כלל לך ירא הורך ומורך 98

ד.

- דבר אל יאַמְּן (שיר ג' לשונת) 112
 דעה כי אין לך מורה הגונה 194
 דון זיגריך קבל ותמלתו דרוש 217
 דברים בעלי דעת וחכמה 345
 דורשי קנות מוסר קחח וכוי 411
 דורי שתה עמי באצל גנה 427
 דזני נקדתי לך שיiri . . . 429
-
- האל ענג נפשות עמו . . . 414
 harsh לך חכמה ובין . . . 416
 הח ראתה עיני אנשים 422
 השרחלוצות מלילוצותילבש 423
 הפק ברר ציון אווש מא 428
 harsh אשר בין כובבי רום 441
 הלא די לי בטרפי מומני 442
 harsh בתוך פיהו לשון זהב 447
 והה באין מערב ארט . . . 447
 ההי בני הדור ארית ובי 449
 חם בכחמות מבלי ונב . . . 451
 המעלות שלש 457

ה.

- הבל יורה אל קלול קורא 17
 הכוון חנה אצלך בעת חocab 61
 במקשדים וזוקים את גוזרה 75
 harsh, בך ישך ואין אחר 87
 הבן אונש לקראת אלהיך 92
 הקופיצים ידים והונם ימנעו 95
 ואגרת ממולאה תבינה . . . 97
 האל אשר אל שואל גדרש 100
 הבט אבוקת שעווה דולקת 264
 והברק משחק על עננים 267
 השואלים על לי ההורעים 339
 הווי על אנשים לא לעזיר 394
 harsh אשר לו בין צבא רום 396
 תה נגלה סוד השקוי אחר 403

- הונגה וגסגרת בברור גזה 419
 חסין גבורות ירך 420
 חזץ בית קדרש קמתו לבקר —
 חרב ביד בעלי קרב התעוף 425
 חסר דעת וקל רוח 429
-
- ט.
 טרם אשר אנגע ואספה . 378
-
- י.
 י. ליד ליל אשון חיש ישותו 52
 יורתם אל אצילים רחמוני ,
 ובנעימותו 109
 ודרה האלבול מדורות חמורות 117
 יונת וחויקס איך וברתני 122
 יעלה אשר לבוי בחות ומי 199
 ורחם אל אצילים רחמוני ,
 בנדבותם 249
 יורי משקה יורקון מי וכוי 265
 יפת מראה מגנטה בכנוו 385
 יין באור עיני אשר תמייד 586
 יומייך מגהר פישון רחבה 395
 ירך לבן שואל סגורה 397
 ילידות אתי נבלות וכולות 399

- ז.
 ז. וממי ישאנז בקרב תעוזות 163
 זאב יטירוף אשר ימצע ואוישוף 266
 זמן רע החשיך עיני יגונז 419
 זוען בן איש לך זוען צדקה 439
-
- ח.
 ח. תליך אשר מטופב זמן אהוו 60
 החכמה להראש אנשיו יקר וכוי 94
 חמול שדי עלי עדיה נבוכה 100
 [חבק] דורי שדי בלה נעימה 409
 חזוק בנות נבר וועוב רעית 418

- ג.**
- למתי נע ונדר אהיה בקון 421
  - לו שר בנו עמרם פני דורו 430
  - ולבבי בחון כל בני שם 437
  - לבבי ליצחק בחרור אל ובוי 441
  - לבבי קח לך מוטר . . . 449
  - [לו ענני שחק בעני יולו 450]
  - נתמי הוא באלון צעננים . 44
  - ונמצא בר חפה וככל עלי 456
  - לו מעסיט חך, עפר, מעט (הורות חוכמים) 88
  - נעימים שירי בלי רgel ישוטט 96
  - נשחה העש כמו מטה עלי ים 97
  - נפש יקרה איך בשכלך וכוי 142
-
- ה.**
- נהר השיר ברוח פי אבקע 165
  - מעל פנו כוסות מכבות אויר 59
  - נכבל אשר הכעריר באש לבוי 207
  - נפושי לzion מטפדר גלהה 242
  - נדבה הא לראשנדיב עשרה 328
  - נפלאת גבירות חן בענייניך 397
  - נדיב הלב [ג"א נדיב הח'] 407
  - נכבל אשר קנא 417
  - נסנה ידויך בעת מצור . 460
  - נשבע צבי עד ימינו לבל 462
-
- ס.**
- טובב הוושק על יד היאור 402
  - ספר בעץ שחול במי מודע 428

- ו.**
- כל הדמעות ילו גם ייחלו 450
-
- ל.**
- ללו כל יקר גלה 433
  - לבוי אל שובה בעית יצר לך 95
  - לשורי גוזלי שיר נצבר נר 96
  - לבבי פצעו עינוי צבי חן 97
  - יום עלו כל חכמי תבל . — 104
  - לכאנס אורחים ימתק לחבי 136
  - לבשי יהודה עו ואל אל רבניינו 164
  - לובי חרדו שוקטי לבבות 165
  - לשורי המן ירו ינוקף . 166
  - לשון השיר תחוה מפעליות 166
  - לויל' ח' שעורנו 259
  - להוד עורה תפארה [בתקנין] 463
-
- ב.**
- לו הנרבה דברה ותעהה . 330
  - לבוי בעית בזאך אל גן יקר 349
  - לעיזאל בחור האל פעולות 361
  - לו תעטהה כל עיר מעמל זהר 371
  - לו הארץות יעלן ברת משה 372
  - לו אתה מלכות למן בי 373
  - לזין שאפה נפשי ורוחי 390
  - לבקר קברך עינוי אגמים 392
  - לאור עולם אשר החפיר וכוי 393
  - לבוי לפרטש חלל יצועי 414

ג.

- עורך ישבני לב למתי תישנו 83
עירוני ימנין האל הבי לבי 93
עת כל אנוש ישום בתבל 94
עפר ופה מרואה יפה עיניהם 98
על רב פשעי דמעי . . . 99
עת החכמים מענות שיר כי 179
עת נוצרו ארציות זמן יהוד 374
עליל כל עיר אלהים כבדני . . .
ערבים הם לכל לשון ענבים 383
ערוגה ארגונה בשושן ומוגה 385
עינוי צביה דרכו לי קשת 402
עדינה, בהאנשים כבהתה 418
עפר בפיחו שני טורי ענק 443
עד מותי תענגני צבי חן —
ערורה יידיד ואל תשין . 454
עפרת אהבים בתרן בנות
מאשורות 462

ה.

- קומה כמו חומה ושוקים 74
קללות הוא מחבר שיר
בצואה, 400
כבד נביא האמת אשורי 293
קחה סדר להרים הדשיבות 369
קללות בא והשאיר לי בהבו 400
קראי בצר לי פטל . . . 424

ג.

- פנוי אל פראר רוזנים ושרוטם 188
פרוחית יאוריון עד החשבטים 381
rangle נולדים על רצפת אש —
רוח אנחות נשבה כי עד 99

- שלום לעיר שלם אשר ופה 390
שאלוני بعد אשה חכמה 403
שר היקר אתה ניכנו . . . 404
שר שרוין עצומו' מחשבתו 263
שרי שלח צועים לרושך כל 405
שאו שלום לביר 408
שמעו מתי דרך וושבי —
שורה —
שלום לך עורך קרב חכמה 410
שנה אשר ידו כמלע 397
שבר מעל שבר נקרה 413
שפט יתר להשיג 415
שאלו שלום לדוד אטר 418
שדי שלוף חרב נכמה (עשרה
בתים) 430
שאו שלום לביר, פורי
בין אופף 446
שאלוני על הנדבה ושלמה 450
שאלוני ספור אל אם זדקם 452
שמעו בני שכל פליליות 453
שואל بعد נדבת חבר אל,
הגבר 458
שאלוני, הלא תשמה בחברת
בני מופר 460
שריג אשר מעז גן היפי 461
שדי שעה קול צועקים אלק 463

ו.

- שים בה גפניהם אצלן נצתת 66
שובה אונוש אל אל בטרכ
мотך 92
שדי שחונחטא לבי החהלה 93
שלום לך הציג חבר עליון 157
שבה שבינה אל ירושלים 292
שלשה בני המעללה 365
שקדים שקדים דלתי וכוי 384
שדי שעה קול צועקים אלק 389

ד.

- כבוד חן לבנה מלבנה 201
אזורגעשה להטהור מודדור 264
כבוד חן כנדղות איזומה 345
צבי חן הווא דמות יוסף 402
צבי חן אשר שכן בלבי 408
צבי חן אשר היה 417
צבי חן מהצני ביפוי 424
צבי חן כליל יופי פלאות . . .
צבי חן בו עשקיי ביפוי 452

ה.

- קומה כמו חומה ושוקים 74
קללות הוא מחבר שיר
בצואה, 400
כבד נביא האמת אשורי 293
קחה סדר להרים הדשיבות 369
קללות בא והשאיר לי בהבו 400
קראי בצר לי פטל 424

ג.

- פנוי אל פראר רוזנים ושרוטם 188
פרוחית יאוריון עד החשבטים 381
rangle נולדים על רצפת אש —
רוח אנחות נשבה כי עד 99

ונאנס גָּבֵר אֲשֶׁר עַלְה וִינְד
בְּחֻמָּג מִשְׂרִיר, וְאֵם שְׁיוֹאָן בְּמַנְדָּר.
וְהַתְּלִקְתָּמָה יָקָד מְלִיּוֹ בְּסַפְרוֹ
בְּחַתְּלָקָה יָקָד לְמַבְּבָרָד.
וְאֵל תְּפִיעָלוֹת הַשְּׁבָב לְאַחֲרָו,
בְּאוֹרוֹ אַחֲרֵי סִימָן מַאֲדָר דָּר.
וְחַכְבָּר מַחְקָרוֹת מוֹקָר חַמְישָׁוֹם,
בְּכָל עַיְנוֹן קַחְבָּר אוֹ מַפְנָדָר,
וְאַסְפָּר כָּל פָּוּנוֹן מַקְלִיזָה,
וְאַיִשׁ מַפְקָהָן בְּלִי נַמְלָט וְשַׁדָּר.
וְשְׁבַעַן מַשְׁבִּיצָות מְלִים אַרְוגָּים
בְּשַׁכְּלָל לְאָן קַאֲרָגְקָנוֹן וּבְשַׁרְדָּר.
בְּאַרְצָנוֹ רַס לְרוּם עַזְוּן וְחוֹדוֹן,
וְאוֹלָם בְּגַדּוֹד שְׁפָלָן וְחוֹדָר,
וְשְׁיוֹאָן עד תְּהֻזָּם שְׁפָלָן, וְאַחֲמָול
לְרוּם גָּבָר וְעַם אַל וְאַגְּנוֹשׁ דָּר.

תדברק לשון כל איש וכו'	תשלח ליאושה משורתק
תאגנים משפט עפר גנובים	חמה איך נצמרו גחל ובורד
חשורת שיר שלחתה וכו'	תנה הכות לפניך מתשרוי
חפורה זהב ידמו	העוזדהר צלה ולשאול שהה
תחלתו שלחותים אל ידי שר	תקאץ לשוני לספר רב החדיין

— ४८ —

וְהִיא בַּשְׁנָק לְשִׁיר וְנֹאָלֶם
בְּקֻדּוֹת קְנָדוֹד גַּפְקַן גַּפְרַד
וְשִׁיבַּבְנָוֹת אֲגַע קְנוּיוֹ
וְאֶל אֲגַע אֲגַע רֵץ תְּחַרְד
שְׁמוֹ נָכַע יְהִקְרָה בֵּן שְׁלָמָה
וְשִׁים אֲגַע וְמוֹלְדָתוֹ קְפַרְד.

בְּשֵׁם הַמְּלָמֵד אָדָם דָּעַת. St. 76

האכבהה תעוז להחכם באראה חיים תנחתו, וממעלו
תנחתו, ובשבבו תשמורו עליו ולא תנחתו, ובתקנייו היא
תשיחתו, והיא תוהירתו, לשום תחלת אמרינו, תוהלה יוצרנו,
ופחת דברינו, שכח לצורנו. עשה שמיים, בעלי عمل רום,
ובבל מכתאו שפטים, אוחזות בעלי כפים, חלויים במזגאים,
מסובבים ברחמים. צווה אוחט ונבראו, וקראמ וגמצאו, ותוות
מרכבהה לשאת בסאו נצאו, כי עבדות הקדרש עליהם בכתף
ישאו, והוא הנמצא ועין לא מראננו, והוא הנעלם וכל דרשו
ימצאנו, הוא הקרוב ונגליל מעלה לא יידעו מכונו, והוא
חרחוך ובחרוך הלב משכנו, הבורא גלגלי שחיקם, בראי מוץ
חזקות, ועליהם, כסא הכבוד, והביוון ההדור, ושם נזה השרים
והתרשימים, והנסמות אשר לאל משבחים ומקדשים, ובתי
הנפש והלהשימים. ושם יסוד כל סוד, וערדי גיע שלל כל משכיב
ויעמוד, ואט ירבה על הכבוד העלון להשקייף, דליהו בפנוי
ונזק, ויאמר לו עד פה תבוא ולא חסיף, ואני לך רשות
לדעת אשר בקרבי, ולא תעבר بي. ונسمות החזקים בעורם
בגופותיהם, ירצו לעוף אל הכבוד ההוא כווגנים אל ארובותיהם,
אבל בכנגד הגוף תרפינה לנפיהם, ובצעתם מן הגוף אל החצר
החויננה יפשטו את בוגדיםם, אשר הם משרחות בהם. ומובית
גינוי המילך, יבויא לבוש מלכות אשר לבש בו המילך, וכבאותם
אל בית המלך בגדי קרש ילבשו, והנגישים אל יי' יתקישו,
לפואר לווצרם, ולודומם לבוראם, והוא האל הבורא נשמה תהורה,

תקבל גמלות ענשה חרואות تحت לה מבית המלך, על אשר לא עשתה את מאמר המלך, ולא תבוא עוד אל המלך, כי אם חפש בה המלך, שכן חמת המלך, ובזה הנערת באה אל המלך. ועל כן שלח אלהם השובל אליו, לפרש בגפני עלה, ולהאר באورو עורוניה, ולזרא באר מים, משובי נפש כוארינו, ותמייד את ענינה, ותרא באר מים, משובי נפש כוארינו, ותמייד תשאב מקומו סוד אלהו ממועל, ותרד העינה ותملא כרה ועל, כי השובל ירונו מקור החיות, מעין גנים באדר מים חיים. והוא יפקח עני לבוחינו, לראות האור העליון במחשבותינו, ולחתען בפרי עין הדעת נשמותינו, לטוב לנו כל היום לחיותנו, ועל כל אלה הטבות הגדלות, חובה לעלינו לעירוך תחלות, לנורא עלילות, ולאמר לנו יי' גדול אתה וגadol שמקך, ומරחבי העולם לא ייכילן תעוזמך, כי אתה מקום עולמך, ואין עולמך מוקומך. בתרום הרום ילו, עמדו שמותם עמדו, מושב אלהם ישבת, ובאיין מקום נצבת והשכל העליון אשר מגור בבודך הצבת, בגין יקר אליך הקורת, ולמלך על כל ברואים הצבת, את בנך ייחידך אשר אהבת. וכן צרת ארץ וערק, כמו שנאמר ה' בחכמה יסד ארץ, וכו' בראת עולמך בששת ימי המועשה, ונחתה ארץ לבני איש למחטה, וכוננת בשחק חכין המכטה והכסא, אשר נסתור שם ביום המועשה. וכל נפש משכלה תכטוף להציג סודך אבל תלאה, אפס קצחו תראהו וכלו לא תראה, ותהתשבט להבחן פוזחות שמי ערץ, נבוכום הם בארץ, ושתו בשמיים פיהם ולשניהם תחולך בארץ. ובכודך גלאו רעינוינו לעמוד, כי עצמת ממנה מאר, ואשר מהם געלמת בעין לכם רואך, ובקרבתם מגוזך, כי אתה קרוב למבקשך, ונמצא לדורשך. ועתה אלהינו

מכור הבור נוקה, ומוצר הצור נגורה. חცב אותה מן היסוד הקדמון, והתי יצא אלמן, עד עת בוא דברה, או ראה וספירה, הביבה גם קירה. וויצאה מלארץ יי' על עין החכמתה בדרך שור, אשר בראש חצבתיך, ושבחו עמק ובית אביך, עובי יסודך אשר נשפה חצבתיך, לו, כי זווא אדרוני והשתהוו לו, ותליך ותשב לה מנגד, עד נברא הגוף ותלבש אותו כבגד, והפיזה חום קוקה בשדר ובגדל, וחומר בשך הילל, כי בחום הנשמה יצא האדם מאין והי יש, מפני אשר ירד עליו יי' באש. והגעש מגורה טהורה נזיבת, וברא שהגוף צעופה נצבת, כי ביתה בקייר החכמה ובחכמה דיא יושבת, ורחה בגוף בכוכב, ולקחה אותו למרכיב, מפתחו תאכל ומכוסה תשחה ובחויקו תשכב, ובוגראו מצל מאורה שני נפשות חייה וצומחת, החברות אחת אל אחת, ושותהם לשרת הנפש העליונה תלינה, והגעש השפותה הנה יוליזון ותשתחוויה, והשבל נתן למעליה מן הנפש מעונתו, ותשכחו הרמה כי שם ביטו, והוא בחתן יוצא מוחphantו, וכל חפציו ותשיקתו, להצמוד עם הנפש חזקתו, והוא אהוב אותה בבחו, כאשר היהת באמנה אותו. ואם היהת טהורה וקרוישה, מהר ימוחנת לו לאשה, ועל עיש אהבת יתעלס בנעימתו, ותשפה ושבב עמת, ואו הימר יהי גרדס ולא ידע בשכבה ובគומה. והשבל יローン דרכו אלהים, יירומנה מן העפר למעלות גבויהם. וכו' תנצל מרדת שאולה, ותעליה אל המעליה הנרוליה, וזאת חירות העולה. כי אם תהיה נקיה, בצתהה מן הגיהה, ותעוף לקלקה וקונקה בלי בנים, גם חסירה בשמיים. ואם תחתא תשב בשאל גלמודה וסורה, בכל קרש לא תגע ולא המקדש לא תבא עד מלתת ימי מהרה. ושם

ברואנו, המצא לנו בכל קראנו. ואל נכסל בכל אשר נחבר, והיה עם פינו בכל אשר נדרך, ואל תבישנו מאשר נשבר. ונוצר רעיוןינו, מושגיותו הגונינו, שמוור דרכינו, מהטוא בלשונו, עד נהיה המכוזאים חן בענין, ואל תשימנו מטהה לחזי חרונך, והסתירנו מרכיבי איש בסתר פניך, ובמחשבים נסה עלינו אור פניך.

נאמ ותורה בר שלמה (בן אלחריזי) ז"ל: ה' אלהים נתן לי לשון למדוייס, למלאות עניות המדוייס, ביד השבל צמוריים, והיו לאחדים, לקשור מפנימי מלחמת לאזרי הנגניות, רבידים, ובזרועות היידרים אמידים, בשועשויהם ישמחו מורייס, ובעינויים יעללו חסידיים, ובכל מזינה ומרינה מגע שמהה ושון ליהודים:

(ואהא מושלי):
אםבר טמודות קשילים וחירות,
ונדרי תעוזות, אשובב לטרבען,

ומשר ארימו ומילך אשימים,
אקסם מערמו, ברקמה ומשבען,

וושעה לשוני, פתול בעינוי,
ובגנבי זמפני, בשיבי אשבען.

ונרמי פליצות, אשיגם קבוצות,
ומחת נפוצות יהקה גבקען.

אני ישן ולבי ער, ובום התשוקה סוער ובווער. ויעירני משנת סכלוי, שכלי, ווועני ויאמר לי: אתה בן אדם, מהה לך נרדם. פכח עני ריעויניך, והצבא גדווי הגינוך, וחלזוי

לשונך, ואתה תאדור מתניך, ולבש קנטאות, לאלאהי הגזבות, וללשן הקדרש אשר היה לשון תְּפִלָּה אֶת, היורדת פלאות, ותדש בנשר געוירה. ונפַא שבריתו, אֲשֶׁר מלהתו כפираה, הנשכבים אותה בשוחט, והפועלים עליה פיהם. והצע מופת מבן שני ארויות, ופריז חיות. ואומר: אהה אדרוי, הנדר בلال לשוני, והדקיק לחבי שפתינו והגונינו, ומוי אנקו כי אziel שה פורה מבן שני בפירות, וכי אוציא לשון הקדרש מבן המעריטים. ויאמר לו: כי אהיה עמק, ווועוי האמץ בין בני עמק, וראה כל העם אשר אתה בקרבו את מעשה ה' כי גורא הוא אשר אני עושה עמק. וישלח החלל את ידו וגע על פי, וקדקה להבי רשמי. ויאמר לו: הנה נתתי דברי בפרק, ובଘון השיר נביא לגיטו מנהתיק. ראה הפתקתיך על בתו הסכלות לנחות ולפצעו, ועל בתו המליצות לבנות ולנטוע. ווער אלהים את רומי לאעהלות מווע לשון הקדרש מנורות, לפקוח עניות עורות, והווע לאוואות. ולמען דעת כל עשו הארץ כי לשון הקדרש אין עיר אליה, בצתות מליה וגעם משליה, כי היא כבללה ערדה כליה, המליצות מעיליה, ורך המור בשוליה, ובעת הסיר צעיפה מעיליה, כל ען תליה אליה, וכבל קשור בחבליה, [ובני ענק אסורי כבליה, ובגורי קרב חיליה] והוא בעין חיים הרופת בעיליה, והחכמה תהיה בעיליה. ומויי קדם הוא היטרי עולם בלשון הקדרש שמותים, והווע פריז עמנו הנאלחות, דקרויה מצור לשונם בחרבות וברוחות, וצדק ילין בה ועתה מרצחים, וכל בניה עזבו לשונם ושבו לעיגוט, וכפסט היה לՏגיגס. והיא בכל יומ בעבי ממותה, ועל און סוגרת ונסגרת, אמריה אומורת, אמרו: מה מצאתם על במפעלי, כי החקתם מעלי. הלא ביום דבר ה' עם אבותיכם, אנקו

עמדתי בין ה' וביניכם, ולחותות הבריאות הלא ברוח פ' נכתבו, ומוצר לשוני נחצבו. וכל הימים אשר שכן כבוד האל בחוכם, אני חייתי כשלג יושבת אצלו, להגיד לכם סודו, ולהת עליכם הדרו. ובונים מאסוני וחבקו לשון זרים, אשר עובני ויקטרו לאלהים אחרים, העבידו ללשון קדר לשון ישראלים, ואמרו לנו וنمברנו לישמעאים. ואמרו לו שהה נשבורה, ויקחוינו ושילבו אותו הברהה, עד אבד בתוכם ולשון קדר הקוריתחו, וכאריו טרפחו, היה רעה אללהתו. וכלם מאמסו לשון עבריה, והשקו לשון הגיריה, וחבקו חיק נבריה. ובאותה זרים השקו, והrique נשקו, כי מים גנובים יטחקו. ונפתח לבבם בראותם כמה מליצה יקרה, אשר ילדה הנור המארית שפתה שרה, ותהי שורה עקרה.

בגנפּשי עַבְרָה רִוֵּם קְנָאֹת
לְקָנְפּה גְּנַדְלָה פְּנֵי וְפֶרֶה
בְּשָׁנוּי לְלָהָה סְגֻּר זְלָדִים
חֲמֹזְקִים נְפָתִי שְׂלִי עֲקָרָה :

לעבדך הוכחת, ובזה אדע כי חסר עלי גמלת. אני מודם אכלת ברה חכמה, מבנות החכמה, יוצאת לשאוב מים וכדה על שכחה. טרם קראתיה ענתני, ובמצח שפהיה להלוני, והתאמר לי: שתה אדרני, מנולי הגינוי, כי דבר וחלב תחת לשוני. ואשאלאו אותה ואומרו: בת מי את, ומאייה מחזב חוץבה, אמרה: אני יתומה ואכרי הי', ונחרח بي בני אמי ואחותי, אני חייתי כהר מלוכה, והגנני הרים לכל רגלי רודכה. אני לשון הקדרש גברך, ואם איטב בעיניך אהיה חברך. אך לעמן תקנא לשם האל, וקידשת את שמי הנגיד אשך הלווה בית שראל, והיות לי לנאל; מכל גנאל ומונגןאל, ואקדוד ואשתחו לאל. כי מצאתך חן בעניה, ושמתי גומי התהלווי באזניה, ונען מליצותך בצארוניה. ואדרשתיה לי בצדוק ובויאה, מכל שמר וביאה, ואקרוב אל הנביאה, ותודה ותלד בן בדמות אלהים וצלמו, ותהי המשרחה על שכמו, ותחל רוחה לה לפעמו, ויאספו אליו כל עמו. ויעל לצור על מבצאו המומות הרמות, וללמוד מצדות החזרות, במחשבות, החזוبي להבות, לעושי הרבות, ושוחים, מוקין שלחים, אהווים רמותים, ולשון רכה, לב הארי מדכא, וחמשך ליוון בחכלה, ובשותה חמתה מכיה, תשב אניש עד כה. תלכוב לבאים, ותכחש פראים, ותפיל לרפאים, ותקים רפאים; בניבים, מיקוד להב החובים, וממקור עדן שאובים, פעם יפיצו שביבות, ופעם יטוף רביבים. ועניות ה' כלם גבויים חלושי צבא, אחד ידרך אלף ושנים יינסו רבבה, והענן אשר העיר את רוחי לחבר הנספר הזה כי איש חכם מהחמי

וכל מבקש ליראות נעם עניינו, ולהשתתפש בגני הגינויו, ולשאוב מנהולי מעינוי, ימצא בתוכו גנות ופדרטים, וערוגות הרטיטים, וגטפי רטיטים, ותוירם וטיטום, וכוטות עטיטם, במיון ליס מלכיטם. ובתי מרות, ישדה ושדרות. זאת מגנת, וזאת מרוגנת, וזאת תעיר אהבים, וזאת תעבור בקרבים להבים, בשיריו עגביהם, וניביהם ערביתם, מסלעי צלעיו הצבאים, ומעיני עזתי קצובים. ובמלצות בתולות, לא היו לאיש בעולות. וזה לא עלה על ערש צוועם, ואיש לא יודע, [ישבו הנפשות בוחות וריהם, וחיוhalbבותם בלקחים ורחקם, ויעירו לב נורם, בגרודם]. וככלתו בספר הזה משליים רבים, וענינים יעיבם, גם מינו מלצות, וחרות נברחות, ורבבי תעוזות, ושיריו ידיות, ומשלוי נברחות, ומילוי תברחות. וקורות ומנים, וחדרשי השנים. וברון המות, ומקום החמלות. ודברי תשובה, וסילית החובות, ותענוגי אהבים, ושיריו עגבים. ונושא נשים, והופחה וקורשות, [ענינו גושם]. ושברות שכורים, גוזרות נורוים, ומחלחות הגברים. וקורות מלכים, ולהלכות דרכם. ושיריו תחלות, ותחנונו תפלה, ומוטר חכמים, ותבהת תמיימים, וחשך עפרות^(ה), וגנית וכברפים. ורבבי נגידים, ושיחת ילדות, יעצאו לקלות ולא מצאו, ונזהר עדן לפניהם והם יצמאו.

(ה) לילות הרכינוס,

ישמעאליטים, ומבחור המשיכלים. לשונו במליצות ערבית גמוץ, ועל פיו הוו השיר נפרק, ונודע שמו אלחורי^(ח), וכל אובי מליצות וולחו הולך עירורי, חבר בלשון ערבית ספר, גנות אמרו שף, אף על פי שענינו מלשון הקדר גוררים, וכל משליו הoirim, מספרינו לקוחים ומטרים. ואם תשאל כל מליצה מליצותם מי הביאך לשון הגרט, האמור כי גנב גנבתו מארך העברום, ובראותי הספר ההוא נגלו, בספר שני גולי, ונזולו ובלאי אבלי. יען כל עם ועם נזהרים בהגינות, נשמרות מהתווא בלשונם. ולשוננו אשר היה מוחמד לכל עין, נחשב באחיקון. ושב היופי דופי, והנעום זעם. וככבודו געדר והדר קדר, ולא אחר לו ולא הדר, כי בני עמנון דבריו עתק עליו, והרו הץ הליגע עליו ופלחו בסלוי. ואמרו כי לשוננו קדרה, ומליצתה חסירה. והמ לא ידעו כי החטרון מהם אשר לא יבינם אמרותיה, ולא יכירו חמורותיה. כמו מי שיש לו חולין בעינו, ותחשך לו השימוש המאוריה לפניו, והוא חושב כי בשמש מקרה או פגע, ולא ידע כי בעינו עמד הנגע. ובן רוב בני עמו יבו לשון הקרש כי ענינו מחתם גפלאו, ועיניהם להם ואורו לא ראו, והמן לפניהם יעצאו לקלות ולא מצאו, ונזהר עדן לפניהם והם יצמאו.

אוֹעַל פְּתָאִים פְּקָרָאִים בְּחַמּוֹ,
אֲצָלָם בְּקוֹרֶל אַלְוֵן וְהַם נִזְקָאָו.
הַפָּנוּ לְעַלְיִלְתָּם וְעַקְבָּם נְסָגָה,
נִזְאָאָו לְקָלָות וְלֹא נִקְאָאָו.

על בן חברתי הספר הזה להראות בה לשון הקרש, לעם הקרש, אשר טה מראות עיניהם, מהשビル רעונייהם.

(ח) עיי' נסכלות כסוף קפפל,

ערב ללשון הקדרש, ובאו בנגדי חול לשורת בקדש. וב仄אטם למלחמות המלצות חמוץים, לא שללו כי אם אחד אותו מן החמוץים. כי להוווק מל'יצות הספר נבהלו יובעטו, ולקל רעמו ואבנוי אלגבישו גועו ייעצמו, וירוד עליתם הכרד ומתו. ובעת לזרוף אהורי נצבאו, דפקו שערו ובחתם לא באו, וחיה השער לסגור בחשך והאנשים יצאו, ובקשו הרודפים בכל הדרך ולא מצאו. עד שקמתי, ומחלצתיו רקמתי. העתקתי כל הספר במילים נכוותו, ושווים כבודלוות, טהורום ממולחים, ישכומו כל המשורריםatzים, התה את הר השיחום. וקראתו למורים שבכל ונפתחו שמיו, וירדו גשמיו, ורוו תלמו, וփחו בשמעם וברתאי אל סלע השיר ונתן טימיו. כי נרבי ספר בשמעם דבריו ספר היישמעאלי תמהו עלייהם, ובקשו ממנה בהיותו בוניהם, להעתיק הספר הזה להם, ולא יכלתי להשיב את פניהם. וכאשר חפצע השלומתי, והספר העתקתי, ביתני נשתי, ודרכיהם ארחותי, ואנוית רכבתי, ווימת עברתי, וממעורב ברכותי, ובמורת ורותתי. וארא כי המכלה עשו, וגדל עוני מנשוא, בעובי להבר ספר מל'יצתוינו, ולהלכתי להעתיק ספר זה להן, כאשר אין דברי אליהם חיים בינוותינו. וכרכום זדים לנטרו מהרתוי, וכרכמי של אל נטרוי. ועל כן חבורוי הספר הזה במלצות חזשות, מלשון הדרש קדושות, וענינות חדשם יהוו הנפשות, ויהליצו העצמות הבשות, ותולקחים לחמשות מהברות, כל אחת מהם באקטה רוכבל מקרתר, ובלשון נבותות מדברת. וכל דברי הספר הזה בלשון הומן האורי עשות, ועל שם חבר הקומי ומדתים ובנותים. ואך על פי שהaddr מהם בדרונו לא היה, וכל אשר דברתי בשם לא היה ולא נברא אלא משל היה, ואני מותלה פנוי כל הקורא במצויאו דבר חטא וחובה, יידין אוטוי לטובה,

וחפלות ויראת ה', ואשר לא שם לבו אל דבר ה', ימגא בו העוגני עולם וטובתו ונהרוא אל טוב ה'. וכל כסיל ובער ישיש או גער, ילמר ממנו בכמה, تحت לפתחום ערכמה, לנער דעת ורומה. וכל חכם לב אם עיניו עליו יפקח, ישמען חכם יויטסוק לך, וכל מבקש למדוד דרכ' ארין בו ישכול בכל אשר יפנה, ובנון החבולה יקנה. וכל המחבר שירום, ותחצוב בורות נשברים, וממיימת מרום, בספר הזה יתקח עינום, וויהו ה' עץ וישליך אל ההרים, ומטתקו המיט. וכל איש אשר תרעל נפשו ללחט חמורות, ומטעמי שיר יידות, וממתקי משליטים וחידות, ימצא בספר הזה עשר רות, כד צפתה, ובשם ברכת ה' פורתה. ואם יקח מהם שלב ומופר, בר הקמפה לא חבלה זפתה השמן לא תחסר. כי שלחנו לכל בא ערוך, וביתו לעולם ברוך. ולחמו בכל פה אכול, וכל מאן דכפין יתיי וויכל. ובכמה וועל הספר הזה לאensi כל מרים, אשר ממצרים ועד ערדינה, אשר רביהם מהם לשונם לרדר בלשון הקדרש צולעה, וקיימות גרוועה ורעה. כי בספר הזה דרכיהם יישרו, ונכוות ידרכו, והויטבו אשר דברו. ובו יקייזו משנת הסכלות רעניינהם, ותפקחנה עיניהם, וידעו כי ערומים הם, וויהפו עליה מלצות ושירות, וועשו להם חנויות. ובכל הדברים אשר בספר הזה כרתו, דבר מספר השמעאלי (ה) לא לקחתי, בלבד אם שכחתי, או אם באו לזרוי דברים במקורה ואני לא ידעתי. אך כל עניינו הספר הזה מלכבי נבראו, חדשם מוקロב באו, וממי וויהה יצאו. ורביהם מושינוי אדרמת הסכלות הקיזו, ורכבי לשונם ברחוב השיר הריצו. וחשבו להפנק ספר היישמעאלי הזה מלשון

(ה) סוף ספר מלויי קאנכי למלגה,

נרוולתו, ועדינה תחפואר כי היא אמותו. ובראותיו כי הוא יתיר בעמו, ותהי המשרה על שומו, עשייתו הספר הזה על שמו וחחותיו בחותמו, ושמתוינו כמו ריבוי הוהב על צוארו, ולהבשתי מעיל פארו, והרבכתיו על סוט הרדו, וקראותיו לפניו בכבה יעשה לאייש אשר המלך חפץ ביקרו, כי יודעתו כי בראותיו ילי, מעשי ידי, בידי אהבה יסמכני, ועל במתו שחק ידריכני, ולולתו לא יצרכני. האל יעמיר ההדו, ובדור דוריתם בפכו, והוא מרים מרים ישבון, כירח יבן, לפניו יעמדו וכבודו הטוב לדור אחרון, וכל השומע אותו ירין, ויהיה בו לבלוינו חגיגול ויתרונו. כי זה הספר הוא בענק לא יתרפה אלא על גורנו, ולא יוכבד רק על צוארינו, כי הוא בשכלו ידע מעלה החכמה יוכבדנה, ומגעוריו היה לו גברת ותמיד יעבדנה, כי בה תנגדל מעלהו, ותגשא מלכותו, ובספר הזה יאמינו בשבחיו כל שומעו, יוסיפו בו אהבה כל יודעיו. ואשר יטיב אחריתו בוראו, ובנוו שבבו על כסאו, יהיה הספר הזה להם, עד גאנן על גדורות אבותיהם, כי זה הספר יפקח לעוירוט עיניט, וירנן לאלים שפטים, לשבח פועלותיו, ולטפר תחלותיו, ולשיות בנפלאותיו. ושני אחיו השר הנכבד רבוי יוסף והשר הנחמד רבוי עורה יהו בעורם רוכב שמיט, שניהם לבית משרה עמוניים שיטים, כאשר תורה ארין והם שני כרכבים פורשים בנפים, או המשרה צורה והם לה שתי עיניט, גם הם לבשו לבוש העונשו, ופשטו בסות הגאהו, ורחקו מכל דבה ומעווה, ואספו כל מדת גאהו, עד יצאו בכבוק צורף תאזה לעוינט, מזוקק שבעיתם. האל יאיר נרט, וירוחת אורט, ובמוקם הזה אחתותם דברי, ואסיטים אמלוי, והאל יודענו ארת חיים, כי ממנה תוצאות חיים.

ועל כל פעעים חכשה אהבה, ועל תחי בלבו חשתת יהודת בתובה, כי אין אדם אשר לא יחתט, במפעל או מבטא, בחפה מצוי בספרינו הганונים בעת יבחן, והנה המלכים לא עמדו לפני ואין געورد אנחינו. ואם הגבורים וכשלו בדרכיהם, ולא ימלשו משלחות טפוייהם, מה עשה געור רוק מכל חכמה כמוני. ואם אש השגיאות נפלת בכל אדר, מה עשו אובי קיר, והאל המלמוד אדם דעת לדרכי שיר זיכנו, ומשגיאות ינקנו, ויהיה עם פניו בכל דברינו, ישלח מקרש עוזנו, [וימלא משאלותינו].

אמר המחבר בראותיו הספר הזה נפלא בערכו, והטעם אותו ימצא נפת מותוק על חכו, בקשתי גדיי תבל, אשר ממזיות ועד בבל, איש אשר אפער הספר בשם, ויהיה החום בחותמו. ובעת בואי באלי הומן דרישתו, בקשתיו ולא מצאתיו, ולא ענני איש בעת קראתו, כמעט שעברותי מהם עד שמצאתי את שאהבה נפשי אשר ברוח בו ה' השר הייחיד בדורו, החסד אווועו, והוושר חגורו, והחכמה פארו. כמשמעותו, וכיט בנדbatchו, וכבער בגעמיתו, ובאירי באימתו, זכירות ביראתו, ודור בצדקהו, וקהלת בחכמו. אם יפתח פון יסכל חכמים, וישוב בעלי לשון נאלטום, ואם יתוחם יעובי כל בעלי היהש שליטים, יתנדב ישים הנדיבים נבליט. אפק המרות החמודות הוא הנגיד הנדר, הכרוב הנחדר. פאר דורנו, והדרת גבירינו, רוח אפינו, ואור עפערינו, וכוכב נשפנו, ידו וביתו חזות לזרחה, קיבל כל אורח בשמחה, הוא השר הנגדל, אשר הוקם בישראל חומת ומגדל, הגיבור הממולח רבוי שמואל בן אלברקולי ז"ל. מצריות תחואה להיות מדריך אדמוני, ודמשק מגוחכו, וצובא תקנא בשמעו, ואשור תעדי

יחתו לקול שאנוינו, והענקים נבהלו בפניו, המשמש באורו, תקנא, והוחזק על פניו יתנה. ובאימתו לאב הבכורות ימתה, והחכמוה תחת כנפיו החסה, ווישכלי בכל אשר יעשה, פעם דמי הכסם ימצעה, ופעם יביע נוראות בעת פיהו יפעצה. אם היהה בבית משתה היין, תרואה בו כל מחמד עין, ואם יונן – היהן ביר השמחה יונן, ולשומעו עטרת יונגן. ואם שיר ישוחר, מותמי יטור, ולעליטים יטור. ואם יבא במלחתת תוערות, ילביבן הזמן בגדי חזרות, וויפשיט גבורי חכמה בגדיות החמותות, ועליו תחולות עולם, ישאו קולם :

הלב יורה, אֶל קול קורא:
מי קָאשׁ הַקְפֵץ סִים,
ירוץ לְבִיר, מִיל מַגְבֵּר,
יָזְדִּיעַנוּ אֲנָתָ סִים.⁶
כל לְבַ הַזְּהָהָ, אֶל בֵּין צְמָא,
גַּמְןָ אַלְיָי⁷ סִים.
פְּחַת שִׁיאָו, יְכַבֵּן שְׁזָנָא,
אָחָ פֶּל מַזְצָא בְּצָא סִים,
כל רְזָאנָו, גַּאֲהָבָנו,
קִי מְפַגֵּנוּ תְּצִיאֹת חַיִם,
קִי בְּלִשְׁנוּ, וְבְתִּקְבִּינוּ
אִינְיָ פָּנָה וְאַרְיָ סִים.
לְמַטְתַּחַת קָרְבָּ פְּתַחְקְבָּת
לְשָׁפָר קָרְבָּ עַזְתְּסִים.

⁶) יודע ויורס תלחות היה נס לאגנוול קרב כב קלו;
⁷) על כל נס אמר לנו נקינה,

שער ראשון

מודיע היה הספר, ועל שם מי חברו באמרו ספר.

נאם היכן האורתו הגד הנגיד לי מוחבר הספר זהה מפנינו ריעונו, וממליצתו לשונו. וויאמר נקרא נקרואי בקריות יערום, עם חבורת גברים, מיידי העברים, מליהם טפירים, [ויריהם נהרים] ופניהם מאורים, ברקיע חלהה מאורים, ובמרום הגודלה מוחזרים. באורים וכוכבי שחק יעלימו, ובו שחר ובלמו, ולילה ליום ישומו. על בטלם שעבלם עד הרג עייז, ויתן אותום אלהים ברקיע השמים להאר על הארץ. לאורים השחר נדמתה נדמה, וופרה הלבנה ובושה החנה. בלבמתם במחשבים עמוד אש השבל יואר לעיניהם, ונען הענינה עמוד עליהם, ואIRON הצדקה נושא לפניהם. ובמקומות אשר ישכון ענן בבודם שם התהלהות ירגעו, ובהעלתו יטעו. מתחשובות הרות ועל משבר לא עכוו, בטרם תבוא אליהן המילדת וילדו. ילדים אשר בחם כל וויפי מלאים חכמה, הכנינו לתורה בלטם מונה, והשבל על פיהם יטע וחנה, והיה טרם יקרווא והוא יענה. אמרתם צורפה, ומלייצתם רצופה, ונדרבתם רוזפה, ולשונם הרבה שלופה, ומזהר עניינה לפידום יהלום, ומגנוצי גיביה תשלה בוקס וילבו. ומלהט יקודה אוחזות לבבות ובבות, בנובות ערבות, מלחות חציבות, פעם עורכת קרבות, ופעם מעוררת אהבות, מלחה הנפשות מшибות, והלבבות מדיבות. ושם געד אתנו עברו, במרום ההבונה ימיא, ועל נחל אנטונת ופריא. הגבוריים

לשונו וחתולנה, אחורי תמיותה ויתרונה (ה). ומום התערבו בני עמו בין הגוים ושבנו בתוכם ולמדו לדבר בלשונם שבו לשון עבריה, ופקו פליליה. ונפשם מאסה את בן שרה העברית, והשכה את בן הגר ומיניותה. וכן לשגנו אבר, ורונו לשאי לירד, וקצתו שרר, אשר השאיר הברור. אבל במעט ההוא נפליא לעשות, לעורך אבני נזר מתנותסות. ולמלאות אמרות, מבלי פז יקרים. ולהבר מליות, בזח חויי קשיבותו, ולתហוב אגרות, ולשורר שירות, ולשלוח ספרי תשומות, ואמרי בראשות, ולעשות חברוים, ולסדר סדרים, כמלים במלואת תרישיות, יהיו הנפשים. מפעלים על הלב פתוחי חותם, קשיבותים והב יהיו במלאותם, ותמלא הארץ אוותם. וזה לך החותם, כי לשגנו לשון נפלאות, ודריה דברי נכוות. כי היא צרת — ותחרחב לנו, וקצתה — וחספיק לכלנו.

אמר האיש: ואם אמת דבריך. [צדך מאמרין] מדוע לא נמצא בני ישראל, איש אשר [הבר בדברים האל], בלבד יושמעאל, והוא היה לשון הקדרש [מושיע גיגאלו?] אמרתי לו כל זה איינו רוחוק, ווחפץ זה איינו רוחשו עמוק. ובעת גרצה להבר בזאת המוגלה, על פי תפחה גירה, עליה נעללה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה, אבל המחבר למי יhabר, ועל אוני מי ידרבר. והאונים תרישות, והודים קשות. והזומנים, שנרו עיני היצורים, אשר בבית ההאות עצרים, ואת האנשים אשר פתחו הבית הכו בסנויות. ואין בהם רואה ושומע, אשר ממצורם על לב ואן יודע. ואם תחקור קהילות חביל, אשר ממצורם ועד בבל, לא תמצא אהוב חכמה ומכבד בעלה, ולא מшиб גמול טוב עליה. אתה ידעת כי הספרים התקרים לא

(ה) פ"י נבעלות. סוף סוף.

ויען ואמר, אל העומרות לפניו אמר: אליכם אישים אקרים, מшиб מליחמות החמות שעורה. הראותם בכל אשד [חוותם, ואם ידעתם בכל אשר שמעתם, או מצאתם בכל אשר] קראתם במליצות השמעאלי אבי החמות החמות, והמלחיצות הנמרצות, המכרא אלחרוי. המשם לבכם אלו, ואם טעםכם דבש מלוי, כי אין מונב נחלשו, ומה משיג במרוצתו אבן רגליו, מה מתכו משלוי, ובהתפקיד על איש טל מלוי, אל ערן צללו, ועל אלאות טללו, ובלחשון אוותם מטללו, ירד המן עליו. ואלו הספר ההוא יחויר בלשון אחרת חיין מבלשן ערב, נפל ממנה רב, והיה אספסק נערב, וגם ערב רב, והיתה מלחצתו נחלה ונשברת, ולא יחפר בה כל כום רע שבור או עורת, ושאת או ספתה או בהרת, וצערת ממארת, כי לשון ערב אין בכל הלשונות עורך אליה, במקת מלאה, ונעם משלה. והוא לכל שומעה ערבה ואחותה, מושג החובה, ומני ים רחבה.

אמר מחבר הספר הזה ובשמי דבריו נחפק עלי לבי, ונשמעה לא תורה بي, אך התאפקתי, ובדבריו עמי התהוותי, ואmortוי: לו הייטב, בכל אשר אמרת, וכן דיברת, כי לשון ערב מבחר כל הלשונות, האחרונות והראשונות, וככל לנגדה משתנות, וutherfordם שנות, ומולותם בזות ומשונות, חזע מלשון הקדרש; כי בלשון הקדרש דבר האל עט נביאו, והקריש [כסני] קראוין. וננתן דתו, ללומדי תעודה, וחלילה לאל ברא כל הלשונות, להבר מהן לעצמו השפה החקרה, ולדבר בלשון העטרה הקצרה. אבל מן הדוע כי לשון הקדרש מימי קדם עד רפה, וגוזלה, ורחבת ונכחת מעלה מעלה. ומעט גלינו מארכינו, למידנו לשונות הגוים ושבנו לשגנו, זו היא סבת קוידר

ווחובבו פגניותם . רק למבוניהם , או למשיב גמול טוב עליהם , כי לא נעשו לביטויים הלווגנים עליהם , המתעתטים בהם . וכל נזימה בשלשה תנאים טורה וחשף , במצבה נדריך או חכם או נכבד אשר אלה כופף , ח麥ר לו לאמה ואורה זהות לא יאפס , ואם שלש אלה לא יעשה לה ויזאה חכם אין בכפף . ועל כן בדורנו זה התהפקנה אבני קידש והכתם הטוב ישנה , והשרים והמליצות יתמכרו לעבדים ולשפחות ואין קונה , ונדריך הנדריכים היה במשמעות קונה , לה בלשנות מענה , ואין לה בלבד ? אין עונה , והנה המקומות מוקם מקנה . ובכל עיר ועיר נראה כל אחד מהם בחיק הסכלות נרדט , והנה אין איש שם קשור ומכוור . וברבר הוא איך התעוזר הנשמה , או תבسط הנפש החקואה , לדבר דבר מדברי החכמה , או לדבר בעין מעונייניו [תמונה] והחכמה בעין] בני עמנו צצרו אבן במרוגמה , או כזרק פנינו לרגלי הבתמה .

אמר האיש : הנה ידייחי כי כל דבריך זיך , ואין בבני הדור מזויק הביך , וטובם מחרך . אבל העלים עיניך מעמר ורועל פועלם , והסرون נדבתם , ועל חפן אל מנתתם . ובגלא הרע אל אבד החטו , ובעבור קין ורדרר אל תunker גן רשות , כי אם תוכל לחבר ספר כוה בניבים ערבים וחירות חמורות , ושיחות חיים ושפה יפה , ולכך מרווח ותויה יפה-פה , ושירותים מאשרים ומילצות נמרצות , תחת פחנן פה לזרע הקדרש , ותגלת לעני הגוים מעלה לשון הקדרש . ועתה לך ואנבי אתה

עם פיך , ובכל מהברת אשר תחבר אליה עמק וחויתך [אשר תדבר] . ואם תבקש אדרון לפחות ספרק במלולו (ה) , ולחראות לעוני העמים את כבורי ואת גדרו , הנה ראייתך בן לישי , לו ווביל מלכיות שי . עליי הדור המלוכה , כי ברית עולם לו שומרה ועורכה . וביום נולד בשער האל ממורומו , לעוני עמו , הנה בן נולד בבית דוד יאשיהו שמו , ותהי המשראה על שכמו , ונכח רוחו בפגרי התהלות וקרבו עצמות עצם אל עצמו , וצלם הוקך נברא באצלמו , משכיבל בכל דרכו וה' עמו , ומחטה בית דוד על שכמו .

בשיותם נבראה אצלו לעזר
ואלם תקראי נברא בצלמו ;
ושם רוחו בפנוי תהלות (ו)
עני כי קרבו עצם לעצמו .

ולו שני עדדים מעודדים על העגומו , כתר ראשיו דוד וחותם ימיינו שלמה . ולאיש אשר אלה לו , על כובשי שחק ירים רגלו , וויק בגדלו . ולפנינו יקריאו : אברך , נשיא דורו , בכחה יעשה לאיש אשר המלך החץ בוקורו . כי הוא אדר החקר , ומללו בלי מחקר . בלבו ים תעדות מאון מדה , ובלשונו אינץ כל כי חמדה . וביפויו מעין הדעתה . פניו נר מערבה , וריעוניו כרוב ממשח , בשמן תהלות נמשח . פניו נר מערבה , לשם טוב ויחם נר מלכיה , נשיאותו מאב לבנים נמשחה , לשם טוב ויחם

(ה) לסקדיש לו לת סכפל .
(ו) עד סולגנו סי' כל סתקלות כפליות מיטס וכו' נמען
למפען כי .

(ו) סס מלכיות לדרכ נדנתם , וכיון לו מילקה כן כל כס .

זה, האל פיל בענימיות חבלו, וירם דגלו ונדרו, ובכמאת הממלכה בלעדיו לא ירים איש את ידו ואת גלו, ועתה של ספר חשורה, למורבה המשרה, ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל מלכתו.

בעה שעדי יעו, בשוא אל, המעוז,
אשר הוא מפה עז, ומכל תפארה.
בשיה אל ואשיה, לראש הנקר ליה,
במפחשי שבנה, נשלחו צור אורה.
זקבר אל עילום (ט), בוניו שר שלום
ויראה הפלות, למראה תפשרה.
כתבם למורבה המשרה (סעיף ט' ו').

בשיה אל יאשיה, פאר בתועשה,
שלחו צור מחרה, ווגדר בלא פרץ.
פאר עם בזק, בשושן תוך חיק,
קחון סבוק, בחרן וזרחות ארץ.
מלךיהם ובויתם לאניון בנוורים הם
בערכו לנגדים, געליה מפוץ.
כתבם על הפורן (邈ס כ', י"ג),

יבוי חזד וארכות, לשר ישך זוכות
בגראר הפלכות, רגנו אל רביד
וסדרם קשורתו, אשור במר אותו
וילדר מעלהו, מוגם העקיד

(ט)ulos ?

ונזר ויפע, חיות בטאו בקפע,
ונבלל זה נשבע, אהני אל דוד,
כתבוב (ט) נשבע ח' לדוד (מלס פ"ע, נ' 1).

ביחי עם האל, אמוני ישראל,
פנו תרדה לאל, ושירו לאדרוי,
אשר טנער החיה, במלשת אשיה,
פאר בתועשה, ושבא לאדרוי.
ונלט ניעצבו, נטענו נובנו,
ונחר ישבו, ובקשׂו לאדרוי.

כתבם אחר ישבו בני ישראל ובקשׂו (טסע ג', ס' 1).

ברכבות נשבות, וטבות לרבקות,
קמו גדר נשבות, לראש פנת יקרת.
והפשרה לניות, עלי ראש יאשיה,
במעין חושיה, הלא הוא בן פות,
אעיר אתים ורבים, בטוד קיר אקס,
ויהריו פקעים, בבטות להם אפרת (ט).
כתבם אתה בית לחם (עמ' ס' ח', ח').

הוא גור התסדים והגשאים, וגוז המלכים והיראים,
נשiano ואדוננו, עמוד האור המאיר עליינו, וארון הברית הנוטע
לפנינו, לשום העקבם למשור לעינינו, ולהיותם חדש מתנו.

(ט) נלען קחלה (החת נכטעי בקדמי לך לדוד מילא).

(ט) מגע שמלך דוד.

טוֹו בְּנוֹת שָׂרֶוּ פְּתַלְגֹּות הַזָּרוּ
קְפִּילְשֶׁבֶצּוֹת עֲזָם וְטוֹב נְשָׁםָן.
עַד הַגְּכִירָה בְּקוֹל בְּמַתְנִינִים
כִּי הַפְּלָאָה חִיָּה זָם.

אמר המגדר וארא כי עצתו היא העצה המובה, ועל האמת קרובה, ואעש הספר הזה על שם הנשיה הגדול הנורא, וודעתו כי יש לפעלתי שבר, ושורי גאללה היה ל אחריו נمبر, ונפתחו רוח תחלתו ברב עניינהם, בשורותיו אשר געוו להסתון יודעהם, והבא בם רוח ויחיו ויעמדו על רוגליםם, ובעבורו כי לשוני בשבחו צורה, אהותיו דורך קטרה, וועובי הנדר העמוק ועברתי מעברה. ובכתבתי ראייש תחלתו להסביר קצת חומו אשר הוא בי גושא, ובמה יתרצה זה אל אדוניו הלא קראשי.

אמר המחבר : וכשמעו אמריו, שקלתי בפלם שבלי דבריו, ומצאתו עצמו נכונה וזרופה במצוף האמונה . וחררתי הספר הזה כאשר מן השמים חרמתי, והתנאמתי כאשר צייתי, וווח מבינתי, העירוני, ללקוט מפריע עין השבל, הווא נתנה לי מן העין ואכל . ועשיתו מתבלת המליציות הנוראות, חכימות ללאת, שמותים במישben המדרע לעד ולאות, וקורטיהם בפי המוסר מסלאות, ובאהתי את הקרטים בללאת , והיתה המשכן אחד .

קְמִילִים תְּשֻׁקִים, בְּנֵפֶת קְתֻוּקִים,
וְאֶל וּרְפִיקָם, קְרוּבִים תְּחֻקִים.

בג' ק' מורהנו ורבנו ואדוננו, נשיאנו נסיכנו מלכנו, יאסיה הנשיה הגדול נשיא גלות כל ישראל ז'ק'ל בן בג' ק' נשיאנו יש' בן חמיה בן הוויה נבד ורבבל בן שאלויאל בן המלך יכינה בן יאסיה בן חוקיו בן וותם בן עזיה בן אבא בן אביה בן שלמה בן דוד הגרבר הקם על, משיח אלהי יעקב ונעים ומירות ישראל . ובאיש אשר אלה לו לאבות ובמותו אלהל מודתו, ראוי לפחות ספרך בתהളויותו. כי הוא בחכותו יביר מעלת הגוינך, וגוארות לשונך, ווקנה בכל הון פנינך. כי לנגר מעלה ספרך העוזמה, אין כפק נחש בעינו למאהמה .

ושא מזו :

פְּשָׁלָח לְאֹשֶׁה תְּשֻׁרְתָּה
מְאַשְׁלָלוֹת שְׁלָכָה וְטוֹב פְּרִים .
לו אֶאָנוֹו בְּלִ קְהָלָנוֹו
פְּיַהְבְּחָלִים חֹלְכִים אֶל יְם .
נְשָׂיא אֶשְׁר לוֹ קְלִ גְּשִׁיאִ רַם
בְּתַחְנוּ שְׁלוֹךְ בְּעַלְוָה עַלְיָהָם .
סְפִּי בְּרָתָם פְּיו מְקָרָאִי, עַד
אֶבְדָּרָו וְרוֹאָם אֶמְרוֹ אָם .
בְּשִׁמְוֹ בְּגַיְהָ גְּזַלָּה וְגַגְגָה
בְּגַאָן אֶדוֹן צְהָלוּ מַםָּס .
גְּרָפָא חָלִי לְפָם וְרַם שִׁיאָם
פְּיַהְוָא צְבִי חִילָם וְצִיקְחָלָם .
פְּיַהְגְּדָלָה בְּגַתָּה קְגַדָּל
לְשָׁמוֹ עַלְיָהָם בְּבָבִי טָלִי קָם .

אך לא רציתי להעtopic עניוניהם, פן יגעו למדיהם, ויקנו חומריהם, ועשיתו כל אמריהם, פשיטים לשומיהם ערבים לקוראים, וח晤ם למוציאים. אבל יתעלם מכל איש ניכם, ונער קמן נתהג כט, וכודאות האיש כי קיבלוי עזוז, נשק בין עיני, ואמר ברוך אתה לה', כי לשון הקדרש פארה, שם טוב לדור אחרון השארות. ובורך אל עליון אשר לא השבota ללשון הקדרש גואל, ויקרא שמו בישראל. אמרתו הנה קבלתי מצוחך, ולא אשקר עוד אשר עשה עצך. ועתה הגירה לי שמק', ואיפה מקום? אמר ידוע תדע כישמי חבר התקני, ואלון בצעננים מעוני, ובמkommenות רביבים תפגשנו, ובכל מחברות אשר חבר תמצאני, ואענה אותך בטרכ תקראני. יהי בשםי אמרתו, שמחתי בחברתו, ונקשר לבוי בעבותות אהבתו, ויסוב מאתי ללכת, ונפש אחריו נמשכת. ובפנותו ללכת מאתי לעירו, שמעתו והוא אומר בשרו:

אשר ישפיע עצת אמתך טהרה לך
על איזייו בתרבב ישלפחו
ונקhab יקי מוצאך רבך
בעת תוכך פור לךבו יצרפו.

בריאם במערך), לבב הארוי לך, וילא לחשיג, אבקט ברקדים, ולו זרפו אצחנוקם ברקדים, עזובם לאחור, אסירים בזוקים, תדרם קרוקים, חייגו להבים, ורצים ושבטים, בפרקא בזקדים. וכוכבי קרוויים, באגום גנומי, עלבוז קאויזים, גדרם שעזקים ג). ישיתן רפאים, חללים רפאים, ושבו חגבאים, לגדדים עזקים, והם לחתאים, קבדים שנואים, וגחן קיד מיריות חבוקים, והפה בפי מלכבות גשוגים, אאו בקראי ?חשיג אליהם, ג'וחוק מקרים, ימיינו עזוקים, ערבים ונרים, וחתים נפים, ומזרת תקדים, ומazon תלkim, ומורי צופים, גבאי קספים, בכור בין אロפים, ובלב יצוקים. ואיך יגעו הביקנאים לנבי, נחים באלין, ומלי שחקים ג).

(ה) גמאללה.

(ג) לנוות לך כל מחייו פטמים עזקו סמלות נחלת כילין.

(ג) צו כל עמל סמוקים כי עשות כמוני, כי פעל מלויוטי נגדם גנום מים על הילן.

וטורו רדו מן הגבעה] וקומו צאו אל הבקעה, מקום משכנן אבותיהם, וארכן מגוותיהם, הדיעתם, כי גרים ומתושבים אחים, בארץ אוכלה ושביה, ואויבת לאוהביה. טעם מה מר, וביריה כוס חמץ, מפהדרו כל בשר סמר, וכל לב המרמר, קראהת תבל, והיא כשמה הַכֶּל, ראש אה אבל, ווספה ציר וחבל, תשיא אתכם בערזה, ותעגב עליכם ביפיה, תזרמת לבליה עדרה כליה, חבליוں כלליה, והמעל טעילה, והמבשווים שוליה, ונפתחי הקורות פתייה, והדריו שאל היליה, ודמי נקיים דמי בתוליה, בכל יום מגירתה בעליה, והווגה כל הבא עליה. שחירה החסמים, ומאריה נדעים, ונבוניה נבוכים, ומיליה נמכים, ושמוחה בוכים, וגניה טירט סבוכים, וייניה בלענה מטוכים. תשפיף מליכה, ותשמוד נסיכה, בכרת קלה משורת דרכיה. טובתה ענקת, ומחלתה נערבת, ותקותה משקרת, וכטה משברת, וחרפתה מדור לדור נשארת, ועתה הבוטה על ההון הנבואה, אל ימוך לך מעש הרבש הזה. כי תחתו רוש פתנים, ותളיטים רעים ונאמנים. הלא ידעתם כי טופ ההון, יגון, ואחרית ההמן, שמן, ותבלית הכתף, צוף, ועקר הוהב, להב, ודריון העשר, נשר. אם היום תחששו בידים, מדור יעשה לו בנאים.لنן אל החשוב העילם הזה כבית מושבכם אשר בו תשחנו, אבל הוא מלון לאורהים נספחו, הבקיר או והאנשים שלחו. ועתה בני הנצלו ואל העצלו, והננוו ווטהרו והתגנוו והתקדרו והביעו עט הלבבות, להבים, והקרו מஸלי זללות, דמעות, והעירו עט הלבבות, קרבנות, ושכלכם הישרו, וסקלכם הסרו, ויזכרם המרו, וישרם האמו, ופשעכם הוכרו, וישעכם הכוiro. והעיבו על לבכם הום הומר והגנורא, יום אריה במקורה, יופ שפתחו הפסרים, ויתפשו

שער שני

בשבח המוכיח, המהוביל עניין העולם ומפניו ומדרכיה^ה.

נאם תומן האווזו, שמווע שענטו, כי היה מזיה חכם באיזה חיים, ישביט גלו המליצות ורדיכים, ויסיר במלוי מן הלבבות קשיים, ומן הנפשות קרים, עד האסתפ' קרים. יפרור בחותחותיו טליי הלבבות וזול דעתות העינים, הן הכה צור ויזבו מים, ובאשר שמעתי את קול העם ברעה, מספרים איש לרעהו שלב המוכיח ודורי, נכספה להבניע בתוכחותו יצרי הונגה, אשר להענגנו פונה, ובקבורות התאותה חונגה. למען אשר גאונו ואכבשנו, אולי אוכל נבה בו ואגרשנו, וקמתי ונעטתי מארצי, ועובי נוה רבצי, ורכבתי על צי. ובאשר חגעתי אל גלילות המוכיחה ומגשרות, אל המקום אשר הוא חונגה, שט, באתי בבית התפללה, עם הקהלה, וערבתי לאל תלהה, וארה והגה המוכיה, מבנן שבתו שנגיה, וירע אף יציה, ובמלוי דמי החוטאים יודח. וווען ויאמר:

אליכם אישים אקרא, זברו האל הנורא. והקינו ישני דעה, והטירו יינכם הלומי תועה, המוכרים חי עולם בחוי שעיה, דענו כי לא זאת המרגעתה, [לכן התעדתו ליום הגניעת,

^ה) תוכחה על סכלי געולס זס (ללאק האל מען "סימן קולותי" בנית הפלס).

הסתירם. יום יהו העונוגות על החזואר מוטות, ווועמד המות במקומות צר אין דרך לנטרות. יום ווילַה האדם את חלו אשר ימותו בו, יומן חנק ברוקו, וויסתס גרבונו נפשו מאכל התואה, ווירקן כל המדה נאה. יומן חנק ברוקו, וויסתס גרבונו מלאל כל חטם חקו. וכל מאכל ומטעם, פאן בלעם. וויקח גמלולו, יומן יהו נCKER, וכל פועלו, אשר אסקפ זיכר, ימצאהו בארץ מדבר.

הקייז שכוויט, ווילַה גבריהם, מה לכת לאחבות חבל הארוורה, ומדוע חינקו שדי עקרת. תחיזין בה והיא בורחת מכמם, וויהרבו אליה והוא מגששת אתכם. הלא ידעתם כי על תחו יסודיה וסודיה, וקדמו אתכם שודיה ואידיה, ושרטטו לבכם לפידיה ופידיה, ושקרו לבם מועדייה וודוריה, ולעננה נקמתם מחלב שרידה ושודיה, היבגד בגדייה, והמודר רודידייה, אשר דזיא מצדדים וחרוטים לכה אטאורים יידיה, ואטם תבקשו לדעתם, יסודם, אשר פמנו לחקתם, אתי מאין אתם, הלא מתהו נוצתרם, ומפאס נולדרת, ווי תליריו בניס ובני בניס נושנתרם, המות יאלב אשר ילודתם, ופגרכם אתם, לבן העיריו ווחצערו, והעתירו אויל תעתרו, וביום חרוץ אף ה' תסתרו, ובקדמוניות אשר חלפי לפניכם הויסרו, כי לאנו גא ועמדו על קברות המתים וגילו עפר מעיניהם, וויתבענוו אליהם. אויל תחולו להבדיל בין המליך, וויהלך, והעלין, והאבון, והסוכן, והנכבדים, והעבדים. וראאו אשר הותיר המות מנוגנות המתעדנאות, וגופותם הרשנות, אבד מהם היופי, ונשאר הרשר, ייחסר הבשר, והותלו לא סר, ויבשו התנתחים, הריכים ולהלויים. ונתקנו הנגידים, ונטפקו הורדים. וונקב הלב לבית חללו, ונפסק חות השדרה שלו, ומולאו האברים, עפרים, וויהרבים, לרביבים, ווואליעט,

תולעים, והעצעמות, גוש ורמות, ולא נשאר מן הגבורות הנכורות, וההתמונות האמונה, כי אם אמות, על עצם תרותות, יגוללו בדמעה עני רואיהם, וויכאיו וויאידיו לב, שומיעיהם. لكن אנשי לבב שבו והשיבו, ודריכיכם הייבבו, וביצרכם ריבבו, וחלבכם על אש לבכם בקרבן הקריבו. ושהוא עינום, אל אל בשמיים, בתם לב ובנקון כפים, ואל תנישו אלו בלבבות שנים. ואל מהוו מן האנשים הבאים לפניו בראש כפה, וגוף נגוף, ובלבכם אטפסף אטוף, יומוף ולא יטוף.

הויפי על פניהם, והודופי תחת בגדיהם. התבגדים מהוירם, והמעשים שחזרוים. מגנופותם לבנות יופות, ומפעלותם מטיפות, הנפת בפיהם, והעלגה בלבותיהם. מתחעפם ביצירות, כשריפם וחיות, והם טרופים הבריות, כوابים וחותות, וגומי אליות. הם חסידים בניכם, וארכם בקרbam, וחלק לבם, וכברת פניהם ענתה בס. בלשונם תפלה, ובלבכם תפלה. בפיהם תחוננים, ובלבם חוננים. כי ה' אם לא יברר כל איש לבבו, מטיג מחשבו, ומן ההנפ אשר בקרבו, לראות פני האון זי לא יבוא, ואל המקדש לא יגש כי מום בו, והאל גור בניבו, כי לא לפניו חנפ יבוא.

הרעותם אשר עשו. על מוקור התענוגות פלחתם, ועל גהירותם צמהתם, ועתה על מי בטחתם, כי שמתהם. מה זה את המשחתה המשקרת, וכוכם השכחה המשברת. מהרו נא ומלאו נפשיכם, מפה מוקשיכם. בטרם תצאו מן המעלינים, אשר אתם בסחונים, כאשר יצאו הראושונים, אשר בנו הבנים, וכן הנקנים, ואסתפו המתמוננים, ויצאו מכל הנום ריקם, ולא נשאו כי אם תכירכם ושקסם, וגוש רמה שככו בחיקם, וווחלי עפר נלו עלייהם ואכלו את חיקם, והחולעים הם יקחו תלcum, והיתה כי יולכון לא ילכו ריקם, איה לbowש המחלאות, [והמשבצות]. איה עוטה הגילוניים, והסדרוניים. איה לובשי המעליטים, וקוורי הפתילים. איה גושאי הצמידים, והרבידים, והעכדים, והגעליטים, והרעליטים, ווומאניות, והמעיפות, הלה בום מותם עיבו המחלאות, החלזות, והמענפות, מטנפות, והמשבצות, מגוללות בכאות. והרבידים, שדרות, והענפים, נתקים, והעכדים, נרמטים, והגעליטים, גיגלים, ותחליפה להם תבל דביריה בקבירים, וחדריה באリン לא סדרים, וארכונים באישנים, ומנהרותיה בשוחותיה, וועלויותיה בתחתיותיה. ויצאו מן הבירות, אל הבורות, ומצל הקירות, אל הקומות, ומדורי שבויות, לארונות שאוות. ונפלו מישכים, למעםוקם, וירדו ממורמות, לתהומות, והכינו להם במדרונות, בתו קברות, ואחר נסעו העם מהאזור. לא נמלטו בן המתות האבירים, השוכנים בחרדים, והיעים היושבים בחצרים. רק יצאו מהזרים לחצר מות, ומצל דרים לצלמות, ושבבו על עפר כלם, ויישנו שנת עולם. אהה לום ההוא אשר אין אחריו מחר, וליליה ההוא אשר אין לו שחר, מה רבבה הבוטחו, ואיפה מגונתו, ומה עצמה צרתו, ומה היה בעורו. לבן אנשי לבב אל ושיאכם הון תבל אשר תאכלו,

והכינו צזה בטروم יודן אתכם יקבו, וטעו לבעט אחד תעבורו. האל יפתח לנו ולכם דלתות התשובה הסגורות, וופיק לנו ולכם מבחר השאלות.

ושאו פלשו ויאמר:

עורו יונגי לב לְמַתִּי תִּשְׁנָנוּ
קומו קעו פֵי בֵית אֶתְרִים תִּשְׁקָנוּ.
עורו רוב לְקָם גָּנוֹ אֲישׁ סָבְךָ
סְפָאָה וְלְכָרְבָּר מְקָרָר פָּנוּ.
חיי נְזָרִים מָאָנִי בְּגָנוֹתָה מְהֻרוּ
וְלְגָנְשָׁקָם בְּקִיטִים בְּבִיטִים מְנַעַּדְגָּנוּ.
וַיָּקָעוּ בְּבֵי קְרָר עַלְיָה כָּל מְנֻשָּׂה
תִּעְנְשָׂו בְּדַיְן וְלְחַשְׁבָּן פָּנוּ.
בְּפָה אֶתְמָקָם אֲגָבָם לְקָלָאִים
עד פֵי תְּמוּתָה קְרָאָה וְמַעֲנוּ. 6.
אָס תְּרַתְּנוּ תְּלָב וְתַעֲבָו מָאָד
תְּרַאָו פָּנוּ קָאָל וְגַחְוּ פָּנוּ.

(ג) לכל חיל קרכחו מלוכס טומתת הונכם, הכל עתה בקרוך
מלוכס סמות נוליכת למעו.
רבי יהודה ב"ר שלמה אלחרוי (מחכמוני) 2

שער שלישי

המודיע תקף השיר ומהללו, ושמות המשוררים איש איש על דגלו.

נאם הימן האורי: נתויו לבי ביום גערותי, זומן
בתרותי, לדוף התענוגים עם חברים, על הי' בתרים, כאשר
ירודף הקורא בהרים, וקשתי עפפני בעפפני שחרום, ובכני
בכני נשרים, להתעלם בכפרים, במקום גדרים עם בפרים,
ומרעה עפרים, בעור חומנים לי לעבדים, ובנו לשורתני יבאו (ה)
נדודים. בטרם אקראמ יגענו, ואחריו דברי לא ישנו, ובני יומם
ברדן חפשי ימשכו, אל אשר יהוה שמה הרוח ללבת ולכנו,
ובאשר העביר הנדור שופר תרזה, להמשיח הוותה התקועה,
שנתמי מתני באוזר הנסעה, ופשטתי סות המרגעה, ולבשת
בסות היגעה. [ונגערתי בדורות] והרחקתי נדודים.
ושמתמי מגמות לשותט אפפי עולט, ער באתי גבול שנינו
ועילט. ויהי היום ואני בעיר מעורי בבל, מתחלה באניה
בל, חובל, וירקאני לטעודתו איש מבני הגנודים, ומאייל ארץ
הנכבדים, ונתן לי מחלים בין העודדים. ויביאני לאדרון,
בחיק היופי אמון, וממחצב הגעם גוזר וחצוב, וטסלעו דבש
וחלב יוב, ובחכו בתים מלאים כל טוב וחיל ינוב, וסביב
החצר ברות, ותוך הבירות טירות, בטורי זהב מפתחים על
הקיות. בהם הנפותת תאגלנה, והאוניות צאלנה, לרוגשת קoil

(ה) י. ה.

אמר המגיד ובמשמעותו אלה התוכחות הנכחות, והמלצות
הנכחות, נכנע לבי מהובי, וטהרתי רעוני, מדמי עמי.
ורחצתי דמי המשוכה, بما התשובה. וכאשר נפוץ העט, וילכו
למסע, אויתו לדעת המוכחת בצורתו, כאשר ידעתו בחכמו,
וקרבתי לו ושמתי עליו עיני, והנה הוא חבר הקינו. וישמה
לבי בחברתו, יושבתו ימים אחדים עמו לארות מפרי מליצתו,
וללקות מפנימי חכמו. אחריו בן הראותי עליו שלומי, ונסעתי
למקומי.

להביאו כל מאכל נעים ונאהב, וכל אחד מכם ממהר ואמל
בלוי קצחוב, המשקה בוינו כוס ותה, ויבא גם הגזב אחר הלחב.
ובירדי גדרים תלויות, ווורועי יקברן טלאים, רטם ונאמס, אשר
חם האש האדיבט, עד השיבט, צחום וכוכם, לחיטים ווילם,
גאון הרעב מדבים, ואותי בשוט לשון מבים. והיה בתוך
הקרואים איש ז肯, נודד בצעור סקן. והוא מסב על השולחן
הערוך, בנחש ברוך, ווועוועו ארכו, להקליב כל מאכל ותוק,
ולתחון אותו ולשוחק. ולז חך, את כל סכיבוטינו לוחך. ולשונן,
וירוף המאכל בנחל קישון. ולז פה, לא ימלאות המשקה
והאופה. תמיד יתן בכום עיננו, ובבלחט שנו, יימצא הנבע
סובב על מינו. והבהיר, אלוי בכבלו ברול נאטר, ימושבחו אלוי
בלשונו, ולהפשי ישלחנו תחת שנו, והוא לוזק מכל לתהמ
חלבו, ומכל מאכל טבו. ואל פיו דוחף והודף, כל נתה טוב
וכתף, והבשר השמן ימושבחו בשתי ידיים, ווילקתו השפטים,
וותחנו בರחים. ווועוועתו הקרויה יתמכו, וככל אשר בת אלוי
ימשכו, ומפויו לפידים يولמו, והתהומות, המשבחות, אם
יאחוז בכפו, ישלה בת חרון אפיו, וכל חורבה שמנה, אשר
מרוחק יوانה, בעבותות אהבה ימושבנה, בעודה בכפו יבלענה,
וحتלאים, מהרב שניו וויאים. והכבושים, מפהחו נסים. ותדרנים,
מאיתו ודואנט. והבשר עורנו בין שניו ורווא ניעק לנגד חיקות,
נתגנו ה' בורי לא אוכל קומ. אבלו הווא נושא על הצלחת,
ובעל חוב על הצלחת, וייחי כבאותם לשולחן ותונשה בא לחתת,
עד מהה הצלחת, ומצתה העפתה, ממעל ומתחה, ולא נמלאה
האמתת. הוא מביך היין באביו, וגושק החום באחיו. ווישט
פיו על פיו ולא שקט, עד כל הנגעא לקט, והמאכל, אבל,

הכנו, ושפעת מי הצנור, והבתים במשבצותיהם והם מבקשים, ובכל
בית מערער שבטים, ומפרשי לרקמה עליו פרושים, ועשה
לו בחתת פסים, ובתוך הבתים שלחנות, בכל טוב מוכנות,
דשנות ורעננות. וסביבם מרבדים, הלב מחרדים, והיגן מנדרים,
ולפנינו אשיות וצדדים, במ כל עין מהחרדים, והיון כלפידים
תוך הגדים. והגביבים, לכובבי היין רקיעים, ותומרוקים, כאלו
מן האור יצוקים, ובזובח החשך מתקשים.

ואען ואומר:

תפיה איז נאכדרו גטל וברך
ונטקבי אש פיזון מאפקים.

בתחמיו (ו) שערשות זקב פלניע
בקבר בענבה תלב זינקים.

עסיסים הם ברכות דר מבקשים
וניפאו קאורים עד שחקים.

וירוז גטל אורות איזט
בקפיה נזלי למם קרייקים.

באלו פגבייעים הם ורקיעים
ונתין בתזקם פפנקים.

וישט לפניו מוני מעדרים, ומשחה שמניט, ומטעמים
dashnit. וסביבנו מישרים חמורים, במנורות לפניו עומדים,

(ו). לפ סילוק שעור כתוליס כו: "גטל ונידן
בתחמי סכלות זקב, וווקרי אל יופווע מינלי סיון סילוקס גענצע
סילכ", וטסוס קמלס יוקיס פס פס כוונן מ"ט ' ול"ה כ' ל' י' ז'
מאנקע קמכת, כי אלס כוונן מזיגת פספסות.

וחמוך, בפיו (ה) זוק, ולא השair לפניו כל מאומה, בגין עדן הארץ לפניו ואחריו מדבר שטח, עד ממעט להרוע פעליו, עלתה חמתנו עלו. ולולי אשר לא מגענו העונה מעל השלחן השלבנהו, ומן הבית גרשנו, ואמרנו זה לה, הראותם אש כזה, אשר שפטו, חנתו, ולשונו, קלשונו, ושנו, אוני. והוא האביר ממראה עניינו, צפוני עיוניינו, ושם קצת הגינויו, אך במתוך האכילה קיבל הנזק והקטוב, ולא דבר לנו מרוד ודע טוב, ואנחנו בכח האכילה היהינו מדברים בעין מלאת השיריות, והיינו חוקרים על המשורדים, אשר היו בלשון העברים, והאיש שומע ומתהיר, אבל בקורות עצפונו יפריש. והיה מבית אלינו בעין לעג ובוין, ומתגאה עלינו בגאות העליון על האבון, או במושה, על איש יש ונקלה. וכאשר הכת הקדושה באבני נגף ובליון, והוא כלם לשינו נקון, והשיקוט באכילהו כלון העינים ומחלון הרעיון, וימתו גם שניהם מחלון ובליון, או בשא עניינו אלינו, והשיקוף משמי הגאה עליו,

ווען אל היושב לשמאלו ואמר לו : אלה הצאן האוכדים והחוועים, הגירוד לי איפה הם רועים ? ועל מה הם מדברים ?

אמרתו לו : הם מדברים על גבורי השור אשר היו בפסדר, וכח מליצתם במקבר ומספר. ובכל הסכימו וגוזו, ופה אחד אמרו, כי אין בשוי ר' שלמה חזוקם (ג), ולא בשוי הנגיד עמוקים, ולא בשוי בן הפטאי עubits וחלקים, ולא בשוי בגין

(ה) לא פיסו.

(ג) על הוות סיטול נכלדים נגמאנוליס גמלילים פס ללה
קענות נספוף ספפר,

תקנה בכור שבל מצוקים, ולא בשוי בן חלפון לטוב ורע נחלקים, ולא בשוי בן גיאת מהבין וחוקים, ולא בשוי ר' יוסף בן שטנאש בדוקים, ולא בשוי ר' משה הכהן עתיקים, ולא בשוי בן ברוך בפי הלבבות נשוקום, ולא בשוי רבי ארונות ביד החן חבקים, ולא בשוי רבי יהודה בן גיאת בלב חבקים, ולא בשוי רבי יוסף בן עזרא מזוקים, ולא בשוי רבי יוסף בן ששת לנפש דבוקים, ולא בשוי בן (יוסוף) תבאן חשוקים, ולא בשוי רבי יודן בן ברוקה באש Dolkim, ולא בשוי בן ראובן מצבא רום עשוקם, ולא בשוי רבי אברהם בן אלחורי מזוקים, ולא בשוי רבי יוסף בן טהן מון אל ען מפוקים, ולא בשוי רבי אברהם בן ערוא בהרים בשחקים, ולא בשוי בן אלמעלען בוחב החשך מזחוקים, ולא בשוי ר' יהודה הלו לכל צואר ענקים, ולא בשוי בן צדיק גאנטען צדוקים, ולא בשוי רבי יהודה הלו מדרשים מזוקים, וכשמעו דברי החריש כי רגע למלי, אחרי בגין נשא עניינו אליו. ויאמר לי : הלא אתם שנאתם אותו, ובכבוד אכילה, בזחט גדרתי. ובמעט ברוע מוסרכם ויד בי שלחתם, והרב הרשות עלי פתחתם. ולולו העונת אשר תכשני, ובפרק המוטר קשרני, עזבתי אתכם ביום הסכלות טובעים, ובכבוד הפתיות שקיעים. למן תקצרו פעולתכם, והאכלו פרי חמאתכם. אך לא עשנה, וחטא אתכם מלבי אכיבונה, והאל ישיב גמולת לעונשה, והחטא אותה יאלכה.

אמור המג'יד : וכשמע העם געם דבריו, חרדו לעם אמריו, והבינו מברקו טריו, והבورو משחריו מאווו. וידעו כי אחורי ברקו גשוים, בגשמי של מלאים. ועל אשר עשו לו בושו מפניו ונכלמו, ומעונת נאלמו, ויר לפה שמו,

ויען ויאמר להם: אנשי לבב שמעו לי, ופערו פיכם למלkosש שללי. כי אני אתריך לכם כל החותם, ואפתח لكم כל סתום. והמשוררים אשר כרכתם, ועל מודם החקותם. נקרא נקראות במלחתה העורוכה, ואני הבא מן המעלכה. ולבי מגלה עניינהם, ואני טהר והוכין לשינויים. ועתה הטע אליו אונכם, ושמעו ותחוו נפשכם. ויאוינו כל העם אליו, והקשיבו למילוי. ושמעו ותחוו נפשכם. דענו כי השיר המעללה, אשר הוא בפנינו מCKERLA, ובכתם אופיר לא יקללא, מספרד שרד, ועל כל אפסי העולמים נפרד. כי שרוטת בני ספרד חוזקתו וערבות, באלו מלחה אש הצבאות, ומשוריות בוכרים, צבחו בערבים, ושוחרתם אבל ביום קדרת הוי מהם משורייטים רבם, צבחו בערבים, ונתקומת סתומות, ולא נקבע בשמות. בנון מנהם בן סרוק ודונש בן לברות ושמואל וחכון ואחריהם רבם מלבד אלה אשר אין וכരון לשינויים, מפני חולש עניינהם. עד בוא הנגיד הגדול ורבי שמואל הלוי זצ"ל והוא שיריו נגידים וראשים, וצביביט לפלוריס, וחדשים. אך רב שיריו עמוקים וקשים, וצביביט לפוריים, ובדורו היה רבי יצחק בן חלפון וקצת שיריו חוקם, וקצתו יאנומים דקים כי בקקו בזקנים. ורבי יוסף בן חסידאי הוא אבי השירה יהותמה, אשר תחלתה "הצבי חן גבורות אין עצמה", אשר אחת היא לאומה, ואין כמותה בין בני עמיה. ושיר ר' משה בן תהנה בידי השבל מותקנים, נטיעים נטעי געמנים, ושיריו ובו שלמה הקמן, לפניו כל גדול יקתן, ולא גם במויה בימות עבר אבי קמן. וכל משוריין דורו היו לפניו ריק ומפלף, והקמן יהיה לאלך. הוא בלבד עלה במלחת השיר העלונה, והמליצה לדתתו על ברבי התבונה, ותקשו על ידו שני לאמר זה יצא ראשונה. כי כל המשוררים אשר הוא לפניו ושירותם לנגדו

רוח ותחוו, ותחוו לא קם במויה. וכל הבאים אחריו למדרו מטעמו, וקיבלו רוח השיר מעמו. וזהאל משוח למלך על שיורי עמו, שיר השירותים אשר לשלהמתה. וידי למשוררים החוקים, להבן שיורי העמקים. כי מלייצתו נשגבנה מודעת כלנו, וממי עלה לנו השמיימה ויקחה לנו. גם במעמוד האומות, הראה נוראות עצומות, וחבר ספר ליום הבכירים, כל עניינו נדרים עם כפריט, מעלפים פפירים. ושירוי אדונים, לקרשי השבל אדונים. ושירוי הרב רבי יצחק, על מצח התקיר הוחק. ובפטבו אשר חבר ליטם הכהרים הראה נוראות, הוי לו לאות, כי שירן צילה עליו רוח נבאות. ושירוי הגאנן רבי יוסף בן שטנאנש נעימים וקריט, והוא הרואשן אשר חבר בספרד מעמוד ליום הבכירים. ושירוי הרב ברוך, מקרים ברוך, ושלחנם לכל בא עורך. ושירוי רבי יהודה בן גיאת יהודתו אחוי, וייעדו שבחיו על שבחיו, ור' משה בן עזרא משה הפנינים, ממלאות הרועיניט, ושירוי אשר חבר לילאות התהונוגים, דובב שפתוי ישנים. גם הוא עשה פדר ליום הבכירים, مليו מכלי פו יקרים. ורבי יוסף בן ששת, הצב שיריו למטרה וויה רבה קשת. ורבי לוי ורבי יעקב בני התבאן, ירושה המליצות בהדוש מתבן. ורבי דוד בן פקידה, לרגלו המליצות יקוו, ועל דלו שפתוי ישבו, ושירוי רבי יצחק בן רואבן, טורם מי חכם יובן. כי הפליא לעשות מליצות נאות, והביא במלא הוויז זכרון כל המצוות. וישם בפסוקים דבקים, כאלו הם ברוח הקדרש הקוקים, ושירוי רבי אברם בן חרוי בידי של אהוזם, ונאוו להיו בתורים צairoו בחזרותם. ורבי יוסף בן סחלה מהנה השיר מאסף, והמליצות וולדו על ברבי יוסף, וקורבו רבי שלמה בן צכל, גם הוא למד מלאת וקבל, והוא עשה המתברת התחמורה, אשר תחלתה

נאם אשר בן יהודה. ושינוי החכם רבי אברהם בן עורה עורה בצרות, וגשמי נדרבות בזמנן בצרות. וכל פיותו גוראים, וענינויהם נפלאים, מהם לא ראו הרים, גם הוא חבר סדר ליום הכהנים, עניינו בכדור שכל יצוקים, ועל שיריו הבן מויו ויצחק בנו גם הוא מקור השיר שאב, ועל שיריו הבן מויו האב. אך בכווא לארכוז מורה, כבודה ה' עליו לא זהה, והסוי מעליו מעילו הדת הקדושים, ופשט את בגדיו ולبس בגדים אמורים. ורבי יהודה בן עבאס גם הוא בא מאותן מועבר למורה, ובדרך השיר ארוח. ולו שירום חמדומים וודיביטים, וקצתם באפס נשחים, לא ערבים ולא טובים. גם הוא הוליד בן פרץין, הפליא נבלות וחומרין, ושינוי רבי שלמה בן אלמעלים, נימן יונן לשון נאלם, ואוינו מן העוורים לא געלם. ושינוי רבי יוקם בן ברול כבROL חוקים, ומגנת חלקיים. ומאייצי ספרד היה השיר הגדול רבי יצחק בן קרשפן בעל ספר המוסר והוא ספר אשר כל שיריו חמדומים, ביד השכל צמודים, והוא לאחדים. ורבי יוסף בן צדוק ברוחו יקרעו ים המודיע קרעיהם, מפרק הריס ומשבר טליתם. ובתקף מלוי Hari עד יעתיק,ומי מריה ימתיק, ובעת ישתחו כל בנות השיר חרומנה קרנות צדיק. ושינוי הלוי רבי יהודה, ליות חן לאש התערדה, ועל גוארה טור אדים פטרדה. הוא בית השיר העמוד היומיוני, יושב בשפת תיכמוני, הוא עדינו העצמי והוא עורר את חניתו על הנפולים, ועובד גבורי השיר חללים. וכל שיריו לב החכמים יהויתן, וכמעטם לבני קו אסף ואלאות יד ידוון. והי שיר בני קרח, לטרכ. הוא בא באוצר השיר ושלל בית נכתה, ולחת כל כל חמדתו, ויצא וסגר השער אחורי עצהו. וכל היזאים בעקבותיו, למלמד מלאת שירותו, לא השינו אבך מרכבותין וכל המשוררים

ישאו מרכבותיו, וישקו מרגנגולותיו. כי במלאת הפוט, לשונו ברור ושות, ובשייר הפלתו ימושך כל לב יוכבשו, ובשריו חשק ניבו בשכבת הטל וגחלים בערו ממנה, ובקיןותו يول ענן הכספי ויבקענו. ואם יתבר אגרת או מוגלה, התמצא כל מליצה יפה בה כלולה, באילו מכובדי רום גדולת, או מרות הקדש אצולה. ובאהל החיש נפתחו לו שעורי גבהת, כי שם גנו אלו האלים, וברוח פו גלי חכמוֹת ישבה, וכאריו ירוע אף יצויה, וכל אשר עשה יצילה.

וישא פשלו יאמר:

לגיי קל גוך גאה גנקה
רווא לאינט פארעל ראנש מושקו,
ונאם קינה בחרוג בערב מאזרו
בקמבריח קלאו קל צד רקחו.
ובקרכב שר שבתיו שם שלחו
להלחות ושייקו הס רפקוי.
ונגבים רזאנז אתקרו גיגלאו
קיעא דרכו ולא גדע ארךוי.
וthon בא בתרה השיר לבדו
עדן אטאון וספר את פתקחו.
והאל על שעריו שם פסלים
והויא שבר ביר שעכלו ברייחוי.

(ה) כס מלכותו מלחתה הקיל (סתממותו עם מטளוים מהלכים), ומלה שבקהו במוקן יתרונו ומעלותיו, (Vorzüge).

הקיינו. ורצוינו להתעלם מהחבטתו, ולהשתעשע בחברתו. אבל נטר בלבו איבתנו, [וכאמס חברתו], ומע בעכט מוחברתנו, אחרי אשר הבהיר מהשבותינו, והדיביך לתכנו לשוננו, נשארנו נכלמות על הרע אשר עשינו, ואמרנו אווי לנו כי נרמינו, אבל אשימים אנחנו על אחינו.

והצמים בטל מלאו אנטוקיו
ותקפרית גמוי שבלן פרקטו.
ואלו סלובות מתקרטו,
כמו קאראו לשונוז פשקבחו,
ויום עירכו מבקימות מלטמות שיר
יהוורה הוא אשר גבר באחיו.

אמר המגיד: ובאשר כלה דבריו השיב (ה) כל לשון
נאלהמת, וכל חכמה נעלמת, וכל נש נכלמת, וידעו כי כל
משפטיו צדק ואמת, וישאלותיו העם על שמו, ואיה גזה הדומו.

ויש והוא ר' גוורי היה באלאון צעננים
ולוי גפס עלי ראש עש מבזקה,
ומטשווים בטענה לער
וינשח ראש תלי לפניו בגינה.
וזם נש לפוליצה ראש אני צין
וזם לאשן אני מעגה לשונה.

אמר המגיד: ובאשר שמעתי תקף שרוי והגינו, וצתה
לשונו. ידעתי כי הוא היחיד בדורו מאין שני, חברנו חבר

(ה) עטה, טט (כמו נפתח לסת Zendre עט תעל נטס
נטס עט).

הווצה לעוף השמיים בל' נגפים, הדורש לבוא במלוחמותיו והוא יגע ורפה ידים. אמר לו בעל ריבוי: הנה ענקך גאה על כלני, וממרות תדבר לנו, ועתה הזוייננו בחר זה, ונדרע השמן הוא אם רזה. והראינו אם גדוריך חלשים או גבריים, ומישכנתוך הרחומות אם במכזרים. ובעת יגלו טהירך או יבחנו דרביך, ואו יבקע בשחר אורך. אמר חברו: ואיך תערוך אליו ובלשוני מוקור השבל והמויצות, ובלבבי מעין המליצות. כי יש לי ובלת בתפק הגינוי, ובמליצות לשוני, לווטס כל דבר נבזה וחונך, והרווחות מרכבותיך, והענינים צבאותיך, והברקים נשאים כל' מלוחמותיך, והכוכבים לאור החיזק, ולכו לנגה ברק החניתך, ימס לבם מהתייצב לפני, וויפו דרכך לעירך להגינוי, עד תוכל לשבח נסלה, אף על פי שהיא בויהה ודלה; ותשימה לשם ולתלה, אמר לו בעל ריבוי: מה עורת לאל' בח, התפחד אroi לבנון בקמושחו? כמה נקלת שאלאך, וקלת חזרתך, ועתה שמע בקשך.

ווען ויאמר על הנמלה: שפחח חרוצה מעפר קרויצה, בגבור חרוצה, ולבקר מונה חרוצה, היא דלה חליצים, קלת רגלים, יושבת בפתח עיניים. שחורה וגאות, ואינה מבוגרת חוה, לובשת שתויים, וויצואת מן החוריות, ובכל יום תעיר שחורים, ותשיכם בפתחי שעריהם; לטובב נתיבות, בגבעות ובערבות, פעם בחוץ פעם בחרבות. ובכל ימי הסתו מתעלט אם ידרשנה, ובחדרשי הקוץ תמצוא לאיש יקסנה, בחרישה ימצעונה. ולשות אחריה מאכליה, בכיתה לא ישכנו רגליה, בכל ים תעלה גבעות, ותרוד בקעות. ותגען, ולא תגען,

שער רביעי

בשבח שני משוררים, מי ישרו שירים יותר וקרים.

[שיר הנמל והשיר ה פרעע]

נאם היון האורי: ראתה עני ביוםינו גערותי, ומפני ילדותו, שמי אגניש עכרים נצץ, בגבירות חליצים, בפייהם עניינים נמדיצים, ובלשונם חנית ותחים, ולוריבם בגין איש נקבצים, ומכל פנה רצים, ואיש באחו נלחיצים. האחד מהם זקן סר ממנה בחו, והשני בחור לא כהתה עינו ולא נס לחח, ושניהם בשני ארונות נלחמים בחוק ודים, או בשני נשרים יתTERMOR וה אל וה בחזי השמים. זה יאמר לוי אני, ומבטן קראני, וומתנשאי המליצות בראני. וזה יתגאה ועל הוג השם יהילך, ולחבר לאמר אני אלילך. וכאשר דלקו מזרות המבוית בוניהם, ועלוי עד לב השם הלהפירים והקהלות בין שנייהם, נגשו אל השופט ופנו להבם פניהם, וכידורי אש ותמלטו מעוניהם, עד האלהיהם יבא דבר שניהם. ובעדם לפניהם אמרו לו אם טוב בעוני אדונינו, יחקור למ' האמת בינוינו, וישת רדו על שנינו. אמר השופט הגיבו עניין מרוביותיכם, והגשו עאמוכיכם. והצדיק יעורחו אדרקו, והרשע שוב וזרנו לחוקן. אמר הגדור מכם: כי אדונינו חטה אונך לבבי, ואצעק אליך פטפס איש רומי,

וישא משלנו ויאמר :

בְּתַחַזְקָה גָּנוֹת קָאָשָׁרָה
בְּלִי אָזֶר וּפְתַחַתָּה
וּפְבוֹר לֹא מִקְפָּרָה
וְכָל שְׁמַר מִשְׁרָתָה
וְתְּלִלוֹת בְּקָאָרָה
שְׁקוּרִים עַל מְרוּם קְרָתָה
לְאַחֲרֵי רַוֵּן וְבָלָתָה
בְּעַפְרָה תְּאַמְּרָה
מְעֻרָות לְהָזְנָה וְחוֹפְרָה
אֲשֶׁר אָזֶה וְצָבָרָה
וְהַיא נִמְצָאת בְּמִחְתָּרָה
וְהַיא בְּקָר בְּמִקְפָּרָה
וּמִגְוָה לְמִשְׁבָּלָת
וּמִאָמָה מִשְׁמָרָה
בְּמִים הִיא מִקְפָּרָה
וְכָרִיוֹן מִסְגָּרָה
דְּלִיקָּתָה קִשְׁפָּתָה
קְבִיטָה לְקָטָם מִפְתָּרָה
שְׁעִירָה מִפְכָּרָה
וְהַיא תָּעוֹר בְּאַשְׁלָתָה
מִשְׁפָּטָה בְּסָתוּרָה
וְלִבְנֵי אִישׁ קִנְפָּתָה
וְהַיא שְׁמַר מַעֲוָרָה

בְּתַחַזְקָה מִלְּוָתָה
מְגֻנוֹת עַז בְּמִגְנָה
שְׁחוֹרָה הִיא כָּמוֹ מִפּוֹר
בְּכָל בָּקָר מִבְּרָה
וּמִשְׁפָּטִים לְאַטְסָוף פָּרָה
וְעַם הַפְּזָלִים פְּעָמָל
וּמִצְּפָר בָּר בָּרֵב מִזְוֹן
וּבְכָל תְּשֵׁה אֲשֶׁר חָפְרָה
וְתְּחַזְקָה פְּנֵן שָׁאָל מִצְעָבָן
וּבְכָן סְלָרִי שָׁאָל מִצְפָּן
וְאַגְּבָה מִמְּבָבָת
וּבְקָנָן גָּלְיָה לְיוֹא
וְתְּצַפְּנָן לְפָטוֹר לְחַמָּה
וּבְהָרָה תְּפָתָה מִזְוֹגָנָת
וְעַת נְהָרָה זָוֵן קָאִיר
וּרְבָגָל שְׁעִירָה עִירָה
וְעַת יְבָאָן בְּפָוֹן קָאִיר
וְתְּגִלָּה מִפְּנָעָה בְּקָר
לְלִעְמָה בַּי בְּכָלְתָה
שְׁחָרִים יוֹשְׁנוּ אִישִׁים
בְּכָל גָּבָר וְלֹא דָבָר
וְהַיא לֹא לְדָרָה מִזְרָח
וְתְּעַלְלָה בְּמִתְּחָנוֹן

וחוץ, ולא תקוין, ותתקט, ולא תשקט; לבקש מחוותה, ולמצואו
טרף לביתה. היא דלה מן הדלות, ונושאת משאות גדולות,
ומן השורות התקטה מלילות, ותכין תחת הארץ מערות ומולות;
למלאות אותן תנובות, ושבליות מלאות ונבות. ובכל יום
בבית נתיבות נזכה, בעוד היא באה ובקר היא שבה. וכל
יום החק הרשתר בבית כלאים, ותרד פלאם. ובימי החין תצא
עם היוזאים, לשבור בחור הבאים. וכבהיגז זמן הקציר, ובא
ץ' הבציר. חגרה בעז מותניה, ותפש ממוניה, ותשם אל
הגון מגמת פניה. ותצא עם הפעלים, לחבוש מן השבלים,
וותלך מצד האקנורים, ובין העמריות תלקט ולא יכלימהו. ובתחן הגנות תשוטט
עד ירחותה, ובין הצבטים שלול ישול לה, ועובה ולקתה ולא גערו
לה, וכן הצבטים שלול ישול לה, כי נפשה מורה לה, וכי
בביה ריקט וזרע אין לה. ובכל יום תשוטט בשפה, אחר לקט
ושכחה. ובסכללה וטובי טעמה, מפרק תביא לחמה, ובכין
שבר ומון, לעת בצרות וローン, וכל שעורה אשר נמצא כבכת
עינה תנזרנה, ותחת הארץ תשمرנה, וכן חור ותגשש
הסתירנה, והחטה והכמת לא נכו כי אפיקות הנה. ובראותה
כי בא ימי הקרה, והקרח הנורא, וכן הגשם כל איש נחבא,
ואין יוציא ואין בא. או תפתח אוצרותיה וbeit נכתה, ותתן
טרף לביתה, מפי יודה, ומגינעת צעריה, ובפעליה תעיד על
חכמת עושיה, ויהלולה בשעריהם מעשיה, ואשריו משביל אשר
יוסר במפעליה, ואוי לעגلى אשר לא ילמד ממעליה. כי
ישאר נער וריך, בגפן בוקק, שפת היגון מנשק, וחוק
ההטרון מותבק.

אמר המגיד : ובאשר כליה שזו , אמר לאביו , אל
הם המליצות אשר רוקע כל לב לשנים , ומשכו הנפשות ביל
ירם , וחדרו פני חמה ביום תחיה לשבעתים , ונגדם איש מבוך
יחירש ואל מילל , כי אם בזאת יתחלל המתהיל , והתרוך אל
זעמי עליך נתק , ואי זה עבר רוחה מהאי לבר ארך ,
הפלנינס תעורך גבלי חיש , ולהשיכם המשיל אוור חרט , ומפני
צלהה רוח אלהיהם עלייך , והחכמתה מאין תבוא להশימיל ?
הרמותי ידי אל ה' אלוי קרעת שחרות , וקרעת החירות , ובקעת
נהרות . והוא צבא השמים גודרייך , ויעש עם בניה עבדיך ,
זחותים על ראש תלי דבליך וגטיך , ונושפה האש מאש חמיטך ;
יחיר לבל מתחיצב גגנו , ותחלש יוחץ לכול פחדוי . [ולעו
דבריך , והתו גבורייך , ויעפו דוחות אביך , ובשלו טסי אמריך ;
להשיג אבק רכבי , ולעלות למרום ניבך , עד חוכל במונו
לבאר ולדרכש , ענייני פרוש , אמר לו חברו : לא יחוירו
הגשימים , [מקול הצפרים , ולא יפחורו הזאבים] , לכול נגפי
הוברים . התהשיך כי החזרתי בחזרה ? ועתה הת אונך לשאלתך ,
ותשמע תשובהך ... [יען לבאר ולפרוש , על ענייני הפרוש].
ויען ואמר על הפעועש : כושי ולא מבני חם , שחור
בפחם , לחם רישע ולחם , ובcli שלח ילחם , ובגנו יחים .
יאروب בגב בבורך , וישכב בשמלך , ובחרר משכבר ועל
מטחך . ובשריך יקח כל הלילה לאכלי , ואם בכל היום תמנע
סמו מאכלו , עד בוא השמש תשיבנו לו . ובהלכד בחבליו שנח
ההפשיס , ובכבול הרדמה על אנשים , יבא בלאת אליך , להחגלו
עליך , ולהתנפלו עלייך . ומוצתך דמך בהקץ ובחלים , וישם דמי
מלחמה בשלוט . וכי תדרשו , ויעבור ותנה איננו . ואם תאמר
אחריו ארוזה , יוגס וגזא התווזה . ואם תתפשה פעם ושתומם ,

ימלט מבין הידים , ועשה יעשה קו כנפים , בקשר ייעוף בשמיים ,
וכמה פעמים יתחבא עט העלומות תחת צבע רקמתים , ויבא
 ממתרנים ועד ירכים . וסתחר עט בין השדים , ויקרא שם
 המקום ההוא מהנות . וכי נמצא גערה בטלחה , או בעלה ,
 ירבך בה וישב אצלה , עד להו מעשיו תן קולה , וצעקה
 הנערה ואין מושיע לה . וכי ישאלות למה תבכי ולא תחשוי ,
 תאמור בא אליו העבד המכוש . ומשככו בחיקי הבין , צדור האמור
 דורי לי בנ שריו ולין . כל הלילה השכני למעצבה , ולחק
 לו למשכב ולמגבה , חורע והלחיים והקבצה . הוא כמו בתן
 מזה בן מזה , לך לאכלי השוק והחזה . ונפל בחלקו חזה
 החנופה ושוק החרומה , וחלבי האלית חמימה . ובכל הלילה
 אש קרב יתחה , ולא ישכב עד יאכל טף ווד חללים ישתה ,
 בלי קשת יורה את עורי , ובלוי חנית ידרק בשרי . הוא קטן
 ומעשו גודלים , וחלש יוחלש גפלים , ונבזה והוא רב פעלים .
 לא צודנו רישת , ולא יבריחנו בן קשת . שרי האבא במלחתו
 חלשים , והגבורים במאסיו בקסם , גם בני ענקים ראנינו שם ,
 אם תסתחר ממנו בברית וולדות , יבא אליך בין החומוות ,
 וירד עליך מן השמיים . ובחשבר כי נמלשת ממנו , בחיקך
 תמצאו , ועל שבך תשאנו . ואט תחרוג הלייו ונחהיהם
 נתחת , יבואו קרוביהם לשפוך דמך ואתה בותח , גואל הדם
 הוא ימית הרוץ . ואם לא ימצע דרכ לחייל המלך , יתחבא
 בגדיו וחתת יצועו מתחלה , ובא אליו בלילה באורה והלך ,
 בלילה ההוא נדרה שנת המלך , ומכ בעינו כל אשר הוא מולך .
 ויקרא לעבדיו ליליה , ופרשו השמלה , והשפחות זו אל זו צעקות
 בקהל , והמנורות המש מוכין וחמש משMAIL , והוא מתחבא מהם
 והם אלו חוכם , והוא שוק עלייהם והם בוכם . ואלו נמצאים ,

ונוצר מקרבו בשבוי גם בפיהו
ונעל דמי בכל רגע שלפו.
ונרומו הוא במו שושן מאדים
ואולם הוא בטלם אין קטעו.
ובזואני לערשיו פרחחות ללו
ולא יועל לאש קלת יגיפו.
ומשפטו בכם שפט הערפל
אשר בלילה פירוש בגנוו.
ומשפיו בלילה האפל
עליג כי ומשמר יטפו.
באיל זקנאה כי נחל צוף
קבוזו לי צמא מלכ עיפוי.
זהו קפן צער ומים צער גוף
עד סיום גלי רות קעיפו.
ואהשוב כי נקודה מרי הוּא
ונקעתם קלשון תעת בנטפו.

אמר המג'יד: וכماשר השלימו שניהם אמריהם, וכל
שיריהם, חרד לב השופט להקע דבריהם, ואמר הרמוני ידי
לאל עליון, השוכן ברום חווין; אם ראו במראה זהה עני,
או שמעו הדבר הזה אוני. הנה ידעת אין ערוך אליכם,
בכל בני דורכם. כי כל איש מכם גבור במלחתו, ומהרי
במלאתו, ועתה ברתו שניכם ברית אהבה, והסירו האיבה.
וכماשר החבוי האל המליצות בינוים, התהברו בידודות שניכם.
וועניכם השופט מברכתו, ויאצל עליהם נורבותו, ויצאו מלפניו
שמחותם בטהתו, עמוסים בנדיותו, ובצאתם מלפניו

דמו נמצה, אך בכל מקום לו מוגוט ומפלט, ובכל גנד ימצא
עיר מקלט. והמלך אם השיגחו ידו, וחפשו בבדרו. לא
ישקוט עד ישיט לארץ מרתו שפוכה, והחומר המליך שכבה.
הן אלה קצות דרכיו, ושמצח מהלכו. כי בכל ום ותעה מכב
מאכל, ובא המשמש ומתר ואחר יאלל. יווק בלי עון נקיים,
וילוק דמי עשירים ועניים, ויבלעם בשאל חיים. כה משפטו
כל הימים, להגעה דמים בדרימות, ויהו כי ארכו לו שם חיים,
ויראה כי קדר הרים ותמר הדם. והקור יגנוו,
והגשם ישטפנו; יתחבא במחלות עפר, ומעונו תחת הארץ
חפר. וכל גדריו וברתו ייעשו לחם כל גולה, ויררו הם וכל
אשר להם חיים שאולה. וכל ימי הקור שימבו בשאל ביתם,
וברגבי עפר מעונתם, וישבו תחתם ממחנה עד חותם. ובראותם
הגשם יחרל, והקור ידל, [ותהום יגאל], יבא עתם, ויתעוררו
מנכון שבתם. ומעפר הארץ יפרחו וייצו, ו Robbins מישני ארמת
עפר יקיצו.

וישא משלו יואמר:

יליד ליל אשון חשק יושפו
ובזר הפאנל שבע אַרְפָּו.
וללי רחפו עלייו גִּנְעָו
יקוד אשו בפי רגע שֶׁרְפָּו.
תדרפה כי קלאכט אש קלאכט
לזאת קדר לתלהב שְׁפָו.
יעזף וק בלבגוי האפל
וינתקנב ולא נורע בעופו.
בקפנוי ולי פרפא בקירה
הכבי בו אַזְנָאָה גִּנְוָף ורפהא.

יצאי אחריותם, ושאלתי חנידל מהם את שמו להודעני, וסדו להבוני.

וין ויאמר:

אני פָּקֵד נָהָרָיִן וְאַגְּלָטִים,
אני נָהָרָיִן בְּפָנֵי תְּבִיעֹתָה,
אני אַבְּגָנָה נְתִיבֹתָה בֵּין בְּתוּצֹתָה,
וְתֹאֲזִינָה קְרִיסּוֹתָה שֶׁר בְּתוּצֹתָה,

וכשמי שירו ידעת כי הוא חברנו חבר הקוני, ובנו
השני. ונפרדתי מהם, ואני תמה עליהם, ונמעתי מאטם ועבותי
לבוי עמהם.

שער חמיש'

בשבח י"ב משוררים, אשר כל אחד על חדש
אחד קולו ירים.

נאם חמן האורתוי: היותי במעמד יודרייט, חמודרים, ביד
היופי צמודרים, והיו לאחדים, כלם אצלים ונגידים, ייפיצו
מלשנכם אמרוי נגידים, ומליימות ברשפי יקודם, בוערות
כמראת הלהפדים. והיה תומן חדש האביב, הוא חדש גנטן
האהוב וחביב, וodemuth הטל בלתי השושן רביב, והגן
מרכזת השושנים שפה יהוה לפיו סביב. והאדמה לבשה מן
היציים בגדי רקמתה, [תעד גומה וחליתה]. והשושן כבר יותר
לענינה, והARIO על עבר פניה, ועל גניה פרתיה, וגונניה,
ועל שרוגיות שושנינה, וירק בפניה. ובשמי הגן לאפניו
ימשכו, אל אשר יהוה שמה הרוח ללבך ילכו, והחמה הוסיפה
ארהה וויללה, והנתה כבמל טלה. והצחים יצאו מעמקי ארץ,
ירצחו פרץ, ושמו להם ראש אחד וועלו מן הארץ, וככטו פני
תבל במפרשי געם, והעב צותה לשבר האדמה שלוחה הרעם,
ותשלח ותקרא לברק בן אביגעם. ותאמר לו שלף על הארץ
חרך ותלך, קום ברק ושבח שביך. ורק לשבר האדמה כי
חיל עלייה ערבתי, ויאמר אלהו ברק אם תלכי עמי ולהלכתי.
ותאמר לו לא ארף ידי מפרק, והלך אלך עפק. וישאו קולם
הדרעים והארץ תעננה, וגדור הגשם למלחתה הונגה, וברק

ויחדש כנשר געוריו. ויסיד מעליו השיקט השחוויות, ופשת את בגדיו ולבש בגדים אחרים, ורחץ בים טהורים, ואחריו זקנוו, וארכ' ימו, ישוב לימי עולםיו. ואו הגנים יפרחו, והלילות יזרחו, והגינוס בכרבו, והשינויים ימעמו, והששנים ישמחו. והארע חוציא צמהה, ותגלת פרחה, ותווסף תחת כהה. ואחריו היות האדרמה לטחו בעולה, ובערש דודים כלולה, תנגר בעלה אשר נישן, ותכסוף לחדש נוּטן, אשר הוא מוחמד כל אישון, ואמרוה אלכה ואשובה אל איש הרាជון. ואחריו נתגירה מומן הקור אשר היה הפלאים, והגנים הנוראים. וראש לחדייש המועדים, כי בו נגאלו יודדים, מבית עבדים, ויצאו לבודים, מידי לודים, ואובייהם דרכו אחריהם גודרים, ונבקע להם חיים ברוח קרים, ושקעו המזריטים במצלום, ושורה חדשה שבחו גאותם. ופרעה טבע בית סוף ונפל ממשמים, לעמוקי מים, ומצתאותו רחץ בלי ידים, ומרק ושטף במים, זהקרב והכרעים יורחץ במים, ווער שرون על במתו ארץ. רכב זההוך, כי מבית האמוריטים יצא למולך. ואו השמש תקרב, והוין יערב. ובת האישיה, הוא ביפה נערה ובאורן ימיה ישינה, ואקה אותה לי לאשה, ובבל הלילה לזרו שוכנת, ותהו לי טכנית. ובעלות הבוט בכפי, תשלה בשמייה לאפי, וגשכת על פיי. ובשובה ריקם מלפני, אומרת באוני, אני מלאה הלבתי וריקם השיבני אדני.

ושא משלו יאמר :

גינות ערוגנות شب יפי גיפן,
עת שעלה נאן רום גפן.
נעלו עלי זעיר לקל אפריר,
gam shish lehod ha'ezin impekan.

דרך אחריו הרכב ואחריו המנהה, והגנה לבשה בגדי יפה, והשוננה משמחתה בשכבה הפל אשר היה, בכו תבכה בלילה ודמעתה על לחייה, והגנה השקיפה בעלמה מאשנבי היכליה, ותסר צעיפה מעלה, ומשבצות זהב מעלה, וממלקות המור בשוליה, ולשונות התדרס רכוביה, כי בכלפלות ירגלו עלה, וחין חילין העצמות, אחרי מות, וישמה הנשומות הנשומות. והיה עמנו ראש החכמים והగאנטים, ומוסיר שפה לנאמנים, ולקח בשכלו טעם זקנות מזורע הקנים. הוא הוביל חבר הקני. המחבר טורי הספרים, בצוاري הספרים, ומושך הפנינים, ממציאות הרעוניות.

ויען ויאמר להם : הנכם בעץ חיים ומה טוב צלכם, ועל כסא הוקר אתם נציגים היום כלכם. והימים בארו פיניכם יairo, ומוחר הרקיע יוחרו. והומנים צחלו היום פניהם, ונפקחו עיניהם. ועתה החלו מתוכם גבורי חיל, ככוכבי ליל. בעלי שלב ותבונה, ומperfיטם בחדשי השנה. וככל אחד מהם ישכח חדשו, ווישט נור תחלות על ראשו. ותחיל הדשן לשבח חדש ניסן הנادر, וישראל האחרון בחישר אדר. ובברב הוה יודע בה שירוכם, ויבחנו דבריכם, האמת אהכם. אמרו לו כל העם : אתה הבהיר להאות את עברך חכמתך העמוקה, ואתך ידר נמלא דבריך .

ויגש חבר הקיין ויאמר :

חדש נוּטן ראש האדשים, ומילך על החדרשים . כי בו הזמן מקרש, והעלוט מחדש, ויקם מלך חדש. ובו יצפיצו הספרים, ופאו הרופטים, יופרhone התדרים, והוון זוהר שהרוי, ויאירו מאורי,

ויען השלישוי ויאמר:

הדרש סיון ראש השלישות, ומحمد החדשים, ב' ויארו פניהם עולם, ווגלה כל געלם, והשימים יתנו מלם, ונצעני הגן ישאו חילם. והוים יפוח, והוא מרכחווי לאפינו על בנפי רוח, וההפהו בשמן המור משוח, והושונן באלו במחחת אהרון ר Koh, או מגן אללהים לקוח, והפרות לכל פה יערבו, ומגורות הריטים ירטבו. והזומן קידרמו במעדריו והודו, וכל טוב אדרונו בירדו, ובו מבחר מועדי ה', והוים אשר בחר ה'. וירד על הר טיני והנחיל דתו ללוידרי העודרנו, וכksamעט הדר קולו יצאה נשמה, והויזיד טל אורות ולהליאן עצמותם, להציג מכות נפשם ולהיותם (ה). ועל כן בזה החדש ישמה כל לב ווניל, בעת הערגנה בכלה לובשת פתיגיל, ועליה טבעת ועגיל, וכל עין פרי פרות, והגפנום סמדר נתנו ריח, והזומן טורה, והלב שמתח והוא מקרר בראשי בשםימם מעשה רוקח, והבוט תקיא לאמר: אם תרצה לבכות אש צלייך, ולרפוא גניעך, שמי נחחות על לבך, וכחותם על זרועך.

ושא משלו ויאמר:

מעל פנוי כוטות קספות א/or
הספר לאט פטחה בכווא סיון.
בי תקסשות בחרוזת תפוט
יתני ?בען בְּהַ אֲרִי מָרְדוֹן.

(ה) מוקד על מוחאל ח"ל: על כל דבר ולכוד טולו מפני
הנולח יהא נפתמן כל יטלול טולו, נפטי יונק כלכטו וכו'

שמחת נקסות באנשיות כי מתקמן פוקן קנת פוקן.

ויען אחד מן החברים והוא שני לחבר הקינוי ואמר: חרש איר מהמוד החדשים, כי בו רפאות אנשים, ובכורת חלשים, המשמשו אלהים ואנשיות. ואם חדש ניטן על החדשים מלך, הלא חדש איר משנה למלך. ועל כן לאדרו ישב ויחנה, וירכב אותו במרקבה המשנה, ואו הגן יפחה, וחיים יויה, והחוטם יסחט, והקור יברוח, ולפנוי גורויה החום מר יצלה, והחיל החום ירדפהו, עד יגפחו. ואו ידי הגשם יפתחו גני אדרמו, ואוצר תהומות, להוציא מתחת הארץ בגדי רקמות, ומשבצות נעלומות, שקערות וירקאות או אדרמוות, להלביש הערוגות, בכתנות מי שירוגות. ואחריו היהת האדרמה לובשת בגדר אלמנותה, ומתאבלת ברוב עונה, על מות זמן הטוח בעליה, יקחנה זמן החום לאשה ויתחבר אליה, יבמה יבוא עליה, ואו תפשות שקטם ברוב גילה, ותרס בגדי אלמנותה מעליה, והשם בראשה כללה, ובאגונה עגוליה, ובורועה פtileה, והזומן לשוווי: הבינו בגין סוכי, ומתחו לשחווי כי צוף תמצאננו בחמי, ואל תארו אותו, וזה הצלחת דרכי.

ושא משלו ויאמר:

לאו פוקן בטוני עזען צענזר
ירזין לשחות לאור גויה באן,
וישור פי בזקון קטב רקמות
עלוי פאייז בלוי קלקף נזיר,
ואו יגבר גדור קשוש, וגנחש
גידוד גזון ולבקה מותיר.

יום אורך , ומבו עורך , ופיו ברוך . וכל מגיו חשוקות , פוריותו מתקים . והתאנים דשנים , והענבים ערבים , והרומנים אדמנים , והחפחים רוקחים , והשקרים משקרים , והתרומים חמורים חמורים . ואם הוא החדר השמר , אשר הלב המר , כי בו חרב הבית , ועלה שמי ושית , וקנו בו ערובים גם צפור מצאה בית . וזה אלף ומאה וחמשים שנים גורשנו בצויר מכאן , ומשלו לנו אדונים זה ימכו וזה יקן , ועל כן בות החדר נח Abel כי ארכו שני ועיגנו בכדור מוקן , יש לו אב זקן (ג) . והוא האיש אשר כלנו , ואשר דמה לנו , ומהסתה בנחלת ה' גרשנו . הלא בין ישכח אדם יגנוו , ושקע שאנוו . לכן אם לבכם בזה ידaab , שמעו בנים מופר אב . קחו لكم מוקן , מוחב אופיר למש מולך . ושימו בו מן הדין אש מלחתה , בהדרי הלב משושמת , והיגון מקלחת . כי בין הגפנים משכילים וחתם , ולגרש היגוניות חבר חבריהם מלחכם . ובו ישכח איש יגון החדר ולא ידaab , ובן חכם ישם אב .

ושא שלו ואמר :

הכוס תנַּה אֶלְךָ בְּעֵת תְּקִאָב
וְתִפְנַּח לְגַס נִפְנַּח תְּלָאוֹת אָבָּב
גַּעַן בְּעֵוד פְּרִיעָה בְּצִוָּף פִּיהוּ
יְמֻוָּר רַזְוֹן גַּפְךָ וְלֹא תְּדִקָּבָּב .
תְּשַׁבְּחַי גִּזְוֹת אָב בְּמַטְקָה גַּן
שְׁוֹטָק וּבָן חֲכָם יְשַׁפְּחָת אָב .

(ה) מלהק לא .

אם ישלַּגְבֵּס הַלְּטָס וְהַאֲמָא
פְּמִיד לְשָׂוֹן הַפּוֹס בְּצִוָּף הַרְוִוָּן .

ויען הרביי ויאמר :

חדש חמו נחמד , כי בו היגון נשמר , והששן נצמר , והחן עלי עמד , ופיו לא ימד . בעת יעובי איש בית מדרות , ויצא מן הบทים ומן החצרות אל השדרות . לשוט בחוץ הגן משכנו , ובערוגה שלחנו , לחדרון על אגנו בוגנו , ולשם רעינו בינו . בכל ענף , כל בעל כנף . ו��ל התור , על פרח וכפתור . ועל כל אמר , קול הזמיר . ועל העץ , העגור והטוט . ואם הוא חדש המקראה אשר הלב יביר , והיגון עיר , כי בו נשתרו הלחות והבקעה העיר . וכל הקהילות בחדר הוה נורם גנוו , וכבודם בונו , יושבות ממכות את התהנוו . הלא בכם ישכח אדם עצבנו , ייטיר יגנוו ואנוו . וכל מי נשכח נשח היגון ייבט לנוו ווי , והיה כל הנשואר רואה אותו ווי .

ושא שלו ואמר :

חַלְקָה אֲשֶׁר קָטוֹב זָקָן אֲחֹדו
לְשִׁתּוֹת בְּגַן גַּעַיל בְּמִי תְּפָאוּ .
כָּל הַזָּקָן עַל יִנְקָה חַוְצָא
עַד לֹא בָּנֵד קָוֹרוֹת יְהִי קָווֹו .
וְשִׁפְטַה בְּעַזְדָּקָה טִיכְלִי עַפְרָה
פָּרָם אֲשֶׁר פְּחָקִיו תְּהִי בָּנוּ .

ויען החמיי ויאמר :

חדש אב , רפואת כל נכאב , ושמחה לב ידaab , כי

והמעודדים הנזכרים. ובו יהיו חשבונות החגיגות והחמניות, והיו לאותות ולמודעדות ולמיטים ושותם. ובימיו הראשון יום פקדוד וכוכרן, יום מעלה וותרון, יום ימצע רצין וזה חרונ, והאל חתור ברכון, וזה ספדר וזה וחנן, וזה ימצע רצין וזה חרונ, והאל חתור נביאו במחוזה, להיוות היהודים עתידיים ליום הזה. יום יהיו ספוריים לשלוות ומגניות, כל הכתוב לחווית, ואשר הם למומ ראותם, ימתו מספר חיים. יום ידין האל יציריו עשיר ולהלך, ואמר להבוא את ספל הזרנוגות דבריו הטעים והיוו נקראים לפניו הכלל, יום יהמתה כל איש באיך ועצבן, ובתנות השבען על מעשיו והיו באש לדקבן, כי אש יצאה מחשובן. ואשרו איש אשר ביום הזה תחי נפשו נקיה, ולראות פניו המלך רואייה, כי או תפרת כגן פוריה, והוא שלחנה מלא דשן וכומת ראייה, או תערב ותיטיב השתייה, לכל נפש הומויה, בעת הימים יקאו, והשעות יחסרו. והיוון וקרא לצלורים, ראו כי הימים קארים, והרגעים הסדרים. لكن מהרו לשთות בפסבה, כי הימים קער והמלאתה מורה.

ושא משלו ואמר:

תגעה הפסום לךיך בתשליך
ו�텴ברת בה געצען באנן זטפראי,
ואט אפתח רפה לבב געצעב
גנוגה פטעה קוק זבריא,
וישטקה קגעה אנטה לשפחה
ולא תקישול לךיכרעה לעכרי.

ויען השמנינו ואמר:

חדרש מראהשן יפה וטוב, והוא במיינן מערדנים דשן

ויען השמי ויאמר:

חדרש אלול, נחמד וככלול, בנס על הר גבוח ותלול, כי או האל ישיש, וטפו הרים עטם. ומלאו הגנות בר, וברכבת ה' שטף ועבר, על פני המדבר, וכל לב אל טוב ה' ינחר, כי בא כנחר. היקבים תירוש ויוצר, וכל לב אל טוב ה' ינחר, ועספי הגרן טל והגנים דבש יובכו, ותנובות השדרה יגנוו. ואו תתחליל יר אורות נוטפים, ומתקים מדבש ונפת צופים. ואו תחקר רוח להשיב, והנשות להשיב, ונזה המשמה להשיב. ואו יתעוורו הרותות, מארכען רוחות, והוים יפות, ואמרם הומן הנבא אל הרות, וכמושקע אמר לבוטו עורי מתי הונגו ובצופך ירויו, ופחי בחרוגים האלה וחיו,

ושא משלו ואמר:

בניך יבון גנון פגעה הסוף גובל
אה בערונגה סב שטה בפני אלול.
ופרען גבל רגע לעעפי עז פרי
וקגונד לאץן באנן זטשפקה לבול,
וינה בם שורק אַשְׁר לו געלו
פְּרִימָיו געצע נבש אַנְיָן בְּמֹן יְבּוֹל.

ויען השבייע ויאמר:

ראש ההדרים תשרי, בעת כל טוב יפריא, וכל לב במרום המשמה ימרא. והאל ברואה טור החדרים לפירוש, יהיו להם בראש, ובו הכהן האל שנת היהודים, ועשה ירה למועדיהם, וממננו וודעוי הימים הפסלים והכשרים, ושאר האומות

והשלג דגליו ירים, על כל עברים, וקשרו מגנפת אוור בראש החירות. ולפניך כושית מבנות חם, לבשת מעשה פחם, ולבה לחליל הקור יכעם יומם, וחילה בחוליו נלהם. עד תביא בלבך מרשותה צנינה, וחיצי שנינה. והוא חדש האפלאים וההניטים, אשר עשה האל לזרע עופטם. בבואו הינו על בית ה' ונסבו על הבית, ווציאו לחוץ הטמא השוכב בבית, וצזה הכתן ופנו את הבית, ובקשו שםן להדליק נר ולא נמצא בבית, כי נטמאו כל השמנים אשר בבית, עד קרא החתן לשכת הבית, לאמר הגדי לו מה יש לך בבית, ותאמר לך אסוך שםן אין לשפחתך כל בית, והיה השממה גדרולה והי גדרול בבדר הבית, והללו לאל ושראו שיר החבת הבית. ועל כן ראיי כל משכול ביום ואלה לשווה, ולברך האל פרי הגפן ולברך נח, אשר בין המזיאנו מגוח, ועליו התנבעו יולדיו ווילדיינו, לאמר זה יתנהנו ממעשינו ומעצבון יידינו.

וישא שללו ויאמר:

בְּעֵת גַּדֵּק יָקֵד גִּגְעֹן בְּלֶבֶךְ
חַכְבְּדָתוֹ בְּמַיִּינָה מִפְּסָקָלוֹ.
נִאֵם וּרְבִי תְּרֵדוֹת מִזְמָן בַּעַ
בְּכָסְף תְּרֵחָה שְׁקָט וְשָׁלוֹ.
וּבְפְּטוֹת שְׁמָת וְהַשּׁוֹב דְּמִיחָם⁽⁶⁾
קְמוֹ נָפְשׁ וְלִקְםָ רְמָקָ גַּו.

(6) הַת סְלִמּוֹת הַכְּלִי גְּכוּמֹת (סְיוֹן סְלִידּוֹן) מִזְבֵּחַ גְּנוּמָה,
קְרוּבָה וְחוּזָה פָּרָי שְׁלָמָה אַלְמָרִיוֹ (תְּהִימָּוֹן).

ורוטוב. כי או החותם יופק, ולגיט ופנה ערף, וירופתו גודרי החרכ'. לעשות בגדרוי החותם נקמה, ויכום ויכתום עד החרומה. כי וכורו אשר עשה החותם גיטן לסתם, בעת הצביא חיליו עליהם והבניע היוליהם. על כן ישבו לו גמלו, כי פעל אדם ישלם לו, ואם גדרוי הגשם על הארץ נחתים, והקור יחיבא בני איש וויש להט בתים, והדריכים מן הנghost וחשלא התחתיתם, והומן יעבור קל להנית את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים. ואו האש תערב, לכל איש אשר אלה יקורב, להתחטם בחומרה, ולוואות בעינימה. ולצלות בשער, והמוג אל יתספר. על ימונך הצלוי, ולشمאלך הכלוי. בטוב זה התהמר, ובגעט זה התהמר, וזה מתוק זהה מר, עוד זה מרב וזה בא ויואמר, ואתה מתענג בינהם, וועמד כמלך בין שנייהם. ובת הגאנטש תשך על פיך מעט אל עת, ואם מרוב יונק לך בicut, דידיה יווק בכל עת. וטעמה יטתק ווימר כי הוא הצעיר והצערי, מה מתוק מדבש ומה עז מארי,

וישא שללו ויאמר:

אָם גִּינְקָ פְּשָׁחָה בְּפְרָלְשָׁוֹן
הַתְּלָאָן עֲצָפָרָן גִּינְסָה בְּרָוָן.
או טְפָאָה לְהַזְוִילָהָן זְמָיוֹן.
בְּפִזְסָקָה פְּשָׁעָן וְשָׂאָמָעָן.
כִּי בְּהַ קְפָּלָט לְהַזְטִיבָהָן גִּילָּן.
בְּרִידָיָן גִּזְוֹתָן תְּמָנוֹן עָנוֹן.

ויען התשיעי ויאמר:

мотב ההדרים כסלו, כי בו הלב שאנן ושלו, ואו וורי הגשם יטוו חותן ספר ולשם, לנטע אוון ולגדל גשם,

ויען העשתי עשר ויאמר :

חדש שבת, מעוז לכל איש ומבט, והוא מן היגוניות מפלט, ומגורי התוהגה עיר מקלט. נעימות בימיינו, וכל טבו ותחדש במננו, ויאור השבו ואשונו, ונפקחה עינו. ואו האפיקים על פני ארץ יפו, והנולדים על רצפת ששה יריצו, והצחים מתחת הארץ יציצו, וישני השמהה יקיצו. ותארץ הוצאה צמיהה, וגרש ורחותה, וכפרחותה, והמשם תפרש נגפהה, להאר נפשיה, והפוץ רשביה, להחיתות גופה. והארו נגדל, והקור ידל. והשמש תקרב, ותאדור יערב, והערוגות יגולו פניהם, ונפקחו עיניהם. והחוטם בינה תשמה נוגיה, ותמיית היגוניות להחיתות דוגניה, כי רבים חלים הפלת ועוצם בלהרגוניה.

וישא משלו ויאמר:

כופקה בירך שבקעה ביפוי שבת
מפח בראש נגן ענן יברוח ומט.
לבן פשות סות איד ומפשחתה לבקש
נהלוע מעיל נגן בהשלהה פاعت.
בע פי ימושתק עלי אפרן באל
לבן שפח באה פי ישירה נצעט.

ויען החנונים עשר ויאמר :

חדש אדר, נאה ונחרור, כענק ממולא ברור, כי או חיל השמות מטודר, ופרק האנחות נדר, וחיל הגון אבד ונעדר, והקור ידל גאנגו, וחרל קצף שאנו. ווועבר קול

ויען העשורי ויאמר :

חדש טבת, מרפא לנפש נדרכת, ולروح נעצבת, השוכבת למעצבת. בעת הקור יצבאה חילו, ויתקע על פניו האדרמה אהלו. והוא, הולך וחוק מאר, ולפני קרתו מי יעמוד. יופצע בכחו מלעי הצלעות, ויקירר מן העינים מקורי הדמעות. והשלג דגליו ורים, על אש החזרים, וגרודיו על פני המדרבר המרים חמורים, המהומות נצבות, וועלן מהם להבות, אבלו הם שולפי חרבות, לרורע עם הקור קרבות, ולשם זה הלבבות, ולעורה האהבות. ואם הוא חדש התלהה הנוראה, אשר איש במוח לא ראה, וחשכו לה כל מאורי אויר בשמים, יום סמך מלך בבל על רושלים. ובשעה לחיש הזה, כל עין דמע בדם יהה, וכל לב יווז. הלא בכוס ישכח אדם יוננו יודחחו, ומעל לה כבוי ימחחו. ואם בכל יום אידו וגדלו ואין לו כובש, בלילה יהיו צירו בין חובש, והיגון בפרק יצין חולף ולערב ימולל ויבש. והיין יונן הלב, בחיוותו סמוך לצלעות וסמויך ללב, ובחומו ישרפ היגונים עד כלותם, ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם.

וישא משלו ויאמר:

שים בת גפעלים איצלאך נאכט
וישמח ביכך טובח בחרוש טבח.
גנטשוב לך הפטס בימי גנער
מייפמי דבש וילשונך שואכט,
מייפמי באלו מלשנן דור זילו
או כופקה קלטקיו גחאכט.

במחנהו : הביב נודה לדרכו וארותה , וקומו נברחה , כי לא זאנן המנוחה . והעב תפוז לְשִׁפְיָה , וחתונה חותי גשםיה , והמשמש תאריך לילכת בשמייה , והגנה יפהינו בשםיה וסמייה . הדרש הפלאות וחונסיט , אשר עשה האל לבניום עמושם . בקסם המן האגנו להגנו , והאל שמע שועיו והובין עוגנו . ונמלחו רבעשו , ונתלה הוא וכל רועיו . ושועי לכפסה האל עליה , אותוי השיב על בני ואחותה תליה . וועשרה בנוי עליו על עין בחתנים , והען קרא להמן הסטר מלך יגונים , כי נשאthon על בנפי עגנום , ואט אהה ובניך עלי נתוניהם , הלא אנכי טוב לך מעשרה בנום . ועל בן ראיו לכל משכיבל לשמהו בו , ולשבוח בו עצבו , ולשוחות מהכחוטות דמן , עד לא ידע בין ברוך מרודכי לארוו המן . ויקרא לבת גפינס מהרי ואוחוי הוישיע , ועודי בטוב השבעי , ויצתק על כל הכלים האלה והמלא טפיו .

ושא טשלו ואמר :

בון צלעלן שזען ופערת גתדר
פה גאנדר אין פוקה קיימי אדר .
לכו שטחין אַשְׁר זוקה בקבום
שטעם ליטור אַקְסָם אַשְׁר מְלָא גֶּדר .
תעה לך פגנון טרלעך גוועז .
אתמים גאנטער לך ואיש לא געדר .

אמר המגיד : ובשמוע השומעים וזה המתלבן הנעים , שמהו לחק ולעשויים . ומורי תריש בחדרשו , ישורו מהלל החדר שיזמו בגדי תלה לבשו , וכתר מלכות בראשו . ובריהם לו שמורה ונאמנה , חדש גט ישנה , מראשית השנה ועד אחרית שנה .

שער שעשי

בעין זוג אשה בעורה, חשך משחזר תארה.

נאם חומן האורתי: חינוי בתבץ, להתעדן מן התענוגות במדבץ, וללבוש ממעטה השוונות בתנת תשבע. ויהי היום ואני יושב עם חברים איזובים, מבני הנדיבים, להתעלט באחבים, ולהשתעשע בשירוט עربים. ואשה עני, וראתה איש עומד לנגידיו גע ורפה ידים, כלב נמס ופיק ברכים. והנה איש מלחוק דמותו, החכונגי היטב לזרתו, והנה חבר הקני מהרטוי לקראותו, וקדמתי בשלום אותו. ושהליחו על עניינו, ואני מגמת פניו. ויאמר לי עתה באתי מאוי חיים, ונצלתי משאון גלו ורכום, ומגמת פני קדרימה, ונפשי בכפי אשימה. אמרתי לו עד מתי לא תשקוט ולא תנוח, כאשר מעונק על בנפי רוח. שבה אתנו והטבנו לך, והתישב עמנוא וחשיג משלאליך. ואם תרצה אבקש מנוה, ואחנן לך אשה אשר בה חילוף כה, ותמצא נח. אמר לי אשביעך בחו' כל נבאה והוויה, אל תסוף דבר אליו עוד בדרכו זהה, לא בהקץ ולא במתחה, כי נשבעתי שבועה עזה וקשה, לבל אפל בפה אשה, כדי לי בתלהה הראשונה המרה, ולא תקם פעים צורה. ואשתק

למלוי, ואמרתי אליו: מה האירה אשר מצאך, ולידי שבועה הביאך. אמר הנחש השני, והזכיר הרע הסתום, לבקש לי רעה, ואשה יפה-יפה, להמציא נוח לפishi האנושה, מקצר רוח ומעבודה קשה. כי אמרתי לא טוב הייתי לך, אעשה לך עוזר ונגדי. כי לא יידעתי يوم מותוי, ומתי עשה גם אנבי לבי. ובערדי בין גלי ים המהשבות, עורך עם קרבוי קרבנות, וחוותמן מן האבותות להבות. ולבי פעם ימאן ופעם יאהה, ובער ועתים יכבה. ואני מתחילה במדינה, מעבר לעבר ומפנה לפנה, והנה אשה זקנה, בזוע תסוגה, וצורה משונה, אבל חומן גנבה מן השדים להיות לו למנה, ויקרא שמה שטנה, תמנחת בכת העונה, ואחריתה מריה כלענה. פניה בעזיפה לאאתה, רעה ושולטה. תחנן קולת ותברע על ררכבה, וחקל משמן חבה. האוסף בלשונה, סס המות בגרונה. מתנהגת בלהידות, והיא בת גנות המרוודות. מעגלי שאל מעגליה, ובכיתה לא ישכנו רלהיה, ובכל מקום נמצאו חלליה. וכבראותה מרוחק דמותי, נצבה בשטן לעמווי, וקדמה בשלהם אותו. ואמרוה אל' בני בני ואיריך אלהים חייך, ושומרו [תורת] לחיך, ויהיה לעדר רענן פריך. ראייתך גnis ונהה, וגחמד למאה, תלכט הלביבות בפיך, והמשך הנפשות ביו לחיך. והיופי הלבישך משיו, ושלים לך נשוי, עין ילוחך נחן פריך. ולא טוב לאיש במלך שיוון ולכו ער, ובאש החשך בוער. מבלי רעה אשר בה תחרע, ולא מוקם ורע, ומה לך לבקש בורות נשררים חצובים, וימתקו לך מיט גנובים, לנו אט ישב בעיניך מבנות הנרבויות, אילת אהבים, להויה מעלה שחרים, ושרה טעריב ערבות, תהיו בה נפשך מעודנת, ותהי לך טוכנת, בחיקך מקנתה, ועל שלוחך מרגנת, בלחותה מנורה בפה עצנתה. בחשך תלל

השמדה, וגנו יגון ואנחתה. ורחוק מפרק הנדרדים, זקרבה עת
הודים. והנה אבי הנערת וקורוביה באים אליך, לשמעו מליך,
ולקשרו ברותם עלך. ויהי עד ביה ותנה אבי הנערת,
ועמו כל הוקנים אשר בשערת. ובאשר באו הקלהה, ותביה
מפה אל פה גמלא, כס אבי הנערת ועמד על עמדו, ויאמר
לכל אנשי סדור: שלום עליכם אחינו אנשי האמונה, והאהבה
האנמנה. רעו כי זה האיש ירצה להקשך בחברתנו, ולכוא
בஸרות בידינו, וליריב על מרבכינו, ולקח את בתנו.
והוגד לנו עליו טוב מותלו, וכשرون פועלו. כי הוא מושפחות
היפות, אשר בידיהם ארכות, ובפניהם שבע. שמחות. ותנני
מפקיד נפש אצלו, ואת בתו אתן לו ומחר ימוחנה לו ... על
מנת שיבתו לה אלפים כסף במור בתרליה, וככל עת שתיגזה
יתנס אליה. ויאמרו לי הוקנים: קבלת כל אשר שמעת? ואני
לרוב בשתי מהם, לא חקרו לדריהם. רק אמרותי שמעתי
וקבלתי, וכל דבריהם ידעתי. הדבר יצא מפי יומחו ויקראו
הספר, והביאו העט והספר. וכתחב לה בתוכה, מני ים רחבה,
וממן עלי, ואתנה כאשר אמרו אליו, אז אמרתי הנה באתי במגלה
וקבלתי כל אשר אמרו אליו:

נקראו טופר לךם כל
מפרק בתקפתה בפְּרוֹשִׁים.
נתקבבו עליו שפְּרָקָה קְרוּזָן
שְׁלֵוּ בַּתְּזֵקֶת וְתִדוֹשִׁים.
נקרבו שם אל בְּבָזָן
אך על בְּנֵי חֲפָה וְקָדוֹשִׁין.
זִימָן מַצְחָק קְסָם תְּקֵיָה פְּתָאָם
קְפָה בְּבָרוּץ לְגָרוּשִׁן.

ליוו תארה, ולא יכבה בלילה נרה, וטוב מסחר כסף טהרה,
ורחוק מפניות מבראה. לה עיניים בעני צבאים, בין החושך
סכוימים. גופה רטובה ולח, בשרביט בדליך, טהור קדש מלחה,
לב ראיו יפלח, ואש בקרבו ישלח. לחיות מאורים, ועיניה
כפירום, וטורוי שנייה הנאה, יאבך לבך וושתאה, והיתה משגע מפארה
יעין אשר תראה. ואשרי איש במרכבתה רכב, ובין רגליות
ברע נעל שכב, אבל כל הרוצה בה להתחנן, אלף כסף יון.
ונקל להת בה כל הוננו וחלו, אם יtan איש כל הון בוטו
באבה בזו יכוו לו.

אמר המגיד: וכשמעו אמרית, נمشך לבי בחלק דבריה,
ונקשורי בתכלי קשורה. ואומרתי לה אליז' הנערת הוות כטרם
ידבר בה ארנה, או יוטב לבי בעת אקונה. אמרה לי חיליה
חליל, אם ארמה אוותך ואמ אכשילה, ואם אפתחת אוותך
במלי ואם אמשילה. אבל כל אשר דברתי בפה ושבחים, חמצענו
בפליט. אמרתי לה אם האשה באשר אמרוי אליו, הרבי מהר
וממן עלי, ואתנה כאשר אמרוי אליו, אמרה לי בראותך
הכבד, הטורפת כלביה. תדע כי אין בלשוני רמייה. ושוב
אשਬ אליך מחר, אחר עלות השחר, להשיקו יגון לבך וחילו,
ובקר יודע ה' את אשר לו, ותלך האשה לרוכח, ולבי נלבד
בחפת חפה. בלילה החטא נדרה מעיני שנתוי, ולא עליתי על
מטתי, רק היהתי מתנורד בתכלי תשוקתי, ומתנורד על ארך
חקותי. ווית בברך וחפעם רוחוי, ובעווי אויד בשיתוי, בלבד
روح ובנפש נכהה, חשמש יצא על הארץ וננה הוקנה באח.
וישמח לבוי בכובאתה, וחודחתי לקראותה, וקדמתי בשולם אותה.
אמרה יתפיד האל שלומך, ואל ופקד מפקך. דע פי הגע תפ

וכאשר נכתבה הכהונה קראות נגד היהודים, ואחתותם גטפר [אהחותם] ועוד עדים, ובאשר שקעה החכמה, עללה זיהומה. ובסתה האין תישך ואפללה, והביאו הכללה בקהל המולח, והעם עונים על המסללה, ישמח חתן בבללה. ובאשר הארנוו לשבח לשורו בגילה, מערב עד חצotta ליללה, הלכו איש לדרכו כל קהלם, מתקטטם ועד גודולם. ונומרתו אני לבדי, והוא יושבת לזרוי. ואמרתו בלבבי זה הלילה אהדרש כנשר געורים, ובעליה כבר כנשריים, זהה ליל שמורים, ואstor אלה ופשטהי מעיליה מעיליה, וסתורתי המטוסה אשר על פניה, והקרבתי הנר לפניה, והנה פניה פני ועת, וקולה בקהל רעם. צורהה בעגל רובעט, ופהה בפי אthon ברעם. ואיפה הבהיר הבאיש ריחת, ולחהה נס לחח, כאלו השטן בקורות הטיחם, ופעל בפחדם, עד השבתהה מכונוה חם, אבל אם חזק משחרור תארה שעוזויה הלבינו, ומזר חוקינו, ושפתוחה לעלות למלחה יתינו, ושניתה כמו שני זבים או דבם, ועגינה עני ערבוט.

ואחריו כה:

קומה במו חזקה ונשזקנות
כשני עצי יער מבליטם.
ראשה שחון גמלא גענינה
ゴזְלִים שְׁשׁוֹן הַלְּבָב וּפְשִׁיטִים
מְרֻבָּה בְּשִׁגְבָּה לְשׁוֹן דְּבָרִים
אוֹכְלִים אֲשֶׁר מְזֻזִּים וּפְגַםִּים.
ילמי בְּפָקָם בְּקָשְׁפָטָה
שְׁפָטִי חִמּוֹר גָּמָם קְעַטְתִּים.

ואוקוט ואונר ואופור:

בְּמַשְׂדִים וּוַיְקִים אֶת גּוֹדָה
וְשַׁלְחָה בְּךָ אַלְקִים בְּפָאָרָה.
כְּאַלְוָה מְלָאָכִי גַּעַם וּפְשִׁיטָה
לְאַחִים לְךָ אֶבְלָל לְךָ סְבָנָרָה
כְּאַלְוָה פְּאָרָךְ בְּשֹׁעַר עֲנוֹן
וְאַדְנְגַּלְתָּה מְאָרָץ גּוֹתָה.
כְּאַלְוָה הַזּוֹן קַשְׁקַח בְּלִילָות
וּמְאַהְבָה שְׁלַחַךְ לְהַפְשִׁירָה,
וַיְזַנֵּךְ לְאַזְבָּרָךְ בְּקָלְמָעָן
תְּהִימָה אֶל מְלָאָכִי קָנוֹת לְאַשְׁוֹרָה.

אלְקֹדֶם נִהְפַּךְ רָאשֵׁךְ בְּשַׁתְּ
כְּפַהֲפַכְתָּה סְדוּמָה וְעִמוּרָה.
וּמְבִירָךְ יִשְׂרָאֵל אַלְיוֹת
נִישָׁוּם לְהַבְּטוֹךְ קְרֻבָּם קְבוּיה.

וכאשר השלמתי שורתי, ראייתי כי בשורי, לא ירפא צורי, ובגינויי, לא יסור יגוני, ונגוני, לא מעביר עגמוני. עלחת חמוי באפי, ולקחתי שלשה שבטים בכפי. וקמתי בחנות לילה, וחסמי פיה בשלחה. ושברתי כל השבטים על גבה, עד יצא על פיה רס לבה. וקרעתני כל בשורה מעלה, ואספתי כל הבגדים אתוי, ועמסתי הכל על בהמותי, ובטרום עלות השחר היוחי מן העיר רחוק, ועוטתי ארעה שאהה והבזק חבקון, ועברתי את מעבר יבק. וכל היום היוחי בעיריות שוכב, ובלילה נוטע ורוכב. עד ידעתי כי נמלטתי, והאמנתי כי נצלתי, או נשאותי משלוי ואmortוי:

בְּרוּךְ אָשָׁר יוֹסֵט אֶרְגָּבָנִי
וּבְרַחְמָיו חַסְדָּגָמְלִי.
אָרוּ בָּרוּ סְכָלִי מְכָלִי
אָשָׁר צָרָבָקָתָרוּ גָּאָלִי.
אָתָחִי אָשָׁר סְכָרִי שָׁאָלִי קָאָטִי
בְּתוֹן שָׁאָלִי פְּקָחִי וְהַעֲלִיִּי.

אמר המגיד: ובשוני העותוי חבר הקינוי, צחקתי על חבליו ושקרו, וחתמתי על חולמותיו ועל דבריו. אחריו בן קראתי בשלוומו, [ונסתער מעמו] גם הוא נסע אל מקומו, [והפליאני דברו ונגומו].

וְאַשְׁרִי יָולֶבֶךְ לוּ מִתְּגָלָה
וּמִי יְמִן הַדָּי אַפְּרִיךְ עַקְרָה.
שְׁפָמָנָה בְּמָנוֹ שְׁפָמָי שְׁנוּרָם
וּפִיחַ קָבָר אַכְלָבָטְנָךְ מְעָרָה.
וְעַנְפָּךְ פְּשָׁעָי דָּובָה הַהֲוֹמוֹת
וּבְמָנוֹתָה וּרְוֵרָה פְּמָלָא קְשָׁרָה.
וְקַוְמָתָה בְּאָזְן הַפָּנוֹ בְּבָקְרָה
וּמִי יְמִן זְאָרָאָךְ בְּזָהָרָה.
וְלִיל בְּזָאָךְ תְּשִׁבְתָּיו לִי בְּמָנוֹ מְלָאָךְ
אָבִי וּמִעַם בְּעַת בּוֹאָטָם גַּעֲרָבָה.
קְרַבְעָה לִיל אַשְׁר טְבָעָבָןָם סְפוֹךְ
בְּמָנוֹתָה בְּקָרָן בְּיָמָם נְתַחַת קְנוּתָה.
קְסִיפְרָא עַת אַשְׁר בְּרָחִי לְעַלְלָה,
גְּעַלְלָן בְּעַלְלָת הַפְּקָרָה.
וְלִיל בְּפָנוֹ קְבָטָן גָּוָר בְּפָוָתָה
וְצִירָּה בְּפָנָלָה שְׁחוּרָה.
וְיָזָה גָּרִי סְקָאָף שְׁעִירָה.
פְּמַחְמָזָה בְּמָנוֹ אָוְרִים קְכִירָה.⁶⁾
וְקוֹל נִקְהָ בְּבָשָׁע בְּחַצְזָה לִיל
וְגַשְׁמָת פִּיחַ בְּמָנוֹ רָומָת קְשָׁרָה.
וּפִירַ קָבָר לְפָמָאָלָךְ וּמְשָׁקָה
וְנִשְׁבּוּ בְּתוֹךְ בְּטָמָה בְּנוּרָה.
בְּבָטָמָה תְּכַתְּשִׁי סְפָלָבְּ פְּמַכְּמָשָׁ
וּמִשְׁמָן קְטָעוֹ הַעַם קָאָרָה.

6) מחותות כפתש וכלהודים נתול וקלילים.

ונשמעו יומם לבבנו, וזרדו בני מחשביינו, כי לא ידענו איך
תחיה טוק המלחמות לשניות, ואנחנו עזרים בינויהם, כאשר
הם אריות ואנהני טרפה בין שנייהם, ובאשר גוערו כלם בעמק
הכוא, ערכו אלה נכת אלה מערבה. וככלם בעלי גבורת
ועממה, בזוראים ילין עז רעם, קצטם מבני חגורמתה, ונלו
עליהם חדד ותימא, יטרו נפשיך וקדמתה, ומשמע ורומה, ובין
כלם שכנה נפשנו דומה, יערכו מערכותיהם, ולבשו
שינויו נתייחסם, ומפרקתו נתייחסם. וימתרו לקראת המות בשימות
ורן, ועמדו במעמר העם והתרון. זה אבלון חסן, וזה יפגש
האסון בששון, וזה יתנדב בנפשו למות ברצין. וזה ימצא טעם
החרוב, מותוק מדרך ורב.

ושאש פשלי ואומר:

גְּבָרִים יַחֲשֹׁבוּ מִתְּתִיְקָם
לְלִפְנֵותֵינוּ תְּגִימִתֶּהָם פְּרוּקִים,
וְלִפְנֵם פְּתַחְקִים עַל לְחַקְמִתֶּהָם
קְחַשְׁקִים פְּקֻרּוּ לְבָבָקָן תְּשִׁוָּקִים,
וְכָלָם יַכְסִפּוּ אֶל סְתִמּוֹתָה
קְאָלוּ תִּםְכְּבֹר בְּעֵנָתֵינוּ יְצָקִים,
וּמְפַתְּחָם תְּגִלְלִים יְתַהְרֹרּוּ
וְלֹא הָיוּ בְּתַרְבּוֹרְתָּם תְּזִקִים.
וְהַאֲסֹן לְחַקָּם הוּא בְּנֵת
וְפָאָסָעִי תְּמִינָתָם לְחַם מְרוֹקִים,
וְתִפְאָתָה עַל רַאשֵּׁם עַפְתָּת
וְתַהְלֵךְ לְצַעֲדָם עַקְקִים,
וּפְסָסָם לְבָבָן אָרַי כְּבָנִיקִים,
עַבְרִי שְׁבִי תְּגִבִּים תְּעִזְקִים.

שער שבועי

משני גברים, הנלחמים בשני כפירים.

אם תלמן האורחו: נסעה מצור המוטוצה, לשוען התבורה,
ועמי חבר תקוני משמה הלבבות בענט חירוטו, ומשמה הנפשות
במייטב ומדתו, והחל לספר לי מאשר רוא עיניו, בארכ
ימי ושינוי, ויאמר לי: נסעה בוומי געורי מארך פרס, לארכות
משך ותויר, עם אנשי חיל גבוריים, ושורדים אדירים, אצייליט
וברים, להם חן ערפים, ולבות כפורים. ובאשר עברנו על
אהלי קדר, מצאנו פרץ הדריכים גדר, והמרברות מן הפליטים
מלאו קוין ודרור, ולא פגענו מוצא ומUPER, וסגר עליינו המדבר.
כי אנשי הארץ הסתה, היהתה מלחמה ביןיהם. עד שסמו
מחדרם מسلطות, והוא התניכות העבולות בתחולות, ושבו הדריכים
בליע עובר אבלות, והולכי תניכות ילכו אורתות עקללות.
ויאמרו לנו חבורותנו, לא נמוש ממוקמוינו. עד תשקט
המלחמה, והיכבה אש הזעם והחמה, ואו נרוץ והליכנו בחמה,
ונוכל לנפשע ביד רמה. ועמדו ימים במנוחיהם, לראות סוף
האייה בינויהם. ולמקרה ימים עשרה, שמענו קול ברמה,
ווקריה הומה, והגדורים יוצאים לעורף מלחתת בדור רמה.

ונעת פי אַמְמָה חֲרֵבִי לְמִים
 אַבּוֹ אַתָּה גָּדֵם עַזְבֵּל בָּרוּתִי
 וְאַפְאָס נְחַלֶּת אָבוֹת וְהַנְּגָם
 אַכְלֵל מְבֻנוּ נְקַשְׁתֵּי נְחַלְתִּי
 וְאַקְרֵז לְמִנְגּוֹת בְּמִי אַרְיוֹת
 וְעַם מִיחְוָת יְעַרְיוֹת פָּתְנוֹתִי
 וְמוֹגֵשׁ לְמַלְמַטְתִּי וְרָאָה
 תְּחַלְתִּי וְהִי בָּן אַמְתִּי,
 וַיָּצָא אַלְיוֹ הַשְׁמִינִי בְּטוּרָם שִׁירָוּ נְגָמָר, עַד וְהַמְּדָבָר וְהַ
 בָּא וַיֹּאמֶר.

אַנְיָן בְּאֶמֶת וְמִפְנָה תְּאַמְּרִים
 וְנִינְקָנָנִי שְׂדֵי אַס מְעַלְמִים.
 וְנִעְתַּח אַשְׁאָגָג בְּקָרְבָּן קְנָכּוֹת
 אַנְיָן בְּרַעַעַשׂ קְרָוִוִים וְהַדְּרוֹמִים.
 וְלִי תְּרֵבָה תְּפָאָן בּוֹא בְּמַעֲנָה
 עֲנֵנִי בַּי וְיָעוֹ דְּפִים קְדִמִּים.
 וְקָאָמִים לְפָגִים יְשַׁבּוּ קָה
 וְהַיָּא קְעִזּוֹן לְכָל פְּתָר וְאַקְיִים.
 וְגַבְזָוִים יְגִידָוּ לְהַ שְׁנָתָם
 בְּעַת פִּי גַּזְוִוָה בְּחַלְמִים.
 וְתְּזִוְירָה הַעֲנָקִים עַד שְׁאוֹלָה
 וְתְּמַעַודָב אַת וְזַוְקָם אַלְמִים.
 וְמַשְׁלָהָה גַּלְגָּלְוִים קִסְּט בְּאַרְצִי
 בְּאַלְיוֹ אַלְמָנוֹ אַזְקָם אַלְפִים.

וְמַחְשּׁוֹב בַּי בְּרִקְעִים קָס יְרִיזָוִין
 בְּמַלְאָכָה וְבְאַרְצִי שְׁתִקְקִים.
 בְּנִירְתִּס וְעַלְוָה פְּגָגִי טְבִיעָות
 בְּאַלְיוֹ קָאָבָא קוֹלָם יְשַׁקְקִים.
 וְאַלְעָז בְּפִרְוָרָה מְחַרְבּוֹת
 אַכְלֵל שְׁבָה בְּקִרְבִּים לְאַפְקִים.
 וְקַעְעַוּפָו שְׁמֵי תְּהָם לְקוֹלָם
 וְתְּהַבּוֹתָם עַזְוָין בְּבִרְקִים.
 וּבְמַחְנָה גְּלָלוּתָן גְּפָלָו לְאַרְצִי
 וְשְׁפָטִים בְּפִי תְּרֵכָבָשִׁקִים.
 בְּאַלְיוֹ בְּקָרְבָּן גְּדָה וּמְרָבָם
 מְאַלְקָמָה פְּשָׁוֶשֶׁת עַמְקִים.

וַיָּצָא מִמְּה בְּחַלָּה שְׁנִי גְּבוּרִים, כְּאַלְיוֹ הַמְּשִׁנְיָה כְּפִירִים,
 לְהַמָּם וּוּזָעָם גְּבוּרָה, וְלְהַמָּם קָוָל גְּעוֹרָה. וְגַרְוָתָם הַחֲזּוֹב לְכִבּוֹת
 להַכּוֹת, וְתְּהַרְוָר עַם הַקְּרִבּוֹת, וּבְאַשְׁר נִצְבָּה וְהַ לְעַמְתָּה
 הוּא גָּנָר אִישׁ בְּאַחֲרֵי וּוּתְמָרָמָה], וּקְרָא וְהַ אַל וְהַ וַיֹּאמֶר:

אַנְיָן בְּקָרְבָּן פִּים הַזְּוּזִי
 וּמוֹתִי בְּקָרְבָּן אַחֲשּׁוֹב הַזְּוּזִי.
 וּבְמַפְתִּים לְחַפֵּי הַמָּם גָּמוֹ רָוֵש
 וּתְחַפְּפָק הַתְּכֻוֹתָה עַל שְׁקָטִי.
 וּסְלָבִי פְּעָנָה יְשִׁיבָה בְּיַי פְּלָאָה
 קָאָתִי אַשְׁאָ אַכְלֵל מִים קָאָתִי.
 אַבְקָע מְשִׁבְרָי בְּמַתְּפָאָה
 אַזְקָתִי לְאַידָּר לִי גַּס חַנְתִּי.

ובאה עד קצה ואחריתה, ישבה חלב נקמה אל חורה, וכלה שאונה וצערה. ושקט קול החורעה, והויה אל המחנה האחת התשועה, וככלתת למתחנה האחרית הרעה. ונגלו פני השתקים, ממסתו האבכים, ונפללו לאוץ כמה הרים גבויים ועומדים חוקים, ובבו מוקדי המות הדולקים. או התעורנו לנסוע אל מחוץ הפנוי, ולשוב לנו רבענו, ואנתנו תמהם מאשר ראו עינינו. ורחקנו מן הנדרפים אל הורדים, וסרנו מן הנוגדים אל הנוגדים. וישבנו אצלם, ובצלם, עד אשר שלוחיהם העשוינו, ולנו השלים הגיעונו.

וכאשר דרכו קשתותם והציגם, וערךם בארים בגלותם גבורותם, ועמו הפנים מוקל שאונזיהם, ונמס כל לב ליעט גבורותיהם, והשתקשנו הסוטים במערכותיהם, וצרו מרחבי הארץ לגלויותם. וקלנו נשרי החרבות לראש האבויים והגבירות, ורוו מדיהם הכהרים והכפרים. וכוכבו הרמות בגalgallows וווחיש. ועלו עני אבקים, וככטו פני השחקים. ונסתרו אף המאורים, בטסות הקיטורים, ויחטפו לנו הרעד מוקל הגבויים, והחרבות כברקדים ממהרים, והצעים כמטרה תלפדיים בערים. וקדח אש המות על ראשיו חרומות, לוחת הנחותם, בבחינות ובשלחים, להעלות מהם לחית השרה עולה וובחים. וחשופם כפופם באלו הם נחשים, ואין להם לחשים, והחזים עליהם צפעונים נטושים, ומחרירות גורשים. ודרך כוכבי התרבות בצחורים, וחשבו במאותם העינים. והഫרים בין שפטים, והדרמים נגרים באלו הם נחליל מים. והריעוף שמי התרבות, על אלמת התרבות, בGESCHI נדבות, טרמי הלבבות, וווחת הארץ בGESCHI דם ולא גשמי מום, ואנשי חול לא מצאו ידיים, והגבויים יודיהם על חליציהם. ונאתה החללים בזילדה על אבניהם, והמלחה מטופכת ברוחם, ושתי המערבות אלה נכחן אלה עמודים בפתח עיניהם, ובורות בנייהם קווא כל לשו באיש הבנים, ומוקל קראו חשבו המאורים בתנור ובירם, וקרדו פני חמה ואלו היה לשבעתם. ולשון החרב ישבעו חורשים גערותיו, ויביא באוני הלבבות תובחותיו, והקרב יהגה אימה, יונף ידו הרכבה, וושאג בכפר בלו לשון, וובט בלו אישון. ובאשר הו התרבות, בדמי הלבבות. ולקקו דימות חניתות, בלו לשון ושפחות, והגעה המלחמה להכלה,

(6) מ"ל וסתורת.

שער שמיוני

במהלך אנרגת ישרה, ובכירורתה בקריאת אותה נורה.

נאם היום האורחוי: היהתי בארץ מצרים, והותה בעת ההיא תאהו לעינט, [ונאהו כירושלם, נאותה מלאות מדיניות] (מגדריה) חדש גם יישנים, וגינה דשנים ורעננים, גטוועס נטעי עעננים. והוא בכללה בענערעה ענק האור, באלו העולם חזק והיא מנורת המאור, ומוצאייה בה בחורי חמד מישילום וגעווים, והמה חביבת מוחבומים, מבארו סתומים, ומגלי חעלומים. וקרווע ים המודיע קרוועם, ופזרו לחכמתו טליועס, ותמליזות במנגורות והכמה גביעים, או במאורות והכמה רקיעים. יפייצו מענק שלם פעת? לשבים, ושיטו מעןן לקחם שפעת גשימים. ונובם לצטאמט כבלני מיט בעזין, ולכט לנכואת השיר גיא חווון, וכט ברוי לבב וויעין, ויודעי דעת עליון. ובתוכם איש ז肯 יקבען מן החעדות נפיזותיהם, וישבען מן המלצות הלייזותיהם. פעם ויקום בכחביו רקמת שרד, וושטח עליהם זהב שכלו מעשה מorder. פעם יבוא בים הבונה לבקע משבריו בדרביו, ולהוזיא מהדריו דריו (f). ולהളזות ממעזולתו,

פנגי מליצתו, ויאלאו העומדים לפניו, והשואבים ממינוו, לילדט מלאת המליצה החוקה, ודרבה העמקה והרחוקה, אשר ילאו גבורי המחשבות, ובפרי הלבבות, וחליין הקרכות, לדרכ שובלות, ולחלן במעגליה. כי הוא מטיב לא ודע עיט, ומולצתה ים גדורל בל תלך בו אני שיט. ויאמר להם: אני עברו כל טוב עלי פניכם, ואשים חירות התעדות, לפניכם. ועתה הם אונכם וידעו כי יש לשורות המאושרות, ולחדות החמדות, ולאנגרות היירות, ולמליזות הנמרצות, כמה דרכים וכמה מוחלכים, אשר יתעו בה טורי הנבוכים. והמלאהה העלויונה, היושבת במלכות ראשונה, היא מלאת האגרות ההפוכות, אשר קשותות לאחור דרכות, וממשן דרכיט ערכות. אם בדרכ תקראמ, נכווחים תמצאים. ואם תהפכט לאחור, תהשוב. כי אהפיך נחלי שיחור, או היורדן יטוב לאחור, אמרו לו כל העם ואתך לך עבר בה איש, ואתה המלאכה בתולה לא ידעתי איש. ואם תארש אותה אלינו, הרבה מהר ומתן עליינו, יהיו לך חלק בהוננו וחייבנו. אמר להם: לנו בניט שמינו לי יראת ה' אלמדכם, ומונחה לא ארצת מידכם. והנני ממתר לכם לחם חמורות, משמי התעדות. ואשטעיכם אגרת המודה יפתחו, בתפוחוי זהב במשכית, האצובה מהורי תושיה, בנויות לאחלה, לה חן צביה, ואימת לביאה, תתחפּך בקש רטיה, ואין לה בתבל שנייה. אחת היא לאמתה, ופליאת בין בני עטה, ראות בנות ויאשרה, שמווע שמעה עדנות יהללה. אם יקאננה איש רראש ועד סוף, לבבו אליה וכיסוף. יומצענה תחלה חמורה, כאשר צנעה וחסודה. ואם מוספה וער רاشה יקרנה, ולאחור יפהנה, תשוב החסורה אנפה, ותתחפּך תשפת היפּה לשמה ולקצתה,

וחזרו התלהה פהלה, והברכה קלה. ובאוורה תair האפלות, וחשוב המשם אהירנית עשר מעלה. לחזרו כל רואיה, בפלאליה, שחורה היא ונואה, בפה צוחקת ונפשה דוה, בפניה עונה, ובלת מתועה. בלשנה נפה, ובקרבה חפת. אם חמתיק בראשיתה, מיר מינוח אהיריתאה. לה שני פנים, בלחט הפנים.obel קוראה כדרכה, ויטעם מחק חבה. ואמר זה לחת ה', וזה השלחן אשר לפני ה', ואם יהפכנה ימצא לחם הפנים המוסרים מלפני ה'. כי הטוב והרע נצמו בה, ואיש ושכח יצרתו. אל ידרך גנו, גם מארו. בעודו, צור בכבודו, יטיר אגנתהו, ירבה שמחתו. ייאבד מגדיו, יושקיט ידידיו. יושב אהלים, ואחריו בן יצא אחיו בלויל ורע מעילם. וזהת האגרת שמתה, על משכאות המלצות שרשות בכור שכלי צופתיה, ובפנוי מאמרי רצפתיה, וכחרב ביר המון שלפתיה. ריח מר דדור ריחת, ורק הרכלים רקחה. ואין בכל דרכיו נתיבה, ושומע ניבת, איש אשר יעשה כמושה להריך בה. ועתה ליסר בשפט לשוני הצללים, ולער משות גבלותם הנבלים, וחברותיה על אחד השרים הצירים, והסגנים הנרגנים, והמנורים הרים, והרוים הרעים. כי שבחויה בתהלה, ולא נשא פני התהלה. ועל בן עשייתו לו זאה האגרת, להיות לדור אחרון מספרה. ובתגוניע עדיו, ומושגה בדיו. חשב כי לשוני היללו, ולא ידע כי קללו, מביך רעהו בקהל גדול בפרק השם קללה החשב לו. ועתה הטע אונכם אליה, וחקשיבו לנוראותם מליה. ווין ואמר:

גבירונו צירנו, מגדייל יקרנו, מסיר אנתנו, מעיר שמחתנו, מנוט מגנתנו, מחדש גדרחנו, משבות הרפינו, ראש לקהלהנו. גודע שם באים, ונשמעו בגנים. יצא שם בטהלה, ומואס הנבלה, ומתחטף היישר, ושונא העשר,

ירדוּם הבשר, וגועל מושבות, ואוחב תשבות, וונת דעתות, וויעז נדבות. ומגאן מעשנות, ומרכה עדקות, ובוחל גאה, ובוטל עונה. ומגרש מהתלות, ומארש תהלות. ומרתיק פושעים, ומקרב צעדים. ומטעב וירים, ובוחר בתורות, ומואס זדנות, ותשוק משבילים. ומורת אשמה, וודוף קמה. וגועל חטא, ואוחב יראים, ושונא העברות, ובוחר בתורות, ומואס זדנות, ואוחב אמונה. ושונא רשע, וגושא פשע. ליד הפסינות, בלו מרות. יופי, بلا דמי, חסר, בלו חמד. השר [פלוני] יוצחיו יצחו. אל ידרך גנו, גם מארו. בעודו, צור בכבודו, יטיר אגנתהו. ירבה שמחתו. ייאבד מגדיו, יושקיט ידידיו. יושפלו קמי, וירום מרומים, ושבור צודריו, ירבה עוזרו, יואר אורינו. יונזר צבאיו, ושמוד משנאו. יונביה קרנו, יונדע יגנו, יוכפלי גאנו. ישפיל שטוניו, יונביה אהביו, יונצע אויביו. יעוזר יודעוו, אף יצימות מדרעוו, בודאותו; חסר ימיציאו, אל יאבד לנצח גברינו. ואמר להם:

הנה זאת תהלה כלולה, והתחיה ריבת האלה, ראה
אנכי נוחן לפניו היום ברכה וקללה. אם תקרנה בדרכך
ותלכו בנטיבתך, היא דרך ישרא תבשלו בה. ואם תרצו
להפוך ענינה, ולהרטם בנינה. התחלו מטפה ותלכו אחרנית,
מן הרק השניתי. ובת תאמו גבירנו לנצח יאבד אל ימיציאו,
חסד בוראהו. וכן תלכו מהתריה, עד תגעו לתהלה. ואמר
לهم והנה עוד אלו שני חרוזים יתהפכו לאחרו כמו האגרת,
ויתנו בתף סולרת.

ישא משלו ואמר:

בשער, בקה ישר ואין אפרק
ענעל וקל חפק בקה במצאת.

מופר בלו ריש בך שם אל
פי אמת אמת חכמה בל' שפץיה.

ויאמר להם וכל הרוצה לקרוא אלו השירים [הפותים],
יאמר כי חמת ה' שופבים] (יאמר כן):

גמaza בך תפס ובל עעל
אפקך ואנו ישר בך כשר.

שיכחה כל טקדה אמת פי אמת
אל שם בך ריש בליך כוואר.

ויהריש כפי שעה ויאמר: הרמותי ידי אל ה' אל עלון,
השוכן ברום הבין, והצפה בלי רעון. כי זאת האגדה, גאון
כל המשורדים מושברת. ונילאו להשיז אלהיל כל בני מורה ומורה,
מבנה עבר ומבנה ערב. כי לא ורקמו כמשבצתה היהודים, ולא
שמעו כמליצותיהם האונטים, גרו ממי מליצתה על מליצת ערב
כפלים, וכובסו כל ההרים הרמים אשר תחת כל השמים. ובכל
הירוע לשון ערב ולשון הקדרש החנים, יכול לשועם מימי מליצתי
המוחוקים למלוקחים, וחיו מבידול בין מים למים.

אמר המגידו ונשמעו ימים לבבגו, ונבהלו בני מוחשבגו.
ולא קמה עוד רוח באיש מפניו, וננהו בעינינו בחגבים ובן חיינו
בעיני. רק שאלנוו על שמו, ואיה מקום. ואמרנו לו
הודיענו והכתם הטוב מאין מחייב, וזה האור הבהיר מאינה
המורמות דרך כובבו. וההרכבה מאין הבוא, ושתק למלינו.
ויאמר אלנו:

אנַי חָבֵר מִתְפֶּר בְּתַחְלֹת
וְאַמְרוּמִי קָאָר רָאָשׁוֹ קְהֻלֹּת.

אָסְפֵר מְגַנְּגִיעִי פִּי בְּקָבּוֹת,
וְנַהֲפָכוּ לְרָאשׁ צְבִי קְהֻלֹּת.
וְאַמְרוּמִי לְעֵין עָרוּםִים אֲמָרוֹת
וְנַשְׁׂוּבָו לְעֵין אַבִּי אֲמָרוֹת;
וְאַתָּה בָּל בְּנֹת הַשִּׁיר בְּעַלְוֹת
וְאַתָּם תְּנַחַת לְוֹלָתִי בְּתַולְוֹת,
וְנַהֲרֹגָף לְסִשְׁגִּיגָה בְּעַלְתִּי
עַבְנָה אֶל תְּבָקֵשׁ לְזָה גְּדוּלֹת,
מְבִי תְּמַעַת וְלֹא תְּפַע וְלֹא
שְׁמֹר בְּפִשְׁחָה וְלֹא קְעָלָה בְּקָעָלֹת,
מְכִי תְּרַזֵּן לְבָבֵל אֶת בְּבִזְקָה
וְתְּרַזֵּחַ נְגַנּוּתָה לְבָלֹות.

וכשמי שירו ידעתיהו והבדגניהו, כי חבר הקמי הוא,
ומחרתו אלו וחבקתו. ועמדתי עמו ומים, לבנותו שנותו אותו
בנעימות. עד צחק בינוינו יעורב הפירה, ונטעתי מאותו בנפש
חרדה, ונглаת יהורה מעוני ורמא עברותה, ולקחתוי עמי טוב
וראו לעודה, וויה לי לצדיה.

שער תשיעי

**בשלשים מושרים מתחללים, מי יעשה שורדים
ויתר מעולמים.**

נאם הימן האורי: פנוינו מכל מעשיהם לשבת עם המבונאים
בכתה ישיבתם, ולשםווע דבריהם חכמים וחודותם, ויהי היום ואני
עם חבריהם, אצילים וגבירים, למערכת השיר נגשים, והיה מספיטם
שלשים. ווין איש מהם ואמר:

מי העולה במלות השירים הגבויים, ובוקע מصحابיו
ונגוזים, גלה היום לעינינו מעלתו, וווחסף את זרוע מלצתו,
ואת יקר תפארת גודלוו. אמרו לו העם: במה יבחן המשורר
וכחו, ואיך נוכל לדעת האיש ואת שיחו. אמר להם: דענו כי
יש לשירים דרכיהם, ולחרוזים נתיבות ומוחלים, ולהם מלאות
נסיכות, שמרות וערבות, ומכח המלאכות. לקחת מספיט
הנכיאים פסק, ולבנות עליו עניין נחמד וחשוך. ומה בהחדר
הקרואים איש ז肯 מראהו גורא, והוא יושב לבדו רחוק מן
החברה, אבל היה מבצע הלבבות בפתיש مليו, ומוחפדי
הפנינים בפנינו משלו, והיו מקסים פניו, ולא יבלתי לראות
[כי אם] עניינו.

ווען ויאמר: שמעו אלו אנשי לבב, ואל יולד לבבבים
שובב, כי אם הדרך הזה תבקשו, ולבואה בשער הזה תדרשו.
(מצאתם) [קתו מאתכם] מחוק הברך, ומורה הצדיק. ועתה ברו
לכם איש וירד אליו, עד חכינו ותבחנו מלוי. ויגש אליו איש
מן החכורה ויאמר לו: אם רצונך אש השבל לקרוות, עשה שיר
יהו טופו: וקוי ה' יחלפו בה.

ושא משלו ויאמר:

גון איש בפתח על צנור יום צירקה
פי בו גגעים יטמאו קנטום,
הגבוטנים על ליק לריק גגעו, אבל
קון אדרוי יחלפו כהן.

ווען השני מן החכורה ויאמר לו: אם רצונך להעיר ושני
וממיין, עשה שיר יהו טופו: וברב גאנזך תחרט קמיין.

ושא משלו ויאמר:

אם בעבדות אל פאבל זומפק
פהינה פאר על ראש בני עפק.
פי אָן קשנאאָה לך יפֿחשו
ובבלב גאנזך פְּמַרְטְּ קְמֹךְ.

ווען השלישי ויאמר לו: אם תחפוץ לנוקות שכלהן מכל
שםין, (לפּרוּץ על כל בני השיר פרץ, על פִּנִּי פרץ), עשה שיר
יהו טופו: ולא לאמנה גבורי באָרֶץ.

ושא משלו ואמר:

אַפְּיִיט לְצֵד יְמִין וְאַפְּתַח עַל שְׁמָאל
לֹא אַחֲרָה זֶשֶׂר וְגַזְעָר פְּרַץ.

ויען הרביעי ויאמר לו : אם חכמתכם בכליה יפה לחי,
עשה שיר יהו סופו : יומרו על השחון ויחי.

ויש ואמר :

שְׂהִי שְׁתִין תְּפָאֵי לְבַבִּי הַמְלָה
וְשֶׁמֶךְ לְפָאָתִי נְמַי רְמַי,
לְקֹהו קְעִיפָּי בְּרִקְחוֹת טֻוב זְקָרָה
וְנִקְרָחוֹ עַל הַשְּׁתִין יְמִי .

ויען חמונאי ויאמר לו : אם לנגולות שלך אתה בוחר,
עשה שיר יהו סופו : מלאתך ודמעך לא תאהר ,
ויש ואמר :

אֲנוֹשׁ הַלְלוּ יְמֹזִיקָה בְּהַבֵּל,
וְעַד פְּנֵי פְּנֵי אֶל לְאַתְשָׁמָר,
גְּזִינָה קְלָאָה גְּבָעָה וְעַל גָּן
קְלָאָה בְּרִמְעָה לֹא תִּתְאַמֵּר .

ויען התשיעי ויאמר לו : אם תשבול השיר אשר בלביו
ערכתי , עשה שיר יהו סופו : אם תלבוי עמי והלכתי ,
ויש ואמר :

עוֹרִי יְמַנֵּן קָאָל הַבֵּי לְבֵי
בְּמַסְטָבָים בֵּי זְגַשְׁבָּטָי .
אם טָעָנוּ אָתוּ אָתוּ גְּגָעָר
או מְסַבְּבָי זְדָי זְקָקָפָי .
וְגַעַת בְּגַעַת אֲפָתָה בְּגַעַר
אם תְּלַכְּבֵי עַפְיִי זְקָקָפָי .

כִּי אִם כְּמַי לְשֹׁעַ דְּרֹבְנִי שְׁזָא אֲשֶׁר
לֹא לְאַמּוֹנָה גְּבָרוֹ בָּאָרֶץ .

ויען הרביעי ויאמר לו : אם מרצה לברור שירך מהטע
ואון , עשה שיר יהו סופו : שלח אצעע ודבר און .

שְׂוִיכָה אֲגֹנֹשׁ אֶל אֶל בְּמַרְמָס מְזֻחָה
כִּי טְבָעָה בְּגַלְגָּה בְּטַבִּיט קְנוּן ,
תְּצִלְלָה בְּעַתְּפָרָה לְהַקְּמוֹתָה
מְזֻחָה שְׁלָחָ אֲצַבָּע וְדַבְּרָ אָוֹן .

ויען החמישי ויאמר לו : אם חזות להראות לנו חכמתך
אשר חכמת , עשה שיר יהו סופו : מוח החלום זהה אשר חלמת ,
ויש ואמר :

כֵּן אִישׁ לְפָנֵי עַיְקָב עַצְקָתָה
אוֹ פִּי קְמָק סְפָאָתָה גְּדָקָתָה ,
הַכְּלִי מְלֹטוֹתִיךְ לְבָבָךְ לְבָבָו
מִתְּהַסְּלָלָם בְּנָה אֲשֶׁר תְּלָמָתָה .

ויען הששיעי ויאמר : אם מרצה אדרנו שלך ליטר , עשה
שיר יהו סופו : כי אם עשות מישפט ואהבת חסד ,

ויש ואמר
הַפְּזָן אֲגֹנֹשׁ לְקָרְאָת אַלְהָוָה , אֲשֶׁר
גְּטָה קְדָמָ שְׁמָךְ וְאָרֶץ יְסָרָ .
כִּי מִתְּהַלְלִיךְ קְבָשָׁ קְפָאָ
כִּי אִם עֲשָׂות קְוָשָׁמָן וְאַקְבָּתָה קְפָדָ .

ויען העשורי אומר לו: אם תרצה להיעיר שכלה עד
יצא בגנה צדקו, עשה שיר יתי סופו: ונהל ח' את יהודת תלכו.

ויש ואמר:

עת כל אונוש ישים בתבל חשקו
אשימים פאל חשקי ואשימים חקוי.
ובעת בני אש ונחלו נמלת נקל
במל אדרוי את יהודת קלוקו.

ויען האחד עשר אומר לו: אם חספוק להפיין משכלה
טוב רקתו, עשה שיר יתי סופו: לא בהתח עינו ולא נס להה.

ויש ואמר:

בן איש עזיז ישך גפע בלבך
וצביח פרי אדרקה יומן ריחו,
ובמזהות צור במלחין את גוףך
לא בקחתה עיננו ולא נס להה.

ויען השניים עשר אומר לו: אם חספוק להלביש שירך
סות נעם במדרו, עשה שיר יתי סופו: לא טוב להיות האדם
לבדו.

ויש ואמר:

תקבמה לראש גבשי זקר רוא גור
סילטך יקר תבל ובה פועלך.
בטר אללום ביה וישח לא טוב היהות
אכם לבדך אגאלה לו גען.

ויען השלישי עשר אומר לו: אם תרצה להיות רית שידך
בראשי בשמי, עשה שיר יתי סופו: חבליים נפלו לי
בנעימים.

ויען ויאמר:

לפי לאל שובה בעית יציר לך
פי בו ארי צורי ופרפא מילוי
אלו בעית ציריך בצווך תפתקה
הפרק יי' מפק פל' תלוי.

ויען הארבעה עשר ויאמר לו: אם מעלה שירך נשגבה,
עשה שיר יתי סופו: כמה אלמוני וגם נצבה.
ויש ואמר:

אנגעם לשוני יום קרבנות בחשבה
תעלב ונחזר לא לעולם שבחה,
ובעת אלפות בעליך שיר אלמוני
כמה אלפתוי וגם גנבה.

ויען החמשה עשר ויאמר לו: אם תרצה להכניין כל
עורו רחב, עשה שיר יתי סופו: ויעשו להם אלהי טוב.
ויש ואמר:

תקפוץיהם זרים והזם ימנינו
יום דין חלא ישופו בלטב,
עינבו אללהם ובקפט עקרו
וניעשו لكم אלמי נקב.

ויען הששה עשר ויאמר לו: אם תרצה להיות רית שידך
בראשי בשמי, עשה שיר יתי סופו: חבליים נפלו לי
בנעימים.

ויען ויאמר :

בעת כל איש ייחזק בתפלת
אני אחשך ביצור שזקן קרובים,
ואומר עת צדי קדקי קדתו
בקבלים נפלו לי בעקביהם.

ויען השבעה עשר ויאמר לו : אם תבקש לאחיך ניב בנצח
ולביבו, עשה שיר יהי טופו ; ואקרוע סגור לבם ואוכלים שם כלביה,

ויען ויאמר :

לשורי נזול שיר נצבו בג'
בעת אמר צאנות מחרבי,
ונאם אקצתה זיך שיר במנורה
ילחת שוכני במערב לחהבי,
ואקצת עתני שבל ואקכע
קדור לבם ואוכלים שם קלאו.

ויען השמונה עשר ויאמר לו : אם תבקש לנוקת שורין
מלל מום וכחיש, עשה שיר יהי טופו ; והמתה אשר נהפר לנחש.

ויען ויאמר :

בעים שורי גלי רגלי ישוטט
ונבגע בלוי לשון גומש
ויל תנתט אשער טורוף בארכונה
ונמפטה אשער גחהך לנטח.

ויען התשעומע עשר ויאמר לו : אם תבין טור השיר ורווין,
עשאה שיר וטפאו ; נקפתת המטה רואש פרוין,

ויען ויאמר :

גַּמְתָּה הַנְּעֵשׂ כִּמוֹ מַטָּה עַלְיִ יָם
קָעֵדָה, עַד תָּגֵל טוֹדוֹ נְרוּיוֹ.
וְמַה בּוֹ רָאשׁ קְמָקָא עַד לְלָתוֹ
וְנַקְרָתָה בְּמַפְטוּיו רָאשׁ פְּרוּיוֹ.

ויען העשורים ויאמר לו : אם תרצה להראות בשיריך יפי
מליהם, עשה שיר ובטפו ; כי ברבר אשר ודו עליהם.

ויען ויאמר :

לְקָבֵי פְּעֻעָה עַנְיִ אֲבֵי חֶן
בְּקָשָׁתָם פֵּי כְּלֵי קְמָס בְּלִיתָם.
בָּעֵל בָּן פְּאַעַעַי עַיִן לְתָתוֹ
וּבְדָבָר אַשְׁר זָרוּ עַלְלָתָם.

ויען האחד וعشורים ויאמר לו : אם אין בשירך דבר נפתל
ונמהר, עשה שיר יהי טופו ; המשמר לך עלות בהר.

ויען ויאמר :

קְבָאָה כְּמָר וְעַזְלָה בָּה
ינְפּוֹל וְפְתָחָתָם אַרְצָה וְגָהָר,
לְבָנָן קְטַנִּי שְׁקָל וְאַגְּנָשִׁי לְבָ
הַשְּׁפָרוֹן לְבָסָט עַלְוָת בָּקָר.

ויען החסנים וعشורים ויאמר לו : אם תרצה להיות שיריך
ערב לכל אונם, עשה שיר ובטפו ; עיניו כוננים על אפיקי
מים.

[מי יזקיהה ב"ר שלמה אלחריזי (תחכמוני) 4]

וין וואמר :

עליך יפה מלאה ופה עגנות
ויקבע לגב מחשומות לשניהם,
לחייב אפוגוי נחלה עכו אבל
ענינו פיוינט על אפוקי פים,

וין השלשה ועשרים וואמר לו : אם על מלאכת השיר
יכל תוכל, עשה שיר ובוטפו : והבאת לאכין ואכל ,

וין וואמר :

כל לבך גרא חורה ומזהה
או טקעט בענין במעשיך ותתעלל .
ולקמת בא בבן שחלה פרוי בין
והבאת לאכיך ואכל ,

וין האביבה ועשרים וואמר לו : אם תאהב להחריו
בשירך לב שומיעין, עשה שיר ובוטפו : ומאש ישרפו אותו
ואתהן .

וין וואמר :

אנוש נבדך בראשית פאצ'ו
למנען פיו כל קבוס כלען .
ובסוף תאבל גנשוו רוזחו
ונבאש ישרפו אותו ואתחהן .

וין החמשה ועשרים וואמר לו : אם חפסל למלאת
השיר נתיבה, עשה שיר ובוטפו : מכל אשר יעשה לאשמה בה .

וין וואמר :

כל איש אשר יעזוב רצון צורו
בנפשו תהי דינה עלי חובה .
ונגמר יתני מזאצ' עלי אמתה
טפלו אשר יעשה לאשמה בה .

וין השישה ועשרים וואמר לו : אם תאהב להעיר לשיריך
וממי, עשה שיר ובוטפו : אל התעלמי בחזי ימי ,

וין וואמר :

רומי אנקחות בשבה כי עד
התקררו בענן בכפי שמי .
צורי רפא צורי נעל תקופאי
אל תעלי בחתוי ימי .

וין השבעה ועשרים וואמר לו : אם תחפוץ להלאות
בשירך כל מי ינסם, עשה שיר ובוטפו : ישלח דברו וימסת ,

וין וואמר :

על רב פישעוי דטעוי
גברתו ואידי ייפטם .
קפאו אבל אש לבני
ישלח דברו וניטפטם .⁶

וין השמונה ועשרים וואמר לו : אם תרצה להיות טה
שבכל מפורש, עשה שיר ובוטפו : יבוא אלחינו ואל יתרש .

6) ה' וקפקלו גמשי יקכו ווועפו ע"ז סלט קבל גלאטי .

ויען ויאמר :

הַאֲלָא אֲשֶׁר אֵל שׂוֹאָלֶל גְּדוּשָׁ
עַפְקָה דְּלָה מִסְמָךְ עַנְיִ נְגַרְשָׁ
לְעַשְׂוֹת אֲזֹוּבִים מְשֻׁפְטִי גְּקָם
צְבָא אַלְלָהָנוּ וְאֵל צְתָרָשׁ.

ויען התשעה ועשרים ויאמר לו : אם תתאו להיות מעלהך
ネובכה , עשה שיר ובסופו : זהותה לה' המלוכה ,

ויען ויאמר :

סְמוֹל שְׂדֵי עַלְיוֹ עַרְחָה גְּבוֹזָה
גְּבוֹזָה אַךְ לְכָל גְּגָל דְּרוֹקָה,
גְּאַל מְלָכָתָךְ פִּיר עַבְרִים
קְרִיתָה לְאַדְנִי תְּפִלָּקָה.

ויען השלשים ויאמר לו : אם תרצה להיות שורך נחמר
לכל לך , עשה שיר ובסופו : משוך חסידך לירעון וארכתק
לשורי לך ,

ויען ויאמר :

רְאֵה שְׁבֵי תְּקֵי שְׁחַתִּי
וְנִשְׁפְּחוּתִי קְמַת מְלָבָד,
קְשֹׁׁוחַ טְלַבַּךְ לְיוֹדָעָךְ
וְאַדְרָקָתָךְ לְשֹׁרְיוּ לְבָךְ.

איך הבוגר : וכאשר שמעה מליצתו אוני , נבהל לבבי
ורעוני , ושםתי עליון עיני , והנה הוא חבר הקינוי , אבוי כל
יושב אהלו הושווות , ומפליא פלילות , ובראותיו יוו פניו מגלו ,
פני , ונגלו שמי יגנוו , ושםתו לבבי עמו , וסר יגנוו ועמו ,
עקב היהת רוח אחרת עמו , ועמדנו בחברותה נעימה שנינו , עד
ערבה רוח קנאה על זמננו , והפריד ביןינו .

(ה) קפהל +

שער עישורי

בחסידות הכהרי, בעת מרים ימרא.

נאם הימן האורחי: נסעה מעמק השדים, אל ארץ
בשדים, וכבאשר ורחתיו במוריה, ורוכתי הדומיה. יצאתי
להתהלך באرض לזרות העבריות והשבטים, וזהותיהם והחשביהם,
והכטורים והמערבים. ואשא עני וארא איש יושב על מצבח
לבדו, ואשב לצדיו. כמשפט האורחים והגרים, אשר איש לאחיו
מתחכמים, וקורות זמנם מספרים. ואומר לו מה עניין שברך,
ומה מלאךך. אמר אני איש גברי הילך מועל אל היל, פעם
אצזר שועל ופעם אטרוף איל. אמרתי לך הגודה לי מקצת עניין,

זה שמעני מאשר רוא כתבל ענייך.

אמר ראיינו בדריכים אשר הלכתי, ובנתיבות אשר רוכתי,
כמה גרואות, וכמה נפלאות, ולא רוא דבר נפלא לשומעיו,
ונחמוד לירודיו, כאשר ראיינו איש, לפניו בוא המשש. ובשאלתו
על הפליאה הנוראה, אשר ראה.

אמר: היהתי עם חבירים געימים, מזורע המלוכה וכן
חרפתמים, גרבותם גשימים, וברבותם אספיטים, ותומחותם בשמיים;
ואמרותם לשמים. ובניהם מאוריטים, ומראיהם שתלית (ה), וירוחם

נהרומים. באולם השימוש והורה יבלימו, ובכובבי לילה יעלימו,
ולילה ליום ישימו. ובאשר עליה אהמול' החזר קמנז, והשכמוני
והשכמוני, ליצאת לבפרום, ולהתעלט בין נרידים וכפליטים, או
באחד העירות, וציוינו הנערים, לאסזר לנו מרובותינו, וצאננו
ונעיננו סביבותינו. ואנחנו על מוטסת מינויים, להשיג הברקים
מכנים. ויאמר אלינו דראש החבותינו, הללו תלכו עמי ל Sabha
הכפרם, על אחד ההרים. כי יש לי שם כפר נחמד, יפי לא
ימדר, ובו כל געם נחמד. וככל אנשיו הם עברי, וגטולי חסדי,
אמרנו בלא אשר תגור עליינו געשה, ובצץך נחתה. ולכלנו כל
היום עד עברו הצחים, והגענו עד הכהר בין הערים. והמשמש
נשתח לרוב, פנחה לערוב, והלילה קרוב וכשאר נסתירה החמתה
במעונייה, וכמתה פניה, במשבצות שנייה, באנו אל הכהר והנה
הכפרים עיבורי האדמה יצאו בשמחה לקרהנו, והשתחו
לעומתנו, ובא הגדול מכם והוירינו מעל מרובותינו. ולקח
הבהמות, והכיאן למבחן ארמות, להשביעם ולכלבלם, ובגנות
רישא לריכים, ועל מי מנוחות ינתקם. והוא שב אלינו בשמחתו,
וביאנו אל ביתו, והנה דירה רחבה, כבדבר וכערבה. ובתוכה
התבן פנימי וחיצון, וציפוי הבקר וחיצאן. וויהר לפנות הבית,
ולחטיר השמור והשיט, ואת הבית יקצע מבית. וטהר צחנותו
וחלאתו, ויחסיר את מראתו. והוא בא לפניו, ויאמר אלינו:
ההביבאט, והדור בחדר הביאט. והוא בא לפניו, נישו ובנותיו ובבירות הפנימי
וחלאתו, אנטש בחרדר הביאט. אנטש בא לפניו, נגינה נקפחא, וחלב חמאתה,
אם טוב בעיניכם, אנטש לפניכם, נגינה נקפחא, וחלב חמאתה,
אמרנו ייפה הוא, כי אין כמותה. וויהר אל העדרים, למלאות
בחלב [העדים] פפל אדריהם. וברגע הקפיאתו, ולפנינו הביאתו,
ויאמר לנו: אבלו משמנים, ורוו מערנים. כי אנחנו שוכני
ההרים, וושובי הכהרים, נפשנו גראבה, יידנו רחבה, לקבט

כל אורה באהבה . ואין עיננו רעה , ולא נדבחנו כשבינו המדרינות גרוועה . כי מותנתם השרה , יורם קירה , ועינם צרה . ומאהנו כל שמהחנן לקבל האורחים , ולהביאם בעלוות מרווחים , ולהשபיען עלות מוחים , ולשות לפניהם דמי הלב והנתחים .

ושואו שלן ואיך :

לְמַבּוּנִים אֲרָחוֹם וְמַפְּטָק לְתַפִּי
כִּמְיַעַן תַּלְבֵּשׁ בְּקַפְתָּא הַבְּקַרְבָּתָן .
וּפְתִימָם בְּתוּךְ פְּמַאת שְׂרִירָתָן .
כְּעֵיתָם פִּי יְצָבָרוֹ אֲזַטְסָם חַקְלִים .
וְעַתָּ קָוֶל אֲרָחוֹם אֲשָׁפָעָם דְּאַזְתָּא לְלַיְלָה .
לְבָנִי אֲקָרָאת פְּתַחְוּ שְׁעָרִים .
וְשְׁקַחְתִּי בְּאוֹרָת שְׁפָתָתָן .
וְאַבְגַּב גְּבוּרָת גְּדוּרָתָן הַשְּׁרִירִים .
וְכָל זָם אֲחַרְזָשׁ אֲזַבְתָּא דְּבָרוֹתָן .
כְּהַלְשָׁשָׁ הַאֲדָמָה בְּגַקְרִים .
וְיַיְשֵׁב לְלַעֲשָׂת חַסְדָּבָרָבָן .
בְּקַפְצָאוֹ פָּת בְּמַשָּׁה עַם חַצְיוֹנִים .
גְּעַנְיָן בְּתֻחוֹת אֲרָחוֹם תַּקְהָה .
גְּעַלְיָן סְקַמּוֹרִים לְשֻׁעָרִים .

אחר כל זה לקח כבש בן שנחו , וימחר לעשות אותו , ישמוו לפניו , והוא עומד עליינו . וכאשר השלמנו לאכול היבנו לנו , מטבח רעננות , ומנוחות שאנווגה . ושכבנו ונגענו , מן הנעה אשר יגענו . יוזו בפרק והמשש השקפה מאשבי גילוחית , גולחה מעיליה , ותסר עזיפה מעיליה . קמנו ממתחותינו , לעורך לאל הפלתנו , ורכבנו על סוטינו , ויצאנו ממונינו ,

ושמו אל המדרב מגמת פניו , לטלוש במראה הציצים והצחים עינינו , ולעוזר ישני ריעינו . וחתהלך בין צללי גנים , דשיות ורעננים , מלאיים מעודנים . וכאשר הנעה עת האכל והנה הכפרי בא לקרואננו בשמהתו , ויביאנו אל ביתה מצאנו מקומות מוכנים , ומטעמים מומנים . והקרות יורתו , ומוחק ירותו . והירקות מלאו הסיר , וכל הבשר חזיר . וישם לפניו קערותיו , מלאות במטעמותיו .

אמר המגיד : וראיתי בבית הכפרי תרנגול ארד האבר ונחל רך ומוב , דשן ורומוב . ואויחי לאכבל , כי כל הלילה העירוני משנחי בכוilo . ואמר אל הכפרי אתה הנגדת טובך עליינו , ולעוזך חודה לך חומה עליינו . אכבל אני חולח ולבי עף וסדר , וצוויני ה兜ופאים לבלי אכול בשיר , ואני מותאה לאכבל מבשר וזה התרנגול . אמר לי הכפרי אלוי החאותה בשיר בני , לא חסה עליו עני . וייהר הכפרי תוא ואשתו , אחורי התרנגול לחתחו . ווהתרנגול ברוח מיגון ומונגה , מגג אל גג ומפנעה אל פנה . וכאשר יגע הכפרי ולא גרע ודרכך אחר תרנגולו , וירא כי לא כובל לו , קרייא לנערוים בני ביתו לעזוז לו . וירוץ אחדיא הנערוים , בשמחה ובשירים . ונער אחד מתם השיגנוו , וברגלו החיקינו , והתרנגול במרירות המות נשבעו , עד עובחו . וברח התרנגול ונמלט מיד כלם , ועליה על ראש היטלן , ונען תהלה ושבח לאידן עולם , ביום הצליל ה' אהויו מכך כל איזיבו כלם . אחורי כן עליה על גג בית הטעלה . והיה שם קלה גודלה , וכול המולה . ונשא קולו בנינה , ואמר ברוך אתה ה' הנונן לשמי בינה . ויתקנעו אליו רודפי צדק אנשי תחולות , הבאים לעורך תפלוות , להם שמעו אליו רודפי צדק אנשי תחולות , לשמעו ניבוי . ויען ויאמר לנו עליות , ולשופך לבבות , לשוכן ערבות . ולשאת כפים ,

אל כל בשים. מה יוילו התפלות, ונפשותיכם בדם מגילותות. ומדוע תרבו התהוננים, ואתם שופטים דם נקיים ואכינויים. ואין להחפכל תחשובו, ובכל יום לחרוג נקיהם הארוכו, לא חסיפה הביא מנהת שוא ובית אל אל תבאו, ודרכם רdim מלאו. תפלו אותם לבןין. ובזה לא יכפר עון, כי היה מנהת ובין מוכרת עון. יוחמו העם לאלונתו, וישאלו איש לאחיו על המקורה אשר קרה אומו.

ויען יואמר להם: אליכם אישים אקרים, מישיכי מלחתה שעודה. האון רורא ה', על פניכם, ואם אין משפט צדק ביןיכם, ואמ תחגרו בכל הבא בעל קורתכם, מי בכת באחבתכם, ואם תרעו לבני ברותכם, מי יאמין עוד בכם. הנקללה בעיניכם לבגדי בנאי האהבה, ולשלם רעה תחת טוביה. הלא מיום באית בצל קורותכם, עבדותם בכל [כח] אתכם, וכל הלילה בעיר ישניכם, להחפכל לאלהיכם, ובכל היום ארנן לפניכם, לשם לבבכם, והרבו ירע בעיניכם, ובנות להמתיק חככם, ואתם להרע לי מוחשיבותכם, ולהרגני כל תאותכם, ממרום הייתם עם ה' מיום דעתינו אתכם, וכל מוחשיבותכם לשחות ולאכלי אוותי, הן בעודני תי עמכם מרומים הייתם ואף כי אחריו מותה. השבעתי אתכם מה מצאתם בי על כל ימי ושני, הנני ענו כי גנד ה'. הן אהתם כלכם חיותם, ומעשי רואיתם. כי אין מלכך ביתי, רק תחנתני ושורתני, ואין עסקי רק לבקש מחזקי, ולגנן לאל בשבוריו וקומי, ולשדר בלילה יומי, יומם זיהה ה' הדרו ובלילה שרו עמי. וזה אחורי אשר זקנתי, וכבעודותכם גושנתי, וחלפו ימי ושני, והגעי ימי זקוני, תשלמוני רעה תחת טוביה, ותגמלוני תחת אהבתה איבת, ותראו מועל בני להפרידני, זמתק נשי לגרשני,

לעוזב יתומות הבנות, ונשי עגנות אלמנות. ואלו בצעתם ני מועל החרטוי, וחטמי המכ לא דרשתי. אבל בשור נשח, לא ירצה לקרבן אשה, וכחתה עשו ונם לחו, וריווי כהורש חי, ושבו בברול עזני, לאיר שנותי ורב ימי, וריווי נמר, וברוי סמר, וטעמי מר. וגתחי קשים לטועימות, כי מרים הם, ומרק פגוליים כליהם. ובטל טוחנתי, וחשכו לאזני, ולא נשאר בשר עצളותי, ולא חלב בבלוותי, כמים נשפחתי וחתפרדו כל עצמותי. אם יאלכני איש חוליה ימות בזומו, יושע עלי שבמו, ולא יכפר אשמו. ואם יאלכני איש בריא לא תלייף כי כה, ולא ימאנא נוח. ועתה למה תגמלוני הגמוליה התאהת, ותשאירו לבנייכם דבבה בזאת. הלא לכם בבני תמורה, ומಹמד תשרה. כי הם נעימים זוכם, וטוביים ורכיט. וכל אחד מהם לבו שבחו, ורכו גחחו, וכבשם רתקו. ומלאו שמן צלעותיו, ומות עצמותיו. ובנותי לכל שמנות ומஹוקות, ולכל לשון ערבות ולב השוקות, וטעעם ממתק הפה, ואם יאלכש החוליה יתרפא, ולא יצטרך ל佗פה. עלי אמרה התורה בזאת שחלף וחלך, שלח תשלוח את האם ואת הבנים תקח לך.

ויש מאשׁ ואהורה?

קַוְעֵי גָּרְשֵׁי בְּתִמְנוֹן
בְּעֵץ גָּדֵל יְגַזְּעֵי בְּתִמְנוֹן,
בְּתִמְנוֹן גִּנְעָה תְּפִכְמָלֵא אֲמָנוֹת
אֲשֶׁר עַל טָהָרָה וְעַקְלָה,
גְּוִיּוֹת שְׁרוֹתָה תְּפִכְמָלֵא
וְעַמְסָה עַמְפּוֹרָה לְתָרְעֵי קְרֻשָׁנוֹן.

אני אדרוד שילומוקם וטזום
ומסת אתקחתי ישגנוני.
ובקידושה אלוי עצמן
וכל הימים קלויים גם בקבנות
ויקדטמים בקבאים גם בקבנות
והם במאכלה קדקמוני.
המאכלה משלך גני, נתקפה
מקושים תאנגה עד יאלגוני.
אני גונן ואון דישר בגנוני
ולטה זה לאגלי וחדרוני.
דרפני לרשעדים ואלו
אסקווני גרביע אבדוני,
אבר' האל עבנני בקסדו
וינבלטני בצעת פיי בקשוני,
ולוילן נור קרבני להיטים
לקרני גקבני נישקוטוני,
גשי גרשו מפין גרשוי
ומעל פרנגוולי רתקוני.

אמר המגיד: ובשומו העם תלגנו, רду עדקה ואמונהו,
וחורה מאר להם, ירע הדבר בעיניהם, ושלחו לקרו לבעליו,
ורבבו קשות אליו, ואמרו לו איך חשבת לעשות נבלת כואת
לשולה יד בקנוו ומורנו, אשר לדרכו אלדים יהנו, ומשתנו
לאחלה יעורנו. אמר הכהן: אם דברתם כי מות קניתיהו, ירע
את ה' ראותינו, [מתהפלל] בכל עת מצאותו, אבל באו הנה
חלילה מבני ישראל חבורת נידבים, וגבירות השובים, ויאוש

מהם חלה וגוזו הרופאים עליו, להרחיק הבשר ואל יקרב אליו,
ושאל מני בפיים גדול, לעשות לו זה התרגול. ולא אוכל להשיב
שואל ריקם, עד אמלא ספקם. אמרו לו כל הokinim היטבת,
באשר התנדבת. אך בשבילנו תחסוך, להניזו ובולו ומידה.
והשכיבו חכמי לבב ועשה בו רע, ובו ידו אל תנע. אמר
להם רעו כי לא עשה לו גוך לשלים, והנני נוון לו את בירוח
שלום. וכשמעו התרגול האלה והשבועה, נשא קולו בשירה
וירע חרעה, על הגנים ועל הפרקן ועל הפרדות ועל התשועה,
בראותו כי נחם ה' על הרעה.

ושא משלו ואמר:

ונתם אל אצילים רתקמוני,
ובגניעיות דבירם נתקמוני,
ולא אבראה אסונגה מלבקם
ונגנת צר ל' בפקדם קדקמוני,
ולויה הם, מישאי משלו כי
געצמי רצוץ נתקמוני.

אמר המגיד: וכما שר בלה האיש דברו ונאמנו, שאליתו
על שמו.

וועו יאמרו:

אני קבר מתרב תירידות
קמפלא מפניני תקיעות.
זאחיםרי מלבקוי ניב תחלים
בקטפק שיר וטוב משל תידות.

אמר המגיד: וכסמו שירו הכהתיו, וודעתו כי חבר הקני היה. ואמרתי לך מה נעמו שעשועך, ומה עצמו דבריו תעטעעך. כי ה' אלה הדברים לא שמעתם לבשר ודם, כי מלבד אתה בודאות. יושחק למליל, יוסב לררכו מעלי.

שער אחד עשר

במהלך מיליצה בכל מלותיה ריש, ושניה לה
הריש גרש יגרש.

נאם חותם האורי: נשאנו בני מחשבי, וריעינו לבבי,
לנטוע מונה מושבי, אל ארץ הבבוי, ואני על הר בחר קל
בצבי. רורף אחרי כל מיליצה חמודה, ושואף לשמעו כל משל
וחידה, ונפעתי לבית לחם יהודת. ובעוידי באחת עריה,
ובשער משעריה, אהונן עפריה, וממעקה עפריה, ראיות נשים
נקבצין, ומכל פנה באט וויטס. וכאשר שאלות על ענן
קבוצם, וסבת רוצם, אמרו לי כי איש חכם עבר עליהם, והנה
בגבוליהם. ובמליצות השיר אין מי יודיעו, ובמחלמות השיר
אין מי יערכחו. ואמרתו לבמי איזו צה נא בתוכם, ואשמעה מה
בפי החכם. וכאשר קראתי אל המתנה, אשר הוא שם חונה,
וארוא בתוכם איש יקן, מבחר המליצות מתקן. והוה אומר
שמעו חכמים ملي, ווועדים האזנו אל. כי בלשוני מקור
המושיות והמליצות, ובריעוני אוצר האגרות המשכניות,
וחמתቦות הנמרצות. ואלו ייוציאן הברוקם במיטותי, תעוי
בנתיבותי, ולא חישנו אבק מרכבותי. אמר לו ראש הקראים
ורוע רמה חשפת, וחרב גאותה שלפת. והנה שמענו ניבר ולא
תקראנו, וכי יבא דורך וכברנוך. אמר הוקן: התני גצב לפיכים,

וְאֵן טָאֵל אַלְדָהָר
מִתְהַשְׁגִּיא וּמִפְנִיא .
וַיַּאֲתֵי בְּאַלְמָעָנוֹ
בְּסָפוֹ עַדְגָּנָא .
פִּיעַלְיָן מַלְלָוָא
וְיִקְחַת רַמִּיאָה
לְנוֹאָם אַלְבָלְקָע
וְיִיחְחֹן מְתִיאָה .
פִּיהִי מְהֻואָה
וּוּפְרוֹקָן תִּיאָה .
וְעַלְיָן מְתוֹאָה
עַלְיָן בְּרַישׁ טָרְוִיא .
לְדוֹי אַלְעַלְיָא שְׁבָרָא
דְּרוֹלְיָן תְּוַשְׁקָתָא (ה) .
וְאַמְדָאָהָי תְּנַשֶּׂר
כְּבָכְלָי לְיַשְׁגִּיא .
סְרִי מְנָהָה סְהָה
לְלִבְבָּךְ תְּפִיאָה .
וְיַהְדִּיאָה אַלְשָׁרָקוֹ
לְאַבָּעָא אַסְפָּקִיא .
חַכְיָי אַלְמָסָךְ אַלְעוּרָט
וּדְרַכָּה בְּשָׁפִיא .
לְקָרְא אַחַת פְּנָרָא
לְרִוּשׁ בָּל אַפְנִיא .

פְּלַיאָוְתִּיו יְקָרְיוֹ
וְהָא מַבֵּל בְּרַגְגִּיוֹ
וְיַשְׁעַנְיָו יְגָלָה
וְקָול שְׁזָפָר יְתַקְעָ
וְסָדוֹן יְרַאָהָוּ
וְנִבְרָתוֹ יְכָבָהָוּ
וְשָׁם בְּעַרְזָה שִׁירָה
וְשִׁירָה בּוֹ יְוָשָׁרָה
מְקָנָאִים בָּם יְתָמוֹ
גַּעַל אַרְיוֹם שְׁרָקוֹ
בְּמַלְוָם צָוֹרְנָטוֹ
וְנִיאָ שִׁירָה זְקִיָּה

וְאַנְגִּי עָמֵד בֵּין הַ' וּבְינוֹם , בָּחָרוּ לְכֶם הַיּוֹם הַמְּלִיצָות הַעֲמֹkoת ,
וְהַשְׁוֹרִתָּה חֲקּוֹתָה . וְנוּסָוּ כִּפי אֲשֶׁר תְּרִצָּוּ , וְחַפְשָׁוּ כַּאֲשֶׁר תְּחַפְּצָוּ .
כִּי בְּדָבָר יְצָדָקָה , וְלֹא תִּמְצָאוּ בְּשָׁוֹשָׁן הַדָּקָה . אָמְרוּ לוֹ : אָם כְּנִים
דָּבָרָךְ , וְזַדְקָה אַבְרִיךְ , עָשָׂה לְנוּ שִׁיחָה בְּנוֹיהַ מִשְׁלַשׁ לְשָׁוֹנוֹת ,
כִּמְלָאָה עַמְקָה יְכִינָה בְּלֹא אִישׁ תְּבֹונָה .

וְשָׂא מְשָׂלוֹ וְאָמָר :

דָּבָר אֶל נְאָמָן וְמַעְלָתָה אַלְרָחָמָן (ו)
שְׁפָר עַזְבָּדָא .
וְתִסְבִּיחָה אַלְאָבָרִי
בְּרִישָׁ בָּל מְלָיאָ .
חוֹא אַלְרָבָּל אַלְעָלָעָי
גַּרְבָּבָן אַלְמָיאָ .
חַכְיָי נְוֹרָא יוֹהָר
פְּפָלָגוֹת לְלִילָּא .
בְּדָאתָ לְסָמְבָשָׁע
לְמַדְבָּן קְמָמָיאָ .
וּרוֹת אַנְגָּהָרָה
אַגְּהָדָה דִּי לִיתְ בְּמִיאָ .
חַוְיָה בְּלַאֲקָטָהָר
וּרְוֹמָה לְשָׁמְמָיאָ .
וּמוֹזָא אַלְדָנָיא
קְגַנְיָה פְּלִיאָ .
לְה אַלְמָלָקָ אַלְדָאָיָם
יוּוֹגְרוֹן פְּלִיבָּא .

(ו) שעתקט כתלאויס פעלניאס ומג סקוויל נאכערות בסנסו ספסל .

בטרוים מصحابים, געדתו האריות טופת, ואמרתו המדרות
שופת, ובגרתו הנחרות גורפת. ורעוינו הרכות מרווח
מרקם, וההרות אביוינו רצים כברקים. גורר הפרץ, ורופא
החרץ, וסידר הקREN. לדפא החRET, ולקשור הקSM, ולהיאר
אורת באור חRET. ולהרביין ערדים פוורים במקהר מולה, כדועה
ערדו ירעה. ריפא הנשברת, וידוש הנפרות, ויתור הנكسرות,
וירום ואשי ישון, ולרין יקרו שחור יעיזן. וכמו מקטר קטרת
מזה, ובכובומו ישור דוק שר מומו, אצנו יעדר רפאם,
[חזרנו ההרג פאים], עשרו לדודושים יפהר, וכוכשו לרשם בזוז,
ולאלציין ערדים עוזר. יוש היישר מהוריין, וגער בכשר מנעוין,
וצבר העשל לדורשינו ולשוחרו. אשורי הוויטים מותווים דרכם
תורוינו, ובארח משיר ליריך עוזוינו, דאותו גבוריים ואשורהו,
שרים ורוניטים יהדרוינו. רץ כברק כלוחותם, ופרק כברוש
במקרי ארחותם. ייצרנו יצרנו, ובוואחו יגבירנו יואדרחו,
ולשחר וצונן יעילוינו, ומחרונו ישמרנו יונצחו. ווירט
לזר דורות בראשו נזנו, ויאיל נרו, ווירת מאוין, ואמרתו הנה
חפצכם אשר דרישם, ועוד אעשה شيئا על העניין אשר
שאלתם.

וְשָׂא מַלְלֹן וַיֹּאמֶר :

גיבור הדור פארן מישלה ומוכר
ומברען יקר נבואה ונזאר .
פרוי קדר ואור גאנדר וגאנדר
ונדרפון ויזאר שמר גאנדר .
ומישרנו ביראאת צור קשינה
ואתגר בזראן ררוע וויפאר .

רבי יהודה ב"ד שלמה אלחריוו (חלהכמוני) 114

ונזר חלקה יוטל
על האם לאבטאל
ובכל גבריא.
ויבקע לדראה
לספוי יומיא.

ויאמר להם : הנה שירה קשורה בחבל שלוש לשונות בלבד יתתק, ווחחות המשלשל לא במנרהה יתתק. מפודה חרדו השומעים ונקרינו קרע, ותחת שלוש רגוז ארען. בינוייה בלשון ארים ועיבר וערב, ואין אשר אליה יקרב, במוראה ובמעורב. אמרו כל עט החטבה, ולעשות הגדלתי, ובתחממה השכלה, וחכמים סכלתו, וירדנו כי במלאת השiros אין ערך אלין, בנעט משילך, ובמלאיות מליך. ואם תחול להראות לכך במפלדר, תחתה לראש לכל מבני ספוד. ועתה עשה לנו אנגרת, כל סכלה צובה אונורת. חמودה לכל דורייש, וזה היה בכל מלאה ממילתו ר'יש. ותחיה שבת לאחד מן הנכבדים, והשרוט הנחמדים, ויאמר החו אונכם למלי, והאוינו אלוי.

ויען ויאמר: קרא בגנון, אמריו אין. [ועוד רעינוינר, והרבת גרון, והישר אשורי אמוריך], והלן ברכות המכאמר רבבי ימייך, והרעף רבבי דברוך, לרווח במשירך, ארץ המשרה, ולהרבין מרבץ התפארה, להפיה אמריו אכורות טהרות, ולהפרות פארות השירות המפוארות, ולעדך מנורות, מנאות כמאורות, להairo ראות עוזות, בסנורות טגורות, להלהוינר מושמי תיקר ההדרות, באור גבורי השרות, וארא לאשי התהבורות, הכרוב הנ cedar, הגברי הנחדר. אדר המשרה ההיישל, והדר המוסר והקשר. נצץ השרים הרמים, מודע חפרתמים, אמריו ספירות, במספרים מפארם, ושוריון תרשישים

ונקשר תיקר בתר לראשו
וילגבר רוגני דורו געער.
עלימן צור וויזרן גאלתו
בארתו באנבעץ' מפער צער.

וכאשר השליט אגרתו, יוכל פליאות מחשבתו, ושבת
מכל מלאתו, אמר לו: הבהירת כל רעיון, והדבקה להכו כל
לשון, אך העשא לנו אגרת המורה לכל דושך, וממנה הי' ש
GRESS תגרש. וברבך הוות תגלת יתרון מעלהיך, ו/orאת אל
עבדיך פעלך.

ויען ויאמר: אצילנו, גאון עדרינו, ושביט הליינו, נגה
לעינינו, זוויל לאישוננו, כוכב נשפנו, והוד עפעפינו,
מלוא ימינו בהוננו, וכפינו בכתפינו. שמעו יגעם לכל
אונים, ויתפרק לשפחים, ואלכו תאזה לעוניים, שמו מהמד לבבות,
ופיו שמש בלי עבותה, ודריו ונש נרבבות, ומודחו על מרות
האבות משלבות. האל מושיע לעמו שלחחו, ונגדי לאמו
משחחו. להפיק לנפלים תקומה, ולאין אונם עצמה, ולגעו
כח נוח, ולנדזיטס מנוח. להשבר צמאים בצמאה, נחליל דבש
והמתה, להחיק ירי כושלים, ולהשב בנדבותו העבריות
במושלים, חסדו סודר שלפים ונחלים, וצדקו מאום נופלים
ונבשלים, יודיו גותנות חפן שואלים, יחויד בהחמו, ומופת
בן אנשי ומנו, ומושל בקהלו, ונגיד מצוח על עדתו. כלול
הצדק, מהזיך כל דרך, שושן תוך הדק. נתב מכותו למד,
ומצל חכונה לשבת חמוד. למען השיג כבוד, ולנהול גדרלה
וחדור. מה טובו ומה יפו, ומה נעים יידירותו זכביו, ומה חמוד
גאון עדרו, ומה נכווים פעלו, ומה געימים החלו, ומה טובו

אהליך מזרתו, ומה יידיות משכנתו. בנהלים נמי, בתוכם
יעפים שלוי, זנודדים יהסו, וצמאים מי יש עישיתו, והמרומים
שמעו בורי ווין, והחיטים לולי הפסדו אבדו והוא כל הוא. לשון
הומות ישית מטהלו, ופי הומן יביע טוב מפעליו, והחון נמי
אלוי, והצדק בכלו חקע אהלו, ובשם ישא דגלו. האל לנט
עם יישמו, ומשפטינו יעניהםו, ועל מי מנותות יגהלו
וונשאחו.

וישא צשלו ויאשר:

עדיך האל קליל קדוח תומדות
אבל למו פגען לחערות.
ג'יגוד עס אל וחוא יחויד בתקבל
וּכוֹן הַפְּהָה תְּהִלְתֵּינוּ יִתְּדוֹת.
וְקַבְּחַנְגָּלָתָה חַפְּדָא זַקְּדָא
וְלַשְׁמַט פְּדוֹת אֲבוֹנוּ לְיִזְדֹּות.
וְגַעַן כִּי תְּמֻודֹת הַסְּפָעָלָה
שְׁמַמוּ נְדָעָ בְּעֵט אֶל אֲשַׁת תְּמֻודֹת.

אמר המגide: יוכשטו העם פליאות רעינו, וגוארות
הণינו, יצחוח לשונו, נשאוו על כפים ובכפותם, וונפתחו לו
הדים. עד עטחו ברוב נדיבותם, ונלאו להודות על טובתם.
ובאשר גטע מהם, קרא שלומו עליהם.

ויען ויאמר להם:

אַמְּקַנֵּס אַעֲצִים חַפְּרָא סְפָרָא שִׁיר אַשְׁר
גְּפַשְׁתָּמְתָּמְקָנְתָּמְבָּעְדָּתָה תְּגַעַנְתָּה.
אַשְׁקָוֹת וְאַנְתָּמְבָּעְדָּתָה תְּגַעַנְתָּה.
צָוְתִּי עַרְיוֹמְנָתָה גָּעֵט פְּגַעַנְתָּה.

שלפיהם בכו תחאים קרייניקס פזמון
אנגולם סגנון לב אוניברי פתקבעחה,
חוליות גלי רגאל עדרי פוןוך ווּם
שם גרארי עוזלט צעלן פולקענה,
אחספיר לשון גבר נבר נארם
פי לי שלישון פאסטת פקבעה,
אבעיר פורנוקט בעני שמק, ווּם
ויל לומס עולות ולא תשאשה,
מנו קאווני וחו עורות ושלפּ
חות אלמים טוב גאנמי פבענה,
גפשוות סטוי השיר בקנאה גאנמי
על גבל גנע זלא רוקענה,
קס רוצצות אחסרי למשוג אל מרום
שריי ותיגענה ולא תפגענה.

שער שנים עשר

מחכילות והנדיבות ומריבותיהם⁽⁶⁾, מחלוקתם ומלחמותיהם.

נאם חנן האזרחי: היוית במחבר ידידים, לרבים ונכבדים,
בעל מעשים נחדים, על טוב שישם מעידים, והוא מדברים
על מדרת המכירות ואומריהם כי אין כמו כמותה, מדחה דעה, ומאותה
גורועה, בארכן לא גורועה, והיה בתוכם ראש המדברים חבר
הקיים, הגדיר בניבו ואין מניא. ושאלתו העם, להודיעם, סוד
הכילות באיזה מקום נברא, ומאי נברא, ויאמר להם: דע כי
הכילות ביום קדם, היה שכן הארץ בני קדם. ותהי ראיות
מלכמו בבל, וטשטש פשתה על יושבי תבל. ותחלתו היה
ככלי (ב) אין חפק בו, וכאייש צורע אשר לא יגע בו, ומוחין
למחנה מושבו, עד עת בא דברו. ורצח הבורא לחגדייל בברדו
וחדרו, ויאמר האל לנדיבות מהר קח את לבשו הורי, ומרכבת
כבורי. וחלבשת את הכילות, והמלחיכו על בני הנגלות. ויקח
הנדיבות את הלבוש ואת הסום בדבריו יוציאו, וילבש את הכילות

(6) קילות ונדיבות כל זכר. כמה סערותינו מעיר קמפנייס.

הנבלות והזלות, ויתמה הצלות על הדבר הזה והמן עבר, והוא שמר את הדבר.

ויהי מכך ימים ובמים נודע החלוות אשר חלה, לכהנות הזרים כלם, אשר מנוא אמן ועד עילם, ויושמו שמחה גדרות, כי אמונו עתיה יתיה לנו, מלך אשר יאיר חשבנו, יושר דרכנו, ויקום סכנתנו, ושפטנו מלכנו.

ויהי אחריו ימים רבים יצא הצלות ואחות מרועו אל אחת הערים, להתחלך בכפרם. הם יצאו את העיר לא הרחקן, ורבעה פרישת מן הנדיבותאות אותם הדיבקו. ומיות הנדריבות אותן בעיניהם, בטרם יקרב אליהם, אמרו איש אל אחיו הנה בעל הצלותות הלווה בא, אשר עלינו במלכוות התגבה. ועתה לכי ונזהגו, ובאחד הבורות שלביבו, ונטר מעל האדמה חרותם במלוחות, ונראתה מטה יהו תלמידותיו. אמר להם גברים ובעל טעם, אל תשפבו דם, רק תקשוויה בעבותות חזקיות, יהו לזרעינו צמידים ולציארו ענקיט. ושימוחו באחת המערות בלחט צר וטיט לחץ, עד ימות ביל פגע ובל מזע, וכל ימי יהוה במאמץ בily גנאל, למן לא יטמע עוד קולו בהרי ישראל. ומחרוזו כלם יזקחו, ומעל מרכבתו הוריוחו, והבוחו פצעות, ובנהשתים אטרוחו, ובמנגדו וראשו בשמשים עצווות, והושיבתו בחדר קטן במחסינט נתבאה, אין יוצא ואין בא, רק היה נבנה עליו מעט אור מן הארץ. והקיפו עליו לשמרו מן הנדריבות הנברחות, חמש מאות גבויים, בעלי זרוע רמה, בלט אהוי הרבה מלמדיו מלחה. והקהל נשמע להודיות אשר בעדרינה ובפירותם, ובאשר ומאדים נהרים, ובארון הצמי ומציירים. כי הצלות אדוניותם היה לטם, ובידי איזבו נפשם ונרגם. ויתעבון האגשומ ויתר להם מאד כי חלק מלכת גנולה, ויאמרו זו רעה

וישם ריבד הותב על צוארו, וירכיבוהו במרקבה הדרו, ויקרא לפניו בכיה יעשה איש אשר המליך הפך בקרו. וישב הצלות אל שער המלך נשוא ראש, והנדיבות נדחף אל ביתה אבל והפכו ראש. וישאלו כל העם, להבר הוקני להודיעם, איך מלכות הצלות מתחלהו, ואיך עלתה מעלהו, ומתי משחו היהודים מלך אותו.

אמר להם: דעו כי בימי קדם, הייתה הצלות והנבלות שנחט שוכנים בארכן קדם. בבית אחד מושבם, ועל ערש אחד משכבותם. ובמחילה צאתם ממרוחם, ומיצאו בקעה בארכן שנער וישבו שם. כי שם צירס שוכן עין, ומשם הפעם היה על פיו כל הארץ. וכי היהו יום ויאמר המילוט לרעיו, ולהברת מידיעו: ריאתי הלילה בחלומי והנה אני עומד על ראש ההר המעו, ועליו מגדל עז. והמנגד היה עומד על עמודו, כארונות עולם, וראשו אחורי קול, רעש גודל. כמו עגל הרקדים והרגעים, ולארכן הפליט לפני והגנים. אמרו לו תבריו ידועה תרע כי המגדל המעו, היא תורה ה' אשר היא מגדל עז. והעמורים העומדים, הם גוזלי היהודים, אשר ממצאים ועד ארץ כשרות, אשר ריאת כי גפלו לעמך, כאשר הם כורעים ופניהם מגמתק. ידוע חදע כי מלך תלמן על עם האל, וקומה בירך ממלכת ישראל. ובכל גודליהת יביאו צוארט בערך, אפים ארץ ישתחוו לך. וכל צבאות תמי כובש גונצח, תפחה זיין סוגר חסגור ואין פותח. ובבקצת הימים עבר בשוק על איש מהכלמים, ובירן ספר העתידות וכותב בו וזהה באחרית הימים. חוכמת בבל הרחהה ערי תתערער, ויצווח בארכן שנער, בריה חדשה משלנה, וצורה רעה ותמונה. מארכן עדינה ייאת, ועל כל קתולות מורה תחיה מלכתו. ושם קתולות, ושם يولדי

כל אֲהָבֵין שְׁקַתּוּ יְדוֹתָיו
גָּלְקָה וְאָנוּ מַזְאָא לְאוֹר דִּינֵינוּ.

ויאמר לך בתי, מי הגורך לך מקום שבתי, כי מה לה
ותבאי לקרأتي, לדבר על דברי ולנהם אוחז. ישלים ה' פעלך
על אהבתך התימונית, ותחו משבריך שלמה. כי לא בגדר
בי עם היהודים הבוגדים, ולא מורת עם המוירדים, ועתה הטע
נא חסידך אליו, ופרשי בנפי אהבתך עלי, ושאי שלומי, לבל
אנשי מקומי, ותងדי להם בטוב עיניך, ובתוכך לשונך, קרתי
אשר דראתך עינך. ויקח מעט פחם ויערבה ברכיו, ויעש ממנו
דיו. ומצא חתיכת אנגרת, כפי ריבוע. וכתב בו ארבעה
טורים, ושם תחת אברותיה קשורות. המשמש לעורב פנה, ושולח
את היונת, ותבוא היונת לעת ערב אל גגה, ולזזה מעונה,
אשר בארע עדרינה, ותעמוד נכח פתח הבית, לעוני אנשי
הבית, והיא מצפצת, וסביבת מעופפת, וחולכת וטופפת.
ויתוכנוו אלה והנה ספר קשור באברותה, ותלוו בנזחתה. יומתינו
ויקחווהו, וכאשרפתחו, במעט בדעתם מהווים, ומעיר לעיר
שלוחו. ולקחו היונה וחבקו יונש��תו, ובמושרת זהב בסותה
ההעיקרת, ונתקיתם החלום בנפי יונה נחפה בכם.

וזה פתשגן הכתב אשר שלח הכוילות ממכאסר שבתו, לאנשי בריתו: שלוט משמי מעונה, על אנשי האמונה. ואם הם מוער ידווע תדע אוחז וועי, ותברת מירע, כי נמכוורי
למאות בלוי חפש, ונגע הרוב עד הנפש. וכטה על עני השך
וילמוות, כי כפשבין יונין ובין המות. ופומ אסונט מבני אדרם,
ושבחו היהודים יידידם. ואפטו החוץיקות לקרבות להבות, ושבו
ההוריות נקבות, השבחות יידידות, ואמ בגדתם באחתי, הלא

חוליה. הנה חשבנו כי יהיה לנו מלך למשול על קהלתנו,
וללחום את כל מלכותינו. ולא יהיה עם ה' תועה, בזאת
אשר אין להם יוועה. ועתה פריצי בני עמנוא כבשווה באכזריותם,
רווח אפינו מושח ה' נלכד און לאן זונע, רק נשא
לבבנו אל כסם, עד שקייף ווירא ה' מיטים. וויה כי ארכו
לו שם דומיט, וזהו במאטו יושב מיטים, ועליו [וילך] איטים,
עליה על לבו כי יהתה לו בビתו יונה חשבות, ווקלה ערבה,
מצפצת בכל עת לפניו, ותתחה הי' גפשו ואור עיניו. ובאשר
זכור אותה בכיה בכוי גדול על פרידתו, ונרדט במרירות נפשו,
ויתולות והנה איש עופר לאישו, והוא אומר אם משכון בין
שפחים, בנפי יונה נחפה בקסוף ואברותה בירוקך חרוץ, בפרש
שרוי מלבדים בה חשלג בצלמן, והקץ מוחלומו בפרש כואה
ועין דואבה, יוירא והנת הינווע על האברה, הונגה ומיצפצת,
ובגילה מעופפת, אבל היא מספרת יונינה, לאドוניה, וויבורת
עכובניה, ואיך יצאהו בניה. ובראותו אותה שליח יויר יקחיה,
ובכח בכוי גדול עלייה, וינשקה וויבורת.

ושאי שלול ואמר:

וַיָּגַת רְחוּקָם אֵיךְ זְבָחָתִי
וּבְאֶחָבָתְךָ אֵיךְ קְבָרָתִי
אֲשָׁקָה בְּרִישָׁי לְלִאְשָׁר גְּבוּרִי
או שָׁאָבֵב דְּבָעָךְ וּמְשָׁקָנִי,
צָוָר גְּבָלָךְ פּוֹבָעָל אֲשָׁר עֲשִׂית
שִׁי גָּעָם יְדֵי לֹא שְׁמַחְתִּנִי,

מיום נולדתם הייתה מוקע לעבודתכם, ובבניהם טפחתי ורביות אתכם. אוו על יידיהם לא זכרו טובוי, ולא רחמו על כאבי, בנים גדרתי ורומתי והם פשעו בז. ועתה בני אל תשכחו אהבתנו, ואל תפנו ברוחינו, זכרו האמונה, ומחרתו להוציאני, ועלוי אליו ועוזוני, כי נס לחי ובהתחה עיני, ומחרתו להוציאני, מן הפחת, בטרכט ארד אל השחת, ורעו כי אם תלחו על אהוניכם, ה' יולחם לכם. ובאשר הגע הכתב חזה לכל הקלחות בכ' בפי גדול, ושברו כל גנור ומחלול. ופשטו בגדי רקמתם השיות הנכבדים, ובכל מזינה ומדינה [אשר דברו] מגיע אבל גדול להחוויות. וקאו עירה הגדולים והחוויות, ושק ואפר יצע לזרבים. ותצלח רוח אלהים עליהם, ונוצע ברוך האב כל גדויליהם. נבקשו בעמק היברא, בעין כוכב, ונפש נובכה, ובתוכו טפrios לכל קלחות ישראאל, להודיע כי פרץ בהם פרץ האל.

זו הประสงון הכתב: שלום לקלחות הקודש אהינו, העת لكم אתם לשבת בבריכם ספניט, וללבוש בגדי ערינות, האוכלים למעדרנים. ואדוניכםחת ברוחו ברול מכה בשוטים, מלך אסדור ברהרטים. لكن דעו כי העיר אלהים רועינינו, להלחם על אדונינו, וזהה מי בכם מכל עמו, ה' אלהו עמו. ויצא אתנו למלחמה, ביד רמה, לשלוח אוביינו נקמה. لكن חזקו זוט והוא לבני הייל, ובחרו לבט מכל ישראל אנשי חיל. והחלינו מאותכם נשים, נושכית בנהשות. טורפים בכפריהם, מעופפים ננסרים, שוטפים בנחרם. בעלי רוע ארככה, וקשת דרכאה, וממלחמות ערוכה, וערכוי מערבה. וככל יבואו אללן אל עמק היברא, ונחדש שם המלוכה. ובאשר הגע הכתב הזה לאנשי היברא, כל עיר ועיר, האל לבותם העיר, הרוב מהם והצעיר, יוסמו מאנשי ישראל באחבה, בחמשים אלף חולזיא צבא, גודיהם

ממצירות ועד ים המערבה. ומארץ צבי ומדמשק עד חמת רבה, ומחרון עד ארם נהרים עד אשור החשובה, ומוארבול עד עדינה ועד חמת בבל החבאה, כל אלה חבירו למלחות, באך ובומה, וביד רמה. יהנו מIRON אצל הטון, ותקעו אלהים כשלג לבנים על הר צלמן, ומתחת הר חרמון, ונתקם החלום האחרון והקדמון, בפרש שדי מלכים בה חלגן בצלמן. יהו כאשר באה השמואה לשומרו המצוודה, גפלת עליהם חרדה, ושלהו שלותיהם, לכל הנדיים אהיהם. לאמר דעו כי הכה הכתחו ויעשו הספים, ועד אניה אתם מתרפים, ופומחים על שני הטפעים, لكن מחרו אל תעצלן, ואולי תגצלן. ואם לא תמהרו לבוא נוקם לילה ונברחה, ונגעוב העיר מותחה. וישבו להם דבר איש מקומו אל ייש, ועד שלשה ימים מותה לבם השועה בחם השימוש. יהו ביום השלישי הבקר וייח קלות ובקרות, מוויה החרבות והרמות המורוקים. ובכל הקרב בחשך יפיצו והר, ענן כבד על ההר. לבנו יוש לא יעמדו, וколо שופר חזק מאד, והנה מהנה הנדיים באו הם וכל חוליהם, והציבו טיב המצודה אהליים, ורגלים ואובייהם, מבני יהודה ואפרים הנה לנגד פניות. יהו מהנה הנדיים והניבטים לנגדם בשני חשייף עזים, ואלהו מלוא הארץ בשאנן מים עזים. ובאשר התקבעו צבאות יהודה ואפרים, בחילו הים ובכבי השמיים. כמו שריהם ורונויהם, ואמרו לכל אנשי מלחמתם. דעו יהנו כי כתוב בתורה כי קרב אל עיר להלום עלייה, וקראת לשולם אליה, ואנשי המדרינה הם אהינו, ונפשם נפשנו, ווחות ברוונו. ולא טוב לעלות למלחמות עלייהם, עד נקרא לשולם אליהם, אולי ישומו מדרכיהם. ואמרו כלם טוב הדריך וישלווח מלאיכם בני אפרים יהודה, لأنשי המצוודה, לאמר: אתם אהינו ואנשי גאלינו,

אם קָרְבָּ אֶתְחָדָה אֶתְחָדָה רַאשׁ
או הָאָ קָנוּ פְּנֵינוּ לִבְדֵּי גַּפְשׁוֹ,
וּבְרָקְ בְּעִימָנוּ—אֲקָעַת וּבְעָרָה—
פְּלִיטָם וְלִי נְשָׁרָף בְּאָזָר אָשָׁן,
גַּקְפָּת אֶתְדָּעָתָנוּ בְּבָקָשׁ, עַד
בְּגַעַלְיוֹ קָשָׁלָה קְבָלוֹ מַזְקָשׁוֹ.
לֹא תְּעַרְבֵּט לְנוּ קְבָדָה עַד
קְשָׁתָם בְּפָנָינוּ קְדוּמָה גַּפְשׁוֹ.

וְעַנוּ אַצְּלָה אַרְכָּל יוֹאמְרוּ:

אם וְתַשְׁקַע סְזִוִּין טַרְבָּ יְמִינֵנוּ
פְּנִיעַ אֱדוֹרָה תְּצִוָּת לְלַעֲגֵנוּ.
תְּמֻסְטָר דְּבָרִי בְּתַחְלָלָם כְּנַעֲנִים עַדְיִ
כִּי לְפָרְיוֹתָנִים מַעֲגֵנוּ.
לֹא תְּשַׁקְתָּה עַד אֲשֶׁר נְמוֹת בְּחַדְךָ הַקָּרְבָּ
או פְּנִיעַ אֶדְעַתְלָזָן אֶת אֲרֹזְנוּ.
בְּזַעַשׂ בְּחִירָה אֶל וְלֹאֵן בְּקָרָא קָם עַשְׂתָּה
לֹנוּ אֶלְלָתִים אֲשֶׁר וְלֹבֶן לְפָנֵינוּ.

וְעַנוּ חַוְלָה חַוְלָה יוֹאמְרוּ:

בְּחַנוּ קָמָל תְּנוּ בְּלִי תְּרוֹן
בְּעַרְוָךְ בְּעַרְוָבְךְ שֵׁם לְדוֹר אַתְּרוֹן.
לֹנוּ תְּעַבְותָם אַקְמָו בְּדָם
קְדוּמָו תְּבָאָלָתָם תְּחַזֵּק שְׁרוֹן.
גַּקְפָּת אֶתְדָּעָתָנוּ בְּבָקָשׁ עַד
עַל בְּזַעַן לֹטֶה יְמִי יְתָרוֹן.

ומבהיר סגנוןינו, ועתה הנה לנו מלכנו, ונגל לחשלות לרוכנו, ואם כה העשו תשבילו, ולא תשבילו, וחוקו ממנה כל אשר תשאלו, ואם תמאנו הרבה תאכלו. ועתה מושע תחמכרו למאות ביל גואל, שבבו שבו מהודרככם הדעים ולמה המועוו בתה ישראל, וכאשר הגיעו שלוחיהם לאחיהם, היו צוחקים עליהם, ולעוגנים על דבריהם, עד נמלאו עלייהם אהדים, בעם וחומה, ויצאו למלחתה, ביר רמה. ולבשו שרוניותיהם, ומרקו חיגוניותיהם, וונגשו בראשונגה, שרי ערינה,

וְעַנוּ בְּכָל גִּינָּה וְאַמְּרוּ:

כִּי סְתַּה וְתַי עַמְּדָר לְעַגְנִינוּ
או יְתַחְצֵץ גָּגָד הַמְּגִינוּ.
נְחַנוּ בְּנֵי חַבְלָה פָּאָר תְּבָל
בְּעַיְמָם תְּחַלְקָתָם בְּרַגְגָנוּ.
לֹא יְהִי תְּרַבּוֹת, פְּעַלָּה שְׁמָשָׁן⁽⁶⁾
אֲםַת תְּחַשֵּׁךְ שְׁפֵשׁ לְאַגְּנוּ.
לֹא תְּשַׁקְתָּה לוּ בְּקָרָב נְמוֹת
עַד בְּעֹזֶב שֵׁם טֹוב לְבַנְיָנוּ.
עד פִּי בְּגַלְמָט אֶת אַדְוֹנוּ
לֹא תְּעַרְבֵּט שְׁנָה לְעַגְנִינוּ.

וְעַנוּ גְּדוּלָה אֲשֶׁר וְאַמְּרוּ:

נְחַנוּ בְּעַזְנָר תְּקָרָב עַד פִּי
מוֹל תְּחַרְבּוֹת תְּחַשֵּׁךְ שְׁמָשָׁן,

(6) מוקילות נכרק חסר כאן כממן.

ויענו גבורי האספה ויאמרו :

ונחנו בנו פטקה אצ'ילו עס
על'ריך קרבוזת פיאי אַקָּא.
אם פולוב קבואה הדרמה פיי
ונחנו חמוצוי אש ולרכבה.
לו בעבור פיט שתייהו
ונחפק אהו לחרכה,
לא נחשה עד בי אַדְגִּינוּ
ונאייל בען פינט כטוי איקה,
ונחלוץ בדור אירים ואיש אחר
בננו לאַלְפָק קם ולרכבה.

ויענו אנשי חמת ויאמרו :

תemptת אַגְּשֵׁי תקפת מהצעוב להכבים
ותשיט אש קרבוזת בתקבים.
ונחנו בפער נטורה לאויבים
ונשלח פטשנאים שנ אַקְּבִּים.
עדין נאייל אַזְוֹגִינוּ גונזוב
חוילו מידי ארים ואויבים.
פיטר קרב בבות לקבות
אַשְׁר מלכבות אש הם חמוצים.

ויענו גורוי דושק ויאמרו :

קאָל קראָנוּ בען אל על
עת פִּי בְּשִׂירִין הַקְּרָב גַּתְעַל.

לעבי יהודה ב"ר שלמה אלחורי (מחכמוני) 6

אם בערו נמות אוּגַעֲוֶב
שם טוב לבנינו לְזָקְרָון.

ויענו בני אדים מהרים ויאמרו :

ונחנו זרעים מארם גהרים
בנירוך קרבוזת עם אַבָּא שְׁמִים.
לא נלכטה עד כי גהרכש לאַדוֹז
גינו מלכה על בני אַפְּרִים,
נשופך דמי כל אַזְוֹגִינוּ עד געוז
אלען ברדים באַפְּנִיקִי קִים.

ויענו גבורי כלמה ויאמרו :

ונחנו פָּאָר הַדּוֹר בְּנֵי בלגה
עם פּוֹכְּבִּי רַם בְּעַרְוֹךְ מְנַהָּה.
ונטיריך פְּשָׁגָאנָנוּ וְאַזְוֹגִינוּ
בְּקִיפְּרִיר בְּעַת עַבְרוֹךְ מְנַהָּה
בריען בְּתוֹךְ אַקְּבָה לְתוֹךְ קָעוֹת
פָּרָם אֲשֶׁר הוּא בְּקָרָא בְּעַנְתָּה.
לא נחשה עד כי אַדְגִּינוּ
געאל בְּנֵי פְּנִיר מְזָחָה.
עד אַחֲרֵי גַּפֵּל מְבוֹן הַזְּרוֹן
זרום עד שְׂטָק וְגַגָּה.
אם גְּפֹרוּ צָנוּן לְכָל פָּאָה
עד גְּעַבְּרָנָה עַל גִּי מְזָחָה.

וְנִירֵק תְּבִינָתְנוּ בְּעַת צְפִין
לְהַבָּב יְלַמֵּשׁ פֹּזֶבְיִ מַעַל.
כִּיּוֹם אֲשֶׁר נִתְפַּשׁ אֲדוֹנוֹנוּ
זָקִיר זְמִינֵינוּ גַּם גַּעַל.
לֹא נִשְׁקַטָּה עַד בְּתַלְוֵשׁ קְפִין
יַיְהָדָן וְנִשְׁקָמוּ בְּסֻפָּה בָּעַל.
עַד שָׂוֹקְנֵי שְׁמָעוּ בְּסֻפָּה אֲרַץ
יְאָמָרְיוּ רְאוּ גַּוְתָּה וְמַה קְעַל.

וְעַנוּ בְּכֹאת אַרְץ הַצְבִּי וְוָאוֹמוֹן

חַנְגָּה אֲבָא קָאָל בְּאַלְעָן הַצְבִּי
עֲוֹם בְּמוֹ אֲרַנָּה בְּלִילָם הַצְבִּי,
לו נְלִימָנוּ בְּנֵנוּ אֲבָא כּוֹכְבֵי בְּבוֹל
קְלִיבָּן בְּדָרְעִים לְפָנֵינוּ שְׁבִי.
כִּיּוֹם אֲדוֹנוֹנוּ קְשָׁאָוִים תְּפִשְׁוּ
קְפָל נְאוֹנוּ וְהַקְרֵדָל אֶל אֲבָי.
גָּמָר קְנִיפָּשָׁנוּ חַפִּי עַד נְחַמְּלָה
קָאָל בְּעַד יַיְיָ עַבְרָן גַּעַם תְּבִי.

וְעַנוּ הַלְּבָנוּ מְנִירֵי וְוָאוֹמוֹן
לְפָנֵי אַלְעָיִ שְׁוֹכְנֵי שְׁמִינִים
רוֹבֵב עַלְיִ עַבְלָקְל וְבָא מְאַרְבָּם.
לְעַנְוֹר פְּמַקְרָם בְּמַלְתָּמָת קְרָב
וְעַל יְרֹחָה אֶם בְּנֵי אֲפִיכִים.
חַנְגָּה קְפִילָן תְּקַרְבָּה עַת גְּשָׁאנָה
יְקִי עַקְקָן לֹא יְמַלְאָוּ נִינִים.

אֵיך וְעַדְיוֹ הַלְּבָב וּמִלְגָנוּ בָּרָךְ
אֲרִיטָן תְּחֹזֶק אַפְּלָל וּבְנְחַשְׁטִים.
לֹא נִשְׁקַטָּה עַד פִּי בְּשַׁטְּפָה בְּקָרְבָּן
קְאוֹנוּבָם וְפָאָטוּ בְּפָקִים.
וְעַנוּ אֲהָרִי גַּם אַמְנוּ וְוָאוֹמוֹן
מִקְול שָׁאוֹן בְּעַם גְּרָדִינִי
הַמּוֹנְגָּוֹן גְּתָלִי שְׁיוֹתָר.
פִּי צָל תְּנִינָנוּ בְּנֵר בְּרָק
נְיוֹז לְבָב אַזְיָבִים וְיָקָב תָּר.
קְעָנוּ בְּנִיטִים פִּי אַרְגָּנוֹן
נִתְפַּשׁ וּמְוֹתָגָה לְבָחוֹר.
לֹא נִשְׁקַטָּה עַד פִּי בְּתְרָבָנוּ
בְּצָר לְאַחֲרָו יְסִיחָה סְתָחָר,
אָס אָזָר פְּנֵי הַיּוֹם יְמִי בְּכוֹן
יְשֻׁוב בְּכָלְקָרָן תְּקָרָב שְׁתָחָר,
וְכָעַת פָּנֵס גְּאָזָר גְּרָדִינִי
נִס טִיף קְלָא יְחַבֵּב וְשָׁב אַחֲרָו.

אמור המגידה: וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן התקבצו החבורות, בגבורות,
ונועדו בקשנותה דורות, ומיעילותם מול' טערות. וויל' האבק
עד ל' השמיות, ובאה המשמש בעחריות, ווצעקו הנגורוים כיולה
על אכנים, ונגנשו הרומים כיואר מארום. ולhab החבורות בוקע

אור מائل, ואור הרים וועף ואפל, והחר בעור באש עד לפ' השמים חשך ענן וערפל. ויוח בעלות ה策הרים, הריעו תרוועה גדולה כל בני הקהילות הם בני תורה אפראים, ותעל שועט אל האלהים לשפטם. ונשברו לפניויהם כל הנדריבים אויביהם ושפטם כמיט מוגרים, ויכום במווערד עד השברים, ווילול אליהם בגאות ובהרים, וכבדו להט המערבים, והשידורים ברוחו וגחאו במערות צורים. ואובייחם גבורי עלייהם ובאו כל קהילות הקדרש, וימחרו כאיש אחד ושברו שעיר המצודה, בקהל שאון וחרדה, וכמעש לקול שאוניהם, תבקע הארץ אשר תחתיהם, והזיאו הצלילות מבית לבוא, וירימווה על כסאו. פפנו מושגנים בשוכני קבר, מרוב הגיגון [והשבר]. והלכישו נהגי מלכות, ויתנו עליין את הגור ואת העדרות, והקיפו טכיבו כל ראשי הקהילות וגורלויהם, ועמדו מיוםינו שרוי עדינה וויזניהם, ומושמאלו המוני אישור וקציניהם, ולפניהם נאמני בלהנה וחטיריהם, ומאתהרי בבורו הפסגה ואציליהם, ונגדו רופאי דמשק ועשיריהם, וועברו מלכם לנצחם, יהללו את ה' אלהיהם, על כל המובה אשר עשה להם, והשתהוו לו גדייהם וקטיניהם. או נושא עינוי להם, ווילר החלומות אשר אלם להם. יושמחו כלם במלך, האורה והחלץ, והעשיו ווחלץ, ויאמרו לו יהו המלך. ויעשו יומם גאלתו יומם משחה ושמהה, ומידי שנה בשנה יעשו בו יומ השקט ומונחה, ומן היום ההוא גבריה ויד הכהילות, על כל בני הגלות, ומאו ועד עתה פשטה מלכווע על כל העולם ולא נשאר לנרביה בכל ארץ מזרח ומערב, ולא שם ולא יתרון, מעדרינה ועד ארץ צבי ועד חרמנן, ומהמדבר הגדול והלבנן עד הים האחרון, כי אם קלקט מן העמירות, שנים שלשה גרגירים בראש אמר.

אמר המגיד: על זה היה דוח לבנו, וגדל עצבנו, ונמס רוחנו בקרבנו. על הר הנדרה ששם נתיכו, שועלם הלו בו. השבינו ה' אליך ונשבה ושבר מלכות הצלות השדרה, והצמיה קון לרבה התהומה, במווערד תשיע יהודת.

וחוכיות, תפלל החדרה על החטאיהם וידרוש כל אחד מחד טענות ותחכליות, יותרו על כל עליות. או ייעדו הגוף והנפשם למשפט אליהם, ועוד האלהים במא דבר שניים, וכל אחד מהם יגור טענתו והשופט ישבוט בינויהם:

ווען הנפש וואמר לנו:

אויך לך הגוּג הנגעַי כי אתה מהריב עולם, ואונך מן האל נבלט. אתה עוללה לי הונן הוֹת, כי בשך הצער הגדייל הזה. כי בכל יום הייתה מורה חטא ובירה, וחגדל המדרורה, [ברוע מתחשבותך], ורוב תעובותך, ולא היה לך' וניןיך, כי אם לחור אהרי עיניך. ולהמתיק לשונך, ולמלאות בטנק: ולהתעטך בעניניך, ותוונתך, וכל מתחשבותך להטעני בטעות: וופש, ולמכרנו למות בלוי חפש.

ווען הנפש וואמר לנו:

הוֹי הנפש החוטאת הלא את במוחשבותיך הגעטעני, ובצעותיך משבתני, אהה בתוי הכרע' הכרעטען. כי אין בירוי רעה ופשע, ואיך אוכל לעשות חטא ופשע.ليلו אשר עוררני, ובחבלי שוא משבתני. כי את היה קישורת לבי בחבריך, ומושכת גוּפי בעבות שקריך, ומעוררת אותו במק אמריך, ואני אבואה אהרייך, ומלאתי את דרכיך.

אברה הנפש:

אפי היהתי עלווה, יושבת במלבות ראשונה, והתיית כינotta בחיק אלהי מקנטה, ועל שלתנו מרגנט. יודרהי ממועלות כבוחות, וגפרדיי מבני האלים. ובאיי אליך להחיותך, להטברך באחריך. אתה העברתני בחטאיך, והווגעתני בעוניותך,

שער שלשה עשר

וכוח הנפש עם הגוף והשבל, מי משלשתם הנובל.

נאם חימן האורתו: ויהי כי ארכו לי ימי המשובה, נבספה נשפי לשוב לדרך התשובה. אולי אברר לב', מסיג מחשבי, ואטהר נשפי, מדמי בחשי, וארחץ רעוני, מטמאת ודוני. ויהיו היום ואני עם חבר הקני יושב, והייתי בענייני העולמים חזשב. וואמר לי עליה בלבבי לעוזוב אלוי הארץות ולשוב לארצי, ואל מהו החפי, ועתה שאל מהו אתן לך בטרם אלך מעמד, אמרתי לך שאלה אחת אני שואל מעמדך, ודורש ממך. שעה זווב [לי] מהחמותך מוכרת, תשימנה לרائي עשוות, ותהייה לך לכבוד ולחתפראת. ותלמודיך מושל ממושל עבדות אליהם, לצאת בו ממחשבים לנוגדים. תזרעני מוד הגוף והנפשם ועניניהם, וכי קיבל הענש מהם. אם יקלחוו שנייהם, אם יתלקחו בוניהם, אמר לי הדתבך לשאול, ואדע כי אין וולטי לאawl, והגני מגיד לך דרך הכמה, מענני הגוף והנפשם, אשר נודע לכלנו, ואבorthינו פטרו לנו. אמרתי לו ספחה נא לי אמרך הנגידות, ועתיך החמיכה, ותהי משבריך שלמה. אמר יודע חרע כי ביום מעמד הדין בישפטו הפסרים, לחקור מעשי הרשעים והישראלים, ויתקרו על הצדקות והשניות, וישקלו העברות

שער שלשה עשר

ומשכני בחבל חותוען, להבל' שעשוין. להעדר באכילה
ושתיה, ולהעתג עט כל צורה יפה-פייה. ואככל מני מעדנים,
וללבוש בגדי עדנים, ולחוות בגדייך לבנים, וגופך מעדן
בשמניות, וכזה לו ולבדים הלביכים או לשמנים. ומאין לנפש
ונה ונקייה, אכילה ושתיה, או לחבק צורה יפה-פייה. הלא כל
אללה הבהירנו בד' גבון יונברן, ובו לא יונגןו.

אברה חנוך אל הנכס:

לא בן הדרב רך אני הייתיaban domah, קשלה^ב באדרמה;
עד ורדת מן השמים, והעומדתני על רגליים, ופקחת לי לראות
עינים, וחננת לי למשיח דודים, ולא כל לשון ושנים, ולדבר
שפטים. ומה לי לבאלת התעונוגות בהיותי, לויל' מהות ותבה
לקראתי. ותחלש הנפש לדבריו, ולא מצאה מענה על דבריו,
ובראות השכל כי הנפש נבילה, ומכתה ביד היצר נחלה. זగר
עליה הגנו רב דברים, ועל האמת הגבר השקדים. אז
התעורר השכל ויאמר לנפש: עורי נפש ברה, מכבד אל גורה,
ובמאטו הגנו עצורה. והשמריו מן היצר הרע, אשר בך פרועות
פער, וכארוי שכבר.لنן התהורי מטמארך, והגקי מטפוך
גוזתק. ושיתו לך לעמלה, ולונזה הכבור והחלה, אשר היה
אותליך בחהלה,

וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִהוָה:

לבשו יתירה עז ואל אל בוגי
עופי בינה אף בצל' קני
אם את ערפה מפטה ישר והמ
אל ברתמי דרש ועם החלוני.

אומרה הנפש לשכל :

ואיך יוכל לחמלט מנבלו, ולשבור עליו. מי שנפל ביד אדונם קשה, וטבע במציאות ים ואון לו מושה, הימר לימייניו, בנהש ישבני, והגופ בעבותות ימושבני, ואני בתוכם יהירה גולמורה, ובמאטרם לבדורה, זה גושך וזה מושך, אויה לי כי גורתי משן .

ותשא משלח ותאסר :

מִתְּבוֹלֵלֶל גָּלְגָּלֶל יָקָר גָּלִילִי
בְּבָבָר תְּשִׁיבָם אֲחָלָי גַּטְּמִילִי .
וַיְשַׁלְּחָנִי פָּגָלְלִי פָּעָלָה
לְגַזְעָה וְתוֹכוֹ בֵּית וּבּוֹלְגִּיטִּי .
אֲחָתָמוֹל בְּחִיק אֲזִיר בְּעַלְפָה צַוְּתָה
סְתַּרְבָּקָה מְשֻׁתְּקָשָׁה קִיטִּי .
אַחֲרָה קִיטִּי כְּבָתָה לְחָאָרָשׁ .
אוֹתִי וְגַנּוּתִי טָמָא לְאַוְשָׁגִיטִי .
וְנַבְעָלָה אוֹתִי בְּטַמְאָה וּמִרְ
לְבָרִי וְנוֹגָנוֹ יָם גָּלָל קָרְנוֹתִי .
אַלְדָּעַלִי בְּרַכְבָּיו גָּכָל יָם רְכָבּוֹת
בְּנִים וְפְּחַחַתִּי גָּסָם רְבִיטִי .
אֲזָתְּחִיל לְפָרוֹד אֲתַבְּיִהְתָּהָה וְדַרְ
לְאַשְׁׁזָן גַּעַלְיוֹ יָם גָּלָל בְּבִיטִי .
לְבָבִי לְפָרוֹדוֹ חַפְלָיל וְתַמְתָּה
עַד כְּפָבּוֹל הַאֲקָבָה חַלְתִּי .
לְאַיְלָלְוָה הַרְיִים קְבּוֹל קְשָׁקוֹ גַּזְלִי .
אוֹמְקָשָׂא אֲזִתִּי גַּלְאָלְאַתִּי .

הַקְּנָעֵרִי בְּלָה גַּעַנְהָ סְפָרָה
קְמִי שְׁכָנָה תְּצָאִי כְּפָרָה עַנְיִי .
עַד אַנְ בְּקָרְבִּי הַמְּלִי פְּסָפְלִי
וּבְאַחֲרֵי תְּאָנָה פְּרָגְנִי ,
פְּתָבְלִי עַל טָוב יָקְוָן בּוֹגָד וְהַוָּא
קְגָה מָאָר רְצִיעָן וּבּוֹ חַעֲנִי .
גְּבָשָׁתִי בְּאַדְךָ אֲשֶׁר הוּא בְּזַבְלָךְ
אַךְ עַם בְּגִי הַתְּפָ�ה וְתְּתָפָ�
שְׁוֹבִי אַסְרִיחָה לְאַלְבִּיךְ וְאַךְ
חַקְאָצָרִי לְשָׁוֹב וְאַלְעָנָנִי .
אָוְלִי בְּתוֹךְ מְתָבָה אַלְלִים פְּתָנִי
עַפְּיִתְחָה וְהַזְּקָדוֹשִׁ בְּמַפְנִי ,
אַוְרִי בְּמַרְפָּנִי וְאַיְכָה פְּקָה
אַפְּתָחוֹר עַזְוָנִי וְאַפְּתָה בְּזַחְנוֹןִ
אַפְּצָר לְתַפְלִיט וְזַעֲרִי רְוִיִּי
קְפִידִ בְּשָׁפָן עַל זְמִינִי שְׁזַפְנִי .
שְׁדִי בְּזָכְרִי רַב חֲסָלִים שְׁגַפְלִי
פְּנִי קָאָד אַבְזָאָשׁ וְאַזְפָּרָה אַנְיִי
אַשְׁפָּחָ אַנְיִ עַצְמִי וְאַפְּתָה שְׁזַבְרִי
אַשְׁפָּן גָּהָה סְקָדָה וְזַסְפָּה שְׁזָבְנִי .
בְּשָׁר אַדְרָן עַלְמָט לְגַפְשָׁ גַּעַנְהָ
עוֹרִי בְּגַהְרִי גַּבְגָּי הַתְּעַנְּיִן .
פִּי לֹא לְפַעַנְהָ אַגְּבָלָה חַפְרָה וּמָן
בְּקִ בְּעַבְרִי אַטְשָׁה וְלַעֲנִי .
עַת פְּקָרָאִי אַוְתִּי גָּעָרָה אַשְׁאָה
לְהָ כִּי אַנְיִ הָוָה הַפְּנִיפְרָ לְגַבְנִי .

לְפָהַז וִנְחַטֵּן בְּאַשָּׁה נִקְתָּה
 פֶּתַת אֲדֹנִיָּה וְלֹא גִּנְיָמִי,
 לְחוֹד אַבְרָהָם וְאַשְׁקָנָז בְּמַיִּם
 פְּנִים מַאֲרִים וְלֹא שְׁטִיחִי,
 לו יְנוּרָיִן עַגְמָיו גַּעֲמִי אַנוֹי
 תְּבֵל קְפָבוֹל תְּבֵבִי כְּפָתִי,
 אַכְפּוֹר קְבַת עַנְיִן כְּאַרְוֹת עַמְּקִי,
 גַּמְמָבְרִי מַיְמָבְרִי כְּלִימִי,
 אַבְבָּה בְּשָׂוִי הַקְשָׁמוֹת תְּקָרוֹת
 שֹׁוֹת גְּעַל אַל וְלֹא עַלְתִּי,
 כֵּל עֹוד בְּגַנְקָה אַשְׁפָּן אַנְיָה בְּנַחְשָׁבָה
 פְּתָח וְאַלְוָ אַצְּחָה קִיטִּי,
 סִימָן גְּרוּם קַפְיָה בְּמַוְיָּה וּמַ
 שְׁתָק אַלְעָן אַלְעָן בְּעֻזָּבְרִי לְאַיִתִי,
 עַל סְרָנִי בְּשָׁס בְּגַלְגָּלִי בְּבוֹל
 שְׁוֹשָׁן בְּגַנְגִּי אַתְּבָה רְעִיטִי,
 אַנְשָׁאָפָה גְּנַח בְּגַנְקָרִי זָאָרִי
 גַּמְמָבְדּוֹן מַר דְּרוֹן אַלְרִיטִי,
 הַנְּ בְּעַדוּ עַזְבָּלִי דְּרַכְיכִּים אַשְׁאָלָה
 וּנְעַלְיִי חַתְּבָות בְּעַדוּ צְפִיתִי,
 גַּא עַזְבָּלִי גְּנַךְ שָׁאוֹשָׁלָום לְדוֹר
 שְׁאַתְּבָה גְּנַפְשִׁי וְלֹא בְּלִיטִי,
 גַּא סְפָרִו אַלְיוֹ תְּשַׁקְתִּי תְּכִי
 לְקוֹזָת בְּמַטְמָי גְּנַעַמְוֹ אַמְּטִי,
 פְּנִים גְּלוּתִי מְאַכְלָל עַל שְׁלַחְנֹת
 טְבוֹב הַלָּא גְּפָשִׁי בְּצָזָם עֲגִינִי,

שער שלשה עשר

מיום אָשָׁר בּוֹתָה אַהֲבָה גְּנַגְנָעִי
 מִפְּנִים בְּכוֹתָה לְעַגָּה גְּנִוִי.
 גַּמְרָר לְחַבִּי צָהָר דְּבָשָׁ פְּלָתוֹ וְכָל
 בְּכָדוֹ לְבָדָה הַזָּהָר אַהֲבָה גְּנִוִי.
 הַכָּה שְׁפִי עַנְיִ בְּפָנָגָר בְּפָרְדוֹ
 עַד נְהָרָם קְשָׁקָר וְלֹא רְאִתִּי.
 אַתְּחָנִי תְּיוּתִי אָוֹ בְּסִיבָּל אַל כְּמָר
 דְּזָקָק בְּגָנוֹף אַפְלָה תְּלָא בְּחִתִּי.
 עַת אַפְרָה יְוָם דָּן לְאַרְעָז וְלֹלוֹ
 פְּנִים זְאַיָּה בְּפָמְעַל גְּשִׁיטִי.
 הַכָּה בְּעַיִן הַעֲבָרוֹת אַל וְרוֹי
 אַדְרָן שְׁפִי עַנְיִ לְאַלְלָא קְלִיטִי.
 גַּעַר בִּי יְשִׁיבָנִי לְאַפְרִיוֹן גַּעַר
 בְּלִתְקָשָׁות בְּצָלָו פְּאַשְׁר חִטִּיטִי.

וּמְן הַזָּר וְוָאָר לְנַפְשִׁי :

שְׁמַעַי גָּא זָאת עֲנִיה, אֲשֶׁר מִין אַנְחָות בּוֹתָה רְוִיתָ,
 דָּעַי כִּי חַלְדָּק בָּאָן, וְחוֹדָק יְסֻוף כְּהַרְוָעָן, וְמִשְׁמָן בְּשָׁרָק וְרוֹתָה,
 וּבְית אֲבָנִים יְתָהָה, וּבְרוֹגָע יְאַבְדָּח הַוְּדָרָק, וּוְשָׁבָר גָּאָונָךְ וְאַיְדָךְ
 לְכָן אַל חַמְרִי הַדּוֹתָךְ, בְּאַנְחָחָךְ, וְאַל תְּעוּבָה בְּעוֹלָם הַוָּה
 שְׁמַחְתָּךְ. כִּי אַחֲרֵי הַמְּתוֹת אַן שְׁמָהָה וְאַן מְרַגְעָה, וְאַין יְשִׁיבָה
 וְאַין נְסִיעָה, וּבְעוֹרָךְ בְּחִוִּים אַם הַשְּׁמָחוֹת תְּוּעֵילִי, וּלְעַשְׁוֹת
 תְּשִׁכְלִי, כִּי אַחֲרֵי מְוֹחָךְ לֹא תְּהִלֵּי, לְהַשֵּׁב אֲשֶׁר אַבְדָּת,
 וּלְהַוּטָב אֲשֶׁר הַרְעָתָה, וּעַתָּה עַוְמִי הַשְּׁבָל וְשָׁקְרָיו, כִּי לֹא יוּכָל
 לְקַיּוֹת לְךָ אֶת דָּבְרָיו .

וישא משלו ויאמר:
 גַּם־שֶׁ יָקְרָא אֵיךְ בְּשִׁבְלָךְ תְּבִטְחִי
 גַּלְעִילִי וְתַלְמָךְ מִזְפָּן אֶל־פִּשְׁכָּחִי.
 כִּי אֲתָהִי מָוֹתָךְ פָּאָסָס תְּהִי
 לֹא תִּשְׁמַמְתִּי נָסָר וְלֹא תִּמְגַנְתִּי.
 אַתָּה מַלְאָכָל בְּיִשְׁבָּב אֲתָהִי לְבָתוֹן, וְנוֹ
 אֲשֶׁר אֲתָהִי מִזְוֹחָל לְעַלְלָס לֹא תַּחֲיוּ.
 אַבְּנָן בְּעַזְבָּר בְּנוּיָה שָׂוְכָּת
 אוֹ תַּוְכְּלִי טָבָח לְעַלְלָה וְבָה אָז תִּשְׁפְּחִי.
 לְגַן בְּעַקְבָּן לִיקְוָן וְשָׂנָא אֶל תְּבִטְחִי.
 לְפִיה גָּנוֹת מִשְׁוּשׁ וְשָׁלָוחָה פְּקָדָרִי
 אֲזָה שְׁעָבָר נִגְנוֹן לְנִפְשָׁחָת תְּפִקְדִּי.
 תְּרָאָלִים הַפְּהָה בְּפְרִזְלָה תְּרָאָלִים
 וְגַלְיָה כָּלִי נִפְשָׁחָת עֲזָנָה תְּרָאָלִים.
 תְּפָלָה גָּנוֹת תְּעֻנָּגָן לְפִיה מִגְנָה
 סְפָעָנוֹג אֶל קְפָעָנוֹקִים תְּרָאָלִים.
 שְׁבָלָק נִתְגָּה תְּזַקְקָה פְּלָוָא תְּמָאָקָר
 לְבָנוֹ אֲגַנָּה סְעָרָה תְּחִפְחָתִי.
 שְׁקָמִי קְפָרָם מִגְנָתָה פְּצָאי
 גַּלְעִילִי קָאָד פְּרָס אֲשֶׁר תְּלִקְמִי.
 הַאֲלָל עַלְלִי כָּל נִקְרָאוֹתִים יְחִידָקִים
 טָמוֹן וְלִבְנוֹ בְּמַסְרִי תְּלִקְמִיקָתִי.
 פְּנָעַי וְתִּירָה מִפְּכִי קְלוֹחַ גִּנְךְ
 אֲשֶׁר מִגְנָשָׂא עַלְלִינְגָּלָה מִקְנִתי.

כִּי אַתְּ קָמוֹ בָּזְבָּב בְּתוֹךְ גּוֹפָךְ גִּעְתָּעַת
 מִזְמָקֵחַ תְּחִי בְּשָׁאָלָל לְכָל גִּעְתָּעַת
 אֲךָ אֲתָלִי צָאָתָךְ דָּעֵי בַּי לֹא לְעָד
 לְקָה יָמְרוֹ בָּזָאָי בְּתוֹךְ גּוֹפָךְ פְּלִיטִי.

אמֶר חַסְלָל לְגַטְשָׁ:

נְפָשׁ קְדוּשָׁה, בָּעֵל הַיָּצָר בְּבוֹשָׁה. אֶל יִסְתוּךְ שְׁקוּרָיו,
 וְאֶל יִכְחִזְוֹךְ [דָּבְרוֹ]. וְדוּעַי כִּי מַלְךָ בָּשָׁר וְדָם אֵם אִישׁ יִשְׁרָאֵל
 לֹא יִשְׁקָוֹת עַד יִגְמָלְחוּ וַיִּשְׁבַּת לוּ בְּמִשְׁעָהוּ. וְאֵם אָדָם אֲשֶׁר
 הוּא גּוֹשׁ רַמָּה, וּעַפְרָן מִן הַאֲדָמָה, יוֹכֵל לְהַשִּׁיבָן גָּמָל לְעַבְדוֹ,
 כִּל שְׁמָן בָּרוֹא הַכֵּל כִּי לֹא תַּקְרֵר יוֹדוֹ לְהַשִּׁיבָן גָּמָל תְּךָ. אֲחָרִי
 צָאָתָךְ מִגְוָפָךְ וְלְחַחְיוֹתָךְ, עַד תְּקַבֵּל שְׁכָר טָוב לְפָעַלְתָּךְ, יוֹשֵׁב
 תְּקוֹהָ לְאֲחָרִיתָךְ. אָמְרוּ הַנְּפָשׁ אִמְצָא חָן בְּעִינֵיכְן אֲדוֹנוֹי כִּי
 נְחַמְתִּי, וּבְדָבָרִי פָּרָן חַוְקָתָנִי, וּמִן הַצְּרָעָה הַצְּלָחָנִי וְחַלְמָנִי,
 וְעַתָּה יוֹדְעַתִּי בַּי יְשָׁרָתְךָ תְּרַחְמֵי הַאֲלָל לְהַשִּׁבָּנִי לְבָהָה הַאוֹר
 וְתְּהַלָּה, וְתִּמְדֵר יְשָׁרָתְךָ עַל אַלְהָנוֹנוֹ בַּי יְוָהָה לְסָלוֹת,
 אָמַר הַמְגִנִּיד: וּכְשָׁמַעַי דָּבָרִי חַבְרֵי הַקְּיָנוֹ הַשְׁתְּחוּוֹתִי אֶלְיוֹ,
 צְפָנִתִּי בְּלַבְיוֹ מְלִיאָה, וְגַעַם מְשָׁלוֹן, וְכָאָשָׁר לְצָה לְגַטְשׁוּ לְמִקְמוֹ,
 הַחַל לְשָׂרֵר בְּטוּבָה טָעָמוֹ.

וַיֹּאמֶר מִשְׁלָל וְיִאָמֶר:

אֲנִי חַבְרֵי אֲנִי תְּפִידָה גְּבוּזִים
 מוֹלְךָתִי בְּאַלְלוֹן צִעְנִינִים.
 אֲזֹעֲרָר תְּגִפְשָׁוֹת מִנְשָׁנוֹת
 בְּתוֹךְ הַתְּבִנָּה כְּמוֹ חַזִּים שְׁנִינִים.

שער ארבעה עשר

בסדר תפלה יקרה, לא ישקל בסוף מהורה.

נאם חימן זאורהוי: עברתי ביט לארץ עזה, אהורי יגיעה קשה וועה. ובאשר באתי גאותה, והחלהלבתי בנובותה, ראייתי בקצתה חימין ארטמן, מלא במלאת רגון. ובתווך החימין זקן, בפוי המליצות יתקן, ויאספיק פזורי התבוננות באסתוק ביצים مكان. ולפניהם תלמידים, במניין החכבותות לומדים. ואישמע אחד מהם אמר לו אם טוב בעניינו ייחבר לנו מפנינו רעניינו, ובדלאה הגינויו, חפה או חנה, היהת לנו למזרחה וצינה, ותבקע שעריו מעונה, ותגען לטאטא השבינה. ויען ויאמר לו: חט אונך ושמע שאליך אשר שאלת, וחפה לך אשר בקשת. ולא התעככ כי אם רגע כפי אשר העיר יישני וממיין, ונדרב אל טלע לשונו ונחן מימי.

יען ויאמר להם: שמעו אליו וזרפי צדק הנה לכת תפלה, היא פאר התחלת וגור הגדולה. [לו יתפלל] בה איש בגין דעתו, ישמע הבורא תפלו, ווاثת תחולתה: אני אדרן עלם, ובורא הבוואים כלם. מעון הנשימות, ווסוד העולמות. באתי להשתווות לניר כי אהיה האדון המוחיד, האחד ולא כל אחד. חטוב האמתי, הנעם הנצעתי, האור הפנומי. הוזהר הנראה לעין הרעיון, הכבור העליון. יסוד כל יסוד ומוד כל סוד, ועיקר כל עיקר, וועלת כל עלה, ומעון הנכואה, ומוציא האמונה, ומוטר הנבואה. מניע המראים מטהו, וממייע אליו המוואים

ונכיד אַפְּתָחָה שְׁעִירֵתְּשֻׁבָּה
לְגֹנוֹ צְדִיקָה וְבֶם שָׂמֵר אֲמָכִים.
אַחֲלָעַ בְּגִינָה פְּקוּדָא אַשְׁ
וְאַצְּלָלָה קְשָׁפָחָה קְמָרוֹזִים,
וְמַגְּאָרָה וְסְפָאָרָה יְסָפָן
קְמוֹנָשׁ אוֹ בָּמוֹ אֲזָדִים עַשְׁנִים,
לְאַתָּה אֲשֶׁר אָנוֹשׁ יְפָקָד רָנוֹן אַל
וַיְתַעֲזֵר בְּעַת אִישָׁם עַשְׁנִים,
וַיְשַׁקּוּרָה פְּלַבְּבוֹ חַטָּא וְאָנוֹן
וַיְפַעַע בָּו נְפָעָם גַּעֲנִים,
וְאָנוֹרָה בָּאוֹר סִים וְוַיְפַה
רְאֹתָה אָזָר יְאָרוֹר קְלִים בְּקִלִּים.

לבדך המגיבור עלי חסדו בטרם היהתי, המגדיל עלי טובו עד לא היהתי. ומומניטים קדרמוניים, ושנים כלוי נמנים. העלי עלי מהשבתו בטרם נמצאתוי, ופקרני בפקודתו ועוד לא נבראותי, וכרכני לטובה בטרם נקראיתי. וגור והוא בשם כבראה אוית בארך, וצזה על הגלגים וההגלגולו, ורבר אל כחوت יצירתי ונפעלו. וקראי אל החשימים מעל ואל הארץ מתחת. וההבר משניות נשמה עלונה, עם גופה שלפה, ובטרם בראי אצל רוחו הנדייה, ובחו הטובה, על אבותיו הקדורים והגיאו התופם החוא עד אבי ואמי. וצזה על האפס ונבקע, ואל האן ונركע. ומהכוו חזיאני, ומכל האפס המזיאני. ואצל עלי רוחו ונשנתו, והעינקי טובתו. ובכטן אמי הכנני, ולא זו עולם החזיאני. ונפח כי רוח חיים, והשקני מתחולות השדים, שמניט ממוקים, ונחן לי חן בעיני אבותיו לסקול הם כל נזק ולהיטיבם לו, ולשאת כל צער ולהרוחה לי. וכאשר גדרתי במעדרים, בכלנוו גדרני, ועל מי מנחות נחלני, ודרכ הטוב למני, וטורנו השבלוני, ואור העולם הבא בעין לב הראני. וכמהו ומגמים הלבתי שובב בדרך לבי ולא גמלני, והאריך אפו לחטאוי וביטורי אהבה יסני, וכמה פעמים שכחהו ולא שבחנו, ובכמה צרות נטנו ומכלם גאלני, ומה יוכל עבר נמאס במוני, ועצב נבזה ונקלה במותי, להשיך גמול בשבחוי הגרועים על אחת מלאלה הטובות הרבות.

יחי דzon ותחמיים מלפניך מעון הרץ, ומבחן האמת, להיטובי אשר בנית, ואל חקרו החסד אשר נטעת. וכאשר תחולות בן התמד חדרך עמי, עד אתך המעות ואישר המקלקל, ואברר טיג לבבי. ואთחר טמאת יהדותי, עד

מרשותו, הקרוב כפי רחקו, הרחוק כפי קרבו^(ה). הנמצא לעצמו, ואן לאחר עמו. [הఈים לא בחכמה נוטפת, הגיבור ולא בכח (בגבורות) נתינה, חייו ולא בחיות קינויים מבלעדו, המורה לנחיב אדק, המנגג לזרק היישר]. הנטהר מעוי הנשומות, העליונות, הנמציא לכל דבר ושלפ' זה, המושיב וטבתו נרבת בליך הובח, [חמחחדר וחסרו לא באונס רק באחבתה. הגיבור ולרב גנורוט, ימוחל בעלות המתהו, גנדוב ומרב נדבוח, תינדב לחותאים במחילתו, הבורא לא נברא], המציגא לכל נמציא, החליט ואן שולט בו, המשיג בלי מושג, העישת בלי שותף, הגדור בלי עוזר, המלך בלי יוזען, השופט וההוא בעל החוב, אלין אקרה האור העליון, הנשגב בחזרי חביבון, אשר אליו כונת כל מוחבן, והשיך כל נשך ותאות כל רעיון. ואשאלאן מנק עזותך, וקרבתך, במי הสด אשר בו נשגבנה, ובאיין מקום נצבת, ורתקת וקרבת. ובראת הכל מאין, ואחתנן אליך בכבוד אללהות הנצחיות, ובמצוותך התמודית, וגדרליך הפניות, הగאה השולמית. ובגבורותך הקיימת, ובאהורתך הנעלמת. לשגבני ולהלעני מושחת התאהווה, ולהחיאני מגלי ים הפשעה. ולעוזוני ברוח עליונה זכה וברה, ולאצני בעזה ישרה. ולאורוני בשכל הטהור והטווב בלי שמזה, ולקרשני בדרעה צלולה, ואשר מוווחך אצללה. ולוחקני בנפש יודעת ערך האמת ולהיות פרוי לביראי, ולא תהא לרוק יצירתי, ואל יצאן מן העולם באשר באתי, ערום מגבורי ישך, ועריה ממועל כשר. אנא האל הבוראי מאין והווציאי מאפס. אתה הוא ה'

(ה) כ' דולם וולס סוך קמלתק ואילרכ לת קייליס, וכעומן הוא קרכוב ללבגנו, אף שצואת רחוק, ולחוק מסקנתנו ה'עפ'ו' נאכו קרכוב.

תאות העולם הזה וטבותיו, והמתעדנים בתענוגותיו, והותשכים עבורה על ברול על צוארט וטורח דבריו לעניהם.

אנא מקור החיים ומעין הרazon, הי רצון מלפניך להציגני מאמנונתם הדرعا, וכוננת הסכללה והגראעה. והתח לבוי לראוחך, והבא ברועינו לפחד כוים דינך, ולוכור כל עת ענשך, לחיות ננד עני פחדך בוטפה כל יומם אשר אהיה, ושמע חפלתי בשווי אליך, ברוך אתה ה' שומע תפלה. יהו לרצון אמרוי פי והגון לבי לפניך ה' צורי וגואל.

ויאמר להם: והנה ואת תפלת אהורת יפה-פה, בתבל אין שנייה, ולא תבלה דומהה, להזק ענייה, ולתקף גנייה. ויען ויאמר: אלהי בשתי וככלמוני, ובזכרי אשר אשמי, יד לפה שמותי, ועל אלכחות עונתו אשר אלמתי, נתתי פני ארצה ונאלמתי. וועזוני עמו על שפט, כי היגר שאפס ושפם, ובכור הגנן שרוף ולא צרפט. מעיל הדרי קרע, ועלי כארוי ברע. דמי חללים לועט, וברשת התענוגים בועט. ובזונוי רביד עיי לגיא הונגער, וכבודו על צור הרבו חונר. ובני רשפו לרגעים יורדני, [ובאפס וד'] יורדני, ליב כללות ובהלות החומן שבוי מותקו כבורי, וורמי נמריו. ונפתח לבי בגאנז ופאו, ולא בן כי יילד יום ימיר ישיאו בגאו. ואט החומן לב אליו ישם באיזו, ברגע ישח וועל בן ייך להבו. ישח תבל באנתותיו, ומר שיחותיו, ושיקע גבעות להבו. יהי תבל בעבורי, וגלו תהומותיו. ערד בעק ואורים בזורות עולם בגבוי נחרותו, וגלו תהומותיו. [ונחרות חבש מוכבי, בזורות, והшиб עבותות וכות עזרות. ובחרות חיות אנתחו חנחתה, וירקשף, ובחרו ולוחבו צרכ מוכב], ואל תשים חלקי עם רוזפי עלינו גשפתה, ואשפתה עלתה רמהה, הערו ותקשו מעזיקי

אшибנה אליך נקיה, כאשר נתת בי, ועורי להליך נשוי מהשגבון, ולהציל יהודיו מענשך. ולמלת רוחי מגער דיןך, כי ויעתי כי כל טוב להורות החתאים, ולטהר בגיןך המטמאים. ולהשיב אלק הפושעים, ולמלוד ריכך למועים.

אנא אלהי כמה חפדים עס עברך עשית, כי לא באונס ובלא הכרה אוטו בראות, וגופי החיות, וגוי כירות, ונפשי קנות, ועצמי שווי, ולבי כאחל נשות, ובתוכנו אהל בנות וחנית, וגלמי ראיות, זורכי פנויות, ושטרם קראתך עניות, ואלו עמדו אלך אלפי שנים משתהזה, ומורה ומשבח ומhalb, לא יכולתי להשיב גמול המובה אשר גמלתני, אף כי עובתך והכטנו, והחטנו בשירותך לבעלי ולא יוראתך. והתעווי פני ולא בכלמוני, האלחתי בשירותך לבי ולא נתהומי, יודעת כי האמנתי, כי לו לא שאותה רחום וחנן לך אפס לרשעים, כדאי היהתי לעשotta כי שפטים על רוב החטאוי, ומוצע צדקותי, אבל אתה רצחה להאות יתרון מעשיך על מעשה בשל ודם. כי בשוחטא לפני המלך עברדו, יגמלחו ברישעיו ומרדו, וימגע ממנו הפסדו, אתה לא בן במעשיך, רק חיטב לרשעים ותגמול חסדר לחיביט, למען לא ישאר להם טענה, ואל יהי להם מתחון פה באחריתם, כי יודע אתה, כי אם תאריך אפרק לחוטא כל ימי חיותו, לא יברוח מירך במותו, רק בצעת נשמו לירך תשובתו, ואו תוכל לקחת נקמתך על רוע פעלתו,

יהי רצון מלפניך יסוד רצון ויעקר תומבן, להוות כונת כל מעשי אלקיך, וכל פעלתו לשםך, וכל חפצי לבוכך, וכל מהשבותי לך, וכל רעויו לטודך, וכל מעוניך בך. וכל תשוקתי אלקיך, וכל מבטחי אלקיך, וכל גודלו להבען לפנני, וכל הנאות להענות בעבורך, ואל תשים חלקי עם רוזפי

ונלו דמיות שתקה, וראש יגוניה מתקה, ומתרדי טרף זנקה, אך מה לעשות זיצרי הדימני, והשמנני עד התמימי. שמנני לו מפגע, ומחלתו לבבי מנגע ומוגע, וזרחה את אמד כל חמד לחברה, והתרעה את בעליך און קצשי אבראה, ונשיתיו אשר ברוחו שמים שפהה. ויקוד אנתוני בשבעו ירועני, וכחנה נחפה לפועה שפהה. במקורה שמי שפהה. ויקוד אנטוני עני, אשר לא נעלם במתהו ים עני, עד נמס צחית צר לזרמי עני, ותאכובו לבבי גאות עשינו. והסתבכו בגני יגוני פרחו וגנוני, והתאכובו לבבי גאות עשינו. ובלחבי צערת האנחות המותניות, ושלחת הנוגנות הקותחות. הנף עיני דלתי מרים, ויסכרו עינות תהומי. והגה ברכות הקשה, והפק ים ליבשה.

אגא אויר עולם החור תעלין, האר עיני שכלי, ממאל פסלי. והסר עולם מנגד עינך, ות עבר מסך החטא המבדיל ביןי וביןך, והפץ ענן זעםך, המסתור ממי פניך. אנה אללה, בטרם מדת בשעל, ממורי תחת ומעל, הנחתת ותעל, אורה ותעל, לשבי מעל. ושלחת מוור, לגנותה מוזר, אשר לא חובה ולא זור, אל לב אחר גוזר. ועל כן בך בטהותי, וכפי לך שטהותי, לפא החרט, ולקשר הרכט, ולהיאיר השמי באור חרט. אהה על ימי הרף, אשר היפכו ערף, ואחוי קזו בי ותרפו, נקטו בי ובצל חלפו, ומחלופותם אותי חלפו. וגדרוי עוני באורות קלנוו זכלנוו; ואחריו סלוני סולוני, זסלוני, ובגבלותם נבלוני, ומלהה ונכוןן שלבוני, ומדעת טבלוני. ובידם הרימה ריצוני ורצוינו, ובכערבת הגון הרצוני, ומברור שאון לא הרצוני, ובמיחוץ הקצוני, ובחרבה הקצוני, וקייזוני, עד שברוני, וברוני. והציג הנעה, אשר להבלוי העולם מרהאות, ובמען הסבלות מעונו חם ומזהאות, מתווע-

שרה, ושוטה עטיפ התאות לשכורה. החלומי יין תענוגים, ומונתיב ישר בסוגים ומוגים, ובתאות תלבג נעוים וגנים, הומם בזונות ונפשם יונם. גדור מלבגה העותם, וכשמור פיניכם העותם, ומן הנדרת הגינה לחוט שמתם ברוע תאותכם, בಗאות החדר תאותכם, ומאהבתם להיות החדר תאותכם. עורי נש חומו, והחפתוי מוסרי צוארך שכיה, בכור התאות אסורה, גולה וטורה. הלומת פזונות ומורה התאנני, ועל החטא קוגני, ושוטה דמעך ביט ועינך אני, ועל אהירותך אני (ה). בני הבינו והשכילו, העם אשר להר הגאה יעפילו, כי הום ירומו, מחדך לשאול ישחו וירומו, ואשל בחמת ינומו, במותם למעדן הדין יקומו. ועדיהם בדור מות בגבי מגנו ויין, ותקוף ירין, כמו רון הרין, לילון הרין, ולא יוועל להרין כל הרין. אללי לי כי עוני בלוי עדת ועדת. על נאות גולי ונצוא, על עליונותי וגנו (ב). ועל חבלו דה, ובני יגוני רגל ורדת. ה' מה אדם ותדרשו, ותמות ירעווהו, ושבתו בכל עת ירעווהו. ונפשו העמגה נוגה, ונשימות הנוכחה סוגה, ושידרו עיפם ומרפים, וגדרוי חלשים וגכים. ומארוי לא יגחו, ומורויא לא יגחו, וילדיו יום באדרו ופידו ינחו.

יהו רצון ורחמים מלפני מיעון הרצון, הפנימי והחיצון, לאזרוי ולעוזני, ולעדרוני ולטערני. ברוח נקיה וברה, בחריה במלאכחק מיהירה, ובאור אמתך מיהירה, ולגביה שחקיך, תרקייע [ולא תרגיע], עד היצר הרע תכנייע, ואולי גדרוי התאות אשר ירדפה [עד יגפה]. ותוקות מצוקות נתקה,

(ה) מל' ווינו ואכלנו (טעוה ג').

(ב) מפטג.

והאל יורה עד מוכי לראות פניו, ותמצא חן בעיניו, וכן יהי רצון אמן.
אכזר המגנו ואשאלאל על שלומו ועל שמו לאחד מתלמידיו,
למען לעמוד על פורו. וכשטעו מלוי, ויאמר אליו:
 אני חבל קמבר תקחלהות
 ובלבבי לבל קבכה קפלות;
 אטבר לקבלים מתקלהות
 ואנערזק לתפליים ביב תקלות;

תליך וסתוני החלקו (ה), ועמנוי מוחיקת, וגנגעוני מוזוקיו (כ), והתגעשו גלי מצוקיו, ורעשו כי מצוקיו, ובסוני ונטו חזי מעל אפיקיו, באורי נער, ואבויו ששוני גער. וגדודו מבצעיו שיחו יקצין, ושני תחו יקצין, וגול הומן מעלי מעתה הדרו, ויד נגעו להגעו על הדרו, צוקתו אפסונו, ובנהל גרפוני, ואבלוני וובלוני, ומיד יגוניו לא גאנזנו. ובכחן גאנזנו עד נבלו עלי אללי, וורך עלי פאלاكت שבלי נמבה ויעוף נטלאו ועליו על והף הומן שלוי לפיד, וההבער בקרבי קרבוי לפיד. וביעתוו נשוני ימושני, ובלוי טובה בשוני. لكن עווי נש החומה טרופה באניה, בנבכי ים אניה. למת הבלתי תבל יוטונך, ואל יטוחך וישחיתך, עד חיתוך. ומונון אריך, ולחיות טרכ לשניות כריך ובריך. אפגע לייצר סטוק שטוק, וככבוד הדמי הדימיך ודומיך. על כן למדיחך אשר ידיחך, חוי נצחך, על המרוורים, בקהל תמוריות. ומועל החצר שמי, ומוכרבו טמי, וסוטה רשע פשט, ועל עיר האמנה פשטי. אולט ישיריו רבסיה, ותרפא רטיטה, ותבנני הרוטיטה. ותעובי מוענות התאהה הנושבות, ותעובי טירות הצדקות החלבות, ואל התבטה בתבל אשר גווח משבלח, כסכה נופלת, ובאללה נבלת. ותבעוי יוק, ופתחו אוק, אשר יציק, עד כלוי רק יציק, ושובי עד סור היסוד, אשר בגין עלי יעמוד. כי שמו (ג) מקור, וריגינו מקור, וטליחתו מקור (ד).

(ה) חלקת ליטוי.

(כ) חילוי סמלוקים.

(ג) מהו? (מקום מיים?).

(ד) וולינו נקלחתו מקור?

שער חמישה עשר

**תפלת למשה איש האלים. הפותחת לכל אומרת
שער גבוזים.**

נאט היכן האורתוי: היה לי ביום נعروו עשר והון, וכמו
ואנו, עד עשרתי מצחאי אין. ויהי היום ראותו טוחרים, אל
 עבר הים עוברים. וארד עמהם, ונגזרתי אליהם. וכשהר
 בתרוק הים באנו, יד ה' נגעה בנו. ויהי טער גדור בום, ונשאו
 גליו דרכם. ואחריו צער גדור נמלטנו, וכל הוננו אל תוך הים
 הטלנו. ויצאתי מן הספינה דכא ואמלל, ערום שוליל. אתי
 יגון ותוגה, כמו יונה בעצאות ממעי הרגה. וככואי העירה אל
 ביתוי, באו זהובי לנחמת אותו. ובבעודי מתנדוד לעיני הרואיים,
 והנה חבר הקוני בא בתוך הבאים. יויש עצלי, ויבכה על
 אשר קרה לי, ואמר לי: אלו היה בורי הון מפרק לא צפנתינוו,
 ולך בלב טוב נחתתו. אך מאשר חלק לי האל אהליך לך,
 ומאשר נתן לי אתון לך. והנני מלמדך הפלת משה איש
 האלים, תפחה לך שעעי גבוזים, ותותית ישעך באורי גבוזים.
 ואם תקראנה בתם לבב ובכנים כפים, ערם וברק וצוחרים,
 יפתח ה' לך את אוצריו את השמיים, ויריק عليك ברכטו, ויעניק
 לך מטבחתו. אמרותי לו זאת גמחיי בעניי, ואת תהיה רפהתי

להלו, ויאמר החט אונך לשטוף פלאותיה, ולהבען גוראותיה.
 כי במויה לא חבר, בגעט מאמור וצחחות דבר.
 וווען ויאמר: צבאות שחקים וחילם, אשר מעולם, ישאו
 משאות שלומים, והסדר ורධומים, העניין הרחמן. יstor הנבואה,
 שדי ממלומדים. הוא תער הנגן, העניין הרחמן. יstor הנבואה
 וטור העונה והיראה. [האואר בהביי, וההוא המוחייר], אשר הטכינויו
 על שבחיי הנג�� ותיהיר, התחליד ותביהיר. הנסנה וסניינו עידיו,
 יומ סוף וירדן וארכנון מגדיי. מצרים תבע תחלתו, ולשון
 חיים תחוה פעלותוי, והיאר ויגלה אוטותיו, והר חורב פופת
 על גבוזותיו. [חלשותות קצרו, וכח לא עזרו, במדות נפש
 פנויות גליה פנימה. טרם אלחו בבטן יצדו, נכיא לגוים
 נתנהו]. וקרא אל השמיים ממועל ואל הארץ מתחת. יותי מהבהיר
 שניהם בראיה נוראה, ויצירתה נפלאה. הוא אדרונו המוציאינו
 מאפהלה לאורה, המנחלתנו קהה תורה. הקרוא דورو מעבודת
 הירב, [על בעבודת היוציא]; ממכח חהלויט, למיטב המעימים. מכל
 חדרה וחסיד בעלי ישר וכשרון, ואנשי צדק ויתרון. קיבלתו
 האחוריינט, מן הראושנים. קבלת [אמונה] נשאודה מכל דור
 ברוריו, ומכל זמן ישורי. עד הגעה אל ההרש הטעוב אשר
 חמימותו, וציוו המור אשר צפנו. והרהורבה לו ארץ מושבה,
 ונחנה לו בראש מצביה. ונגלה מלשון הגבורה, על לשונו
 נפלאות התורה. שלח לבש ענות, ולופאות דלים. תורה
 נוכלים, והAIR השכבים. והעילה במחש ועלטה, והאמת
 נעדרת במפעול ובמבחן. עד עת בא דברו, ונגלה יקשו ואורו,
 ונראו בו פני העולם, והאמינו בגבורתו עמי כלם. [גגה עליינו
 זו הנבואה לך וזכה להור, ונאנצל מוגליל עלין זוהר על זהר], ועלטה
(אל הר סיינ ברענינו) [שםים בעוניות]. נקדים מכל שמיין ותחלת,

איש האלהים בנפש שוואפת, ועין דולפת, ורומה שוטפת, ולב מלא עצבים, וצלעות עמוסות סכאמובם. עין נרגה, כימנורנו. למפקח היישע והרוחמים, והתרמלת והנוחמים. כי עונינו נגרה. האבדילו בין חאל ובינויו, והטירו צלו אשר היה עליינו. והנה הרים באתי ברות ונבנעה, ונפש בלעינה שבעה. אולי צדקתוں הרים באתי ברות ונבנעה. עלי טوب ילוין כי דודעתי כי ההרים אשר הקדמת באין חיים. עלי טוב ילוין כי דודעתי כי הנפדו. לנו אשר בחיתם עם האלהים גאנטו, במותם לא נפדו. לנו בשולי בבודוק אחותיק כי יומתני, ולא אשלחן כי אם ברכתני. וחלין בעדי טובה, כי מטה למדרו חטידי עליון להליאן טובה, על בעדי חובה. אנא צידיך ימוד עולט, תיקר נא גPsi בעיניך, להעלותי בעתורך מטוקשי, והוועאה ממינגר נפשי. לנוין ח' אלהיך, ולקדוש ישואל כי פארך.

ושא משלא :

שלוט לך הצעיר ב글ר עליון,
גפלש צויזה עז פרום קביין.
ינצער בפונקלך לשון נפער
ויתחרו מלך ותעלין.
עת קלבו מיטוי ישעטה
וتبקעו פליג בתרז איזין.
פליין זכונך פערנו נס
גפלש אַשְׁר פָּקָה בְּגָל עַלְיוֹן.
עד גראטה אַתְּ יְשִׁעָת אל
וְשָׂאָב אַלְּזָאת שְׁבָות אַיִן.

ופרס עלות המלכים הם העולים תחילה, לתור לו מהלכים בין המלכים המהווים. סביב בסא האל ותפארתו, ווהתיצב בהר חמד אליהו לשבתו, וילך הילך ועלה וענני הכבוד על כבוס ישאוחז, ורבבות קרש וקופוז. וקול קזרא לפניו פתחו שעריהם, ויבא בהיר הבהירות, ובדור מברורות. זה האוש אשר יוצרו בחרו, איש אשר המלך חפץ ביקרו. ובכאו קמו לפניו אראלוי מעוניים, ואמריו לו שלות בואר קריש עלינוים, ודבר עט לאימת מצעריהם, וחמדיו הפויות להחוך עפרותיהם, והקביל פנוי האל בפניהם ורח עליהם. זו העונה, ואור החנויות הנהו. וראה כל טור געלט בעינים. על דבר חטא לא נפקחו, ואון לא התבוננו ולא השגיוו. ולכך מבחר המתנות, ומיטב המנות. ביריות לא דבק מום בהם, רק עסקו קדרושה עטקהות, ורבו עט האל פה אל פה לא נמצא בו לשון רמיה, ובשפה ברורה וגנוקה, ויוד ובידיו תשורה יקרה מראות וגביש, ושוי נכבד אשר לא עלה על לב איש. הם לוחות הบรיות ממחזב בכדור גורלות, ועליהם אמרותה ה' מהירות, לפקוח עינים עותות. הוא אדרון כל העולם אדרונו, הנונן יראת אליהם פנינו, המחבר בין השבינה ובינויו. והמננו לאות פנו אליהם חיים, המאלינו בגין עין פרי עין החיטים, אשר אמרנו בצלוי נהיה בוגדים. והם גופו הפתhor מת, הגלי לעין הרעיון ונפשו געלמת. המכבר מפי יוצר גבוחים, הוא אדרונו ואדרון כל נברא משה איש האלהים. שלוט על עפר מנחותו, ועל האדמה המקדשת בגנותו, ועל בסא הבכור הצוריה תחתו נשמותו, מאת עבדו בן אמותו, המאמין בו ובחורתו ובנבאותו. קראתי אליך משה

שער ששה עשר

בזכות שבעה משוררים, מי יתבר שירים וקריט.

נאם חימן האורחוי: בתרום רגבי הנדרורים בחברות היידריטים רבקו, ועפרות החברת לМОזקץ הפרידה חזקן, ועוד לא העליצות בכחו הרמי נמקו, ובגנות התקווה גומי החברת לא התפרקן, ומנהרו שלוחה בפומת נתקון, ומכליו אל כלו לא הורקו, חייתי על שמרי שוקט, ושושני ששונות בגני תענוגים לוטק, עד הינאיו חתלאות המニアות, והפאנוי בכל פאות, ההוות המפאות. ומשנת ררגועי הקינינו, והציקנו, ואלצנו לשוט מציעי, מסעי, ומרגועי, גודי ונoui, ובחשך הפרוד רפרדי יצועי, ותהיינה מעונות השישנות, אותו מקיאות, מבותה טלאות, לארי תשואות, ורבען דאות וקאות. והתקרכו ברום הכבבות, ומתחום הלבבות, עבות זבות, בלי אכבות, יפעת אורי מעובות, ושפעת גיל, מדריבות, ולהיו ברישות צרובות, בהפט גורי הלבבות. הקופאות להחיק פNINGיהם, על פNINGיהם. מחריטו הראות, ובגנות המכחות השואבות, מי דמעות, מפליעי הצלעות. השיבו נגב החלוי אפיקים, והוורו חלוצי שלומי אשר מגניהם אפיקים, בין השIRONIN והדבקים. ולשפטך ורמייהם פרץ גחל מעם גור, על ידותו ועל גורתינו גור, ומגען האהבה לגיא,

אמר המגיד: וכשמעי זאת התפללה, בחורתיה מכל קין וסגה. ולמדתי אותה על פה, ומיצאתיה למכבי מרפא, כי הברוא שמע בה שועתי, והוישיב מראשתי אחורי. ופקدني בחילחו, ומלא ידי משפעת ברכתו. ועל כן נודה לשם כבשו, כי לעולם חסרו.

הונן. וזה גדור המבל והשבר, שבר לפניו השבר. ותיל היגול מבלע, וחול צבא העניות מטלע. באש פלרות שעשו מנידות, גnil ריעוני צדרכות, יוביאוו במצורות, לירות עליון ודאות. וכייה גם חם גולן מפעפי זומי דלא, והכברנו פلد מקום דלא, ודברים אורבטים הירוני והגירוני, ועל עווילים ורטמי וינגורי, ובעוות בלחות יערכוני, ונחר מפהה האנחות מאשר התיכוני. ובאשר נגלי מעלי מפרשי התלאות, העוכדות במראות הבזבזות, ושעוז כל גוללה המהממות, אשר על שמורת קפואת. ונפקחו עיני השלהה, בסור עליהם עני ההוראה. והחביא האמן כל עומו, והשיקט רעמו, והמתיק טעם. והוא היה והוא יושב עט טגלת גחלת מליצית, ושואק ריח אבקת להקת משכילים גמריצים, ושואב שפעת יפהה מבנים עעריצים. ביד שבלם נתיבות הנדריות וטלל, ולבבות בלקחים לקחו וישלו, ולמאותות אמרותם שניים המזלות בספר גבלו. ולכל שאגותם שני כפרי ליישים, מאמר נתעו, ומורי דעתות באין המשוגות תען. ועל פיהם צמודות החמדות. ופזרות החזרות יותעו, וՓחי זהב המלות המפלאות בכלם רקע. וככל ידי אמונה ותכוונה מניפיט, ופזרות דלות הפתיות מניפיט, ועינוי ריעוני הלב סעיפיט, ובאשנבי מסובין נבוי המדע משקיפים ומתקיפיט. והיה בתוכם אוֹר הבקע, היגערץ החוק, זהב המזוקק, אשר בלבו כל חק מחקק, מרביין שביס חענק בענינו, ומפליל הענק בענינו, וליקת מן המליציות הלייזות, ומן המלות המכשפות, מהבהב הנעם משבצאות, נר ההוראים, נר הטעים, גיבור חרעים, אביר הרים. וחיד המליציות ואין שני, גור בתכונות אין מניא, הוא חבר החקוי, חברינו יחויד המליציות, ומפתחו אשונותיהם מוחפצלות, נומטפואזות ומתרוצצות. המעתיק הרכז

[ב] כי הורה ב"ג שלמה אלחרויו (חביבמוני)] 6

גבעות חוץ עזות גזרות שוחות ותגוזו, וגבעות גערות ועוגו. חטකשר פעדין תבוגות עזיות, חଘג מפיו יצא חמקר יארות ומקורות, זומחש מכבי נחרות עזירות, פעם פיזו פלאת אול אנשי החבורת, ובעל עזם וגבורת, יהו בשורת קשות, עומרם טבוקין, ללוקש ריביזו ושביבו, ולמלוח ניביו וגמביו, ולוגם נחשלי אמרו, וללקש שבלי נבוחות משוחות עמייריו, ולשאף מוקחות שיחות נחות מרות שפתו, ושופים ברק ממושך מוחדרו אמרתו, ורוחפים בניי לבותם מוקל מצחלה אברויו ודרחוו, וקושרים לצוארים קשי רצי זהב מלוחו. מטום אמרות מהירות השוקות, בכבר בור השבל ציקות, ובמעבה הטוחות טוחות ומזקוק. ומפני יתרבבו גאות עין המחשבות, ויתבלבו טערות המומתו הנשובות, וורומו מימי שמים ושתף גשימות עבות. וחרתית בסור מצولات ההגין לשאתם, וירופח חוג גבלגעל העליון לשעתם. וככל כפרי נפשיט, מתפורי ליישים, למלהמות מכותות חקוקים ונגשים. ויתנגןו למל ערפל שביב ל鞠ו, ותימרות רקו, ותקדשו למתחא אש מיקוד שיחו, אשר על מובה. ודוֹא למרום הריעונים התעלינויים, בכנפי רגנית, ובאגרת יירק והב העניים. להתייר ולהוועד במשכן הנפשיט עם אישים, להם לבות אישים, ובבות תרישים. ולהצידר במתחה הריעון הנכבר, עם אלומי מסכה, גלווי לבה, בחוג הקבבה, אשר ממש יגיה יו הנעם ולא מאובה, ותתלקת אש לחה בcli מוכבה. וקריצו מתמר המהשבות הבנויות התושיות, בצעירות יפה-פירות, בנויות לתפלות, ובעד אשנבי מחקר צפיפות, ובקרב קרב המדע זרועות נטוות, ייר עוזם תופפות ותוויות. וער כל איש מהם חוו המלצות מהדרי יצועו, ותטריה כדי

ויען שענו ואמר:

ברוחך מפי לשון ברך ירוצין
כמו פטיש לבב אסדים ימוציאן .
אבקע בו אַתְּנִילֵי הַפְּלִיצָות
ומלחם שרשנות תשריר אַקְצָן .
ואשכנע לשון אישים במתין
וראש ברוך עקדתון אַגְצָן .
ואישב פאלבל בלאעו בלאעו
עדוי נקיא אַשְׁר יונק ימוציאן .
אם ותקרכו צמים קלילות
כלא שרוי בשתקש שם ינוצין .
געת נער גדור גיבוי קרבנות
עוריך נשק לאט יונצא ונחצין .
ולא צאי לדופיו טר וגבעה .
ולא יעלן בשן סנה ובוצץ (6).
געת ניבו יבבר לרגעים
ובלטן סך בצעת יפהה נוצץ (7).

ויען השלישי ואמר:

קמי ישאנן בקבב חעדות
ווקבתה צור לשוני אש פקלות .
ולו בעזון מבקש מבאני עז
בצאר ברבו נוקבוש הפצדות .

- (6) סמולנ'ה, י"ד, ל' .
(7) אין מספר למליותיו, כסאות פולם יונק י"ז .

רבי זהורה ב"ר שלמה אלחריזו (תחיםונז)

דעו . והחל למלאות מטלותיהם לצוראי החושות מצלות , ולחייב
ואולמי מוסעד וمسئלות . והוא בהט שבעה בחורי חמד , ממבחן
הקבון והמלמד . משבחים נבוי יט השור ומשבוריו , ומשניות
בעדר אשגבוי מטהוריו . וזה על זה בשירו מתגאה ומשתאה ,
ובכונף רגנים להחן העליצות יראה , ואיש לאחיו יקרה לבה נא
ונתראה . וכל אחד מהם מתחPEAR כי הוא עולה תחהה , בגרט
מעלות התחהה . והתקבצנו וחווינו לפני אידית , ואברות ומורת ,
הוא חבר הקייני לשפטן עלודם , במלחת ומשליהם . ולדעתי
למי אישור הנבחר מהם , ולהזכיר בינויהם .

ויגש הרחאנו ואמר :

פוקוד השיר קלבי תיעזאטוו .
ויאולם פתקשומי מעינונוו .
הכוי שבלוי במו גלגל יטגב .
עלוי עלקם זאלפע געמאטוו .
ហבר קלי באאזרות בון גענחוו .
ונטקה אַש לבבי קוףאטוו .
ויסטי קברם השיב לאחור .
חולץ דען גלבוע שאנזטוו .
וירוש ברני גאנס וידוק .
ויפס לב פפיר מדערוטוו .
ומשפן בון אַש ניד אל פירש .
בתוכך קליטי זוקמי לאלאטוו .
ולו לשון גאטע יישן בקרקי
יבפה עין קאוויס לחהטומי .
וישטטס יט יצדר קורחה לאלו .
אלל בנטוי בנטה נוקבוביו .

כטולות לְבָבִי סְכֻלּוֹת מְרַבּוֹת,
אֲכָל גְּפַשׁוֹת בְּנֵי שְׁכָלָל קְשִׁיבוֹת,
זְקַשֵּׁר נֶבֶל לְשָׁנוֹי מְעַבְדּוֹת,
קְבוּנוֹת מְלָאוֹת מְבָלָקְנוֹנוֹת.

ויען המכושי ואמר :

גָּמָר הַשִּׁיר בְּרוּתָם פִּי אֲבָקָע
וְאַרְלָחָת גַּתְלִי בִּימָיו וְאַגְּבָעָה
וְאַחֲפָרָה מִתְּרַצְּזוֹת סָות מִפְּלִיצּוֹת
בְּחַותָּם מִשְׁרָשָׂות נִכְיָה בְּמַעַעַע
וְאַלְוִי יְנִכְרוֹ שִׁירִי עַלְיָה נַס
אָנוֹ יְוָבָשׁ, וְעַלְלָה אָשׁ וְתַשְׁקָעַ.
וְשִׁיר בְּלָתוֹ קָמָנוֹ בְּכָרָקְמָלָא
וּמְאַמְּרוֹי בְּגָדָר אַרְוָר קְבָקָעַ.
מְלָאִים חֹשְׁקִים אָתוֹן וְגַפְשָׁם
בְּשִׁיר גַּלְיָרִי גַּמְוָן פְּקָרָן וְתַמְעָעַ.
וְיוֹ מְלָיוֹ קָמָר נְשָׂחָה בְּרָגָל
וְבְּגָנוֹל אַתְּלוֹ נְגָעָן וְתַמְעָעַ.
וְגַבּוֹןִי קָרְבָּה הַתִּיאָהָרְבָּנוֹ
וְשָׁם אַתְּהָם לְעַיָּן שְׁפָטָן וְחַנְעָעַ.
וְתַהְרוֹ הַפְּלִיצּוֹת קָאַסְטוֹת
בְּעַת שְׁוֹרֵךְ דָּרוֹר הַעֲבָרִי וְתַקְעָעַ.

ויען המכושי ואמר :

לְשִׁירִי תְּגָפָן יָדוֹ נְנוֹפָה
וְתַהְלָלָל לְשַׁעַטְרָהוּ יְרוֹעָף.

גַּעַת צְפִינָה בְּנָקָרָב סְרָבוֹי מְאַזְרָה
צְפִינִי סְקָנִיבָר יְעַשְׂוֹת תְּרַדּוֹת,
בְּנָזָת דְּעַיְלָבָלָם מְלַשְׁבָּזָמִי
לְלַזְגָּן שְׁכָלָבָן וְבָנָן עַולָּזָוִידָהָת,
קְסִיתָה קָסָם וְגַבְזָקָם קְשָׁוֹתָה
בְּגַזְדָּעָל בְּגַנְפָּקָם פְּרוֹדוֹת,
הַתְּחַקְפָּה בְּכָנוֹן מְלַכְתָּבָא גָּן
קְבָנָאנוֹ לְלַפְתָּחִי בְּתִירּוֹת,
אַקְרָבִי בְּגַנְפָּה בְּרִוּתָה וְשִׁירָה
וְהַשְּׁיבָה בְּחַזְקָה לְפִי טְסָוּתָה,
לְמַבְרָבָה הַפְּלִיצּוֹת כְּגַפְזָוֹת
וְלְפִירָדָה הַתְּמִמוֹדָהָה הַצְּמוֹדָה.

ויען הרבבי ואמר :

לְזַבְרִי תְּנַדוֹ שְׁקָטָן לְכָבּוֹת
וְהַעַלְוָה תְּקַנְבָּים אֲשָׁר קְלָבוֹת,
בְּכַזְבִּיכָּם יְפִיצְיָן אֲשָׁר אַלְדוֹת
וְהַמְּמַרְרִי לְתַבְּבָתְנִכּוֹת,
וְלֹא פְּגָעָן בְּנָוֹת שְׁרִי בְּנָוֹת יְעַשָּׂה
עַזְבָּוֹת שֶׁשָּׁם בְּאָרוֹ אֲשָׁם אַרְנוֹת,
וְצַרְעָרִי צַבְּיָה בְּרָם עַבְרִי בְּרָמִי
וְיַוְהָה סְפְּרָבּוֹת הַפְּנִכּוֹת,
וְהַיְוָה הַאֲשָׁוֹם לְיִי בְּשָׁוָשָׁן
וְלֹשֶׁבֶר סְכִירִים בְּגַנְבּוֹת,
וְשַׁבְוָה הַבְּפִירִים לְיִאֲפִירִים
גְּנַמָּס לְבָבִי תְּעַבְרָהָת.

גבולי על בוכן הר מתקבנות
ונעד נס הפליגותה תואזרתי.
אני בטע פולח לב ספר לב
לזהות נפשות בטילים שזקאותי.
ולי' שירות בלא בקרע ייעופן
ונגידו בלא פה נראותי.

אמר המגדור: וכאשר החוקו בלחם, והזיקנו מליחם, אמר חבר הקני לחתם: דענו כי שיר כלכם שוה, וניבכם נהמוד ונאה,
יאור החשבים אם יגלה מעל פניו מסותה. אבל כלכם חלב המכמת
אתה ינקתם, ומחרורי טרף וודה וגתקתם. האחד מבכם ערי
מליצים ובלוט, והשני האדר וגלוט, והשלישי רקה תרייקם
והלוט, והרביעי ישיב באבניהם גיר אבניהם וחלוט, וה חמישי ובהיל
הלבבות בחקין ובחלוט, והששי משתחוו למלך אל עולם,
והשביעי נתן לו השיר ברתו שלום.
אמר המגדור יחרד לבו עליהם, ולא ידעתם על אייה
דבר אהמה בניהם, אם לנפלוות שיריהם, או למליצות חבר
הקני מורייהם, ונפרדיות מהם ולמי עטם,

בקשר גבריו מיפוי פלגי
ויהוא חוצה ענין צוואר איזופף.
בלי רגלי וממד קעטקים
ולשיטקים בלי קערע זעופף.
ישפח כל קשייך זעוף זעופף
ענין פוי יתעה הולך זעופף.
ולא ספר ימי זואה קאזרו
געת בו אישעל כי כבוד ותופף
ישפח דיל בפרט על לב יתופף.
לדרדים הא אינן אך לב קשאנין
באנף נישך במו שרעז עופף.
יתופף נתקר עליו אכל הוא
עלוי רבון זחשקל יתופף.

ווען השבעוי ואמר:

לשין בשיר תחנה מפעטלוי
ופי דעם יופר גאלזומי.
ליך על גליל שחק לטובב
תפמה אך מוחשובמי נושאוני
אני משבן ומקומות קאנינו
נד שבל תקשאר ללאטי.
אני פטוו וכטבל עז לקל בון
ואוילם קחמודות צובאותי.
אני קחט וילא גנטא לבל איש
אכל נישאות טבקטים מזיאזוי.

שער שבעה עשר

בוכות המין והמאמין, זה על שמאל זה על ימין.

נאם הימן האורי: היווי בומי געורי מתרפק על דלחוי חכמים ומשכילים, ושוקד על שערי המכינים והפלילים. ללקוט בדליך אמריהם, ולשאוב ממעדר חממי יושב עמם, ושמע מליהם. ויהי היום ואני במעדר הקני בראש קראיהם. יישאלו העם אמריהם, והיה חבר הקני בראש קראיהם. העמידים לבניו, והשאבות ממעניינו, על דבר הכויתם, הברויות, ואמנונת הרעה, הגרוועה.

אמר להם: דעו כי הכויתם בין הברויות, בשערן בין החירות, עם היהודים לא ימנו, עם הערלים לא יתכו, עם היושעאים לא יכנו. אבל הם ביריה בבני עצמה, נודיע לכל האמנות מסרונה ומומרה, ומה תשלל על ערדה גלמודה ואמתה. בענפ' בעלי תרש, ואילן בעלי שיש. נבאים סובלט ההזרוני, ונשים טובי העבר העמוני. ומלאך כל זה ייחיקו בתורתנו, ויתגאו בה עמנו, עברד מוחנהה על אדונינו בענות פנים, והם חשודים בגנבת תורהנו ומראים בגלויזדקם, והגנבה בתוך חיים. יחויקו בתורתנו, יוציאו הפעך פעולנו. וככלם בשבורים נכויטים, והולכי חשביט. תורותם גרוועה, ואמנונת

שער שבעה עשר

רעעה, וקהלהם מעיטה, וגאים לאלא איש מגיעים, כי הם חסרים גורעים, קלוטים ולא שרועים, מעש ורוועים.
אמורו לו: מהו他说 על הקריאות המינויים, אשר הם בדבריו רבותינו אינם מאמינים, אמר להם חס מגואלינו, יותר קרובים אלינו, רק לא יאמינו בדבריו פלילנו, וכן על פי שהוא ברם תורחנו, לא ימנו עם עדתנו. כי געבדו לחאותם בפרק, וטבו מחרן מן הרוך.

אמורו לו ואיך יתעלם מהם האמת, וכל מי שיש לו שביל יוכל להבדיל בין חיינו ובין המת. הלא יוציא כי התורה כמו טירה שנורה, ובחרורה כל אבן יקרה. ולשון החכמים במפתח לבא חרוריה, וללקות בדליךיה. ואם יאבד המפתח, יהויה הפחת טגרו ולא יפתח.
אמר להם: יכוו כל זה יובינו, אך לא יאמינו ולא אמר להם כי אבותיהם רצוי לעשות תורה תדרשת להם וחללו רת הקידושה. ותהי בתוכם האמת גדרת, ואמנונת חוללה ונשברת. אמרו: מה היא טענתם, על אמנונתם. אמר להם: יש להם טענות בזיות, ועל כספי שוא בנות, ובלם דחוית, אמרו לו: הלא היגיד לנו מקצת עינייהם. ותשמעו טענותיהם. אמר: דעו כי מימי קדם נקבעו מחותשי התורה, שני מינים, מקצתם קופרים בהחמי ישראל וקצתם מאמינים. אלו יחויקו בדבריו ורכותינו כמו רבינא ורב אשי, ואלו לא יאמינו בה ואמינו בה' ובמשה, כי קחו הפקוק ערום מבגדיו עדי, ויפשטו מעלייה בתנתן יפו, וכי שימשו האילן וישראל פרוי, ועננו המאמינים, ויאמרו אל המינויים: יש לתומוה על מי שיש לו דעת, ונפשו הרע והחטב יודעת, ואני אל האמת נכנעת. כי אין יאמין איש בתורת משה וממצוותה, אם לא יאמין בפירושי הלבותה,

אמר הפסון :

אני מאמין בדת משה לכהה
ולא אקזם דבר חזום נזקים.
ולא אשים לתקמיכם למן
אשר הפה דבר אל מתliquים.
ולא אשען בדה אל הפורה
לעתיק ביה וועיר בפוקים.
אייש גבוק בעז איר ווילוק
ולא ישית לבבו לענטים.

אמר המאמין :

שאל אנשי ומגיטים תקדוקים
תניש קסמה אשר אין לה פפרשים.
תלא ספרי רפואות גבוקו עד
בשבילים פרשום קבמי תרשים.
ויאלו ענפו אמת סתויקים
ימותון ברפואות קבוקים.
ובן בדעת קמול נייתה סטומה
ויאויה פלשו אבות קידושים.
למן כי בתוכה יש כללים
ותחתם עגוני מוצאות מוקשים.
ויטוקים בפירוש הקבוקים
קפרושים לחקאותך לרשות.
ויאלו בששו על פי פשטים
גנו חוטאים וכן בדעת פרושים.

ולולי התלמידו, היהת התורה באهل בל עמוד. ולולי המשנה,
גמור רית התהוויה ושנה. ולולי הגמרא, נסעו למדינה מוסקה
וחנו במרה. ולולי הפורים, באו תורה הספקות והשיבות.
ולולי החבושים אין ידע איש בדבריו תורה, להשם מדעה
או להזהר במצויה קלה או חמורה. אמרו המינים: המבלי אין
אליהם בישראל, כי נבקש מוחכמים עוזר ונואל, חלילה לנו
להלך בעבודה המכינית תורה צור בוראנן, אשר דהו הניחלו.
אבל נשמר דברו ומכתו, כאשר קבלנו ממש גביוו, ולא
חליפנו ולא גמינו, ולא נספיק עליו ולא נגרע ממנו. אבל
חכמים, שנו התורה בפירושה אשר פרשו להם. כי יצאו מן
המשת אל הדרש, וכן הדרש טבעו בים גורש, ופרש הפסוק
על דרך אשר לא פרש. אמרו להם המאמינים: גרים אתם
גרים, ועוד מתי אתם פושעים על שטי הסעפים, אחרי אשר
היכה הכהן וירעש הספיט. ועוד אמר יפתח לבכם בשקריו,
אם ה' האלים לכוי אחריו, ואם הכלל לכוי אחריו. ועתה יצאו
נא שני אנשים אחד מכם ואחד ממוני, וויכוחו בין שנינו, ואו
ירעד האמת בינוינו. ויאמרו כל העם טוב הדבר אשר דברת,
ויפה גורת. ויצאו שני אנשים אחד מני, ואחד מאמין. ויצאו
שניהם, ושתי השורות שומעים דבריהם.

ווען המאמין ויאמר:

כל איש אשר יאמין בדת משה לבד
ז'רב תקפים בחריו ובזהו.
ניתקה לאיש יאפר עני אעשה דבר
מלכי ואעבזר על דבר משגחן.

ולולי נתקבמים ביהה פה
במו ענורים בל מורה בטושים.

אמר רחנן:

דבר מושה קב'ר הוא ונלווי
וונצחו ר' כל משפט לוועות.
וילא אמר טהורם גם גילה
קסלנות ונהקה נק עניות.
ויאין צורה לפרש החקמים
ויהם פפסחים פלב בטושים.
ונעל גן החקמים פרשו ריק
ונפשוחם ברכביו שוא יגעות.

אמר רחנן:

בני אם גאנשך בדרת סמוקה
ויתו זלגב שטוויה היא ערובה.
קחה פסוק וצא אליו בגבור
עדי גערץ קרב בענרכה.
ויאשלך בעד דינו וחקו
ומשפטו ותרבו תרוככה.
ואם חובל לגלות את קתקאי
בלא פישעה ומלהו ורלה.
אגני אשוב לפעגה ואורה
ויאמר כי לך מאות מלכה,

אמר רחנן:

בעזרי מי אני מתיוק בנת אל
אנקתויה בעת מותי לבנים,
ילא אפָנָה לדרכו החקמים
ילא אפָט לפרש הפסחים.
אֲבָד אַעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂו אֲבָדִים
אֲשֶׁר שְׁבַנְנוּ בָּאַיּוֹן מְלָפִים.
אֲשֶׁר קָיו בְּפָנָם הַחֲקִים
ילא קָיו בְּדוֹרוֹתָם בְּאוֹזִים.
ילא חָפְאוּ וְלֹא חָמְרוּ דָּבָר אֶל
ומעשיםם לְאֶל קָיו בְּכוֹזִים.

אמר רחנן:

אֲבָדִיתָךְ אֲשֶׁר קָיו לְפָנָים
דבר אל שקרו אבות ובנים.
ונאם לא נבראו עפָט אֲזִים
הלא קָיו לְנוּם שֵׁם וְכָתִים.
וְקָיו הַבְּבָאים אוֹ בְּעֵם אֶל
לְהַרְוֹת מְשֻׁפְטִי אֶל כְּבָנִים.
ונעפה אָבָרוּ אֶלָּה וְאֶלָּה
וְתַקְיָם צוֹר מְקוֹם תְּגָנוֹנִים.

אמר רחנן:

לו החקמים לא ישנו רת
האל, אֲהוּ עַשְׂה בְּמִזְמָתָם,

אמר חכמי :

אממת כל החקלאיות הם יגעהים
ולוק האל מלוא שלל גרעינים.
ויברי הלאלנים הם שלמים
לכל משפט ולפקל גרעינים.
ואקבי הטענים הם פרוי בין
ושרשו בלב משפט נטענים.
ומטורה פארה פגנואה
ויאלם בתקופות לה קביעים.
ואבל כי אשר נמיר דברם
ומטמו הרים אחר ותניים.
אבל איך אמלוף דבני אבומי
זהם קיו מבני רת וויזעים.
ואם אעוזם אומנתם ואושוב
לזיבח, אעשה אותם רשותם.
אמר חכמי :

אבותיך אשר פעו תחלה
התהעה את בוטחים בוטלה.
רמק מכם ונא מכב אליהם
ונמק דרכך וחוור תלילה,
וישום לך לתקין הלאלנים
הכי לא נתקינו לך על גקלה.
וחתבונו במנות אל בקפה
אשר הגטיל לעם שפטם קגלה.

בק החליפו עניין חורה
על בן אני אוחז נתי חביבם.
הה אפרה : אש לא תבעו יום
שכת נחם רצטו קברותם.
ניבערו לאש ? מדריך נר
נולו כי השך לנירוסם.
על בן אני לא אחותא לאל
כל עת אש אמלוף אומנותם:

אמר המאמין :

אשר לו בעיון קהיר ומזהיר;
דבר אדק גען לב נראשו.
ובמצואו בתקופות ניב קבפל
לuib אחר, בינוי בנענו,
ולו עפדו בליל שבח אאל
תני עון ותאל ! נילשאו.
ומבר לא זרכנוו לבד כי
רוום שי' גנבר פעלנו.
כאיש עשה בחול מינשח ובטל
קבוא שבח ונשאר קמעשו.
וаш גראבן הכל דלקה בשכת
ושוואך בונה פה קמעשו?
ולגן שוב פרח עניי לרבך
או אוד בקבוקה תחלהו.

שער שמנה עשר

בידיעת השיר מאיין עליה וירדר
אם מבני ערבי או מבני ספרד.

נאם בימן האורייני: נסעהתי בעודי [גער] רך, מארען
חרוך, לעיר הקדרש אשר שם נר המלוכה נעדר, ואור שמנינה
דרך, וניחחררתי בה עם בתורי אל, וגנוועדעני שמה אל בני
ישראל. ויתו בקצת דיטומים, ואני יושב בקהל הרים, נכברים
ורומים, מוחברים מן השיר לישומים, ומפייצים מנהלי עניינו גשומים.
והיו מדבריות בענן השיר וסודותיו, לדעת איך נבנו מתחלה
יסודותתו, זמי הקייר ליהודיים מקוותוי, וההוריה להט פיאוותויו,
ויענו אנשים מהם ואמרמו הנה ירענו כלנו, ואבותינו ספרו לנו.
בי השיר בבני ערבי הנו נחלתם, מום הווותם על ארdemתם. אך
לא יודיעו מתי צלהה רוח השיריהם, על הערבים. ומי פתח להם
בתחלה שעורי, ובא בחדרוי, ללקוט בדליך ודריו. ומי בקע
פלגנו ואגפיהם,ומי מדר בשעלוי מומיהם, ובזרות חכן שמיהם.
אהדרבו לדבר כל איש לפיד רברבו, זה אומר בכחה וזה אומר בכבה.
ושם נקרא איש זקן וחכם, היה יושב בתוכם, ושומע מליהם,
ונודע ממראה עיניו כי הוא שומך ולועג עליהם. ובאשר נתנו
דבריהם ונשאו, ושותפו לבקש ולא מצאו. ויגען לאזאת מיט

ילולי טקטים איך פְּגִיבָּה
וְתַּבְּעֵ אֶם בְּשָׂרָה אֹז פְּסָלָה,
וְפְּקָחָה יְתִיה אֲרָכָה וְרַחֲבָה
וְקַוְפָּתָה וְתַּמְפָּתָה וְצָלָה,
וְאֶם פְּתַחָה רְבָגָעה אֹז סְמָוָה
וְאַיְלָה פְּגָעָה בְּשִׁבְטָת תִּיצְיָאות
וְנַעֲרָבָן וְשַׂעֲורָן תַּפְּסָלָה,
וְאַיְלָם בְּאַרְוָה בְּלִזְבָּחָה
וְפְּנַחֲרִי קַפְּגָה עַם גְּדוֹלָה,
וְלִבְנָן שֻׁבְבָּרָךְ אֹרְן וְתַּצְלָחָה
וְמַזְיָל נְפָשָׁק מְבֹור אַפְּלָה.

אמר המגיד: וכאשר הרבו הדברים, נודע האמתמן
השקרים, ונבדל החשך מן המאורים, וודעו הקראים כי דברי
גאנינו הם אור עולם, וכי הם בעין חיים והטועם פרדים ואבל
והי לעולם. וייחזרו לנצח ממוושים, להצלל ממות נפשם. וועוב
כל איש מנהג אבוי, האומר לאבוי ולאמו לא ראיינו. ואבלו
מפרי עץ הדעת להחיכום ריעוניהם, ומחקנה עינויים, והביאו
בעל האמת צואריםם, ועשיו זקניהם, שלום בינויהם.

הסבלות ויצלו, יוחתו האנשים להשיב אל היבשה ולא וכלו. אמר להם: חיו הבאים בנחל עלה ונגר, ושטרפ ועכר, נבוכים אתם בארץ כל' מעבר, ותגר עליהם המדבר. והשאלה אשר שאלתם הוא משתק רוחקה, ומני מ' עכוקה, ואון איש זולתי יורע טורה, ונוגע עד טורה.

אכזר המגנו: ובשםו העם ניבו, התקבצו כלם סביבו, לקדשו לדם שבינו, ולהריעך עליהם רבינו. ויאמר להם: דעו כי השיר הנפלא, אשר בפניהם קלא, הזה בחחה לבני ערב לנחל. והם חקו בו כל דרך, וקהלו במאזין צדק, והצבוחו על מכונו, והקימו משבנו, וערבו שלחנו, והאיכלו מנו. ובנו עליותינו, ופסנו ארמניתינו, הנה קרוינו ויעמידו דלתותינו: ולחם על משוררו תבל המעליה העלינה, וכי קראו אנשי העיר הם יענו ויעלו ראשונה. ואף על פי שיש גם בכל אומה משוררים, ומתפקידים במלאכת השירות. כל שירותים לנגד שיר ישמעלים לא לעור ולא להועיל, וכל מליחם הכל הם ואני בס מועל. כי אין השיר הגעים מבכטו, הערב נומקרו, כמשמעותו, וכשהר נבן מוצאו. כי אם לבני ערב לבדים, וכל הגנים כאן נגדם, גם בני עמו אחר גלותם מأدמתם, שכנו רבים מהם עם בני ערב בארץותם. וננהו לרבר בלשנות, ולהגות בהণיות, ובהתערבות עמם, למדו מלאת השיר מהם, כמו שנאמר יותעכו בגנים וילמדו מעישיהם. כי בעוד היו אבותינו שכנים בעור הקדרש, לא נודע להם שיר שkol בלשון קדרש. רק ספר אייב ומשלו וחולמים, הם פסוקים קדורים וקלים, יודמו להרוו שיר אבל אין להם חרוז ואונם שקלום. ובעבור כי קצת שבט יהודה לספר שרד, כמו שנאמר ונגולות ירושלים אשר בספר. וגבול ספר הדוא

בנגד אמצע השמיים מכון מיוישר, מתחת הקן השותה והוישר. כיبني בכל בקן השותה במורת, ובנו ספרד בטוקן השותה במעורב. ועל כן פשטו והקמו בשתי הנקודות האלה למשינהם, כי הם בשני צדי הגלגול ועמוריהם, אשר הבית נבון עליהם. ובשני המקומות האלה התפאר העולם והתגבר, שמי בתפות היה לו על שני קצחותיו ובחבר. כי היו מקרים בבל, המכמי תבל. והוא כמו כן בספרד, בעלי הכותות בכל הכמה ובצד השור מחבר ומפאר. ועל כן לשונם בצחוחו נשמר, ועמד טעם בו ורותו לא נמר. (ולחilo שיר) [ויהי לשין] בתקן אנשי ספרד מהנה, ובטרם יקראווה יונגה, מלכם יטע ועל פיהם יתנה.

ושא שלוי ואמר:

עת שתקפים משונת שיר תחפאו.
טכני ספרד בצעותו נצאה.
ובעת גני מורה שיר לא נצאו
תzon גני טקסטה התחפאו.

והי בשנת ארבעת אלפים ושבע מאות ל'יעירה, צלהה על בני ספרד במאה השבעית רוח עצה ונברלה, ושפחה ברורה. ואו החילו העברים, להרגיל לשונם בדרבי השירות. והתחלו יקורי המליציות את לבם להכער, והמושיאת הלהלה לעלות מן העיר. אך מליצתם בעת ההיא היהת גורעה, ולשונם בנחיב השיר צולעה. עד בוא המאה השמינית, ואו התעוורו לנגן על השמינות, והיבנו בית כמושפט וכתבנית, ומדדו את תכנית. בימיהם החת ורוח בספרד שם התהלה, בركיעת הגדולה. הוא הנשיא הגדול, ימי יצחק הספרדי בן חדריאן^(ה)

(ה) פין נבלנות נקבע טפל.

בשירדים, והואפתח דלתינו הטగידיות, לבני העברדים, ואנו ירדנו לשעריהם, אך על פי אשר מעש מושיוו כפרי עין הדר הנדרדים, ו Robbins קציטים ודרדרדים. והוא בדורנו משוררים רכבים, יהמו בקרים. אך שיריו עליה כלם, ונמשת למלך על קהלים. ובימי היה הגנור הגדול רבי שמואל הלוי ז"ל החושף במלאתה השיר ורוע רמה, והוציא לאור תעלומה. ובטסוף ימו נולד רבי שלמה הכהן (ה) אשר הניף בשמי השיר ולא בא בבשchan הוהו, ואחריו לא קם כבומו. כי כל המשוררים הבאים אחריו, רצוי למדוד משורייו. ולא השיגו אבן רגליו, לתפק משלו, וחוק מלוי. ואלו האריך ימים, חבר בטודות השיר פלאים עצומים. אך נקפת ורו באבו, ונחטאפו לחות הנערות בו. ובן השע ושעריט נרו בכבה, ועד השלשים לא בא. ובתוך המאה התשיעית אבדו המשוררים העת וק נושאנו חמדותם, ונאנפפו הם לעם ותו תחלותם, וגם כל הדור ההוא נאנספו אל אבותיהם. ויקם אחריהם דור המשוררים הנעמנים, ונקרואו זמנם זמן הנגנים, כי היה תדור כמו קציט ושם בישנים. וזהו דור המשוררים הנפלאים, הקוואים חבל גבאים. אשר היה מהם הילוי רבי יהודה, תור התורת ועדי התעדוה. ושאר משוריין דורו יהוה עליהם השלום. ואך על פי שלא הגיע אחד מהם בשינוי למלעות רבי שלמה, ולא השיג לתפק נאמו, ומתתק טעמו. אך היו להם מלים נפלאים, וחווים נוראים. ועל פיהם נראו נוראות השירים הערבים, אבל הם לקותים מפוי ברובים, או מלשון חרוזים גנובים, ותנח עליהם הרוח והמה בכתובים, ויתגנאו לא יטפו, ולשטו גנוראות שירם נדיבי עמים נאנפפו.

(ה) עיין ב��וף הקפפ בקינות למשך סליטין.

ינוח בכלל שרוי, כי הריך לכל שואלו ברכה עד בל' ר'ו. ובומו המו גלי החכמתו, וונגרשו מוסיפות גביש וראמות, ונעצרו נחלות בחחות, וככל נשפץ צמאנה, ויפחק אליהם את עיניה. וזרא באර מים מתקופים מצוף לשפטים, ותליך ומלא את החמתת מים. כי הנשיא ההוא החייה בטללי חסרי מתי הסבלות, ומישך בעקבות נדבותיו לבות בי הנגלות. והעבורי קול מי לה' אלוי, וכל מחשורי עלי, ויאספו אליו כל גאון וכל רב, מאריזות אודום וערב, וממורם וממערב. ויריך שלחן חסרי לפניהם, וענן הדרו עמוד עלייהם, ועמדו אש כבورو יאיר לעיניהם. ויתהבקזו אליו חכמי הדרו מאיריאת כאורי נגהו, לעזירן מערצת חכמה לפני דורש אליהם וימלאו אותם וזה אליהם. בחכמה בתבונה ובבדעת נסוכה, ובכל מלאכה. לחשוב מוחשבות, ולתחזק מן הלבבות, מוקרי להבות. וכן העת והיא פרצוי החכמתו בספר פרץ, ומאללה נפיצה כל הארץ. ומואן למור לחק רוגנים, וקדמו שרים אחר נוגנים. כי חסדו הרגינו לשון אלמים, ופתחו הלבבות הסתוםיט, עד חבירו לעלו שירים געימים, יאירון ככוכבי מרים, ואו נפקחו במלאתה השיר העניים, ונפתחו השמים, ונראו מראות אליהם. ובמיוחד פשטה החכמה בישראל, כי הוא היה מרודע מודע ונואל. ואחריו חומן ההוא, בהז חמות אשר נגעו, ונפלו העמורות אשר נבחנו, וימת הנושא וככל אחוי וככל הדור ההוא, ובאה המאה התשיעית ובזה נולד רבי יצחק בן כל פוזן (ה), אשר מלא בשינוי שאות ים צפפן. והוא עבר במערכת השיר ראשון, וננתן לו האל בקצת שיריו מענה לשון. והוא החל להיות גבור

(ה) עיין כהנות אנסוף ספל.

וישא פשׁול ואמר:

אֲצִילוֹת לְבָשׂוֹ בְּגַדֵּי חֶמְרוֹת
כְּשֶׁקָּוֹשׁ נַרְחָבָה בְּשֶׁבֶן תְּעֻזּוֹת
לְשִׁיטָם גַּבְּהָלוֹ אֲנֵשִׁי לְקַבּוֹת
לְעַטְהָה סַפְנוֹ בְּגַדֵּי תְּרֻרוֹת
וְקַשְׁרִי בָּנָן לְשָׁרָם הַעֲשֵׂירָה
וּבְלַבְּבָם אַדְנִים לוֹ גַּרְוֹת
וְקַסְמָה קַיִן גַּעַם קָאֵל בְּמִירִים
וּבָנָן דָּיוֹ מַלְיכִינְתָּם יְהִירֹות
וּפְתַח אֶל פָּה בְּבָוָה דְּבָרָה בָּט
בְּחִזּוֹן שִׁיר בְּפָרָאָה לֹא בְּתִירֹות.

ואחריו הדור הזה נסתמו מקורי השירים, בלשון העברים, ומיצת השיר שלח במשמנוח רוזן, גם נבייה לא מזו חווון, וכל הבאם אחריו הדור הזה לא הגיעו לחקר מקור השירים, והצבעו בארכות נשבריות, ומימיהם מרים, ומאהר אשר נאפק שלמה החושב על כסאו, ויגוע וימת אברחים נשאו, והודעה שר צבאי, ומשה נבאו, נסתם חון השיר ומוציאו, ונסתלק הבהיר הזה הוא וומראו, ולא יטף עיר מלך ה' להראה. כי לא קם מהחריות, מי יחבר בשיריהם, והנה אנחנו אלה פה היום מלקטים שבחת שבליהם, ומונכבים נחשלים, ווות ולילה נרעין במעגלייהם, וניגע ולא נגע אליהם. כי כל אחד ממוני יהגה ריק, ווחרב סכלות ריק, והריאנסים אכלו הסכלת, ועוזבו לנו הפסולת. וגם אמונה ואותוי קהלה מורה, אשר שם בבוד ה' זורה, וקהלה צרפת, ואשכני וריפת, וקהלות פרט, ומושך וחרום. וקהלה יון, השוננים בין דשון ועלון. כי אין חכמה אשר לא יירושה,

ואין מדה טובה אשר לא כבשהו, רק אדרמת השיר לרורה ראה ולא באוהה, ומלאכת חרוזים חשבו כי למדודה, וטבשו כי סבלוה, והשיר רוחק מהתם ולהם לא יקרב, ברוחה מורה ממערב, ונפשם מסובכת טיבב ארציו ומושבבו, אך לא תעבר בו, כי מנגד תראה את הארץ ישמה לא תבואו. ואם תשאלם יאמרו כי אין משוררים כהם, ואין שיר בשיריהם. אבל אין איש רואה מומו, ואין אדם רואה חובה לעצמו. כי יש לשור שבעה תנאים ובמה יערב יונעם, ויהיו דרכיו דרכיו נעם. ובכל מי שלא ישמר התנאים האלה יהיו שיורו למורם, וידמה לשכנתה המלא ותס המשם ונמס.

התנאי הראשון: ציריך למשורר לבור מבל סיג דבריו שירותיו, ולחותו כל מלה וורה ממלוטתו. פן ידמה למשורריין אשר ימולאו בשירום מלה וורה, עם מלה יקרה. ויתהרו יציטים, עם קוזים, ופנינים, עם אבננס, ודרים, עם דרדרים, ועל כן כל שירותם משוננות.

התנאי השני: ציריך למשורר לשומרו משקל השיר והגינויתו, ואל יוטיף ואל יגרע על משקל אמרתוין. פן יהיה כמשוריין דרונו אשר משקליו שירם שבווים, פעם חסרים, ופעם יתרים. ולא ישמו לב למשקל, ולא ידעו אם יכבד יקל. התנאי השלישי: ראיו למשורר להיות עניינו שיורו חזוקם, במועבה המליציות יזוקם. פן ידמה למשוריין שנער אשר עניינויהם צנומיים דקים, וממליצה תוכחה ריקם, ואין בס איש יולדת משכלו מים עמווקים, כי החבל נברת והדרי נקרו והימים נשפכו והבליט ריקם.

התנאי הרביעי: ציריך למשורר להיות שיורי קליט להבון,

חומרופוט מטהר חשיופום, ועל כן הן תמצאו שורי חמזרותם נחלקים, אלה החלקים. כי יש שר אשר בו הענן הלאשון ווועט בעני הכתלים, ולא בעני המשכילים, ולא בעני הבטלים. ושר אשר בו הענן השני יוטב בעני חמזרים, ולא בעני חמזרים. ושר אשר בו הענן השלישי חלישי יוטב בעני חמזרים, ולא בעני האחרים, והשר האופק שלושת העניינים הללו אין למעלה ממנה, כשר רבי יהודה הילוי ו"ל אשר בשלשת העניינים כי תמצא שריו פשוטים וחלקים, ורבים וחווקים, ערבים ומתחוקים. ושיר רבי שלמה הקטן יוטב בעני המשכילים, ולא בעני הכתלים. ושיר רבינו משה בן עזרא יוטב בעני חמזרים, יותר בן האחרים, בעבר מליצתו, ונעם מלאתו. [וראיתו במלילות המרובה אליות סמכות שני צדדים בספר, הצד الآخر הטע גלייה פרובינציא ולהם שירם עמוקים, וענינהם טובים וחווקים, אבל איןם בשיריו ספרדר ערבים ומתחוקים. וכן הצד השני ארונות ישמעאים, אשר במלכות המלך המורד יומח, ומפלתו מורה תצומה. ושם היו בטרם ומן השמד החמי עליים, במדות החכמתם כלם. רק מלאתה השיר חולשה ודקה, לא חזקה ולא מותקה, ולא ראוייה בהם שידם חזקה, במעטה השבל יצוקה, כי אם שיר החכם העlian, רבי יוסוף בר יהודה בר שם עוזן, כי מלאתה שירו נקייה וחותקה, ועל לב חקוקה]. ושווו לבדו קב' וגקי, ושורי זולתו מלא קיא. ולו המכחה היפה-פיה, הבניה לתלפייה, אשר תחתה גאנס טוביה בן זרכיה. הראה בה לשון נמרען, ועל פיה חונן השיר גפרץ, ולפנוי אש לשוינו לא יחרץ. למען הדעת אשר פלהה ה' ביןנו, ובין משורי ומנו, וווענים משורי לא ראוי במלילות מרוב, שיר יגעם ויעור. אבל שיר זולתו בחוי בעלו זיקת, כי אין בית אשר אין שם

וכל נוכחים למבחן. פן ידמה למשוררי צרפת אשר כל שייריהם מלאיםشبושים, זיגרים לפרש. פן ידמה למשורר שמו נטעות הדקדוק, התגנאי ה חמישוי: צרך יתחק בן ברוך ההורא אשר כל שייריו משביר, וכבתבן בלי בר. וכל מלוי ווים, ומיכיו מרים, עניינו משלב קרים. וגבורו חלושים, ואנשו נשים, וקדשו קבושים. זביברו מליאות טיעות, במלות ובאותות. יבושא בטללים המשבחים שוריין, והמוראים על נקלת צירין. והם לא ידעו אם ירנן, או יקונן, ואם הוא משורר, או המור גוער.

ה תגנאי ה חמישוי: צרך למשורר בהשלימו שיירתו לבל ימורה להרואתה, עד יברור אותה. ואל ישאיר חלהטה עליה, וטמאתה בשוליה, רק יעוכר ממנה כל החוליה, וסוי כל בדיליה. פן ידמה למשוררים הצללים אשר בטרם ישלמו השווה גילהה לפניו קהיל ועדיה, ומומומם בטומך חייל וילדה.

ה תגנאי ה חמישוי: צרך למשורר לבחרו משורותיו קצתה וישליך קצתה, ויבחר לו מן ההמשיט, שלשים, ושלעים, ומבערים, ואו תהיה שיירתו נקייה, בכלה יפה-פיה. ובתנאים האלה ההפארה החכמתה והדרעה, חזכה עמויזה שבצעה. ובאליה המדות היהת. מלאתה השיר לבני ספרד בכושא, והוחי להם לאשה, ומבלעריהם גוישת, והיתה עטם מקדישה וקורשה, ועם זולתם תללה וקורשת, ודע כי בני איש נחלקים לששלש חלקים, בת בטילם וכת משכילים, וכת משוררים פלילים. ועל כן צרך לכל משורר לעשות בשירו עניינות פשוטים וקלים, כדי שייטבו בעני הכתלים, וענינים וחוקם ותקף מליט, כדי שייטבו בעני המשכילים, והמלאכה נקייה, ומולצת יפה-פיה, כדי שתתטב בעני חמזרותם,

מת, וראייתו מבני צרפת הרים, מAIRIOT כוכבוי פורומים. ולבים בכל חכמה בית הגודל, ולא הניחו ללמד כל דבר קמן או גדול. אבל השיר אשר ייחבירו, הקשטי ואשמע לא בן ידררו, כי ענייהם בווים, ואיןם לשמעו ראים. ושוויהם קשים כברול, עמוסים מעוננות בשער עוזאל. ותורתיהם מלאים שבריש, והם מעוקים בשירים לעשות הדוש. ולא יבינם אדם כי אם בפירוש, ויש מהם מפרשים שרים והפירוש פריש. ועל כן שיוריהם זורות, ומישקלוותם שבורות. וכן קהלות יון כלם בעלי שלל והכלה, ודעת ומזהה, וישראל וקפה, וכל מדת נעימה. אבל שיוריהם מאותות, כבודות נאכן מעוטות.צען האישכל, אשר לא יצלח לכל. איז באלאן טרכ בלי פרח, ולא טעם ולא ריח. ולפעמים נמלט אחר מהם אשר האל שבלו יער, כגון שיורי מיבאל בן בלב מעיר תען, כי שיורי שקצת געס עליהם, בעבורו כי הילך מנעריו לפחד ולמרם מהם. רבוי משח בן אבטלוין, שיורי בין אנשי דרו עליון. ובעבדיו לארצות מורה ראייתו שם קהילות, עלויות במומות התהלהות, וחמדות להם כלולות. אבל כל שורם בחריש נשבר, או ברוח צח שפיט במודבר, לא לזרות ולא להבר. ורביהם מהם ידמו צאן אובודות, ריקום מהבונות ותעודות. יזריעו בשידיהם ולידים, אשר הם מאוטים בגנג עדים, ותלדן הצאן עקדדים נקדדים וברדים. ובעיר נא אמן ראייתו המבן אליעזר, ושיוו על ריק נער, ובאוור שוא נאור. ולפעמים נמצאו בשיריו קצת עניינים, טובים ונכונים. ומה נכרמו רחמי לשווים איש המגדירות ישתיתו הדרתם, ובפרק ורדן בס יענו אותם, וגם ראייתו את החלץ אשר מצרים לוחצים אותם. חזק משורי רבי אברהם הושם בדמותה כי קצת שיורי בצל השבל חמו, ונאם על חהר

התגוטטו, והנשאים הרה נסו. גם בדמשק ראייתו אנשים נכדים, ובבעל מרות טובות וחותמים, ולהם פעלים חמורים. רק השיר אשר ייחבירו מלאים חלאה, רוח טמאה ונגאלת ונוראה. ואלו ישילבו אותם לאככל לחווים, היו בעיניהם אסורים. ומבהיר משורוריהם יצחק בן ברוך הרופא וכל שיורי פחוים ורוקים, כי בקרים בוקרים. אבל הם ערבים לסכלים בגין המור, וויתבו דבריהם בעיני המור. יש בתם משורדים ונגנוו שיר רבי יהודה ורבי שלמה, ווישנו את טעמו. ווישתו משליכיהם, וויסיפו מלות ורותם בהם, וויפשטו בגדי רקמתם מהם, ווישימו הבגדים החזאים עליהם. וויחבירו עט בשמיות ראש, לענה יוש, ועם בדליך דוד, קוץ ודרדר. ווינגןו אותם בכית משתייהם, וויאמרו לסכלים כי הם שיריהם. ומשוררי דמשק איש מצרי ייחבר שירים אסורים לשמעו, והשומע אותם חייב לקרווע, בתאנים השוערים אשר לא תאלגה מושוע, לא ראייתו כהנה בכל ארץ מצרים לروع, והוא חושב בגאותו וגאונו, כי שלמה הקמן קטן מהכילד הצעירנו, ואברים כבד מאד בשיריו לנגד עצות לשונו, ומשה היה רועה צאננו. ויהודה לא כבל רועינו, וככל המשוררים הענקיים הם מהגבאים בעינוו, והוא האומר בשירתו, לגלהות בשתו, ושירתו כמו שורת שלמה ספרריי וכל דבר בעתו. וכי יtan ותשוב לספרדי נשטעו, ושלמה ישב על כסא מלכותו, עד ראה ענק שירתו, רוח טמאתו. כי היה מותו מרץין, וראו שופץין, זונבו מקצעין. ובוגלו משבתו, ועל פניו הפהכו, ובכית הטנופה השלבכו. גם ראייתו במושורי דמשק איש עברי, מכבה איש מצרי. והוא בן ברוך הרופא יצחק, אשר יorder השיר עמו לארץ מרחק, וויפול על פניו ווישחק, וויאמר שוק עשה לי אלהים וכל השומע לי יצחק.

כג נעריהם נתעבים יצחקו כי, ותעלולים יתעללו כי, וזה יצחק הנזכר הוא המתרף שיריו המצרי.

וין וויאר :

פנה אליו פאר רזגום ושרים
ונאל פקון אללי שירות אטלים.
חפוך קבר לשיזוקם וטבנעם.
ואם רבבו חצוב לךם קברים.

ואני תמה איך יחאוב הנקר בקר לאחים, ואין חבוש מהior עצמו מכית האסורים, ואיך לומר לו העתרה על אחיך דבריט, וראית מומו ומומייך ממרק נסתרים, ועלך אמרו חכמי ישראל תישרים, שלך אי אתה רואה אבל אתה רואה של אחרים, ובכבוד החזוב אתה לשיר המצרי קברים, הלא שירך מצוים מקברים. כי כלו ברמן באשפה, לא לעיר ולא להועל כי לבשת וגס להרפה. וראיתני בני צובה, יוכרם האל לטובה, כי אסתפו כל מודה טוביה, אבל השיר אשר ייחברו גפל בירוט בצפור במכם, וטבע בתוך בארות ממר, ובעת יגנוונו הוא יקונן הנה שלлом מר לי מך, ושם תהה בתהלה משוחרר ישמו רבי יוסוףBei צמח, והיו בו מודות טובות אבל שיור עצמה, בליך עשה קmach. וממשויריותם היה רבי שליח, لكم מלאכת השיר לכלה, וכל ימי היהה עמו בחולה ולא בעולה. והיא שיעתק בלבלה, כי ראתה כי גדול שלה והוא לא נתנה לו לאשה. ואחריו הוויקייתי באן אלקצ'יר הוא חז' ערב, ואל משכון ה' יקרב. והוא בעל מדרות השוקות, ומפעלות מתקנות, אבל שירו כשאר משוריין דורו לא סר מדרcum, ולא נתה ממוליכט, ווש משוריינים אהיליך במויה, וכל שיריהם רוח ותהו.

מהם חדשים ומהם ישנים, מהם חזנים ומהם דיננים. ואפס ותחו שיריהם, ניש מהם יתפארו בשיריו בן עבאים ואמרו כי לא קם אחריו מי יחבר שיר. ואלו יוסיר האלהים את לב האבן מהם, ופתחו עיני רועייהם. להכרי השיר העlian, המבהיל כל רענן, הכריו כי לא הכריו האמת, וידעו כי לא וידעו להבהיר בין החוי ובין חמת, ווואי בייר לבנה, היא אלרקה איש עולח במעלת השיר העlian, והוא מבערלי המשמורה הדאשונה, ופחו במלאת השיר פעור, והוא חמור גנער. ולא יCORD מן החכמה ולא יBIN, כי אם המסתפוא ותחנן. ולא למד מן התבונה והדעת, רק לשאת האוכף והפרדעת. ושיריו טוב בעינוי עדתו, ונחמוד לפני כל קחלתו, כי הבהמה והכלם, קריגלי הבערלים, ושם ברכות בן ישועה, והיה רך זועה הבין שמועה.

וילו אמריה :

קלילות הוא קתפרק שיר בצעאה
ויסצואה בפי נתשבר בLEFT,
ויבנינו בגלה את קלונן
וינזטו בשיין בחשפות.
אנאי הוא קשענבר בזבבות,
ואנטו לחברותה להרפה,
ויאספו לעילקם שאיניהם
ויתרפקם לאות לא נאנספת,
ויבגן עד עלי פטמות אבקוי
כליט בע עלי בית בפנט.

ובנביאי ארבל ראיית שערורה, כי איש ממשורדים לך
יציאות הענק אשר לרבי משה בן עוזא. וויחבר על כל יציאה

מציאות הרוויז שירה ערכה, כdamn באשפה דרכיה, ויצר אותו בהרט ועשה עגל מטבח. ונקרו שמו בן השבי. ומושורי מורה לעופות הדרה תבונה, או מי יתן לשכוי בינה, ומושורי מורה הקדמנס הרב שמיריה, וראש היישיבה וכוריה. היו שניהם בתלמידו גבורים וגברדים, ויראי שםם וחכרים, ואלו שיר לא חכיריו, השכליו ודבכם הסתיריו. אבל לקחו שמלת השיר ביחסיהם, ושימשו על שם שנייהם. ויהיו שנייהם ערומים לא ראו ופשעו סות המודר אשר לבשו, ויהיו שנייהם ערומים ולא התבושו. וראיתו משוררי בבל, אשר שם הוא גאנז חבל, כי כפי עולותם בתהומות, בן שלותם בתירות הכבאות. ושוויהם יקננו אוי לנו ני רמנינו, וכבלנו צaan תעינו, ועל מהרות בבל שם ישבענו גם בבלינו, ועל ערבים בתוכה בגורתוינו תלינו. ומבחור משוריהם רבי יצחק בר ישראל ראש היישיבה קצת שיריו חזקים וטובים, ורבבת חמוץ נשבר חשובים, לא מתחקים ולא ערבים. גם הוא חבר ספר מהבות, ובשיותו ואגרות, חולשות וקורות, באלו משלהן שניר גורות. ובכל עניינו גורעים, יורם תולעים. ואלו החריש והירוש, ומה לא היה בו ולא הבאיש. ואחריו רבי יצחק בן אלואני. והוא מאיד עשר אבל שיריו דל ועני. והוא קנה באלו והוביט היישבה וולתו ירכבנה, אשיה יארש ואיש אחר שכבנה. והוא מחבר שירים מנפצים בשחת בלי, ונחת הכלוי. ואט ישאל שואל אי זה חישר הנגמס למשיכים, ויאמר ה' הנה הוא נחבא אל הכלים. ובכל מושורי ערדינה הוים נדרחים, בחק הסכלות נדרמים, ומהם געריטים ועלמים, פרצו בשירים דברי חכמים, שעולים קפננס מחבלים כרומיים, ושמלת שרים מגוללה בדרמים. ורבי משה בר ששת החולץ שמה הארץינו הדrix ביני בך

השור, אולו ירפא מהם מכאוב וכל ציר, ולחתם ארוכה לא עלתה, וופאננו את בבל ולא לרפהתה.

ושנא שללו ואמר:

אמכת פַי כָּל בְּנֵי קָדוֹרָח גִּבְעָה
וּמִכְפֵּי קָזְפָּן גִּגְדָּס בְּמַזְדָּר,
וְכָל חֲכָרִי בְּנֵי אֶלְמָת גַּזְוָן
לְבָבָם לְתַפְעוֹתָה רַז וְחַרְדָּר,
וְכָל חַקְבָּה וּבְנֵי לְקָחוֹ לְבָשָׂם
וּמִשְׁרֵר עֲזָבוֹ לְבָנֵי פְּרָדָר.

אמר המגיד: וכשמעי פלאות אמורתיו, ונעם מלוחוי,
שהאלתו על שמו וארץ מולדתו,

ושׁוֹ� ואמר:

אֲנִי קָבֵר לְכָל פַי זְרָשָׁנִי
וְאַלְוִין צָעֲנָגִים גַּרְמָעָנִי.
וּבְקָבֵר בֵּין שְׁקָמִי כָּס שְׁלָמִי
וּשְׁקָמִי אָת לְשׂוֹנִי גְּלָשָׁנִי.

וכאשר שמעתי נאמו, הכרתי שמו, ובאתה לשאול
בשלומו. אבל היה נחפו ללכת, ונפרד מatoi ונפשי בעבות
אהבתנו גמשתת.

שער תשעה עשר

שבועה בחורי חמד טובה, מוחבחים אוו' מדרת
טובה.

ושא שלחו ואמר:

אממת פִּי קְנוּיוֹת אָזֶן גְּעֻלָּה
וְצָשְׂנִי אֲישׁ אָשֶׁר וְלֹךְ בְּרוּכָה;
וּפְדוּתָה תְּקַרְבָּן שְׁפָחוֹת
וְלֹעֲגָן תְּגִנּוֹת דָּיאָ בְּמַלְכָה,

אמר חבירו השלישי: נסכלת, באשר מלחת, כי אין מדרת
טובה ויקירה,案אמץ לב ונברורה. כי בה יכנען אדם כל אובייו,
ויזטיב לאוותבו. ויהיה לדגולים נחבר, ויריע אף יצירוח על
אויביו יתגבר. ועליה לבקש עדיו ויקראי לפניו סל' המסתלה.

ושא שלחו ואמר:

אָמַת אָזֶן לְאָנוֹשׁ מְקָה יְקָה
קְאָפָעַן לְבָבָעַן מְעַלְבָעַן עַמְבָרָעַן
בְּכִי בְּהַאֲנוֹשׁ וּבְכָבָשׁ מְשָׁאָר
יְוּלִיכָם בְּגָגָן לְקָבָנָה,

אמר הרביעי: תעית מן הרוך, ונעכדר אל הטכלות
בפרק. כי אין בכל הסודות מודה הנוגנה, כמו האמונה. כי בה
ירום אדם ראשו, ותויקר גפשו. ויהיה נכבד בעניין כל בשור
ודם, יומצא חן ושכל טוב בעניין אליהם ואדם.
[רבו החרה בע"ד: שלמה אלחורי (ההמוני)]⁷

נאם היכן האורחות: היותי באורך פחדו, עיר בלעם בננו
בעור. ובעוורי על יד נהר מטהלה תחת צללי הצמחים, וסבכי
הפרחים. ראייה שבעה בחורי חמד, מבחר הגמד. והם על
שפת הנהר יושבים, ובדרבי מיליות את לבם מיטיבם. ויען איש
מהם ויאמר: אוו' היא המדה טובה, אשר על כל המהמות אהובח,
ובעני אליהם ואדם חשובה. אמר אחד מהם: רועתי כי כל
המודות, הם חממות. אבל אין בכלם מהה נאות, כמו העונגה.
מי היא תכסה כל דופי, והגלה כל יווי. ותעביר על כל
הפשעים, ותחביר בעלייה לצונעים, ותרבה לו דורות ורעות,
ותងילתו שם יקר ונעים.

ושא שלחו ואמר:

בְּקָדוֹתָה קְאָנוֹשׁ אָזֶן גְּעֻנָּה
וְקִיאָ צָפָה לְכָל מְשָׁלָלָי וְגָאָה,
מְעַנְרָא אֲקָבָה מְלָבָקָשָׁגָאָם
וּמְקַפְּרָא מְאָנוֹשׁ כָּל חַטָּא וְפָעָנָה.

ושא פשׁול ואמר:

העה פי אין לך מידה בגינה
בעין קאל במדת האמגה,
ואלו לבוכאה יקעה גוף
פָּעֵט אֶזְרָאִים גַּם כְּמַגְנָה.

אמור החמייש: אין בפיך נכונה, ואמרתו כל תבונת
בי המדה הרמה, היא החכמה, תרים שלפה, ותשא על
ראש רגלו, והחכמה תחיה בעלה. וללו החכמה, לא היה
יתרון לאדם מן הבכמה.

ושא פשׁול ואמר:

אין בפין מידה מואד רקה
ופאך לרלאש אדרם גמו חקמת.
פי בה אינוש בעל לגב מלכחות
חס ביה עיגבים ומיצאו עצמה.

אמור השישי: מהו שוא חיית, ושקר ענית. כי אין מדה
טובה לכלبشر, כמו המוטר. כי במוטר יכבדו לאדם יודעוי,
ויאחובו שומעו, וכיכו על כל פשׁעו, זכרו מתוק לכל פיות,
ומהלו מגדר בני לשליפות. והוא מהמד ללביבות, ותחלתו
לדור דורות נצבות.

ושא פשׁול ואמר:

אין לאינוש מידה גמו מוטר
פי היא פאר והזד לבל בשר.
אם בל בקר יקעה לאיש מאין
מוחר, קאה גו קל בקר יתחר.

אמר השביעי: אתה על ריק בטוח, רודף קריט ווועה
וועה. כי אין בכלל המידות דבר טוב, כמו הלב הטוב, כי בו
יהיה אדם אהוב לביראים, וועלתו לראש הקרים, והוא נכבר
בעיני השומעים וההוראים. כל רואיiahבו, ושונאי ישבחו
ובני אדם יתלהו, ומלאכי שחק לטובה יברוחו.

ושא פשׁול ואמר:
אין במאמת מידה קומו ליב טוב
קי האונוש ופרח בגען רוטוב.
פי בו יקי אהוב ?צ'רו גם
בקעא בעיניו מון וישקל טוב.

ובשומו הווקן דבריהם אמר להם: כלכם נבוכים, וזהו
חשבים. והנכונה מכט געלמה, ולא דעתם לבוחר האמת. כי
כל המידות לרגליה חכערעה, והויא עלהה על כלנה. בה יתכפרו
כל האשומות, יטוו מון הלב המשטוחה. ובזה ישיג איש חפץ
הרוחקים, ואלו היו בשחקים. ובזה ימננה עם התפידים, כי בה
גמול צדקות וחסדים. ובזה יקנה שט טוב, וויהה זכרי כישמן
הטוב. וכי שאין בו נדבה, השובה צדקתו חובה. וחדריו
שנויות, וטוביין חטאות. וכל חבריו ימאטוו, יוועדו
ישנאותו, ורעוי לעז יוכרחו, וגוי ביתו ואמתותו לו
וישבשו. ובבעל הנדרבה שא פניו, כי הוא חכטה כל עוני
ויתבשו. ובעל הנדרבה שא פניו, ושונאי ישבחו, ומKENAI
ויתמזה ווונאי; ואובייו יאהבו, ושונאי ישבחו, ווישמן
יודחו, ומקללו יברוכו. כי בנדבתו לבוש לבותם, ווישמן
אחבטם. ובזה תשוב הגאות, נאות, והחדרון, יתרון. ובזה הכתיל,
נחשב למושביל. והתקלה, על שחיקם יעללה, ובבן ראיית
רשעים, ובבעל מעשים רעים. ואם יש בהם נדבה, חסתו מהם

כל רשות ובל חובה, והמותה הרעה השובת טובח, ועל כל פשעים חסכה אהבה, וכן ראיותי אנשי אמונה, ובבעל שכט ותובנה, ובחתם כל מדרה הגונה, ואם אין בת נדרה תשוב היזאה, חטאה, והענוה, גאותה. והזרחות, עוזות, והשכל סכלות, וחיתרין מוגערת, והחכונה חסרון דעת. כי לגליל הנדרה, מל המורות הטבות תברענה, ועליה נאמר רבות בנות עשו חיל ואת עלייה על כללה,

וישא משלו ויאמר :

**אָמַת בְּבִי וְפֹנוּ קָדֹת תְּמֻמּוֹת
בְּעֵל בְּלוּ קָעֵלָה בְּרֶבֶה,
וְקָל קָדָה וְאָסָט פְּתַחָה תְּמֻמּוֹת
בְּלָא פְּתַחָרָה תְּאֵן גְּנוּמָה.**

אמור המגיד : וכשמי שייחו, ונעם לקחו. רציתו להקור אם חכמוינו, כפי מליצתו. ואמרתו לו בחוי הנזון לך שפה ברורה, ורות עצה וגבורה. הדיעני נצר משער, ונוה רבער.

ויען ויאמר :

**אֲנִי סָכַר מַתְפֵּר שִׁיר חֲפֹדוֹת
וּפְפִין מְלַשְׁנִי אֲשֶׁר חֲלֹדוֹת,
וְאֲקָעָוד מְלַכְבּוֹת קָאַמְרוֹת
קְטוּלָאת בְּאַנְיִי נִיב וְחוֹדוֹת,
אֲכָסָה אֲזָהָבִי מְעַטָּה תְּהִלָּה
וְאַלְגִּישׁ אֲזָבִי בְּגִינִּי תְּרוֹדוֹת,**

וכשמי שיירוי, ותקף אמריוו, ידעתני כי הוא מאלפנו ומולנוו, חבר הקיי חברנוו, ועמדתי כפי ובע עמו להריה בשמו, ולרוויה במתוק נאמו. אחורי בן קרואתי שלומי עליו, ופנה כל איש ממנו לאהלו.

שער עשרים

שבע הบทולות ותתבולותיהם.

נאם היום האורי: מושכני התעוגני השחרות והילדות, ועל מזיו הנערומים הנור והעדות. לרבות אניות, ולעבור נהרות וצירות, במוענות ארויות, ופריצי חיות. ורחותי הדרידת, וראתי בכנפי החסידה. ולקחתני התשוכה לצדקה, וננטחי מבית לחם יהורה. בעוד ענף הילוח פורה, ודוראי השתרות נתנו ריח, ואור הנברות וורת, ולא כמתה שמש השבה וזה הורח, ובעוודו מתחלך לרות היום על פני השדה, ואשא עיני וארא על פני המדבר שבע נערות, שבע מאורות. הארץ האירה מהלם, ושבע עליהם אור געלם. וכראותן דמוות, קרכו בשלוות אוות. וכן מברות בעזיפון, ומתחטפות ברדיות צנפין, אבל והר יפן שלח ברוקם לעיני מפניהן, וויה זיקיט ללבוי מעיניהן. וככל בקומות נעימות, כנדגולות איזמות, ולסת שריט נצבו בחומות וקומות, נארות נצבות, ממחצב היופי החזובות, ומעיש ענן קצובות. וכל אחת מהן מקרתת בקנה וקדחה, לובשת שכיות החמודה, מטופפה בשדה, כלוא היופי עגולה והוא בחומו נקודה, בליהו בדרה, נקבע גם החן והויה לאגדה. ואחת בינהן, משכבה ומעלה גבואה מונן, בעינים, כוונות על

אפיקי מים, ועפערם, יכשטו למכתשי מצרים, ודרדים, יקרו על הלבבות לשנים, ומתקינות, להשקס נמס כל לב ורפו כל ידים, ושוקים, בעמודיו שש שנים, ודרדים, באלו נקריזו מכפחו השמיים, ולהחיש, שיבון הערכבים צהרים, ושנית, בטוויו בדרך שנים, טగורים מן השפטים, כבירות ודרתים, ומן הפלחותם ה הם יוכבו נטפי מים, בנפת צוף למלקותם, וכל השואב מכם לא רעב ללחם ולא צמא למים. ותאמר לי: שלום عليك בפה ארויות, מונק מהר תושית. ואען ואומר לך:ocabות השלים יללו עליך, וקוו אליך. אבל השבעתי אתכם בנוט וירושלים, הגנתיות גנון ומישקות עינים, ביןון השפטים. הארכותם ברם קרבי, והענינים הבהירות בפרק קדרות לבוי, וההעפערם אשר ירו ולא יטיאו אל צלעיו, והלחיטים אשר יקוד גחליהם יצית אש במעי, והשנים אשר קפאו טורחות מבדלה דמעי. והאצעבות הקוצבות מעץ החיים, והמלקוחים אשר יובב מהם מים חיים. וזה הפנים אשר הפכו והשלחו שעדר, והשיבו באולם כל המתעלות לאחור—להשיך גולת לבוי אשר גולן, וווחי אשרabalton. ולהודיעני מאין בואכן, ואני מגמת פניכן.

ושנא משל:

יעלה אָשֵׁר לְבִי פְּחֻזֶּת מַשְׁבְּתָה
וְגַמְלֵי חַשְׁקָה בָּזֶם שְׁרַפְתָּהוּ
תְּפִלִּי עַלִּי חַשְׁקָ נְפַשׁוּ קְבָרְתָּהוּ
וּבְפַאֲסָר צְהָב עַיִן בְּתַנְתָּהוּ
גָּא רַתְמֵי עַלִי וְפָגֵן בְּתוֹן אַלְיָוּ
אָן יַאֲקְרֹו עַלִי אָשָׁה תְּגַפְתָּהוּ

ווען ותאמיר לי : מה געמו אמוריהך , ומה מתקו דברותיך ,
הויעץ חן בשפטותיך . וונפלאת לנו אהבתך , ועל בן ראי לנו
לחט את שאלהך , ולעשות את בקשך . ידוע תדע כי זאת
הגברת העדינה , היא פאר בל מדינה , בוחרת תכונה , ולחוי
בלבנה , ושער בענינה , ואין קזה לאחנה . והיא ייחידה בכנותה ,
וחפאהת בגין העדרינוות , ושרטוי במדינות . והיו הוות לבשה בגין
עיריה , וקשרה שביטי תליה , וויאת להראות העמים והשרים
את יפה , וגם ונת חלב ורבש היא זהה פריה .

ותשא שלחה :

אַבְנֵת מִן לְגָנָה בְּלִגְנָה
וַעֲשָׂרֶת עַל קָאוֹר לְחוֹתָה עַגְנָה .
קָצַת תִּמְןָן לְבָד לְקָחוֹ וְעַלְמָוֹת
לְהַלְלָה בְּלִתְיָה תְּהִי לְמָנָה .
בְּאַלְוָן קָנוֹא אוּרִים לְקָפִיהָ
וְלְלְחָזָם שְׁלָפוֹ תְּכָבָשָׁנָגָה .
בְּכֻזְבָּי רָום כְּלַחְבָּתָן תְּנִיתָה
וְתְּפָמָר בְּסָטוֹרָה וְצָבָה .
וְאַלְוָן אַיְשָׁ אַסְרָר שְׁזָבָה יְשָׁרָה
יְמִי שָׁבָן קָנוֹפָן וְקָנָה לְעַרְבָּה .
שְׁפָקָה צָפָה וְלְחָהָ פָּן וְקָחָה
קְפָל אַוּרָות וְפְגָעָק בְּגָנָה .
וְהָגָה טָפִי נְדָד גְּנוֹלָה
עַנְיִ בְּגָעָק עַזְעָזָה בָּה וְחָנָה .

ווען אחת מון והבדלות הלהים יתפזרו מבין שנייה ,
והבריקת יוזציו מבין אישוניה , והחן יקרא אברך לפניה , אך
היה המסוסה בין ענייה , ונעלמה מעיני כל חי כי בסחת פניה .
ותאמר לי : חיללהليلלה מעשות לך רעה כי לא געגען , ולא
הונגנוןך , אבל את באת אל מול פני המלחמתה החזקה ועל
בן פגעןך , ואתה בן אDEM מוח לך לחקרו על מולדות האביבות ,
ולדרפק על דלתי החשך הסגורות . ואיך באת אל היכל מלכים
ולא יויאת , וקרבת אל החצר הפנימית ולא נקראת , ואיך לא
פחרת פן יפגעו לך חזי העינים , וחרבות העפעפים , יונגוין
[כברך לשנות , וונגלו] לך בלי ידים , ותווך נפשך בלי כנפים ,
ומודע לא יגרת פן ישגוך מן העינים הנחשים השרים ,
וישרפנן . מן הלהים גחלו רשפים , ואיך לא נבהלה מווין
השחרות וקדורות הגשפים , ולא מורת מרומי הפלפפים , אשר
תחת העפעפים , ולילוי המתלפות אשר תחת החנופים . ואען
ואומר : לאט לי האכיביה , התחות לבניה , המושכת בקשת
רמיה , ההרגנת בלי צדיה , כי מיט גולדתיה , בשמי היקר ורוחתי ,
ועל נהרי שלוח פרחותי . וממנעוין נשאוין נדיבוי עם על כפים
ובכחפים , ושבועוני השועום על ברכיהם . כי אבוחוי הו איצילו
ארץ יקרים , וההרי אמייצי לב וגבורם , לב הארוי ומט פנויו ,
ויתה הומן מהתייצב לפניום . ובין צליי נפש יורה נאמנת ,
בצל העונת מתלוננת , ועם כוכבי רום שוכנת , ותהי להט
לאומנת . ממחצב כבוד חזבה , ועל כס היקר מוצבה . ובמה
לבאות צדיות , וצבאות לבבותי , בראשת אהבותי , ועניתו לסת
בפרידתי , ומהויתו קרוידי וחותרתי . על סוד נטמן , ולבי רד עם
אל עם קרוישים נאמן . ולי גאה לחקרו על כל טור ולשאול ,
בי אין זולטי לגאול .

ואראה והנה איש וקנו אורך, אבלו נחש ברוך. והוציאו מותח בגדו, חרבו שלופה בידו. ואראה ואפלו על פניו, ואבדו רעינו. ובראותו כי ספר ממען כה, ובמעטם יבאה רוח, החל לzechok, ונשמע קולו למרחוק. והעלמות נמלא שחוק פירס, ונפלו על פניהם. ויאמר לו: פקח עיניך וראי, אולי תכינוי, ואתבונן אליו והנה הוא חבר הקייני, אבי התהקלות גיגדלות, וראש הנצחות והגבלה. [אפר: ייערך ה' כי עכORTHNI, החרעתי ולנות הגעתני. אמר לו: שלום שלום לך בעורך, חוק יעמוד על עמודך. ותשב רוחך עלי בשם עמי אמרי, והוחקתי בדבריו. ואומר לו: מי לך כל המכחנה אשר פגשתי, ובהשכם עונשתי, וברשת אהבתם נוקשתי. אמר להם: אלה הם צבאות אהבתוי, אשר בהם חשוקתי, ולחם תשוקתי. והייתי מהחליך עמהם, ללקות פנימי אמוריהם, ולהשתעשע במתוך דבריהם, ובראותנו אתך מרוחך הגורתי להם, כי אתה מבהיר יידידי ורעי, וסגולת אהובי ווירע. ותלו פני ויפסוני, וכחוי אהבתך השבעוני, להTELך ולרמותך, ולבחון תהך ולנטותך. יומתור לקרוא בשלומי, והלך מעמי. והעלמות נעלמו מעניין, ונשאה אותן רוח אדרני, ונשארת לי לבדוק משותומם בחילוי, על המקרה אשר קרה לי. ופנוי למקומי ולבי גועז לקורותיו, ואני מקלל חבר הקייני ותשוקתו.

לאזרה בקהו עירום חצאותليل
ונשמע מלשון אלם רגנה.
ואלו יתיה זפה חבס לב
עטבתחו קל שבל ובנה,
ובה כל הוז וכל בז בז מתקבנה.
ויה זפי זאן גען לאקונטה.
יאיקה תדרשו עקר ליפניה
ויהו געדר בבל עיר גס מריםה,
ואם תאקרו טבי קעה ריאיסט
דע פיי לא לאוילס כל פמינה.

אלתרי בן אמרה לו: וגם אתה הגד לנו עניין, ומאותה מקום מעונך. אמרתי: אני הנבר, ממכהר ילדי עבר, שוטתי בכל עבר, ועופתי מים ווד מורה בל עבר. מספדי נפרדתי, ואל ארץ יון הדרתי, ומשברים שברתי, ומעברים עברתי. ובאותה מנאי אמן, עד הור הרכמן, וצונתי מצוען, לארץ בנען. וממנע, עד יפה גוף, וממזרים, עד יוישלים. ומזר, עד חצור, ומדיבון, עד חשבון. ומרנן, עד הלבנון. ומדן, עד דגן. וכן הרמותים, עד ארץ מרותם. ומקיילה, עד חיללה, ומיאשור, עד גשור. ומארבל, עד בבל. ובכל איש חווית, כהראה הזה לא ראיתי, ועתה אם נא מצאי חן בעיניך, הטורי המסתה אשר על פניך. והשב רוח, והחלפי חי, ובshallה הזאת יצא ממאטר חפשי, הלא מצער היה ותחו נפשי. ובשמעה נבי צהקה למלי ותחוק בי ותאמור: הנה שמעתי בקהל, ועשיתו מישאלך. ותס רעיפה מעל פניה

ונואלהי, מאשר הוחלתי. פניתי אחרי צאתי, לשוב לביתו, בשווי כי אבדה תקוותי, ולרוק יגועתי. אני טרם אכללה לדבר אל לביו, ואשא עיני ואראה והנה איש ערבי, יבא מעירנו ומכך, והוא רוכב על חמורו. ובאשר אותו ראיינו, אמרתי מזאתך אשר איהי, ואך זה היום שקיוטי. ומהרתי אליו, בלבוי מזאתך אשר איהי, שולם בואר אדוני בראון, לקרווא שלומי עליו. ואמרתי אליו: שולם בואר אדוני, אבדון בן גדרוני, מאין מוציך ואנה מובאך, ברוך אשר זכני לאות מראך. ועל בן יצאתך לרואתך, לשחר פניך ואמצאך. כי כל הימים היינו נכסך אליך, ושואל לכל עבר ושב עליך. אמר הכהן: עליך שלום אדוני, אבל איני אבדון בן גדרוני, רק אבודע גבעוני. אמרתי לו: שני השמות נמשלים יחד, והכל הולך אל מקום אחד. ועתה הוודעני שלומך, ואי זה מקוםך, והודיעני שלום אביך ואמך. אם הם כאשר עובייתם בכתם, או כחתה עינם ונם לחם. וואנה הכהן בשם דבורי ואמר: נאפסו הרבה עוני לעטם, ונפלו לבות עולמים. סע' התמה למגנותה, ועוזו אותה לאנחותה, וכשמעו דברו שלחתה ידי, לקרווע בגיןו, וווחק הכהן ביידי ואמר אליו: בחוי يولדיך, אל תקרע בגיןך, כי הדרגה לא תועיל, מומות לא תצליל. אמרתי: אלו עשייתך ברואי קרעתי בגדיך, ושפכתי דמי הצלעות, תחת הדמעות. על את גאנמן, אשר היה לי למגרל עז' מקורות החיים. כמה טובות גמלני, ובמה חפדים העניקני. אבל רואו לכל מבון, להצדיק את הדין. ועתה ידרוי התנחות, ובאה הביתה לאכול פת לחם. או גלך לשוק, וankeה לך צלי אש חמץ וחשוק. וכשטעו הכהן זכר הבשר גרסה נשוא לתהאה, ורץ אחריו באחבה. יומדר אתי, ולא ידע כי נפל בראשיו. ובאשר לנו אל השוק מצאנו צלי אש תאוח לעינט,

שער עשרים ואחד

ברמת חבר הקני, עם הכהני העני.

נאם היום האורתי: נתינו לבוי, בעודו הענן באבי, לשוטט על המידנות העדינות, ולמלמוד מפני נבוגות תבונתו, וללקות מפריו לשונם מגנות, וייחי היום ואבואה לעיר רוחבות, ובעודי מסכב בשוקים וברחבות. ואני חבר הקני מרוחוק, וירץ לקראתי ופיו מלא ישחק, ונשמע קולו למרוחק. ואסור אליוו, לקרווא שלומי עליו. ואמרתי: מפני מה זהחק, ומה לך כי נזקמת. אמר: הרף ואגורה לך דבר ימולא פרך שחוק, לבלי חק. אמרתי: הנדר נא לי הבליך, ודרכי התוליך. אמר: יצאתו היום ונפשי שוקקה, יורי רוקה. ואויתו לאכול בשר, ולבי בשוש רעב מוסר. ואין בורי אגרות בפף, למזיא אשר אני בוטף. ובאשר דליך בלבוי יקודר הרעב המבעיר, אמרתי: אקומה נא ואסובבה בעיר, אויל האל רחמיו יעור. ואקום ואסובב בכל עבר, אויל יש תקופה ושביר (ה), ואין מון ושביר, כי אם יגון ושביר, יזריך אל הקבר, ובאשר גואשטי, מאשר דרישטי.

(ה) מלען עיי כל גלך יסכנו.

יושב בין תנור וכיריים. יטפו מימיון בקמם, ובמעט מיקוד האש יזוב בשרם על עצם, ולשון הלהב בשל נתחו, וורתה רתחו, והפריח פרותו. ובתחמי הארכבים, ולמעצתה השביבים. עד השבים זכיס וגחחים, ורכום ולחות, בגאותם בדלים. ממעל אדרמו עצם מפנינים, ומתחת כלג לבנים. כלבנתה הכהפור לבנתם, ספיר גוזתם. ועליהם שמן בר ולה, ועינו כעין הברדלית, טהור קרש מלחה, לב רואוי יפלח, ואש באלוותיו ישלה, וכאשר קרבענו לבעל הבשר, אמרתי לו: שקול מן הבשר, לאבירון חבורנו, כי הוא אחינו בשרגו. ובחור לנו הנתקדים הטובים, השמנות והערבות, הריכום והחדרנים, הארכמים הלבנים. הנאים למראה עיניהם, הערבים לשפתיהם, המתקדים לחק ולשונם. ישלח איש את אדו ויקח את המאכלת, להתרוך מן החיים הנאכלת, והנה ארמתה בנהלת, וככלב מקאנאים מבשלת, ובטעמה לנפת צוף נשלה, וריהחה בקמנון ושהלה, והביא לנו לחם סלה, ווון לפניינו, ואכלנו שניינו, עד קחו שניינו, וזהקה לארכ בטנונו. וכאשר כלנו לאכול, וללזרח הכל. אמרתי לבעל הבשר תן לאבירון חבורנו מן השקדים המבשלים בבדש, אשר טעםם כל ציר ייחס. ויהיה מה שתהן חדש בן לילו, כוורת בהלו, טעמו מתוק ודשן, יעורר אליו היישן, וישבב בפה על מותה שנ, ימס למראה העיניהם, וווב בין הידים, ובטרם יכתשו הchnים, ימשכוו המלקוחם, בלוי מלקחים, לחת ואלקול, ולשם על ידי הכהפני הכל, ונאכל גם אכול. וישבנו ושנינו, לנשור בשנינו, ולמושך בלשנינו. וכאשר השלמו העבודה, וערבענוلال תורה, אמרתי אל הכהפני: אנחנו צדיקים ליום קרים, לבבות אלו המאכלות הבוערים, אתה פה עמאך עד אקרם לזה השער,

ואקרה אל הנער. ויבואו לנו מים טוביים, בגנותו שלג ערבות, מוהר שניר הצובים, ייכבו מן הקרים, מוקדי להבטים. אמר הכהפני: עשה כאשר דברת, יופת גורת. ואורד מן המצחנה, ועמדתי אחרי הקור נחבה. לדעה מה יעשה לו, ומזה עלה בגורלו. וכאשר ראה כי בושחש ללבו, וחשב אל לבו, וכוק לחשו אורה, ולרכוב על חמורו. ומוהר בעל הבשר אליו, ותויחוק בשוליו. ואמר לו: אני תלך וחובך לא פרעת, תן מוחר מה שascalת, אמר הכהפרי: סור מעלי, ואל תקרב אליו. כי אני דבר לא קניתה, כי אספנאי היינו, ויתוך האיש בערפו, והכחחו בכפו. ואמר לו: בגין הזונה מתי קראנו, או מאן ידענו. תן שלשה כספים ואם אין טחבענו. עד תקייא כל אשר בלעה, ותרבע בפליטים מאשר שבעת. ויבך הכהפרי ויאמר: אරור יתיה אוთנו הנבל, אשר על אבי הת אבל. כי אני אמרתי לו שמי אבירוד הגבעוני, והוא מתעקש וקוראשמי אבירון בן גדרוני, עד נשכני בצעפוני, והפשינוי ימי עוני. ולא יכול להמלט עד שקל המעות, וילך ובלחיו פלגי דמעות. וכאשר הלך לערו, שמעתחו בו מה בצירו, ואומר בשירו:

בְּכָל אֲשֶׁר הַבָּעוּר בְּאֵשׁ לִפְיוֹ
פִּי וַתְּגַהֵּר מְאַכְּל תְּרֵבִי .
פִּי מְקֻיּוּתִי לֹא רָאִיתָהוּ
עַד אֲלָרְמוּתִי וְהַתְּלִפְתִּי .
אַסְטָקְלָרְלִי וּפְנַאיִתִי
קְבָה וְהַחְפָּלֶל עַלְיִ אֲבִי .

אמר המג'ור: וכשמעי דברי חבר הקני, יודיעתי כי הוא יתיר בנבלות ואון שני. ואמרתי לו אמת כי אין ערך אליך, במתק משליך, וברוע פועלך. אתה בלשנקן לוכד גברים,

ואתה בודנוך חוגר החברים . תבגוז בכל עופר ושב , ותטרוף
כאריה האורה והחושב . ויצחק למלו , ויאמר אליו :

בעין איש פזנרים גלם געל גן
אנוי אַבְּגָדֶר פְּכָלָבָאִים בְּצָבָאִים .
אַצְּלָדֶר פְּלָבָאִים קְאַרְיוֹת פְּפָלָאִים .
וְאַטְּרוֹף קְאַרְיוֹת פְּפָלָאִים .
וְאַפְּסִית נְתְּקָמָם פְּסָקָלִים .
וְאַשְׁיבָּה מְבָבָזִים פְּפָתָאִים .
וְיַסְבֵּן מְאַתִּי וְלַךְ לְוּ , וְעַוְבָּנִי חַמָּה לְרַשְׁעָתוֹ וְנַבְּלוּ
וְעַרְמָתוֹ וְשַׁבְּלוּ .

שער עשרים ושנים

ענין האיש המעונה החוצה , בכוכבים ומולות ,
(וערמותו ושבלו) [ירבר גדרות] .

נאם הימן האורחיו : היהתי ביום הרפי , ובזרות כוכבי
נפשי , והגלגל סובב על פי , מתעלט בגנים , ווועעה בשושנים .
על משאבי נחלים . ותחתח סכבי הצללים . אשאף רוחות , בשמנן
המור רקוות , בהם לפשש מנחות , וללב שמחות . ווועה בקשות
הוים ינאתי לשפטם במדבר ובערבה , ואתחלחה ברחבה .
ווארא לשער העיר איש נצב , דואג ונגעב . וכואהשר שמותי עליו
עינוי , מצאתיחו חבר הקינוי , ויגרל על עצבו גונוי . ומחרתי
אליו לשאלו , על ההמקרה אשר קרה לו . אמר לו היהתי אטמול
עם חבירים , מילדי הערים . ובעדורנו בשער העיר ראיינו עס רב
נקבצים , ומכל עבר באם ורצים , ויאיש באחוי נגשים ונחלשים .
ומחרתי אני ותברי אליהם , ושאלנו לאיש מהם , להודיעענו
מגמות פניהם . ויאמר לנו כי יש בשער העיר חכם מהחמי
הערבים , חזוה בכוכבים . גילה העתריות בטורת היוטם , ויגיד
הטלות עד לא חנותם . ויאמרו לי חברו : לכיה גא ונשמעה
גבואחו , ונראתה מה יהוו חלומותיו . ובאשר באנו אל ההמן
ראיינו ז肯 בא בימום , ומחרדר החכמה עליו איכים . וביוויל גלי

נחת, ועליו מעשה רשת. והוא שוקל המשמש בגליליה, ומורצתם במעגלית, ומרחבי גלילית, וגיטית צליה. והוא אומר לכל הנצבים עליו: האותיות שאלנו, ועל העתידות חקוני, ובבדות הארץ אל החבוני, רק בסודות השמים נסנו, כי לא בסתר דברתי ולא אמרתי תחו בקשוני. אני אגיד לכם חוקת שמיים, וטוד המאותות התשנים. לחייבת כוכבי לכת, בלבוי מערכות, ירעטו פוטות מולחות, ולחבירתם וטירותם, ודרותם ועלותם, שניהם שעדר נשאים לאומות. אם ש לחם בשחק דרכם, לחם בלבוי מהלבים. ואם במרומי מעגליהם, ברעינו גלגוליהם. ולא נעלם ממנה שบท ורעותיו, זכרך וטוביו, ומארדים ומלהמותיו, וההמשב ונמשלותו, וננה וחמדתו, וכובב חמת וחכמותו, וטוד הגלגול ומעלתו, והצומה ומולתו, ומיתרו יותדרתו, על ארבע פעמותיו, ומול טלה, בחבלי שכלי יתלה. וקרני השור, בעלי עבות אκשורי. ועובי תאוומים, בחיי האם יתומם. ונגה טרמן, למעלינו יקתן. ומול אריה, הוא לאימתו חולה וננה. ואני בתולה, בחרר לבי בעולה, והשבתי מאונים, בשחק מאונים. ונשך לעקרב. מלשוני עקרב. ותופש הקשת, יירא אליו מגשת. ושפטעו מול הגדי, כשבע הגדי. ולמיימי שכלי, נחשבו מי הדלי, כמור מדלי. ומול דגים, נתפס במצודתי ברגים. ירעטי עתרותיהם, וחקרתו צפונותיהם, והושתאי לאוד משפטיהם. אשפטו עליהם בצדך, ואחזק מהם כל בדק. ואשמעו לבני איש גוראות, ודברים בדברי נבאות. ואגיד לכל איש אשר ימצא אותן, מיום חייתו, ועד יום מותו. אם יצליח או יגבר, ואם ימות ביום או במדבר. ואוריעתו מולו והצלחתו, ורדתו ועלתו. ופרשת גודתי, וכל מעשה תקפו ונברתו. ומספר שנוטיו בלבוי

חצינו, ובלשונו נחרצנו. יודעתני מתי יער או ידל, וושפל או ינדל.

ושא פשלה:

אני לשון לך רשות הרים
אנגלה לאנghost רוייס צפונים.
ואם יצלח ואם ידל ניגבל
ואם ילאך לאחור או לפנים.
ואם געשיך וניגש ונתקה
ואם יונפה לבנות או לכנסים.
ואם יונחה ואם יפוי ארקפים
ואם יטמות קוצר נזמים ושניים.
ואם ינתקיך גדר מעריך קוגורי
ואם יצבור בחוץ עשר וחמשים,
ואולדיען אשר צפן בלמו
ופוי בבן אפוני ובעזים.
ואנגד לו עתידות קורקי
לאותות מועדרים זקנים ושנים.
בנכחיא איש במווי בומפיים.

אמר המגיד: ובשיעור העם פלאות אמריו, ותקף דבריו, כרעו לפניו, ונבהלו מפניו. ובאו לשאל כל איש על סודותיו, ולראות עתידותיו. זה ישאל על גונו, וזה ידרוש על

מאורעות זמנו, וזה יתקורא על מילאתו ומפעלו, וזה יגוד נגע לבבו וחייו, והוא משיב לכל מענה על שאלהו, והם גוננים לו איש אשר בבריכתו. ואני לרווע מולי, והיגן אשר עלה בגורלי. אמרתי לחבירי מההן נובל לסנתו, ולדעת שקריו מאומנו. ולבחן שכלו מסכלו, ולהבדיל והבוי מבדילו. אמרו לבה נא ונשתחף כלנו בשאלת האחת ונלך אליו יחד ולובתוינו לב אחד. ונשא על ענן הגאללה, ומתי תהיה התשועה לבני הגוללה, ואם יש תקומה לאות הנפילה. אמרנו טוב הדבר, ובאשר עמדנו לפניו אמרנו: לו הגד לנו שאלתנו, ותמא גמול טובותינו. אמר ישים איש מכם ידו על ההול, כי בו יוציא הקדש מן החול, ונעשה כאשר צוה, ועשה על החול טורים והתו. ובאשר הפול נזקחוינו, ושורתוין, ועשה תבניותינו, וטפר ספירותינו, ותלה כלו הנחתת באצבעותינו, ושקל המשיש במגע להוינו, והושיב הצומח על ארבע יתרותינו, וחיקק כל כוכב איש על דרכו באוטוינו. וכמעט ברעו לו בוכבי עryn, וישבו אותו לאדמה. ויושבם בפי שעה והוא חזוב בגוףנו, אהרי בן נשא ראשו, והוא תמה עליינו, ומabit [בכעס] אלינו. ויאמר לנו: נשבעו ביזיר האור הזרה, והמשיש יירח, וכל מל' צומת. ומסב כדורי הגלגלים, כי אינכם ישמעאלם, ולא ערלים, רק מעם נזבים ושפלים, ואולי אתם ישראלים. אמרנו: כן דברת. אמר: הרמותי ידי לאל עליון, החוקר כל רעיון, המבדיל בין קידש לחול, ומלמד לעבדיו טודות הכוכבים והחול. כי שאלתם על פור גודל והקשיהם לשאל, והעתקתם עד שאל, שאלתם על מגדל נפל ביבגעה לתלפיות, ועל שה פורה החמלש משני אריות, והוא מתחבלת בין החותות, שאלתם על אניה טובעת התעללה מבורחתה, ועל עולם

חדש היתכן לחיות, שאלתם על קבוץ גליות, ועל חרבן מלכויות, ועל המוטnis להחות. חי ח' כי בני מות אתם, אשר בחרבן העלם שאלהם, ועל נוק המלכיות חקיותם, יוד במלכותם שלוחתם.

אמר הבוגר: ויקח כל העם עליינו המוניט המכונין, ויאמרו כל העדה לרוגם אותו באבניים. אחריו בן הפסחים להוליכנו אל השופט ויקח אוננו, והעם יטהרנו, על פינו, ועל עינינו, והמכות בגבינו, וחרוק בפנינו, ולא הגענו אל השופט כי אם רוחנו בין שניינו. והשפט היה מהחסידי אומות העולם, וכל סוד ממנו לא נעלם. ויאמרו לו: הנה בני גנות המדרית, שלוו יר' במלכבות. ויקחנו השופט ובמקומם טהר הביאנו ושאל אותנו ענן המקרים האלה, ונגדר לו על פי הדרבים האלה, אמר לנו: שלום שלום لكم אל תיראו, כי נזק לא תמצאו. ויקרא לעבר מעבדיו ואמר: שיט את אלה, אל בית הכלא, ועמדנו שם כל הלילה, עד נחפרה כל הקבלה. וכן השחר עליה, צוה לשלחנו בחמלת בוראנו, ושלה מלאך יווציאנו; ועתה גמלתני משאוניים, ומלהות המוניהם, ברוך ח' אשר לא נתני טrq' לשניהם,

שער עשרים ושלשה

בזכרת חבר הקני ודגנתו, וממשלו ומעלתו.

נאם חומן האורזוי: לקחני הנדור על אברתו, ורקשני בעבות חברתו, ועל גנפי פירוד נשאנו, והשאנו. לשוטט מדיניות, ולסבב מעוגנות, ולמדר ארוקים, ולשדר עמקים, תחדפני ארץ אל ארץ, וופרצעני הנדור פרץ על פני פרץ. ווית בקצת הימים ואני באתי מפואריא, לטבריה. פגעתני בשער העיר חבר הקני ומדיו קרוועיט, וגפו מלא פצעום ונגעום, וורט תלולעים, ואמרה לחקרו ולשלallo, על המקרורה אשר קrhoת לו. ויאמר לי פי היה נומם מן החטאים, ועד תל החטים, יובאו עללו לפטיטים, ויעשו בו שפטיטים, והכטוווה בשיטיטים, בחותט חטים. והכוו פצעעוזו, ולקרחו כל אשר לו ולמota הגיעוואו, ושולל וערום הניחוחו. ונמלט מהם ורוווח בון שניין, והרבב המות מתחפה לתיבין עינויו. וכמשעי מלינו, בבטוי לצרויו וחוליו, ויחרד לבוי עליו. ובדו הוחתקתו, ולבדוי הבאתיו, ודרבוי על לבו ונחמתיתו, ולתקתי בגדי מגדי והלבשתיהם, ובחלם ובשר קרמתיתו, ווין הרקח השקייתו. אויל תשמח נפשו, ווישתת יושכם רישו, ובאשר שתוית עמו שברתי, ונבר על היין והודמותי, ובעוודוי ישן ברוח מגני ואני לא ידעת. ובאשר הקיצוינו בקשורתו,

ולא מצאתהיהם, ולא ענני בעת קראתיהם. יותר עליו אף, והכוו כי אל כפי. על אשר עמו הטעתי, ווידי לפי שמותי, ועל חברתי עמו נחמתתי. ושמתי על לבי לנטור איבתו בקרבי, ולטפונן עוני בחרבי. ובאשר היה ביום השמי, [ויצאתי ממעווני, ואשה עניין], והנה חבר הקני. על סוס רוכב, ובאהרי מלכות מוחב. ושני עבדים לפניו, זוחר לבוי לשני עניינו. כי בלילה ראיתהו בגנון ומגנה, ובערוב וילן לבקר וננה. ובאשר רואיתהו, נתני מן הדרך ועובדתו. וימהר וייד מעל מוכבתתו ויחבקני, יופול על צוاري וישקני. וואמר: הנה ידעתה, כי כוסר פרעהו, ובשתיו ונכלהתי, על אשר אשפטתי. אמרתי לו: איך העוז פניך, להלל בית אמןיך, ועוד מהי לא תחדל מרוע פעליך, ושניי מעליך. אמר לו: האל היודע כי אהבתך حقוקה על לבי, כל עוד נשפתה بي, ורוח אלה בקרבי. אבל צרך גדול הצרכני להפרד מפן, ולצאת מעמך. אמרהו: הנדנא לי איך עליה מולך ונבר, ומה היה חברך. כי אם אש היה בנצר נתבע, מתעטף ברעב. והנק היה על סוס רוכב, ובגדי מלכות מוחב. אמר לו: בכח מעשה האלים, פעם יגביה שליטים, ופעם ישפיל גבוזים, ופעם יעשור רשים, ופעם יירושש ראשים, אבל אניך לך סכת עשריו וכבודיו, ואיך מצאה כבור ידי. כי בשנפדרתי מעמך, ויצאתו בלילה מהדורך. סבבתי בכל העיר, אולי האל ברוחמו לי עיר. ושפטתי על החזרים, ועמדויה על שער לאחד. מן השרים.

ונאה כלוי:

מי זה ירחתם דל וליד שצעים
אנח לאכען מאגדלאן,

קִיה תְּמוֹל דָּזָנָה עַלְיָ רַאשׁ עַשׂ
וַיַּפְקֵל אֲוִים מִסְלָתוֹ (ה').
אָה שָׁח וְשָׁפֵל עַד שָׁאָל בַּיּוֹם
וַיַּחַשְׁבֵו אֲוִין תְּהִלָּתוֹ.
וַיַּפְקֵעַ בָּז שָׁולְבָּי גַּרְבָּ
וַיַּשְׁדֵרוּ מִחְמָד סְגָלָתוֹ.
יִתְאַו שָׁכּוֹן עַם שַׁקְבָּנִי קְבָּר
לְחַצְזָבְּ בְּגַנְקָה צָוּ קְתָלָתוֹ.
עַפְתָּה לְלָב עַיְינָה בְּעַיל קְרָרוֹת
אַבְנָן אַגְּבָל שְׁמָתְתָלָתוֹ.
גְּלָאָה בְּתָבְּ סְפָר קְלָאוֹתוֹ
לְוַיְהָה שְׁמָקְמָגְלָתוֹ (כ').
עַתָּה תְּשִׁבְנָשׁ גְּדִירָבְּ בְּרַחְמָה
בְּעַמְדָה לְדוֹר אַבְרָהָם תְּהִלָּתוֹ.

יוּהִי כְּשֻׁמּוֹעַ הַשְׁר גַּעַם שְׁרוֹתִי, וְהַבִּין תְּקַפְּ מְלִיצָתי,
אוֹהָה לְהַבִּיאָנִי אֶלְיוֹ וַיֹּאמֶר: אֶת קָולְךָ שְׁמָעוּי, וְכֶל סְוִיךְ יְדָעָתִי.
וַנְדֹעַ לְיִמְטוֹב שִׁירְתָּךְ, כִּי תְבוֹנָתְךָ, אַשְׁבוּר עַל הַוּמָן מַעַלְךָ,
וְאַנְחָה לְיִגְוִינָט בְּלִ קְרָוב אַלְיךָ, אַמְרָתוֹ לֵי: כֶּל אֲשֶׁר תְּצִהָה שָׁאָל
וְגַתָּה, וְכֶל אֲשֶׁר תְּאַמְּרָה אֶלְיוֹ אֲעַשָּׂה, אָמָר לֵי: יְדוֹעַ תְּרַעַכְיָה כִּי אִיש

(ה) הַתְּמוֹל טִיס כִּין גַּכְבִּיס קָנוֹ וַיְלַדוֹן עַלְיָ מַתָּה וְכִימָקָ
וְסְמִיחָוֹת הַמְּלָאָכִים טַו מְלָמִס לְגַגְנוֹ.
(כ) לוֹ גַּס וְכוֹן סְמִחָקִים לוֹ כְּגַוּלָּתִים.

שלג' עשרים ושלאו

מכבחר חזירות הטפסיות מתח אחטול בתרו, והווים يولח בן אשתו, וכל היום להבר שירום יגעתי, ולא גגעתי, ומוט הסכלות החדרתי, להסביר אל הושבה ולא יבמלתי. כי חשבתי לעשות לי אגרת, בשתי דרכים מודברות, ושני עניינים מהברת, מנהמות ומשברת, ובוכחה ומומרת, מוקנתה ומושורת. ולא מצאו חון נבואי שכלי, וה' העלים ממוני לא הגוד לך. ואם יש לאל ידי שבבל, להשלים שאלה לך, תמצא כל משאלה. אמרותי לך: מצאת העניין, ושאבות בן המגן. ופגשת מתק הבדק, ופגעת את שיש וועישה צדק. ועתה הביאה לך הרוח והשפר, ויאו להביבט ומשבתי ידי בשבט טופר,

ואשא מס' ט'

דָּן יוֹצֵא קָפֵל וְקָמְלָה דָּרוֹשׁ
תְּמִיקָה לְבָב בְּגָזָד וְגָם פְּשָׁבְרָאָשׁ,
פָּזָס אַיִל וְמִנְחָוֹתִים אַלְחָוֹתִים קְשָׁקָה
בְּנוֹשָׁק אַזְבָּקָה בְּתָמָת פְּגַיְן וְרוֹשׁ (ה').
וְמַלְלָף בְּנָתָה בְּגָזָד וְגָזָלָה
בְּגָזָד וְתָמָת בְּגָזָעָז בְּעָלָה בְּרוֹשׁ.

וכחบทוי תחת השירום, אלה הדברים. אחר אשר נבקענו
ענני הדמעה, ועלתה עד לשימות האנקה וחשועה, ראה יי'י
וינחם על הרעה. וגעצר ענן הבכי אשר פרץ פרוץ, ייכלא הנשם

(ה) סְמִקָּל: "עַלְיָה קְאַזְבָּקָה", סְמוֹן טְמִיקָה כל בְּנִשְׁקָה יתְּכָה
לְגַע וּמְאַקְרָב מַלְאָכָה, וְדוֹמָה לְהָ נְמַפְלָט כְּטָעָל סְמִיקָה.

קב' זהותה ב"ר שלמה אלחוריו (תחכמוני)

מן הארץ. וחרבו המים, מן הלחים. ובנה ההלט, ונקשר הקרים, וחתה אור הלבנה עליה אור חרס. ואחר אשר סר צלנו, ונחפץ לאבל מוחלנו, האור ה' פניו אלינו, והטיר אפלנו, והקיט נפלנו, והחלף בששון אבלנו, והפך למחלול תולנו. ומאתחי אשר רפו הדיט, וכבה העינית, שבו הערכבים צהרים, ויעמוד המשמש בחצי השמיים. ובפתח נחכש הפגע, וכרגע מרפא הגע, ושבה הקינה, נגינה, והאגנה, שמהה, והתמורות, ל��ל שירות. ונחפץ האסון, לשון, והחרון לשמחה יין. ופשטו שקייט, וקשרנו ענקים. ואם גנדעה צמות, על אוֹי אדרוי לבבוד לחתפאות. ואם שקעה הבנה אםש, היום ורוח המשם. והבת תרחים, והאב יונתם. והבן פרה, ואורה יורת. ובו תמשל על הזמן ותרחוב, כי הפיק לך אשר אהם, וחתה הנחשת אביה זהב, וחתה הנחלת העלה להב. וחתולף לך נארץ השטה, ובכמא המטה, ובצענית, החזיעף, ובמגבעת, הטעעת. וברביד, הגמיד, ובמעיל הרדי. ובכנור, העור, ובבית הסדר, בית התעורר. ובמרכב, המשכב, והמנעל במצנפת, והגדיות בטוטפת. והקמת בעט טופר, והאיילת בעפר, והקרה באשכול חפוף. והן נרין בהרב והמטרה בחוץ, ותוונה בנץ. ובידיו הרעה, ובגנו אריה הלייאאה, ותרגלי, בפרש, ובית הנשים בביות המדורש. ועוד יצאו מלבדים מהליציך, לשכון בבוד בארכץ, ות' אלחד יוץץ. ובשמווע השר אגרתי הרצופה, ואמרתי הארופה. הפשיט בגדי ומעילוי, וחותר הבגדים הצואים מעלי. ונתן לי מפשל ורחב, והלבישני משבצות זהב. והרכיבני על סוטו, והרמס עלי הגלו וגנוו. ונתן לי העבדים האלה, וזה פתרון עניין החל, ומלה,

שלאו שלשו עשרים

אמר המגיד: וכשמי דבריו, אמרתי: ברוך ה' אשר לא יעזוב הדריו מעבריו. יהי עד בה וער בה, קרא בשלומי ופנה לדרכו.

שער עשרים וארבעה

בשלוח צבור ותפלותיו, ומספר שבועיו ומעירותיו.

נאם הימן האורי: הנדר הנדר לי חבר הקני, ואמר: אנדרה נא לך מן הנפלאות אשר דאתה עמי, כי נסעת מארון גשר לאשרו, בעת חרבו ידו נדיביה בחלמש צור, ואפס עוזר נאה וחשבה, גדולת מארך רחבה, והמן רב ועשר נמצא בקרבה, והאמיט לפנים ישבו בה. ואין בכל הארץ ציפיה, ולא בחדורה צביה, וגם זבת הלב ודרש היא זה פריה. אפס כי עז העם היושב עליה, והשוכנים מבני עמו בגבולה. כי לא יתנדב אחד מהם לנכבר או בליל, מהות ועד שרכ נעל. וככלם צורות כספיהם, צורות בכפיהם. בלו יעצצת ופרץ, ולא פול צדור ארץ. ובבואי בנפש נובחה, ערב שבת עם השכבה. אמרו: אולי בית התפללה קרובה, ואלה אלה ואדרשה בה. ובאשר באתי לבית התפללה, עט הקלהה. ואיתיה ופה כהיכל וארכמן, ישבתי בתוך ההמון, והן לזרע שני זקנים, ארוכי זקנים, חסונים כלולים, ממכוריו התהלהות ולא מן הקונים, מותרטי בתוי צדק ולא מן הבונים. בעלי קומות, ובתנמג כערמות, להט נשאות דווית, ועיניות

שער עשרים וארבעה

רמות. ובאשר שאלהים על גודליהם, יותר קhalbיהם, והחן אשר להם. אמרו: יש לנו ראש גלות, ופניינו מרגליות, ומולבד זה יש לנו חון דרשן, עניינו ובישן, דשן ושמון כמו אילם בני بشן, תפלו ערביה, וחברתו אהובה, ונגניתו טובה. יורה בתורה, ויקרא במקרא, ויסבור בנבניות כמה סברא. וודע פוטסת יקרים, ושר בשירים. וכשמעי דבריהם אמרתי: תחולת לאל ושבה, כי זכין לאות והחן החשובה. ובעויר בואת החשובה, והחן החן בא. ועל מצחו טופחת, ובראשו מגנפת, לבנה ונעימה, בת מאהים אמתה. ושערת קנו עד טבורי הארכיה, ותכסחו בשמייה. והוא יסחוב על הארץ גידליה, וככמוץ ייכל בשוליה. ובוואתני אותו, הרדנו כלנו לקרתו, והשותחוינו לעמו, והחרשנו לאימתו, עד החל בנעימותו, ופתח תפלו, ומונתו לו בחפהה יותר ממשה טיעיות, ברורות גוליות, מלבד האחות שאינט נוכר ראוות, אך לא עיתינו, כי אמרתי אול' מקרה הוא, או טרdot השבת הביהילתו, או שנה אנטהו. וכמו השחר עללה, השכומי לבית התפללה, והחן החן בא וושב במושב הגדולה. ופתח במאה ברכות, אשר על לשונו סודות וערוכות. ואמר בקול צעה רמה, ברוך אתה יי' אשר יצר את האדם בחכמה. ובפומוקי זמרה, טעה טיעיות רבות ואין להם טפירה. ובמקום גם מורים חזוך עדרך, אמרו: גם מותחים חנוך עדרך, ובמקום חלב חטים אמרו: חרב חדים ישבעך. ובמקומות המכבה שמוט בעכבים, אמרו: המכבה שמוט בגדים. ובמקומות ישמה שראל בעשו, אמרו: שמוח ישמעאל בעשו. ובמקומות חללו במנים לבל, אמרו: הללו בגבינים ועוגה. ובמקומות יברך לגדל ולחוק בעוג, אמרו: ובירך לנדרך ולהויק לבל. עד אשר נבלמי, וועל

המקדש קיים היו הלוויים במקדש, מושוררים לאל שור חדש, ואותם השירויים, היו בעין האל יקרים, ביקר כדים ואשכרים, ודם אכזרים עם חלב פרים. ועתה בנווהינו זו השירות והקרבות עיקר תפלתנו, ונעמוד לעבדותנו ודרתו, ועוד כי מנהג כל הגלות, אשר בכל המלכויות, לו מר בבית הבנות פיויטים וקרובות ומלאכה רבה ודברי סליחות, ושורי שבחות, ואנחנו אך נשנה מנגנים, נסגור ממהלכים, אין זה מנהג הכם, אמר לו החתן: אמת דברות כי בזמנם שבית המקדש קים החירות והחירות, עיקר העבודה. בעוד שהיתה השכינה, שמה שכינה. והוא המשוררים, צדיקים גמורים. והוא הלוויים מנגנים בשירות דוד לא בזולתם, והוא כל השמעים מבנים אותם, אבל עתה אין היכול ואין מקדש, ולא תהלה ולא שור חדש, ולא בהנאה ללא מושוררים, ולא מנגנים ולא צדיקים ולא ישרים, כי המנגנים ונרגנים והמשוררים טרי טורים, והחוונים לא יבינו מה ידרשו, והעם לא ידעו מה שהחוונים יאמרו. ובמקרים שיורי דוד הקדושים, ישרו לסת שיורי הקדושים. ומשילו דברי הלוויים לדבורי אליהם חיים, ידרשו עdzים לעדרים והמתים אל החיים, ובעוד יאמר החזן קרוביינו, ולא בכוו העט בין שריותו לקינותו. ולא ידרשו אם הוא משבח, או כל נובח, ואם הוא משוחרר, או חמור נער]. זאך ישר בעין האלוזים בדבר הוו כי איש מעם הארץ אש-אנינו יודע בין יומו לשטמאו, והוא חווה במוחשב שללו. ולא יבא למת הבנת רק שעה אחת בשבת, כי שהו מומלאתנו נשבעת, ויצא בחבל באשר בא, כי הוא לא ידע להחפכל ווחון לא חוויאו ודי חובה, אמר לו בעל ריבו: החחשוב כי בעבור מענוחיך החלשות והחלות, געוזב אננו מגנה מגנה כל הקהלות, בגין קהילות ספור וקהילות

בואי לביית הבנת נחמתי ונאלמוני, יידי לפי שמותי. וכאשר כלת זמיותינו, עמד על עמו לעזרת הלהותו. וכשה פניו ולא מעונזה, ועמדו בגאות. והלהבה חנויותיו, והגייע בתפוחיו, וחרים רגלו הימנית, וחויר הדשנית, וחזר מעט לאחרנית. ומתח להם גנו חכמו, וזהאה בית נכתה. והתחל לזרם פיויטים ישרים, בלט שברורים, ופסחים וערום. ודרכם מעלך, שלא חרזו ולא משקל. ובלא בנן, ולא ענן. וכאשר האריך פיויטו, לשוטטו. ושורי החולין לבטלו, ומומריו להמרו. יש מקצת העם אשר ישבו, ומהם ישנו שנת עולם ושכנו, וקצתם ברחו ולא שבו, ובית הבנת עוזו. ונפוצו מעל הרועה השורדים, וברתו המקנה והעדדים, ולא נשאו כי אם ארבעה חמורים, צוקים עם התאן וגעראים, והתם ויחשבו כי הם משורדים. והוא האריך להם בפייטו עד העתרים, עד דבקה לשונם למלקותיהם, וכאשר השליט פיטויו והור להשליט התחפה, כי לא היה איש בבית הבנת כי נמצאו בטהתם החסידים, בכל הקהלה, והוא בתוכם איש מן האצילים החסידים, בעל מעשים המודים. וכאשר שמע הדבר בעני יי', להבר דבריהם ול מאדר וופלו פנו. ויואר הייטב בעני יי', להבר דבריהם בטלים לתפלת יי'. ולהציריך הקהלה לצאת بلا תפלה, הלא זאת רעה חילה, וחטאה גדולה, כי לא נשאר לנו במוקם הקרבן והעליה, כי אם תפלה, ותחת הcabשין והפחים, תחנוני אמרות. כמו שנאמר ונשלמה פרט שפהינו. ואנחנו בת מתרשלים, ואוთה מכתלים, בעבור שיורי הcabליים. והוא עמד סבבו, איש ריבו, וכשמושע נבו, אמרו: לא בן הדבר באשר דברת, ובמענה פיך שקרת. כי עיקר התחפה, היא התחפה, וכי הנוגנים, הם יותר מוכרים מן התחנונים, בזמן שבית

מערב וקלהת יון (וקהלה צרפת) אשר אין ארץ מארצות, ולא קלהה מקהלהות, שלא יאמרו שם קרובות, ושירות רבתה. יש בקהלהות סכלם רבים ופחים, דומים לבחמות ולפראים. אבל בעבורם לא ישנו העם מהגנום ואתה לחדש דבר בעולם, שלא היה מעולם. אמר לו התווען: אין עיר מכל הערים אשר כרכרה, וקלהה מן הקהלות אשר ספרת. שיתו נלים סכלים זעמי ארין, כמו אנשי ואת הארץ, כי בכל קהלות מן הקהלות, חמץא עצם משיכילט בתהילות, ובכובאות אל בית התפללה, אם יאמר החון שיר תחלה, יבינו דבריו מוקצת הקלהה, וענו אותו על כל מלאה ומלה]. אבל בעיר הזאת כלם שורדים, ומדעת גבערים. גם החון לא יבין מה שהוא אומר, ולא بما הוא מתיillum או גומר. [וכן התהונן אשר סביבו ואחויו, לא יבין דבריו, אם אין יודע, ואם חמץא אין שמע, ואם יסבל אין מי ירבהו, ואם יחתא אין מי ישיבוו. והוא מגנן בשורי על בהמות מלובשים לבנים, יודבר על העצים ועל האבני, ולמי מגנן החון ברגל מעכסת, וזה מפרקצת? — רק לקורות בית הכנסת, כמו שנאמר אתה מי יורה דעתך, ואת מי יבין שמעה, ואלו נמצאים בכל הקהילות קלהה בזאת, בטלו מהם הקרובות והשירות, והיפות וחותמות. וכל המתפלל בדבריו פיוישום לאות הקלהה, חפלתו פלה ותחלתו פוללה, וטוב לעם לשכת ביום השבת בבתים, מלבדו בבית הכנסת ליחסוק חטא על חטאיהם. כי כל איש מהם באפלה כ ש ונהלך, כי בחבל בא ובחשך יילך. ועל כן אפי' אומר כי הקרובות והשירות, אינם לכל הקהילות אסורים רק מותירות. אבל אך אסורים לקהל הזה, כי כלם בבחמות ואין מקשיב בהם ואין פונה, והנה מקום מקום מקנה]. ובמשמעות איש

ריבו, דברו וניבו, הכוור כי דבריו נכוונים, וטענותיו חוקים ונאמנים, ושם ידו על פיו האיש, והוא כמהריש. והוא חבר חבר, והשיב על דבריו והטווען, מבני חבר, והוא חבר חבר, כי בחתמו מת, והרבה טענות באגרות אשר בזה העון, ויזמות, כי בחתמו מת, ורבה פתוות, נסתה בשתיתו. עד לו, כל השומע יצחק לו. והוא פתוות, נסתה בשתיתו. עד רוק הקיטון, ופתח ח' את פי האתון. כי הביא טענות בזיות, כלם באפס יד דחוויות, [על לא יסוד בנויות. וכל דבריו תעטעויות, וטענות המשגהעים. ואמר בדבריו כי יש בפרשיות וחיל משה רמו לסליחות מפני שיאמרו וועבר ה' על פניו בכל טלית וטליה, ואמר] כי התפללה איה עליינו חינה מחייבת, מפני שאינה בחורה נבחנת. ומה שנאמר ועבדת את ה' אלהיכם ואמרו חכמים עבורה זו תפלה, אמר זה החבר כי היא טברא קלה, וואיה דלה. וכל האמור כי יש ללחויות ראייה בתורה, אין להפללה ראייה מן התורה, אין להחטאנו בפרה, כי דבר סרה, על האל הגדול הגיבור והגורא.

ועוז ואמר:

אשר אמר רשות היא התפללה
וחובה קריובה לקלהה,
אםת הך בקהלות וסלוות
ולא גמצעת לנטחו תעללה,
לטנון כי אמצעתו שברעה
ואת שברעה ברפא על גקלה.
אםת כי פשתקה היא גקרעה
בקל מזרות חמודות היא שקילה.

[רבי יהורה ב"ר שלמה אלחריוו (ההמגנו)] 8

ונאלו קביסול שמק יבקה
אלילו אַשְׁר חָשֵׁךְ וְגַלְּהָ
בלמו רוחה סבלות ענורה
ופפח פיו זברא לה אַלְהָ
ובכל מרגבה זבריטס כס לרע לו
ירוב שפון יבקה שפטיה
וראיתי בקס חכם צענינו
וליא נזון ולבקח אַמְלָה
ויאח יובל ראות קבכת פסנור
ויעין לבו בפקוד סבלות בחילוח
ויחזר יט בקבים אַרְוֹן
תקפלה חוב בעדרות טסולה
וילגוזל האמת תחשוב בקסלו
ולא נבע בכני נפשו גוולה
ויניעגע ריק לאחיזוק דון פליקו
וניש גפש ליזקיה עמלחה
ובכל אופר קרוינה לפקלט
קאיש דובר עלי און ענלה
ובאופר לעז הקיע וענעה
ובדזפק עלי דלה עטילה
ובעוגב בתייב שלום גויה
בקביב שוחה ווירכ בפפילה
ויסטן אַשְׁר אמר קלחות
רכעם זה אין להחאמו קוילה
ויבקלה אַשְׁר גָּלְטָם פְּחָאִים
למי אמר אַנְיִישׁ שְׂבִי תְּהִלָּתִים

ויאו שקר לשוטע קרוינה
ורבני שיר לבד אבוד תפלה
תבי עת ישקעו העם דבריוו
ונסונן חייש וחתפירה חביבה
ובכל אופר הבכי זה חוב ומאניה
בקמותו נמצאה פאל גמולה
ווקליו וקיי רשות לרוגליו
וינגעש בזום רעתו שואלה
לפען פי עזיבת התקפה
לברה מטה ומינות הרה מסלה
אללנים תלאנן בצעצת מל
אשר השווות זגס קתועיב עלייה
וינגענו להשיג את רצונך
בעידנן ואל נשוב לבטלה.

ויתו היערים, וירד העיט על הפלגים, יקשרם בתכלי איזוטה, וכדרעו כלם לרעם גבורתו. והנשיות יספרו כהו אשר גבר, ובעל כנפים יוגד דבר]. והוא סיבת הגבורה לבטב, פניה פנו להבים, ארוכים ולא רוחבים, דקים ולא עבים, כאלו ממושב אש הצבאים. [ישגו כל בורוח ולן בא בעבים, ווירידו והלכו אש החבאים. עליה בראש הצבאים. לא ימוס להם נס, עד ישיתויהם למס, וולגולם לטרומם, ולב הארי מפניהם ימס], ואשה עני וארא הגבורה על טמו בחמת כהו ירוזן ובוזו גזו, באשפתו חצ'. יפרור בפרשׂת טוטו הפלע החוק, וישחק איזר חלמייש ומטען עד אשר דק. [זהו שואג. בקהל רעם ותרועות, מגדל על ההרים מקפץ על הגבעות]. וירודף וקורא, באשר ירדוף הקורא, למן יעור החבאים, מן המהובאים. וויצו אחוות מוחוריים, והשנויות מנקודות צוריהם, [וירודף הייעלים מההריהם]. ובטלע ההר היהת מעלה גדורלה, ומתקלה ומוטוכה מטלה, וארת מללה, ובתוכה כמה מני צבאים נחביבים, ומהנה עפרות נטהרים, והמן אילם קטנים עם גדולים, ואמות עם עולמים, שכובים בחיק אמותם, יונקים שדים בלשונותם. והאם רוצצת עליהם, ומתעלסת עמלה, והם פעם בחיקת ישנים, ובברעה טוב דשנים, ופעם ירקו לפניה בשמהם, בהשתחפ' נפשם אל היך אמותם. והיא עמהם מוקדת, וועללה. ווורתה. ולא ירעה כי יום אידה קרוב, ושותה פנה לעורוב. ובעוודה עטם משתקשת ומטופחת, וגורייה מחבקת ונונשחת, והנה הגבורה מהר על כבבו, ובא מבאו. ורין נורה, כרוח טעתה, אל פי המורה. וחתמאן על טוטו והריציו, וזרק על קשתו חציו, ושם אל המערה מגמת חפוץ, והבן להלחשת כליו, וקרא הכלבים אליו. ותגע התערור עליהם בגאותו, ובמעט לר'

שער עשרים וחמשה

בציד הגבורה והחוק, רצוא ושוב במראה הבזק.

נאם הימן האזרחי: הייחי נסע מאשקלון, לעמק אילון, וייחי כי באנו אל המלון, וישבנו תחת האלון, החל כל איש מאנשי החבורה לספר מואשר דאו עניין... ושם ענו אנו. ושם נקרה איש ז肯 ומישכל, ומראה עינוי על כל רעיון חולך רבל. ויאמר לנו: אגדה לכט את אשר דאו עניין במודרב הוה, כי זה שנים רבות עברתי על המקום הזה, ואשא עני וארא והנה איש גבר, גאון אדריהם ישבו. ומגעתו נטפו החרטים, מישגתו היהת לך כפירים, ותחתיו סוט דורח, כברק מטהר, ובשמש זהר. ומקול מצחלותו, ושעטה פרטתו, יתרדו הלכבות, ונכהלו המהשבות. ובעת ימטו אסרוין, ייכין לרזן אשוינו, יבקע חיים ומשבריו, וירקע המישור ומדבירו, יושיב כל אשר לפניינו אחריו. עשה מן הרוחות רגלים, ומן הברקים כנפים, וכן הצבאים עיניהם, וכמעט לחום לבו ומס גונו יהת למים. והגבורה חרוכב עליו אמיין וחוץ. כמראה הבזק. ועל ידו נץ מתונין, ברות ירוזן, ויצא חוץ. אברתו רקומה מטשבצות זהב, ונפשו חזובה ממדורות להב, וכל ציד אשר יראננו, בעינו יקחנו. [ובעופו אחר העפרים,

תאזרחיו. יגוזר אל האצחים הבלים, וישבhor לזרע להט' בכלו, וכאשר עמד הגבור על פי המערה, ושאג בקול גערה, והביך הארץ במדורה, בירחו העפרים ממוגנותם, וחילים מוחיק אמותם. ונחבאו ילדי הגבאים, לשאגתו ולא גודע איט, כי הוא ישאג ווודהרו בגים מים. והגבור בא אליהם, ושלחה הנץ לפניהם, להודיע המתה עליהם, והוא עבר לפניהם, והכלבים מקיפים מכל צד אהתם, והוא מוציאן באש פלהות וברק חנית לעיניהם, וועפרים נבחלו ונמתלהלו, ורונו חלו. ובזכרם רחמי ווליהם, היו תושבים לשוב אליהם, וימצאו הצר החזרו עליהם, מפרק בינויהם. גם האמות, נפלו עליהם רמוות. [וקצתם נחבאו בעמוי אדרמות, וקצתם עלו לגבעות לעפרים, ובכומר בינהם, מתעף נפשם עליהם]. ומה נבמרו רחמי על השפאלט, ולזרע אהתיו הגבאים, [ולשאג עליהם, וכל אשר היו וצית לברוח מרדפים], יבא החץ מכל מקום לעיניהם, עד ישיבם לאחרותם]. ואשר נקתה נפשם, ובאה שמשם. גםם לבם לccoli השואנים, ועיפה נפשם להורגין. והכלבים הקיפו מכל צד טביכם, זה או זה ונכט, וזה יגור עקבם. וזה גושך, וזה מושך, זהה טרוף, וזה חוטף, עד והביבק המתות לקחתם, נגכלו בשחוותותם, והכלבים באכזריותם, קריעו כל בשרם במלתעותם. והחיוו בני מעיהם, ולקחו בלשונותם דמיותם. ותברך אל ארין עילט, ומנהיג במשפט יצירוו כלם. ומפטור מבני איש טודחו, וסבות מפעלהו, הזתן קצת ברואו טרף לקלצתם, והם כן מיתת אלה סבה לטובה אלה ולמחיהם. וברא הגדים לנוק העזריות, ושלחה החדים לגער הדלים העכוירים, ונגן זה מהיה לו. ובאהותם

כמתה זה בן מות זה. וככלם בשאול ישתו וירקבו, יהוד על עפר ישכבו.

וישא שלוש:

בְּאֵל מִלְּלָה חַיּוֹת וְזֹאת כְּמַזְמָקֶם.
[קְסֻם קְיוּן קְאַתָּת אֶל קְרַבָּת].
לְהַתְּפִלָּה לְתָהָה, גְּבָור וְתָמְבֵץ.
בְּגַן מְצָרָה בְּגַם מְהִיקָּתָם.
בְּמַמְּקָשׁ וְתִי גְּרַדָּה וְפִזְנָקָה.
וְתִּנְשְׂיוֹת לְתָבֵעַ תְּחַשְׁבָּותָם.
וְהַתְּחַזֵּק וְתִי בְּזִיקָה וּבְפָהָף.
וְתִי בְּזָקָה וְסַפְקָה אֲזֹנוֹ עַדְיָה (טס).]
וְתִּזְאַפְלֵל (וְתִּגְאַלֵּל) יְסֻפָּה.
וְנִשְׁפְּטוּ עַל עַפְרָה בְּמַזְמָקֶם.
בְּבָנָה אֶל אַשְׁר שָׁגַבָּה פְּלַאיָה
וְאַזְוֹן בְּבָנָן אַפְנַיִן קְבָעָותָם.

אמור המגיד: ובשם עלי צחות מלוי, והזון מושליך. תמה לבוי ורעניו, ואמרתוי אין זה כי אם חבר הקינוי. והוא חושב אשר להשכתיו, והזכיר כי אותו חברתו, רון לקרהתו. וקצת בשלום אוהי. והתעלטנו כל החיים אשר נצמדנו, עד אשר מחק החברה נפרדנו, ובכל זאת נודנו.

(ט) וכמו יכלס לנו עד תמן ימס ווינו.

שער עשרים וששה

והפרידה, חרדה, וכל הבוטע מארצנו, ויזא ממחוז הפלז, תשבע ברועה נפשו, ולא ישא ואישו. השמש תבננו, והטערת תרכנו, וגיהלב ישרנו, והגשם ישטפנו, והרוח תחדפנו. וכך מן החשוך ועד האפללה, לחרב ביום ולקראת בללה. [פעם יעל גבעות, ופעם ירד בקעوت]. ויקרע נחרום, וירקע הרום, וידרך יערום ומדרבים, ויעבר גלים ומישרים. [וילך בערובות צויתו, בין נחשים ואריות, ופריצי חיות]. ואם ירדו עליו גשימות, ויבעתו אים, ווילו עינויים בפני הנשימים. וירגע בלבחו, ויתענה בעלותו ורדרתו, ואם יפול מעל מרכבתו, יטבול בגדי בטיט ונים, וסוטו יושט במי אפסים, והקרב והכרעים, וירחץ במים, ולבו בין תנור וכירום. ומבלך כל זה סכנת הדרך, ורב הפחד והמורך, כי אם לסתים יפגעוו, לשעריו מות גיעוואו, ימלט ווועצוהו, ערום באשר יצא מבמן אמו ייניחו. ואם וילך רגלי, ימצא נוק וחליל. כי האבנום ייכאבו, הקצרים יציקו, והשוחות על פניו ייפילו, והמעברות במים יטבלו, ואם ירד שלג עליו, או יכפלו קילו. והוא בגדיו לננים, ולבו שהור ברב התינונים, כשבך היינון, לבן מבחוץ ושהור מבפנים, ואם יבא בים, ונשאו גלו ובודט. וויצו עליו כל זעמו, והיתה רוח אחרת עמו, או יקלל יומו, וימאס עולמו. בראותו האניה עולה למורמות, ווורהה לחהומות. ובני מעיו בקרומו, עולם ויורדים בו, עד יטיל אל תוך חות מחורחו, להציג מכות נשמהו. ואם ימלט מן הים גול גול לא יטרו^(ח), וחשוב כי ביום ההוא גולד, ואף על פי כי הוננו ביום עובחו, וערום ישוב ביום ההוא. ישמח והוא עני ואמלל, שהיתה לו

^(ח) אין מדס וקאנס לממתתו.

שער עשרים ושש

בספור עניין הדריכים, וכל אשר בם נמשכים.

נאם הילן האוורי: נטעתי במקורה, לאין ביצה. ויהי הוות ואני מתחנן ברוחם המדרינה לראות בני העיר, הוב והצעיר... וארא בחורי חמד לדבר דברי המכונות נקבצים, ובפיהם ענייני מילים נמרצים. ואקרב אליהם, להרייך ורקייב בשמיים, ולראות מנוחלי גשמייהם, ובוואדי מוחכון אליהם, ושומע אמריהם, והנה נצב איש זקן לפניהם. ויאמרו להם: שיטו לשימות עוניים, וכברנו אליהם, ואל תטהחו בעשרכם. כי העולם יכול, ובפרק יבללה. ואני לאיש רק במעשה הצדקה נחת, והיא תצלחו מודרת שחת, ומואש מותקלחת.

אני הנגר, ראיינו הארץ נוד כל יגון וכל שבר, ובמעט ירדתי אל הקבר, ושחתיו בהיליכת הדרכים, גמייעס בלענת מטוכים. וראיינו כמה צרות ומאורעות, וקורות רעות. כי אין גייעה רעה בהיליכת הדריכים, אשר בס הרעוניים נובכים. ועל כן אמרו המושלים ההליכת, מבוכה. והנפיעה, מאורעה (ה).

^(ה) הולי: מלך רעס, לו "מגעלע", הכל גס נמלת "מגעלע". מעתמת חליין קמונן ג' רס, כמו לסין גבעל טס: "זוכר טמיותיס קהיל ארגט קהיל לרעט".

גפסו לשכלל. [זאתו כל אלה החזרות, והתלאות המדרות, אם לא ישיג בחילוכתו שאלתו, מה ליריך גיינען]. זו כל זה יונגען לעטסע מעוננו, כמו העוף הנודד מוקנו. עד יכח להיו, ויבחר מותו מחיין.

ושא משה :

אנדר וטויו זבללה בעסיעעה,
ויטי אטבל זלא זטפר גיגעעה,
גנסו פאטור זיגון אונקה
ובת עינן פפוק לול קראעה,
זינקה הקהרים פקניעינו
עדי זאמה פארען לא זוועה,
געת זחשוב קזוא נזט זלשקט
זונ זמקע נירען פרעה,
ונעלוי זומן זלול דורךם באלו
עליהם מנטזוא כשקט שבעה,
גנסו זום ליזס תפזר פאזר
קאלו הייא גבר קלאן קלאעה,
זוויתה פקשות פאקר זינקה,
קבריאר טזט ופנטיע ישעעה.

יען ויאמר : אם הנטיעה רעה והחליכה מוכחה, ובלענה מטומה, הלא בנטיעה, ישוג הנכשל תשועה. ובחליכתו, הعلاה למכתה, כי בה ישיג האיש חפץיו, ויגבור חליציו, ויאור בגבור החליציו, וירוץ לכל אויבו חציו. וללו הנטעה לא עליה ברגע מזמן, ולא יעשר ולא יקוט חילו. והנטע בדורים במעט ימות ורבה טבו, ובכל והכו, אם תראהו הרים ערומים וחלץ, מחר ידמה לבן מלך. והשווין בבבוחו, ולא יצא מסבוב מטהו, לא תסרו טעלוו חרפחו, כי לא יצא מארחו, עד יצא מארכמו. ולא ימע מלבו יגונו, עד יסע מממנו. ובעדרו ישבן בארץו, לא ימצא חפאו. על בן יאמרו המשלט הנטיעה, והחליכה, ברכה. וכל הנוטע, הוא לחפזו נוגע. וכל החולץ, והוא על החפזו מלך. והמשוטט, פרי חפזו וילקט. וחושב, כאבן דומט יחשב. ובחליכתו וראה פנים חדשות, וירפא מלבקו מכות אניות. ויתהדר גלו, ויאור הילו, [וישקוט שארונו, ייסור, זיגון ריעונו], וישוב לארצו בכם מלא, ומולו עוליה. וימצא הנפשות,-alone נכספות, והעינים לאם הרוך נש��ות.

ושא משה :

אנדר יטמד ללבז לנטיעעה
באיד זשפע ולא זטפר גיעעה.
ויהצעל סביב ביתו זטגב
והיא דוקה ליטד פקיעעה,
ולא יסור זגונן קלביב
ויפערעה זיטי זיגא לנטעה,
ויפישטיל שופט זט זפער
עדי זקנא לאזרו תעשעה,

וכאשר כלה דברו ושירו אמר לו אויש מן ההבואה, הנה יודענו מי לך שפה ברורה. אבל אתה זכרת קורות הנטיעה, ועוזבת דבתה לדור אחרון קבועה. ועתה ספר מוזותיה הטובות, באשר ספרת מדרותיה הרעות, זכור געימותיה כאשר זכרת המאורעות,

שער עשרים ושבועה

בשבח הין ותועלתו, והמקרים אשר יקרו לשוטטו.

נאם הימן האורחי: רצויי בימי הנעורים, להבדל מהרבי המבאים והשכורות, וככספתי ללבת ברדרי הנזירים, ואטרתי על נשיש כל מהמד עין, וכל אשר יצא מגפן הין. وكבלתי עלי הנזירות בהאהו שלמה, עד מלאת לי שנה חמיה. וכאשר קיומי נdry, והשלמתי ימי גורי. נכספתי לבוח הכרמות, כי ארכו לי שם החיים. ואטרתי למתי אמןע נשיש מכל שמחה, עד יכלו בגין חי ישנות באנהה, אשובה לקרפתי כי יד גולי חחה, וכי טוב לו או מעחה, או מהרתו לפשרות בגדי הנזירות, ולבשתי מחלצות השברות, ומחרתוי ולא החטאפקתי, ועל דלתי הסובאים דפקתי. וראיתי השמחה ראות עין בעין, ובאתרי אל בית משתה הין. וננה שם חברה בחווים, והגביעים כמארום, בוגלגי ידייהם מאירום. וכל אחד מהם מתרונן על גביוו ואגנו, ומשבחת יינו. זה אומר תבל כמו חשוקה יפת עין, ורוק פיה יין. והגניט לחייה, והחמעיניט ענייה. וזה אומר הין שלוח השמחות, וمبرיח האבחות. וזה אומר לויל בחת הגפנים, ככה על הלב עשן היגנים, ופנו אליהם הששנוגם, ערף ולא פנים. [זה אמרו היגון בצעעתה

ההכרזע זהי מזאס בשבתו
עבי נשי תפוציו בתונעה.
ויראה בקהלות עולם גלעדיון
וינטזר חזון מלמד גון רעה.
ונעת שומו זהי לנטילים לו
קמישר מזב נפשטער ישעה.

וככלות שיריו, ומלויא דבריו. כל העם מברכותם העזיקותו, ומושרו נברחות הניקותו, ועל שמו שלאלתו.

וין וארו:

אני חבר ספרה הפגניזיט
ופאנטי פלאב צרי ענינים.
במנחני איזופט דשפליט
ויברשותני אנדע ראש צאניט.
קטוב ציבוי איזופט קל בנו בא
ויצשפניע קמי גאניה קולוינט.
וינטקביד אכיאו הווק שאולה
ויחספל ארויו עד ענינים.

פורחת, והין רפואה לו ומרקחת, להצעיל מרדת שחות]. וזה אומר הין רפואת אנושות, גברות חלושים, ומשמח אליהם ואנשיס. והוא בחוכמת איש בעל שיבח, עומד על מצבה, ותמוד יון בכום עינו, ומגא הגבע טובב על יד ימינו, וכشمעו דברי חבירו ומלהם, צחק ולהג עלייהם, ואמר אווי למלצות אשר שפכו פניניהם, וחלו עניינהם, הכהזה יהוה שבח היין ומhalbיו, ואט אלה מעലוי, הללו אם שבוחת מתקנו וטעמו, שבוחת יפיו ונעמו, ונדרו ובשםו, וכברו ושםו, לא זכרתם ליתו, ורकמו וריהו, וציררו וצירין, ומוגנו וחלו. והדורו ומראתו, ומגעשו ומכתחו, צעפו ובדשו, ווועו ומלקישו, וגחלו ריביו, וגחלו שביבו. כל זה שבוחת, ודרך אהורת לקחתם. ויאמרו לו כל העם: אם תגיר לנו שכח חממותינו, שיורד על פֵי מדורתיו. יהיה לך חלק בחוננו, ובאשר תשלט ימננו.

ויען ואמר:

דעת כי היין שמחות נשמות וגופיות, וחזרות נפשות חלשות, ומחריד לבבות ובכחות. וויה גן אליהם ריחו, ור堪 הרובלים וקהו. ופרי עדן מתקו, וצרי גלעד רקו, והשמחה נפלת באולקן, והחרדה אשת חיקו. פניו לחבים פניו, וברך הרב מתחפה בת בין עינויו. ביד רמה יונפנה, ועל צבאות הגיגנים ישלפנה. לכבות בראשו האודים העשנים, ולהעיר בטליו ישני והששנים, גביעיו כבורי שלג לבנים, ועסיסיו ארכו עצם מנינים. לשמה נוקשים, ולהשכיב רשים בראשים, ולרכך קשים. מראתו תפת, וטעמו נפת. וצל עדן אללו, ומתרדי אורות טללו, ובכל ה' כלו, בהר היופי הרים דגלו, ובחרדי

הלבבות הקע אטהלו, ועל היגנות יכיא הילו, הבעיר גחלו בנחלו, והסיק שכיבו, מוך ריבבו. והתרן גחלת קודחת, כמו בכרור אש מהלחת, והעללה להב, במי ובה, והטבע בברלה ברקת, ואדם פטרה נסתה, זדמוני מצוף מהוקם, ובכעכח הלב יצוקים, וריהם שוננת העתקים, רפה ויפל חזוקם, וחלש ווימות ענקים. לחיו לח השוק, ופיהו בכל פה נשוק, ואורו באפליה זורה, ועינו עני ערומים פוקה,

ושא פלו ואמר:

גת הנקנים יקרו דפיך
מדס פבדו צחפרו פיטיך.
טייט בטוב טעמה ואור שמש בוי
לחיות החרפור פרוקחות פטיך.
תפקט בוכוס שטם ווא תחעל ואין
דבר בכפחה גנילטיך.
ארכו להיזה קאלאו וו פטיכו
וואים זכיאחה זיכלטיך.
הפטום קל שנטם זוינע זהפהיך.
אויה לעין אדרס זיאוילטיך.
תונך הפלוי פטקה לאטקה גטפנעה
בק פטעה עט ישאקו דפיך.
אנר בלוז פשב לערזקה זאטס
טאנון בבלקאה קדרשא זטיך.
אקסם פשיטש היא בבלגט פטונ
בק נגכיעים נחטשו שטיך.

ובהשלומו שיריו, ישרו בעניי כל העם דבריו, ואמורו לו : הטעבת בשירך, ונעמת בדרכך. ושבחת היה בכל מדתו, גளית מדתו, אבל אם תפאר רוע מדתו, באשר פורת המדאות, והוא דוד עמלתך וחפלויש, והיות לנו לראש. ייְען ויאמר להם : היו גבורים לשותה יין, הן אתם מאיין. הלא רודעתם כי אין כבויו, והמתהלך בו בוטה על תהה, ובת הגפניים כמו אשג'ים היכשלה, כי רבים תלמים היפילה, ובעת איש אותה ישתח, אך אש בתוך לבו תחתה, ותבלבל כל נפשו, וחכרייך ראשו. וחותמיו מדעתו ותוכנותו, ותבא אלו בלאט ותתקע חיתך ברקתו, והאין יסוד כל עין ואשמה, וכל עברה ומזה. והוא עקר לכל רשות, ומחרבר לכל פשע, ובבית משתה היהין ייעדו הרשעים והעריצים, והאכורים והפרושים. ולעשות זמה יתחבירו, ועל דין ותירוש יתגוררו. רשם ימינו הנוגדים עם הקדושים, ויבאו האנשים על הנשים. ויתהברו המנגננים והברננים. ומן הנוגנים, ימשוך אדם לתונוגנים, באישון לליה ובחפלה, וקורב זה אל זה כל הילאה, להרבות נבלות, ולהתעלול עלילות, והוא מסיר הבשורה והעגנה, וכל מודה נאות, ומבדד הדעת, ומישיב נשף המשכילים מישגעה, להקל המצות החמות, ולדרוך התאות והעבות, והין יחבר בביה אחד אצילים, עם נבליט, וגאניט, עם שפליט, ותגעלה, עם הנקלה, והאנב יאביד כל הונו. וויצו כל מומנו. ויתבטל מן הדאמנות אשר אתה, כי בו שבת מכל מלabhängig.

ושא משלו ואמר :

פת הַגָּפִינִים וְחַשְׁבָּנוּ שְׂצִוִּים,
אֵל יֹרְדֵנוּ מָוֶר וְעַלְגּוּלִים.

ונח לאין סְפִינְעִירִים אֲכֻנוּ לְעֵין.
סְפִינִי לְבָבָות עַתְּפָרוּ מִפְּנִיקָה.
טוֹבוֹ בְּרִטְמָ לְבָנְעָרִים אָוֹתָה וְלָא
תְּפַתְּחֵר לְעַזְלָטָס מְפַקְוָרָ קְרִיבָה.
טוֹעַם קְרוּוּלִיכָה בְּרוֹשׁ וְקָאָה לְהָרָבָה.
מוֹ צָוָק קְבָשָׂ פִּתְחָ וְפַטְעָפִיךְ.
מְבָטִים בְּעָנָן שְׁבָלָ לְתַלְאָתָה הַלָּא
וְקַאַס קְטָבָבָ רְקַעָה וְגַבְשָׁפִיךְ.
מוֹסָם הַיּוֹתָה פְּגַעֲבָוֹת נְזָרָה
עַסְפָּס בְּגַעֲבָוֹת נְגָלָאָוּ צְמָרָה.
כָּל הַקְּשָׁאָסָס קְבָנָי אַשְׁגָּרָה
לוּ נְגַרְקָה פְּתָמָקָ בְּגַנְעָפִיךְ.

אמר המגיד : וכמושע העם פלאות אמריו, נמושך לכם לדבריו. ורבים מהם עובדו היין ומאסותו, ונדרו נדר כל מוחט לבל ישתוו, ואומר אליו בחוי המוריה כוכבי מומיך, הדורייני מה שמק. אמר : אלון בצענינים מעוני, והטשכילד ודעני, ובשמעו ניבו, התוקתי בו. ואמרתי לו : אתה גברינו, חבר הקניינו חברינו. אמר : אני אויש שעומך ואמנין, ובכחך נאמיך. [ועמדתי כמי שעה אותו, ואחריו בן הילך למיען שבתו. ועקב בלביו אש יידונו, ונפש עשוקה בידו].

צור תְּחִלֵּין גָּפָה בְּצִיּוֹן אַמְּרוּ
 אֲבָדָה וְגַם לְהַתְּגַעַן בְּעַמָּה בְּמִתְּחַתָּה,
 וְגַנְגַּטְתִּי מַעֲכָב בְּמִתְּחַת חַמְשָׁה
 עַד בַּצִּיּוֹן עִיר יְיִי הַתְּחַת,
 צִיּוֹן אֲשֶׁר בְּפֶה קְוִינּוֹת גַּדְרוֹ
 אֲזֶק פְּתַרְתָּה עַזְן אַנְשָׁשׁ לְאַתָּה,
 לֹא אַדְעָה אֶסְמָפְּרוּקִים שְׁחוּת
 נְגַדָּה וְאֶסְמָתָא עַל פְּרוּסִים עַלְתָּה,
 קְעִיר אֲשֶׁר בָּה מְשִׁכְבָּה שְׁכָנָה
 וְלֹאַיְן בְּנֵי אִישִׁים גַּעֲרָה גַּלְעָה,
 עַל פְּנִילָּהִים אַלְקָהָה רַקְחָה וְלֹאַ
 לְסִימְרָא אֶלְקָבָאָה גַּעֲנָה,
 עַזְן אֲשֶׁר לֹא רַקְחָה וְיֵוּקָרָה
 לֹא קְפָרָה חַשְׁךְ וְאוֹר לֹא רַקְאָה,
 גַּלְעָה, וְאֶסְמָתָא עַרְוָמָה בְּקָרָב
 וּבְלִי תְּלִיאִים גַּעֲרָתָן יְפַתְּחָה⁶⁾,
 עַנְיִן בְּחָם לְבִי לְאַנְחָתָה הַלָּא
 בְּמַהְלָעוֹת בַּיְן דְּבָרָות דְּלָתָה,
 אֲוֹהָה שְׁכִינָת אֶל וְאֲוֹהָה וְהָרָה
 שְׁמָשׁ נָקָר אֵיךְ בְּחִזּוֹת יְמִינָה,
 גְּבֻעָת לְבֻנָה אָרוֹן בְּמִתְּחַתָּה שְׁפָלָה
 אֲסֹר אֲשֶׁר עַל בְּקָמִים רַוֵּם גַּאֲהָה,

6) גם מתי סלחנד סיקר ממנה קוֹי יְפָס, כי יעלת מין יְפָס
 גם מכל מַעַן מַלְיוּס.

שער עשרים ושמונהה

בְּשַׁבְּחֵי צִיּוֹן וּירוּשָׁלָם, וּמְקַשָּׁה, רַוְמָה תַּעֲלוֹה לְשָׁמִים.

נאם הימן האורחי: נטעתי מארון נוף, אל יפה נוף
 והומן יינדרני כדור ויינונך. ואמרתו לרועני: רב לך לשבב בין
 שפתים, ולשבבת בין תנור וכורדים, עללה אתה אל מני מצרירים,
 לדאות בטוב וירושלים, ושמהו מגמותי אל הר יי', ותעיר אשר
 בהר יי'. אשר מקרם שכנו בה מתי ישר ובות, רואי פניו
 המלך היושבים ואשונה במלכות. וכואשר באתי גבולהויה,
 ופטגתי ארמנותיה, ונש��תי חרובותיה, וחוננתה עפרותיה,
 אמרתי מה טבו אהלייך, הר ציון ומשכנייך, ומה נעמו
 ארצוזין ומעונייך, אמזה הפעם אחרי ראות את פניך.

ואהא פְּשָׁלָה ואומר:

נְקַשְׁוּ לְצִיּוֹן פְּסֶפֶרֶד גַּלְעָה
 פְּטַפְּלִקִים גַּד שְׁקִים עַלְעָה,
 גַּלְעָה זָהָם לְאַקְהָה מַר אֶל וְהָא
 טְוּזָם אֲשֶׁר מִזְטָמָת תְּיִזְקָת אַתָּה,
 בְּקִיחָה תְּקִידִים בְּקִפְטוּרָה לְרָאָת וְלֹאַ
 בְּקוּ וְהָא חֹטָאת וּבְפֶה וְבְקָה,

גָּלִיתָה עַרְקָה מִפְעָנוֹת בֵּיקָר
בַּי מְאֻמָּר נָר וְזָרָה לֹא עֲשָׂתָה,
סְעֻזְבָּה אַלְפָן בְּעַנְרִיתָה אֶבֶל
שְׁשָׁקָה גּוֹלְטָן וְמְחַפְּתָה,
רוֹם קָאָזָה עֲרָה עַלְיָה וְנוּיָה,
פְּרִירָם מְאַרְיָים בְּשָׁקָה הַשְּׁקָתָה,
נְפָתָעָה אַלְחָה בְּחֹרָךְ עַפְתָּה עַרְבִּי,
צְפָלָה נְזָכָה חִישׁ וְבְּנָכָתָה,
תוֹחִילָה לְהַפְּהָר בְּמַיִּים גְּלָוָת וְעוֹד,
לֹא פְּקָרָה עַד כָּה וְעוֹד לֹא גַּמְתָּה,
וְהַלְּה שְׁנָוֹת אַלְפָן וְעַל מַאתָּה וְאַרְבָּה,
בְּעַיִם וְשְׁבָוָנָה פְּנִוָּתָה גְּלָתָה,
הַיָּא בְּרָשָׁה בְּטוֹזָק גָּנוֹ אַיִן וְאַרְזָה,
יְוָן שְׁבַחְזָוָתָה עַדְיוֹ כָּה קְעָתָה,
תוֹחִילָה קְעָתָה רְצָוָן וְעַיְנָה חַפְתָּה,
כְּקָה נְגַפְּשָׁה בְּלָתָה עַד בְּלָתָה,
פְּקָה בְּעַתָּה פְּרָאָה עַבְתָּה גְּרִים אַשְׁר
יְעַלְוָי לְגִיאָה קָאָל וְתָהָא לֹא עַלְתָּה,
לֹא קָאָרָה נְדָא אֶל קְהֹוֹשְׁעָה נְגָן
מוֹ לְאַסְפָּעָה מְוֹשִׁיב תְּמִידִים בְּוֹתָה,
עוֹד צָרָוּ יְשִׁיבָתָה לְאַפְּנִין וְעוֹד
פְּשָׁבָב לְעַרְקָה אַחֲרִי פִּי בְּלָתָה,

עוני וארא מקום המקדש והועורה, אשר המירו עונינו מושם
הכגורה הטהורה, והבעירו תחתיה אש ורדה; ובערדי מטהלך
בנפש שואפת, ודמעה נוטפת, כנהל שופת, דאיות לעממי
איש מבני העיר, ואמר לו: אתה שואב כי אתה מקבה ג寥ות
ומארצות נבראות. אמרתו: בן הדבר, ועתה רצוני לשאלך דבר
מןך. אמר לו: הנסי עמק, שאל ואנורה לך. אמרתו לו: מתי
באו היהודים לעיר הזאת. אמר לו: מום לדרכו ישמעאלים,
שכנוה ישראלים, אמרתו: ומוציא לא שכנו בדורותה ביד
הערליות. אמר: מפני שאמרו כי הרוגנו אלהיהם, ועשינו חרפה
להם, ואלו בתוכה מצאוינו, אווי חיים בלעונו... אמרתו: זאיך
הויה סכת ביאתכם אל המקום הזה. אמר: כי האל קנא
לשמו, זוחמל על עמו. ואמר לא טוב היהות בני עשו הילע
קדושים, ובני יעקב מושם גירושים. פן יאמרו הגויים
בקגאה, זגה האל בנו בכורו בשנה... ולא יוכל לבקר את
בן האהבה... וער אליהם את רוח מלך ישמעאלים בשנת
ארבעת אלף ותשע מאות וחמשים לציורה, ונחה עליו רוח
עה וגבורה. ועל הוא וכל חילו ממצרים, ויצר על ירושלים,
ויתנה ה' ביווין וויא להעביר קול בכל עיר, אל כל רוב וצעיר,
לאמרו: דברו על לב ירושלים, לבוא אליה כל הרוחה מזור
אפרט, אשר ישר מאשור וממצרים, וונגדותם בקומה השמיים.
ויתקנזו מלך פאה אליה, ותנו בגבולה. ואנחנו עתה יושבים
בכל השלוחה הגמתקת, אם לא תהיה געתקת וגתקת. כי אנחנו
יראים לרווח המעשים הנעשים בה, וכן החמות והריש אשר
בקרבבה, ואש השנאה והמלחקט, אשר בה דולקת, ולבות
שוכניהם חולקת. כי כלם הם ראשין, ואוכרים קשים. וכן
איש יבקש עת חכרו, האב שנוא לבנו בכוו, וכחן לתورو,

ובכלותי לעירך ניב הבי, וחון ערבי לפני מלבי, קמותי
מכרווע על ברבי, לשוטט בער, ואש האנחות צלי תבער.
ויקוד הונגנות מלחת הגלות, ועינוי מגולות בדמעות, ואשא

האל ובנו לروع וממן, שואלים למלאת טפלם.

שער עשרים ותשעה

נאם חימן האורתוי: קניות לי טהורת ומוקה, למגנו
ביה רוח ותקוה, ונמעתי לנגינה. והויה בעת והוא מאורה
כארוי נגניות, עיר גדולה לאלהים. ובאותו אליה בחדרש בטבת,
בעת יהוח הטערה נושבת. והוון קר מادر, ולפנֵי קרוון מי
יעמוד. וחגש השכיא חיליו, והשלג נשא בראש ההרים
דגלו. וייחי היום ואני בבית התפללה, עם הקהלה. והנה איש
מלא שלד ודעים, עליו בגדרים קרוועם. והוא בוכה לקשי ימו,
ונער קען עמו. והקל מבעק מקורי עינוי, וויפוץ סלעי שננו.
והרות בטערכו, יטמר שערכו. והשלג דבק להכו לשונו,
ויבבל הנגינו. והוא עומד באברים רעדין, בין העופרים.
ובאשר החלמנו החפהה, עוזר לאל הלה, ויקרא שלום בתהלה.
אחריו בן אמר: אליכם אקריא עושי המשבצות, וווטפי המהלאות,
לובשי בגדי ברומים, ומתקבטים בעזיות אוילם מאדרים.
הלויגים על הקר ותוילו, השוחקים לשיג בעת ורים גלו.
הונתנים בגדיהם צנה, מפני הגנה, והסוחרת, מפני הקרת,
והקרת הנורא. השוכנים בביית מדורות, השוכבים בין שדה
ושדות, חשבתם כי אין עשירים בלעדיכם, ואין כבוד אלא

הבונים מלקטום עזיט, והאבות להביע האש ריצים. וכל
המעשים בלבדות שנים, ואין בהם עושים לשם שם. ובכל
יום ירבו מרבות ומתלקות, וככל הלבבות נחלקות, עד קראתי
שם העיר סלע המהלקות, והראישים המומונים עליהם, נושבים
בשניותם. הרראש אחד יפנה לדחוק לאחד והאחד כנגזו, וכל
אחד לחברו בצעדים בצדו. ווש עוד בינויהם מטויות ומדויות,
ומפודים בין אחיהם. זה יפרוש רשותו, ותשכ איתין קשתו,
זוזה מגידל המודורה, ומבעיר הבערה]. ועל כן נעריך לאל
תפלחנן, כללות הקויות מבינוינו, ותשועתו עין בעין נחוה,
ויסר מעליינו רק את המותה הזה.

ושא פשל ויאמר:

אוש פְּקָרַבָּה וָסֶם וְלִיל דְּלִקְתָּה.
קְנָה וְלִבְזָה אֲזָבְכִים תְּלִקְתָּה.
אָם לֹא וְבֻפְקָה קְמִי יְשָׁר וְתַמָּה
קְנָה תְּמִתָּה אֶל פְּתִיה גְּשָׁקָה.
אַל קְלָל קְלִיל וְקִצָּא אֲנוֹשׁ פְּרָא אֲכָל
מְגַנָּה תְּשִׁפְרָר אֶד שָׁאָל פְּלִקְתָּה.
כָּל קְצִינָה יְקַלְבָּס קָאָל זָהָר
נְזִוִּיךְ וְלֹא יוּבָל שָׁאָת פְּלִקְתָּה.

אמר הנגיד: ובהשליכם זאנו, שאלו על שמו, ושהק
להגוני, ואמר: הלא תכיר חבר הקוני, וושמח לבוי על
מאוותו, זונקורי מבעות חברתו, והתעלטתי בקרבתו, כל
ימי שבתי באדרתו.

לשנים, ונמוס ויהי למומ. ומורע לבככם בוצר החלימייש, ממוקמו לא ימייש. האל יצילנו מללבבות קשות, ומנפשות הלושות, ומירדים סגורות, ואוננס חרשות. מה אלה הלבבות, אשר מפלע הנובות. והרעליגיטים, הקשים מאבניהם, ועוד החוקה, אשרא מחהדר ריקה, ושב מקורה יבשת, ומזה בעלה נשחת, הנה שמעו אוניכט, אשר לא שמעתם במויה בזוניכט, ועליהם מועלימיות מראות עיניכט, והופכים לציד אחר פיציכט, אבלו אין המצאה הזאת אלייכט, או התובתה הוצאה לוולתכם, ועדתיך יוכור כל איש מכת יצרו, ושBOR קשי יצרו, וירק לבבו עליו וכבדו, ואל יקפוץ ממען ידו, וועשה הוות מה שימצא מחר וולדו. וופחד פן יורחה מחר לבנו איש קראני, וושוב לשאול פת לתם כמוני. ויזעריכחו הומן לאנישים קשים כאשר הצירכני.

אמר המג'יד: ובשמו האנישים דבריו הבן, נבקע לם אשר היה כמו אבן. ותמהו לתקף לשוני, והוק הגינו. והתגרבו כלם על האב ועל ילוידו, איש במתנת ידו. וכאשר חתמלא שען, ונמלא טפקו,

נsea האמ' משלה זאמר:

בונחם אל אצליים ר'הממי
בגנרבוקטס וירק לבס לאען,
ויהנה פותחלא לי לבקט
קמו שמייר זאנן בזוקק בירוי.
זצער חפק לרבקט לי וווחמל
ליונקתי געל קפטנות זילדי.

כברודם. פחדו מן חומן אשר בmitt משחפהך, והגלגל המתהפהך, כי כמה לבשנו עדנים, ושבענו מעדרנים, ורכבנו סוטים מזונינים, וסתבכנו משבצות שנים. והיינו נשואים בחוץ ובכפותם, ומלבושים צבע רקומות, ומצעינו וחתם רחמותם. ובעת האף החומן טumo, והוזיא עליינו כל' ועמו. שב' המעדנים מזורים, ונחפהך מישת השמנית למשחה שמרום. והין קרגע המחלצות חליות, והמשבצות מגוללות בעצאות, ושבן כל' הרקומות, כל' גקומות. והעכטום, נרטטום. ופשטו רקמה וחולעה, ולבשנו רמה וחולעה. ועהה הזחרו בערו יש לאל ירכט, בטרם העיבו לאחריות כבודם, ותלבנו ערומים מהודם. כי הנה עיניכט ראות איך קצ'ר המצע, ושק ואפר לריבס יצע. וירדנו פלאות, ורדנו חלאות. ועינויו בעיני יתומאים למרוחמים, או בעיני אבלים למוגהמים. ועהה הייש בכם בין חורום, ואיש מגוע טהורום. יירק לבבו לדלותנו, וייחמ' רחמיין לשפלותנו. וופחד פן ימצאחו אשר מצאנו, וישכחו בין התרעלת הנמן אשר השבינו, ויעבור עליו כום היגון אשר עברנו. וכאשר הגיע עד כה, דבק לשונו לחבי. וחתבון אויל יש חומל בלב הומה ונשבר, ואני אלו דבר. ובאותו כי לא הוועילו דברין, והעם כמו פחן חרש לחבירו, ישב על הארץ רוער, ומתחנו ימuder, ויאמר לנערו: עשה לך אשר תמציא זיך, כי אין חומל לאיידי ולא לאידך. ויקם הנער, ולשונו מלטש בתער. ויאמר: ב' ה' מה אומר, וחסיד גמור, וויה הצדקה גמר, ושידי נפשי המר, ולבי המרמר. ואלו בדברים אשר היוט שמעתם ודבר אדם על חיים נקרע, ועל הסלע נבקע, ועל החר נruk, ועל האש תשקע. ועל הנחשים, אשר [אין] להם לאחשים, שמעו בקהל מלחשם, ונקרע לבבם

אמר המגיד: ובאשר כליה דבריו, והשלים שיריו, התבוננתי אליו, והנה הוא חבר הקינוי בעינו, ותגער בנו, ומטע גנו, יודעתי ערוםתו ונכלו, והבנתי כי הנער רשותו וחבלו, אך לא היהודתי אליו, פן תגללה בקהל ערמות פעליו, וונובתו ונטתי מעליו.

שער שלשים

הרופא הארכ, ומני תרופותיו ברוחבות צורה.

נאם הימן האורחי: נסעתי מנהל ארנון, לבעל גד אשר בבקעת הלבנון. ובעוורי משפט בחולותיה, לליקוט מלשון הריםיה פנויי מליצותיה. ראייתי שם רב באיט וגנאים מכל מסלה, ונעשו ענגולה. וארא בתוך ההמון, זקן כפוף כאגמון, וסביביו קהיל רב נזבים, והוא עצב על שער בת רביום, ולפניו כפות מלאות, במני רפואות. באלה מרחות, ובאליה מושחות, ולפניו רטויות, למבות טריות. ותעלות וארכות, כל מתחלה ערוכות, מערכות מול מערכות. ואצלו כל בROL ומלקחים, והמולג שלש השנים. וככל ההקווה והחמיות, וככל החתק הבשר הדוים בחרב פיות. והוא קורא במלוי, לכל הגאנבים עליו.

וין יואמר:

שמעו אליו עמים, והקשיבו המון לאמים. וכי הבא ממערכות הרים, והגמלט מיד מקורות השאנוט, והחמים היידונים. עברו עלי במאה תלאות, וראו עיני פלאות, ושמעו אני גראות. נסעתי מארץ עילם, ושורשתי באפסי עולם, לחקור חכמי תבל כלם. ולמודתי חכמה לפני רופאים עצומים,

ויצקתו מיט על ידי חכמים מוחכמים, ושאבות בצמא את דבריהם, וקובלו מפיהם ולא מפי פטריהם, ועמדו על סודותיהם, ונגלו לוי הוכחותם. אני בעורת האל אראפה מוחשיים, ואנדר פרזיטים, ואתבש מעצבים, ואשקש ממכבים, ואתי רפואה מציה, לכל כאמ' וכיוה, אשר בגויה, ולישוכת צפנון והיה. ובויר רטיה, לכל מכת טריה. ומוי שנשבחו נחש בא נא אליו, ושםמע טלי, והוא בלה נשוך וראה אותו והי. לא אבק, שהקתו עד אשר דק, להאריך ראות פנורות, ולפקות עינים עורות, ואתי רפואה להזרע העקרות, ולהשיכם הרות, ולהחמס הנשים הקרות. ואני מושר לבל פטור, וכל נגע אשר לא קבש ולא זור, אני אהיה לו מעור לעוזר. אני מיע האל אנחל פסחים, ואшиб העורדים פקחים. עד יולדכ באיל פסח, וימת וצפן ינגה. גם כל תלי וכל מכח, אשר הלב מרכח, ותשב אנויש עד דכא. אני אסירה וاعבורנה, ובשלחה אמרינה, ובידי פוך, לכל דמע שפרק, וכל עין הפוך. להוביש מיומו, ולעוצר גשמי בשמי. ולוי ארכוח, ורפואה ערוכה. לכל רgel נקשרת, ולכל נשברת, וכל צעק נכהר, ומכך איסון, באפל לולח ובאישן, ואנינו מגיה לו לישון. בידי רפואות הללו, עד איזי אמרו או. וכל מי הוא נכה נגלים ואין לו מעמד, ואיש כי יהיה בו שבר רgel או שבר יד. או חולה מכאב צוארונו, או חבלל בעינו. או גרב או ליפת, בידי רפואתו. ולוי רפואה לכל מהלה נצחית, ולשחתת ולקוחת, ואש מתקחת, אשר בין העצמות קוזחת, ולערעת פורת, ולשאת ולספתת, כי יהיה בקרחת או בגבתה. ולכאמ השיטים, ובקע השפטים, וופין הדדים, ושלשול המעים, והלש המהניתים, ופיק הברבים, אני ארפאם בעורת שוכן שםין,

ובל המשתגע ונופל על גחונו, וומצא מחנק בגרונו, וויצו מפי לשונו, ווורד רורו על זקנו, אני אסיר שנגענו. ולו מروفא, לכל איש נכה, וכלל לך נרפה ונספה, ולחולאי הפה, ולנשוך אנטפה או שיפון, ולירקון ולשפון, ולגרדים הנתקוקים, ולאבריות המתפרקם, ולאיש אשר שקווי התעוועו, ורגליך מהלך שבתו. ולכל איש צרווע, ומבה אלהים וגנווע. לאשה כי אטהRNA מטמאתה, ולודזה בנדחת, בידי רפואתה. ולוב את זוכו, אסיד יונן לבו, וכל החלאים הנכוירים, ואשר אינס נכוירים. רפואתם בידי, וגם עתה הנה הבשים עדי, וככלהוים שחרי. ובכל אשר דבריו יzion ולא יאנין יבאו ינסני, כי כאשר דברתני כן ימצאי.

אמר המגיד: ובשטע העם אמרתו, נמשכו אליו במתוק מלתו, ונתפשו בדיגים במצחותו. ותתקבאו אלףים ורבאות, עצבי עזאות. ובאו אליו חמניגים המוניגים, ונגשו אליו גודלים וקטנים, משתנים, וחלאים רעים ונאמנים, בס עור ופסח, וקרחה ועשירות ואביגונים, ועבדים עם אדרונים, בס עור ופסח, וקרחה גבהת ובעל שחין פורה, זה בוכחה ומתייפה, וזה צעק ומר צורה. וכלי השתן באים על כמה מינוט, ובכלים מכלים שונים, מהם אשר מראותו שחור ומהם מקדם, והיה הנגע ירךך או אדרומות, ויתקbezו לפניו אנשים ונשים, ונעריות וויששים. זה צעק בכאבו, וזה ינד נגע לבכו. והאת חספיה מHALתה ואחותה, ומהן מכתה. והוא מאין אלהם, ומחלקל רפואותיהם אלהם, ונונן דבריו הבלתי להם, ויליך נסיטס מודיעם. ערד נמלא מרטו וכיסו, ונגדל משושו. וסר נעסן. ומצא שוק גדול לסחוותו, ומבר בדימות יקרים הבלוי רפואתו.

אמר המגיד: ולא יבלתי להגעה אליו, עד נפוץ העם

שער שלשים ואחד

בפרש אשר הטל בגבורים, וושקם סם לענה ותמרורים.

נאם הימן האורייחי : שמתי מגמחי, בעת צאתיו מארמחי,
לראות פליות העולם, וכל טוד מפניו כל יתעלם. וכשכתי
אפשי תבל, ולקחתי הנדריס להחלח וחבל. ויהי במקצת החיים
ואני נופע מסוריא לאנטוכיא, ועמננו פאר הגבירות, וגזר
החברים, חבר התקיני, והיה מספר לנו שלשות וחידות, ומלים
המודרות. ויאמר לנו ; אגידה נא לך דבר נפלא, כמהו על
לב איש לא עללה. אמרנו : הגד פלאיך ונדענה, והודאה חידתך
ונשמענה. אמר : חייתי גוטע מדיבן, עד ארץ השבעון. עס
חברום מאירום בכוכבי ליל, גבורי חול. בעלי רועע רמה,
אחווי הרב מלמדי מלחתה. ובעד אהנו נהנים מרובבותינו,
בנmatrixותינו. ויאנו איש רוכב על סתו והוא נחוץ, וכברך
ירוץ. משיקוף מעל ראש הגבעה, וכאשר ראה אותנו מהר
לרדת אל הבקעה. ומסותה על פניו, ולא גילה כי אם עיניו,
ונאשדר ראיינו ריצינו לקראות בזועות השופט, והרבות שלופות,
ומלחמות תנומות. וכאשר הומיקוינו וראשינו חניתוינו, התנפל
ארצנו לעמאנינו, ונשך פעמי מרובבותינו. ויאמר לנו : שמעו
אל גבורי ואצלי, ואו הגוזו אשר תרצו עלי, אמרנו לו : דבר

מעליו. או קרבוי אצללו, והתבוננתו לו. ואמרתו אשבעין
באל אחד ואין שני, אתה חבר הקני. ויזחק למלי, ויאמרו
אלוי : אנחנו מבהר יודיך, ואיש חסיך. ושמחה לבי בחברתו,
וישבתי לעמו, להובית אותו. ואמרתו לו : הדאי שיכמן
וחיל על הדרכיהם חורו, יונבל בעסקו הרמאים כבורי. ויבעם
למלוי,

וואר אווי :

אפקה יידיך נפְּנֵישׁ טַהֲר לְבָבְנָטוֹן
עַל פִּי דְּרָרֶיךָ קְתַבְנָיו צָרָפָן וּמְנָן.
אוֹלָס אֲנָיו טַבְבָּב לְבָקְשׁ מְתַחְנָן
אוֹלָוָי אַלְהָיִם מְתַחְנָיו לִי בְּמָן.
כִּי הַקְּנוּ קְתַעַט פְּצַאַתְוָה קְצָאָר
קְשָׁחָה וְאַן לְבָבוֹ לְעֵנִי בְּחַמָּן.
לְמָנוֹ בְּגַעַת פְּרָצָה קְלָנָה לְצָרוֹךְ
אַל פְּאַשְׁפָּנִי וְהַאֲשָׁים בְּמָנוֹן.

ויתמה לבני לשכלו ונבלו, ולא מזאתי מענה להסביר
לו, וייחי עד בה ועד בה בקשתיו והנה סר צלי, וחיל
הליך לו.

שׁעַךְ פָּלָאִים וְאֶתְוֹ

ולא גחתו, ער איש פבם פגעתו, ועתה חננו פידבם, עשו לו
כבוד בעיניכם. ומשמעו בדבריה, חמלגו לציור, יהמו לחריגו,
לאמריה. ואמרנו תרד אש ח', על הרשות מהו ועל פגרו,
וברכך שהפלו ושברכו, ועתה אל תיראו כי רע לא יאנח לך,
לכני אהנו והטנו לך, ותאמר: חננו אמתכם, לשורת אתכם,
בכל תחותכם, וכאשר הלבנו ייחד, ולבה שלום מפחד, אמרה
לנו: דעו כי יש אחורי החר החר היה עינות מים, מתקומים בנצח
לשפטים. ואם חשינו מושך דרככם, ותקחו מום לצרכם.
תשכלו באשר תעשו כי הדרך רוחקה, והמשש חזקה, והגפש
שוקקה. ויוטב הדבר בעינינו ובאנו אל המعن בחם העתרים,
והנה כל הארץ פלו בבל מים. ושותה מاء לבנו, ושקט
עצמנו. ותאמר לנו: אתם עיפים מן ההליכה והיגיינה, ותקפ
ההט והנסעה. ואם תשכבו טשכוב הגהירות, ותתנו מן המנוחה
חלק לעיניכם. עד שהיות יפות, ונשבה הרות, או תלכו בשמהה,
בראותכם כי התחה הרותה. ויוטב הדבר בעיני הבורותנו,
ירדנו ממוכבותינו, ושםנו סבוב המعن מושבותינו. וגם היא
ירדה מעל סופה והסתירה מועליה, ושבוטה וגוניליה. וקשרה
סופה וסוטינו, והכינה לנו מוקומות חהפצנו, ובכנות דשא
הרמיצתנו. ונאמר לה: אשריך יעלת החן כי אספת עם הצורה
ההדרה, נפש יקרה. ותחברת עם ההמיות, ורוית געימות,
אמרה: תמהת על געימותיו, ועוד לא ראיתם ורויתו. כי יש לך
כמה מלכות עצומות וחמודות, וכמה כודות נכבדות. ועתה
אגלה לכלם קצחים, ותקס להראות לנו גבורה ויכולת, ודרכה
קשתה. וזרקה חץ עד לב המשמים, ובטרם נפל וroke אחורי
חץ שני ויבקעחו לשנים. ונחתמה על גבורה, ועל רויתה.

⁹ רבי יהודה ב"ר שלמה אלחוריו (ההמוציא).

רבוך, ונלה סתריך. ויגל סתר פניו, והסיר המסתה מבין
עינו. והנה היא עלמה, אור המשמש לפיה לא דמה, ומפניה
לבש השחר אימה, ועטה כלמה. שפתחה עצנתה המן, ושרה
נטע בענן, ושערת הכלת וארגמן, מעשה ירי אמן, ובגי עניה
משני טרויט באצבע אל בתובים, מעשה חשב ברובים. ונאמר
לה: אמרו לנו מה לך, והגינוי אשר קרה לך. אמרה: לא
אליכם כל עברי דרכ הביתו וראו אם יש מכואב במכוabi,
והמנוי כי יד אלה נגעה بي. אני חייתי עלמה נעלמת בהדרי
מלכים, והוביל נסיכם. מן השימוש והיתח, ומן האור הזרה,
ולא כלו הרוחות לנגב סבמי רוח. ושותה רשות לא
באחני, וידט לא הנידחתי. עד אשר שמע שבמי אחד מן
הפרישים, ואיש מן הערים. ובא בהוצאות הלילה ונקב קרות
בירתי, והוציאני מבית אמי ומחדור ההורתי, ואל המוכר הוות
הביאני, ובפרק המערה השכיני, ובמחשבים הוшибני, והתזולל
בי והצעיבני, וככתרה לחץ היציבני, וזה לי שנה חמימה אשר
אני יושבת במדבר הוות לבדי, ואין נפש מבראו עולם לצדי,
עד קדרה נפשי וקצתי בחוי, והכתי לחוי, ואמרתי טוב מותי
מוחוי, ומוטב לי לסקן בעצמי, ולטמור למות נפשי ודמי, מהו
יושבת במדבר הוות עד מותי, אם יחוינו נחיה ואם ימיותנו
אכפת על רוחמי זה מי לא תמן, אם יחוינו נחיה ואם ימיותנו
ומתנו. ויהי בחצאי הלילה והוא שותה שכור על מטהו, בפי
מנחנו ודרתו. ובאתי אליו בלאט, וקרבתי אליו מעט, ושלפתי
חובנו, ותקעתה בלבנו, ויצאה מגבנו. ויקט עליה והחבקתי
בצקנו, והפלתיו ארצת על גונינו, והזוצאי החבב מבטנו,
וחתמתי צורנו, וחבלי גורנו. אחורי בן מהרהי, ועל טומא
רכבת, ומבדחות ארכות, ומחר אל גבעה ברותי, ולא שקטתי

אמורה לנו: ויעוד אראת לבם מלאכה אהרה, תהיה לדרכו אחרון מיבורת, ובידכם למשמרת, ותקח אשפהה במויצה, ורכבה על סופה, וורכה קשחה. וורקה חוץ בלבד אחר מהברינו, ונבל אצהה ומות, ואצעיק אליהם ואמרתי: איזו לך מה זאת עשית, אמרה לי: והתרוש בן חזונה, נפתח לבכך בתמונה, הלבנה, ובאשפהה, היפה, ובמראה, הנטה, והרקה, החשקה, וללבונך העניים, ותאמנו השדים, וחולש המתנים, ולשוט הזה על הזה ושוק על שוק. כי ה' העית בחשבונך, ונפתח לבך וריעוניך. ואם לא יקשר כל איש מכם את חברו, אקרע (בחציו) את סגנו, ואנת לעוף השמים את ברשו.

אמר המגיד: וכמשמעות העם את הרבר העזזה והתאבלו, ונפלו פניהם ארץנה נבחלו. וגחפכה השמלה, אנחה, והרנה, קינה. ושבה האהבה, איבה. וגחפץ החשך, למלהמה וכלי נשך. ונודע לנו מכל אשר זכר, כי הוא זכר. ולא יודען בצל מי נחסה, ולא עצה מה געשה. כי לא היה בנו בה, לא להלחתם ולא לרבותה. כי היו סוטינו עצורי, וכלי מליחותינו קשורים. ובכל איש ממנו שוכב, והוא על סוטו רוכב. וקשותיו דרכבה על יד, ואין לאיש לפניו נעדר. ולא מצאנו עצה כי אם לשעות דברו, קשר כל אחד ממן חברו. עד אשר נשארתني לך רדי, ואני שי לנצח. וירד מעל סוטו והחזיק בכפי, והכח על עפי. ומאמר לי: זו ע מגנא חשבה לוית בצוף השפטים, ולחובק הרים והלחמים, של געליך. אמרתי לך: זה המגען בעית לבשתיהם היה חרש, ועתה נס לחיה ויישב. ולא אובל לשלאך אותו. אמר לי: אני אחילך הום מגעלך, כי זה תכוברו עלה בגורלך. וכאשר עמד אגזי לשלאך געלי ההוא לי בחרץ

המנעל מacula, לעון ברק גמושת. וומכתה בטרכם ירנה בעינו, ותקעיה בבטנו, ונפל הארץ על גחונו, ואעומוד עליו ואמותתו, והחוותי בראשו ואברחו. ומחרותי להתר חבירו ממארתו, ונתקחי תקשאר אשר על דורותם. וקברנו בעפר חברנו, וહלכנו נעצבים באידנו וצירינו, וערכנו שבת לאצורנו, אשר התיר מאספנו.

ואען ואופר:

לוֹלִי אַדְרָנִי שְׁעִירָנו
בְּקַעַט שְׁאָנוּ פְּלָתִי עֲבָרָנוּ.
בָּאָנוּ בָּיִם אַרְחוֹ לְלוֹןִי אֶל
קְפֻטָּעַ שְׁאָנוּ טְמֵינִי קְלָלָנוּ.
אָךְ אַתְּנִי בָּאָנוּ קְלֵי מְטָרָה
אָזָה אַלְלָהִים וְגַגְגָאָנוּ.
נוֹרָה לְשָׁם קָאָל אַדְרָן עֲולָם
עַל רַבְּ חַקְדִּים שְׁזַקְלָנוּ.

שער שלשים ושנים

וינש הבהיר יודבר על העט והוא אומר:

מה נחמד עט סופר יוקדק וכחכח, נעים ונאהב בגבורות
יראה, ולעוזך קרב מאמר יאהב,
אמור הוקן:
ירמה שרבות ותב, וטורי במדורה לתב, בהם חן
ואהב, וחופה וראה.

וישורד הבהיר יואפר:

געט טופר יראץ' על מגלה
וירקום פשתרים טור אפללה.

אמור הוקן:

במונתש אשר יראץ' בעפר
ונשאיו אחותיו בקר מלוליה.

VIDBER הבהיר על האגרה, ויאמר: מה געמה אגרה,
הנעם אוגרת, וחוון חוגרת, אבלו באבקת רוכל מוקטרת,
והיא על משכבות היופי שרישרת.

אמור הוקן:

כעלמה גאה שארחה, גליה וחודרת, אלמת מרכבתה,
ובלי לשון רום מגלה ומספרת, ותחלת ה' מבשרת.

שער שלשים ושנים

בבחור בשירים חילום יגבר, והוקן משיב מלייט
ישבר.

נאם הימן האורי: היהתי בומי עלומים, פמעמד
הכמים, ישיכון מתי שכבל נכלמים, ובבעל לשון נאלמים.
ובעודנו מדברים דברי מלצות, וחידות נמרצות, ואורגנים בן
השירים בגדי חליצות, בזבוב הוווי משבצות, נצע עלינו איש
בעל לשון גמוץ, ועל פיו חoon השור נפרץ, והיה מתפער,
כפי בשירו כל חתום יבאר, וכל מחשיך יאר, ובהגונו יקרע יט
השיר קרעיט, ובצזר לשומו יופען השיר מלעים, ונש אלין
אחר מן הבהירים הבהירים, משכלי במלאתה השירים, וכל
דבריו מפלאים בפניות מינדרים בטפירים. ויאמר לי: אם
תצריך בדבריך, וחוכה במאמריך. לבה נא ונורע במרקבה
השיר שנינו, ונחלק שני חרוזים בינוינו, אבנה אמי בית אחד
ויאסיד הבניין, ואתה תעשה בית שני במשל אשר בו ישלים
הענן. ואם חמלא התנא' הו', שאלתך תמצא ותפצע
תחזה. אמור הוקן: טוב הדבר אשר דברת, והנני מזומן לכל
אשר גורת,

ושוחר הבחו ויאמר :

**אגנרת ממלאה תבינה
בעל ניק האמונה היא אמונה.**

ויען חוקן ויאמר :

**כמוعلمת אשר ליהה לבנה
ישערת על קאוורה בעננה.**

וירבר הבחו על החורב ויאמר: ראו חרב שלופה, בנורת בטף צרופה, ובצניף היופי גנופה, פעם מסתתרת ופעם חשופה, אבלו מן הברקם חטופה, או מן המאורום קטופה,

אמור חוקן :

תדרמה בשושנה ארוכה יפה, בדמי חללים פריה וענפה, ומבליל בנק עפה, להלחם מלחתת גנופה,

ושוחר הבחו :

**ראי טרכ בוד גבזר שליפה
לעון אורות במתנחים הוניצן.**

ויען חוקן ויאמר :

**חשבתיך בתוכך הפערבה
לשון ברק עלי שתק ירוזין.**

וירבר הבחו על השרון ויאמר :

ראו שרון עמוק מחשבותיו, ורחבו חכמותו, יצרו מבועתו, וכל הלבש מחלוצתו.

אמור חוקן :

ידמה למגעל עו טగורים דליהתו, פתחוות פתוות מפנאותיו, כמו גוף הנמלים טבעתו, וכען הזובגים מפשותו.

ושוחר הבחו :

**ראי שריון עצומות מוחשובתו
כדי קבינה שעשויים מסקנתו.**

ויען חוקן ויאמר :

**בעלתו רבבושים פבעתו
געני תחנונים פסמותו.**

וירבר הבחו על הסום ויאמר: מה נחמד סוט ורין וירהר, לאו רוח הולך חסר ונחר, ילכד כל מהיר ומחר, וויהה בקשר מהר אל הר.

אמור חוקן :

כברק יהר, וכרות רץ ומלה, יפיין לכל עבר זו וזהר, בעצם השםיים לטהר.

ושוחר הבחו ויאמר :

**ויטים ילוין קרוץ בולק וכמעט
להם לבו והו גטס בדונג.**

ויען חוקן ויאמר :

**בראשך בר באבי תואך אך בברךך
כמו אשלר ובנחר כמו גג.**

אנו וחורה גור שלמה אלחוריו (תחלפוגו)

וירבר הבחו על האבוקה ויאמר: מה נעמת אבוקה
חולקת, ומגוציה העים מורת, וחניתות וורתם.

אמר חון:

בחולות אהבים חושקה, דלה וירקנת, הכתה בדליך,
בוכחה וצוחקת, וורי הלוב ימחר דעתה בלחה לינקת, הם
מנישום אלה והוא מוצקת.

ושורר הבחו ויאמר:

הבט אבןית שעה דילקח
ולעין נידרים זורה תולקת,

יען חון ויאמר:

קדימה לענק כוֹנֵב אופיר אשר
מעל לרasha צמחה ברקח.

ויבר הבחו על צורו המור ויאמר: מה נחמד צורו
המור בעניינו, העשי להטיר רקת שמינו, ולכפונ רית עדנו,
וטוב ריחו גילה מצפונו.

אמר חון:

הוא כהושך לדמוניו, יסثير השקו ברעינויו, ויתגלה
פודו מראה עניינו, ודמות פניו.

ושורר הבחו ויאמר:

צורך נעלשה לסתפירות מלה לדוך אך
ונגלחו געים בית שקניו.

שער שלשות ושות

יען חון ויאמר:

כמו רכivel אשר ברחו לשוניו
לא נקהל אכל קודין בענוי.

ויבר הבחו על הין ויאמר: ראו בן שורק, לשומות
שורק, ולאנחות שן חורק, חי נפשים נעמו, והשמה נפלת
בשבמו, יורה היגון לתוכו, ווועיא כליז זעמו.

יען חון:

הוא כהמש בחקמו, וכטהר בתומו, וכנפת בטעםו,
והמזור בבשומו.

ושורר הבחו ויאמר:

גדי פשקה זירקון מי אדריכם
קחו לב אונש עת ושבוב דם.

יען חון ויאמר:

געים מעמו פמו ריך פי צביה
ומראתו בלתייה הכאדים.

ויבר הבחו על הנץ ויאמר: ראו אין מתנויע, ברוח
ירוץין. כנפיו משבצות שנים, ואברותיו בטורי זהב מתקנים,
להשוב הברקים מוכנים.

אמר חון:

באלו הוא מבית בשני פנינים, ונושך בשני צנינים,
וחופש בשני חזים שנונים, ומפעף בשני ענינים,

וישורו הבהיר ואמר :

**ונען לפקעת זבול ופזרש גנפיו
ויליד פלשרים פלשקרים.**

ויען חוקן ואמר :

**ששי עיניו תעציבים מפנינים
נעשה את גנפיו מפתקנים.**

וירכר הבהיר על הוואב ואמר :

**זאב טוף, אכזר וקשת ערף, מעשות רע לא יהדל
ולא ירע.**

אמור חוקן :

**הוא באש שורף, וכנהל גורף, בקין ובתרוף, לא
ישכב עד יאל טוף.**

וישורו הבהיר ואמר :

**זאב יטוף אשר ימצא נחתון
געלני פבקרים את יוציאן.**

ויען חוקן ואמר :

**תשפטיתו בגנב בא ביל
ולפדר גון ששי געינוי ינאצען.**

וירכר הבהיר על הברך ואמר :

**ואור ברק כחרוץ פו יורך, לוטש ומורק, אונחו קזות
אשך, יקרב עת ועת ירחך.**

אמור חוקן :

כטורי אדם בנperf החותק, ובטרם נכתב נמחק, אבלו
הוא על שחך, כושי רגנו ושחק,

וישורו הבהיר ואמר :

**וילטרכק מישחק על ענינים
קגבוז רץ ולא יעה יונגע.**

ויען חוקן ואמר :

**קושומר ליל אשר גרדם וויפקה
קצת עליינו ותפגר פרגען.**

וירכר הבהיר על מומי הנחלות ואמר :

ראן נחל כטורי שם רצוף, או בעור חרב חשוף,
מקומו על פני ארץ יטוף, וטעמו נפת צוף.

אמור חוקן :

ידמה לוימי גשם ערוף, או ריבוי טל נתוף, או שרשראת
בסף צרוף, או ברק חרב שלוף, או בכוי חושך אסוף ולא יסוף.

וישורו הבהיר ואמר :

**ונחל ילבו קיימי לאטם
אלאו שרשות בקף זרמי.**

ויען חוקן ואמר :

**ויעד רות ניר קערש ואמן
קסבר טבעות שרין קאומיו.**

ויען הוקן ויאמר :

**בְּאֵלֹהַ הוּא קָפֵל מִן־קֶתֶת בֵּין
וּמוֹקֵר עַד בְּמִבְּזָבְזָה נְפָרוּהוּ.**

וירבר הבחרור על הבנור ויאמר : ראו בנור אלם, ייביע אמריו נעם, ווורש וקולו קול רעם, בפיו טוב טעם, וקולו לשומעיו יגען.

אמור הוקן :

דָמוֹתוֹ כּוֹךְ גַּמְדָר אֲלֵי פָעֵם, יֻעוּרֵר הַטָּעֵם, וַיַּשְׁקוּעַ
הַוָּעֵם, וַיַּכְחַדְגֵנִים, בְּפִטְבִּישׁ וְהַלֵּם פָעֵם.

ושורר הבחרור ויאמר :

**רְאוּ בְּנָוֶר בְּמִיקָר עַלְקָות בְּגָנוֹן
וַיַּקְשֹׁקֵךְ לְבָב בְּחוֹדְרַ קְזָלָן גְּצָלוֹן.**

ויען הוקן ויאמר :

**כְּמוֹ יוֹגֵק בְּמִיקָר אֲפֹוּ מְבַקֵּה
וַיְהִיא תְּשִׁיר וְצַוְּתָקָה לְבָבְיוֹ.**

וירבר הבחרור על הענולה המסובבת במים ויאמר : מה נעמה עגולה, היה לכל חמדת טגליה, מוטובבת
בגלה, ושואבת מתוך הנוליה.

אמור הוקן :

תדרמה ליעלה אהבים דלה, בעצורי חשק מהוללה, צועקה
קול מהוללה, ווורה וועללה, וממען אהבים דמעות דלה.

וירבר הבחרור על המרומות ויאמר :
**רְאוּ רְמוּנוֹת, זְכִים אֲדָמוֹנִים, בְּחִיק הַתָּן אֲמָנוֹנִים,
וּבְאוֹרֶות גַּעַם טְמוֹנוֹנִים.**

אמור הוקן :

ידמו אֲרוֹנוֹת, מְלָאִים מְעָדְנִים, בְּהִוכָּם פְּנִינִים, לְאַכְלָל
מְזִנִּים, וְהַיּוּ נְכוֹנוֹנִים.

ושורר הבחרור ויאמר :

**וְרְמָזִים לְלִיחִיקָם בְּעַלְמָוֹת (ה)
וְתָחַפְתָה קְפָאָר עַזְיָן אַוְשׁ צְפָנוֹנִים.**

ויען הוקן ויאמר :

**בְּעַת פִּי הַפְּתַחְתָה אָוֹתָם תְּרַדְּתָה
אַרְזָן זְהָב וְהַוָּא מְלָא פְּנִינִים.**

וירבר הבחרור על האנוגים ויאמר : מה נעמו אנוגים, ובגנווי חתן גנווים, הם תאות
מחכיט, ושמחה מבכחים.

אמור הוקן :

הם קשים ורכיים, געויים וכוכים, בעדרים קבויים, ובכל
יר מדוכים, ויתנו לחוי למיכס.

ושורר הבחרור ויאמר :

**מַה בְּעַיִם אֲגֹנוֹ תָּבוֹן פָּרִי מַן
וְיִמְפַע קָפֵל עַד וְשָׁבָרוּהוּ.**

ה) כן לפ' גמסקל גמנס בצלמות +

וישורו הבהיר ואמר :

**גַּנוֹשָׁה לְפִוִּים וְהֵיא קֶט בְּשָׁוָה
לְהֹזֶה וְתַפְול בְּמַקֵּם גְּתָרִים.**

ויש חוק ואמר :

**תְּבִנָּן פְּעָמִים כְּלָבֶת גְּבָלִים
וְתְּשַׁאֲג פְּעָמִים פְּשָׁאָגָת גְּפִירִים.**

ויבר הבהיר על האמור ואמר :

רָאו אֲתָרוֹג נְעִים וְנַחְמָד, בּוֹ לְכָל עַיִן מַחְמָד, וַיְפִיו לֹא יָמָד.

אמר חוק :

**כָּאַל דְּרַבִּי חֻוּקָּוּם לְמַר, וְלַבְּנֵי חָנָן גְּצָמָד, לֹא מַר
יָפִיו וְלֹא גְּצָמָד, רָק בְּעִינֵי עַמְדָה.**

וישורו הבהיר ואמר :

**פְּלִי תְּדָר יְפֵה פְּרָאָה וְתְּהָר
תְּמַכִּי תְּאֵל דְּבִיר מִן הַשְּׂנִיקָן.**

ויש חוק ואמר :

גְּבִי חַשְׁק בְּעַת וְגַנוֹש חַשּׁוֹק.

ויבר הבהיר על הנר ואמר :

**מָה נַחְמָד אָוֹר דּוֹלָק, אַחֲר גַּדוֹר הַאֲפָל דּוֹלָק, וְחַצְוִי
לְהַשְׁמֵיד דּוֹלָק, וְלְכָל סְבִיבוֹן אָוֹר חַולָק.**

אמר חוק :

בו לְרוֹאֵו חַמְרָה וְחַשְׁק, וְנַצְוִוֵּו בְּלִי נַשְׁק, כָּאַל
הַכּוֹכְבִּים עָוֹשָׂק, או לְהִי סְהָר נַשְׁק, וְיַשְׁוֵרָה הַבְּחֹר וְאָמֵר :

**סְפִט לְגַבְר וְאַיְר בְּתוֹךְ חַשְׁק
וְיַגְלֵא אֲשֶׁר הַפְּאָפָל גְּנָם.**

ויש חוק ואמר :

**עַת פְּגַנְוָרָה בְּעַלְהָ אָרוֹן
גְּרַפְּהָ לְשָׁוֹן גְּתָבָ אֲשֶׁר גְּנָם.**

ויבר הבהיר על אָוֹר הַשְׁמֵש וְאָמֵר : מה גַּעֲמָה שְׁטָש
בָּרוּם שַׁחַק וּבָולָה, וּבָאָרְנוֹ שְׁבִילָה, לְהַאיָר מַאֲפָלָה, וְלַהְסִיר
בָּגְדָיִ קְדוּרָהִ מַעֲלוֹה.

אמר חוק :

תְּדָרָה לְגַבְרָה תְּגַבְרָ חַילָה, וּבְעַת חַסְרָ צַעַפָּה מַעֲלָה,
תְּשָׁמָח בְּלַגְנְטִיפִים אֲלָהָ, וַיְשִׁיעוּ אַתָּה מְשֻׁשָׂ בְּלַמְתָּבָלִים
עַלְיהָ.

וישורו הבהיר ואמר :

**רָאו שְׁמֹשׁ אֲשֶׁר יְפָרֹשׁ גְּנָפָו
עַלְיִ אָרְצָ לְהַקְּאֵר אַת גְּנָפָו.**

ויש חוק ואמר :

**גְּעַל בְּגַעַן אֲשֶׁר אָמַח בְּשָׁמָךְ
תְּגַעַע עַלְיִ אָרְצָ עַגְפָּו.**

וידבר הבהיר על הורה, אשר על פני המים זורת,
ויאמר: ראו לבנה לה בשחקים מערכת, ועל הארץ מולכת,
וכאניה על פני המים מחלכת,

אמור הוקן:

תדרמה לשון זהב נחתת, או להט החרב המתחפה.
תחשגה עומדת והיא הולכת, ובעבותה תשקה נמשכת.

ושזור הבהיר ויאמר:

**ראו פתר עלי בזמי גקלם
בגננות זו עלי פרישיש רצופה.**

ושו הוקן ויאמר:

**פאלו תלבנה גלבה על
פניהם צמות תרב שלווח:**

אמר המכגיד: אמר הבהיר כל שניהם מלצות שירותם, ונעם
תשופתם. אמר הבהיר לוזן: נשבעתי בחי המלמד ארד דעת,
ונפשו כל סוד ידעת. כי לא ראיות עורך אליך, ואין משיג
אבק מליך, ומיליות מושליך.

אמור הוקן:

וגם אני לא ראיות שריג אורח כופך, החכמתה מגדריך,
וחתובנות פריך, ויעיניך קשתך ותליך, והלבבות שבירך, והמליבות
היפות באלו גנבתם מהדר צברך, והמשלימות החמודות כאלו גולחת
מוורה לחוך. וואצל עליו הבהיר וחבריו כל איש מנרכותיו,
עד גלאה לשאת רב מתנתינו. אהרי כן אמר לך הבהיר:

השבעתי באלו החולק כבוד וחמדה, ונותן לך שביל מרוח,
וישם פיך בחורב חורה, להזרעני שפרק, כי הבהיר נאמך.

ויאמר:

**אני פלא בעיני הקבוצים
וליתן כן לרائي התעוודות.
הכוי קראו שמי תבר למען
אַחֲרֶךָ בְּלֹא גָוִוִי הַקְמָרוֹת.**

וכשמי נאמנו, ירעתו בשםינו, והרחותי ריח בשםינו,
ונפלתי על שכמו, ונשחתו שפמו, ועמרתי ימים אחים עמו,
להטר יגון לפיו וועמו. עד הפרIROו בינוי קורות הומן,
יעוב גדורו בלבי ציר נאמן, והשארו וכרו בפי צננתה המן.

שער שלשים ושלשה

275

ויען ויאמר: תhalbה לאל אעד עצמה תhalbתו, ומלאה הארע תhalbתו, והאוד והכבוד כתריו וגלתו, וצמאו טבו ירוו בעין גלתו, הגוזן רפואות כל חוטא תשובהו, לעולות למעלת רוחנו והרמלה תשבותו, להסתור מענש אל וחמוו, ולהרוחן הליכיו במקומו, הנזון טובת היצור, וחברות השער פרידתו, לשאוב במעין השכל ותעלתו, ולמצואו בו ציוו הלב ותעלתו, להרים נפשו מערף הבו אשפחו, ולהבאה במליחות התאהה בני אשפחו, ולהזווחו חבל אלהיו וטגלוו, ולשם דתו ומבחור חפיצו לסגלוו, ובמליחות הצרות יהי צדרקו צנתו, להסתור במקומו מפני חמתו וצנתו, לרוץ אחריו אלהיו ואל יתחל פטריזחו, להשבית עشك החזר ומורעטו, וללקוט מפרי המדרע תבונתו זומרתו, ולערוך עליו שיריו זומרתו, ולעלות משאון החטא וגחלתו, ולהזכיר בזבול שחק אהותו וגחלתו, וליהיות עסקי בעור יהודתו, ולהשוכב אל אל יהודתו, ולגדורו כרם השער ואל יסגר מוסכוו, ולהזווח בגין אליהם כל אבן יקרה מסוכחו, ולגביש בעל השכל תחאותו, ולהיות בנונה שלשות גבולה ותאותו, ולהסתור מומ הרשע ומשחתו, ובשמון השם הטוב ישם משחתו, ובידי הרעון יסקל מסללו, ויושם בהלם מסעד לבתו ומטלוו. אז יראה זו יוצרו עין בעין, וופרח בבן פורת עלי עין, בחקתו מאוי זה מובאו ומאיין, וכבר כי סופו אין. ודרע כי הוא בעולמו אורת והלך, ואל יסיתהו מרbesch הענווי הילך. ובחצאי שבלו יכה היצור ווורו, ובפרק טוביה יצעק אל ח' יוירחו. ואז אלהיו יאיר אורו, ועליו פיין ענן אורו, ומלאך פניו יהי שלוחו וציוו, לחבוש גגעו וציוו, יאמס זייר מן התאהה ישמה בסוף ימי גורו, ועליו יצין גורו.

שער שלשים ושלשה

בשירים על אלף"א בית"א יקרים, מהדריו של גורו.

נאם הימן האורי: נתינו לי, בעודי רענן באבי, ווערטוי כי, לשמעו הירות הכתמים, וללקות מפיהם לשכימים, וללקות מאבק שכחים ורך בשכמים, לבളות ימי בטוב ושגוני בגעימות. ויהי הווע ואני בהר שעיר, מתחלה בעיר, וראיינו חברות משוררים, מללאים פנינו אמרום, ומפיכים מלשונם גתלי שירים, וקורבתי אליהם, לרווח בגחלי מומיות, ולהזווח במנעימות. ויאמר אחד מהם לתברוי: היוש בכם מי יחבר שיר גצדר, יהיו בו לכל לב מהנד, וופיו לא ימד, ווישאלוהו מוקעתם על השיר הנצמד. אמר להם: דעו כי השיר הנצמד, הוא אשר כל סוף שני בתיו מלא אחת, והמללה לא תשנהנה, אבל העין ישנה, ובשטעם דברו, והכינו חכונת מאמרו. רץ כל אחד מהם במערכת ניבו, ויחבר אשר נתן אליהם בלבד, והזיה שם איש ז肯 שומע ומתויש, ומתקומו לא ימש, כזר החלומות. ובראותו כי גנעו ולא גנעו, והמלאתה לא ידרעו. אמר להם: דעו כי דרך קשה ובכחות, ומברור עמו שabayim, ומחר חזק חצבם. ואם תרמז לשמעו השיר הנצמד, והניב הגהמוד, הפו אונכם אליו, ותקשייבו למל',

שער שלשות ושלשה

גָּלְעָד אֹנוֹ תִּקְצֵא בָּעֵת יְהוָה
יּוֹם בְּזַבְּן רֶפֶשׁ וְטַפֵּת גּוֹרֶשׁ,
אוֹתָת דָּלָת.

דוֹר שְׂנִיא וּבְקָשֵׁו תִּעֲנוֹג לְבִן דָּרוֹשׁ
הַאֲלֵי וּסְטוֹרָה מְהֻתְּלִים לְבִן הַדָּרוֹךְ (ה).
דוֹרְשֵׁיו בָּקַל לְבִן מִצְאָו וְשָׁעָו בָּעֵת
יְהִי בְּזַבְּן קָשֵׁת אַלְיָתָה דָּלָת.

אוֹתָת הַ"א.

סָגֵל יְמִינְךָ בְּצָמְבָה בָּקָר
עַל יָצְרָךְ צָוֹרָה טְרַבָּה טְרַיקָּה
סָגֵל בְּגָנָעָה סָרָר וְגָנוּ לְוָקָּה
טוּבָת זְבוּן רַע גְּזַפְּוָרָה טְרַיקָּה.

אוֹתָת וַיַּז.

וְשַׁנִּים חֹלְפִים בָּאֵל גְּוֹפֶשׁ
אָנוֹשׁ טָעוֹף כְּצָפֹר נְחַטְּרָה,
וְשַׁנִּים פּוֹשְׁטָה בָּקָר תִּעֲנָפָה שָׁקָּה
בָּבּוֹא יּוֹם דָּן לְחוֹטָאתָה וְתִסְרָה.

(ה) סָדָה בְּלָתָה מִי כָּו.

אמֵר המגיד: ובאשר השליטים אנגרתו הצרופה, ואמרתו הרצופה, והרב מלילתו השלופה, ווהלהו אשר בעניף בכור צנופיה, חמוץ כל העם לתקף מלוי וענינו, ולבעם הגינויו. אחורי כן אמר להם: ועוד אגדת לכם שורות המכודות, ומלייצות צמודות, בראשם וטופטם מולות נצמדות.

ושוא משלו ואמר:
אוֹתָת אַלְיָתָה.

אַמְוֹגה הַיָּא עַדְיִו וּזְבִּינִים וּשְׁלִירִים
וּהַיָּא מְלָךְ וְכֵל מְלָךְ אַסְרָה.
אַמְוֹגה הַקְּרָה בְּפֶשַׁי בְּמַחְקָה
וְכֵל גָּוּמְלָבָבִי לֹא אַסְרָה.

אוֹתָת בֵּית.

בּוֹמָן לְבָבָות יְתַקּוּן טָוָר לְבָבָה
לְבִן יְיָשָׁר סְמֻחוֹן פְּפִידָה בְּנָנִי.
בּוֹ מְן וּמוֹבָב פְּמַצָּא גָּאֵת פִּי בְּזַפְּנָה
גְּמַרִּי בְּאַיִד גָּלוּה וּשְׁמַקְתָּה בְּנָיו (ה).

אוֹתָת גּוֹמֵל.

גָּלְעָד אָרִי אֵין בּוֹ לְצִירָה
עד תְּהִיעָה חִיל קְרַבָּא גּוֹרֶשׁ.

(ה) תְּהִיעָה וְגַמְלִיס.

שער שלשים ושלשה

יְקַאֵסֶוּ יָמִין כְּמוֹ מִים וְשָׁתָּה
לְשָׁאֹל וְלֹא בְּנֻבּוֹל עַלְיוֹתָיו יִקַּר (ה).

אות ב"ג.

בְּידֹוד יָקָד תְּפִתָּה לְךָ הָגוֹן לְזֹאת
עוֹרָה וְלַעֲבֹנָת אַלְמָנָה קָסָוףּ,
פִּי דָּוָר וְאַתָּה לֹא בְּעָרוֹן אַזְתָּחָה בְּעָתָה
מִזְמָה וְרַאשׁ עַוְלָקָה נִשְׁׂוֹב קָסָוףּ (ג).

אות ל"ד.

לְמַעַן לְבָבוֹ אַתְּבָי הַפְּנִיאָה
לְךָ אַתְּבָי שְׁבָלָה וְאוֹתוֹתָיו לְפָרָה,
לוּ חָצֵן קְפָלָה בּוּ בְּלֵב הַאֲוִיכָה
וְבְּעֵת תְּהִוָּה עָרוֹם לְךָ בְּהָרָה לְפָרָה.

אות מ"מ.

מוֹדִים דָּבָר רְאֵל וּמוֹדִים
שׂוֹבְגִי אַרְצָות יוֹשְׁבִי קְדִין,
מוֹדִים תְּהִי אַתָּה לְבָכָם לְאֵל
אַיִלִי גְּקָנִים פְּצָאוּ מְדִין.

(ה) תְּלִילִים ק"ד ג'.

(ג) סָגוּן טַלְמָן כְּלָדוֹ, סִי עַפְרָה הַתָּה וְלֹל עַפְרָה תְּמָנוֹ.

אות ז"ז.

נְבָע אַפְּתָה בְּן אַיִשׁ וְרָע
מְקֻבָּר אַלְמָמָה עַל וְרָעָה,
נָה רָע אֲשֶׁר חָטָא גַּרְעָה
אִיד יִקְאָרָה אַבְרָה וְרָעָה (ה).

אות ח"ח.

תְּנִי נָא בֵּית יִקְרָא גַּפְשִׁי וְאַשְׁנִי
אַנְכָּשׁ גַּפְשִׁנְבָּן עַבְדִּי אַזְרָק תְּלִי לְתָה,
תְּנִיבָה תְּהִי מַזְאָה וְלָלָל
בְּשִׁיר קְדָשׁ קְבָנָן עַל תְּלִילָה (ג).

אות ט"ט.

טוֹקְנִים בְּנָם נְשִׁיעָן עַזְוָן אַבְיָי
אַשְׁרָי אַנְכָּשׁ בְּנִתְרָא אַכְמָת טְבָלוּ.
טוֹב עַם אַלְמָנָה הָוָא וְכָן עַם פָּל
אַדְם לְהָאָת לֹא יִחְפֹּר טֹב לוּ.

אות י"ד.

יְקַאֵסֶוּ דְּבָרַי תְּבָמִים לְקַסְטִיל
בְּקָאָהָב פְּבָל וְנִדְרֹשׁ קָל יִקְרָא.

(ה) כַּעַפְרָה כְּלָדוֹ מְתָהָא וְקָנוּג מִיד הַמָּלָא כְּלָוּעָה.

(ג) כָּלִי זָמָר.

רבי יהודה ב"ר שלמה אלחורי (תחכמוני)

אות נו"ן .

בצפה לך אל פנינו כי לך
נץלה על בני אדם נסופה .
בצפה מאפרינו זחוב שונא
ופפה עלי כל לב נטוכה .

אות סמ"ך .

סינה ערוגת פאה שושן (ג)
הברק ועל פכוא בעט טורה .
סינה קאנד נפשם קלאת חטא
אכן לאל לא נאלט טורה .

אות עין .

ערום בלוי ארך בלא חבוש למול
האל קעה סות הם אבל אהוב עבה .
ערום פהו אם פחלוש חיל יארך
אלן שאג עליי ובשלל עבדה (ג) .

אות פ"א .

פפה לבב מישpiel מפלתו
מחטא, געלו פזון פולק (ג)

(ג) סוגה כטביס .

(ב) חוויך ח' .

(ג) מסיר על הוון מעלו (כלהנית כ"ז מ') .

שְׁלֹשָׁה שְׁלֹשָׁם וּשְׁלֹשָׁה

פָּנָה וּמַפְּנָל וּמַעֲנָה לוֹ אֶל
פָּנָה יְהוָה עֲצָמוֹת אֱנוֹשׁ פָּלָק (ג) .

אות צד"ה .

אָדוֹן אֲנָבִי מִזְקָנֵי קְפָאֵי
עָלֵי קְמָנֵי נְחָלָה צָפוֹ
אָדוֹן בְּאוֹת גְּבַלִּי (ג) עָנֵי אַזְבָּנִי
רְאוֹי בּוֹם אַזְדִּי (ג) וּמִצְפָּנִי (ג) .

אות קו"ר .

קָרְבָּן יְמִים (ג) בְּלִי תְּבִלִּית, גִּזְוִי
חַלְאֹת רְחַפּוֹ עַלְיוֹ קְלִיעִים (ג) .
קָנְבָּן לְבִי לְעַבְדּוֹת אֶל וְאֶל פָּטָם
לְבִיטָה מְדוֹת פָּטוֹנִי צִין קְלָעִים .

אות רוי"ש .

רְאֵשָׁם לְעַקֵּר שְׁפָלוֹ בְּלָם
אַתָּה אֲשֶׁר עַל הַזָּקָן רְדוֹ .

- (ג) ס' לו למ Gang מפי קינות סמקליים ס' ס' ג' ו' ס' (תכליט)
- (ג) ג' עמלות הווט .
- (ב) סי' לבמה וטוויה .
- (ג) הו נקס .
- (ד) סמלימה גמカリ כתמייס .
- (ס) פמיכומיות וטהנות כס ח' זונן ה' כה יקלע .

רשימים נודלים גָּמְפָּבָּו בְּסֻוֹרָה
כִּי מֵרַתְּחַסְּ צָוָה אֲשֶׁר רַדוּ הַ

אות שִׁין,
שַׁעַר לְבָבֵיכְךָ בְּעַבְדָּת אֶל
כִּי טָב, וְנוֹם אֲקָאָה שְׁפָה
שַׁעַר דָּבָר הַתְּאָוָה אַסְגָּוָר
על יְתָרָב גַּם יְתָהָה שְׁפָה.

אות חַיָּו,
תְּבָל יְגָנָה בְּלִי גָּאָב
בְּאַשְׁר קְצִינָה בְּלִי תְּכָלָה.
תְּבָל עַזְבָּן אַיְשׁ וְשׂוֹבָא אֶל אֶל
בְּעַרְוָךְ תְּחַלָּה לוֹ וְלֹא תְּכָלָה).

אמר המגיד: וכאשר השלים אמרין, ומיליצות דברין,
נפלאו כל היושבים בטוב טעמו, ומתק נאמו, וישראלו
על שמו.

(ה) מופטים י"ד ט' .

(ג) מן "כמה ספור נינפטו" מתני' כ"ג ז' (ה'מר יפלטו קלט
סמליחיות מלען מלה שאליס, ולעתם כל"ג ז' עליה "יקום פועל
נינפטו").

(ג) גם תחדר.

ונון וווארו :

אני חבר ותונך פַּי גְּחַבָּא כָּל
פָּוּנִי שִׁיר וְגַדְלִי סְפָלִיזָות
אַסְטָחָמָות לְכָל רָוּם גְּפָוָזָות
הַלָּא הַפָּה בְּרוּם פַּי גְּכָוָזָות.

מזהפקת. וטובנת על הטירה ועל הדירה, ומן הדירה אל הכירה. וושבת בין תנור וכיריה, וושוכבת בין שפתים. ושהורת העשן על לבנת פניה, ועל יפי עיניה. האמר אשר איש אשר הוא יישבת אצלו, ואשרו העם שבכה לו, ולא החירש לדברם בדברים האלה עד צללו אוני לקולו. ובאשר באננו לשער ביתו אמר לי : ראה אדרוני והשער ומסגרותיו, וציר קרשיו. כמה דלתותיו, ובדיו וטבעותיו, ולוחות בורשוין, וציר קרשיו. כמה חוגאתיו עליו מתחנו, וכליותיו בו כתוי ואוני. עד אשר עשתיתו נאה, כמראה אשר אתה רואה. אחריו בן באנו אל החצר ויאמר לי : ראה אדרוני זאת החצר וקירותיה, מטה ירידות טירותיה, ומה פָּבוֹ משכנותיה. כי היה טבחר החצרים, וכובב לה בתי הטהורים. אבל אין בכלל יפה ממנה, ולא הצר אשר חערנה, שום לבך אדרוני ליה האולם מה פָּבוֹ, וראה החלונות אשר בו, ושים עיניך על יפה הקירות והקומות, והכירות והבריות, והשכיות והעלויות, ופתחויה והשכיות. עשיים במני עצבים, לאربעת ורביעים, בעינים בפוך קרוועים, וקלע עליהם היופי קלעים, ומקלעתם. ראה אדרוני גלות המיט החמודים, וראה הארויות על שפתם עמודים, ומפיהם נולאים פים עולמים יורדם. בהם חי נפשו, ושםחת אליהם ואישים. אחריו בן באנו אל הבית ויאמר לי : ראה אדרוני אלו החדרים הייפס, עשיים בטורי זהב צופרים, ועל רצפת בהט רצופים, ושמה ממותי, וחדר רעהי, ואלו תרא אוטו שוכב לבדי, ואשתי לצדי, ולחייב נר לעיני, זורועה הגור מתני, ושפהיה מעודי, והיא מנשחת ומחבקת, ועלי מחרפקת, ואיננה מזהפקת, עד כמעט תשבר המפרקת. תמהו רועינוין לוה החבור הנאה, והיא משגע מראה עיניך אשר תראה. אחר כל זה הצער,

שער שלשים וארבעה

בספר הסטור לארח ממשלו, ובחראותו את עשר גודלותו.

נאם הימן האורי : היהי נוטע ממחניכת, להר אפרים, ובעדוי בהתק העיר מסובב בדרכיה, ומשוטט במלכיה. ראייתו איש עודם לשער ביתו והוא טר וועף, יגע וייעף. וקרבותיו אללו ואמרתי לו : מה לך געץ, ומדוע אתה לברך נצעב. אמר לי : אורה ההאה, אשר תשיב בעלה לדואיה. אמרתי : הדרעניע מה מצאך, והמקרא אשר קראך. אמר : קראני היום אשן מן הסוחרים לביתו, ויביאני לסעודתו, ובעדוי הוילך אותו, החל לטפר לי ורב עישרו ותפארתו, והיופי אשר לאשתו. ויאמר לי : רדע אדרוני כי אבונוי הויל מאציזי ארין גאנקומים. וראשי הנדרבים. והאל חנן לאבי עשר וככבוד, וגדרולה והוד. גולדתי לו אני במלול גאות, והויתר נחמד למראה. ובאשר גדרתי, דרך תבוגות למדותי, ומכל מלומי השבלתי, עד כי חכמים סכלתי. וכן נון לי אבוי אשא מבנות השועטים, והדרודים. והגעריה יפה בצורתה ופניה, וילער עיניה, וכמנורה תאר נשבנינה, והיא שמחת בעלה ושכניה. כי נשך אדרוני אלו תראה אותה בעסקו ביהה מתעתקת, והיא ממהרת ולא

קרא אל הנער, להביא השלחן. ובאשר הביאו, ולפניו ערכחו, אמר לו: ראה אדרוני זה השלחן ומינו, וראה מצבעו וכמו, ובדיו מוסגנותו, וארכע פעמוותיו. עשתיו (מעשי אלמוניים) מכל עצי בשםים, כי לא יroke לעילויים. ואמר לו: הנה המיטים, להחין הידים, וכאשר הבאו כל' המיטים, אמר לו: ראה אדרוני והטירק, באלו מוחב הורק, או מכתם אופור חזק, גודל ורחב ידים, יכול מן המיטים, בית מאתה, שם לבך אדרוני לאלו המיטים, כי הואת הם לעיניך. באלו הם דמעות יצוקים, מעיני חושקים. זבים וצחחים, כבדלים חיים, וכחמי כף נגרים, וכשלג קרים. מנהר פרת אשנות, וכבלן שהם כל הלילה עיבודם. ובבקר דמו לשכבת הטל. בעת על לו שונן לדל. ואמר אל הנער: קח המוקך בימונך, לך מיט על ידי אדרוני. וכאשר בא הנער אמר לו: שם לך אדרוני על זה הנער וצורתו, ונעם קומתו. ושחרות קווצותו, ואדם שפתו, וזה פיו ישין לחיו, וركמת פניו, ולבנת שניו, ושחרות עיניו. באלו לחיו ערוגה, ובשושנים טוגה, ובחותמי שני חולעת ארוגה, חטור מלכץ תוגה. שוטטה אחריו באפסי עולק, וקניתוobarן עילם, וכבלבי מצאתהו, וברצון נשפי פגשთהו. וישכול לכל אשר פנה, ובתרם אקראהו עננה, ילך בדרבי, ויבין כל ארכי. וכל אשר מלאהי שאלאתי, אל הנער היה החפה לאיו. וכאשר צללו לב בברוי, אמר לנערו: לך והבא המטעמים הניעים, והמאכלים המבשלים, והטלאות הצלויות, והשנאים המבוקשים. כי גודל הדעם והצעיר, וכל קרב הבטן שות היו השער.

אמר המגיד: ואומר בלבי הנה כל הדברים דבר וודע המבלים לא בא, ועוניו אותם לא ראו. ונשאר לו לספר

הלחם וגערתו, והקמות ותבאותו. והרhitם אשר מתחנווה, ובאי זה געה הניפוחו, והתגנו אשר בו אפוחו. והעיזים באיה, יער נחטבו, והגרון אשר בו נחצכו. והבשר מר אין זה נלקה, והמרקחות אשר בו נרקה הרוק. והמטעמים וטעםם, והתבשילים נעטם, והתבליטים וריחם, והבשיטים ורחתם. ועוד נשאר לספר מהותות והפסות, והכללים והכפות, והיעים והסירות הקדרות. והקורות וככלו תנחת, והמחבת והמלחשת, והפרוד ותקלה, והצפת והצלה. וכל ה לא ישלם בכמה שנים יומיים, ולא עד דורות עולמיים. ונשפטתי מיהו ברב כח, ומהורתי לבירות. ואמרתי לו: יש לי ארך בביי אלך ואעשנו, ואושוב בעת אשלהנו. ויהוק בי יומשכני, ואל בית הכסא הביאנו. ואמרנו: לא יתכן שתצא עד תראה בית הכסא, כי בו ישלם המשה. ואמר לו: ראה אדרוני מה יפו ומה טבו, וראה ביר המיט אשר בו, ורצפת בחם ושש אשר בקרבו. ואט ילך זובע עליה, המעדן וללו במעגליה. והחואה נפשך לאבל בה. מרב יפה וטובה. ואמרתי לו: אבל בשמה אדרוני, כי הכל בא בחשבון, ובית הכסא לא עלה ברעיון, ומזהרתי ולא חתפקתי, וככבי מיר נמלשתי. והוא וודך אחריו להשכני. וצעק בקהל חרחה, זבור ואל השבח המעודה, ובשבע הנערום דבריו חשבו כי היה מחרך אותו באכילה, צעקו אחריו זבור ואל תשבח המעודה. ובאותה כי דבריהם סבוני, וקורתי אבן על אחד מהם ושבעה במצחו, ובכמעט צאה דותה. וירונינו אחריו השכנים, גדורלים וקמניטים, ורדפניו והשיגוני, ונאטפו עלי והוכנו, ונמלטה מטה וווחי בין שני. וזאת הייתה פערות הסטור זכר ען אבות� אל תה. אמר המגיד: וכשטעי דבריו צחקי, ומלא קומתי לא-ארץ גפלתי. ואמרתי לו: חי גפש אדרוני, אתה חבר תקני.

וְעַנְתָּא

אֲנִי עֲבָר קָלְגָב כְּלָבָב
בְּטוּב כְּלִי וּפְנַחַל מְחֻשָּׁבָה,
אֲחָבָר פְּחָרָה תְּיוֹת חִמְדוֹת
וְכַפְּתָח לְמַקְשָׁת שְׂמָעוּם עֲנָכָבָה,
וּפְאָש גְּעַמִּי אֲחָצָוב לְקָבָות
וּפְאָזָר גְּאַמִּי אֲשָׁלָף תְּרָבָות.

ובשְׁמָעִי שִׁירָתו, תְּמָהָתוּל שְׁקוֹרוֹתו, וּמְשָׁכְנִי בְּמַתְקָב
אָמְרוּתוֹ, וּנְקָשָׁרִי יְמִים וּבִיטִים בְּעֵבָות אֲהָבָתוֹ, עַד גְּשָׁאָה הַגְּדוֹלָה
עַל אֲכָרָתוֹ, וְהַכְּנוּ בְּשִׁבְט עַבְרָתוֹ.

שער שלשים וחמשה

במספר קבורת עורה עליו השלום, ושירים יקרים
בנויים מנורת יהלום.

נאם חימן האורייחי: וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּבָדִי נִגְעָר, נִכְפְּתָה
לְרֹאָת אָרָץ שְׁנָעָר, וּשְׁמָתוֹן מִגְתָּחוֹ לְלִכְתָּה אֶלְיהָ, וְשָׁפְטָה רִיחָ
אֶחָלָה, וְעוֹד אַנְיִ בְּקָצָת הַיָּמִים מִתְהַלֵּךְ בָּעִיר מַעֲרָה. וְאַשְׁאָה
עַיִן, וְאַרְאָה וְהַנְּהָה תְּבָרְהַקְיָה. וְיִשְׁמַח לְבִי בְּרוֹאָתוֹ, וְמַהְרָה
לְקָרָאתָה. וְאַמְרָתִי לוֹ: מַי הַבְּיאָךְ הַלְּסָם, יִבְרָךְ אֶל עַלְוָם.
אָמָר: הַנְּחָשׁ הַשְׁנִיאָנִי, וְעַל גְּנַפְיִ נְשָׁרִים נְשָׁאָנִי. הַוָּה הַמָּן
הַמְּהֻרְדִּי, וּבְנֵן אֲחִים יִפְרֹד. אַמְרָתִי לוֹ: מַה לְךָ פָּה, וְלִכְתָּה
אַיִּפה. אָמָר: הַיְיָה בָּאָרֶץ סְפִיד, וּבְכָל יוֹם הַיְיָה שְׁוּמָעָ על
נְפָלוֹת עֹורָא קְרִישָׁה'. דְבָרִים הַפְּרִידוּ רְיוּוֹנִי, וְהַנִּידָּן שְׁנָת
עַיִן. וַיַּעֲרַת אֱלֹהִים רָוחִי לְרֹכֶב אֲנִיּוֹת, וְלִדְרוֹךְ בְּצִוּוֹת, הַרְרִי
גָּמְרִים וּמְעוֹנוֹת אֲרִיוֹת. וּלְעֹזֶב נָוה מַולְתָּהִי מִשְׁלָחָה וּנְעוּבָ
עַד אַבְחָן הַאַמְתָּה מִן הַכּוֹבָד. וַיְהִי בְּעֵת הַחִיאָה וַיַּרְדֵּן יְהוָה מִתְּחִנָּן
אֲתָּה, וְגַנְעַן בְּלֵב הַיּוֹם אֶלְחָרוּן. וַיַּעֲבֹר בְּמַדְרָבָר בְּעַרְבָּה, הַגּוֹנָן
לְאָרָץ הַצְּבִי, הַתְּדַפְּקָן הַשְׁמֹכוֹת עַל דְּלֹתִי לְבַבִּי, וְהַחְדוֹצָנוּ יְלִדי

[רַמִּי יְהוָה בְּגִ' שְׁלֹמָה אֶלְחָרוּן (תְּהִמְמוֹן)] 10

המודות בمعنى מהשבי, כי שמעתי רבים אומרים, ונפלאות ממשמע כי יש בין ארץ כדים ושושן הגדירה, מקום נקרא בשם (נהר) סמוא, ובלשון קדרש אהוא נקרא, ווהוק משם בפי של פרסאות היה מתחלה קבר אדרוגינו עוזרא עלוי השלום מראשית בנין בית שני, שכינה במוחינו, עד חם אלף ושל מאות שנה לנגולותנו. וזה כי ארכו לו שם הימים, חרב מקומו ונשאר פשיטים, ונשארה הארץ ארוך ציה ושותה, ושכננו בה בנות יענה ואיה. וייה שם כטבղית בארץ טמונה, ובמושביהם צפונה, ושמינו מפני רב בני זה מאה וששים שנה, הנגד בחלים לירעה מקנה, כי שם מלך ה' חונת. ובא אליו החלום פעמי ושותים, וננתנו לו עיניים, ועל השגונות החלום אליו פעמים, אסף הרועה כל אנשי מקומו, ויגד להט את חלומו. ואמר: שמעו נא כל המוני, אשר הונד לי בחזינו, כי זה קבר נבניא אדרני, ואם לא תאמינו בחגוני, דאו נא כי אוור עיני. וכאשר והזרם פעם אחר פעל, ימאן העם יוכרו ויחפרו במקומם ההוא יומצאו ארון ברול סגור ועלוי חביבת טהורה, בתבעת קדרושים חתומה. ואמרו חכמorum ואת כתובת לשון הקישש, לא יקראנגה כי אם איש מעם הקדרש, ויביאו איש יהודוי לקרוא כתבו, יומצא כתוב בו, כי הוא קבר עוזרא הכהן, ועלוי שם חוקק שם אכחותיו עד אהרון הכהן. ויפל פחד ה' על העם ויקחחו יוכאודו דרכ' גבולהו, אל המקום אשר הזכיר לו, ומוא ועתה יעלת על קברו בקצת היליות, אור מבצע אפלות. ובזו יאמינו העם כי בבוד ה' רוח עלי, ונחוו בלב הגוים אלו,

וסביביו קברים, לשבעת צדוקים ישרים, ובקצת הלילות יעל

- עליהם אורים נוצץם משמי הארץ, ולשונם תחלה ברוך.
- אמר המגיד: ובשמי אלה האמורים, החשבים שקרים, ולא האמנתי לדברים. עד אשר באתי ותראיינה עני, ואו האמינו ריעוני, וידעתי כי בקרבו אדני. ומקדם היהוי אומר בלבוי איך נשאר ליהודים שם ושרар בגלותם. ולהל מיום הרבה אריאל, גלה בכור מישואל. ועל כן אמרתי אם יש לדבר הזה עקר ותמיות, אלכה ואראנו בטטרם אמות. ואשנט מתי, לлечט אל המקום אשר בחור ה'. וחלבי מארץ אל הארץ, והגנור יפלצני פרץ על פני פרץ. עד באתי למעמד ערוא קירוש ה', והשתהוותי על קברו לפני ה'. ובקצת הלילות יצאת עם קהל גדול לאוות אורי, ולהתבונן זיו קרו. וכאשר ראנינו בעניינו לא האמנתי כי אמרתי אולי שובני הכהנים, והגויים אשר סכבות הערים. רוצם להחל בנו ולרמות, וידליך לעיניינו מדרות רמות. ואתנה לבוי ואואה כי אורות האש היא אדרומה, ואור הבהיר ברה בחתמה. ועוד העידן לי אגשיך כי הלו בלילה רב המן, עדי הקבר הקדרמן. ועמדו שם שעיה גדולה, עד ראו אור באפללה. כי הוו עוליה שם, ושואף וורה הוא שם. ומקצת הפריצים והמנינים, אשר באל איןט מאמינין. ואמרו כי הארץ היה האל כל שוכנית הבריות, נהפהו תנליה לופת ועשרה לגפריות, ובעת ישך הגפרית, יעלת ממנה להב כלשון והורות, ואות שמה ושורות, לא יאמין בה כי אם רשות ופשע ועובר ברית, כי להב הגפרית בעלותו לא יתעלם קדרותו, בעבור כי עשן השחרות סביב אורתו. וכן לו או רמויר, ולא גנה זך ובהיר, וזאת האורה וכבה ובריה, והיא בחש מאריה. ימין וشمאל מפרקת, וועלה ייודת, ולהב

הנפוחות עליה בצדדות ושלות, ואור הכרוד עליה במחירות
ולחות. ועוד ריאתו אותן נורא, אשר לא יוכל להובייתו
כל גברא, כי ריאתי האור העולה למראה עינים, רוץ מזר
מערב למורע על פני השמים, עד מקום קבר ערוא עליו
השלום, וזה אמת נאמן וכחורי בכוכבי נוגדים, כי איןנו מעשה
בני אדם רק מעשה אלחים, וכאשר חקרתי וחתרתי, ולבי
הרתי, ולא האמת נגעה, או האמנתי. ואברך את ה' אשר
לא השביטה לנו גואל, והשair פליה לעמו ישראל.

ואזא צבלי ואסורה:

שכח שכינה אל ירושלים
או גפקחו לי שעוני שמייט.
או פקיעו בי מתנה תאל ואם
זה בית אליטים או גגה כתנייט.
או זה בואר עוזרא אדונינו אשר
ערירום באוואר פקחו ענינים.
בי דרשו גנים ומאינותו חci
שבנו בבוד אל בון קני אפרבים.
ובר אשר נאיirs חשבוט לי אבל
חփיר פגיו ספה לשבעות.
ובר אשר הפין גנפי על פגיו
ארץ וקידו לרים קריגים.
ובר אשר לא לבשה שמש עבו
עד שאלה מניה בסות ענינים.

שער שלשים וחמשה

ארום עלי זוך עלי אהוב בא
לו הטעונים גערוי בלאנס,
יבר מטר דנען סביב קברן עלי
בקעת שאפוהו יאוזי פום.

וחוקאל אורונינו הנביא עליו השלום.
ועאות השורה, ממחצט הנעם גוזרת, עשתיה בCKER

CKER בבייא האמת אשורי ואשורי
שווום במלחך ושלום בעדרך.
אפקה בגוף לך יתגאל הוא לבר נפשך
או אפק בשםך ובון בונו קאוזיך.
יומם בגין איש ישטורך ובבללה
יתדרפקו מלאכבי אל על על שאעריך.
קי שכינה שזכה לך עבוי קבינה
ספחה בפלקה בקדקה בתהרייך.
גבורה אדור מור ואם סטפיה אַנוש וברקה
גבר דדור קישקה מהו אַרוויך.
אומר ליזקה עפר אַרואה ואדקחה
של גאנליך ושיך מדרבה אַשורייך.
ותקאוי הספלכים גת אשר גרדו
ספלהבוקט לחתך את עפריה.
גבר תלא עם גורי ילבץ סברך עני
פה קסמו קפורה טבר פעריך.

גויים אֲשֶׁר גָּנַבְוּ בְּאֶל וְלֹא גָּדוֹעַ
בוּאָזְעִידָּן נַעֲפָרָיו גַּמְקָרָה .
בָּתוֹן וְגַבְיָא הַיְשׁ מַעֲלָה קַמְעַלְתָּךְ
אַפְּקָה בְּפָלָה וְנוֹאָתָ אל בְּפָנָיךְ .
סָלֵב אֲשֶׁר סַבְכִּיה בְּזַהֲרִי
קְרוֹזָשׁ וְבָרוֹךְ בְּפִי מַקְטָל בְּמַיְעִיךְ .
מַזְאָ דָבָר אֶל וַיְמַעַן לְפִתְעָרָה וְזֶה
קָוָר בְּבָוָאָה יְלִי קְרוֹה בְּמַקְמָה .
חַשְׁן אַמְוֹנָה עַל לְוַמְּלָכָה וּבָזְבָּנָה .
סְלוֹדוֹת אַלְלָהִים קְחַפְּחִיה וְאוֹרִיה .
יוֹתְקָרָשָׁה עַל מַעֲצָה קָמוֹ אַצְעַן יְשָׁם
דָּבָרִי אַלְלָהִים קְמַלָּהִים גַּטְמָנִיךְ .
כָּל גַּעַת לְשׁוֹן פְּכָבָאָה הִיא תְּסִיקָה בְּהָרָה .
קְרִיעָה גַּס בְּפָמָאָות וְאַם פְּלִישָׁן תְּעִירָה .
אֲשֶׁרְיָ אַדְמָה גַּשְׁאָתָךְ בְּמַיְעִיךְ וְאַשְׁרָ
נִי בַּתְּ קִילְנָה גַּעַת גַּוְתָּה בְּקָבָרָה .
אֲשֶׁרְיָ בְּסִיקָה יְלִבָּרָה וְאַוְתָנוֹת אַמְּמָה
נִזְקָה בְּתִקְמָס נָה וְיוֹי הַזְּדוֹן קְבָב בְּקָבָרָה .
פְּשָׁבָנוּ דְּבָרָו וְתוֹא יְשָׁבָנוּ דְּבָרָו .
כִּי פְּלָאָבִי יוֹאָדָךְ סַקְתָּבָרָו בְּךְ בָּאָרָה
לֹא אַתְּ אַחֲיָסָם וְהָם גָּלָם בְּבָרָה .
לו בְּקָבָבוּ מַחְפְּשִׂיךְ וְלֹבָ אַדְמָה
קָאָרִי מַקְרָוקִים הַיּוֹתָה פְּקָדָתָה קְפָרָה .

קְדוֹשָׁ בְּרוֹמָךְ וְגַם קְדוֹשָׁ בְּקוֹמָךְ וְזֶה
בָּיִבְלָה לְהַקְרָשָׁה וְבָלְבָל רַע לְאַגְּנָה .
לְלֹלְיָ וּפְמִין אֶל אֲשֶׁר פְּרַטְבָּה מִקְומָן נַעֲמָה
אֲרוֹי אַרְמָוֹת לְהַכְּלִיל אֶת בְּרוֹמָה .
הַפְּנָמָה שְׁוֹלְטָה עַל כָּל בְּנֵי אָיוֹשׁ וּפְנֵבָן
וְנַעֲסָם קְפָלָה וְלֹא שְׁלָטָה בְּפְגָרָיו ,
מִזְמָס עַלְוָת גְּפָשָׁה לֹא גַּס תְּדָר גַּתְקָה
יְבָלוּ בְּרוֹרִים וְלֹא וְבָלוּ בְּצִוְנָה .
גְּנָלָה בְּפָרָאות לְהַקְרָבָה אַלְלָהִים בְּמַרְיָה
בְּקָבָה וּמִתְּוִיתָ יְעֻפָּנוּ בְּשָׁבָרָיו .
וּרְמוֹת פְּגִיעָתָם פָּגַן אֲדָם וְאַרְנוֹה לְיְמִינָן פְּסָמָן
שְׁמָמָל שֹׁוֹר וּמְאַחֲרָה בְּשָׁעָה .
בָּאַחַת בְּפָרָאות אַלְלָהִים לְבִקְעָה אַשְׁאָה
קְלָאָה עַצְמָוֹת בְּתָם גַּעַשׁ גַּעַשׁ גַּבְרָה .
עַצְזָה אֶל לְמַקְיָהָם בְּרוּתָם דָּבָר
פִּיחַ וּתְרוֹי בְּגַעַת זַעֲאָ דְּבָרָיו .
עַתְּה לְמוֹפָת וְאַוְתָה פִּי וְתָחָה אַלְכָה
חַיִם מְרַפְּאָיִם בְּקִוְמָה בְּמַעְרָיו .
גַּס עוֹד וְתַהְדָשׁ שְׁמֵי שַׁחַק גַּעַלְלָי יְשָׁי
נִים קְוָשָׁאָל יְוָם עַלְוָתָה מַקְבָּרָה .
מְפָרָף סְפָרָד וְנוֹרָף אַפְּנוֹן וּמְרַכְּבָתִי
סְפָרָבָר לְכָבוֹעָרִים לְאַוְתָה .
אַם גַּקְבָּטוּ מַקְפְּשָׁוִים אֶל גַּנְהָ אַוְתָקִים
גָּלְשָׁי קָאָד בְּלָקָה לְגַ�הָ מַגְנוֹה .

אַתְּלִי אֲגֹר יָמֵי בְּבִיתְךָ אֲשֶׁר
לִי אִישׁ תְּקַרְבָּן וַיְשִׁפְנוּ בְּחַדְרוֹךְ .
עֲבָד לְהָסְפִּיר דָּגָא לְהַשְׁמִיחָה
וַיַּפְּנֵב קְבִיבָה וְתִיא דָלָת לְצִדְקוֹה .
אִם גְּחַלְקָה אֲהַבְתָּךְ עַל גְּנִי עַפְךְ
לְיַי שְׁנַת בְּמוֹ בְּגַנְךְ בְּכוֹנָה .
נוֹמְשָׁבָנוּ עֲבוֹתָה אֲחָתֵיכֶי לְהָ
נוֹקְשָׁרָנוּ אֲתָפֵי בְּאַסְטוֹרָךְ .

רְשָׁאֵי אֲהַבְתִּים לְקַבְּבִי בְּעַדְךָ שְׁרָטָ
קְפִתְלָן בְּעַלְתָּה וְלֹא הַקְסִיס אֲסִירָךְ .
שְׁפָעָת דְּקָעִי בְּרָם חָאָרָם וּבְגַנְךְ קָבָר
לִילִי קְקַשְּׁתָה אַרְמָנוּגְהִירָךְ .
אֵין לִי תְּשֻׁרְחָה אֲשֶׁר פָּאוֹת לְהַבָּקָר
פִּיק אָתְ לְשָׁנִי גְּזֹוף שְׁמָךְ נִיגְבָּהָךְ .
בְּעַמְדָא אַלְיָ עַבְדָךְ יָמָם בְּעַמְדָא גַּנְדָּחָ
גַּלְלָזְבּוֹחַ וְצִדְקָתָה וְיִשְׁלָחָךְ .
גַּתְגִּיה לְמַלְעֵין לְאָל צָרָ וְזָהָב בְּעַדוֹ
אָוְלִי בְּרַפָּא מְוֹרָב לְבָב אַם פּוֹזְבָּהָךְ .
מְקַאָחָ אֲרַצָּות בְּקָלָל יָצָעַק וְקַרְאָה לְךָ
קָבָר בְּבִיאָה הָאֶמְתָּה אֲשֶׁרְיוּ אֲשֶׁרְיוּ .

שער שלשים וששה

בשאלות ותשובות, וה שאלה מה שיב במלים ערבות.

נאט היכן האורחוי: ישאה רוחוי, ביכ� תעמוני וחורי, להאריך באור השמות נפשוי, ולחתה אגלו ספס ספי. ואנתה לפוי לשוטט בחבל, ולקחת השמות לחבל, ולהחעלט בכנוו נגב, על עפסיו נבל. וווח היות ואני בארכן סבאים, ועברתי על בית הטובאים, ושם בחווורים נצבים, ועל בת הגנים צובאים. ובתוכם חבר הקינויים וכוס יין כסחד לנגןדו, ועפר כשםש לצדו. והוא בינויהם, מתעדן בשניותם. וכאשר ראנני מרוחק, נכלט מופני ושותק, ויאמר לו: קרב ואל תרחק. ואשב אצלך, ואומר לו: הילעד תרדוף התאות ואותם התקבש, ועד מתי יהיה זה לך למוקש. וובעם לניבי, והחט פניו משמעו רובי. ויאמר לו: אין זה יום תובחה, רק יום תענוג ושמחה, ועתה המר הפאתוי מגנד עיניך, והטה להידתי אוניך. אמרתני חנני שומע אמרתך והגינוי. ויאמר לו: היחתי ביום נעוריהם באריין בתים, ועליה ארם נהרים, ועל גדרוי ארץ החתים, עם מערכות פלשנות, ועמרתו יומיט בתוך העיר במצור, עד קצירה

וגבולם, אמרתי: לשוטם כל דבר במקומו הרاوي לו. אמר: מתי החפה נשמעת, אמרתי: בעת הנפש נגעת, והעין הנמעת, והתלה לא קורתה הלב נוגעת. אמר: מיה יער עני השבל, אמרתי: תאות האבל. אמר: מתי נבחן מות מוחיט, אמרתי: בשיתגאו על הנכבדים בזווים. אמר: מה המשלה המינעת, אמרתי: חסרון הדעת, אמר: מתי יאבדו הקhalות, אמרתי: כשם חבילות חבילות. אמר: במתה הם מרות הרשות, אמרתו: טבלות וגאות ושותות וועות. ובאות מהם יחרב העולם, כל שכן בחתקבצם כלם. אמר: מי הוא הגיבור בבני דורו, אמרתו: הורא לצזרו. אמר: מי הוא המביא עצמו בפניהם, אמרתו: כל משרת המלכים بلا אמונה, אמר: מי המשיג מן העולם ספקו, אמרתי: השמה בחקלנו. אמר: מי יביא לאדם לבוש קלון ללבוש, אמרתו: שהיקן וקלות ראש. אמר: מי האדרון בבני אנשי טודו, אמרתו: המוחל על בברדו. אמר: מי הקרובה מפלחו, אמרתו: המתרפה במלאchetו. אמר: מי היהט הטוב, אמרתו: השם הטוב. אמר: מי הנגיד במל' משפטונו, אמרתו: המתנדב בפי יכלתו, ונונת מעט מן המעט אשר אותו, אמר: מי הכתול אשר אין במוhow, אמרתו: הראה מיתה אהילו ואביוו, ולא יפחד פן ינות גם הוא. אמר: מתי ייקח האיש הנקלה, אמרתו: בשימצא במרות שבל ממלא. אמר: מתי תהיה השתיקה בלהה, אמרתו: כשהיהה הדברה חכמה. אמר: מתי תתגלג מעליה המשכליות, אמרתו: בחברות הבסיליט. אמר: מתי יהיה נמאסם המהלאים הטובים, אמרתו: במות הנדיים. אמר: במה תהא העונה גאה, אמרתו: בהכיניע הגאה וההתאה. אמר: מה המדה אשר אין אחרת כמותה, אמרתו: וראת ה' לבדה. וכאשר השלים שאלהתו, ופרקתי

נפשי ללב המהסדור והמעצזר. וכברואתי כי אולת ידי, וכמעטן הרוב נשפק לאירוע כבורי, וכי אני בתוך העיר לחוץ, נועצתי עצה ודלגתי בלילה מן החומה לחוץ, וערבתי לאל הורה, כי הצלינו מן הקפדה. וושננתי במתחה עד הבקר, ובכשר השטמי, ומושגתי קמחי. ובני אדם יצאו מאהליהם המונים המונים, גודלים וקטנים. עלתיו על ראש גבעה רמה, ואמרתי היא אהובי החכמה. בירואי והווע פלאות, וושמעו נראות, ויקביצו אליו קהל גדור, בעפר ובחול. ואען ואומר: אנשי לבך שמעו לי, והקשיבו מליליות שכלי. אנבי הבא ממערכת הומיניס שבכתי אפסי עולם, וחקרתו כל פור נעלם, ובוחנתו כל בני אדם, אשר בעפר טודם, והבגתי כל חכמה סתומה, ותהה טבעתי חתומה, כי בבודה הרפואת, אגלה נפלאות, ובכמתה המדות, בנינו בית מרות. וחכמת החשבון, אחשוב לעין רקבון, ובבריות ההגון, בנינו לארון, ובדרוני הכוכבים, אשנב הענקים התבאים. ובטעמי התורות, אגלה נסתורות. ולאהآل התלמיד, שכלי בעמוד. וריה המשנה, לא נמר כי ולא שנה, והגמרה והסקרה, בלשוני פדרוה, ובספרא וספרוי מי כמנוי מורה. ובפרושים, אגלה חידושים. וסדור חזקון, על לבי חוקק. ובמליצות לשון ערבית, מי זה לנשת אל' לבו ערבית. ובמלאתה השירוט, לחבר בדוחים וודרים. וונש אל' בחור משיכיל, וטוב צבוי עליו הולך רכivel. ויאמר לי: עתה ובחנו מליצותיך, בשאלתי ובתשוכותך. אמרתו: הגני עומד לפניך, קרא אליו ואען. אמר לי: בכה תהוא חבורה געימה וערבה, אמרתו: באחבה. אמר: מי הוא המשכיב בין עמו, אמרתו: המכיר מוכמו. אמר: מה המדה החשוכה. אמרתו: השתקה. אמר: ומה יתרפה העשר, אמרתו: רישר. אמר: מה השבל

כל קושיowitz, העוני כל איש מטופחו, ואצל עלי מרבותיו.

ואין ואופר:

אֲשֶׁר יָפֵב זַמְּן עָלָיו בְּצִירָיו,
זָבְקָשׁ לְזַרְיוֹ מְלָפָא לְצִירָיו.
בָּעֵת יָפְגָרֶוּ שָׁעַנְיוֹ חַפְצָיו,
בָּינְדַּשְׁקָלְלָה לְאַטְּשָׁפְחָה שָׁעַרְיוֹ.
הַעֲצֵל יָאַבֵּד הַוָּן בְּזַבְזָקָיו,
וְעַקְרָזִים בְּפַלְאָטוֹבָרָיו.

ובשמי אמינו ומלו, החקמים על לבי, וצפניות בחדרי
רבבי, והשתחיות אליו, ופנויות לדרכיו מעליו. [ועובתו, ולא
מצאתהו].

שער שלשים ושבעה

מן הנשוך מהנחה, אשר אין לו לחש.

נאם הימן האורי: נסעתי מצור, ועד חצור, עם
הברורה, מתי זווע עם גבורה. ובערונו הולכים על החטיב
במדבר בערבה מצאנו קר רוחב, ועמק נחמד ונאהב, לבשו
צמחייה משבצות זהב, וועלוי גאנזוי לנאנזוי להב, ונשבו רוחחוין,
ונוציאו טליתו, והסתבכו צללו. ועלוי אומחוי עד לם השםם,
והאדמה ארץ נחלי מיט. וכבאשר בו פגענו, שמהה גודלה
שמחנו, ובתוכה נחנו. ובחרנוו מורץ להמאות, ומונחה
לנסמות. ושבנו שם למזוא מרגעה, מלך הגעה. ונפלח
עלינו תרבחה, גולבדנו בחבלי התנומה. ובעדנו ראיינו ישיטים שמענו
קול חרדה, וopheד קראנו ורעדה. וכבאשר קמננו ראיינו והנה איש
מן החבורה, ציעק צעקה גודלה ומרה. יבקע צור החלמייש
בצעקותו, ויפוץן הלבבות בשאגותיו. וכבאשר שאלנוו, ועל
טודו חקרנוו. אמר לנו: כי נשכחנו נשח, אשר אין לו לחש.
ולא מצאנו לו עזה, כאשר הנפש חפה. כי היינו בארך ציה,
לא מקום לרואה וריטה, ולא מדור למכה טריה. ובערונו
נעצבים לעצמו, ובוכים למכאבו. עמד עליו אש. לשונו
כצעוני יפריש. ויאמר לנו: למה תתראו, ותראו חחת ותראו.

התקרבו, ואל חתעכשו. והחביבו, ואל חתבושו, ואל חתמהמו. בטרם אשלה בכמ שפט הרעים בעז אשר לו המשלת, והגבורה והיכלה.

ושא פלו יאמר:

אֲשֶׁר־בְּעַקְבָּם כֵּל זָהָבְלִי עַפְרָה
בְּשֹׂכְנִים צְהָבְלִי אַזְהָבָה.
פֶּם בְּעַלְיָה בְּגַנְפָּה וְכֵל שָׁרָף
שְׁבָנָן בְּפָרְקָרוֹת וּבְחָרוֹת.
כְּאֵל וּבְכְבָדָר וְעַזְבָּן גְּדוֹלָה
בְּגַעֲנִי רֹוחָה וּתְחֻבָּות,
לְבָזָא לְמַמְצָעָה וְאֵל חַפְשָׁי
פְּתָקוֹן וּמְפָנָנָה וּנְאָבָות,
מְגַם בְּתַלְלָם אֲשָׁלָתָה שְׁרָפָה
גַּעַם חַזְבָּנוּי אָשׁ וּלְהָבָות.

ויהיריש כפי שעה והוא על הארץ יושב, והקשיב קשב רב קשב. והנה קול שאון מעיר, הישנים מעיר, והלבבות מבעיר. וסלעים יפורר, ומתחם יעורר, ואבק עולחה עד לב השמיים, ובא החמש בחצריהם. וחשבו העינים, וכאשר נשאנו עיניינו, ראיינו, והנה מכל צד חיות מלאות עינית, ושרפים בעלי נגפים, מהם עזומים בליל רגלים, ומהם בראש קרניות. ואחריהם נחשים, זגבעוניות משוננות וקשים, מתחם עונדים בעלי רגלים כמו קרשים. ומהם בשני ראשיים. ויריעשו הארץ ברוצם, ויריעו הרים העולים בקבוצים, וככלם באים לעמאננו, ושםנו מגמות אניות אלינו, ובחייב עיניהם.

אם תחנו שברי אני ארפא מחלתו, ומבחן מכחו, ותראו עין בעין רפואתו, ובטרם נסעו מוה ישוב לקדמותו. אמרו לו: אם תקים נדריך, ושולם דבריך, ירבה שכך, ואו יבקע בשחר עיצים קטנים, וכמה על העצים עפר ויעשו כמין מערה, ועשה צורת פתח על המערה. ועמד בצדפה על משמרות, והחל להתקטר קטרת.

ויען יאמר:

שמעו הרים רובי, וההוינו ניבי. והטו אונכם בהטיפי, לאמרי פי, אני משביע המדבר והערבה, והרים והחרבה, והשוחות והגאות, והתלאבות והציות, ומונעות ארויות, ופריעות חזות. בחרבי הלשופה, ובوروוי החשופה. ובסדרה המרפא, ובאש השופרת, וביפוי השוואפת, ובשפעה השופפת. גורו על כלכם לעזרה הנחשים ממחבאים, ולגרש האפעונים מחוריהם, ולהוציא העקרבים והפתנים ממחבאים. וכל אשר הוא מהם בעל בנך מעופף, אשר עמדו שמים מופוף, ואפעה ושרפ מעופף. יבוא כלם, מאפסת עילט. יותקמצו כל כנפי רוחות, מארכע רוחות. אין להם מנוס, ולא מפלט ולא מעוז, ולא עיר מקלט, ואיש מהם אל יהו נמלט. עד יבואו כלם בכפל רסנו וילכדו בחבליו, ובכמארץ עלי. התקרש והחגנסו, החאוישו והתקיששו. והתרזעו והחוטזו, ומכל צד התקבצו. יצא כל צפעוני מחרדו, וכל נשח מחרו, וכל אפעה מנקרת צורו, וכל עקרב מקירו. וכל שרפ במאורתו, וכל פתן ממונתו, בעו גבורות מאיריו וממאיו, ובגנות טשרו וטטרו, ובגערת מעירו וטבריו. מחרדו וטברו נהרו, ואל תחזרו, ונפני שחרו.

אני חבר וחבר לחברים
ולגחים אני חבר חברי.

אמר המגיד: וכשעינו שירתו, הכרתי אותך, והודעת
לכל בני החבורה מעלהו, ואתה יקר תפארת ג'ולטו, ושםחנו
כל הדרכך בחברתו, אחריו בן נפרדנו וחלך כל אש נתיבתו,
ונוגם הוא שם מגמותו לאדרתו.

ירונון, ובמגעתו חווים כלעונו. וכאשר ואינו המראה הגדול הזה
קדמונו לברוח, ולא נעצרנו בה. ויצחק החיש עליינו, והואמר
אלינו: יש כל אחד מכם בהדרומו, ואל יצא איש ממקומו.
וחזקן אל תיראו, והתחזבו וראו, נפלאות הבורא אשר למד
עליכיו, וגלה להם סודיו. ויקם מהורתה, ופתח פי המעריה,
ונכננו שטח הנחשת כלחת, ונגר פי המעריה עליהם, אחווי בן
דבר בלחש, והשביע כל נשח, ופתח פי המעריה ויוציאו כלט
אחד באחד, והלכדו יחר, ולא נשאר במעיה כי אם אדר,
ובכל אשר ורצה לברווח, לא יענץ כח, ופעט יתרחק ולנט
יחסוב, ויאז יוציא ושבוב. ולא יוכל לברווח ולטטרו, כאשר הוא
בכבלו ברול אספור. וכאשר ראננוו במקומו מוחזק, וידענו כי
זהו המוק. ויקרא האיש ויאמר: הגישו אליו החוללה, ותראו
מעשה פלא. ויביאו החוללה אליו ויחסב מקום המכחה על פי
המעירה, וצעק על התהש בקהל גערת. והנתש היה ערוץ
וגערתו הבין, תחת גערת מבוני. והוציאו ראשו מן החור
והוא כמו פחם שחור. וישט פיוו על מקום הנשיכה, וימץ כל
הסתם וכל החמה השפוכה, ומיר עלהה לחוללה אורכה, והנתש
גפל מת במלחבה.

אמר המג'יד: ובראותנו גוראות פועלותיו ומעשה פלאיו,
אמרנו: ברוך הנזון מוחכמו ליראיו, ונתן לו כל איש מהונו,
כפי אשר השוג ימינו. אחרי כן שאלנוו על מושבותו,
והולדתו למשפחתו.

ציעון ויאמר :

געת מאמ' אני געל דברים
ובקנ'ב לקרב אחלו'ש גברים.

שער שלשים ושמונת

בידים על חלזיות, ועפעריהם يولן מום. ושלוחיו הרוח, מהרו כניר שלוח, והפכו הים [כיסיר נפוח]. והסתינה, בגיןכו המים טפונה. ולשון הים ייכהש בה, והיא אתו גנובה. ולפעמים [חמאא בירוא הגנבה, ותנה התבהה, ולפעמים] יסתירהו הגלים, ותפקידו בגalglim, והמים סביבה יזרדים וועליטים, ותמשוטים, נשמטם, ועל פניו הים שטחים. ותקלעים, נקרעים, ותורן, ואחרון, כמיין יער מגרן. וכל איש מותגלו בציריו, מתחולל בשבריו, באיש יין עבורי. והיה בספינה איש יוואת פער הים ומחריש וכל אחד בוכחה וצורתו, והוא שותק ושםתו, וצועק ציווחו, ושבה האניה כבotta מרוחה. מתייף ומשתתמו, והוא דומם וחריש, נמקומו לא ימייש. ואקרוב והוא דומם ומחריש, נצוץ החלמייש, נמקומו לא ימייש. ואקרוב אלינו ואמרתו לו: המפלע גפש חרושה, וריעוניינך ברול לא נחשוה. ואיך לא פחדרת לפחדתנו, ולא חדת לחדתנו, כי כלנו יושבים בשעורי מותה, ונרגלינו וורודות אל דורי מותה, ואתה תחיציך מנדר, ותעתט הגאותה בגבגד. ועתה על מי בפתחה שמחות, ואיך ידרעת כי נמלטה. ויזחך למלי, והניד ראשו עלי. ויאמר אלוי: כל מי שידע אשר אדע, לא יירא למקורה ולא לפגע.

אמר המגיד: ובשמע העם דבריו, לא שתו לב למאמרייו. ווחשבו מהollow חסר דעת, ובעל נפש משתגעה. עד אשר שקט הים מעופו, והרבבה להשיכ אפו. וראו כל העם כי צדקו אמורי, ויצאו לאור דבריו. ונוק לא עבר עליהם, יוד המות לא גנעה באחד מהם. ושב הים לנעימותו, בקדמותו. ושתקו גלו, ונכח רוח השלום עליו. או יקרה בעינם מעלהו, וידעו כי האל חלק לו מתחבונתו, ותתקבזו סביבו, להחן ניבו, ויאמרו לו: התעלמים ממנה תעלומות שכלהן, חלא חגיד.

שער שלשים ושמונת

בספינה מסתערת בים, משאון גלו ודרכם.

נאם הימן האורייחי: נשאני על אברתו הנרווד, והבעיר בלבד כיידוד, ותחריקי מכל רע ורוד. עד שכנה נפשי דומה ורומיה, וככאש ארכו לי הימים בארך ניריה. נכספה נפשי, לשוב לנזה חפשי. ויהי עם לבבי, לחזור לארכ' מושבי, אבל היה ביני ובון עיידי כמה חדשים וימים, וכמה גבעות ותלים, וככמה אגדים וימים. ואירא לאבא בים, מפנֵי שאון גלו ורכבת, [אחריו בן שמות נפשי בכפי], ובצחתי על האל נשמו באפי, ותחלתו בחוך פן. ושכחו לי אניה יפה-פהה שחורתה, כברק מהורתה. כוישית מבנות הימים, תאווה היא לעינט, לה מן הסלעים בננים, ומן המשוטים רגלים, והוא הרה ולא ישבה על אבניים, והשאני רוח בין הארץ ובין השמים, ורצינו בשלוחה אך יום או יומיים. ובעוד הים כשמן השטוב, לח ורטוב. ומיימו לכל נפש נבאה, נהרי נחלי רבש וחמאא, והרוח חילח ודליה. בלאט נושבת, באלו היא מגנבת, והנפש משוכבת. וכלנו שמחות עד רעמו לנו פני השמים, ונחפכו לנו לאויבים גלי הימים, ובאה בינויהם הרוח נאוש הבנים. להעלות הספינה עד לב השמים, ולחותידה למטמכי מם, וכל העם צעקם

לולְּ עַצְמִי קָפָץ לֵי חֹן
אֲצַעַק בָּחָפֶר פָּלְ וְאָן עַנוּ⁶⁾.

אמור המג'יד: וכשמעו מפיו אלף המלות, ידעתי כי הוא
חברנו אבי הנכונות, וראש התהוכחות. וודעתני כי כל דבריו
האמתיה, כוב ורמיה, ועצות לבקש מהתיה. אך חמלו עליו,
וחמתרתי רוע פעליו, ומטב עד רע לא דברתי אלף. פן תודיע
ערמותו, ותגלח בקהל רעהו. והלכתי מהתו, ואני בלב חמה
על ערמות מלאכתו, ועטוק מחשבתו.

ס) טונה לי נטעמו.

לנו טה אלה לך. תלא תודיעינו חכמתך הרתבה, הלא תאנל
עלינו רוחך האטובה. אמר להם: אתם חשבתם דבריו לעג
ושחוק, ועתה אגלה לכם סוד עמוק ודורבן, והוא יקר לבני
חק. דענו כי בירדי ספר, ובו אמוני שפר, ובכל מחוקין ימלט
מוררת שחת יומצא בפר. כי בו שמוטת מלאכי הום, אשר בו
ינצל משאון גלו ורכבים. וכל מי ישאנו על זרועו, בארכו
ובכיו, ונשבתו ונטעו. אלף השלח באש לא תשרפהו, או בים לא
ישטפexo, או בטלת עתוות אריה לא יטרפהו. אמוני לו: אם תגלה
לנו סוד חכמתך, יש שכיר לפעלך, ולא תהיה לך נזעך.
אמור להם: נשבעתני בחיי הסוד אשר בו בתוב, והוא לבורא
חישק ואחוב, כי לא אגלה אותו עד יתן לי כל איש ותוב,
ואו אהוב לו אגרת, תהיה לו בצר שומרת, חוצבת להב,
מוחצת רחוב, לה ממשלת ורחב, ולא ירעכנה זהב.

אמור המג'יד: וכשמעו שביעו, והדר קצת אונסם לחת
לו את שאלתו, אז משך מתקן מוקן, שקו, והוציא ספר וכتاب
לכל אחד אגרות, טוגרות ומטגרות. ובזה חוקרים שמוטת השבאות,
וחותומות וטבעות. ויאמר לנו: הנה לכם ברכה, אשר בה
חוללה לכם אראות, וככל איש אשר עמו ישאה, ועל זרועו
יתלונה. הגבורים יפחדו מצלמו, אפיקים אוין ישתחוו לו. וכי
יעבור בימים ישbie שאון גלו, ונגבו כמו נד נולו. ויהו
כאשר יצאו אל חיבשה, ושוררנו לאל שירה חדשה, שמעתו
חוקן יומר, והוא בלהש אומר:

אַמְכָּנָם אַנְיִ חָבֵר לִיְדֵ קָנִי
שְׁלִילִ חָלֵב לְקָחוֹ גְּנִיקִי,
בָּרוּךְ אֲשֶׁר לֹא יַעֲזֹב קָפְדוֹ
מִפְּלֵל קָמִי קָפְרוֹן גָּנוּ עַנִּי.

כפי ביום אין לאיש מנוחה, ובليلת תחתית הרוחה, בו ינוחו העמלים, יושבחו רישם הדרלים, ובו העipsis ימצאו מנוח, ושם ינוחו יגניע כה, ובו נשאה כל דואג יגנוו, ועבד חפשי מאדרונו, ולולא הלילה בני איש מנוחת לא מצאו, ומעברות להפרש לא יצאו. ואט בקדרתו החרפטני במחה ראו עיניך דבר לבן והוא נרמס ונמאס, וכמה שחור יקר ונכמס. הנה לבן העין, נחשב לאין. ושחרוחו הוא הנכבד והנאור, והדרך ישכן אור.

ויען היום ויאמר: צחוק עשת לי אלהים בראותי הנגבוות נפלו, והשפלים לשחק על, כל גיא ישנא וכל חור וגבעה ישפלו. ובמה ותפאר הלילה ואין בו דבר מוד, תלילת ההוא יהי גלמוד. כי בו חחכנה עניינו הרואים, וילכו נבוכם כל הכראים. ובבעלות השחר עיניהם איירו, וכוח הרקען יזיהרו. כי באור הום יצילח אדם בכל דרכיו, וועל לעשות כל צרכיו. למכור או לקנות, ולהלום או לבנות, ובלילה לא יוכל לעשות כי אם לגנוב או לנונת, ולחתור הקירות ולובוא بعد החלונות.

ויען הלילה ויאמר: הלא ידרעת, אט לא שמעת, כי אני יסור מהברה, והאהבה הגמולה, כי יי ותחבירו החושקות והירידים, ובוי ירו דודים, ובך ישבעו נדודים. ואני אחבר החושקים אתה התפרדים, ואפריד היגוניות אתה תצטטוט. והירידים כי יתחבקו, איש באחיו ירבkn, ובך זה מות ירחקו. וריאות ארו שחריך, יאמקו קמו ונברחה כלנו, כי בא האיש אשר כלנו, ואשר דמה לנו.

ויען היום ויאמר: יאבד יום אולד בו, ואל יגה שביבו, אחרי אשר הקלינו ריקם ונערם, וצחקו עלי צערם, ועלתה החושפת, ולא ידע כי הום לעמל יולד, וליגועה הוא מיעדר.

שער שלשים ותשעה

וכוח הלילה וחומות, מי הוא יותר נורא ואיזום.

גשם הימן האולמי: היהתי ברמון פרץ, עם אצילים גודרי גדר ועומדים בפרק. אדרוני קהלות, ואדרוני הצלות. יירקון מלשונם חלב פיטיות, וופורו בשלם סלעי תושיות, ויען איש מהם ויאמר: אספירה לכל ממש קדרמוניים וחידותם, אשר הרים יונדו לא בחדו מאבותם. אמרו לו: וכבר מליגודך ונורענה, וספר לנו אmortך ונשענה. ויען ויאמר: דע כי בעת חנחה השימוש במול טלה, ויתחזק אורה וגילה, והארו החשבים, והחלו לצאת המלכים. והלילות ורדדו למצער ומוקם השפלו, והימים הגדילו, וללילות העפלו. לבש אוור הום גאה גדולה, וידבר עתק על הלילה. ויען ויאמר: אנכי נגיד הנגידים, והחלות לי לעבדם. והאל הפקדני עליהם להיות קניים ופחם, כי אני לבן והם שחורים כפחם, ואני מבני שם והם מבני חם, ועל כן הם עבדי כל ימי נצחם, בראגנט או על ברחת. וכמשמעות הלילה דברי הום, אמר הלילה: הה לום, החושף בנפשו כי הוא נורא ואיזום, והוא נמבר לבו בלוי פדים. ובמה יתגאה עלי כי אם בשמשו השופת, ואישו השופת, ולא ידע כי הום לעמל יולד, וליגועה הוא מיעדר.

רבי יהודה ב' ר שלמה אלחריזי (תחכמוני)

עש רומה, על עש וכימה, וגאו תהומות, על המורמות,
הלא ידעת כי בי חי הועלט, ושמי נברת הבוראות כלט,
ובארוי ופוחזו הפרות, וצמחיו הצמחיים, ממנגד תבאות שמש
וממנגד גרש ירחים. ואתה אין בר כה להזיל, לא לעור ולא
להוציא.

אמר חיללה: חtagאה עלי בשמשך והוא נקבה, וממקבת
הנשיות הצעבה, הלא רעותיך רבות, כי למלחתם הוכלים תוציא
הנקבות, ואך העזר המשמש כה, לפני הרוח, מלבי ומוניה
חשפי הלא בעית אייר מהורי תסטור בשתרך, ותחכיא בחדר הנשים
גברתך. ושמשך תהייה, בל' קהל וודדה, והירח גדוין ריבים
והוא בתוכם מטהילך, כי ברב עם הדורות מלך. ובעלות טהורי
שמשך נוטה ואורה, בספקחה בורחת, ותקרב לשחת, ותדרת
ליינה תקנן בעברוי פ' פחת. ותងניב לבrhoת באימה, כאשר
יתגניב העם הנגמלים בגוטם במלחה.

אמר היום: رب לך רועה רוח, כסיר גוף, ומעללה
הירח מויו המשמש הוא גונב ולוקח. ולולו המשמש הוועם אוינו
ושנה, והיה על פני שחק בכברת לבנה. ואם בכל היללה
יגאה הרוח בגודורי וחלוי, בקר וווער ה' את אשר לך, כי
בעלות אווי ישחר הרוח הוא וכל חילו, כנגניב במחורת אס
ורוחה המשמש עליו דמייט לו, ותשחרת תכסמו בוושה בעית שימושי
תצא, ככשא גניב כי ימציא,

אמר המגיד: ובאשר הרבה לדברם הכיר היללה
חטרונו, ונפקח עיננו, וידיע מעלת חיים ייתרונו. אמר: הנה
ירעתי כי מעלהך נסכה ואתת מלך ואני משנה, ובכל גדוריו
ליך למונגה. ועתה לך נשאה לגונה החברה ההבראה,
ונחריש שם המלווה.

שער שלשות ותשעתו

אמר המגיד: ובכלות החקם דבריו, נמשך לבי לנעם
אמratio, ובאשר ראי מתחנן אליו, ותמתה למליו.
ויען ויאמר:

אנוי קבר לבל כי יקרשנו
אנוי ים בין לבל כי ותקרכני.
אנשפט בין בגין אישים בשלבי
נאתקהפק לבל צד עם. נמי.

ומתק לא אכחדנה . אמרתי: הנה אונזיל לה'ת ניבך רצועה ,
ועני בפוך ארוך קרווע . אמר: החובתו ביומי קרם טופרי המלך
הגודליים , עם שרי החילום . ויענו סופרי המלך ויאמרו: אנחנו
גבורי המליציות , ולנו דעתות ועצות , יפיעו מפונו אמרוי תערות ,
שמנוגם למלוכה טדרות , ולקרשי הגנלה ורות . ובידינו העט
הנחמוד , אשר אין לפניו מעמד . ייפיל רפואי ואפיקים , ייחיכים פחאים .
והוא קצץ כומה ונבואה , וחלש ורזה . [אבל הוא רם וראשו
בשמייט , ומ' מהמד עינוט] . ישב לאחור כל שלופין זין , והוא
הנתון רוחנים לאין .

ויאמריו :

אנחננו לךך עפדר זטקייד
בעטען געלאד בקלובה .
ולנו הגדלה הגדלה
אָשֶׁר עַל פּוֹכְבִּי שַׁמְקֵבִּי .
ובעלוי תקרב לך עבדים
ויתוך לבס חניתנו מעבה .

יענו חלוצי העבא ויאמרו: אנחנו כפירי קרבות ,
ואמיישו לבבות , נחצוב מצור החרבות להבבות , ונעוזב הארכאות
מפחדנו חרבות , עד יברחו שכיניהם בנפשות עצבות , ולא
הפנו בנם אל אבותה . ולנו החרב אשר תביע בלי לשון , ותשגיה
בל' אישון , ותחרוף להחל קישון ופישון , ובଘרא אצלי
המלוכה אל על היה תעבור רاشן , כי היה בתה למלאים ,
ועטרת לניכים . והיא שומרת מכל נוק בעליה , וכחול חיים
תללה .

שער ארבעים

העט זהחרב ומחלקותם , מי יותר נוצר לאיישם
למלחמותם .

נאם תמן האrhoוי : היהי בלבלו שוכב על מטהו ,
וגדרה מעני שנתו . ובעדיו מתחולל בעזיו ונגעיו , ומתוגול על
יעווי . שמעתי קול דופק , ועל הדלת מתרפק , ואינו מתרפק ,
אמרתי : מי הקורה באישון לילה ואפלת , אמר לי : איש תועה
מן המסללה , וכמcker ידו יסילד בחילה , ובשמייע לשונו מלטש
בתער , קראתי אל הנער , לפוחת השער . וכאשר בא האיש
במשענתו צלינו , ובגדים בלוטים עליו , החבונתי אליו , וחנת
הוא החבונו הרבה , ושמחתי בו כבזוצה של רה , וסר וגוני וערב ,
וגדל ששוני וקרב . ושותמי לפני הנכזא בביתו לאכול , והבאתי
לו ויאכל מכל . וכאשר בלה אכילהו , וערק לאל תלחו ,
החל לספר מהמודי מליצתו , ופתח גני חכמתו . ואכח הדיו
וסספר , לחייב מפיו אמרוי שפר . וכאשר ההללווי לכחוב נשבר
העט בידיו והחלפתיוו , ונשבר פעעם שניית עד השלבתוו .
אמר לי חבר הקניין : למא תשליכו , והאל בחר בו אל
תשחיתתו , כי ברכה בו . אלו ידעת מעלהו , לא השלבת אותו ,
הלא ידעת גם עט חוויתו , ואמרי חוויתו . ואם חרצה לך אגידאה ,

ישובו הגבריים למרטט. והגפליות יפללו לפניו תללים, ונגורומי יתחאו בחוריות.ומי הוא העט כי יעמוד לפני, או יתיצב לנגד עיני, וועליה שאנו באוני. והוא קנה נשבר, ותבן בלי בר, לא להרתו ולא להבר. את איש ימצאהו, בכף רגלו ידרכוו, עם הדמן ישלהו, ומוקומו גודע בתרן האשפה, כי כל בוז וחפה, ומוקמי בחיק מלכים, ועל צוראי נסוכים, ומאמיטי הנבויים ייראו, וכל רואי מפני יתחכוו.

ויען העט זיאמר: בן דברת, וذرק אמרת, כי בזאתך מתערך, כל רואיך יפהחו מפק, ואיש לא יעמדו עמן], כי שופך דם אהוה, ואכביו וערין גודעת, כמות דכום שפכת, ובמה נקיים חורת, ומימות הויתך לא תחול להחריב הארץות, ולמלא בחללים ווזות, ולהפוך בנות מאבותם, והולידים מחיק אמותם. ואט התפאר עלי בכחך אין גבורתי בכחוי, כי אם ברוחיו. ואיך תערוך אליו ואני אם ישב אהלים, ואתה איש שדה ורע מעללים, ומראת חללים, ומוקמן בחדרים התלולים, ועל פניו צורי געללים, ובאשר הנחלים, והଉרים הגודלים. כל רואיך מפק יברחו, וכל רואי כי ישמוו, ובଘרוי יבטחו. אתה חנוך ומרע, וחסר ונגרע, ולא ירבך בר כי אם גנב ורשע, וכל אשר מבן פשע. ואני כל רע לא יגורני, וושע לא יתחביר אליו ולא ישרני. הולך בדרך תמיות הוא ישרתני, וחסידותם הם אשר בידם יעלוני, ונגבמדות יכבדני. וילו המלכים טודותם, ובו החלם עצמת. ובעית אתייחד עט המליך ביחסלו, אתה לא תקרב לו,

ותען החרב ותאמר: אין להשוו מענה על הגונך, ושקרי לשונך. כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו

ושאו משלך:

אנחינו ניד זיקר גניך תנופה
ותריבנו לאיזבגנ שלופה,
בעל וחתקהו בעל נבואה
וירענו לתלעם בשופקה,
וספרנו גען ואולם
גבנייו סתקלים דיא ענפה,
פרוץ על פני איז בברך
ואל ראש איזבים קשה געפה.

וויידו החרב והעט שניהם, לעזרך דין בינהם, ותען החרב ותאמר: אני נותנת לך ללבורים, וכבוד מהות הנשריות והכפירות, וכל הימים אשר הנשרות אוטי מצאו, לא יורבו ולא יצמאו, כי אני אטריפט בשר גברים, ואשכרים בדמי אבויים. ואיך עירך העט אליו, והוא שרפה להגלי, ומדרך לרגל, ואיך יתגאה קבה רצoon, כטפרד ונגען, אם תגע בו יד תשרבני, ורוח עברה בו ואנינו.

[וי ען העט זיאמר: אני נותרתי נביא, באחד התעוודהמושבי. כי אני איש חם ישר, וכל חומכי מאשר, באבר רוי חכמת, ואנגל פודות המומות, ואביעה חידות, ואניד נכבות. ובו המלכים ימלוכו, וסופרים שבט טופר ימשכו. ובו רזונות יחו��ו צדק, ויתהקו כל בדק. ולזי עט הטופר אביו כל והכפות, וגט נעדתו החידות וכל המומות, ותען אחרב ותאמר: אי מוחצתת רחוב, הוציאת להב. ומכל אצילי עולס, ווועני חבל כלם. אשר יראו ציל, וא פחדו מקרב לו. ולהלא בגאות מתעריו לב הארי ימס,

לפניך, הלא הם יווין יאמרו לך, כי כי יכני המליך קמיו
ומורדיו, ובוי יוכבש אובייו ובוגדיו, ובוי ולכדו הערים הבצורות,
ויפתחו המגדלות הפגירות. ובוי ישמור המלך מלוכותיו, ולולו
פחווי לא עמדה רגע גדרתו, אבל אני אשמרתו ממוינו, ואתה
אימתי אשלה לפניו. והמתו ציוו וככל גורדיםם, ואתה כל העם
אשר יבא בהם, ובראותם צור חרביבי בירוי נצב, מי זה לפניו
יתיצב, וכשמעו העט דברי החרב ומלה, התגאה עליהם,

ושא שלו ווארו אלה :

אני פְּתַחֲיוֹשׁ אָכֵל אַתְּרִיד בְּמֶלֶל
קְמִי גָּנוֹה בְּעֵת אַפְּכִיא תְּלִי
וּמְאַמְּרִי פְּגַר עַל רָאשׁ קְלָכִים
וּשְׁפָטָה פְּלַבְּבוֹת טֻוב קְשָׁלִי.
הַכִּי בַּי פְּעַמְלָד אָגֵן בְּמַשְׁפָט
וְאָמֵן אָגֵל בְּמַשְׁפָט אוֹ פְּעָלָל.
וּבַי צָרָד קָק עַשְׂתָּה פְּלַבְּרִים
וְהַנְּחִילָס בְּחֻנּוּב אֶל קְנָפְלִי.
וּבְתַּרְבָּב גְּזִית קְרֹום וְתַּגְאָה
עַל רָאשָׁה אָנֵי אַרְתִּים דְּגָלִי.
וַיּוֹם בָּאָה לְפַלְמַפְתִּי בְּגָאוֹה
אָנֵי קְפָטִי וְהִיא בְּרָעה לְבָגְלִי.

אמר המגיד : וכשמי היהתו, ומשלוי מליצתו. בתבוח
על לבי דבריו, וחקתי בעש ברול אמריו, וישבתי עמו ימים,
לבנות ימי בטוב ושנותי בעניות. עד הרגע הזה בחצי פרידתו,
ונגליו משדי תברתו.

שער ארבעים ואחד

**מחלקה האיש והאשה, מי הוא יותר קיום העולם
ואנשוה.**

נאם היום האורתי: נתחבירו עם אנשי מדיניות טוחרים, מעריך אל עיר עוברים. נושאים מום שחורות, בשמיים ורקביה ואכנים יקרים. ובעודנו הולכים בדרך אל אהת הערים, אשר בפירים. ראייתי אנשים נאנסים, ומכל גבעה נשקרים. תאותי, ליעוב חברתי. ולריין עמכם, אל מקום קבוץ המכוניות. עד לנו אל תוך רחבה, ושם המון רבה, והנה איש זקן עירך מורייה. עם אשה עזה וקשאה, לבוש רשות לבושה, ונניה כנחותה.

ויאמר לה האיש: תחלת לאל המגדילנו בין יראו, והמשילנו על ברואו, ושישנו ראשית קרוואו, והזיא ממנו גוז נבייאו. ושם יתרון על הנשים لأنשים, בעבור כי הם בקשרתו נדרשים, ומגע מצחוין מן הנשים. ולא חיב עליהם תורה ומץוה, מפני שהם עוזה. יצווה עליהם להסתדר בבריחתם, למען בשת פניהם. להודיעם כי העולם וכל אשר בו לכבוד

שער ארבעים ואחד

האיש נברא, ועל שמו נקרא. גם האשה לויל האיש לא בראה, ובשם לא קראה.

אמרה האשה: היו גוי חוטא, במדיקות חרב בפטה, ואחר השקר נושא. במתנה שוא נסתרת, בדבר כוב נבראו, וצדק לא דברת. יש לך לדעת כי ליל הנשים, לא נבראו האנשים, כי אנחנו שרש ואתם ענק, ואך יצמחו ענפים בלי שריטם, אבל אתם עוי מצח וקשים. ואינכם מכירם הנשים נותרתם, ואתם עבדתם. ואלו בצדך שפטתם, במעלת האמת, והנוכחות מכם געלתם. וגם עליינו יתרון גט לנו ותרון עלייכם, כי צרככם אלינו בצריכנו אליכם.

אמר האיש: שמי ייד לפת בזונה ומאותה, כדמן באשפה רמוסה, ומכל חופה עמוסה, ומלאה בזו וקלטה. החלורים תמשילו עצמן, ולא תכרי מומך. כי האשה לא נבראה רק לשרת האיש באמה, וללחוץ עפוז בחוליה ורומה, לא נגזה מצלעותיו, רק למען תדע כי היה עצם מעצמותיו, ואבר מותולדתו, ושפחה משפחתו.

אמרה האשה: הלא תבוש כתיל ובער, כי פיך עלי תפער. ובכל מלא תלאה ומקור הציוואה, ושרש הקטאה. וברורך הראות מראתך, וגלהת רוע מדרך, והזאת מפיר חלאתך, ועתה שוב וכטית את צאתך, זהסתה דברך. הלא ידעת כי אם אתם נבדדים בנו כל בבורכם, ואנחנו מנו חביבם בעורכם. אבל אתם בעית צרככם אלינו, תשתחוו אל בפתח רגליינו, ובעת תשנו הפצצת התגאו علينا, ותוציאו להשלינו. אין דרך בני בליעל כי הם מתעדנים בטובות האל לא יודחו עלייה, ולא ישימו לב אליה, ובמרחב יתגאו על האל

[ג] רבי יהודה בר שלמה אלחוויו (חומרנון) 32

חוין בכמה נכויות, עומדת במראות ה;zובאות, וצלהה עליהם רוח נבאות, והוו אל כל קראוות. אמר האיש: נבואות הנשים, היא לר' עונת האנשים, כי בהיות האנשים בעלי הסידות וקרושה, לא צלחה רוח נבואה על אשא... רק בעת ירבו רשותם, תזהה לך אשא תשוקתם, כמו שהתנכבה דברה, בעת היהו ישראל עובדים עבדות ורוח, כמו שהתנכבה חולדה, בשעמו עונות ישראל בכל מורה, והasha לשפה יקנה, וישכב אותה ויומה, והasha לפניה, האשא לארונית. וילדיות תהיה לאדרונית.

וישא משלא ואמרו:

פרק א' אשר חלק לאיש בדור
וישו פאר לאיש עלי אשא:
ויתגנחו ראש זזרון לך
אך היה תרופה לו וניבשנה.
חנקנו אמרו גרע קדוש אל מי
בלוקחים לך למוּךשה.
בם הבגיאים גבראו פניו
טהוּפבים בים ליקשה.
פי אין דברי ישיר בנסים לך
שחתם לאיש עקרה ובם בושה.

אמר המגיד: וכאשר השלים איבטם, ומורייהם. שמי אל האיש לבוי, ופניו אליו באישון מחשביו, וארא

ויאמרו אין מי יכנענו, ובעת רעתם יאמרו קומה והושיענו, אמר האיש: אם האשא יסוד האיש, הוא יסוד מהפור ומכאי. בן מזא הפנינים הרים, ממתקי החומות, וממאותות-domים, וכן האדרמת היא יסוד הנבראים, ועל שם בני איש נקרים, וממנה יצאו הנביאים, ומפערה נבראו הצדיקים והיראים. ואין ראוי לומר בעבר שהuper יסודות, כי העperf טוב מן האדם.

אמר ר' ה' אשא: תלא ידעת כי בנו תשלם שמתהכם, וויתהנו תגדל אנחתכם, ובמה תחנשו עליינו, והצריך יכנייכם לרגלינו. ואם עמו תחנגו בגאה, הכניכם אלינו תחאה, אמר האיש: תאות האיש אל האשא הוא האשא רעה, וצרך השעה. בהאות החולה אל הבשר, אשר בו חליו יסיף ולא יחפר. והחולה יודע כי באכילתו, הגדל מחלתו, ותכפל רעמו. ולא יוכל להמנע ממנה, כי תאות האיש אלינו המשכנו, וכן האשא תיא סבה לנוֹק האיש, ובכפונו חפריש. ולא יוכל להמנע ממנה, כי תאות אלוי תמשכה, והוא יכונן. כי בעת יכח איש אשא, נפל במצורה רעה וקשה. כי בגללה יבוא נפשו בעצות, וישבע מרותות, כדי להלבישת ולהשכות, ולא יגער שארה כסותה ועונתה. ומוי חזיריכנו לאות העטרה והמרה, והתלה הנפלאה. הלא טוב לאדם הקבר, מות הגון והשבר, וטוב לשבת בארץ מדבר, מסת מרדים וbeit חבר, אמרה ה' אשא: יכורת אליהם נורא עלילות, לשון מדרבת גדוּלות, ושפה מתעללה עלילות. כי לשנוך מני יס ארוּך, כחרב ערוך. להגביר השקר על האמונה, ולהריט יר' העול על הנכונה. ואם האשא במחוז הנבואה יתגבר, ועל אשוף דבר האל עמו מחולות ידבר, הלא גם בנו דברו, וממנו

**מრיבת הצלות והנדיבות, מי יותר נכבר בין אנשי
החינוך.**

נאם לימון האזרחי: יודי היום ואני יושב בחברת
משכילים, ועם נדיבים אצילים. יפיינו מענק כלום טורי לשטן,
ומען ללחם נזולי גשם, נשיאי עדרה קראי מועד אנשי שם,
ובעדני מדברים בעינוי אמורים, מעלפים ספריות, יקרים
מננים ודרים. עבר עליינו איש מן השירות המכבים, ומוגמלי
חסרים. ובאשר שמע מליצות דרבינו, נספה למתך אמרינו.
ושב עמו, והחל לדבר אחינו, בעוני של בינה, ולגלוות פניו
התבונת, זגלה לנו משיריו פלאות, והראת נוראות. לא שמעו
השמעעים בהם, ולא חנוו אליהם. ואחריו אשר הארך לשכת,
ולחרבות מחשבת, קם ונסע מאתנו, ונתן ארותה ומשמעות
לכלנו. וקרא עליינו שלומו, ושב למוקומו. ובאשר החל מעמנו,
המכו אנשי החבורה על הכבוד אשר עשה לנו. ואמרנו ראו נא
האיש הלה, הראותם כמותו בחיקין או במתה. ראו איך משך
לבתוים בטובותיו, וכבש נפשותינו בעבור נדבותיו. אכם איש
מהם: בזאת תדרעו כי אין בכל המדרות כמו הנדבה, וכל חפציכם
לא ישוו בה, וכל המדרות לרוגלה חכurnת, רבות בנות עשו

ותנה הוא חבר הקמי אבי התהקבלות הגדורות, וראש הערכות
והנכבות. אך היה נחפו לכלת, ונפשו לחכרי נמשכת. ועל
כן לא מודיע לו ועוזבתו, ועל דבר זהה לא שאלתו.

hil ואות עלית על כליה . והות בתוכם איש , הרוי חכמה יריש , ובצפוני יפריש . ויאמר להם : אתס אמרתם כי הדבה על כל המדרות הוא עליונה , וכי היא עולה בראשונה , ואני אם אהופן אשיבנה אחרונה , ואוריננה עד המעלת התהונגה , אמרו לו כל העם : באמת תחיה בן חיל , אם תוכל לעשות מן חות ליל , ומן הכפר אל . ויגש בחזרה מושביהם , ומאנצ'יהם , ויאמר לו : הנה אנכי בא אליך , להזכיר מלך . ואני אחוק טענת הנדבה ואשבנה , ועל כל מורה אנדרילקה , והוא את תוכל השפילה , וממצבה תפילה , אמר הוקן : אני אוני קשחת למאמרין , ועתה השמייני דרכך .
ויחל החבורו ויאמר : אלכם אישים אקרוא , אנשי עצה וגבורה . הלא יודעתם , אם לא שמעתם , מיום גולדתם , כי הנדבה הוא בכל המדרות גברת , ולראשם עטרת . וכי היא פאר המלכים , ונור הגיטרים . ונותנת רוח לנדריכים , והשיב יידיהם בעבים , ופניהם בכוכבים . ולולי הנדבה גבורה יד הולות , ושכנו המכברים בשפלות , ורימה יד נשיש היכלות . וחותה השור למס , וحملא הארץ תמס . נשבו המכברים , עבדים , והאצלים , נבליטים , והוא התוקטם בליל אקלות . ושכנו הרומים בדור מעצבה ודלות . ומה ימץ ננדבה מתקוק , ותיא כגן שורק זולחה גפן בוקק .

ויאמר משה ויאמר :

אָמַת פִּי תְּגִרְבֵּה תִּיאָ גְּבִירָה
לְכָל מִזָּה יוֹלְקָה אֲגֻזָּה,
וְלִגְלָא תִּיאָ גְּקָרְמָבְלָה וְתִּיאָ סָפָה
וְבִגְזָה בְּלִיאָקָר נָזָר גְּגָרָא .

בְּהָ וַיְבָזֹעַ אֲנָזֶשׁ וְעַזֶּפֶלְבָּים
וְנַשְׂקָטִיט וְסִמְפָקָם בְּפִתְשׁוֹרָה .
וְנַפְדוֹת לְעַפְקָה שְׁפָלוֹת
לְמַעַן לְהָ וּרְנַעַם גְּבוּרָה .
וְכָל מַשְׁלָחָה לְמַטְלָחָה בְּפִרְרָה
וְכָל לְשׁוֹן בְּמַהְלָה קָאָרָה .

ויאמר הוקן : הרוב דברים לא עינה , אם להתלין לא תשטע מעינה . ומה מעלה הנדרבה , והויא חשביב בעלה למעצתה , ותרושש בינו מכל טוביה . הווינו מפוזת , וגאוינו משברת , והואתו בחיוון מקברת , ולכדו בין יגנו משברת , תשפיף גדרליה , ותשפיף דגליה , ותכנייע אציליה , לשפילה , ונדריבה לבעליה . ותעהוב הירום לרוקח , בוקות ומבקות . וכל קובץ ימינו בהוינו ימלא הון אוונוריומי , ורובי טוביותו . וינגדל עשרו , ויאיר אוורו . ותוטף טוכחו , וחבפל ברכותו . ואלו הביבלה היה נדייב , או הונגע לנו האריב . ונונחר איש ריש ונקליה , ונדה וגולה . ובקפיצת יד , יהי האדים נכבד , וימלאו הון כליל , וברכה אהילו . ונרו לא יכבה , ועליו אמר בתרור ה' וקובץ על יד ירובה .

ושא משלו ויאמר :

אָשֶׁר וַיְקָפֹעַ יְמִינֵנוּ וְאָטוֹף הָזָן
וְהַתְּהִתָּה לו בְּזַם אַרְתָּה לְעַרְוָה .
וְנַפְלָאוּ בְּעַשְׂרָה אַזְכָּרוֹת
וְתוֹבְתָהוּ עֲרָכָה גַּם שְׁמֹרָה .
וְסְקָרִיב יְרֹשָׁשָׁ פִּירָה בְּכָאָתָה
וְלֹא יְשָׁאָר גַּדְוָה עַד אֲגָרָה .

וְהוּא בֶּבֶן וְהוּא נָמוֹת גְּרַעַב
וְיִדוֹ מְשֻׁחוֹת לֹא טֹוב עֲצִינָה.
קָאיִישׁ עַזְמָד עַלְיוֹ נְפָל עֲדָנִים
וְהוּא נָרוֹחַ בְּמַיִם בְּאוֹת וּמְשָׂרָה.
וְטוֹסֵתָהוּ קְפָרָן גְּדוֹרָה
וְהַיָּא עַפּוֹ לְאִישׁ גְּכָרִי שְׁכוֹרָה.
וְתִּמְגַנְּבֵיבָן בְּעַיִן כָּל אִישׁ קְבָּפָר
וּמְפִילִי זְעוֹם הַאֲלָל בְּעַרְבָּה.

וַיַּעַן חִזְקָיָה וַיֹּאמֶר: הַיְשׁ בְּפִיךְ טָעַנָּה, וְאֵל מִי מַקְדוּשִׁים
חַפְנָה, חֶלְאַה תְּנַךְ רֹואָה כִּי בְּכָל אֲרֹצֹת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר מַמְצָרִים
עַד עַילָם. לֹא תִמְעַאַד דִיבָר בְּלִי סְלָף, כִּי אַם אַחֲד מְאַלְף.
וְהַנְשָׁרִים הַמִּקְופְּאִים יַד בְּלָם, מַקְטָנוֹם וְעַד גְּדוֹלָם, וּבְדִבָר הַהָ
עַשְׂיוֹרָה בְּנֵי עַולָם. וּזה לְךָ הַאֲוֹתָה כִּי תִגְדְּבָה הַיָּא מְדָת רִיעָת
גְּרוּועָה, כִּי בְּלִי אִישׁ יִמְאָסָה, וּבְכָפָע רְגָלָס וּרְמָסָה, וְאֵל
חַוְתָה טְרַדָה טְבוּחָה לְמִדְרָה גְּדוֹלִים וּקְטָנוֹם, וְהַתְּקוּן בָה שְׁפָלִים
וְגָנוֹנִים, וּמַתָּהָר אֲשֶׁר יִמְאָסָה בְּנֵי הָעוֹלָם כָּלָם בְּזֹאת תְּדָעָכִי
הִיא מְאָסָה, וּכְכָל מְוֹט עַמּוֹתָה, וְכָמָעַשׂ אָוֹרֶם כִּי הִיא אָסָרָה,
וְכָל הַדִּבָּקָה בָה כָּאַלְוָן דִבָּק בְּעַבּוֹדָה זָהָה. וּמוֹ שָׁאַלְתָּהוּ הַזָּהָה
נַחַשְׁבָּה בְּעַיִן אַדְמָן מְחֹלָל וּמְשָׁגָע, וּבְנֶגֶע סְכָלוֹת מְגַעַע.

אָמַר הַבָּחוֹר: תַּחַתָּשׁוֹב כִּי בְעַבוּר נְבָלוֹתָה, יִמְאָסָה בְּנֵי
אִישׁ אַוֹתָה, וַיַּחַקְקוּ מַהְבָרָתָה, لֹא כִן תְּהַבֵּר רַק מִפְנֵי גְדוֹלָתָה,
יָלוֹא לְהַשְׁגֵג אַוֹתָה, וַתַּקְתַּן נְפָשָׁם לְעַלְתָה לְמַעַלְתָה. אֲוֹתָן לְךָ
מוֹפֵת עַל דְּבָרֵי כָּהָרָב הַכָּבָד אַיְנוֹ נִמְצָא בְּדַי אַדְמָן, רַק
בִּידֵי הַיּוֹדִים הַכָּבָדים, כְּמוֹ הַאֲכָנִים הַיקָּרוֹת אֲשֶׁר אַיְנוֹ נִמְצָאָת
בְּדַי כָּל אַדְמָן, רַק בִּידֵי דְשָׂרִים וּהַפְּגָנוֹת, וְהַמְלִיכָת הַגָּנוֹנִים,

רַבִּי יוֹהָדָה בֶּן־שְׁלָמָה אֶל־מָרְיוֹן (חַחְלָמוֹנוֹ)

וּמְפִילִי בְּרַכָּה בְּאַסְפָּמוֹ
וְהַדְּבִיב בְּאַזְכְּרָתוֹן בְּמָרָה,
וְלֹהֵה קְפָרָה בְּרַב אַלְשָׁרְפָּלָאים
וְעַתְּדָה זָרָה לְכָל טֹובָה תְּפָרָה;

וְעַן הַבָּחוֹר וַיֹּאמֶר: הַחֲרִישׁוֹת שָׁמְעוֹנוֹ נְפָלוֹת, וְהַעוֹרוֹת
שׁוֹעַל עַל הַכְּפֹרָה עַבְדָה. תַּחַפְאָר עַל אֲרוֹנוֹ וּלְעֹג, וְאַתָּה
לְחַשִּׁיב הַיוֹפִי, דּוֹפִי, וְתוֹחָסֶר, חַסֶּר, וְהַגְּדוֹלָה, גְּבָלה. וְהַאֲיוֹתָה,
שְׁפָלוֹת, וְהַגְּדָבָה, רְבָה. תַּחַפְאָר עַל בְּנְכָלוֹת הַגְּבָלוֹם, וְהַגְּנָבָה
בְּמִדְתָּה הַשְּׁפָלוֹת. הַלָּא יוּתַע כִּי בְעַבוּר מִתְןָ אַדְמָה לְאַתְחַפֵּר
בְּרַכָּהוּ, וּבְגַלְלָנוּ דְבָתוֹחוֹ, לֹא תַאֲבֵר שְׁוֹכוֹתוֹ. כִּמוֹ מַעֲין הַכְּיֹום
אֲשֶׁר אַתָּה יִשְׁתַּחַווּ מִמְנוֹ יַרְבּוֹ נְוֹלוֹן, וַיְגַבְּרוּ תְּחִילִי, וְלֹא יוּבְשִׁוּ
זְרָמוֹן, וְלֹא יִכְבוּ מִימְיוֹן, וְאַתָּה יַקְחֵוּ מִמְנוֹ יִחְשֹׁוּ לְפָעָמִים
מִיְמִיהם, וְיַחְבּוּ גְּמִינִיתָם, וְכַנְּכָרָת הַמְּמֻנָּן וְהַגְּדָבָה, תִּרְבָּה
הַטְּבָה, וּבְקִפְחַת הַיד, יְבָלה הַחַנָּן וְאַבָּד. וְאַתָּה יֹאמֶר כִּי יְשַׁ
גְּבָלוֹת אֲשֶׁר יַצְבְּרוּ עַשְׂרָה, כָּל עַשְׂרָם בְּלִי בְּשָׁר, וּסְופּוֹ לְעַזְפָּה
כְּנָשָׁר. וְאַתָּה יְשַׁדְּבֵר מִבְּדִיבָרָם אֲשֶׁר אָבֵד הַזָּהָב, וְנַחְסָר מִמְנוֹנָם. לֹא
הַתְּרוֹשָׁשׁ בְעַבוּר דְבָתָם, אֲבָל חָאֵל רַצָּה לְנִסְתָּתָם,

וַיֹּאָשֶׁר מְשָׁלוֹ וַיֹּאמֶר:

גְּלַבָּה תִּיאָ לְרַאשׁ גְּדוֹבָ עַמְּנָה
וּמְפִילִי וּבְרַכָּתוֹן אַרְיוֹהָ.
וְטוֹסֵתָה כָּל אַמְּנוֹשׁ קְיָלִי בְּאַנְוָן
וְהַיָּא עַלְיוֹ נְעַל כָּל אִישׁ אָסָרָה,

וכמו החכמה שאינה מצויה בחיה ובבמה, ולא בכל עמי הארץ, רק במשכילים הגבויים, אשר בם רוח אלוהים. וכמו החסידות והקדושה, אשר לא נתנה לכל ולוד אשא. רק לישר לב הקדושים, אשר הם לעבר האל גנשס ומקדשים. ואשר המדרות הטובות כמו הענווה והאמונה, וכל מורה והגונה, שאינןמצואות אצל הרוקם והחסבלם, ולא בכווים השפלם. רק למי שהואה בעל נפש טהורה, רוחה וקרבה, בן היא הנדבה אינה מצויה בכל בני בליעל, אשר בחשו לאל ממעל, והברבים אשר כרעו לבעל, רק לנושי הישור והגנותה, אחד מעיר ושנים ממשפה. והיהודים ערוכה, הס ילבנו ברוכה. והמנרים מעלהה, הם יתפאו בחברתה. כי לא נברה לאבלם החוגפים, רק לקודשי עליון, אשר בנו בלבם ליראת האל אפרין.

וישא משלו ואמר :

לו פְּנַדְבָּה דְּבָרָה וְתַעֲנָה
או גִּלְתָּה סֹדֶה לְאַנְשֵׁי בְּנֵי
לְגָן קְבוּר בְּלָתָה וְאֶזְקָעָה לְרָאשָׁה
וּבְכָל קְעִילָה חֲנָקָה אָוֹתָה קָנָה .

אמר מגיד : ובאשר הרבה דברים, לעירן מלחתם אמרו. ידעו כל העם כי דברי הבוחר חזקים כמנגד לבני תלפיות, וכי טענות הוקן דחויה. ואמרו לוזן : אם אתה גמץ במליך ומשליך, הלא הבוחר גבר לך. אמר הוקן : שקר חשבתם, ותפל טחנתם, ובשוא בטחנתם. כי בלשוני יכול לשבור מלחמות טענותיו, ולהרים מגדלי תשובהתו. רק לא בגין להגביר הנגלה על הניריות הצעירה, אין יאמרו הנבלים

ירנו רמה. ויהי להם מתחון מה על הנדיובים, ולא ישאר זכרון
למעשים הטובים. אמרו הימבה בשכלך ומעמך, ועתה הגידות
נא שפרק .

וישא משלו ואמר :

בְּאַלְוָן צְעַנְגָּים בֵּית מְגֻרִי
וְשִׁפָּחָה נְדֻרָה אַרְצִי וְעִירִי .
אַנְיִ קָבָר וְקַשְׁפִּי מְשֻׁשִׁי כִּי
אַסְמָבָר נְפָרִי מְסָרִי בְּשִׁירִי .

שער ארבעים ושלשה

MRIYAT HAYM VEHIBSHAH, MI HAYA YOTER HOSHBAH VODROSHAH.

נאט הומן האורי: הילתי מעקרון, לשמרון. וונגערת
ביה אינש עולדיטס מעילט הובחות, ולוחמי מלחת אמרות
נכחות, ורכז דבריהם משמען והכח פתקחות. והיה בתוכם איש
יקחד האש מנצוצי אמורי, ופנטץ הפלע בטפיש דבריו. וייען
וזאמר: אנסי לבב שמעו לי, והאינו גנדי שבל. אהודה נא
לכל דודח חמודה, החיה לבם לחתורה, ויתקצז העט
וההירוש לא נבכו ואמר להם: דענו כי האל בורא שםים, בעת
ברא האדמה בדור הילך אוחה לשנים, חזיה יששה וחזיה מיט.
ויהקיף החמים על כל העולם, ועל ברואי חבל כלם. ותהי הארץ
סגורה במאстро, ומתחת לוו, ותהי בתוכם עצורה, אבל היה
מלך והיא שפהה אסורה. ואין לה מנות הגנה והגנה, כי הוא
מכל צד יכשנה ויקפנה. ובראותה היה כי הוא כובש האדמה,
ומקייף עלייה בחומה, אמר בלבו ייר רמת. ויבז כל העולם
בעניין, וגאו על הארץ רעוניו. וייען זאמר: לי ואתה
המלוכה, ומעלתי נסוכה. וכל הארץ מסורת ברויות, וכל
שוכניהם ברשותי, ובעת תעללה עליה חמותי, ישטפה מיומי
עברית, ואין לה מנות מתוך בלבלי, ולא חפש מעלי. ומאשר

הגדיל הוים לדבר בגאנום, והאריך לשונו, לבשה האדמה גאנום
ונגאה, ותעטט מעיל קנאה, וכמעט עלה לוט ערץ, ותגעש
ותרעש הארץ.

ותען ותאמיר: מי הוא זה זואי והוא אשר מלוא לנו
להתנסא עלי, ולגנווע בשולי, והוא מדריך לרוגלי, ושורך
לנעלי, ואני כמלך והיטים מלכבותי, ואני כאדון וונחליט
עברם סכובותי, וכל בני אדם בתוכי נבראו, והגבאים נכאו
בוי, ותורת בי נתונה, ובוי שכנה חשבינה, והוים תשכון עליו
עננה, ואל תבא בו רננה. ובעבורי פתח האל מריםם,
להורייד מפרות רחמים, ולה hollow גשםים, ולזרותם בסם תלמידים. ובוי
ולחציות צמחים, ולהפרוח פרחים, ממגנד גרש ירחים. ובוי
המאורות יאורה, ובוי שרים יששו. ומה תורתיב פיך ואחה נמאם
ונבנה, לכל שומע וחוויה. וכל ההולך ממנה אליך יצא מבית
געימות, והוא חולך למota, וכל הויטים אשר יתנה לך, יישבעון
בקרבך. תהיו תלוואם מנגד לו, והחותם נצב בכל עת לקולו.
גם בלילה לא שכב לפו, ובכל הדום לא ישוקט עצבו. ולא
יאמין בתהיו עד אשר יצא מעיך. יומלט מנק. ובבאו אלו
או ימצע מגותה, ויזיע כי היהת ההורחה.

ויזו כשמיינט הויט מלוי, התגעשו גליו, ונצעו כמו נרד
נזהלו. וגברו שאון טשבריו בקהל שואה, ובמעט שטוף הארץ
ומלאה. ויאמר אל היבשת: ארץ ארץ הארץ המתמי אליו,
ויהרוכי אליו. בהחללה מי אני הלא אני מחולל הרופאים,
ומתרור הבראותם. וכל היראה שאון גלי. יפתח מקורבו אליו,
ולולו, כי יוציאו ומחוללו, נתן החול גבולו. ואמר לי מקוםך לא
תחלף, ועד מה תבא ולא חוסך. יבא גלי עליק, ושתפמי
כל גובלך, ואטריה כל בדליך. ושבורי באל פמיגניך,

וושם ממות במטה פעמים . ובמצאותו מפרק יערוך לאל תחלה
וברכבה אשר הצלתו מן ההפכה , והחטמה השופכה .
אמר היה ליבשא : רוב הגיגין , לאוט על עותות פניך ,
בי אט החרש החורייש חסתיו קלונין , וברוב דבריך , תגלי
עונך . ולא תדרעי כי את גנה העבריות , ובויה המפעלות
המכועדות . ומושב האכזרים העריצים , ומערת פריצים . כל
שוכניין הם אנשי רשות ואשותה , וכל יושביך בעיל החטא זמתה .
והוציא מאנקן יובא בתוכי , ישבוב חטי יי חסיד אנסי , ובעוד
אשר ישכנון בי יורבה לאל תפלהתו , ולא ייחל ערָב ובקל
מתהנתהו , יעוזוב רשות ורכבו ואיש און מהשבותו . ובעת ימלט
אדם מרשותי , ויצא החادر מאתי . ישבוב מהרת לרשעתו , יעוזוב
וחזרו לקדמתו . יישכח אסרייו . יופר נדריו . יעוזוב התפללה .
ישוב לעשות הנבללה , באשר בתחללה .
וכאשר הרבו לדבר דבריהם , עשו זקניהם שלום ביניהם .
ושבבו לדורותם שניהם .
אמר המגיד : וכשמעוי מלצוותי , ומשלוי חמורותוי .
התבוננתי אלין והנה הוא אביך הרועים . ונגבור השועים .
אלופנו ומורנו , חבר הקני חרבנו .

ואשא טלי ואומר :

אשר ידרוז חקמות בחריות וקונפוות
ונישאל כי אאךר פאיין שאין שאין .
כל חכם יקיען וכל משפטן חראי
ונגן כלם צריין לחבר הקניין .

וחטב עתי בתחום רבה אנוויתך . ובמצולחי החתחאי , ותבקשי
ולא תמצאי . הלא תודיע הנפלאות אשר עשה האל-ב' , בכואז
עם הקדרש בקרבי . והאויב נגש עמהם ליריב , ופערעה הקדיב .
וכראותי צרחים מאובייהם , הם רחמי עלייהם . ובעת עזריהם
אמרו אים . ייט משה את ידו על חם , נשאו טשביין דיכים .
ונבקעו להם גלי , ונצעבו בחוממה גולוי . ובתוכי החבאתם , ובין
גלי החבאתם , מן האויבים בצלם בטוחים . והבאתי עליו יום
קדפה , ועשתי ממנה לרגי הים סערה . ואלו נשאר עם הקדרש
ביבשה , תהיה האחרונה מן הראשונה מריה וקשה . וחורב צור
אכלם , ואש עומו בלם , ולא יכול הריך ומדבירן להציגם .

וותחת הארץ את פיה ומתאר לוים : החטמא בפרק מענה ,
ועד אתה תהיו אולחך שונה . הלא רעתק רבה ואין לה גבול ,
הלא אתה שארית מימי המבול . הימים המורדים המאדים , אשר
טבחו בהם היזרים , ממייך לא זכרים ולא ברורים , לא צחים ולא
קרים , כי אם רפשיט ושמרים , מלוחים ומורם . לא ישקו ממך
ארומה , ולא ישחה ממך צמא , ולא חקרב אליך רgel בהמה .
וכל השותה ממייך יחהפכו קרבוי לרגעון . עד ימות בהחלואי
מעיו . ומלבך זה אתה אכזר וערין , ובוגר ופיזן . תחיזג
נקוים , ותמית אבינוים וענינים , כמה פפינוח התבעת , וככמה
חילדות הרגות , וכמה יונקים משדי אמא גמלת , וטבחת ולא
חמלת . אם ובא בר אדים עמודו בסכנת מות , ויראה פחוחים
לפניו שערי מות . וכבראוותו מיניך נצעבו עליו בחוממות , וסובבו אותו
מחומות , ורעוינוינו יעלו שמונים ירדנו תחומות . ואם יתעוררנו עליו
רחותה , יתעוררנו בלבנו אנטנות . ואם יתגעוינו עליו גלך , ונצעבו
כמו גד גולן , אוו לשוכב עירך . כי ישבע ענווים עצומים ,

על מי שיקנה עבדים בחנוו, אין לך וקנה החופשitis במתוך לשונו, אמר החמישי: ימי האדם שלשה אטמול עבר ומגנו, והיום הוא חולף ואינו, ומחר סתום ואין מי יבינו. אמר הששית: למדנו החכמה לא להתגדל על המשכילים, ולא לסתות בה הכתולים. אמר השביעי: שתית אדם ומאנלו, יעורו עני שכלו. אמר השמיני: אם תבקש מטבחך די ספקך, מעוטה יספיק לך, ואם תבקש יותר מטבחך, כליה לא יספיק לך. אמר התשיעי: כל הבא בעבודת מלך בא אמונה, הביא נפשו בסכנה. אמר העשרי: אל תהיו מן האנשים אישר בעית צורתם, ייחלו מרעתם, ובעת חלותם, ינחתו על המתאפת, ובעת ענוותם, יכינוי גאותם, אמר האחד עשר: מלמד בניו הכמה בגנוותם, יסכא טובותם בבחורותם. כיין השדה אם ברואות השנה תורה עבורה, באחריות זונה לך תבאותו. אמר השנים עשר: כל הרוצה לעלות במעלות גדולות, ישמר מן הנבלות. אמר השלשה עשר: מי שבא אל העולם הזה ישבע מרוות,ומי שיזא ממנו נמלט מן הצות. אמר הארבעה עשר: בן אדם בכחמה אבוסה, מעוגנות עמוות, ורוצצת תחת המשא. אמר החמישה עשר: כישקצוף האל על הקלה יתען העשר לבליים ולקופשי ידיהם, וכשיאחב אותם יון העשר לנדיימות ולטובייט אשר בהט. אמר הששה עשר: אם תכנע למי שתרצה תהיה אטיוו, [ואם לא תצטרך למי שתרצה תהיה חברו, ואם תעשה חסר למי שתרצה תהיה גבירו]. אמר השבעה עשר: ה指挥ת קרא אורתו ולמדני, טרם תבקשתי ולא תמצזאוני. אמר השמונה עשר: הלהוא ראשית אהבה, ומופת מורייה ואיבה: אמר החשניה עשר: כל המותתק, הוא על שערי הוועז דופק. אמר העשרים: שלשה לא ישבעו

שער ארבעים ואربעה

ברב השואל לתלמידיו שאלות, להבazon תלמידיו
בתשובות העולות.

אם הימן האורי: נטעתו עם חברים תאוח לעיניים מלכוא חמת עד נחל מזריט. ובעוריו מטובב בשעריה, ובאתחת עיריה, ראייתו ארמן מפתחיט שעוריו, בנויים באבני שיש חציריו וחרדריו. וכחצינו עם רב, והאספקה גודב. ובמ אשיקן העונה מעילו, והגניותות שליוו, והחפירות כמוסה על פניו, ויראת שדי בעמוד אש בן עני. ולפניהם חמושים תלמידים, משכילים וחמודים. והם יושבים לרגלו, ומונשכים שלווי, והואמר להם: דעו כי רצוני לבחון תבונתכם, ולשקול בפלט שככל חוכמתכם, ועהה יאמיר כל איש מכם משל נחמו, אשר כל הבא עליו ועמד. ויאמרו: כל אשר הצוה נעשה, ובכל אשר תרצה את עבדיך נסחה. ויגש הראשון מן התלמידים ויאמר: בעת המכון והמחקר, יקל אדם או יקר. אמר השני: העבר הוא חפשי בשיסתק בחלקו, והחPsiו הוא עבר בשיםקש יותר מלחת תקו. אמר השלישי: בן אדם רודף ונרדף, רודף מה שלא ישיגנו, ונרדף ממי שלא ימלט ממנה, אמר הרבעי: אהמתה

משלשה, און מרביטים, וארך ממטרים, ונקבות מוכרים, אמר העשרים ואחד: מי שיש לו חותם נכבר, ראוי לשמרו בטובי המעשימים פן יאבד. אמר העשרים ושבעה: שמור פין וניבך, פן תהיה חלל הרבך. אמר העשרים ושלשה: כל הרואה נסיתעו מן הנער אל העדנה, ריע ב' כי יעס מן העדרנה אל הוקנה, אמר העשרים וארבעה: החשוכה לחותאים, כמו הרפואה לחהלאים. אמר העשרים וחמשה, מבחר המודת שתיקח תולדה מענהו, יוקר רוח זרמה לבאות, אמר העשרים וששה: חלפו ימי הנערות, ועיפה מרכיבת הבחרות, בעי החאה והשריות. אמר העשרים ושבעה: מי שוהיה נך במועליו, לא ימצאו ביום הדין טענה עליו. אמר העשרים ושמונה: מרבה דברים ליבט, וכל מהריש ימלט. אמר העשרים ותשעה: צרך הנפש אל המוטר, לצרך הארץ אל המטר, אמר השלשים: הנדרב יתנדב לנפשו ולאחביו, והחייב יצפן ההנו לאירבו. אמר השלשים ואחד: בשיתאתה האיש אל ביתו למטעות מעלו, רק לדלותה מי שחתה לו. אמר השלשים ושנים: כל הלווד חביבה, אם ירוש תהוי לו לעשר, ואם יעיר תדריכתו בנחיב כשר. אמר השלשים ושלשה: המות קשה מכל מה שעבר לפניו, ונקל מן הבא אהרו. אמר השלשים וארבעה: כמו שיתישרו המרות הרעות בחברת היושרים, כן ישחו המרות הטובות בחברות האכוים. אמר השלשים ותשעה: חישר והבאות, יעדיך המלכות, אמר השלשים ואחד: הצהה היריד והעבורה. אמר השלשים ושבעה: כל מי שלא יסבול חטא אהבו, ישיבו איבו. אמר השלשים ושמונה: טוב לך להזות אלם ומשביל, מהוות רב דברים ובסול. אמר השלשים ותשעה: הרבה לעשות

חסדים, כי הומן מתהפק פעם ישפיל הגנבים, ופעם ירים העבדים. אמר הארבעים: המוטר ^ה טוב לך מן החיים, כי היהת צורך למלוך ואין המוטר לך ליחס: אמר הארבעים ואחד: מי שרואה הפח בעין לבו, לא יפל בו. אמר הארבעים ושנים: האדם בעבור כל ימי הפלוי, והעוגן עולם בראשתו לרוגלו. אמר הארבעים ושלשה: כל משליות על שכלו תאחו, לא יוכל בימי חווין, ולא ינות יארוי מותן. אמר הארבעים וארבעה: מום הנדרגה העניות והחדרון, ומום הדברו הייתון. אמר הארבעים וחמשה: דורך מאוחבי תלה בלי נדבה, ימצא בו ואיבה. אמר הארבעים וששה: החכם נכבר ואם משפתחו בזויה, ותבריו רבים ואם הוא בארכן נכבה. אמר הארבעים ושבעה: השקוו הצוקות הנגדות, בכח הדקות והתפלות. אמר הארבעים ושמונה, הפרישות מן העולם רפואה לכל גזען, ועشر מכל חזרון. אמר הארבעים ותשעה: מכתל המעשים תשובה מטוובה, ונקיות קואכירות, וטהרה מעבירה, אמר המגנו: ובshallותם המורות מלאיהם, ומיליצת משליהם. אמר להם הוקן: השבלתם, והכםם סבלתם, ועתה ברוכותם אתם. ואשאלא לאחר מן התלמידים העודדים לפניו על עיניו ושכו, זאייה מקומו, וארען בני עמו. והוא הבין שאלי, יונן ויאמר ופנוי מגמתי:

פְּשָׁזְאַלִים עַלְיָהָרְגִעַם
טוֹרִי וּמְתָה אַרְצִי וּמֵאֲנִי;

• פְּרִבּוֹת, Gesitt.

שער ארבעים וחמשה

ממשלוי החכמה (ג), ותעלומות סתומה.

נאם הימן האורי: נטעה מלאכנדראה, לטבריה,
ומצאתי בה חבר וכאשר ריאתיו צהלו רועני, ווארו עני.
וחתוקתי בו ואמרתי לו: לך נא אתו לביטוי, ונזה מנזה/
ואשים לפניו מנהתי. מעתיקת באחים, ומורה דמי עניבת,
ויבוא עמי, להדמי. ושםיו לפניו שלון עריך, ויין מטב.
וכאשר אכל ושבע ודיין, ושקט הלשון והשן, אמר לי: חונבה
על לחשיב גמולך, וישלם פועלך, מושאר נתן הבורא אליו, כי
חדרך גודל עלי. ועתה אנגינה לך מבחן המשלים הגעימים,
אשר שמעתי מפי חכמים, ואמרתי לו: דבר כי שומע אני.
אמר: שמעו שמענו, ואבוחתינו ספרו לנו. כי איש מנהולי
חכמים היה אוחב משלוי המorder, ובכל עת היה אלהם טר,
ומחת לא טר. יוסט אחד נקבעו לפניו ארבעה ועשרים איש
וגבורי הכהנים אשר נקבעו בשמות. ויאמר להם: יוכור כל

(ג) ספורי מעטים (אנגונדראטען) חלק מתוכס יוון מוסל

לכל כל.

לו אחריש במשיו געידון לי
בי הינך בזמו קראני
אלון בצענינות קגורי
אולם שפי תכבר יליד קני;

ובשמי שירוחוי, אמרתו לכל העומדים סביבותיו. זה
בחר התעוורות, ואסף כל החמודות, אשר לו בכל חכמה
עשיר ירות. אבל היינו נחפו ללבת וקראות שלום אלו, וגטתיו
מעלוי.

חַשְׁךָ וְאֶפְלָגָ בְּעֵלְתָּחָה תִּסְפִּיר
בָּנוּ בְּעַרְשָׂנוּ וְמַשְׁבָּכָנוּ.
מַיְ וַתְּנַגְּנוּ בְּרַעֲהָ אֶל־זֹה בָּטָן
יְנֻוּ וְנַשְׁׂוֹבָקְפָּתְבָהָ חַזְבָּנָיָ.
לְכָנָן־זְדִינָנוּ מִפָּאָרָדָ הַשְׁמָרוֹ
קָנוּ יְקָרְכָם פְּקָאָבָקָמְקָאָזָנוֹ.

אכר אחר: אשה מבנות ערב מות בנה, ובאשר קברותה, אמרה: בני היו היהת הלוות מלוחה, ומתנתן גונן, ופקדרון. מפקוד, והיום נפרעה המלotta מהלוותה, ולখק המפקיד ערכתו, קיבל הנחתן נהנתנו. האל יתן לי תמרותך טבל טוב, יגמלני על אשר לך ממנה שבר טוב. אמר אחר: אשה מבנות ערבי מות בתה והחתנמה מורה עליו. אמרו לה השבונות: אף תוכלי שבחה בעולם הזה ושבר לעולם הבא, ויש ברב האבלathy שפהחה בעולם הזה ושבר לעולם הבא, וענש על רב הדאגה, מרות רעות, אבל שבר תחלאה; והענש על רב הדאגה. אמר אחר: אשה מבנות ערבי היה מגנבה בחפלתה שתאמר: רבון העולמים, אם אֲשַׁמְתִּי לְךָ, אֲשַׁמְתִּי לְאַתָּה תזוק לך, ואם חמולך לי מחלתן לא תחזר לך, אנא אליה מחולך לי מות שלא יזוק לך, ווֹתְן לִי מה שלא יתסכל לך. אמר אחר: איש מן החסידים פגע באחד השרים והוא מתחלה בגהואה, אמר לו החheid: דע כי הבורא מושם בזאת ההליכת. אמר לו השער: אלו ידעת מי אני, כדבר הוה לא המשמעתי. אמר ההליך: רעדתיך כי ראשיתך שפה פולחה, ואחריתך הלהה גונחה, ובעדיך בחיות נבלתך בטוחה. אמר אחר: חטא איש אחד למלך אין המלכים יוביאותו לפניו, וככובאו אמר מלך:

אחד מכם, משל ממשלי ההכמה, לחות למפתאים ערמות, לנער דעת ומומות. למען יתוו לאנשי לב מורה, ובדרך ישר חפתאים יהוה, אמרו, מוב הדבר אשר דברה. ווּן הגדרול מהם ואמר: הגינוי לנו כי עבר איש מן החסידים על קברות המתים, ויאמר: שלום עליכם שכני הארץ צלחות, השוכנים בחצר מות. הוודיעו מה מצחחים, ופורה הדין איך נשאותם. אכלתם פרי מפעלייכם, וקניהם ורע מעעליכם. נבעתם אתם בראשונה, ואנחנו נסועים באחרונה.حال לטיח לנו ולכם, ווּמפול עלינו ועליכם. אמר אחר: איש מן החסידים הוא חביבו לפניו, משבחים מפעלייו וענינו, וושא לשפט עניינו. ואמר: רבנן העולמים אתה ידעת ממי, מה שללא אדע אני מנפשי, ואני יודע מנפשי, מה תענני במות שתחטט משקרים עלי, [אנא אלה] שימני כאשר יחשבוני, ואל מן החסידים בבואה עליו צורה שיומר בחפלתו: היה רצון מלפני שתהא זאת הצלאה למומר ולזבורן, ולא לענש וחורון. אמר אחר: איש מן החסידים מות אחד מאבותינו, ובקצת הלילות ראהו בחלם על משכבו, ואמר לו: הודיעני מה מצאת בעולמך, וואית מקוםך. אמר לו: אל תשאל על אשר מזבונו. מענינו החשוב עורך, והספר פתוח, והען לא יקח שחר, ושבחנו מעמד המות, למועד הדין אשר הוא מיר ממותה.

ושא משלו ויאמר:

אֲמָרוּ לְדָנָנוּ וְלֹא חֲבוּנוּ

גָּדוֹלָן וְגָזְבָּנוּ קָרְבָּעָצְבָּנוּ.

בָּאָנוּ לְמַעֲמָדָן אֲשֶׁר הַבָּעָרָר קָוָדָר

לְהַבָּב גְּנָפָשָׁנוּ וְקָלְבָּבָנוּ.

השיבתו, והוא לבעל הבית בת יפה והמשורר עשה שיר חזק
וישורר אותה, והוא שומעת פתח האהן.

ואמר :

אָבִית מִן גְּנַךְ לֹות אֵיכֶה
כְּבָדָה אֲתָךְ בְּמִתְּפָדָה גְּנִיכֶה
עַשְׂתָּוֹתָךְ נָעַלָה בְּרִית וְמִתְּחִיה
וְעַת שְׁזַעַעַת אַגְּזָה לֹא רַתְמִיתָ
פְּנֵי אַלְיָן בְּעָזָן וְסַפְלָה
וְשַׁעֲרָמָף תְּהִי מַאֲלֵלָה.

וכאשר שמעו קולו ותען ותאמנו לו :

צְבָלִיךְ בְּלִי דְּבָר וְקִכְמָה
וְשִׁירָךְ שִׁיר מְתִי תְּקִיף נְזָפה
וְתַשְׁרֵד פִּי לְךָ בְּנֵש קְטָבָה
וְאַשְׁהָה לֹא יְלַבְּתָה תְּפִימָה
בְּעֵלָן תְּהִלָּשׁ פְּנֵא בְּשָׁלוֹם
וְאַם אָנוּ פְּבָפָךְ קְלָפָה.

אמר אחריו: עבר איש מן החටאים בדרך וראה אחד מן הפליטים תלוי על העץ. אמר החטור לתברוא: כל מי שעוזב הגבורה ברישעונו, העץ יתרקן אשר עוטו. אמר אחריו: הביאו לפני המלך איש חוויב וגזה להכחו בשותים, והוא איש הקבאה אשרון מאר, והמכה אותו קדר קומה, ויאמר המכה אל הקמה!

אשביעך בא לבל תשומו על אווב העצbatchו, ולא חצוב אהוב שמחתו, ולא תקוע מטר מטעו, ולא תחרום בנין זך יסודתו, וויהמו עליו המליך וישלחו. אמר אחר: שאל איש מן החכם ללבבו ויאמר לו: כמה המשתה מן היין על שתית השבוריים, ולא אסורתו איסור הנזרות. אמר אחר: אשמן המכמים חלה את חילו אשר ימות בו, והיה מופל לאל לכהול חובו, ותבירו היו משבחות המרות אשר בו, ובוכם סביבו. אמר להם: עובנו מן החבלה, ועורני בהפללה. אמר אחר: איש מן השריט מות בנו וכא אחד מן החכמים לנתחמו ואמר לו: כשהתיה אתה השאיות גאנזאה, לא נדגא על הצלאה. והמות הגדיל עליו הפסדו, בעברנו עלייך ולא שלח לך ידו. אמר אחר: איש חכם בא לנחם השרים על בנו אמר לו: יתן לך האל נתום ארון, ושבר עורך, ורע ברוך, זעיר סמוך. אמר אחר: איש מן המשוררים שבחר לאחד מן המלכים בימי חייו, ווקנן עלייו במותו. אמר לו חבירו: מודיע תhalbוח טוביים נקינגוריך. אמר: כי הhalbוח היי חובה, וקינגי נדבה. אמר אחר: שאלו לאיש בספר יפי השוקטו, ואמר: בפונה כמו אגן, ופינה גן, וshapeיה מן, ולהיה ששן, וקונטה עץ רענן. רסוסי בדלה רביזיה, גאנזוי בגדייה, ופיזו שני שריה. אמר אחר: שאלו לאיש בספר פפי השוקטו, ואמר: אין כמושה בכל המציגות, יהידיה בכנות, וופיה בעידנות. אם תעמוד היא קזה זהב, ואם תעטב היא אילית אהב, ואם תלך הוא יונת רחוב, ואם תרבך תבעיר בלב להב. אמר אחר: איש מן המושוררים עשה שירה לאחד השרים והשר בפדרו, ובבינו

בן טותם הפרצחים. אמר לו: צדקה באשר דברת, אבל אביך טחכם במנוסתו (ה), ואבוי טחכם בתעתתו. אמר המג'יד: וכשמעיו משלוי חבר הקני, צפנויות בלבבי, וברעינוין, והחותקתו יטמא רבים עמי, מתען בביות ואולמי, אחריו בן נטע והכאוב לבי בפרוודו, וועוב בקרבי גהלי יקומו.

ה סוף גנַּך.

השל גופך כדי שאוכל להזכירך. אמר לו היפכה: אווי לך בן דונגה הלסודורה תקרה אותו, חוי חוי הייחי רצחה לחווית ארוך במזו גונג, ואתה קדר כמו גונג, וישחק המלך ושלהחו. אמר אחר: ראה איש חכם לבנו כי הוא מטחכל באשה יפה, ויאמר לו: בני בני מה האhab בנשים ובטניהם בורות, ושדריהם נארות. ויפים ערוה, והם קבورو התהווה. אמר אחר: שאלו לאיש כפרא ואמרו לו: בשחתנא מבתקח, מי ישמור אשתק. אמר: הפקdryו עליה שני שמורים, עוכבתה ערומה לכל תצא עם הנשים, ורעה לבל תשתק עט האנשיס. אמר אחר: שאלו לאיש כפרי ואמרו לו: או יה מוחחניס הרצה לבנוחין. אמר: החתנים שלשה חתן ממון וחתן יחס וחתן קבר, וטומ מבלם חתן הcker. אמר אחר: שאלו איש זקן בא בימים על שלומו וענינו. אמר: אני חולח מכתני ומיצרי, מוחלת בטני בשארעב אגע, וכשאשבע אגע. ומוחלת יציר, בשאקסים יינט, וכשאנוא ייקום. אמר אחר: אויש אחד מן המשורדים בא לפיאת אחד ההשרים, ודרק ולא פתחו לו השערדים. ויאמר אל העומדים: מי שתהיה ימינו עסוקה באשה, ושמאלן באשייה, ומצחח נחושה, ואמו קרשא, ומשפוחתו מן גו גירושה, מהחטם אדם לא תכסחו בושה. אמר אחר: שאלו לאיש מבני ערב על איש צויל, ואמר: נבלתו לאין חקר, ומועדריו שקר, ואהבתו בענן בקר, וענינו בלוי מטרים, ותלמיו חרדים. ושדו אמו צומקים, וגפני טוביו ביוקים. הוא כבומה רוצבה, ואומלה כל אשר קויבזה, ובלועת כל אשר תמצא. אמר אחר: שני גבריות התפראו והעל זה, ויאמר האחד לשני: איך תערוך אליו ואני

שער ארבעים ושמונה

ספר אנשי חמדינוות ומעלותיהם, וחסידונם וניריות
מדוריהם.

נאם הימן האוריחי: בטעתו מעדינה, לעילם המדרינה,
ובעוורי בקצת חיים אהליך ואצעדר, והנה ארוחת ישמעאלים
באה מגלעד. תקעו בערבה אהלייהם, וגטו מלהם המשמש
צלליםם. ובעוורי אגנו בתוכם אצא ואבואה, והנה חבר הקיבי בא
מכבוא. וכבראותי פניו צהלו פני, ואירעו עיני. אמרתי לו: שלם
בוואר, ומאן מוצאך. אמר: מארך גלעד ביאוטי, ולאירע עילט
מנגמתי. אמרתי: הראות קחולות הקדרש כלט, אשר במעורב
ובמצירם עד ארין עילט. אמר: לא שגכה קרייה אשר בה לא
ערברתי, ומרות אנטיה תקרתי. אמרתו: הגד נא לי הארץות
אשר עברת עליהם, ומדורות החסידות אשר בהם, ומראות
האופנס ומעשייהם. אחרי כן הודיעני ענני הרעים מהם,
באחרוננה יטשו לדಗילותם. אמר: יוזע תדע כי כל הקהלות אשר
ראיתו תחומיים ושירותים, ובכמיעיהם מושארות. ועל רואת שמיות
עלם, וכל הענוה צלט, אך לא כלם, כי רבים מהם חסידות
במפעלים, וקצתם דעים במפעלים, אלה לחוי עולם, ואלה
لت לרופאים לדראון עולם. חם נחקלקים לשני מינים, בשני דוראי

חאנום. הטבות טבות לאוכל ולשבוע, והרעות לא תאכלנה
מורע. והנה אוכיר לך הטבות והרעים, והגבילים והשווים,
למען יהו מעשה החשועים, מדויל לדרכם קבושים, ומעשה הרעים,
מפורת ועד ים יזועים.

ושא פשלו ואמר:

לפי בעת בזאך אל גן יקיר כל עץ
עשרה פרי אטן קעבדי ושפלה.
בק אין אשר פגע באנטיר תקי לא הוא
עץ פאכל אותו פשחת וברך.

ויען ואמר: הנד הגד לי בימי געורי כי טפזר היהת
זהאה לעינט, ואורה כשמש בחזי השםם, וורך עפרה מור
אפים, מטעם מגידה כבדש למלקותם. ואורה חי נשות,
ואדמתה מבחר אדרות, והוא זהר הנפשם, שמחת אליהם
ואנשיט. ופרהו גניה ככוכבי השחקום, וארצה חבלת השרון
שושנתה העמקים. ותשאנני רוח התשובה, לركע
תלמים, ולקרוע אגמים יומם, ולהלבתי מדברים, ובקעתי
משברים, וערובי מערבים. ושומתי לטפזר מגמתי, מאדמותי.
וכאשר באתי אליה, והניתן בגבולה, שאפתוי מור אהלים
מ בין אהליה, ומצעתי השבחים מעיטים בטוב מעלהיה, וחלשונות
קדרות ברב מעלהיה. ושומתתי בה מפנה לפנה, וממדינה
למדינה. וערובי בארצות השמעאלים, ושם צאי לארצאות
הערלים, אשר שם ישכנו היישראלים. ובאתוי אל עיר הנסוכה,
היא טلطלה עיר המלוכה, אשר לבושה חן המשורה ותומס
עליה, להראות העמים והשרים את פיה, שם על שבטים

שכתי יה , וכמה טיריה יפה-פיה בתוכה תחכרי המאורית , מחד
יפה וצביה , וכמה (ו) בית בנתה בה , אשר אין יפה כיפיה ,
ושם כל הנשמה תhalb יה . ובתוכה מזורע הקדרש קלה עדי
חויר תעדה , רכבה עצמה השדה . וממבחן נשואיה הנשיא
רבי שלמה בן הנשיא הגדול רבי יוסף בן שושן לברכה ,
הוא צין הגול , ואבן העור . ושם רבי אברהם בן שושן הבוגה
בתחי מנוחות , לעוברי ארחות , ומגשיהם רבי אברהם בן
אלפראר בו מרות יקרות , ופאלות מישרות . וממשיכי הליטם
רבי מאיר הליי [בן טודיוויס] אין בחכמה מי יערכנו , רק הוא
גאה וגאותו-תשפלוו . ורבי יהודיה בן שושן יועץ נידבות , ייט
נדבות . ורבי יצחק בן מאיר בן מגש מקור החכמה והענוה , וכבו
כל מריה נאות . ומלהט רבי יוסוף הדין יט' תעוזות , ואיש
חמודות . ובן דודו הרופא רבי יעקב [בן מאיר] כולל תחכמוו ,
ובעל מרות טבות ונעימות . ומשם גמערוי לקלעת איוב ושם
הרופא רבי יוסוף סקסטני איש תבונה , ובעל ישר ואמונה ,
ומשם הלבתי לעיר אלדריה , שם הרכבת רבי יוסוף בקי בחכמת
ערבים , וחוזה בכוכבים . ושם החון רבי יוסוף בן טיד , שכלו
לא ימוד , אבל דרך המתים למד . ומשם באתי לעיר ברצלונה
הייא עיר הנשאים , וראשי הקרואים . מהת הנשיא רבי מפיו
מחכרי הנשיאות במרתוו , ומכלוי הנשיאות בנדבתו . ושם
היה מושב אדרוננו וגאנונו נשיא כל הנשאים , אשר ממערב ועד
מורוח בשם קרואים . ובניו שחת עמוד העולם , יוסוך החסדים
כלם וציל . ושם הנשיא רבי יצחק בן אהו משור חוץ , ושירו

(ו) מלת כמה עט כס טעלס נלען ייחז פמען "gar manche".

צח במראה הבוק . ושם היה הנשיא הגדול רבי שמואל הליי
מקור החכמה , ויט המומטה . ולז חמשה בניים , כלם חכמים
ונבונים , ושם הנשיא רבי שלטיאל דרכו דרך ישרת . ושם
ענונה יתרה . ובינו נחמורים , ומעשיהם עליהם מעמידים . ובעל
הרופא רבי יהודיה ב"ר יצחק מעין חמליאיות , ובבעל מרות
נמרצות ושם הנשיא רבי יעקב נזר הגודלה , וכתר התהלה .
אבל מאס הנרבה ומאן לבוא בסודה , וכתחם לה ספר ב"יתות
ונחן ביריה . ولو בני בנים בהם כל מרות חמודה , שלמה יהודיה ,
ומשם הכלבוי לרבוניה ושם מנשייא בית דוד הנשיא רבוי לוי
נזר הממלכה , נזר המערבה . ומשם באתי לעיר בלקיי , ושם
היה הנשיא אגדול רבי קלונינומות פאר המלביבות , וערתת הנסיבות .
והנשיא בן אחומו רבי יהודיה רבב ירושאל ופרישו , ושר חמשו .
ושם הנשיא המעליה רבי יצחק איש חמודות , ומיעין התהדות .
ושם היה החכם רבי יהודיה בר נתנאלה היה לו בלשון הקלש
ממשל ורחב , ובפיהו לשון ההבק . ולז חמשה בניים יט�ו שפה
לנאמנויות . הגדול רבי שמואל , מסכל בחכמוו למואל , והשני
עורא , בעל שפה ברורה . והשלישי יצחק , מחפיך בשיריו כוכבי
שחק . והרביעי ישעה , לוקח התבוננה לרעה . והחמישי
נתנאל , ללכת בדרמי אהו יואל . ומשם באתי לירושלמייה , ושם
היה הנדריב רבי משה הנשיא נשייא הארץ , ועומד בפרק . ושם
הנרביב רבי יעקב פקיד המלך בעל מעשיט טובים , ופעלים
חשובים . ומשם ארחותי דרך יט לארכות מורה , אשר שם כבוד
ה' זורת . ותחלתם עיר אלכסנדריה , ובה אנשי של כל וחושיה .
מרובים צדוקות , וממלאים יודם ריקות . ומוטביהם הכתן רבי
שמעה , מkapל כל ארוח בשמהה . ולז בנים הגננים , משכליים
ונבונים . ושם איזוריית פופר המלך הוא מן הקרים , אבל הוא

שועלם קטעים מתחבלים רגומים . ואלו יברוח בפנוי , גמפו ברגע
באש חרגונו , וברחו מלפננו . כמו הטלאים מן הבפירות , או
הכפרים מן הנשרים , וצללו בעופרת במימי האדיות . אבל
כל איש בחיתו לבודו יחשבי אין לו בחמתו שני , והחלש
אמור גבר אני .

ונמלש בעט יקיה בביתו
ונгла כל בבוקחו לאשתו ,
נעט אל תקרב גש ויקרב –
או תמגל פלחות ובקשו .

ומאצליהם החמוד הנכבד חסר הנעה רבוי יוסף בן השר
הגadol רביע בודיה היה אביו מבחר הגטבים , ואומר בחיק
המלחים . והבן אין ערך אליו , בצדתו ובשרון מעליו . ומשם
נסעתי אל ירושלים , ונפתחו לי השמיים . ואראה מראות
אליהם , ויפגעו בי מלאכי אליהם . הם חסידי עליין , הבאים
מן הארץ צרפת לשכון בציון . ובראשם הרב החטיר רבוי יוסף בן
הרבי ברוך , יהי לאליהו ברוך . ואחיו החכם רבוי מאיר , בנו
שבלו השכים מאיר . ושם מן האשקלונים קהלה , ובראשם
השר רבוי סעדיה איש ימיינו והוא משכיל וחכם , ושבלו לא
וכך . ושם מן המערבים קהלה חשובה וטובה , ובראשם רבוי
אליה המערבי . הוא בעל הסרים , ומרבה צדקות למורדים .
אבל יצאו עליו דבות גדולות ובותות , במעשים רעים ועבירות ,
ופעלות מכובדות , והאל היוזע הנבונות . ושם באתי לעבו ,
ולא רואיתי בהם מותחי ועד כה . כי כלם ריקום עמי ארץ , אין

[רבינו יהודה בר' שלמה אלחריו (תקכטנו)] 12

ראש הקראויט . ובו מדרות טובות , ופעלות חשובות . רשם היה
רבוי הל הנכבד בבני עמו , ובשער מקומו . רק היה בית נדבתו
סגור בלילה פתוח , ורבו ישאלוהו לפתחו יאמר כי אבר המפתח , ושם
זהו רבי צדק . בהזד Колו ירושה דרכם ותק , ועברתי בארץ
גוטה נתק . ומשם באתי באניה על פניו המיטים , ועברתי בארץ
מצרים . והוא שמי מדינות , הראשונה היא צוען מצרים הנסוכה ,
ושם בסא המלוכה , ובתוכה יש אחד ואאן שני בגבורתו , עונתו
ושורו ואמנתו . הוא הילן רבוי מנהם בן החסיד רבוי עזקה
אצל עמוד החטידים , וסוד הפעלים הנכבדים . יס הנדרת ,
ובעל נשך רחבה . והעיר השניות בהם , שם הבדלה ואבן
השם . הוא החכם ורבי אמרהם , בן רבנו משה בן מימון צ"ל
קפטן בשינוי , ונולד בענינו . צער ליטים , מטכל חכמים . ואביו
העליה אויר ל/gotoות באפלותם , ולכל בני ישראל היה אויר
במושבותם . כי ראה המונם למי תולה עצמאו , ישוטטו לבקש
את דבר ה' ולא ימצאו . ואין מכך לפי הפק , רעבים גם
צמאים נפשם בהם תחתעטף . וירא כי הנפשות הונן הכניען ,
ויקם משה ווועשען . והנפץ כל התלמידי בקומה בברחה , ולחק
מןנו הסולט הברה . והבן לעטוקם בעסקי הומן , מאלן בזטן ,
בכל מנטק ומשמן , ובנו יישאל אללו את דמן . אשר לא
וינגעו בו , ולא יתעו בנחיבו . כי האפר מהבورو , שמות המפרשים ,
והדורות והדרושים , וההגדות והחדושים , אע"ר בס הריעוניים
משתבשים . עד השיבוי כל התלמידי כאיריה טוללה , והעיבור קול
בכל גוולה , בואו שעירוי בחזרה חזרותה בתהלה . יהו אורי
מות משה , נוערו כל איש עז וקשת . וכל כסיל פיהו פער ,
בפפראן וגזרתת ואערן געבען ושגען . ווועטי להשופ על הבורו
דרברים וזקעט , ואיגיאם אגטומים ודקים . פפראן גדר גדרן גזחים

להרגן והוירדים אל חדריו מות . והשביע כל בני הדור בוגרת ,
ובכל מורה טيبة .

[נאשא משלי ואופר]:

תקצער לישענוי ליטפער לר' טפעריו געת
ארץח בפלס אטני מטהילו שוקל .
זקשייב אלדיים לשענתי פקראי , געת
משה רבבר אלדיים יאנטו בוקל .

שם הנושא רבי יאשיה בן ישע נושא ג寥ת כל ישראל
כתר הנכבדים , ובבעל מעשים נחמדים . אוסף תחומיות החמודות ,
ובכל חפל מירבר בו נכבדות .

[נאשא משלי]:

בשלאות נבראה אצלן לעזר
וילאם בזקיר נבראה בצעלמן .
ויזווע שט בפֿגְנִי טַמְלָהּ
עדי כי קרבו עכם אל עצמם .

ושאר קהל דמשק חטידים והוגנים , רק יש בין הפנינים ,
אבניים , וחור השוונים , קמשונים , ובין האגידקים , מזיקים , ותול
הקרושים , קרשים , ובתוכר הسلط , פסלות , ובין העיצים , קוץים .
כוי יש בהם נגשים אכוודים וקשיים , גושבים נחשים , ענינים
מממשים . [לובשים בגדי החמודות , עוזומים ממרות נכבדות .
מלאים מגאות , וויקום מעונה] . ומן הרשעים אשר בה , והרעעים
אשר בקרבה , ברוך הרופא הנבל המקלל , מהר עיבל , אוסף

בhem גודר גדר ועומד בפרק . ומשמעותו בכל גבול ארץ
ישראל , וברוחה על צפת וממצאיו שם בחירות האל . חישר ונדרול
מושר כל עקיב , צדוק הצדוק ראש ישיבת גאנן יעקב . אבותינו
חו ראייש היישבות , וויס הנדרבות , ובעלי המדאות הטובות ,
ליך אפוחו צורות רבות , ווחתגללו עלייו סבות , והוירד מכתאו
אחריו מלך , והוירק מיכלי אל כל ובעולה הילך . אבל עמד מעמו
בו מותוק בלי מר , וויתו לא נמר . ואט טובתו סורה , מושתו
לא חסירה . והאל אשר באלה התלאות נשה יחשיש שברו
וזילו , ושב ורפא לו .

טענערה סר אלה ולשאול שע דגלה
געמיס בגדו ביה ותפקידו עלה .
אקל נבטח פי אל ותחש אויר הילך
ויתרעה חזקית לאפקניא שעלה .

ומשם באחו לדרשך ושם אנשו חול וראי אלחיט , וועליט
במעלות גבוחות , אף על פי שיש שם קשים ורועים , בעלי
מעשים גרוועים . נמצאו בס אנשי ישר ועונה , ואספסי כל מודה
נאוה . ובעת חמדותם בתנונו , אמרוין אבן יש ה' במקומם זהה
ואנכי לא ידעתי . ובמכח כל גודליהם , ראש אציליהם , כתר
הקהלות , וגור התהלהות , הרוואג הגדל רבי משה בר' צדקה
עמדו החטידים , ומונגייל עז לייהודים . העומד לפני עמו בפרק ,
ואש אין כמותו בארץ . ואלו החרשתי ממחלילו , שהחוורו
פעליו , מעליו יעידו עליו . כמה מורים היושע , וכמה גודדים
הרוגע , ונפש נעהה השביע . והציל לקוחים למות , וחלע מיטט

הפלולות אשר בו, נשאו לבו, לחבר Shirim פוחמים ווקיט, כי בקבוקים בוקקים. Shirim מאטומים ומצדדים, טמאים בגדי עדים. באלו מיחס אבוי גנכם, או ממזרות הוריין הגבם. Shirim יגלו בכל רזואהם, ערות עוישותם, להבות בעלהון בעיניתן. מלאיט קיא צואה, ורות טמאה. Shirim, כקהל הפסרים, נויבם, בעקמת הכלבים. והוא נובח בשירתו בין בני עמו, ויקרא לה נבח בשמו. Shiruto קדרה, לא קדושה. ומתקלה, לא מתקלה. בפתח עיונים חונה, ונונתנת לנופתיה שאר בטחות ועונה. ויראה יהודיה וויחשבה לוונה. ויקרא עליה לנגד כל עינוי, ומחרף, החשיאות והטרף. שלחתיו לו שורה נכלמו אוריות פגעה, וירא אותה שבם בן חמוץ ישבב אותה ויוננה, ותשמא לפניה. וירא אותה שבם בן חמוץ לובשת טות תחתיו ואפקור עוננה עליה. ושמתייה בבית הכלא לובשת טות עונייה, עד יומם מותה אלמנות חיויות. ואט התן מקור החלאה והצעואה, הלא אבותינו אבותה הטמאה. כי אבוי בחטועותינו רמי קדשו עד השמות, ודאיל אשר ראתה בעל הקורים, אין נבל במוות, ואין מי יעשה בנבלותם במעשיהם. כי משיחו את כל חיי, וכמוון לא בא לידי ולא הגע אליו. עליה במעילות גבוזים, ונבחר למלacci אליהם, והתחנן עם צדוק ראי' ישיבת גאון יעקב, ולזה הרע אל הטומ, ונבחר מלארך לשפן מוי, ותחנן רישע לצידק. ונעמד והב לבROL, גROL אחד לה' וגנול אחד לעוזול. הוא נבל בכיסו, ומאות בכיסו, ובויו ביחסו, ואכזר בכעסיו, ובוגר בעושו. והעשר אשר צבר בכיסו, הוא עשר שמור לבעליו לרעתו. והזהב והכסף ביזו נש ונענה, מדבָא ומגענה. ובעת בוואו בידיו יעצרו עבד בתוך הבור, ולא יראה לעולם דרו. ובכל יום יצעק הנו באני כל היקום, נתנני ה' בידיו לא אוכל קום. חנוי הנגוי אחם רעי, כי נבל

בל מולד ומועל, מ mishpachת בני בלילה. אשר בחשו לאל מעעל, ותברוכים אשר ברעו לבעל. הוא וופא אליל, כסיל בן עול. מתגאה בפרופאותיו עד השמות, והBOR רק אין בו מים. כי לא ידע בPROPאות בין ימיינו לשמהלו, אבל האל גצלית מולו. יאפשר לאייש חוליה ונספה, בשור כלב או חמוץ ובו יתרפה, ובעת יבוא אל החולות תחיב לפניתם בשור וחמור, וירבר חמוץ אתם אמר: היו אבותינו אבות הטעמאות, בעלי זרוע בעל רישע וחשאה. כלם מלאים מעבירות, ערימות מממדות נכברות. קשים כברול, עמוסים מעזונות בשער עוואל. קלים בגבאים לגולות ערווה, עצלים לדבר מצוה. גם כל בעל נש מאוסה, וכל בהמה מרסת פרה, מעבירות עטופה, וונצצת תחת המשא. ובבב השקע והשרץ, הרושש על הארץ. דין אלה מושיע אבותינו, שיורד על פי מדרתו, ובמי יצחק חבעיט לבורא בחטועותינו. והשכיח בנבולותינו, נבלות אבותינו. כי הוא גבה עיימט, קמר אפים, טמא שפחים, מבגר ידים. נעהש דרכים, אץ ברגלים, למדר מדרות אבותינו הוזעמים, וויסוף עליהם כחט אלף פעמים. כי המציא בו מירמות שעליים, ונגבנות חתולים, ועוזות כל נבל דוב אודב, וטמאת עורב. וטנופת שקר, וחלאת שרץ. ועקשנות חמוץ, וסבלות שור, וקן תיש, וacerbויות ליש. אלו בימים יטבלו, יטמאו מומי חיים בתרם יטהרוו, ואלו באש יערירוו, ישרפו ולא יטרפו. קרא שם אבוי בתר המאורות, וטעעה כי אין שמו רק יתר המאורות, יוד שמו וחוק לדורות, וובל לברורות. והבן בעמדו לפני המכמים אין כסיל כמושו, ובעמדו לפני אבוי אין בנון והכם כמושו. ובבעור כי האב סכל בשור וחמור, על בן קראי שפם בנו שכם בן חמוץ. ומולב

תבן וגס מטפוא ב עמנו. ובשעת אכילהו, לא יוכל מפתוח
בלב بيתו. ואלו יכול הכלב לדבר אמר לו: להגן בחובך
תחשוב, רעך ווע אפיק אל העוזב. אין לעברות גזה כי אם
לנו, ולא לבלהות מתנה כי אם בו. ולא מקום לעוזות כי אם
בפנו, ולא יסוד לטמאה כי אם אכתיו ובנוו. ומגנו בחגיגת
ובשבחות, ובימי הניטים והאותות. לרבות לנו מבי התפללה.
ולהבדל מן החקלה. לקיים בו מה שנאמר: והבדילו יי' לרעה
מכל שבט שדראל. כי אילן טרף לא טעם ולא ריח, כי מלפני
ה' הוא בורה. כי מפחדו פן יעשה זרקה או פטקה, כאשר מאס
למכשול ולופקה. על בן זמאן בית התפללה, כאשר מאס
אבותינו התפללה. כי אין צוה עלינו אכינו הרשות זקנו, לבב יבוא
לبيית יצורנו זקנו, ועל יונן לבורא חלק בהנו, ולקיים מטה
שנאמור בטע אשם וכקסח חמאות לא יובא בית ה', ועל הנו
נאמר לא תביא אתנן זונה ומחריך כלב בית ה' אלהיך, אפילו
פעם אחת בשנה לא יבוא. וכייש צרע אל המקדש לא יקרב
בוי מומ בו, וכדר ישב כל מי אשר הנגע בו, ומוחוץ למלונת
מושבו. ועל בן ימאס התפללה בעבור אלה הדברים, ובבעור
דברים אחרים. כי הוא מתעתק בגנות, בפעלות מתגנות,
לקיים מה שנאמר המתקדשים והמתהרים אל הגנות. והעידו לי
על אבוי עדות ברורה, כי הוא מקטר לעכורה זהה. ויוצאת
בחאי לילות, לעורך לכוכבים תפלות, ולהעלות להם עולות.
ולעשות כוניות למלכת השמיים. ועל זה ראיו להחרימו בכל
הערם, ומטור להרגנו ביום הקפורים. האל ישמידם ויאבידם
ולסלות להם לא יאהה, ובערו שנייהם יחוו ואין מכבה,

משלו בי, וטמאים יתעללו בי. כי מיום גפלתי, בידי הארו
לחזריו שאל ורדתי, ובמחשבים ישבתי, וגדור בעדו ולא יצא
הכבוד נחשת. ואלו ידע כי הכהנים אשר על בשור לאיש עיילו,
נקבצו כל בני מורה ומערב להוציא את פגנם ולא יכולו,
ובעשתו טעודה, והוא על נבלתו לעדרה. כי תחת אילם בני
בשן, חמוץ באשר מבאיש ונושן, ומכל מעשן, ועל עשנו
בעשן הכבשן. ובמקומות תרגנגל וברברום, יביא בשער שורות
ונכורותם. נאלו קדרותיו בור, ונפל שמה שר או חמור.
ולחמו לחם מצחה בלי חמצ, והיין חמצ. וככשוו בחושים
גרועים, ושורו קלוטם לא שווים. וקדורותיו מלאות חציר
וירק, גונבות הבשר ועוזבות המрок. והקערות מלאות רקות,
ומן הבשר רקות. ואין דק מים ועשבים בצד, וכל הבשר
חציר. ואם תשאל על הבשר יאמרו לך אין, כי הוא באשר
נעלם מן העין. ופירותיו גושנים ורעים, מלאות תולעים. וכל
המגדים, דקות שדופות קרים. והצענות צנומים בחושים,
ותקשאים ביחס אבותיו מרים וקשיים. והאגנים בלחוטים הטפריט,
וגרני שמשמין במספר טפריטים. והחביבים, מבשימים. והענבים,
מרקמים. והחאנים, לא שמנים ולא דשנים. וזרומנים, מכית
לבנים, ומוחץ אקלים. והתפוחים, ברוח נפוחים. והתמרית;
כשם הרע מרוט. והצמוקים, כשרי אמו צמוקים. וההקריט,
כמדת אבותיו שדופות קרים. והאגנים, בשתי ידיו קשים
ועזים. וישים תחת ההדרסים והבשימים, את החציר ואת
הכצלים ואת השוכנים. ומכל דבר יש בטעדתו חסרון, אך מן
המים והעשבים יש יתרון. בעבור כי הם מצלב אבותיו ומכללו,
וגעה עליהם בשור על בללו. ובבוא שואל לשער بيתו, יאמרו
לו אין לחם ואין מים אתנו, אבל שעבים לרבי יש לנו, וגם

גיולה פְּמַבֵּל שׁוֹטְפָּה לֹא שְׁקָטָה
עד כִּי בְּלָבֶז קְשָׁאָה כְּרָגָעָן.
לוּ נְגַעַת זָדוּ בְּנִים טָף גְּדָרָב
אוֹ בְּנִקְרָות חֲרָלוֹ לְבָבָעָן.
אוֹ קְרָבוּ רְגָלָיו בְּחָרְמוֹן קְגָאוּ
אוֹ בְּעַשְׂפִּים בְּבָשָׂתוֹ תְּנִרִי גְּלָבָעָן
אוֹ עַל לְבִי סְמִים תְּקִנָּנוֹת לְקִנְעָן.

ומשם באתי להר צמ"וי, ושם מאנסי ההaddr הנקבות נקבות, רבי יעקב לדעתו מאום ברע וכחורי בטבר, וממבהר קhalbתם רבי שארת, הוא לישר פלימה ושארית. ולו שבעה בנים, משבילים ונבונים. ומטובי העיר רבי פתיחה תצופיה היה איש גROL בענינו, ונכבד בהמוני. והשאר אחורי בנים נחדרים, ומעשייהם נכברים. והשר רבי פרחיה המזרי נכב' במפעליו, ונחמד במעלויו. רבי אליעזר ורבי ברכות היה איש חמד אביהם, והבניהם מלאו מקומו במעשייהם. ורבים בעלי מעשים ישרים, ופעליים מנארחים. ומשם נסעה ארץ חמת, ושם השר הגדול רבי עזיאול היה משנה למך, ומפני שפתוי יון מעדני מלך. ביוםיו ישבו היהודים בטח בצלו, ובלעדיו לא וירם איש את ידו ואת רגלו, וכל שי' המלוכה מוחלים במשר לו. וככל עברו המלך בגלל מעשי הנחדרים, מנשאים את היהודים. כי לו מדרות הגנות, ושמי'ו הולך בכל המידנות. ברוך ה' אשר שלחו לעמו למושיע, האובדים להושיע, והונדרים להרגיע,

ה) לבון נסתיר כו' ח'יכ' ג' ככ'

והרבעים להשביע, ובמיוחד תר בת ציון גייג, ויצו עלינו במפנייע, ומצעון מכל יווני אליהם הופע, ועל פורי ישראל בקהל שופר ורעם. ויונגה בימיו מקדש אריאל, ובא לציון גונאל, ואסק' גנדהי ישראל.

וושא משלו ואמר:

לְעִוָּאֵל בְּחַרְבָּאֵל פְּעָלוֹת
לְשֻׁמְקִיעָקְבָּם תְּשֻׁקּוֹת וְאַהֲבוֹת.
וְאַלְוּ שָׁם וְקִינְוָן בְּמִתְרָדִים
אַנְתָּא בְּקָלָא בְּעַנְתָּלָה קְנוּבּוֹת.
עַצְמָתוֹ לְפָלָקָה וְעַשְׂוָה בָּה
אֲשֶׁר לֹא בָּעַשׂ שְׁלָמִי תְּרָבּוֹת.
הַכִּי בָּה וְגַבְרוּ לְבָבָות תְּלָוּשִׁים
וְשָׁבוּ בְּגָרוּרִים תְּקָבּוֹת.
וּבָן הַלְּרִיבָּם לְעַפּוֹ הַאֲלִיטִים
וְבָעֵדוֹ שֵׁם אַפְתָּה אַקְרָא לְחֻזּוֹת.

ומטובי חמת הובן רבי מבחר, לשונו כסוף נבחר, ושם הרופא רבי דוד הוא איש חמים, ולן מעשים נעלומים, ושם רבי יצחק כישרת משה מבחרוין, ולומד מלאכת הנגנון מנערוי. והוא איש משכיב ומכין. ומשם באתי לעיר זמלוכת, היה ארט צובה הברוכה, כי שם צוה ה' את הכרוכה. כל מדרות חמדורות אוסףת, והדרות על ראש הכלבים מצנפת. ומלאך נעם מדרות קהלה, וחמדורות אציגליה, בא אליה זה שלשים שנה מושיע ורב, מארך מעור,

הוא הוכח רבי יוסף מערבי, חכמו בקהלת, ושבלו בקהלת, ולשונו אש אוכלה,

ושא משלו ויאמר:

ואחד מתלמידיו, גמלוי הדריו, העו פניו פניו, ומרד עליו
בעבר המורד על אדוניו. והשחית דרכו, ונשא ידו במלכו.
ולא זכר החדר אשר גמלחו, כי מאשאות הרימות, ובין ההכחות
הшибחו, וכטא כבוד הנחלתו, ומארען לשחק העלהו,
ורראש כל נדיבי צוהה ונכבדה, ומורע הטירות. רעד ראש
הישיבות, הנכתרים בכל מדות טבותה. שני עמווי הגודלה,
ונגלה בראש הנגולה. השער הגודל רבי עזוריו ברבלחו אל,
ואחוו ראש כל נדיבי עולם. רבי שמואל, יגורי שמו האל.
ורע החותם הקדוש בני הנבכים. מראש הוא רבי נסים
בחור האל ודריוו, ווע אברהט עבדו, הווא אברהט ראש
הראשים, ווחר הנפשיט, ורד עט אל ועם קדושים. הווא כתיר
על ראש הישיבה, ישאר בני דמשק וצוהה. אשר השכינה
שכינה על פניו, ויראתה ת' כלפדי בן עניינו. וכעת האל
בחנותו, נחלה מצאהו, ואלו אברהט אבינו החינחו, ערך לאל
תורה על הטובה אשר גמלחו, אשר איש כוה מהלציו החיניאו,
ואלו בצדקו גער בום ישבחו, ואלו השליך פואר בשדים לא
שרפהו, כי מלאך ה' צבאות הוא. ואות המשפחה היא נכתורת
מיומי האבות, בכל מרות טבותה. בחם נעה עד לב השםם,
ונדרבת לב כים גROL ורחב ידיים, וכחסידות ונקיין כפים, ומתק
לשון וחון שפחים. וכן הענוה על פניהם כסות עיניהם. אין
בקהילות מצריות מגע למעלותם, ולא באנשי ארץ הארץ בעלי
מדות כבודותם, ולא בכל אצלי צבה אשר לא יתפאר ביזום
אבותיהם, ולא בהמוני אשור אשר לא יתרד לשמען תהלותם,
ולא בבני עדינה אשר שיג ל凱מת המודותם. וזה השר הגודל
רבי שמואל אסף המרות הטבות, אסתוף ביצים עובות. לדתו
לכל עובר ושב מתחומים, וביתו מלון אורותם, שם יתקנו

הוא ים התהווות, ולו בכל חכמה עשר יודות, וכלו
מלא חמורות. והוא החיה בחכמה ובכמיה צובה ונפה רוח
תחכמוני בפגריהם, ותבא בהם רוח וחיי ועמדו על רגלהם,

גביר ישאג בקבָל קְבַקְה קָאַרְהָ
יְעִיטְרוֹפָ לְבָקְמִי שְׁלֵב בְּקְבִיאָ
עַיְמִים קְבָקְמָתִ לְפִיו גְּקָרְעַ גְּקָבְעַ
בְּעַתְּ אֲפָרְ לְצִילְתָו בְּרָכִיאָ
וְמְפִיאָ יְלָמְדוֹרְ קְבָקְמָה תְּקָבְעָ
וְאַסְמָהָם קְאַלְיְשָׁעָ הוּא בְּתָשְׁבָּ
יְתִירְ סְהֻרְ אֶקְלָ הַזְּלָרְ לְלָרִים
אֲשֶׁרְ קְמָ פְּזָמָןְ לְפָאָרְ וְלְזָבִיאָ
וְלְמָלְדוֹרְ עַיְנִיְוָרְ בְּפָרְםָ
אֲשֶׁרְ גְּרָעָוְ קְרָאְ אֲפִיְוָ וְאֲכִיְוָ
וְאַסְפָּעָרְבָּ לְשָׁבָעְ בְּכָרְוָה
וְאַבְּאוֹתָ בְּלִיְבָרְ אַסְפָּהְ וְחַבְפִיאָ
וְלוּ סְהֻרְ וְתוּ דְרָהְ בְּגָבְוָהָ
מְשֻׁחָאְ אֶלְ בְּיָשָׁרָאְלְ לְקָבִיאָ
וְלוּ קְרָםְ וְלוּ גְּמָפָאְ אַזְוָן
גְּתָנְיוֹ בְּמָנוֹ גְּרָבְעָרְבִיאָ.

ויסוף הוא השליט על המדרות הנעימות, ולוכד מנגדי המומנות.

שלשה בְּגִי הַפְּעָלָה
 עַנְקָן קְפִינִים מְמֻלָּא .
 מְשָׁה שְׁפֵל לְבָב אֲכֵל הוּא
 בְּעִינֵי אַלְמָנוֹת מְעָלה .
 קָאָרוֹת תְּחִלוֹת בְּרִנִּי
 אֶל בְּקָבְקוֹ לֹא בְּסָלָה .
 וַיַּסַּף יְסֻוד הַקְּבוּנָה
 נִינְבָּוֹ אֲרִי צִיר מְעָלה .
 רֹאָה בְּגָרְלָת שְׁלִשָּׁת
 כָּל יּוֹם פְּגִינָה יִסְלָה .
 גִּבְעָה בְּקִי פְּגִינָה אַיִשׁ
 בְּמַרְאָה בְּאָלָה .

ומבחור גדול צובת וראשתה, וורע קירושה. שני שריו צבאות ישראל רבי ישעה ורבי יכנין הם עמודיו המלומה, יארני המעללה הננסכה. ושם מן הרשים הנכבדים, השר רבי חנניה מקור החסדים, והוא אבותיו נגידים וחתודים, ובعلוי מעשים נכבדים. והוא אוסף כל מדרת טוביה, ומעשויה תפארות ארם צובה. ولو בן ברוך מבנים, וגטע ונמנם. דאל יאריך שנינו, וחתוך אבותינו יהיו בנינו. ומוגדוליהם בני השר רבי שרואה, מוחבר וועבריה. היה אבותיהם לראש חומן כליל התארת והבניהם למדרת אביהם, וכמעשויהם מעשיהם, ומהם

התושבים והאזורים, ותתערבים והמורחים. ואלו בהון וערש יש די לאל, העשר כל שואל. ולו בן כאור שחר מוחיר, ושם מוחיר. עליה במעלות אבותיו, ווסת עלייתם בגעט מדרתו, האל יפאר בו משפחתו, והואיך בחוי אבוי ימו ושננתיו. ושם הרופא אלעור, יהי שמו גדור. כי ישים לך האל נשบท, ויחלל מועד ושבת, ופעט אתת שלח מלך חמת בעבורו ננטע אליו בית השבת, ממדריך צן עד רוחב לבוא חמת. חן אלה קצחות דרכיו והיה מוקם מתגאה בלא תבונה, וכайл מגנה ימה צפונה. והנה כפיר בא מן המערב בכח חיל, ויתהמרתו אלו ויך את האיל, וישבר את שתי קרניו, ואור עיניו. הוא הרופא הגROL רבי יוסט המערבי אשר גלה לו אוילותו, והודיע לבל העולם פחיתתו. וממכחיו אצייל צוכה גורליה, ופיר כל קhalbיה. וופא המלך רבי אלעור, הוא עם הקדרש טפסר ומונר, במלוכה נאור, ובאוור המשרה גazor. ולו בן משכיל, ממורות השכל, אלפים בת ובל. וגמל בני אחוי הגונים במעשיהם, ומסותה הענוה על פגיהם, וכבודה ה' וורה עלייהם. וממכחיו חטפי צובה וחכמיה שלשת בני המעללה, כל אחד מהם במדות שבותות מפלא, ובכתם אופיר לא בילה, בשלשותה אבל המשרה בל רותק. ווחחות המושלש לא במרהה יתקח. תגורול מותם אווזו מעלות גבויים, ומשה עליה אל החלחים. לבש העונה כבדו, וכבל בני הדור רחוקו ממנה ונגש משה לבדו. והשני מפרק בו כבדות, דיאלא איש חמורות. פניו פni איש, זלבו לב עיר וקושיש, כבש יצרו ולא נגע תחתיו, ומאס תעוגנו הומן ולא היה מתחפע מטכחו, ושם דיאלא על לבו אשר לא יתגאנל בפת בג המלך ובין משתו,

וכרו לברכה מגע איתנים, ובורך מבנים. אטף כל המרות המבוותה, באסוף ביצים עזובות. ושם הרופא הנכבד החכם רבי פנתח הוא מגודלי עמו, ונדרבי אנשי מקומו, ומתחם רבי אישיהו רוזוף ישן, והורך דרכיו בשער.

ומשפט הלבתי לمعدבה, ושם קתלה השובה. ובתוכם רבי שלמה המערבי הפליד וענו, ותמים בכל עניינו, וכמוון בכינוי, ומשם באתי לעיר שרגוג ושם הנדריב רבי אלעוז הפלבי יועץ נדרבות, ומפני נדרבות. שלחנו ערוך לעופר ושב, ובינו פוחת לגר ולחותב. ומשם באתי אלרים נהרים, ומטבוחיהם רבוי יפת הירא שמים, והחנן רבי יוסף תאהו לעניינים. ומשם הלכתי לחאן, ולא מצאתי שם חמן ייתרן, רק פגעהיאל בן עכון. ושם רבי צדקה ירא שםים, אבל הוא סנור דיזס, ושם הרופא רבי מאליח, על מי תבונה יפריח, ועל אויביו יייע אפ' יצירה. ושם סופר המלך עופדייה בן עלי ריקם מהכמה ומדעתה, בבחמתה שופעתה. לא למד מן החכמה כי אם אמן וקדוש, ולא יבדיל בין זב להראש, וכבראותי אותו מצאתיו בכורו נסחים, גזהברתי עמו כי ראויו איש חם, ולא זכרתי דברי רבותינו מרתיקום משורי חם. ושם הילכתי לבנטה, ושם קהלה טובות, כלם חטודים ווראי שםים, אלו היו פורשי לנפיט, אבל כלם טגוני ידים, והונם עזoor בכבול ובנחותם, וחתת ברית רדلتם, ובראשם רבי צמת והוא צמת ה' לעצמי ולכבודו, ובו כל מורה אהובה, חז'ן הנגדה. ואחריו רבי עופדייה אלו יש ידו לאל, היה מעשיר בנדבתו לכל שואל, ומהם הבהיר המשכלי יצחק ב'ר משה הוא משכלי ונחמד, ישכלו ומוסחו לא ימד, ושם היה רבי שמחה ורבי אלפאה, אשר כל מדרת מטבח בהם היהת, ושניתם ירא שםם, ונדרבי יורים, בשפי ברופים פורשי לנפיט,

רבי יוסף בן החטיד רבי הפלדי, ינוח בצל שדי, הוות אבינו מאציאלו דורו, וראש לכל הפלדי עירו, וחידי בענותו יישרו. וזה הבן רבי יוסף, למשעה אביו גוסף, וכל מורה טוביה איסוף. ומהם רבי יוסף בר משה חכם בתלמידו תורה, ותעלמה יוצאת לאורה. ומהם החכם רבי שמוריה בן הרוב רבי ברוך טהר לב נקי כפים, ומגעווינו יראו שמות. ומהם השער הגדרו רבי שמואל טופר בבית המלך הוא משביל בעמו, ונכבד בשער מקומו. ומהם הרופא רבי חנניה בן בצלאל הוא ענו ונחמד, ושבלו לא ימור, ודרכו המוטר למד. וביתו פתוחה לתלמידיו חכמים, וכל מורה בה חבלים נפלו לו בנעימות; ומהם השער רבי מנחם בן כיון היה אביו כתר המשרה, יציע התפארה. והבן בו כל מורה טוביה, לו היהתו בו נדרבתה. ומהם השער הנכבד רבי גיטע הוא מגוריoli קהלו, והחנן ועשר בכיתתו. ובו כל מדרה השובה, אבל גיטע ובין הנדרבה אבהה. לא תנדרב בהנו, כי אם לפיהו ולבטנו. אך לכל שואל ידרו סנורה, מוחנדרב באגרורה, ומהם רבי יהודת הרופא בעל מעשיות חמורות, ופעלים נכבדים, ומזרע צדיקות וחסידים. ומהם החכם רבי יוחקאל, דרך תכונות יסקל, וגיטבי מושרו לא יעקל. ומהם רבי אברהム ב"ר משה ענו יישר, ובכל מעשיו מאשר. ומהם הילן רבי הפלדי הוא מגוע נכבדים, ומזרע חסידים. נחמד במדתו, ותורתו אומנותו, ומהם החנן רבי דניאל הוא ערל בניגנוו, ונחמד בתפלתו. יכ بواسר בעט שרו למות עם הקרש, ונשמע קולו בפאו אל הקדרש. ומהם הבהיר הנעים עופדייה בן עלי מותוק מדרש, ונובו כל ציר החבש, ומגעווינו בטוט העונזה לבש. ובו מדרות נעימות, ופעלות תמיימות. ומהם השער גולל האחמורות, אשר לו בכל מדרת טובה עשר ידות, ובו טעראל בן השער רבי עזרו

ונדרבתם היהת לבני כלנה. מגדל עז וחומה, ויבואו שני המלאכדים פדרומה. ומשם הלבתי לאשור, ושם ראיותי השיר רבי נסים יהיד בעגנותו ובנדבתו, ואין באשר בית פתוח לרוחה כי אם ביתו, וכן עוזה חסר לכל עובר ושב וולתו. שם ראיותי ראש דוד ראש הגולה ההדריה, ובן אהותנו הדוריה. אין להם שני בכני זוניהם, ואין מי יעשה כמעשיהם, ותCKER לשוני לספר קצת מדורותיהם. שם איש נבל פרוש מדרכי קונו, ברכות שמו ואין בכל רשותו ישראל במוחו. ואצורתו, תגלת לך נבלתו. והאמור בראותך דמותו הנבואה, רק אין יראה אלהים במקומות חווה, ועלינו יאמינו המושלים:

בְּפָנֵי בְּרִכּוֹת הַיָּא בְּרוֹב שְׁזַק
שְׁבַנֵּי בְּפָלְיוֹ בְּפָתִיר גָּעָר.
קָרְאוּ שְׁמָוֹן אֶגְעָן וְהַיָּא חֲנֹפָה
לֹא גָּאָפָן וְזָק אַגְּוָשׁ גָּעָר.
אֶל פְּאַמְּנוֹן בְּזָלִיל שְׁלָשָׁל
עַל הָנוּ גָּעָל אַשְׁה בְּעַל גָּעָר.

ובבזאי אלה, ראיותי קhalbיה. כל איש מהם בחיק הסכלות נרדם, והנה אין שם איש וכל ארם. כי אם הטע אסור, והחמור אסור. והוא להודרים מכובדור, ונפל שמה שור או חמוץ. ובאים גלו מירושלים עת הצער, גלו החסודים לארם ולבגדים ויבכנו מתחילה עד שור, ובאו האבירים בארץ אשור, ושם נטעתו לעדינה, היא פאר כל מודיעה. שם היו מעולם גאווי הבעל [וחכמיית], אבל אבריו הווים זקניהם, וגונתיהם

געיה, ונעדרה הפלת, ונשarra הפטולה, ופסו החסידים, וגונתו המורדים, ומתו השחילים, וכמו אחריהם שעולים. וכמה קורות קראני בעיה אלה בגדי, ואבקש מהם איש גודר גדר ולא מצאתי. כי בכל הטעתו ממוני פליטם, ואני הטע לא סתיר פני מהם. וראש כל גורלהם יוסף בן שנ' לריאתי ולא ראני, אבל יודעתו אם לא ידעינו, ואלו החל אהבו אהבני, ורק מאסתו ויצרו על בן מאפני. אבל מצאתו ממבחר הטעמים וחסידיהם החכם רבוי יצחק בעל נשף וקרה, ורבו דרך ישירה. ומשם הלהבי לעיר תוך ושם מושב הנגיד הגדול בחירות האל, והשר רבוי שמואל. אשר הוא מגדר עז לכל בני עמו, אין בכל ארץ שנער נדייך רק הוא לבדו, ולובש בגדי המופר כמו זו. ושני אחיו שני גנתרות הוה, במ השק האל ואחוב. כלם נחמים, וכולם נדיבים, ובשלשות ימצאו הגודדים מנות, והיעפים יחליפו כה, שלשה אלה בני נח.

וישא שללו ואמר:

קָתָה סֹד הַיְהֹודִים הַתְּשֻׁבּוּת
אֲשֶׁר מִים נָעֵד מִזְרָחָן בְּקוּבִים.
קָאָטָם קְוֹצָאִים גַּרְבָּם בְּהַגָּם
לְכָל שְׁוֹאֵל עַיְשׁ מְלָקָם גְּרִיבִים.
עַבְרָתִי בְּקָפְרִי אַת שְׁמֹזָקִים
וְשְׁמֹקִים בְּזָעַט בְּרַזְלָחִיבִים.
לְמַעַן יְהֹוָה דָר אַמְרוֹן אַת
פְּעַלְלִיקִים תְּלָא הַגָּם בְּתַחְזִים.

שער ארבעים ושבועה

בשבח כל מדינה, זאת אומרת אני עברור ראשונה.

נאם הימן האורתוי: נסעה מפטוחו, לארכץ כפתור, בעת
שמע קול התעור, ובעודי הולך ברוך, ואני חוק מכובד רפה
בכחו האורי, והוא יושב באשו הגויתו, ויטרוף
רווחי, וסר ממעני בהי. וירודתי מעל מרוכבתי, לתוך מקום
לשברתו, ולהניח את בחתמו. ואראת תחת צללי הגמחיות, בין
אחים, איש נלך בחבליו שנתנו, ונקשר בעבור תנומתו,
ובאשר קרבתי אליו ונצבתי עליו הקץ והוא מרד מתונומו.
ויברה מלפנוי, גנטה מפנוי, ואומר לו: שלום לך אל תירא,
מצאת אח לדרה, ופגשת איש חברה. ועתה הגודה לי מה לך
פה, ולתך איפה. ואנה עיר מולדתך, ומה מלאתך. אמרו:
הורי ורע אסונים, מבני הקינט, וממעוני אלון בעגננים, ובאשר
הריחותי הדסי אמריו, ושמעתוי צוק דבורי, הכרתיהם, וידיעות
בי הוא חברנו חבר הקני אשר דרשתיו. ואשב עמו, ללקוט
בדלח גאנטו. ואומר לו: ספר לי מן הגדלות אשר ראו עיניך,
ושמעו אוניך. ויאמר: בן דרכות, ואני מזומן, לכל אשר שאלת.

שער ארבעים ושבועה

משמעותנו כי מימי קדם אשר מועלם, התפתחו המדינות העודינות
כלם, אשר מצידיהם ועד עילם, ופרקן עולם. והתחלה כל
מדינה ביפחה ותדרותה, ותקאה כל עיר באחותה. ותען נא
אמון, בראש החמן. ותאמר: לי אתה מלוכה, כי ברית עולם
שמורה לי וערוכה. והאל קראשמי נא אמון, כי אני לו לבת
ואהיה אצלך אמון. ובצוארי ענק היה הנטון לי עז ועצמתה,
ומלביש צואריך רעמה. ויפוי כוחך השופך לא יועט, ודרכיך דרכיו
נעט, ואני בית נתיבות נצבת, ועל מבאותים יישבת. וכי
זאת מן המדינות אשר תנע בשוליו, ותגע אליו, ועל ראשת
ירומון דגלי, ויבטה המון גלי.

וישא פשה והאמר:

לו תעטעה כל עיר מועל זעיר
וצבא שחקים לה במו בעמון.
או נתקה קסאה קחוג שםק
או בקח בטל זבול ארכמן.
קסאי עלי ראים זאט זגאו
דר יתגע בכם לנא אמון.

ויתען מערים ותאמר: אני תאוה לעיניהם, נאה
בירושלים. אני עיר הומיה, ולוי תחללה דומיה, ולוי עז והושאה.
וככל אַנְשֵׁי אָצְוֵלִי אָרֶן, וסוברי נכבדי אָרֶן, ולאי גוים יבאו
מאפמי אָרֶן. וסוברי הדואר הנארור, אשר מנפלאותיו ורזה
בחשך אור, אשר מן עדר מזואו, ועד מצרם מובאו, ובו
גראה נוראות, הין לאל לעד ולאות.

לו הארצות עליהם שמיים
לי נחשבו מזרק לבע רגילים.
או עתיה מועלות נקם עד זבול
בעלט גורי עתיה קפלם.
פי הפקידות בשוחות או במו
בנות ואקס נחשבה נאדים.

וחען ירושלים והאמר: בהווין בימי חורפי, השכינה
שכינה בספי, ותחדו ארצי מלacci גבורות, והתייחנה אליהם,
ויקנו כי כובבי נגורות. כי כבוד אל בהכללי, והקדושה
בählili, ואור עולם על דגלי, והחדרות באצילי, והגבואה
בקני וועליל. ועד עזון מתי טורי, גלה כבורי, והערת
יסורי. וಹיכום אשר שכינה בו השכינה, השכן עליו עננה,
ובמוקם הקדושה והגבואה, נגאללה מורה, וזה הטמאה.
ובנונה האולמים, אללים אלמים, צורת צלים. ובכל זאת
יש לי בעוני העמים מעלה יתרון, ושמי על כל הארץ לפאר
ולוכרן.

ושא משלה והאמיר:
תדריך לשון כל איש לבלוקוטים
בגינה אונדי עיר ירושלים.
פְּנִימָה אֶלְלוֹתָם תֵּיא צוֹרָה פְּנִימָה שְׁעָרָה
רַיִשׁ לְנִכְחָה שְׁעָרִי שְׁמִים.
פי קֵיא מאור עולם לְלָל עַן קֵיא
סְנִיא לְבָבָות פְּנִיאות עַנְים.

וחען עכו ותאמיר: אֲנָנוּ האבן הראשה, וארכץ ארץ
קדושה, כי אני חבצלת השرون ובביבות הברמל והלבנון,
ותבورو וחמון.

ושא משלה והאמיר:

אֲנָנוּ עַפְוָן אֲנָנוּ הוֹד קָל מִרְגִּיה,
כְּלִילת מִן וְאַין גַּע לְפִכְוגָּה,
וְהַפְּרָל סְכִיבִי עַם לְבָנָן,
וְשָׁם גְּנַלָּה קְבּוֹד שָׁבָן מְעַנָּה,
וְאֲרָצִי קִימָות עַלְם קְדוּשָׁה
וְאֲנָנוּ שְׁבוֹתָה לְשִׁבְיָה.

וחען דמשק והאמר: לי אתה המלוכה, ומעלתי מקדמי
ארץ נסוכה. יצא שמי בכל העולם, עד נשכחו נגידינו שנעו
לעם המודתו, ולב ערוגותיו, ורחב מלתו, והדרות
יעלים. השם צינף מראותיו, והכוכבים ישקו מרגלותו. וכל
חוותו, השמש אשנבים. וכל דבריו גלות ומשאבם. ובתוכו כל
דבריו עליות אשנבים. וכל מרטון גלות ומשאבם. וכל גבעותיו והרי
תענוג יגnum יושבר, ובביבות אמנה ופרפר. וכל גבעותיו והרי
תענוג ופרדים, כמו לים מכים, ומהם יטפו ההרים עסיטם.
וננות ופרדים, כמו לים מכים, ותשא משלה והאמיר:

לו יְאַתָּה מִלְבָdot לְמַעַן בָּי
שֶׁם בְּנֵךְ בְּפָא לְטַלְבָותָו,
מוֹן קָל קְבּוֹד עַלְם קָל הוֹדוֹ
תְּשִׁפְלָל לְמַעַלְתִּי גַּלְתָּה,
פי בְּרוֹאי לְשָׁבָן קְבּוֹד תָּזָק
סְלִיק וְנַדְשָׁק קְנוֹתָה.

שער ארבעה ושבועה

**אָנֹי אָשׁוֹר קָאַשְׁלָת בְּקִנּוֹת
וְאָנוּ שְׂמֻעה נְחַשְׁרָנִי.**

וחען בבל ותאמר: אני עדינה, פאר כל מדינה. ונגד
הודי ונדרלי, חן גוים כmr מדי. ואני אהות לעור הקדרש, כי
מיום גלו עם הקדרש, מעל אדמתך הקדרש. אני אל' אסתפיטים,
ובצלוי הסתרותים, ומماו ועד עתה לא מאסתיטים, ולא געליתם.
וממנני ייאו גאנז התישיטה, וחכמי פוליליה.

וחשא משלה ותאמר:

**אָנֹי קָפֵר זָנוֹן, אָנֹז עֲדִינָה
וְאַרְמֶטִי אָפָּאָר עַל בָּל בְּלִי כְּרִינָה,
בְּכִי בָּל קָאַצְׁתָּאָת בְּאַבְגָּנוֹת
קְפָּרוּגָמָה, וְאַנְגָּנוֹי פְּגָיָה,
וְתְּכִבָּי הַאֲלָלָתִים שְׁגָנוֹ בֵּי
וְשְׁכָנָה תֹּזֵק לְבָבָם בְּשִׁגְיָה.**

אמר המגיד וכאשר כלת משליו, ונעם מלוי. אמרתי
לו: מה יקרו לי מלייזותך, ומה מתקי חדיותך, ומה ערבי
משל, תעוזותיך. האל יושב גמולך, וופריש סכת שלומו
עליך. וקרוא בשלומי, והלך ממוני.

רבי יהודיה ב"ר שלמה אלחריו (ההכמוני)

וחען צובה ותאמר: אני נר מערבה, ונור מלכה,
ומעלתי מדור לדור נמשכה, ועל עמוד המלוכה נסמכה. וארציך
לבנה כלבנה, ובמיון מעדנים דשנה ורונגה. ואני לילית יוּפִי,
בלו דופִי, אם תרד עמקים או תלך שפי. ובמיון החכמה
אצילים ורומים, והמה חכמים מוחכמים. מותם רופאי רפאים,
ומותם מהכימי פתאים. ומהם טפרים מערכות פו יעורךו,
ובשבשת טופר ימושכו.

וחשא משלה ותאמר:

**עַת גָּבוֹר אֶרְצֹות זָנוֹן יְהָדָה
כָּנוֹתָנָה יְהָדָה לְאַרְמָס צְבָחָה,
בְּסָאִי בְּרָאָשָׁ בָּלָם וּמוֹלָ שְׂוִיאָי
שְׁפָלָן וְגַם שְׁכָבָן לְכַעַשְׁבָּה,
וְגַעַת אַלְמָתָה אַלְמָתָ בָּלָם
קְמָה אַלְפָתִי נְגָהָה.**

וחען אשור ותאמר: באשרוי כי אשורי בנוח, ושבחוינו
עירונות, וקאו כי המידינות. אני אשור מושרת במעלתי, וכשמי
בן תחלתי, ימעט כל מחלל לעורך גודלו. כי אני אוספת
החותנות, וכוללת הדמדות הנכבדות.

וחשא משלה ותאמר:

**עַלְיָה בָּל עִיר אַלְמָתִים בְּבָדָפִי
וְשָׁם לִי בָּס יְקָרָ בְּגַטְלָנִי,
וְכָל רֹצִי בְּחַשָּׁה זְהָוָ אָרָ
וְאַקְמָתִיק פִּי אָנוֹשׁ עַת זְגָרָנִי.**

שער ארבעים ושמוננה

החוליה והרופא, בתקלאי החשך מבה ונספה.

גם הימן האורי: קורות חוכם, תקעו בלביו ציר נאמן. והשיבוני על ערש מורים, יוסרוני בשבט חלים וטורים, מקום אשר אסירי המלך אסירים. והייתי ימים רבים שוכב על ערש דוי, עד גונשו מני קי', ונואלו כל הופאים במורי, וייעצ'ו אחוי אהובי וועי', וחברת מדע', לכת אל ארץ הנלעד, ושם יצא לחה צי וסעד. ושמעתה לקולם, ושתיו כמי עצחים ושכלם. ובאותו אליה בחמת רוחי, וחולש בחיי. ובעוורי מתהלך בעיר ואתבונן בייפוי בנינה, ונעם ענינה. ראיות איש זקן עליו הווד מלכחות ואימה, ומלבשו שיש ורקמת, והוא יושב על מצבח רמה. וכאשר שאלתו עלי, אל הקרובים אלו. אמרו לו: זה רופא חכם, והוא לנשבי לבעל מגונים. ובעוורי מתבונן עניינו, ראיות איש עומד לפניו, ודמעו יורד מעיניו. ויאמר לו: כי אדרוני עברך לא ברוב המלכה, עם גבורות בעלי זווע רמה. ומצעאנן גדרות חליצים, כאשר קרוץים, או מן החמות חורצים, והוועני בשני חיים, פלחו בסבדוי, והגידלו אדרוי. והאיש אשר חייו גהחו בי, וחלאו פלחו לבבי, בינו צי', ואטו רפואות תליי. ותוא שותך

לבכוי, ושם חלענוי. אקרוא אלין ולא עונת, ואצעען ולא יוננה. ואני שמעתי עילך, כי ביך ובתליך, חעללה, לכל מהלה. ומוחר, לכל מזור. וארכונה, לכל מבה. ומרפא, לכל מחלת. ונפשה, ונפשה חושת לעבדך שרבי חמלתק, ונפש בן אמתך: אמר לו הרופה: אם אתה לדבר דבריו מודות, או לסתות בחדות, לך מעלה, ולא תקרוב אליו. ואם תברך ענייןך, ותגלה מגפונך. ארפא מחלתק, ואשיבך דבר על שאלתך: אמר האיש: כי יעשה לי אליהם אם אעלים סדי או אפנה, ואם אמרו האמת או אשנה. אני באתי במלחות השך ואהבה, לא במלחת מריבה ונאבה. ונקראתי במערכת ערפים (ה), לא במערכת גברות. ושלפו עלי חרבות העינים, ולא חרבות הדינות, והזרני בחרבי ראותם, לא בחצי קשותם. והבעירו בכלבות, להבוט מן האהבות, וערמו מן הקרביט קרבות, ואיש מהם משך קשת עינוי לחמו, ופלח בכדי יו מרכמו; וירוח לבי בחצית שנים, מן העינים, זהה לי יומיים רבים, והמה ברב מכאבום. אתחטף בנגעו, לרגעו. ואהגולל בפצעי, על יצועי. והצבי אשר הזרני והטגרני, על לידי הרוב עינו הגנוני. אחו צרי מחלתי, ובידיו רפואתי, אבל הוא צוחק לבבתי, ושם חלאניתי, ויגאה לדלותי, ובזה ושקע ענותי. ואני שמעתי עילך, כי יש לכל חוליה רפואות במליך.

(ה) יפלות מן.

ערב ובקר וצחריתו, ואו תרפה בעורת שוכן שמיים. ואם לא
תגיע ייך לכל זה, ותראה כי לבך חלש ורזה. תחק לך אגדה
מעשׁ התקופה, ולענות החשך והתחאה. וסמי התהותה, וירש
ההכנותה והמשאלת. ושב האנחות, ועצב הרוחות, ותחביל
עליהם פרי הפרידה, וענפי החורי והדרודה. ויצין ההונת,
וקוץ הדאגנה, וירושי העכבות, ועלי היגון והדaben. וטפי
התשובה, והצורי המצתקה, ומוראות האנקה. ותכתוש כל אלה
העשבים, במכתש העצבים. ויצקת עליהם לוג מי דמעות,
מקור האצלעות. ושמת הכל ביצור הארים והוגנים, ופיזור
השאונים. ותבשלם בגחליל להבים, מן האחים. ותצעין את
המורחת בצעצנתן ארך הומנים, לפִי רַב הַשְׁנִים. וקע ממנה
בבל יום, עד ישקוט עצך בעור אל איום.

אמר המג'ור: ובצאיו מאת הרופא אחריו, מהרלי
ואני מתעצם מהחרוי, ובאשר ראיי משתומם ומתבונן.

ויש יואמר:

אנני חָבֵר תְּבִרֵךְ גַּם יְדִיקָה
אֲשֶׁר פָּמָס בַּעַד זַם מִקְלָבוֹ.
בְּעֵת תְּלִיצָה לְבָעֵיט (לְהַ) נְשֻׁוב לְלַבְקָה
וְתְּמִצָּא כִּי אֲנִי שָׁבֵן בְּחִזְכָּנוֹ.

ובתרם כלות שירו נמלט ממני ועובי, ולהלך מאי
כ Allow לא ראיו. בקשתיו, ולא מצאתיו, קראתו ולא עננו.

ויש שלו ויאמר:

פָּרָם אַשְׁר אֲגֹעַן וְאֲפָקַחַ
חַיָּשׁ בָּא רְפָאַנִי וְאֲפָאַ.
אָזֶק אֲצִקָּה תְּפִסְתּוּן אַצְלָיָ
קְרוּב אָזְרִי גַּלְעָד וְאַתְּ רַוָּפָא.
צִילִי מַאֲדָן תְּזַקְקָ וְהַפְּגָשָׁ
דָּלָה וְבַלְבָד צָרָן בַּאֲדָר רַפָּה.
אָם לֹא תְּרַחְמֵנִי אָחוֹי יְוָנָר
לְשָׂאָל צָרִיר תְּשִׁקָּה וְאֲפָקַחַ.
בְּאַשְׁר שְׁבִרְחִיךְ מַאֲדָן צְפָה
תְּהִרְרָ בְּשִׁינְעָה אֲפָלָה וְפָה.

ובמשך הרופא שיירוו, צחק על דבריו, ואמר לו: אל
תירא כי אני אtran לך שני רפואות, יהוה לך לעד ולאתה.
תשעה הראשונה, וזהו העליונה, כי בה חעללה לציריך, ותמצא
מזור למזרך. ואם לא תוכל עשותה, כי לא תמצא צרכי
רפואתך, עשה השנית ובזה תמלט מרודת שחת, ותמצא נחת.
וינה לך הרשונה, העליונה, אתה קח לך מכם השבחה,
וסמי היידיות תיקלה, וocabkt האהבה הברה. ושושני השפטים,
וחכמת העינות, ותפוחי השיטים, ור Koch האפים. וסעיפי
הحكومות הנעלמות, אשר הניפט רוח הנשומות. ובדרך החשנות,
וכפוף הירדים, ותשחק הכל עד אשך דק בנקון כפים, ותולש
אתנו בדבש המלקיים, ותשים עליו מעט מצרי העפעפים,
ותקטריהם במור האפים, וקטרת הנחניות, ותחק מזאת הרופאה
לא יומם ולא יומם, ולא חרש ולא שגט, רק דבר יומם ביוומו.

שער ארבעים ותשעה

בשבח פירות אילני חנן.

נאם הימן האזרחי : נכפה ונמם כליה נפשי , בימי
 תענונו נפשי , ובחוותי כפרא חופשי , להעתלים בצללי הגנים ,
 ולעדות בשושנים . וויתי בקצת הימים השכמוני בטטרם שכימנו
 המאוריטים , וועורתי שחירות , ויעצחי בכפרים , להעתלים אהבתים ,
 תחת צללי הערבות . והנה רוח שחרים פני משליחת , חגלה לי
 אהבה מהחרות , ובלוי לשון מדברות . קראוה לי לשלוט , ואמרה
 לי : גשה נא עד הלאם . אביהה טדורות אליך . ואצלתוי רוח
 אהבתוי עלייך . והנה הבאתוי לך מפרי אדרמי , ומראשית
 חכובאותי , ריח ערוגתי , וריח אבקתי , קח נא את ברכתי . ואט
 חסור אלוי להתען באשנבי אללי , ובמשנבי נחללי , תורה בגיןולי
 טללי , והיית קרוב אליו . וכשפחה ארוחך אליך , ואשא מושאות
 מאת פני אליך . וכשמעי אמורחה , שמחחו בשמחתה ובתשורתה ,
 ואמרתי אל לבי עתה לרץ נא לךראתה , לאאות הומאננו דבריה ,
 ויידקו אמוריה . וכאשר גורה כן עשתה , וכאשר דמיותי כן
 היהת . כי הביאתני לגנה , דשנה ורוננה , הסחככו שוויה ,
 והתכלדו צמחיה , ומינו גרש וריהה , ובפתחה ופרוחה , ולהיו

שער ארבעים ותשעה

גנניה , כלתי עולמיה , משכחים מעשה רקמה והעלוגה מתעפעפת
 בגנד עדניה , ומשכחות שנייה .
 ויאא משלו ואמר :

קָרְקַעַי יָרִוָּן עַל לְשָׁקְבִּים .
 קָמוּ גְּרוֹזָה בְּרָאֵשׁ הַאֲפָרִים .
 גַּל שְׁמָקָד אָשָׁר גַּדְרָן וַיְקַצֵּר
 לְכַבְּדָתֶם וְתַם יוֹתֵר מְאַרְיִים .

ונתוך הנגה יבלוי מיט , ומקום נהרים יארום לרבי
 יודם (ג) . ומימות גמורים במורד , בענק בדלה לח מפוז
 (מכפר) .
 ויאא משלו ואמר :

פְּלִגִּים יָרְדִּים עַל רַצְפָּת אָשׁ
 גְּנִינִים פָּמוּ דְּקָעִי בְּמַעַדְרָן .
 גְּנִיפִּי גְּנוּלִים זְדָמוּ בְּרַקְלָם
 דְּרָךְ לְחַקְפָּז וַיְמַפְּדָרָן .

ועל המשאבים , גלות וה אשנבים . וסביב התעלות ,
 אהלים מעצי אהלוות . ובין גלות עלויות , טירות יתהפויות ,
 וחדורי משכחות , וסביב הערגנות העורכות , שקתוות מיט וברכות ,
 סביבים נזירים ופרחים , ומגדלות טרחותם , וכל מינו צמחים ,
 וער צומת עשי ישתחם , מטהם תפוחים , בשמן המור משוחים ,
 אבלו משרי עלמה קטופים , או מלתי צבי חן אסופים .

(ג) ימיעס נ"ג כ"ט .

שער ארבעים ותשעה

ואהא משלו :

אנזויום לובשים בוגרי געימזות,
עליהם ליפי מלבות רקומות,
אבל זקסו קאוד ערוף לדריש
ערוי זכם ואו ימץא גקמות.

ולפניהם עזי חמרין, בקומה עפרין, על קו ישן
מיישרים. באלו גלו מון העלומות, יפי הקומות.

ואהא משלו :

אמרטוי אעללה על פקר
ובצוף בעדריו אטנפר
עת אטטעם אוון אטטען
עד נפתח צוף בגדו גבר.
וקאנגי געלת תון אופר
ואת קומפה דקתה פפר.

ונכמת ענבים ערבים, להשביע רעבים, ומיצוף נפל
מתוק טעםם, ונגדם נשבחו כל המתוקים ולא יוכו עוד
בשםם.

ואהא משלו :

עלגים הם לבל לשון עגבין
ולקמאר בעכו לאטעום לאכול.

ושא משלו ואמר:

ונטפויזים במו דמים ארכפים
טוקפרים בבל נאשי בשפיטים,
בעת איש יאחו ניאכלם או
תקלים נפלו לו בגעאים.

ואצלם רמניט, צוחים ואדמניט. גם לצירום וכאביט,
רפואות נעצבים, ממחץ הנעם נחצבים, ומעץ ערען נקצבים,
ובל רמן צח ואדרמן, ובחווי מבנות היופי חמן, להט
מןינויהם פעמן, ומוחץ עליהם טל חמן, ומכת מיניהם כמי
דימון. באלו מפניהם היו נכלמים, ועל כן שבו אדרימות,
מגוללים בדרמים.

ושא משלו ואמר:

בון רפון ופה פראה וארכמן,
אשער גנויד לקל רות באגמן,
ונרפויזי פפערזים סביבוי
בבל עת פעמן זקה ורפון.

ונגדם אנזויים, בגין העט גנויז, לובשים בגדיים
יריים, ובטעם לכל פה מוחקים. וכל אנזו נאה בהבניתו,
ונחמוד בהדרתו, אך הוא כייל לכל מכחש טובתו, ולא יתן
לך ברוכתו, עד חוטף להכומו, ותתקע את הירד ברקתו.

שער ארבעים ותשעה

וביניהם ערוגות, בחוות זהב ארגונות, והצעימות גויציות
שבסיסים, ואם יד רוח תניפס יתגעוו מון הרוטיסים.

אנא פשטי :

ערוגה ארגונגה, בושונן וטונגה
ומלכ' דונה לב טנברש דאנגה.
ויזעטה טלטיט גלטיה שתקרים
וותשנק ותבקה אין לה פונגה.
ובפת הונפניט קמונקה טייני
ונמי ששווי בעית סייא ברוגה:

ובתוכה העורוגה אילת אהבים, בת נדייבים, לחיה ושערת
שהרים וועובי. ברה כלבנה, יפה געמנה. בקול ערב מרוגנת,
ועל בנור מנוגנת, והוא בונק בחיקת ותהי לו לאומנת.

אנא פשטי :

ויפת פריאה פונגנט בבלוור
וישנירה גול אבל ליטיה שעתקרים.
וואצבעזות פשריביטים לנטיג
געין פון או בלטחים גויליטס.
ויעונר פיטני כנור ליטרי
ווקלושוק לב קפקשיה ביטיריטס:

פָּרְגָּוֹן, צָרְעָלָמָה אַלְחָרְיוֹן (ההמוניות) 38

הבו זוזה בָּרוּ שָׁלָמָה אַלְחָרְיוֹן (ההמוניות)

ובם שפטת אליהם ואנשיהם
יבוך אל אשר הפלא ווכזל,
ופרט אנטבה קאל באשכול
לזאת קללה קבון עולם קאנשלו,

ולצדרת תנאים מתוקים, לכל פה השוקיפ, וכבר
הגעם יזוקים. פרום חי נפשיהם, וטעם צרי ציר אנושים;

אנא פשטי :

תאנים משפט עדר גאנזוביט
ואם לא פישרי עילמה עשותו;
וואלו סקטאים אנטניטים הם
אנזטנו דבש עם צוף מיניקים;

וסביבם שקידים, בקינה היופי מישקדים. ומראיהם כויט
ואם גיביהם קשים לבוחם ריכים, בעלמות בחדר באו, ומעין
רויאיהם נחבאו. ואם איש ישבר דלהותם יצאו לחוץ ומשברים
יתחתטוו.

אנא פשטי :

שקידים שנדרים דלתי געימיות
ומי יכול לטפער או לנטאות,
ו吐זטזק פרי קגר ואנגר
בגעלומות מן בתרר געלומות.

הנחלתה. ואעמדו רוח חדש ימים להתעלם כהם, ולליקוט מיפוי. עד נתה הומן שוט הפרידה עליינו, ויתנבר אלינו, וכחלה בפקן הנדרות את עינינו, והפירור בינוינו.

געת תחפוץ גווע לב חזקיה
תחוננו קול זיגער גווערט,
ונאש פַּשְׁקָה יְפֵלֶחֶת מַלְכָּבָזָה
כלאָרוֹר וְעַבְּרוֹ גִּזְן מַבְּתָרִים.

ולפניה גביעים מאדרמיים, ברדיי בת הרכמיים, אשר בה
ישיו דואגים, וישמחו נוגט, ויחיו ההרגנים,

אשאָן-פְּשָׁלִיל:

בן פָּאוֹר עַזְן אֲשֶׁר פְּמִיד
נַתְּחַדְּשׁוּ גִּילְוֹן וְהַזָּא נֹשָׁן.
הוא אֲשֶׁר אֲבָל גִּירָבָן, וְלֹא גִּבְעָר
כְּאֶשֶׁר, וְלֹא יְשֻׁרָּוֹף וְלֹא גִּעְשָׁן.

ונגדה בחורי חמר מחמדרי עינית, מחפידים ביפום כובבי
שםיט. והם משתעשעים בשיריו מגנות, ודבריו רגנות. מקור
השלב בהגינויים, ומעון השיר ברכיעוניהם, ומוצאתה הבדלה בין
שניהם, ומורתה המשמש על פניהם. וכאשר קרבתי אליום,
חררו לקראותי, וקרמו בשלום אותה, ואמרו לי: שלום גראך,
מאן מוציאך. אמרותי: ספור אדרמי, וארצץ הצבי מגמותי.
אמרו לי: אל ייחשך מירומך, ובל יפקד מקומך. וישמרו לי
מקום בתוכן הקורותם, והנה רכם חבל נבאיים, ובתוכם אבוי
השרים הנוראים. חבר הקיין, ובחבירו אותו רין ווחבקני,
ויפול על צוארי וושקני. ויאמר לחבירו: עתה תשלט לכט
המשמעות והאלה, כי לא אתה עז עתה אל המגוחה ואל

במלות נפרדים. אמרתי: דענו כי לבי בכל קלע יקלע, ושבלי בכל תושיה יתגלו, ובכל אשר תנסוני, תמצאוני. אמרו לי: אם כן השקנו מן המعنין, והשミニינו משירותיך אשר חברת בכל ענן. אמרתי להם: כדברכם עשה, והוורי מכם לא אכטה, ותחלה אוכורו לכם שיריו תשובה, עשויהם לבקש סליתה על המשובה.

ואהא טלי:

אלישׁ גָּעֵלה ?כְּרִי לְטוֹקָה
 נְאָלָּלָה תְּרַמֶּק הַכִּי אֲרָה קְרֻבָּה .
 זְמַקֵּט נָא לְבָנָל טְלָאָה
 נְאָלָּל פְּבָטָל לְבָנָל בְּמַשְׁוֹקָה .
 בְּמִי דְּקָעִי פְּתָחָה פְּשָׁעָי וְאָל נָא
 תְּקִי סְפָאתָה יְהָרָה עֹד בְּתוֹהָה .

ואלה השירים כתבתי על היכל בית הכנסת, [יפה מתנוססת].

שְׂנִי שְׂעִיר קָזֵל עַזְעֲקִים אַלְךָ
 קְשַׁפְתְּנִוּטָם לְפָנֵי תְּדוּם בְּגַלְךָ .
 בְּמִתְּנִעְצָמָת גַּעֲלִישׁ בָּאָיִן
 קְמָקָם וְגַגְלִית בְּפַגְעָלִיךָ .
 עַל גָּזְעַבְדִּיךָ יְדִיךָ קָאָרוּ
 לְבִנּוֹתָךְ גָּזְעַה פְּפִי גַּדְלָךְ .

שער חמושים

בשירים נפרדים, מוחב ומפו רב נחמדים.

נאם חימן האורתוי: חגד הנגיד לי חבל הקינו ואמור: היינו עם יושבי יעבן, חליות המלצות משבען, ונופיות החבונות מכבץ, ויהי היום ואני ואנני בשער העיר וארה תחת אלה עבתה עכוז המכון רב, ואפסוף גערב, ובאשר קרבותי בלב מיעתה, לראות המראה. מצאתו חברת משילים, מבני הפחות והαιילים. ברדיי מליצות מדברים, ושיריו נעימות מהברים, וממחצב לבט פניות חזובים, וממעין שכלם מיטים שואבים, וזה להו רוץנה לנוטה, למן ילמור מלאתה השור לעשות, ובאשר ראיתי כי במלאתה השור באו, ולעורך מלחמותו צבאו. ייעחו כי אני גבירת, יוושב על כסא כבודם, ולי יתנו ידם. ואען ואומר: אنسוי לבב שמעו לי, והקשיבו למלאות שבלוי. אני האיש אשר בניבו הררי עד רועש, ובשירו הפמנס ווביש, ונחלו איתן בשכלו ווביש, וויזיא מיט פצור החלוש. והוינה לננות עדריו יגוש, והמאמן לא יהיש. אמר ראש הקורותאט: במת חרך זה, ובמה גבר שבלע וגחו, הבשירות, אם נאגרות, או בחזרות נחמדים, או

אַלְמָם בְּכֶנֶס כִּזְנָנוֹ קָרְקָשׁ מַעַט
לְשָׂוִים קָנְפָחַת לְתֵיכְלָה .
לְבָה נְגִיאַה וְתוֹשְׁפָה הַבָּי
לְבָם גְּעִינָה קְשָׁאוֹ אֲלֵיךְ .

ואלה עשיותם על עיר ירושלים, בבואו אליה
ממצרים .

שְׁלָמָם לְעִיר שְׁלָמָם אֲשֶׁר יִצְחָק
גְּעַלָּם לְרוֹאִים יַאֲמְרוּ אֲתָה .
כָּל יוֹם אַחֲרָנוֹ אֶת עַפְרָה פִי
קְיוֹא מִתְּלָה נְפָשָׁו וְתָא צְרָה .
קְעִינִי בְּעַת פִי רְאַתָּה אָזְרָה
לֹא גְּעַרְיוּ בָה עֲגַנְיוּ בְּכִיה .
קְאַל אֲשֶׁר אָזָה לְמוֹשָׁב תְּוָי
בְּרָאָה בְּרָב עֲגַנְיהָ וְשָׁב שְׁבִיה .
בְּזָקָח לְנוֹר דָרָה בְּשָׁוּבוֹ לְהָ
בְּקָהָה דְמָעוֹת מְעַלִי לְתָהָה .

ועוד אמרתי, ועל זה הענין חבירתי.

לְזִוְין שְׁאָפָה בְּפָשִׁו וְרוֹחִי
הַיּוֹת בָה בָל וְמוֹטִי מַעֲנוֹתִי .
בְּסָשָׁקָה וְעַמְנוֹ לִי סְפָלָאותִי
וְאַתָּה בָה לְמַפְהָה רָאשׁ וְלָתָה .

וְלֹא אַחֲרָיו לְבָלְקָה כָל זָמוֹן .
עֲדִי אַפְנָעָה וְנָס בְּלִי וְלָתִי .
אַחֲרָנוֹ אֶת עַפְרָה בְּכָל עַת
עֲדִי וְשָׁאָר עַפְרָה אֹורָת בְּמַעַטָּה .
גַעַת אַכְסָוָף לְטוֹב וּקְטוֹב בְּשָׁלִיטִים
וְהָיָה בְּשָׁפִי וְטוֹב רְקָחִי וְנִיחִי .
עַפְרָה אַשְׁשָׁה מְרָפָא לְגַנְגָעִי
וְאַמְרָתָה עַל שְׁתִין לְפִי וְיִתְהָי .

(הוספה עפ"א ב' ۳)

[ואלה עשיתי בחלי, כשההפיק אלהים צרי].

אֶל נָא אַלְפָיו וְתָחָה אַפְקָה
עַל כָּל אֲשֶׁר וְתָמָה קָתָה אֶלְהָה ;
אֶל תְּעַלְנִי בְּחָצֵי יְמִי
מוֹתִי בְּיוֹעֵל נִזְקָנוֹ לְהָה .
לֹא אַשְׁאָלָה עַשְׂרָה וְנָן לְיִסְרָה
גַּפְשׁ וְאַבְן חַרְבָשׁ קָח לְהָה .

וְעַשְׂתִּי עַל אִישׁ מְחַסְדֵּי עָמוֹ, נְפַטֵּר לְבִית עַולְמוֹ .

מְפַתְּחָה גְּאַשָּׁק בָּאַזְמָעָה
אָשָׁר אִי לְחוֹטָם הַשְׁעָרָה קְאַיִתָּה .

וְאֹו אָשִׁיר לְאֵל מַי וְאָמָר
חֲבָלִים בְּפָלוּ לֵי בְּגַעֲלִים.

ואלה עשותי לךבר אדורנו ערואה הסופר, למזאו
בכר.

לאור עולם אשר התחדר קאורות
[סבב] עוקרים לו בפנורות,
ערוי כי שוכני שקעו בגבאיון.
לנתקותם רימונן כתישיותו.
וְאַיְה יְבָלֶל לְכַתֵּש נְפָלָאָתוֹ
ובוֹ קָעָבָרִים וְרָאוּ גְּבוֹרוֹת.
בְּפָזֶד עַלְיוֹן סְכִיב קְבָלוּ יְנוֹצָעַ
וְשָׁפָע אָוּר לְעָגָעִים סְגָנוֹרוֹת.
קְבָוד עַרְאָה קְדוּשָׁאָל הַקְּבָד
אֲשֶׁר הוּא לִיקּוֹם עַרְהָה בָּאָרוֹת].

[ועשותי לאיש עו וקשה, משב] על חברו רבנו
משה.

כל מושב על דברי משה
שָׁפֵר עַל גַּם מוֹפֵר גַּתְקָה:
תַּאֲלִגָּה שְׁפִתִּי שְׁקָר
בְּלִבְרוֹת עַל צְדִיק עַטָּק.

בְּגַעֲלִים סְבָל גַּעֲנָעַט לְטוֹב
כִּי גַּרְיוֹ כְּפָה וְאַתְּה עַלְיָת.
אֲשֶׁר תַּעֲתִיך אֲשֶׁר שְׁבָנָה בְּבָסָס
עַלְיוֹן וְאַתְּה מְשָׂאָז פִּירִיך.

ואלה עשותי בים, בהנצעלי משאון גלו ורכבים.

כְּפָה אַקְדָּס אַל וְמַה אָנָּי
כִּי עַד תַּלְמָז מַסְדוֹת הַבְּיאָנִי.
מִקְאָה אַרְבָּה וְאַצְּלִיךְ
לְבָא לְמַר גַּעֲשָׂו קָאָנִי.
בְּסָטְבָרִי בְּשָׁרְבִּי כִּי
תַּעֲכֹר בְּבָוִים אַפְּךְ אָנִי.

ואלה שלחותי לךבר אדורנו יהוקאל, מכבר חטא
להקל.

לְבָקָר גְּבָרָה עַנְיָ אַגְּפָיִם
וְרַמְעָטִי פְּנוּלָה גְּבָרִים.
קְבָיה הַאל וְתַגְקָאל רַבְקָבָר
בְּפִי אַבָּאות מְרוּמִים וְהַדְמִים.
אַגְּבָבִי גְּבָסָפִי לְלוֹזָק עַפְרָק
וְלַלְקָוטִי מְעָפָר גְּבָרָה לְשָׁמִים.
אַלְשָׁאוֹף מְרוֹחָתוֹ בְּשָׁלָר קְשִׁיחָה
מְקָרְפָּרִים גְּבָל כְּוֹנוֹ בְּשָׁקָפִים,

[וועוד עשייתו בענינו על המתפרק עליו:]

(נספלש געטה ועהה בְּבִיתָן וּמַזְבֵּחַ)

ואלה עשויתם, ולרבו משה מספurd שלוחים.

גְּבַתְיוֹ דְּרֶכְיוֹ נְעַמְקָנוֹ וְוִתְּרָנוֹ
רוֹן פְּגַלְדָּה עַל פְּעַלְמָנוֹ.

מאקה אשדר (ט) תְּקַהְלָמָנוֹ
וּבְרוֹקְמָךְ כָּל גְּדַלְתָּנוֹ.

סְלָאָךְ אֲלָהִים אֶת גְּבָרָלָתָךְ
לִם אָלָ, וְאַם אַסְתָּה קְטָבְרָתָנוֹ.

בְּגַלְלָךְ אַסְפָּר אֲלָהִים גַּעַשָּׂה
אָרָם בְּצָלְמָנוֹ וּכְרָמוֹתָנוֹ.

ושויתי בענין אחר הפסם, על אנשים שהחוינו
ברכם.

הוּא עַל אָנָשִׁים לֹא לְעוֹר גְּבָרָיו
עַל גָּן זָכוּרָם וּפְלָלָא קָנוּנוּ.

מִפְּהָה כְּשָׂרוֹם (?) מְפֻלִּי לִבְטָם וְאַיְךְ
יְגַעַי דְּבָר קְבָחוֹ וּוַתְּבָנוֹ.

לֹא בְּעִירָם אַסְפָּר אֲלָהִים גַּעַשָּׂה
אָרָם בְּצָלְמָנוֹ וּכְרָמוֹתָנוֹ.

(ט) חָלוּ גַּעַל אַשְׁר.

ואלה עשויתם לרבי מנחם [בר יצחק] רינוי מצרים,
[אשר אין במונו נדיות ידים ונקי כפים, יברחו אל
שוכן שמיים].

יפינקה פְּגַמְדָּר פְּשַׁוּן רְחַבָּה
וְלֹא בְּלָא אֲלָהִים הַבְּרָכָה.
לְהָ נְפָשָׁ אֲשֶׁר פְּפִיעַן יְאֹורִים
וְתוֹאַ פְּלַבְּבָי הַאֲשָׁחָבָה.
וְלֹי נְגַעַת יְפֵנוֹ בָּל קְוַאָפָּי יְדָ
וְכָל בְּיַלְיָה בְּרִיחָה תְּרִיבָה,
אוֹ שָׁבָו בְּנֵי דָנָךְ קְרִיבָם
וְלֹא נְשָׁאָר אָנוֹשָׁ בְּלָוָן בְּצָובָה,

ואלה עשויתם על רבוי אברהם (בן הרמ"ב) וכרכו
לברכה) [בר משה, בירושלם].

אם תְּקַרְא אַדְוֹן לְבָל אַדְוֹן
הָוּא בְּאֶמֶת עַבְד לְאַבְרָהָם,
קְיֻום בְּבוֹדוֹ גְּעֻלָם בְּפִי
אַלְךְ בְּיִשְׁוּטָם בְּעָדוֹ גְּדָרָם.
בְּמַהוּ שְׁעָפוֹ לֹא בְּעָבָרִי אָז
כָּץ נָדָר אַתְּיָ בְּעָבָרִ בְּקִחָם (ט).

(ט) תְּקוֹתָת רְעוּיָה לוֹ טַעַנוֹ הָתִי כְּהַלְלָתָנוֹ דָדוֹי (עמ"י טמוונן)
כ"י י"ג (ט).

לאיש אשר הותה לו בתוליה יקרה, ונמצאת הרה.

ונימט טן קמבעניא במק אב
קפלא יומ טרעה וטראם וופסיק.
השכינה במא רפה אבל עת
קחניעת קצאנא בפפזיך.

ועשיתי לאיש מן הנכללים, וראש הנכללים.

ראאו בילו אשר יוז בחרולה
לקל שואל ולפלות בעלה.
ובו פלא ואות כי חזא באךדר
ונחשב בפנתרני גוילה(6).

ועשיתי על הראש ר' שמואל בר נסים ישלהתי
אליו.

בשר אשר לו בין צבא רום מתחנה
לפי לאפרורה מדורה (6) בענה.
אפקה מאור עילט ותשפון פוחשך
כו בשכינאת געגעל פחה.
אקרנא ולא בענה מוששי בלטה
אך סכני טרט קראתו בענה.

(6) בילו גימטליך סכיס.

הן חפכה בך גראטה השיר, בקי
אפקה בפאלך האלקיים תוך בפינה.

ועשיתי לאיש אשר ירו סנורה, ועם נדבתו עצורה.

ירקה לבל שואל סגורה
בהתוליה ואיש לא בענה.
אלו מתחה אפקן (?) לא
יינעה מנין (?) בונעה.

ועוד עשיתי עליו, ושלוחים אלו.

ראי בילו אשר ידו בחרולה
ולבו לעזר אוcosa ואפשן.
אנשים נזקרים ידו בפתחן
ונאך הוא פטוליף פתח בקמץ.

לנער נשא אשה זוקנה, ולה עדר ואין קצה
לחכונה.

גפלאות גבירותו תון גענונגוה
מלב בובנה יבצע�ה זונגה.
לי תחיה צוית דמנחה תוך ראי
מייזק, לפתקה גפלוי זונגה.
זונגה קעת גוצי שננות בעילך וועלך
בק' בך לאין גאה כמו זונגה.

[יעוד עשייתו לאייש אשר קפץ ממני ידו, ולמד הבילות מילדו.]

אם ברוי גבל גפוץ גפני
ידי פאות יולו' הקיטם.
ונשען האל, כל וקעה על
גבקרים טף תריקים.
כי לא ינום שבטךך
לישע על גובל צדיקים.

ושיתוי לאייש נדריב בלשונו, וכליו בחרנו.

אם פעלי משלחה גמו עין
אפקה אמתת לעם גמו אישון.
יגעת יוחזון (?) על גטוב הנקר
אפקה לברך מעבור פישון.
ונאשר ימלאון הם גבעשח בך
אפקה חטלא גרביר לשותך.

ושיתוי לאייש אחד משלחה מדנים, והוא מתפלל
בתחנונים.

ראי נגן עלה לפסל פטנינים
בלב יקץ און ובלא פונינים.
בלבון כתשפר פשׂקה היוגט
טעלון בטחיז מטפּון מפּקדים.

[ושיתוי לאייש אחד יצא לו שם בנדבה, והוא מטל נדבה הרבה.]

אפקה לעם הילך (?) ואפקה לא גבלאו
הוֹבֵי וַיְזָלֵי גַּרְךָ אַיִלָּקָפָאוּ.
אפקה גָּמוּ קַחֲוֵל אַשְׁר לוּ קֹול קָאָר
גָּדוֹל, וְבָקָעַוּ רַקְיָה וְרַיָּם קָאָר.

ושיתוי לאייש מאנשי כלנה, הלתתו וברוח להרן
ממני ונסתור מעניין.

וליד זלות, אפקה גבלות וכליות
אשר קל בפְּקָלָה גַּקְפָּאוּבוּ,
ויחלטתי שם בפְּשָׁתִי לשונות
ונבלשלמי בפְּאָמֶר אַיִלְבָּיו.
ויאלים עת דרשותו לא גצאותו
ויאמריו בַּי לְפָרְכוּ שם גְּתִיבוּ,
ויאם גְּחַבָּא וגְּסָפָר טְלָפָיו –
שםו הַרְעָ, בְּפִי גַּטְיָה עַנְבּוּ.
גָּמוּ עַכְבָּר אַשְׁר נַקְנֵס בְּתוֹךְ חֹור
ונעיב חֹזֶקֶת קַחְלֵל גַּבּוּ.

רבי יהודה ב"ד שלמה אלחרוי (תחכמוני)

ועשיתי בכלנה על איש מן הנכליים השנורים, עולה
שירים, וחוצב בורות נשברים, ומימיו מרים, ומשנו
ברבות:

קָלְלוֹתַה הוּא, מִתְבֵּר שֶׁיר קָצֹאתָ
וּמִצְאָה בְּפִיו וְתַשׁוֹב בְּקָנֶתָה.
וְתַחֲנוּן יָגֵלה אֶת קָלְלוֹן
גַּעֲרָתוֹ בְּשִׁירוֹ קָחְשָׁתָה.
וְאָבִי הוּא מִשְׁעָד לְגַבְלָותָה
וְאָפוֹ לְתַחְרֹפּוֹת גַּהְרָתָה.
וְאָקְפָּט לְעוֹלָקָם שְׁנִיקָטָה.
וְסְלָקָטָם לְזֹאות לְאַגְּסָפָתָה.
גַּעַד סְבָן עַל טְפָאת אַבּוֹתָו
קָנְרִים רַע עַל בֵּית תְּפִנְתָּה.

ושאלתו ממנה ספרי כל משליו משלו אפר ותיכף
אשר שלחו בא אליו ולקחו ועשתי עליו:

קָלְלוֹת בָּא וְתַחֲנוּר לִי קָפְבוֹ
קָיִם אָקָר, וְתַמְעִנוּ גָּנוֹל.
טְשַׁבְּטוֹתָה בְּעֵית מָתוֹ בְּקָרְתוֹ
גַּגְלָב שֶׁב לְקִיאוֹ וְאַכְלוֹ.

שער חמישית

401

ועשיתי לאיש כיילו אשר הבטיח אותו בנדרתו,
ונדר נדרים ויצא פרח ויצין צ'ץ' ויגמול שקרים:

בְּתַחְנָדָב בְּפִיו פִּילִי
בְּעַתְשׁוֹב קְפָא אֲשֶׁר קְפָא.
וְלִי קָפָע שְׂמִי גְּדוּן
גַּעֲסָלָה לוֹ אֲשֶׁר קְפָא.

וְעַד עַלְוָו עֲשִׁיתִי, וְהַחֲוִיתִי:
גָּלִיל תְּמָלִיכִים מָוֶךָ
הַגָּה בְּגָרָךְ עַמָּךְ.
גָּלוֹת בָּהָר דְּקָמָה עַמָּךְ
קָהָה לְאֹתָן עַל גָּרָךְ.

[ועשיתי] על הין, [הנחמר למרה עין]:

וְכָל קָרְשׁ קָאָר עַלְבָב וְגַעַם
גַּעַת וְבָלָה בְּקוֹצְזָן בְּגַשְׁוִים.
בְּנוּן בְּל אֲשֶׁר וְבָלָה וְגַזְוָן.
טְשַׁפְּטָמָת אַלְדָּם גַּאֲשִׁים.

עוֹד עַל הִין.
וְבָן שְׁוָרָק בְּשַׁבְּטוֹן גָּאָקָן לִי
וְחוֹא גְּרִישׁ קָמוּן קָחָשׁ וְוִישָׁא.
אַסְבָּטוֹתָה וְבָגָר בַּי בְּעִירָה
וְקָוָשָׁךְ אֶת לְבָבֵי לוֹ גַּגְשָׁא.

אנוי שפטינו הוות שומר בקרבי
והוא ערך הוות שומר לראיו!

[עשוי בחשך ביום הנערום, ותענוג הבוחרים:

אָכִי מֵן הַזָּרֶמוֹת יוֹסֵף (?) וְגַבְעָה
בָּעֵל וְאֲשֹׁו בְּשָׂרָת הַזָּר אֲאוֹלָם.
בְּנֵפֶשׁ קַיָּא לְבָבָן וְבָלָג בְּחֻרָק
בְּחוֹא גַּאֲהָ וְרַם עַל בְּחֻזָּלָם.
בְּגַגְבָּטָי לְבָזָן פְּנֵי בְּגַבְבָּב
לְקַמְתָּן פְּגַדְבָּי פְּיו וְגַבְלָם.
וְעַל וְרַחַת שְׁפֵשׁ לְהִיוֹ
וְדַמְּסִים לִי וְמוֹנוֹ וְתוֹי (?) אֲשָׁלָם].

על החשך :

עַזְבִּין צְבִיה דְּרָכוֹ לִי קְשַׁת
עַל בָּן שְׁעֵפִי וְרוֹא כְּגַשְׁת.
בְּפֶשֶׁי בְּבוֹן אַפְוֹר בְּרַשְׁתָה נְלִכְתָה
אָךְ אַפְקָתָה קְרִימָה חְרִישָׁת.
עִינָה דְּמוֹת קְשַׁת אַכְלָה פְּרִישָׁה
עַזְוָן וְעַלְיוֹ נְאַתָּה קְמַשָׁת.

עוד על החשך :

סְוִיגָה חֹשֶׁךְ עַל נַד תְּמַאַר
וּבְאַבְבָּקָר קְשָׁקָר פְּצָעִין זָנוֹן.

ונרא עַלְמָה תֵיא רַזְקָתָה
פְּלַבְּוּשׁ דָזְהָה עַל תְּעֵינָה.
וְיַשְׁקָתָה לֹא לְכַבּוֹד
בְּקָר לְכַבּוֹד מְכַלְּוִי עָנוֹן.
בְּנָן יְשָׁא אַרְטָם טְבָא וְשְׁתָה
מְחַפְּזָן לְכַבּוֹד בְּקִינָן.

[ובענין הדרמות, היורדות ממש הצלעות, אמרתו:

אַפְתִּיר אַפְוֹן מְשָׁק בְּלָבִי אָנוֹ
דְּקָעִי בְּגָסָם גְּבָלָה בְּרָאָשׁ בְּגָל.
לְבָי עַל בְּמַל אַמְמָנָה תֵיא
שְׁזָבָן אַכְלָה דְּקָעִי גְּעָנוֹן רָגָל.

ואמרתו על תְּקָרָן גּוֹלִי שִׁיר מַן (הבנייה) [העינים פ]

קַה גְּגָלָה סָזָר חַשְׁקָי אַמְרָה
תֵיה בְּבָלוֹא לְבִי לְחוֹן.
דְּמָעִי בְּתַחַל אַל גְּעַנְיוֹ רַץ
וְגַדְרַת לְשָׁנִי אַחֲרֵי בְּחוֹן.

ועשויתו על אשה יונית אשר לקרוא תורה — ומלאיש
למשכב זכר יודעת.

שְׁאַלְמָנִי בְּעֵד אַשְׁה חַקְמָה
עֲנִיטִים לְפָרָה קְכָמָה בְּקַשְׁתָה
מְזַמְּתָה לְזַמְּתָה לְמַזְמָתָה
גְּפָנוֹ גְּפָנוֹ גְּאַפָּה לְרַעַףָה,

[ועוד עשית על עניינה, לננות תשותיה (?)
ושמה טהורה:]

ואָשָׁה חֲכֹמָה לְהַרְבֵּעַ עֲרוֹבָה
גִּמְבֵּב חַפְּאָה גַּפְּקָל וַיְשַׁרְבָּקָל,
גְּקָרְאוּ שְׂמָה יוֹלְדִּיקָה טְחוּרָה
זְבוּ קְיָא, וְאֶבְןָן קְלָנָהָתָה יְחִקָּאל.

וחומרתי ספר גורלוות, לאיש מחשובי הקהילות
וכתבתني אלה השירום:

שָׁלַח תִּקְרֵר אֲפָה נְסִיבָנוּ
וּנְשִׂיאָה אַלְלָהִים אֶתֶּן בְּתוּבָנוּ.
לְגַהְהָה פְּגָר אַשְׁר מְלוֹוָה
יְאַמְרוּ: לְכֹו גְּבָרָע לְמַלְגָּנוּ.
קְרָאָם לְךָ קְנָה מְשָׁלָבָנוּ
פִּי שְׁבָלָק זְאֵיר לְחַשְּׁבָנוּ.
דְּבָרִי אַמְתָה תְּכִזָּא בְּפָנָיו, יָם
גּוֹלָק פְּפִיל בְּתוּבָנוּ.

ועשית על איש ביל ראיתו דואג על העב הנעוצרת,
בשנת הבצרת.

אל פרdag על הצעדים שריריך
אם נזולים לך יאנקו עלייך,

בַּיְנָה לְמַרְדוֹן קְפֹזָע נְדַבֵּי שְׁמָט
בְּשְׁמָט וּמְקֻלָּם בְּמַפְלָקָה.

ועשית על החכם ר' יוסוף המערבי^(ה), בנומיי לצובה
מאץ הצבי:

בַּהֲזָבְיוֹשׁ אַלְלָהִים נְסִיבָה
בַּקְּאָרְבָּר לְצַוְלָה שְׁרָבִי,
וְאָפָךְ ? גַּוְתָּה זְבוּל בְּרָא לְשְׁבָתוֹ
לְשָׁוֹן קְדָשׁ נְמַלֵּל שְׁם עַזְבִּי.
וְהִיחַת גְּבָרָו נְדַבֵּב בְּמַעֲרָב
וּבְסְמָרָה קְשָׁחָק אַל לְנִבְיאָה.
וְאַמְגָשׁ בַּי נְלָמָס צּוּבָא בְּמַקְבָּשׁ
וְאַפְתָּה בָּה בְּכוֹנוֹ גַּר מַעֲרָבִי!

ועשית על הקהלה, המומסת החתלה:

שְׁנֵי שְׁלָח צְעִוִּים לְרוֹאשׁ נְלָ
טוּבָת בְּנֵי בְּכָל נְבָלָה.
עַשְׂרָה וְכָל תִּילָּה לְנָרוּם תָּן
נְתַשּׁוֹפָ וְפָחָה סְתָרָה וְגַלָּה וְגַלְבָּה ?
אָם בְּפִגְגָה קְרָבָה, דְּקָאָרָה.
אוֹתָה (אָל אֲפָה תְּפִלָּה).

(ה) כלא מולדתו כשלכות פגיעה ללבב ולכיסים וכפה.

ועשי על בני עדינה, אשר הוא ביום קדם פאר
כל מדינה, ועתה נותרו למשל ולשינה:

אנשי עירינה גבוקים ושפולים
מברר חומרים דקן ואשפה,
לא אחריש עד אשוח לבכם
להזות להבי שורי באנשאה.
מן אם חמלם גם קוי אצילים
בימים יקרים אבד ונתקפה,
מיום בשעתו ותיכל בשתק
מיום באשפה ותיכל בחרפה,
מן לא לעור גם לא להעיל
פי אם לבשת גם לחתה.

ועשו לאיש כייל מבל אשר לפניו, והוא נחשב
נדיב בעינו:

וגראי אונוש פלי ולפני
גדריבים הוא בעיניו ראש לכלם,
ולא בעלה למעלות תרגבה
עבוי יובל חמור לעלות בקסם.

ועשי על אנשים הלחטים בשירים, ולא הביטו
דרך ולא ידעו מהלכם:

פושנות שיר שלחquia ולא ישוב
ומפדיי בון ושבל עם תפימות –
ויתשבו את חהלו ליילו
ונקבע נחשבו ישר וטמות.
ובלים בגובלות הם שפטיהם
ואגן, יקאסו דבריו געיכות.
ונזנינס גראיש וגנולדים (?)
אשר גמזר יתי ....
תגה איזו ליזאה וויטה
לשונו ראש פשח איזו גומותן.

ועשי לאיש נדיב שלח לי מנהה, וביום השני
כפל הארוחה:

נדיב מלך אשר הטעיר בפי איש
ולא נקצא בינוין כל ומפכו,
שפי נdry שמי אדרות מקנות
ויאת טטיב ושבנית קפהון.
באות תפגול גרכות נר יטינו
תקאה פשנה לששותן.

איך מוקדשות שתק לזאת לא בירזון
מי איש ואביו וכלו אל הצעקה.

ושיתוי באיש ראייה מצנפת עצומה, כמו מאותם
אוכחו :

ומצנפת בראש גבל קשורה,
תשכיפה כל מלא בקשתה.
פואד גדרלה והוא עומד עלי ריק
כטבליות סתוניה על בלימה.

ושיתוי על איש מרוח אשך, ונשא אשה יפה האיד
בחשך :

... דורי שדי כליה צעוקה
ולא יתפרק לך כל תעונג טוב.
עליה עפה עלי עניש אחים
עד תקינה פגון רעה ורטוב.
(אה בירחה עטה נוראה
הויא ביצה אשר נולדה בזום טוב).

על חסיבה :
מלוכה אני בצעקה פמי עולם,
כלובשים לך קיום אפקלים.

עשיתו לאיש מנדרני ספרד כמוهو בנדבה לא נהיה,
שמו רב הייא :

שאו שלום לבירר, נקר עם המתה חփורי
ויברו קול בעבור נידיב הדור חיא.
לפי חקמות אטא ולעתות טוב הומת
ענבותם בקר בעפר שבלות חייה.
ולו מנדרכתו יאו איש נשכחו
ויטעה זולתו ונפשו לא תהה.

[ושיתוי בענן החשך, בעופר אשר עינוי כל נשק:

אבי טמן אשר שבן בלבי
שרכחו יקד צלעי ומעי.
ולולו כי בראנגי בעזינו
וילקה עד באדר חם פצעין.
בטפיתו בכת עיטו ישכחו
בעז שתיל על פלני דבשין.
געל רישעו בטפיתו בלבי
עבי שבן תבריסים פון צלעין.

ושיתוי על איש הורתה לו שפחה, והו ואביו
מתעלם בה, זה הולך וות בא :

שפקי קומי אדק ווישבי שערה
מי גבריה זטיה ופייה פעללה,

רבי יהודה בדור שלמה אלחריו (ח' חכמו)

בן שערומי לבשו לבן

על נור יפי נער וספר אלם.

עוד לו :

אישים ויריבוני עלי רב שערוי

אפקנים בטילתם שחנון פולט.

מי לא לאלישע אוי ווי בן מאן אמי

לא קראו אתקין עלתקנות.

[העתיקתי בספרד ללשון הקדש מורה הנבוכים,
לאחד מן הננסים, והוא לראותו כוסף, ושמו יוסוף,
ושלחתו לו עם אלה השירים (ה) :

שלומים לך ענור בקבב חבקה

מי בה אנטחו זום למליך עצים.

עד קנאז בו יוצאי נבא

ונאתקנו בבעל חיים.

אם תאהוב לשלוח בבן חקוקה

תגית גראגה קלאחה איטים,

שיעור חמישים

או לבך תקריב לאל קרבן
תפיה לך קאש ותגאים.

ועשיתי בעיר כלנה, לאיש لكم הבו תרומה,
ושמו חוכיה :

אקרו לראשatum ותוקינה
תעה בוראך בבר עיליה (ו)
בקעת ויאברדו חביבות, אף
לכם שליחך יוצרך מטבח.
אינך יתוקנה, ותולחה,
מי אם מפשחך בון יתוקנה,

ועשיתי בצרפת לאיש חנוך מכל עמו, ויזחק הלו
חויה שמו :

דערש קנות מופר, קתת כל יום ראי
מיוצק להבטיח מתחזה צלמך.
מי אם תמי רואחה היה מוחר לבל
תחסיר בטהרין פעולך פרפה.

(ו) סוייל דרכו חותך, אינגל, למיחס לפני סכנות, למנע נס
תכליהם מן סחין.

(ה) ספר מורה הנבוכים לרמאנס נסכתמת מライין (צ'ו)
בסוגנונה מסתתקת ה בון תבון סרגילס (דרטוננו) קפיעס כפאנ
פרלטונו גוף"ג פ"ז סמקס קויפל, פוגזון תנ"י".

רבי יהודה בר שלמה אלחורי (ההכמוני)

או אם ייחו בו מום היה נשמר לבב
מום חטאה וטיפה עלי מופיק.
אם פט ליביו אונגה פרולש
ובלב גאנגה טעלס קפיך.

לאיש חנפ' ושמו יצחק הלוי:
עמנוה אין בילטה, ברום שטק שבקה
шиб' בפיש אפה, געטער הילוי.
איך וחויד יש בה, ותאות על טבה
אשר אין חלק בה, לאיצק סלוי.

ועשו במליטולה על הנשיה רבי יוסף ז' שושן
כשנפטר,

שנה אשר בה זהנט גרביז
גאנפער הארי אחריו צאן אובדות נמי.
היתחה שנות איד שנות געם בעת
גען והאל שטקה קרא בה"ה.

(ה) סמיה כ' יוסף ז' צוֹן (מאכל גס למעלת צבע מ"ז) נפאל
בחדש תכט (ד"ה מתקפס) ס, סיון סנת נס", ע"ה גאנז זילון נעד"ל
ק"י, ע"ס ודענি ליטט"ל לפולטן נכלס חמץ תלך סבישע פמוד 249
ויע' גס נמלט מסכלס ל"ז קהנטעל כספל סייגן נזוק (Iabelschrift)
פמוד 125 — כתלוו ה' נגי-נותים.

וקודם מותו חרש אחר או שני שמות שמענו כי יש שבר
במצרים על הרמב"ם וכרו לברכה:

שבר מעל שבר גקרא
לפוץ שומעוי בארי שפוף
בי אתני מות משה גוע
השר יופף גנאקספ.
לאפנון במחיזתו בא זר
קיק משה עצמות יופף.

בענוני חבל:

ורואה בלעבבו, גען בע נטיבו
גאנברת צור ביא, גאנחטא בקיטילה.
וambil קאנפער, ובל איש באה וספיר,
וימה זה דה אבער, זיהיא רעה חוליה.
ויספת טוּבָתָה, אַנְיָ פַּעֲלָ אַוְתָּה
לְמַעַן חִפְתָּה, קְרַבָּה קָצָלה.

ועשיתי על אחד מן הנבלים, נאה בהונו עד

כוכבי בסילים:

בראווח גובל אשער
עַדְחָ וְשָׁם גּוּבּוֹל דְּבִיר.
חסע זונז נשבר וועת
בי אונרי דראגא פְּבִיר.

שיר מוסר ותושיה:
 אל תהו עאל לבקש לך מהעה
 ושם קפֶק מלון ארכיטים.
 כי לא תהי מזא מנוקה בקד'
 נתקה ובעלויות קדרותים.
 מבט לשון קדש ושור כי לא
 יתקבצו חוטו שמי גתים.

על אשר הציקוני הפריעושים בליל שבת:
 לפערוש חלל צויעי
 לרוח ברמי כל מענוו.
 לא אשכטה עד אשיב גומול
 וברם עונו ביזום אמוני(?)
 מונך ושבת לא יעצר כי
 לCHIPOK לא כל חרש וטנו.
 אמרו חברי כס טהרים
 אסור ביום שבת להרנו.
 ואנימה כס אקרו פחה
 בכא להרנה פשפט להרנו.

[עשיתי בחדר שענית ישמעאים, בששמעיתים
 משבכים בשחריות ואוכלים:
 ה'אל עגב גבשות עפו
 במאכלים, כי לא ענה.

לא יריעיב גבש העדיין
 רק ישלב גבש בעזה,
 כי לא אונה ענות אדם
 גבשו רק אחת בשזה.
 שהוא לך פושפני קום
 בו יטנו לידינו שנזה.

ועשית על הנשיה ר' ששת שהוא ראש נドבי עולם,
 ואסף החמדות כלם:

אם תשאלו על הגביר ששות
 הוא בזון נישאר לראש פנה,
 גגע עד זקנה ונרבתו
 לא בלהה, אף יספה עונחה.

ועשית בעניין האוחבים:

ברוב ארצות איר ולא
 גובל שנים אוביום,
 פאשור פוקום גוות קאור
 רתב לאלף אוותבים!

ועשית על הקחל לניאל, ישמרנו האל:

שפט ימר למשיג מתקלע עם
 אשר שבלו בקרחת א"י ור'יהם (אשלאו ו').

וברווא ברום אל חמירות בוכן
וישופטו ללבנוזא וצלאבי יהסוב (ז).
אמבר אללהם מהרו ולכו אל
זוקף אשר ישבור אַבְּבָם גִּמְשׁו.

ובענין החשך עשויה אלה השירים, ביום הנערומים:

אֲבֵי בְּתֹנוֹ אֲשֶׁר לְקִי
בְּפִטְרִים קְמֻלָּתָה.
גַּעֲיוֹן שׂוֹלְפִים עַל (ז)
וְגַרְקָן רַב בְּמַעֲפָתָה.
שְׁפָתַיו צָוף וְפָנָיו גָּן
וְשָׁעוֹר דָּר וְפָוָן נְפָתָה.
בָּגָן לְחוֹן מִשְׁוֹשָׁן עַיִן
גָּעת אַוְתָּה וְשָׁקָתָה.
אַבְּלָן גְּפָשָׁו בָּאָשׁ חִשְׁקָן
אַרְוָחָה קִיאוֹ גִּנְשָׁלָתָה.
שְׁפִי עַיִן גָּפָן אַבְּנוֹ
אַבְּלָן לְפָנוֹ קְתוּן תְּפָתָה.

ועשויה פערן כלנה על איש אשׁר גַּמְתָּה שָׁמוֹ וְגַמְלָה
עַמוֹּן

קְבָל אַשְׁר גָּפָן לְקַפְלוֹת וּלְזָהָב
עד פְּגַבְּלָה גַּמְשָׁלָן גָּבָן בְּעַזְוֹן
(ז) וְחוֹמָרָגָר שָׁמָה אלחרויו (האכמנוי) 14

וְשָׁלָם זְבָר קְרַבָּה אֶלְתָּהִים
וְעַבְרָה אֶל קְאֹזָר שְׁקִוָּשׁ גַּתָּה,
וְשָׁלָם רְסָפוֹ טָל לְנָס סּוֹר
וּפְקִדָּה עַזְדָּה קְפָרִים אֶל בְּנֵי חִוָּה (ז).

ובחיותיו בלוניל בקש טמני ר' יהונתן הכהן להעתיק
לו ספר ורעם לר' משה אביר הרועים, והעתתקתו
ואלי שלחתו עם אלה השירים:

צָעָן אֶל שְׁלִוְפִים, לְתַקְרָתָה פְּמִיטִים,
קְבִּיכִים גְּנִיעִים, בְּבִנְיִים דְּרוּעִים,
תְּשָׁאָה בְּאוֹתָה, יְשִׁיבָה בְּתוֹתָה,
וְהִיא בְּפִנְגָּה, וְקַם לְהִגְבִּיעָם.
אֲקָבָס גְּבוּהִים, וְאוֹנוֹ גְּנוּהִים,
בְּכָהָני אֶלְלָהִים, בְּפִנְגָּתָן גְּלוּעִים.

וכתבתו לר' יוסף מקור התושיה, בן השר המצרי
ר' עובדיה ו"ל:
מְשָׁר לְהַקְּרָבָה וּבְן הַתְּעִיטָה
וְתִתְחַדֵּךְ וְבָבָבָךְ יְמִצָּאוּ יְמִינְךָ.

(ז) לו יוסוף נכס ט' מכם יוסט פְּלָנוֹ יוסוף ייחד נזיר גַּמְתָּה
לו כסיסות לְסָס וְלו ממליכת לְסָס מִיל סְמָמִים —, וְלו לְסָס גַּמְלָה
גַּפְתָּה גַּפְתִּי : (אַלְמָן ... אַלְלִיקָּן)

ועשיתי בענין רם עות העינים, הנגשות ביאור מצרים :

בְּנוּ רֹעַ, הַמְשִׁיךְ צָעִיף יִגְּזֹעַ
לְרֹמֶה יָרַךְ בֵּל וְתַּיּוֹן,
שְׁעַפְיָי, עַד לְקַטְמִי הַגְּנוּגִים
בְּכַנְגִּיבָּם בְּכָל עַת יְתַפְּיוֹן?
וְשְׁמַחְתִּי בְּבָתְעִיטִי תְּפִתְיוֹן
לְרֹב בְּכִי – אֲבָבָתִי תְּפִתְיוֹן.

שלוחתי מדםך לחמת אל הרופא רבינו משה ב"ר
זכריה :

גְּבִיר מַדוֹר בְּדוֹר פְּרָאָה וְגַדְרָה
נָשָׂוב לְעַזְוֹת שָׁאָר צָאָה גַּעֲרָה.
וְאֶל פְּשָׁפְחָת יְדִידִים לְהַגְּזֹאוֹ
וְיוֹתְלוֹ דָבָר שָׁחָד גַּדְרָה.
הַכִּי אַתָּה בְּרוּב מְפֻשָּׁח וְלֹא
לְעַירָך שׁוֹב יִשְׂוִים בְּרוֹר בְּמַרְהָה.

על הנשמה :

תֹּונֶה נַגְּפָגָת קְבּוֹר גַּוְיה
קִוּם טַנוֹתָה בְּקָלָה עֲדֵיה.

נקרא ברכות אף קקלות הוא שם
בבא"ר לאנער יקראו פגי נהור.

ועשיתי בערינה על איש מן האצילים, אשר היה
בתעלולים :

עדינה בה אנשיים בבחמות
ונגבאים לזרעים נבלים,
ובכתם בזעלים כי הבקפה
והפלים ברגלי נבטים.

וכבתבי לאייש מאצילי הדור וגבירו, למען אחריו לי
פעמי ספרו :

שָׁאָלָל שָׁלָום לְדוֹד אָסָם וְאַלְמָן
שְׁפָל רָם גַּעֲלִי גַּאֲתָה,
לְאָסָם קְפָתָחָס קְפָר לְחוֹדוֹ
וְאַלְמָן תְּמַשָּׁה לוֹ נִימָשָׁה.

ועשיתי לאייש נשא אשה קדושה, והיה מתחבר
לכל אשה קדשה :

תוֹשֵׁק בְּנוֹת גָּבָר וְעַזְבָּב בְּעַתָּה
מִיקָּן, עַבְרוֹזָקָיו גְּשָׁו לְשָׁמוֹעַ.
גָּבָר בְּנוֹת קְדֻשָּׁבְרָות גְּמַלְעָך
אי סְלִיחָות וְחַשְׁבָּב לְהַבָּעַ.

שער חמישית

ראה עצבי ושור מצפון לגבוי
אשר יראה אפונו כל דבר ותוקר,
בקו לבו וכל שדריו קה שם
ונברע באנט פוי לא תשקר.
נבה אויבי במו רוח בעניין
מקראי מחות טובי תנקר,
ימינך שום עלי גפן נטענה
ואזנה אל תהי נומש ועקר.

על אישים יחוליקו לשונם :
נעש אישים קטנוי ניב ושפחה
וכלשותם יתחוני וניתם.
יגלו לי פניך רצון ואחתבה
ונבעתי בכרי ארבט בלוטם.
ואיך יבלינו אפונו רוע לבכם
ונבכלה אגניות ענינה גם.

על עניין הפרידה :
לפסי נד ונע אהיה בקנו
בלוטם גנוון ולא שבר עונו.
אקו ישע ולא אתחנה ואוילם
מצוקים אהנה גנו גענון.
במו עור במחשבי פלאים
חצונות ליל בקן לאור גאנן.

רכיה ותתחרר אליו כיכוה
סוי נערזך דפיה לרוב זפפה.
יום פשטה בגוף אוי לברשה
עריה ונטורה כסות שניות.
זרחה בשפט שלחה מטבח מטבח
כל הנטשה שם תפטליה.
יזקרה בשתק הלחה פי כו

על ארך הנגולות :
שפני נברות זוך גדים
בזום ואיך תובל להתעלם:
לציוין בבור גלות ישועתך
יחילוס כמו עבר פרות חולם,
ישאל בעד בקץ ואון עולה
זיפה לענין ישאל אכם.
זה לו שנית אלוף נקר לולי
תפקד עון צרייל ולא שלם.
זה שוב והתראל לשראל
ဖשיב ויבא יעקב שלם.

בענין בדור בית חפלה :
热闹 ביט קדרשך - קמנתו לבקר
לחות געטעה ערבית נברך.

רבי יהודה בר שלמה אלחריוו (ההכמוני)

שלוי חמשת

ונעשיתו לאיש מרובה לknות ספרים, והוא מן

הכטילים הבוערים :

ראוי פתי אשר נושא בסקלו.
וזקעוטקיו(ת)חרשים לבקרים.
ויהוא מರפה קנות ספרי תעוזות
ונרפה בסם חמור נושא קקרים.

ונעשיתו לאיש הלתו שבירו, והכיר מליצת דבריו :

תש רחל'וץ קפליזומי לבש
ונען ארי וארי לכל צ'ורי ותחש;
הורי רדש מל'י יקי מפיר, אבל
קי מגנית הארי רדה רבש.

ונעשיתו בدمשך על ר' זדרקה חרין, לטבה וענן :

אנוש גטע בברמו עין פרי גם
עבירה הוא קיים ולול וחשה
געית הפלג בתרון פריו בעהו
ויאל כל מה אבלתו מתחקה,
וקשחו ומס לרייך גיעו
ויקה קעשה בפי אזקה,
תומול בנה ר' ביר מוקר ומיום
הרקהו ושב שוקה עמווקה,
אקו פשפט בנן משוקה ומוקה
אלארקה נטגה קול אעקה,

על אישים נאים :

יבחת אלחים כל בעלי גאון
ונבזים געד פוכבי בובל גאים.
להנושים בוגרים הם תרשימים אלה
טפועשים כלים מפלאים.
ירכו לאיהם אל' בנו
באה ושותקי מרדאים.
לעים ותולחה מיות כתם
אנשי סדור לעים ומשאים.

על נדיבים בפיהם, וקוראים ידים :

קה לראה עני אשים הם גם
טפרקל' גבל וכאהדי גאן.
ושםם נשאים אלה גברקתם נשוי
אים הם וגס רום וגשם און.

על איש נאמן חשבתו ונחperf לאויב :

ונידוחה משפטיהם גמו פון
בקצאנות גקר נאזו ונקטם.
חטביהו וספכון בנטטוש
אשר גיא זמס עלייו גנטם.

וְלֹא יַרְעֶה הָכֵן צוֹר שֶׁם בְּתוּךְ פִּי,
עַלְיָה כְּלָי אֲזַבְּנִי חַרְבַּ מְרוֹקָה,
גַּעַת פִּי אֲשֶׁלְפָגָה, גַּעֲנָקָם
אֲגִינִי מָלְקוּיד בְּגָנָעַם לְעַלְקָה.
אֲגִינִי אֲחַרְיוֹשׁ גַּעַת שִׁירִי יְגַבֵּר
זְכוּן וּרְעִישׁ בְּרוּדוֹ הַתְּקָה,
וְסִמְעַן גַּעַלְמָלְקָה (?) גַּעֲמָלָט
וְסִמְעַן שְׁלָמָה בְּחַדְרוֹ נְדַגְּנָה ?

ועשיתו במצרים על הדין ר' מנחם ז"ל על עניין איש
אשר בטחתי בו, ונכשלתי בనיבו :

קָרָאַתִּי בָּאָרְלִי פְּקָל
וְאַבְטָחַת עַל עַצְבָּבְגָּנָה,
הַהָּהָה בְּקָפָפָ סְגִינִים וְצַפְּפִים
פְּרִיחָה אַלְפָרָו אַחֲרָה,
וְאַשְׁלִיכָה אֶל הַאָשׁ –
וְנַאֲגַעַל קָה,

ובענין החשך עשויתו, ובוין אהבתה בנינוין :

אֲבִי טַמְנוּ מְלָאָנִי בְּפִי
וּמְתַבְּעִיר בִּי זְקוֹד קְשָׁקָן גַּעֲנָבָן,
וּבְקָמָה אֲשֶׁר בְּדַד גַּמְלָקָטוֹ
וּקְאַגְּלָתוֹ פָּרִי תְּמָאָן וּחוּבוֹ,

בְּמִקְרָאוֹתָהוּ רְאֵי מִזְקָק לְעַיְצָה
תְּשִׁיבָהָתִי זְקוֹד קְשָׁקָן דְּקָבָה.

ועשיתו על אשה רעה ולה בן פרץ רומה לאמו
בכעסן ובעומנו :

אֲשֶׁת קְסִילָות צוֹר גַּשְׁתָּמָת יְעֻגָּנה
חַיְשׁ יְגַנְגָּה תְּוֹךְ שְׁאָל וּשְׁבָרָה (?)
פְּרָמָה עַתְּלָה בְּקָק בְּגָנָה גְּרָמָה
אַתְּמָרָה, בְּזָרָה לֹא בְּגַעַרְקָה וְיַהְלָה.

ועשיתו על צפור נלכדר בפח :

רְאֵי צְפָר אֲשֶׁר עַלְהָ בְּתוּךְ פָּח
לֹא יַעֲלֵי בְּעָה עַד לֹא בְּגַטְמָה,
תְּשִׁבְטָהָה בְּגָנוֹ אֲדָם בְּעַזְוָלָם
לֹא יַעֲלֵל בְּבָזָה לֹא בְּסָטוֹפָה.

על חרב מרותה :

תְּלֵב בְּגָד בְּעַלְיָה קְרֵב קְעַזָּב
בְּכָמוֹ לְשָׁוֹן אֲשֶׁר פְּמָלָךְ חָבָם.
רְבִיעִי שְׁאָלָנוּ לְכִי מְרָמָה
לְאַוְרָהָה פְּרָמָה לְשָׁוֹן קָבָם.

בְּגָלֶל נְקָוִם בָּזָוִם אֲתָה
פַּי קְפָּנִיו לֹא חִשְׁבָּו רַךְ.

[וְאֵלֶּה עֲשֹׂוֹתִי לְאִישׁ עֲשָׂה פָּתָוחִי כָּסֶף וַעֲטָרָה, לְסֶפֶר תּוֹרָה:]

תְּפִזְבִּיטִי נְקָבִים יְרֻמְיוֹ פַּי
בָּעוֹת עַל בְּזִי הָאָרוֹן.
מִן תְּקִדְשָׁשׁ נְשָׁטָע קְזָלָם
קְפָּעָמוֹנוֹתִים בְּמַעְלֵי אָהָרְן.
בָּוֹאָת נְדָבָת הַשְּׁרִי יְסָפֵר
כָּל הַפְּשָׁגֵל אֲתָה יְנוּן,
יְדוֹ מְסָדוֹ אֶל כָּל גְּבוֹא
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל וְקָרְנוֹן.

ועשֹׂוֹתִי לְחַתְּעָלָם בְּגָנִים, וְלְרוֹתָות בְּבַת הַגְּנָפִים:

דָּנִי שְׁתָה עַפִּי בָּגָל גְּבָה
אֲשָׁרִים תְּבָרֵס גְּנָדָה וְשָׂוְשָׁבָה.
אֲשָׁפָח בְּבָתְּגָרָם אֲשָׁר גְּלָה
תְּרִישׁ, זְהִיא בְּלָה וְנוֹשָׁבָה.
תְּנִי יְמִים גְּעָנִין הַאֲלִיל קְיֻם אַלְפָה
שְׁנִים, וְתְּשִׁבָּה כְּמוֹ עדָנוֹ (?)
מַיִּטְבָּנִי אַתְּה בְּבָוֹם
עַרְבִּי גְּעָנִין הַאֲלִיל כְּמוֹ שָׁנָה.

רְבִי יְהוֹרָה בֶּן רְבִי שְׁלֹמָה אֶלְחָרִוי (תַּחַכְמָנוֹי)

**ועשֹׂוֹתִי לְלִמְדָה בְּנֵי אָדָם מָסֶר, וְלְהַתְּהַנֵּג בְּחִסְדָּוֹת
עַם כָּל בָּשָׂר:**

אֲתָה תְּכַבֵּד בְּשָׁלָמָךְ
פִּי בְּגָלָתְךָ לֹא תְּכַבְּרָךְ.
בְּאַשְׁר תְּהַנֵּג עֲשָׂה תְּהִי מְזָמָא
וְשָׁאֵל לְאַבְיוֹ נְגָדָךְ.
אָם מְשָׁחָה טָוָה תְּרֻוקְמָה,
אוֹ מְשָׁחָה רְעוֹה תְּאַפְּרָךְ.

עַל אִישׁ נְבָל קוֹפֵץ יָד:
אָם אִישׁ נְבָל יְגַבֵּר עַלְפָר
אֶל אַזְּבָיו תְּיִשְׁרָוּן יְוֹרָשָׁנוּ.
מִל בְּלָע וְיִקְרָאֵנוּ
אֶל מְבָטָנוּ יְוֹרָשָׁנוּ.

עַל אִישׁ נְבָה לְבָ:
בְּרָאוֹתְךָ אִישׁ אָין יְשָׁר בָּנו
בְּקָבָעָשָׁר נְפָשָׁו גְּנָקָה.
אֶל תְּשַׁתְּ לְבָ אֶל גְּאָתוֹ
פִּי מְעָלָתוֹ פְּנַעַלְתָּךְ.

עַל אִישׁ כָּל עַת יְרָק בְּבֵית הַכְּנָתָת:
רְאוּ עַל כָּל בְּגָאִי קְרִישׁ
מְפִי טָרֵר עַלְיוֹ לְזֹרָק.

ועוד עשוו בעניין חתושקה, ווחברה החשוכה:

ונעלת תבאייאני לביות אקהה
קירה זמוקה אאנטיגו.
ובסרו אעיפת גלחתת תאר
קחפר אויפוי בוח אנטיטיל.
וננה בליל אורה ותערו כט
וילוקדו תירום כמו איל.
שתקמי אקה גנלו אפנינו
ונחקשוף נורה בטה פיל.
ונתפקיד עלי ענן שער
שחוור – ובויס קבקה לילן.]

על ספר המדע:
ספר גען שתויל בימי בידע ובין
כ' בו חאאיו יונצאה כל דערש.
ספר גאנזנו זאם רבו מאדר
תפקה ענפים לו וזהו השעש.

על איש יצאו עליו דברות רעות:
הפקד בחר צוון אונוש פטמא לרחש
קחש ולן גגע אשר פשה בעור.
יינער לבל עזבר לשב עצמו, לאאת
כל יודאי קראו שמו ראש הפעור,

שער חמימות

429

לאיש עופ אשתו, ומטעול בשפהו.

מדות אונוש תנף בילעטל
התקבצטו שבעו באן בעקב.
חישק בישפקתו מוקם אונשו
ונקפא – קישור אלי עקוב.
עד זילקה ג' בוח אשר דנטה
אלין במצח עו מלכ עקוב.
שפשע שמוא הרע לבל בעזוב
אותה ולא חפין בבח בעקב.

לאיש בסיל:

הוזי גקדתו לך שורי
בעו שילך גוחשי קשלו.
ונטיבותתו לך פנויו
אולו לבק עליין יקסול.
כוי זברתי קאנטה אל לך
גי גער לא תפון טבשול.

לחסר דעת:

חסר געת גקל רותם גראעטו
והוא קבר גמו סבור בחרים.

סְכֻמָּר קַטֵּר גִּפְרִית וְאֶשׁ עַלְיוֹ
 עַד כִּי גִּנְדֵּר מִזְתָּה וְתִי נַעֲבָרָ.
 רַוְחָה לְאֶשׁ גַּעַח שַׁלְחָה מִקְתָּה
 וְלַפִּי שָׂאָלָן גַּוְפָו שַׁלְחָה אַשְׁבָּרָ.

וַיַּעֲשֵׂה:

שְׁדֵי שַׁלְחָה מִהָּר עַרְיִ מִזְתָּה
 קַאֲישׁ אֲשֶׁר דִּתְהָק בְּמִתְּאָכָלָךְ.
 תַּזְרְתָּה מַעַק בְּפִוִּי פְּמִידָה
 אָוְתִי פְּגָה בְּנָר בְּנֵי גָּבָרָ.
 יָם בְּעַלְהָ בְּרוֹן בְּנֵי חָבָלָ.
 ?טּוֹב יְהִי לְכָע שְׁמוֹ נַעֲכָרָ.

וַיַּעֲשֵׂה:

תוֹי עַל אֲגָנִישׁוֹת עַזְוּבִים תַּוְתַּחַ
 קַאֲל וְהַמַּעֲמַת עַזְוּבִים לְאֶל גָּבָרָ.
 פִּי בְּל גַּרְזְלִיִּם קַטְבָּגִים
 גַּבְקָוִם גַּקְבָּה בְּזַעֲלִים זָבָרָ.
 בְּאַשְׁר בְּנֵי יְשָׁבָרוּ תַּהְבָּבָ
 אֲזִיבִים בְּרָקִים יָם וְלִיל מַשְׁבָּרָ.

וַיַּעֲשֵׂה:

עַזְבָּה בְּנֵי עַמְּרָם רַאֲה דִּתְהָ
 כִּי חַלְלוֹתָו סַזְבָּאָי שָׁבָרָ.

וְלוּ נַפְלָה בְּגַדְתָּו קִים טַוְף
 אַנְיָשָׁק וְשָׁב אָרְצָתְבָרִים.
 וְלוּ הוֹה בְּרַבְגָּלוּ קָלְגָּרָאשָׁו
 ?נַחַי מִשְׁגָּבָרָו תְּעַפְרִים.

לְאִישׁ מַבְנֵי עֲדוֹנָה עָשָׂה שִׁיר מְלָא וּמְמָאתָ:
 לוּ שָׁר בְּנוּ עַמְּקָם פְּנֵי דָוְרִי
 מִתְּאָרִיפִים תַּעַת שְׁתָותָ שָׁבָרִ.
 וּפִי קַאֲזָטִי וְחוֹד זָפִי
 לֹא מַק בְּתוֹרָתוֹ נָאת זָבָרִ.

וּבְשָׁמְעֵי שִׁירֵו קַבְצָתִי עָשָׂרָה אֲנָשִׁים בְּעַלְיָ שְׁכָל וְתַבּוֹנָה,
 וְהַחֲרִמְנוּהוּ בְּשִׁירִים עַל קוֹחָרוֹוּ:

שְׁדֵי שְׁלֹוף חַרְבָּ גַּקְקָה עַל
 פְּמָא אֲשֶׁר תַּוְרְתָּק עַכְרִי.
 מַפְּרָה אֲשֶׁר גַּפְתָּה לְתַרְפָּה אַל
 תַּוְשָׁ בְּתַרְבּוֹת יְהָה נַשְּׁבָּרִ.
 מַוְבָּר קַרְשָׁת אַל בְּעַד טְפָאָה
 מַתְּהָלְלָה הַזְּנָג יְהִי נַמְפָּרָ.

וַיַּעֲשֵׂה:
 אַנְאָ אַדְוָן עַזְלָם שְׁפָזָק עַזְבָּק
 עַל אִישׁ בְּנֵי זְמָה וּמִתְּאָשָׁבָרָ.

וְתַעֲלֵלוּ פָּקִיד בְּתַעֲלֵלוּלִים
וְתַהֲנוּ גָּנָן לְכָל זָכָר,
צָרוֹ וְעַקְרָל שְׁרָשָׂם וּבְבָשָׂוֶת
מוֹתָם קָבֵד אָרֶץ וַיְלַחַד כָּר,

וְיַעֲשֵׂה:

הָאִישׁ אֲשֶׁר תָּנוֹתֵן גָּנוֹן עַמְּרִים
חָלֵל בְּגַבְלָות פַּיו אֲשֶׁר זָכָר,
פְּזִיעָר לְכָל עֹזֶב וְשֵׁב עַצְמָוּ
גְּרַבְעַע עַלְיוֹ אַרְפְּעַע לְכָל נָכָר,
חוֹרָג יַבְקָע אַת בְּשָׂרוֹ בַּר
אַלְקָהּ פְּקָבָע בְּחַרְזָשׁ אֲכָר.

וְיַעֲשֵׂה:

הָאִישׁ אֲשֶׁר דָת יוֹצְרוּ חָלֵל
גְּשִׁקְתָּה יוֹם זָיוּן וְלֹא זָכָר,
בוּנְגַת עֻוזָת לְמֹול צָרוּ
יְנַפְעָרָה פִּיוֹן וְלֹא סָכָר,
קְנַשְׁךְ אַלְלָיִם פְּשָׁחָר קְנִיּוּ
עוֹד פַּי לְזֹחַאי לֹא נָהִי נָכָר,

וְיַעֲשֵׂה:

הָאִישׁ אֲשֶׁר תָּנוֹן לְאַל פָּנוּ
עַד פַּי בָּנָנו עַמְּרִים לְבָעַזְרָר.
חַשְׁבָ עַכּוֹר תָוָרָת אַלְהָנוּנוּ
פְּשָׁא נְגַפְשָׂו בְּאַפְתָ אֲכָר.
גַעֲקָר אַלְלָיִם בָּל בָּנָיו בִּיתָנוּ
עוֹד עַם גְּקָבָה יַאֲבִיד זָכָר.

וְיַעֲשֵׂה:

הַבְטָה בָנָנו עַמְּרִים אֲשֶׁר חָלֵל
דָתָה אֲכִי שְׁמָאָה וְבָנָנוּ גָכָר,
וַיְתַגֵּל בְּמַחְבּוֹזָאִי וְאַלְלָמָ תָזָה
קְהָלָה יְהִי נְסָפָר וּמְתַגְבָר,
פְּנָר אַלְלָיִם יַאֲבִינוּ וְתָהָר,
רוֹן אַל יְהִי אַל פָּעָלוּ שָׁהָר.

וְיַעֲשֵׂה:

הָוּ עַל גְּהַלָּה שָׁר קְהַלְתָם
הַיּוֹד לְגַדְעָה אַל וּמְחַפְּרָר,
פְּנָה בָנָנו זְהָה וְלֹא בָנָן
נְרוֹה בְּצָבָאותָה נְטוֹא וְלֹא שָׁכָר,
אֲשׁ מִשְׁפִי קְרוֹתָם בְּאַפְתָ מְשָׁרָךְ
גּוֹטוֹ קְמוֹ חָלָב וְכָנָר כָּר.

פֶּהָ קְרָאוֹק בְּלַיהָ (ה' קוֹרוֹת
בְּנִים) , וְאַף גְּדָרָם וְעוֹד לֹא קְמָת .
רָצִי תְּבִרֵךְ בְּצֹות לַיְלָה , וְתָשָׁר
בְּיוֹמוֹ לְשִׁמְרָר אֶל , וְלֹא תְשִׁבְקָת .
פְּתִילָן בְּחִיקָה מְגָל וְטוֹבָות פְּתִילָים
כְּהָ קְמָלָם קְרָה אֲשֶׁר תְּלַקְּתָה .

בעניין המטפוך

אֵם בְּעֵדָה אֶל תְּכִלָּה וְיִזְרָק
מִתְּהִיה פָּאָר עַל רַאשׁ בְּנֵי עַמָּה .
שִׁים חַלְקָה פָּתָח עַם בְּלִי מִים וּבְרִבָּה
בְּהָ לְחַמְּקָה יוֹאָרָה גּוֹם מְוִיָּקָה .
תְּקַם בְּלָבָב כְּזִוְּבָה אֵךְ תְּלַבָּק
תְּקַנְבָּב גְּנַפְקָה פְּכָלִי דְּקִיפָּה .
וּוּבָרָר בְּנִי מְבָל בְּסֹוא עַבְרָן גּוֹם
בְּאַל וּבְאַלְלָם דְּמוֹת צְלָמָה .
גַּעֲלוֹד לְבָעֵב פָּתָח תְּסִלְהָה וְאַיְוָה
אֲגָרְאָה עֲנֵנִי עַם לְמַטְעָפָה .
וּבְנֵה לְהַבֵּית אֲשֶׁר תְּמִצְאָה בְּיַם
מְבִתְהָה תְּפֻעָה לְעוֹלָקָה .

(ה) חֹלוּ ז"ל מְלִיטָות

ועשיתו בעניין התשובה, מן המשובה:

אָוְלָה עַגְמָה דְּקָעָה עַלְיָה פְּשָׁעָה גָּדוֹלָה
בְּגַדְלָה דְּמָשִׁי גְּשָׁבָתוֹ פִּי נַמְּתָה .
פָּתָח לְהָ לְבָכִי פְּחַשָּׁק מְבָל אֲשֶׁר
בָּה אֲלָל תְּבִמָּה לְבָב גְּזָחָה נַמְּתָה ?
רוּץ לְעַבְדָּת אֶל וְשׁוֹב אֶל אֶל תְּבִי
לְרַבָּה קָאָר ... לְסָלָמָה .
שָׂוְקה בְּלָא מְשָׁלָה ? לְהָ תְּרַבָּ וְפָרָר
גַּוְן מְפִירָה פְּתִישָׁה לְבָדָודָה (ה) :
גְּנוּה גְּבָל עַת אֶל אַלְמָנִיחָה תְּבִי
קָנוּ אַרְצִי יְתִלְיָפוּ כָּמָה .

ועשיתו להוכיח הסכלים, ולהזהיר הנואלים:

לְשֹׁן לְפָטִי עֲגָנָה עֲגָנָת
או כי בְּמִיקָּה תְּמִאָה גְּדָמָת ?
גּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא גָּדוֹל בּוֹרָא דָּרָר
שָׂוְהוּ - וְאַף שְׂוָא וְלֹא גְּנַלְקָת ?
הַאֲרִי קָאָר זְרָקוּ וְאַף הַמְּרָאוֹת
אָוְרָה הַאֲקָתָה מִסְמָה גְּעִינִיק שְׁקָט !

(ה) טוכס — תְּכוּנָה בְּע"נ וְנִלְרָף כָּה עַס "סְפִּירָה" (מִשְׁעוֹת).
כַּעֲזָק הַת לְנִקְרָב תְּמִלָּת כָּה גְּנוּס .

בעל כל זה שעפּן בזרים לך.
ונם פשוטים אצלה ומודים.
זכור אזכור אדונינו הארונים
ואל תובור עון עבד עבדים.
דרבי תמנושים תברם עם
תקפיך וכי לאגדים.
במי רגשי עצי תקונה ארובה
עד אין ספק ימן קדרים.

[עשתי על בת הנגנים, מגרשת הינוגנים:

אפתה בת הנגנים ליא צוי איד
כל לשון מהלחה תפאר.
ברקיה יקאגאה דמי מוניה
ונבכם הוא ונפנש בפר.

ואלה עשיתי להשר ר' שמואל בן הרاش ר' נסיט בספרד,
אשר חברתו על שמו ועל שם בנו, יהו אלהו
עמו:

ילכבו במו כל גני שם וגרלה
ובחר לו משר שמואל לנטלה.
ושם אותו ובנו לגס גם למתלה
ובגדול גמל נקטן פלה.

אם פשחה בן אויבך פולוש
יגלב גאותך מברך קפוץ.

תורה על חסדי הבורא, ומני כמורו מורה:

אדון עולם גומפלני תפירים
בעל טפקה גומפליה קרדים.
בריעוני לבקפה בבל את
מלפירים ורחק לא לפדים.

ולא בתקו חסניך בעודי
בעת שבתי נעת אדריכן נודים.
כיום בו ארבו אורות לבקש
ותפיטים במחה איש גודרים.
גאלפלי ותרתקף קגורי
ושפחת שעשי תחריר.
ובחוותי בחרוק איזה ומקבר
ויהארץ כמו גטלי יקרים.
ונרבך בה לשון כל איש לחפו
ואיון מנות ואין מעמד לעופרים.
ונעת רגוי קרבוי בוי וקומו
ומעוי בכאב עלים ווירדים.
שורפני וכי לך שבתי
קמוקפים בונקפי חפיכים.

שער חמישים

עליו לדורותם סָפֶל אָקָ
מְשֵׁה עַלְהָ אֶל הַאֲלֹהִים.

בענין הצדקות :

וגע בנו איש לה גוע אתקחה.
וּפְתַּחַר פְּקַדְתָּךְ מֵאָה שָׁעָרִים.
ואם יִסְגֹּר וְפָנֵן שָׁעָרִים רְצֻנָּה
בְּנֵר הַאֲלָן לְךָ פְּנֵה שָׁעָרִים.

בענין העולמים :

אֲשֶׁר יִבְטַח בְּמִתְהַפְּכּוֹת וּמִמְּנָה
וְהַיְנָה נְכָלָל וּתְהַלֵּל בָּאִיר.

הַכִּי כִּי אֲנוֹשָׁה בְּלָם בְּרָק כִּי
וְפָנֵן בְּזָאֵר וְהַפְּנַעַת בָּאֵיר.

[בענין המות, ושכון ארץ צלמות :

אָנוּ אִישׁ בְּתַתְעַמֵּן בְּתַעֲמֵן קָטוֹן
וּבְשָׂרָה דְּלִיאָן קָאָד גַּם שָׁמָן.
חַזְקָה בְּמַוְתָּא שָׁמָן וְוִשְׁבָר (?) בְּמַוְתָּא
תֹּהַה סְבָּלִי, בְּגַעַמְדָּה שָׁמָן,

ועשרתו על בנו, יוצרו יצדרו ושמרו ויהיו :

אֲכִי תָּנוּ בְּלִיל וְפִי פְּלָאוֹת בְּתָאָרָה
לְתָחִי בְּמוֹ שָׁלָג וְוִיקָּות אָאוּרָה.
בְּמַכְעָבָה מְאוֹר שְׁמָר לְלִיל זְקָנָה
בְּעַל לְתָחוֹ לְמַבָּד וּבְרָד יְקָרָה.
וְשָׁקְיוֹ שְׁנֵי מִזְרָקִים בְּדָרְחָה פְּחָוט עַנְקָה
וּבְמַטְלָלִי אֲוֹרוֹת לְפָאָם עַוּרוֹת.
שְׁמָנוֹ זְקָרָאנוֹ מִזְהָיר וְלְתָחוֹ בְּמַוְתָּא שְׁמָנוֹ
בְּקָפֵי גַּלְכָּו עֲוֹנוֹת לְאָאוּר וְגִינָּרוֹ.
יְנִי רַאשׁ לְבִתָּה אֲבוֹת בּוּלָיו וְוִתָּה
עֲנוּ יְנִיעָה עֲנוּיָה אֲשֶׁר זוֹ וְשָׁבָרוֹ.

ושיתוי בענין אהבה, החשך והחבה :

בְּקָאָן אֶל קְעִיפִים (ה) קְעִילִים
אֶנוּ אַפְרָה וְקַבְעָה קְרִידִים.
בְּלָא בְּיִ בְּצָאֵר חַשָּׁק וּפְרוֹד
עֲנוּ בְּיִ בְּקָבְדוֹ בְּיִ בְּבָגְרִים.

על הרמב"ם ז"ל :

יְמִים עַלְוָה בְּלִי תְּקַפְּיוֹ מִבְּלָי
אָל קְעִילָתָה לְבִיטָה גַּבְגָּהָם.

(ה) חַולָּה ז"ל : גְּעִילִים .

תְּהִי גָּבֶשׂוֹ בְּכַפָּה אֵל אֲרוֹהָה,
וַיְתִלְיאֵן פָּל יְשֻׁנָּה הַעֲצָמֹת.
וְהַאֲלָל בְּשִׁתְחָוֹן חַשְׁבָּרְיוֹן
לְקַצְּזָבִים וְזָוָתָה אֲתָרָיו מָותָה.
זְכוּתָה וְעַמְדָה עַלְיוֹן לְפָלִיאָן
לְהַשְׁקָטָה אָתָה שָׁאוֹן יַם כְּפָהוֹתָה,
וַיַּפְיקֵן אַל וְהַקְרָה בָּר שְׁלָמָה
בְּרוּדָה עַל וּבְיִמְנוֹ גְּעַמּוֹתָה.

לאיש מן האצלים, שוכן בין הנבלים:

שָׁר אֲשֶׁר בָּן כְּבָבִי רַום גְּמָה
אֲךָ שְׁוֹאָלָה מְלָס קְרָאוֹ גְּמָה.
שָׁחַ לְבָב וְאַם גְּלָחוֹ לְעַם מִשְׁתְּרוֹרִים
קְרִיב וְאַם בָּן קְזָאָיִן יַד גְּמָה,
אַתְּפָה לְשָׁבֵן קָם לְלָא אַתְּפָה הַבָּי
בָּן טְשָׁבִיךָ שְׁבָנָה עַל הַפְּנִימָה.

עוֹד לְשָׁבָח מְעָלָת גְּבָרָה אַחֲרָה וְשָׁמוֹ יַצְחָק:
לְבָבִי לְאַתְּפָה בְּחִירָה אֵל פְּבָרְתוֹ
בְּגַפְּפָה יְדִירָות פְּבָקְסִיר אַתְּפָהִים,
בְּגַבְּרָה תְּקָרָה אַל לְבָבָו אַרְזָן אַתָּה
וְיַדְרָיו בְּמַתְפָּס שְׁאַי נְבָרְקוּתִים,
וְלִיהוֹתָה לְבָבָו פְּלוֹחוֹת בְּרִיתָה
וְאַךְ הַבָּא גְּאָגְבָּע אַלְתִּים גְּתִוּתִים.

ועשיתי לאיש מן החשובים, היקרים והנדיבים, ושמו

ירוחם, מן השמים לוחם:

אֲךָ לְבָב בְּפָרָב לְבָב וּרְחָם,
אֲזָה כְּגָנוֹגָיו וּרְוָקָם.

בְּפָתָח בְּתִקְנָה קָאָרָה
קְרָם (?) וּפְלִיאָן בְּפָטָח.

אֲךָ וְשָׁבְטָל בְּתִקְנָבָה לְבָב
הַשְּׁפִיל גְּרִיבִים וּדְשִׁקְמִים.

מְפָנָה גְּרִיבִים בְּתִקְנָבָה
מְהֻלָּל מִבְּקָשִׁים בְּלִקְחִים.

אָולָם לְלָל שְׁוֹאָלָה הוּא
מְזָרָה וּמְזָבָב וּרְחָם.

ועשיתי אלה בבות אדרוננו עורא, והנה חוקים על
קורות הבירה:

אֲנִי בְּשָׁם לְעִזָּנוֹא רְבָב שְׁלָמוֹת
אֲרִיו צְבָאות כְּרוּמוֹת וּתְהִזְמֹות.

לְיוֹ אֲוֹרָז פָּאָר עַל סְפָרוּמִים
וְלְבָקָרָמוֹ פָּאָר עַל הַפְּקָוּמוֹת.

קְרָקוֹמוֹ הוּא קְרָקָם מְתָבָה אַלְלִים
אַלְלִי גְּפָרָחוֹ שְׁעִינִי כְּרוּמוֹת.

(ה) הַלְלִי אַל : גְּרִיב לְבָב,

והוא רם בעין כל ושפל בעינו
ויחיד ונobile ברכה ברבים.

בעין חספוק:

הלא דיו לי פְּרָטִי מַנְפֵּטִי
וְאֶל אֲקִירָה קְאַלְוָן אֶת צָאוֹן,
לְבָלִיטִי יָאָכָרוּ עַלְיָהָנוּ אַישׁ
רְאוּ חַפְדָּה פְּלָנוּנִי עַל פְּלָנוּנִי,
בָּעֵת לֹא אַחֲרָה נָגַךְ לְהֻומָּן
חַשְׁבָּטוּ פְּאַשְׁר הָוֹא תְּחַשְׁבָּנוּ
אַמְּהַקְתִּיו אָם יְבָקֵשׁ אַמְּהַקְתִּי
וְאַמְּפָרְתִּיהָ אָם יְעַבְבִּי.

על עין החברת:

וְמי חַבְרָה בְּצִוְּף מַתְּקוּ לְתַפְיִ
וְלִילָות בְּגַדוֹד בְּעִים וּפְרִים,
שְׁפָחוֹת בְּרוּחוֹ מַגְּזִי וְרַסְמוֹ
בְּשִׁמְוֹת קְאָטוֹ לְשִׁפְנוֹ פְּגִרים,
יְגַנְוֹטִים בְּלִיל פְּרוֹר אַרְפִּים
וְשְׁבָחוֹת בְּלִיל שְׂבָרוֹ קְלִרִים.

שער חמישים

עוד על העניין:

עַפְרָה בְּפִיתָחוֹ שְׁנִי טוֹרִי עַנְקָה לְשָׁם
וַיַּחַק לְבָבִי כְּמוֹ קַשְׁתָּי יְמִים גְּשָׁם,
גּוֹפוֹ בְּשָׁלָג וְלוֹ מַן סְכָמָר גְּשָׁם
בוֹ יְקַטְלָיו וְלֹא בְּדָעַ וְהֹא אָשָׁם.

עוד על העניין:

עַדְיוֹ מוֹתִי תְּעֵגֵנִי אַבְיִ מַן
וַעֲפָשֵׂי לְהָ כְּמוֹ אַפְתָּה פְּכַרְתָּה
וּמַיְ וְמַן וְאַמְּצָא סְוִף לְקַצְפָּה
וּמַפְגַּת בְּרוּךְ גְּשָׁרָה,
וְאַשְׁ שְׁאַבָּה יְדִיד אַשְׁלָח בְּקַרְבִּי
וְהַבְּעָרָק לְבָבִי תָּוֹךְ מְרוֹתָה.
וְרַאוּי לְהָ לְשָׁלָם אֶת לְבָבִי
וְכוֹ סְדִינוֹ לְפָמָעָר תְּבָעָה.

לאחר מן הנדריבים, והוא ראש לנבלים:

וְשְׁבָחוֹת לְאַישׁ גַּבְלָ בְּאַשּׁוֹר
בְּשָׁרָ קָובָ אַשְׁר אַנְיָ בְּבָזָה;
וְנִידָּר לְיִגְרָרוּם הַמְּבָשִׁירִים
מְלָאִים שְׂזָא וְאַיְן בְּהָם אַסְמָנָה,
וְעוֹד לֹא רְאָתָה עַזְיִ לְשָׁן שְׂזָא
בְּמוֹתוֹ מְסֻפָּר עד עֲדִינָה.

אללה הימים, חבליט נפלו לוי בענימיו. ימים באלו פמיחת מפניהם נחצבו, ומיעז חיים נקცבו, ומוכבכי שחק גונבו. והיינו בכל יום מתחלבים על קבריה וציוינה, ולכבות צין המתאבלת על בניה, עד כה יוביל הרוממות שוחות בפניה, ולקנן על הריסות ארמנתייה, ושאריות בנינה, ולסובב על קבריו הצדים אשר סביבותיה, ולספור על האם ועל בנותיה. ובקצת הימים משכננו ירד התשובה בעבותיהם, לעלות על הר היותם חפלוות, לעושה נפלאות, ולהשתחות מלך ה' צבאות, והיינו בעין דוםעת, ונפש נכעה. משקופים על מקום העווה, אשר נחלה לע"ז. והיינו מסתוריהם פגנו מהביטו לנו הכבוד הנגיד אשר היה שם אהלה בחלה, אשר מקדם שכנה בו שכנה, ועתה שכנה עליו עננה. ולא נשאר מן הבנים כי אם אחותם מכבים לבב וכוריהם, ויראיבו בבכי עיני רוזאים. ובמלאת הימים האלה שננו מוגתנו מדברה דמייך, וקראננו שם חומן עشك, כי החשקו עמו. וכשהגענו עדרה, ראננו עיר יפה-פייה, בנוהה להליפה. דרכיה דרכי נעם, וכלה יפה וסורה טעם, דשנה בגפן פוריה, בשוחתי שונינה, ועינוי מעונייה, שוחקת ובוכיה. וכל נאותיה ערוני הרטם, וכל יעריה גנות ופרדים, כמוים לוט מכתם. וכל דרכיה נחלים גתו, ובכל חירותה אש ושלג ישלו, ומצעף שפתיה צמאים יתו, ובכל מסלול, ועל הדרכם, למים מהלכם. ועל נתיבות, מראות השואבות: ורוחה ברוח לבנון, וסביב לה שניר וחומרן, ובכך וברוח תשלג בצלמן. ותחוך העיר מבני הגולאה, קלה גולה, ובוחט הרופא הנגיד רבי משה ב"ר צדקה ברום הדור הוא לדבו בון בני עירו כבדוני, ובדרבי פיו עודרוני, וחדר טוב ובדני. אין בם אנוש יעשה סתום המהלים במרוי, ייראו קרום לדבה ונגש אשר פקדנו בפקודת רחמים, ונחנה שם חדש ימים, ובכל

ונעת בעינו שאלהו זאברו
בתקפוץ זר קלפרת בתינה.
הישיכנו אני קיזט קצער זיך
ונפקי דיא בטלקלר כל בוחנה.
ולי צוך להויאה בבל יומ
אלאשר פשבר זוחב עלי בונגה.
ולי נער ושרטני פטפאי
בערלעננו בבל עט בעננה.
בעל זוב להשלט לו אַרְבָּיו
ולקחת לו שאר בטוט ועננה.

אחר הדברים האלה יצאו ממצרים, לדאות בטוב וירושלים, ונעboro דרך המדברה, ארץ ציה ואורה, ובחרבוני קיז עצמי לרחה, וקרatoi שם המקום ההוא תעברה, כי שם בני ימים מקרים אש ורזה. ותחו נשפי ברשפיים שרופה, ותנים ובונת יעה בכו את השרפה, ונילך במדבר הנגיד והנראה. הוא מקומות דאבן נש וכליין עינט, נחש ושרף ועקרוב זכמאן אשר אין מים: אבל שמנוחו בזעת אפינו, ודמעת עפעפני: מקום נהרים, גדולים רחבי ידים. ויהי כבונו עד עזה, אחר יגעה קשה וועה. ערכנו תhalb לאל בתף ומחול, על כי עברנו מעבר החלל, ויצאנו מן הקרש אל החול. ולא שקטנו לרוין בנחל שוטף, או ברק חומף. ויסתרנו בכף האפליה, וירונו התנויות באישון לילה. עד נפתחו לנו שעורי שמיים, היא עיר ה' ירושלים. וגקוד ונתחו לאל עליון אשר פקדנו בפקודת רחמים, ונחנה שם חדש ימים, ובכל

משה לבדו, ובמעט אברה נפשי בעניה, ולא מצאתי צרי לצריה.
לולו אשר מצאתי שם איש מבני עדרנה הוא עוזרא עללה מכבב,
מצאתיו ביט הנדרו לר' הוובל. והשכינוי במתוך חברתו החמודה,
לענת הפרירה. ועת קצת גפשו בחוים ונחנו, כי כאשר חנו
לא נחנו מן השער אשר חנו נאנחנו. ונוטעים אנחנו לנווה
החמודות, ומוקם המדות הנכבדות. והוא ארט צובה אשר שם
גלאן הגדרולה, ונקרות העגולה. והוא השער הגדול מופת הומניט,
וראה לאחרונים. על הראשונים, מנהל בעדר, וראש הסדר.
ווסף הוא השליט על הארץ, הוא המשביר לכל עם הארץ.

ואהא פשי :

שאו שלוּז לגביר פונוּז בין אופק
תְּהַלְתָּה מִזְמָרֶת וְקָרְבָּן פְּקָדָה
לְקָפֵר מִקְצָת תְּמוֹרוֹתיו פְּקָדָה
וּבְקָשׁ לוּ פְּלִיעָז הַיּוֹת טְדוֹר חַשְׁךָ.

ועת יהודה שלח לפניו אל יוסף, והוא שמש התהלות
עלתה למזרחה ממערב, ויתוי שם לגוי גדול עצם ורב, בנה
אוצרות החמודות, וימלאוות ביד התהמודות. ויצבר יוסף בר,
ובא לערכן שלחן במדבר, לדעת לעות את יעוף דבר. הרוח צמאים,
וורפא נכאים. והשיב לב אבות על בנית, ומזהה ה' דמעה מועל
כל פנים. הראש זמן אחורי בלוותו ורחץ בכיסים טהורים, ופשט
את בגדיו ולכש בגרים אחרים, ובוים מתרתו לך לוathy
תריהם. תור התויה וטור המשרה אשר בו נבחרים, ובשיניהם
גאוו להיות בתווים, צוארו בחרויו השירים.

ואהא פשי :

השר בתרוך יצחו לשון זקב אין
געית תהלתו מארך גתקרת.
באי חמודות בין גונגב לב פמי
שבל ולא נקצא בתרוך מתקרת,
ונבעת קלילים חפשו תורך אקלו
קיאו לשון זקב אין תקרת.

אשרי איש ילדו, ואיזו המור אשר צפנוו, גבר על
בני דורו, וכבן כהרו, וכשרש אמור. ואון למי אמשיל אהר
מהם ואשה, כי ממדות בני הדור יוסף איננו ישמעוון איינוו,
הראים אשר בחול בו ה', זה סייע מפני ה', ابن יקרה לא
ידע אנוש ערבה, אלהים הבין דרכה.

ואהא פשי :

קיה באָרְצָה מְעָרֵב אֲרָם בְּתוֹךְ
קְבוּעַ זָאָן אִישׁ טָוֵד נְקוּרָה חַעַן,
עַד פִּי נְזִי תְּקָרָה לְרָלוֹשׁ מְקָרָה
וּמְקָשָׁבוּ וּגְעָלוּ אַת יוֹקָף.

הוא כולל המדות החמודות, ובפדור התהירות, ל'
עשרה יודות. ובפדור הרפאות, יגלה נפלאות. ובהתאמת המדות,
בנעה לו בית מדות, ובשאלות המנון, משיב בענן. ובנתיבות
הגלאן, יפלט כל מעגל. וכל רווי התורה, יוציאם לאורה.

שִׁירֵי נַסְתָּפִים

מב"י שונאים של התרחכמוני שער חמשים.

(לפי ש"ל, אגרות, חלק ט', וניובואר מל'ש',
עם תקונים לפי המשקל והענין).

ועשיתי לאוש קדמתו בטהרתי ולא הביר ערב
[=נעימות?] גדרלווי.

לכבי קם לך מופר ושור כי
תמלחמך גמלים בזקסוּה,
תשופ שירחה לפני תקמים;
ולא לאיי קבלים, יתקפסיך;
ואם פשליה לך אקו יקרה
לנגלי קבלבים, יקפסוך;

ועשיתי לאנשי הדור לוכור עניותם ורווע מעשיהם.

תחה פי בעי סהוֹר אֲרֻיות טוֹרִיטִים
פי לעשיות גנק ווּקְים פּוֹשְׂטִים;
לגוֹן שטנוֹר אה גפּשֶׁך מְקַם, כי
כל בְּקִים לְקִיטִים, וְסִכְלָ שְׂקָטִים,

וסוד הדוקרייך, על לבו חוקן, ופתחה בגנראא, כל דלת סגורה,
ובסתור המשנה, מיפוי דעת ותוכנה. וחכמתו כבודה בת מלך,
ובכובאה לפני המלך. תשואות חן חן לה, ויבהל את תמרוקה
ואת מנותה تحت לה, ואדרונוֹ ארותה חמיר נתנה לה,
ומנורת שבלו באטל מועד העמי, להעלות נר תמיד.

ועשיתו בחורף הנוכלים ונגרוף הנבלים.

גם בקבימות פְּקָלִי גַּבֵּר אֲכֵל
לְקָס גַּבְּבֹת בְּקָק בְּעָרְפָּס גְּקָשׁוֹ.

אות על קְפִּזְנָן רַם גַּעַת פְּחָפּוֹן רָאֹות,
שָׂרֶר פְּאַחֲנָרִיקָם גְּגִיקָם אֲפָרוֹ.

אם פְּאַסְפָּסָה מְגַנוֹּן לְקָפָס, תְּפָרָה
לְמַהְקָה אַסְגָּה פִּי בְּשָׁרָה גְּמָרָה (שד"ל 1338).

ועשיתו לאיש מן הנדרבים, וגנו החשובים.

אמֶר אַלְקָדִים לְרַבָּה שְׁחוֹתִי
מְשֻׁר, לְפָעַן בְּקָח מְאֹד בְּבָגְלוֹ;

עֲזָבִי בְּנֵי חָבֵל וְלֹא בְּלָדְךָ לְקִי,
פִּי הוּא אַדְרָבִיךְ וְהַשְּׁפָטָנִי לוֹ (שם 1340).

ועשיתו על ענין הנדרור, המבעיר בלבי בידור.

זְרִידִי וְדוֹדָן וְנוֹרִיעָוָן בְּעִי;

וְלִנְדָרְקָם אַפְּקָא יְקוֹד אַש בְּצָלָעִי;

7-8 (דרכ' לד' לחשוד ככמה מקומות היה חליין מלקת טליתס
ממונקרים הצל קדרמוּס וסנס הותס נסיכה למן ייסו נכליס צילוי
רומו, הולס מנטט נס נסן סות. רוחיס גאנטו רק טיס חליין נקי
ציטרי סטטמים טסיו לפיאו וסתטטס לפאומים גמלוּוטיסס אלס נסינה נס
טלון נסונה. נטען טווילס קג'ל עוד סנדיכ נספק אלס נסימת טס אל
סלהּג'ע היה כל ר'יח').

¹⁾ חָלֵי אַלְעָן: גְּנוּתָקָו הַגְּנוּנָעָה.

ועשיתו על איש נבל ובולי, ואין בפיו רק לא ואולי,
וימות באמא והוא ישוב על אובל אובי.

שְׁאַלְוִינִי עַל קְבָּדָה וְשְׁלָמָה ( ),

עֲגִינִיתִים: קְיָא וְהָאָרְבָּשׁ אֶם גְּזִילִי עַב ( ),

לְשָׁוֹן פְּזָסָן דְּבָק לְהָפֵז באמא

וְשְׁפָטִי שְׁלַחְנוּ עַטְוֹפִים בְּרַעֲבָב,

לְהָבָה מִגְּגָיִו פְּפָחָד הוּן זְקָמָא

גָּבוֹן וְיָרָא לְבַדּוֹ גַּקְבָּיו אָנוּן וְעַב.

ועשיתו על ענין הרמעות, אשר מן הלב נובעות.

כָּל קְרָבָעָות וְלֹא גַּמְּנָה נְגַדְּלָה

עַפְתִּים, לְבֶד דְּמָעוֹת עַשְׂקָרִי אַחֲבָה;

פִּי אַד בְּכִי עַת פְּגָדָם (אוכספָרָד: מְכֻבָּרָה) יְלָה

קְרָהָה לְפָנִים בְּעִירָה מְלָכָב (שד"ל 1316).

ועוד עשיתו על העניין, ולשאוב במשמעות:

אלֹא כְּפִי אַרְדִּי דְּמָשָׁה וּלֹא (נ"א): לוּ עַגְגִי שְׁחָק גְּעַנִּי גָּלוֹן

לְאָרְכָּה גְּגָל אַנְוֹשׁ וְבִשְׁתָּה

אַמְּגָנָם דָּעָוָה פִּי לֹא לְקִי פְּבוֹל לְקָר (נ"א): לְמַי נָח לְבָדוֹ

פִּי גַּס לְדָרְמָעִי גְּנָאָתָה מְקַפְּתָּה ( )

(גְּנִיבָרָה, 43, שד"ל 1316).

¹⁾ "גְּלָכָס" כמושון רוּח נדיינה, ומלה זו לפי סגנון טוֹס סְלִימִט.

²⁾ פִּי קְזָקָן טַלְיִי סְלָהָג'ע לְלַעַד כְּנָס טוֹנָה תְּחִילָה סְפָעָמָר

וְאַקְגָּזָן לוֹ גֵּעַת וִיהְיָה שֶׁבֶת
וְנִישָׁים כָּלְקָפְתָה אֶת מִקְמוֹ.
וְאוֹתוֹ הַמָּרָחָה נֹשָׁאת בְּגַבְרָה
לְאַט פְּאַצֵּר בְּשָׂאה הוּא בְּשָׂבוֹם.
וְעַשְׂיוֹתִי בָּעֵרִי אֲשֶׁר עַל עַנִּין הַקְּהֻלוֹת אֲשֶׁר חַווִּיתִי
וּבְאֶרְאָזִים בּוֹרָחָ רַאיִיטִי.

שְׁמֻעַי בָּנֵי שְׁבָל פְּלִילִיּוֹת .
 קֶם הַלְּמָדָרְוּ בְּעוֹת וּמִשּׁוֹת .
 בְּאַתִּי לְנוֹ אֶמְזֹן וְגַנְגִיתִי
 בְּינֵם בְּכוֹן הַדָּג בְּרוֹתָה צִוּת ;
 נְאַמְצָאָה אֲיַשִׁים בְּמַצְרִים
 אָנוֹ קֶם לְאַקְשִׁי תְּקִרְבָּתִים .
 וְאַעֲבֹר מְשָׁס לְדַי פְּלָשָׁק
 אֶל עַם אֲשֶׁר פָּעַי בְּמוֹשִׁיעַת ,
 וְאַשְׁכָּחָה אַיִּם בְּעַמְּדָה צַוְּהָה
 פִּי קֶם הַחֲלָב לְהַשְׁמִינִי פִּוּתִין ,
 וְאַמְאָסָה בְּלָגָה , בְּקִי לְעַזְוָר
 הַזּוּם בְּנִיקָם הַזּוּפָת הַזּוֹיָת (מן
 אָולָם בְּאָשָׁר נְשַׁקְתּוּ כְּלָם
 פִּי קֶם בְּנִכּוֹת אוֹ בְּמוֹתִין !
 אָם אַרְדָּה בְּנוֹ קָל אֲשֶׁר אַלְקָה —
 אַמְצָאָה בְּנֵי בְּבֵל בְּמִתְחִזּוֹת (א)

¹¹⁾ חס כה הוסיף למוה כל עיל רעה מסקודמת לה יקייו יומני

ומי יתנו קרבו תשנקי במצחני,
וזורבי בנדורי גבעי פרטuai! (ニイボアド 47).

וועוד עשייתי בעניין החשך, באצבי הלבבות עושק,

צבי חן בז עשקיי גיטו¹)
והשבית כל רנני גט שפוני.

**ולא זו לי מלחמי הנעימים
לבר האור אשר אראה בעני.**

יריבוני עלי חזקי מרים
להיטוף איד ויגנו על יגוני

וְנִשְׁבַּעֲתִי לְבָל אֶשְׁמַע בְּקוֹלָם
אֶבֶל בַּי אַסְגָּרָה עֵינִי וְאַזְנוֹן

וְתִיא נֶפֶשׁ – נָאכַ אַמְּסָם בְּנֶפֶשׁ ?
הָלָא אַחֲתָא לְזֹרֶן שָׂבֵן מְטוּנוֹן

וְמֵאָקֶב וְלֹא קַפְתָּה אֲלֹהִים,
וְמֵאָזְעָם וְלֹא יַעֲמִיד אֱדוֹן

ושיתו בעדינה [ובבבש פאריו] ושל בית גינזבורג לא נזכר שם העיר על איש מהנכבים ושם צדקה בן עירורה

בשְׁמַתָּה אָמוֹ וּנְפִטְרָה.

שְׁאַלּוֹנִי סְפָד אֶל אֵם צְדָקָה –
עֲנִיתִים: לֹא, עֲרֵי יְהוּדָה בָּאָפָן.

¹⁾ נכ"ו הוכספולד : נכ"ז חנ' בתל"ג גילן כבידלו.

ועשתי על מונע מובן הבוחנים בו.

אם יצבר עשר איש קליי
וינו עץ שתל על זבל,
בתחזק פניו גענבי
ובאטחויתו יתעה זבל.

ועשתי על מנורות בהם שתי נרות ואורותם
נפרדות ומחוברות.

ענוה נירד ואל פישן וקוקה שמוח
בשמי קאורה בליל זה בוח זבלו,
קוקה ראה נר אשר אווז כליחיך (?)
ובצלעיו כתיכי זבן דלו (?) בגין דלקוי
עלים זיגון (אולי: [ינדרון]) בליל זרען ופדרו
בעג, ופעם זריזון חיש זיאבקו
זידמו לחושך ותישוך בתקון בנדור
ובעת אשר גאנשו רגנו וחתספוקו (שם 50).

כל כמי שלול תחתיס. הכל נינוחル כתוב חמלה סלהטון "כל הכל
ילן" ו"ס טעות סין". הכל כסומוליסטי סזה נפסס גועל קולו
(מוסקוב) למען גוס אלה סכלות הומסיה הכל יתהון לוודתיס מהיז גס
געפל מא".

ועשתי על הנושא ר' מביר, יוציאו אותו
לטובי ביר.

יום נבראת אמְרָה האל
הן עבדי אַתְּחַקֵּה בֹּן לְעַד (1)
ברבר פיתוח אַפִּיק מְרַבָּא
וְגַבְּאַקְרָיו לְבּוֹת אַלְגָּר
וְפָרִי גַּעֲן יָצְרִי מִים
בוֹ לְגֻהָּה לְבָב יְתֻחָה גַּעַד
כָּל אִישׁ לְקַח תְּלִין וְלִמְּרָ
ביר נְמַפְּיָה אֶת בְּגָל-עד! (2)

ועשתי על איש הוֹלֵךְ במישרים, ומרבה חסדים
במסחרים.

יראען בָּוּמוֹ עַשְׂוֹת טָב זְלִילָה
לְשָׁמָר גָּאֵל יָעוּד שְׁתִּים;
וְיַרְבָּה תְּקָדוֹם בְּסָתָר, לְרוּתָה
אַגְּתָה, פִּי בָּרֶד אַל קְגַלְתָּ קְפָרִים (3).

(1) חיל נינוחל: "לען" מוכנס.

(2) לפי דנכיס ג' ט"א, מתן זו יתן לו ט' ה' ח' ס' ג' ו' ס' ח' מ'.

(3) נאען: סקלרים, ופי' פ' יודע לת סענמא נפתלי.

וַיֹּוֹרֶדֶת לְשִׁמְתָּח עַל קָצֵת גַּעַם
לְטֻמְאָתָה, וְהִיא אַלְיוֹן בְּאַיִלָּה,
וְלוּ וְלִפְנֵי בְּשֵׂבֶת²⁾ יָקַצְאָה שֵׁם
תְּכִי נְפָשֶׁת מְטֻמָּה דָּיו בְּפִשְׁאָה.

ואלה עשויתו לאיש בידו נרכבות ופניו חרחות לבבות³⁾.

תְּהִלּוּמִי שְׁלֹקְתִּים אֶל גַּי שֵׁר
קְרִיקִים גַּי בְּקִבּוֹת מְקִיּוֹת ;
וְאַפְתָּר אֶם יְשֵׁל [וְשֵׁוֹן] בְּרוּי עֲלִיקָּם
בְּכִי נְחֻמּוֹת וְלֹא יוּכְלָה קְרָאָתָם⁴⁾.

ואלה עשויתו במוסר המשכילים, להזהיר ממעלות
למעלות הגורולים.

כְּפָעָלוֹת שְׁלָש, וְאֶם בְּסַפְתָּשׁוֹן
כָּנוּ סַפְתָּלָה הַנוּ וְסַפְתָּלָוּתָה,
כִּי בְּקִזְצָוֹת הַסְּקָוֹת פְּמַד וְהַ
אַמְצָעָה בְּקָוֹם שְׁלָוֹס, וְסְפִיכָּוֹת !

¹⁾ מילך סמות טו יוכל מוגה חת כרית גרען כל נפש ומי
המוחס ביהו כי הס ע"י עז לתוכה לא יכולן.
²⁾ נמס' בכת (פרק, הל' ג').
³⁾ מלך ג' 54; קרוט לנכות.

ואלה עשויתו ביום גערתו בשנפירה הורתית ת"מ
= תכובך מנשיים או (בג"ע) תמי מונחתה. פה המוקם
האהר אשר יזכיר המשורר כות אמו בעודנו גערן.

לְכִי, אָז זְנוּ קָבָעַ גָּרוֹךְ !
וְסִיר מְצַיְּרָאשָׁךְ פָּאָרָךְ !
בְּכוֹת אֶם בְּקָרְמָה ? (קְבּוֹךְ)
אֲשֶׁר קִיפְתָּה כָּמוֹ שְׁפָשַׁ בְּרוֹנָה .
תְּאַשֵּׁר בָּן אַמְּנוֹת לְעַנְיָן צָדֶךָ .
וְכָשִׁים בְּעֵד אַתְּ תְּבָנָה .

עשויות על עדת נבלים, ואין בהם אצלים,

בְּגַנוּ גְּבַל קָבָעִי שָׁב וּ(קְשַׁעַה⁵⁾)
וּמְעַנְתִּי בְּרִינְלִיקִים רְמוֹקָה,
אֲשֶׁר גְּרָם גְּתוּלָה לְגַרְבָּה
וְלְגַלְוָלָה בְּעַילָּה נִם בְּגַנְוָה,
בְּמוֹקָם גְּטַמָּת פְּגָל, וְלֹלְאָה
קְרִיאָה פְּפָל — שְׁפָסָם יְסִיכָּה,
וְנִפְשָׁת הִיא קְרוֹצָה כְּגַבְלָה,
וּמְבָל מָוֵם נְמַלְקָה עַמּוֹדָה ;
[אַזְרָקָה בְּעַת בְּזָא לְקָרְבָּם —
וְקָשָׁה בְּבָאוֹשָׁה בְּפָשָׁם מְנוֹקָה,

⁵⁾ קְשַׁעַה = זְנוּן קָל וְשָׁב תָּמוֹת יְסִיכָּה.

**גדיי נבראו טרם היוויי,
ונעת אמתך קאור עולם מperfume;**
**פאלו שמעו שמעי וברחו,
ונעל בון עת דבשיטים לא מצאים.**

וועוד עשית על הענן הוה, זוכרטו שלשה גבורי
השיר אשר הי' בספרד¹).

אַבְשָׁתִי וְשֵׂיר שֶׁלְמָה הָעֵם יְהוָה כָּא
 וּמִשְׁחָה, וְרוּחָה שְׁמַפְשָׁם בְּמֻעָרָב,
 חֲלֵי מַצְאוֹא בְּרוּזָם גְּדִיבִים
 וּמַכְרוֹא אֶת קְנִינִיתָם בְּחַנּוֹן רַב;
 וּגְבָרָתִי אֲנֵי עָת אָבְדוֹ כָּל
 גְּדִיבִי לְבָב וּבָא שְׁמַשָּׁם וַיְעַרְבָּה
 וְהַפְּהָה מַצְאוֹא בְּחַלִּי עֲרָנִים,
 וּמַצְאָתִי אֲבוֹן חַרְבָּה וְשַׁרְבָּה.

קילדוס למחול זו לפוי נדיים הטעים זו סכימים למחילוטיו גהה
אפסילו בס עטס פגכל זו, כמו שמחק מכתנות כמה טירות גהה
ברשות יונאיות

¹⁾ וכך נזכיר: "ב' יוסט פספלר" וthon נכוון לפ' לטתי, כי ב', בגבוריותם הניכരה בס' גנזרול, יוסטה קלוי ומוכס' נ' צדקה, ומתכוון מתחזקן (כמו ממלו'יס פקונטס) על רוש מוזנו כי יוו סנדיעיס רק בראמאנס ג' זילבר ה' ע' ב' וכונןל ה'ו' קעטקו.

ועשיהם לאיש נדרב אין ערוד אליו ברגע מפעלו.

שׂוֹאֵל בַּעֲדָנָה בְּחִיר אֶל, הַגָּבִיר —
אוֹבוֹן חַלְיוּם דְּשָׂאוֹן מְפֹזְלוּוֹן

מוֹשֵׁל אֲשֶׁר מִשְׁלָב בַּרְאָשׁ שָׂרִים, אֲבָל

**מה נואלו החושדים כי יגמלם
ונגע לכל דורותיו, עליי הם מושליך!**

חֶסֶד ! וְלֹא יָרַעֲךָ הָכִי חֶם גּוֹמְלִיוֹ .
בְּתוּשׁ לְאַל מְרֵב וְתוּשׁ אֶל יְהוָה

שׁוֹאֵל פְּעִינָה עַבְדָּל יְהֻדָּה גּוֹאָלָיו

שחק, ויתרupon תחנת שזאליז²) .

ואלה עשויתי על אנשי מורה בעת אותם נסיתוי,
ובצלם חסיטוני.

יִגְדֹּעَ אֶל בָּאָפָּה קָרְנוֹ וּמַבֵּן
אֲשֶׁר פָּזָר חַפְצֵי עַת אַסְפָּתִים!

¹) מושיעות נלבחות יעצמו גם פלעיס לאלן!

²⁾ תחת סתתנו הילו סמכיקס עזרתו קו מתחן להgas
שייתנו ממנה. — סכ"ל זהה נאנו כי" (לפי יי'יכוֹר) עוד פקעת בסוף
שבר' כ' על קלופון ר' מס' כל לדקס (החל מל'ס "וילס סודו"),
במאלודיג בלאנו פמוד 445 זולס ג' (מלטפס) בפ' קטו ר' קלודון;
"ז'וויל בעד מ' ס פאל צורי זען, זורי שפיש ווכ'" (ה'סכל צענעם)
בתתלה ה' פ"ל לככוד פגדי' זוק (עי' חזותיו במילוי), ועבאו אה'ג

וְגַאוֹ, וְאֲזַיּוּבִים עָקְרִים יַלְחָצֶוּ
עַד כִּי לְשִׁׁינָם תַּהֲלֵל. קָאָרָע
רָאִים גַּדְלָתָם וְשַׁכְלָתָם יַאֲכְרוּ
אַךְ יְשִׁׁילְחוּ שְׂוֹפְטִים קָאָרָע.

ו עוד על העניין ארבעה מכתבים על האהבה, אשר מקומות
אחרי החרוזו, "ושמחותיו בלויל חבורה קזרום", למלחה עמוד 442,
לפני החרוזים "עפר בפיוח", ועל כל אחד מוד' המכתבים הכתבה
זה היא: ו עוד על העניין.]

I

אַשְׁוִי לְבָבָז תְּלָא אֲשָׁלָח בַּעַד [בְּנֵי?] אֲשָׁלָח
בְּשִׁפְתָּח אַבִּי חָנָן אֲשֶׁר גַּפְתָּי בְּדָלָח לְחָנָן
אֲוֹתָה לִיל תְּשׁוֹבָת שְׁלֹוחִי לוֹ וְלֹא נִזְלָח,
הַזָּהָר יְחֻטָּא לוֹ, וְאַתְּחֻטָּא וְלֹא יְקַלָּח.

II

שְׁרִיגָּן אֲשֶׁר מְשָׁאִי גַּן סְפִי גְּקָאָב
דָּר קְהָרָיו מְפֻקּוּם מְחִצָּב יְקָר קְהָר
פְּגַעַעַב בְּדָלָח בְּעַלִי קוֹמָת פְּפִיר (?) נְגַעַב
גְּרַבְשָׁ שְׁפָתוֹ קְשֹׁוֹשׁ לְבָב אָנוֹשׁ גְּגָבָה.

1) מול 5": בְּמוֹ בְּרַלָּת.

ועשיתו ברטשך בשנסע ר' משה הרופא לארכן חמת,

שְׁאָלָנוּ, הָלָא תִשְׁפַּח בְּחַבְרוֹת
בְּנֵי מְסֻפָּר, בְּנֵי שְׁבָל וְתַּמְפָּה?
עַנְיִיטִים: בְּגַבְיר מְשָׁה קִשְׁוֹשִׁי
וּבְלֹטוֹן בְּשִׁשְׁתָּה תְּאִי נִשְׁפָּה.
וְהַזָּהָר נְפָשָׁת וְאַנְשָׁי סְקָעָן גַּוְפָּה –
וּפְהָ מְעוֹלָן בְּגַנְעָן מְאַנוֹ נִשְׁפָּה?

ו עוד עשיתו ב מבחן הירידים.

גַּפְתָּה יְדוּרִיךְ בְּעַת קְנֹזָר
וּפְעַם בְּמַה שְׁבָלָה פְּרִי דְּקָטָם,
אָם לֹא יְהִי לְבָבָם) לֹא גְּאָכוֹן,
טוֹב קִידְרוֹדָם פְּרִוְרָם (מְלָה'ש 56).

ואלה, עשיתם במוחלל אנשי חיל רבי פעלים.

אִישִׁים אֲשֶׁר אָל אָור בְּבוֹרָם לִיכְוֹ
כָּל יוֹשְׁבֵי מִבֵּל וְשֹׁוכְנֵי אָגָע
כִּי בָם שְׁמָחוֹת קְלִישָׁה מִבֵּל וְבָם
לְסֶרֶר אֲרָנִי קְלִיאָה חָאָז,
בְּגַן וּבְמִסְרָר וּמְדוֹת כָּל יְקָר –
לְהַמָּן קְבָדָם נִפְנָה קָאָז.

אלה עשוית על הנשיה ר' יוסף בן שושן ז"ל בשניפטדור

[ראה גם עמוד 412].

יבלו מפעמים ולא יבלו יגונינו:

סאמ לקבוז בצורי יומ געגענו?

שבי זען גברלו, על מות גברום אַשֵר

קשותו למלך, ואולת ניד אגונינו.

בזיש בחר אל, זען יאכזרו קים טשתה
לנו אַאליטים אַשְר גִּילוּ לְקִינָנו (טלחה"ש 68).

ועשיתו לאיש יודע גנן בכנור.

שאו נא את שלקיי אל יעציח
אַשְר לְקַח פָעִינָה לוֹ לְנָאָנָה,מעור פיתרי בנור לשונר
במו לוי בעשפרת דְּנִית,ובזינק במק אפו מצחיק
וירם קול קרעה לא בבליה;ולו על כת [בצל] יגנן עריהו
געלו צילחת רוח וויה![בסוף כל הספר, אחרי המלים: "להעלות נר תמיד",
עמוד 448, נמצאו לפיו נייבוואר בכ"י חרוויזטום האלה,

אבל נקל לראות שאינם מהמתרב]

שלמו מומות בין אשר חבר

הרבי יהורה הוא בחכמו

III

לו מפעים חבק, עפר, קעת אַשְׁפָב,

החליז עצמי אַשְׁר בל, ולא אַדָבָו

אַשְׁתְּנוּה גִּידָך כל יומ ולה אַתָבָב,

אַרְמָה בְּעָדָד לה או גן יבגד אַב.

IV

בשבע אַבְי עד יומתני לבל יושקטו(1)

בכש עלי זהה נקטה נקט,

אַזְתָּל רצונו וקסלו יומ ליום יקוט;

אַרְמָה עלי וְתִי כְּפָנו, ולא אַלְקָטו(2).

וועוד על הענין.

עפרה אַתְבִים בְּתוֹךְ קְנוֹת כְּאַשְׁרוֹת

גְּפַשְׂתָה אַקְה בְּעֻבּוֹת פְּשָׁקָה קְפָשָׁרָת.

תְּשָׁקִי אַפְּטָיו וְרַקְעָמִי קְבָנָרָת(3)

לא תְּזַזֵּב לְאַנוֹשׁ אַקְבָּה קְסָתָה.

(1) כן שי קוין (מקום: "מכנע ר' פ"ד ז") חלק ח' נמות לוזן). נמי סתן (סתומנו) כמו מכנע לסמייני, כי נסנו חותול נמות לוזן.

(2) מל"ג 57, ותכל תחולויס סגולו יכוו ("וועוד על טפין").
סמכתמים "על נפיו", "פ"ד מותי תענין" (מללה 443).

יקרו פגניותם ווקמתם
מכל וחב אופיר זומרתו
יחיו נפשיהם אחורי חותם [צ"ל מותם]
העת שמען טוב מליצתו
אל כל נדיב לבב וגם שען
שלח נגיד שיריו תמורתו
באמת צויא (?) בגבור הרוב
רבי ישועה שם מגמותו
לעשה רצון קונו ולשתעשע [ולשעשע]
תמיור בהקי אל ותורתו
אל יעורו גם ישליך לו
טוב מעשו ושכר פועלתו
יזכה עלות אל הר קדוש עליון
להיות פקרים תוך חצר ביתו
גם בחמודר לבו [=בבנו] מאיד ישות
תחת אבותיו שר ישו אותו⁴⁾.
ושלם על ישראל, ובא לציון גואל.

ת.מ.

4) לפי תסילים מס' י"ז.

שניינְיַ נומחאות ותקונִים

שנוי נסחאות על פי שני כ"י
אשר בבריטיש מיליאום בלונדון
ותקוני שנויות.

אמר העורך: בנשתי אל המלאכה, זה יותר משתי שנים, להכין מהדורא מדעית ומתקינה ממהברות תחכמוני חשבתי את העברות לנקלה מאר כי סמכתי מראש על החומר המדעי אשר הבינו הוויקים אשר הוא לנו. אמנים כל המהברות המצויות היו ידועות למשבשות. אבל דמיוי כי בלב הפתוח חכם פרטיפיסר די לאגארד בנטשטיינגן, אשר כל חכמי ישראל היו בעינו נקליטת השם ואשר בהקדמותו הקזרה בלשון רומיות מהדורא אשר הוציא מס' התהכמוני הוא מרים על נס את יגיעו ועמלו הרוב בחיצאת הספר ואספר באסור גבור להסיג גבולו וליהנות מהמאור האגדול שבפטרו — כי הוא לכל הפחות לא הוציא מתחת ידו דבר מקלל חסר תועלת. ותהי ראשית מחשבתי לעורך הספר למן הוצאות „אחים“ רק בעורות מהדר לאגארד ועובדת הרה"ח פרטיפיסר דיר שאול יצחק אומפף ז"ל במקצע זה, ובטייע חכמים שונים אשר העירוני בטובם על נסחאות מותוקנות; אולם במשמעותה נחפה לי מחד לאגארד למשענת הקנה הרצין, וראייתי כי טוב היה, לו לא ראה ספרו או רעלום, אחרי הות כבר רב החוצה אשר פגינו ערכוה לדפוס נוכחות כי למן נקוט אליה מקני השגיאות הרבה אשר ברמתו הקדרמים לא יוכל להפרן מוגן עצמי לאנגליה למן

היא שלא השתדל לתקן עד מקום שהיר מגעת. — להקובע
השני (B), אשר איננו עתיק ימים בראשו, יש יתרון שהוא
כחוב לפיה הנראת במתינות יתרה, בכובסה נאה ספרידית-טורית;
אלם גם הוא לך בחסר במקומות רבים. אלם מתווך שני
ב ה"ו ייחד בערוף המהדורות העתיקות והערות חכמים תקוט
שיצא הספר אשר לא נזינו מותווך לכח"ס לפי התבלית הראשית
אשר לנו בו במערכת „אוצר ישראל“, לא להגדיל ולהדרור תורה
הנוטחות לשמה למען יהודית טגולה ולהרבות בתלי תלים של
קרויין וכחיבין, ב"א להפיץ בקרב העם את מבחן ספרי קדמוניינו
מנופים בונחת התקורת לפ"ז צרך הבנתם ומוגהים באור המרע
לפי המדעה הנוחזה למען הכרת ערכם ומקומם בחווי הרוח אשר
לעטנו. מושעם זה, וגם מקוצר ומון החפש אשר יכלתי להזכיר
לעבודתי בלונדון, לא שיעיתו אל דיווק המלים בהחלק הפרק זה א'
אשר ברב מחברות הספר (מלבד המברשות ג', י"ח, מ"ז) אשר
שמתי לב ביחס שאת גם להפיצו שלחן פניו הירוך היחסומי
אשר לתוכנן, ואשר לפיה הנראת המחבר בעצמו כתוב ומוחך בהן
ואין לבנות מגדלים על שנויות באיזה מליציות וمبرטהים בכ"י
ודפוסים שונים; ולעומת זאת שקדתי לעורך את החרוויים על
פי עיון בנוטחאותיהם השונות, גם עובתי על הרוב את השניות
הגמות וכל שbowש נבער בכח"י אשר עין תעדים בהשכמה בראשונה
שם ילווי קלות הדעת וחפרון הבנה, ותקני לפעמים על פי

ב' ספסף, ומ"ט טעול, ומלהכו עבק פפין פס, למנס תפנס

געלבי, און תאמנו מכיסים גלען סטיטו".

גלוות כס"ס פ"נין כל טעל"ר" נאכל נאכל גלען זונה מאככות גלען
גרהטו געפעריס גמאלוות טענו זככי סיידי (B).

השתמש בכתביו היד העתיקות הגנווים באוצרות הספרים אשר
בלונדון ואוכספورد. מפניהם מדרות מشرדי נאלתי לוחות את
נסיעתי עד הקץ הזה (תרנ"ה), וגם עתה אחורי אשר לא חפה
על היגיינה והחיצאות הרבות ואבוא לנדרון החליטי פרטאמ
והרופאים לא נתנו נסועם הלאה לצרכי עכודות מדעית לאוכספ
פורד (אשר שם בויחד שני כה"י בהברדייליאנא הרשומים בהאקסטאלוג
של ניובירד בסיטונים 1978–1977, והם מואוצר פאקסקו' 192
ונגי' 128, וראויים להערך מול הנוטחות אשר ברドפשים), אולם
יכולתי להשתמש בכירטיש מוחאים בלונדון בשני כה"י הנמצאים
שם מואוצר אלמנצי, האחד הוא המטען שם באות Add. 27,113
(וקראווי בשם A) והשני הוא המטען שם באות Add. 27,112
בשם (B). הראושן הוא מהיוחר עתיקים אשר בועלם,
כרך גדול בתבנית 4^ט אשר לפי הכתבת שבטוטו (fol. 168)
כתב בשנת ה' אלפים מ"ב, היה 1282, זמן קצר מאר
אחרי חברו הספר על ידי חריזו, אבל הקובע העתיק
זהו הוא אכן אשומאי, כי אין מספר להטעיות הרבות אשר טעה
הכתוב בהיוחו נחפה בכתיבתו, או מCKER הבנתו, גם הרוב עליהם
תרומים בתוך הקובע^{*)}. העתקה מכתבי-היד הזה לעניין
לאגנזר, והוא אמן ראה ויבן כי עליה כלו קמישונים, ואשmeno

*) בפקודן הוס חסרים עוד קדושי ספר (וילוונגן) לאנדים
נכדים, כמו סבעלתי כתוך התקוינט נמיום. כתוגות מקובלות
(פצעים) הן שע' ג' ז' ז' ער. הולס גראנט סקוקן נמיום כתוב
מוחול לנוח הצעדים ותכליס גלען הקודס מתחל: „ספר הוס חלקן מוחלו
מאנן ימוך סמוך מנקוקו גנקלס ולון ימך נחפה

הקדמה עמוד 1 שורה 10 בב"י A אחר "יעשך" החزو :
 יְהִשְׁיר הַוָּא לְעֶבֶד גָּאָקָן לוֹ ... (השאר חסר על ידי
 קרע) יוש להשלים ע"פ מהדורות וכ"ז אוכספورد (ע"י קאמפף),
 ניבטאנדרולוישע פאוועץ ח"ב עמוד XV
 "ואם קָשֵׁר עַלְיוֹ בְּתוֹךְ וּמִרְדָּה".
 עמוד 2 שורה 2 בב"י A, אחר "ונפרדר", החזו :
 וְאַרְצֹה חִיָּה בְּנֵן קָאָלָם
 וְגַלְהָ מְנוּתָה אוֹ וּ...
 ולפי נוטחא בב"י שבאוכספורד (קאמפף, שם);
 "קָלָחָה קְנַאתִיךְ וּמִפְרָדָה".
 עמוד 6 שורה 22 נ"א: ובום אש.
 עמוד 7 שורה 6 נ"א: הנדור בלב שפתי והגוני, והדיביק
 להבי לשוני.
 שם 11 נ"א: ובחרוין השיר.
 שם 21 נ"א: חטידי עליון.
 עמוד 8 שורה 14: נ"א רתקה פפו.
 עמוד 10 שורה 2 המשורר הערבי ابو מוחמד חרירி נולד
 במצרים בערך 1054 לסתה"ג ומת בערך 1122, הוא
 חבר ספר מליצי במלל חמשים "מאקאמות" אשר היו לעיניים
 לר' אלחרויי בהבורי התהכמוני. גם בהמחברות של חרירוי
 מරוקומות שיירות קמות, ונגורו אחד (אבי פער איש שרוג)
 מופיע בכל אחת ממן מלבוש בלבדים שונים לאבד במליצה
 יהודית (ובספרינו זה העברי הגיבור הוא "חבר הקני"). המוחברות
 העربיות האלה יצאו לאור ע"י החכם פילויסטר de Sacy בש

שקל דעתו או הנחתו הנוטחה בצע"ע, עם סימן השאלה בצד(*) .
 תקורה יטלה על אשר לא הספיקו התקנים להעריך קודם
 הרפסת הפנים, ולא יכולו יותר חוץם שבתוכם להטפח בשולי
 היוציא או בקרב הספר בפנים, והם עונאים מה מוחך מוקם
 והמוראה, בן גם על איזה טיעות שנפלו בDROPOTS ע"י מוחך מוקם
 הרפסה ובשביל שלא היה אפשר לי לאו את על החגזה,
 ויחזק מוכחה לחכימותם בעלי הוויאת "אוחאפק" על שלא חטו
 גם מזרם על החכימות הרבות ובഫט מרווח שהגע להם ע"י
 ארך זמן הדפוס לא נמנעו מוחכות על החקונות אשר בזה, לקיט
 את הפתגנס : Was lange währt, wird gut — ספרותנו הוללה
 הקפה על משענזה להחלה בחוץ לא חובל עד להחזק עצמה
 עובדים מקדושים לה כל ימייהם, ועוברת העונה עבורה מפללה
 בערות החפש והמרגע למורי בית מדרש גבויים ווזעים בשורות
 אחרים או לרבנים בקהלות גודלות אשר ומנים קדוש לצרכי צבוי,
 בארץ אשר שם אין דורוש ואין מבקש לטפחים בתובים עברית.
 אלומ לאגודת "אוחאפק" נואה תלה כי נסתה להציג ספרותנו
 בראשות עצמה, ואם בין העם לתמוך במפעעל האגדה אולו
 חפץ ח' בדיה יצלה.

עטט, בירוח תמו תרנ"ה.

אהרן קאמינקא.

(*) הסופות כפינס סטומגנות סטומיגס מילוגים [] ס"ן
 על סרכג מל"י A, B, C מ"ח. הסופות סטומיגס גיגלוס ()
 על סרכג ח סרכות כמי כס"י זו כהלה מסס וככ"י קלאיס ומקלאיס.
 יוזס קמיי נומחהות זכהלו גס כטלו טרילעס כפינס מתור טערות קלאיס.

ויתה מכבר שפט יונית שלטת בקרב המשובלים ושפת ארמיות בקרב המון העם, ולפי הנראה הייתה סבת ירידת השפה והתרתקת הטפנות מן החיים וצמצומה בארכע אמות של הלהה.

.

שם שורה 9 כמלוא חרשישם, ל.
עמוד 21 שורה 2, "וְאַתָּה תִּקְשֹׁשׁ אֶדְוֹן" עד עמוד 25 שורה 14, "אָמֵר הַמְּהֻבָּר" חסר בכתב A. גם זאת הופעה מואחרות לטען הגיש את הספר לר' יאשיה הנשיא.
שם שורה 9 על שכמו — ואש א משל, (B).
שם שורה 16 ולפניו יקרה אברך נשי אי דורי (B).
עמוד 22 שורה 4 ועל מלמלו [ואהא משלי] B, ומכאן ולהלאה חסרים איזה דפים.

.

שם שורה 16 לפי מהרי לאנג: מילכים וטמיטם.
עמוד 23 שורה 14 לפי הנראה ציל: עליין תושיה (הוא כנזר שתול על פלוי הרושה).
עמוד 24 שורה 14 יאוזו, אלוי יש לקרוא: לוֹיָאַתִּי, והנתרה, "תחלתו" מוסב על "שבליך".
שם שורה 23 זיך חילם, לדעת מ' ברוי שטערן: ויציע קילם.
שם שורה 25 פלי, ניא: פילאי, ל.

.

שם שורה 25 שורה 2 פושים (גירסת הרא"ת פרוא, ד' קיימאנ),
עמוד 26 שורה 5 ההרוו, "תדרטם ברובים — ורצים ושבים"
אין בכתב A.
שם שורה 15 יקיי מקנא, A.
שם שורה 19 וטווו רצופים ברצפי כספים, A.
שער ב עמוד 28 שורה 15 ובמיומו דמי החטאים
יריח, A.

Les séances de Hariri, Paris 1822
ודנובהרג 53–1847.

עמוד 14 שורה 10 "אמֵר המהּבָר" וכייד עד סוף הקדמת הספר בכתב A ומוכנו נראה שהוא מאמר נספח אח'ב מהמחבר למטען הגיש הספר לר' שמואל בן אלברקולי.
שם 13 (בוואי) אין בכתב B.

שער א עמוד 16 שורה 5 אום: עם חבריהם גבריטים.

" " " מליחם ספירים [בperfum] A.

" " " 7 (ופני شهر יכלימן) למוחוק A.

" " " 14 ניאילדים אין בהם כל מום וכל דופי, מילאים חכמה וכלייל ופי,

שם שורה 15 הבינו לתעודה, ל.

עמוד 17 שורה 10 בכתב A החזרו הפהבים: "ירוץ לנגיד"
ואוז'ב, "הלב יורה".

שם 14 קל לב הומה לבון צמא (B).

שם 18 כל רואחו, יאהבחו A.

שם 18 שורה 23 לבוחר מון לנפשו.

עמוד 19 שורה 1 גירען מול וזה שבtab ר' יהודיה הליי (בזורי ב' ס"ח וחלאה) על דבר לדוד הלשון, ולפניו התנצל באופן והעד נפיית הלשון המדקר מנהם בן סרוק, הבייאו אפודי בס' "מעשה אפוד" ("כ' גדלה האשמה מיום אשר גפלנו בנוליה, ואחריו אשר היה רחבה [חשפה] ונקשרת, נקראה והתי גערדרת"). ואולם גם בהשנות ההנגולות הזאת התא רוחקה מן האמת, כי שפת עבר הchallenge לנגולול ולהתדרדר בפי היתרונות יותר משלש מאות שנה לפפי הגלות (בזמן אחריו אלכסנדר מוקדון) בעודם שלשים על ארמותם, ובדור החרטם

עמוד 39 שורה 13 בנקום בשינוי ר' יהודה הלויל בכל צואר ענקם, צ"ל „בשורי בן ברzel לבל צואר ענקם“, A.
 שם שורה 17 בויתם אותי A (תחת „גדתהי“).
 עמוד 40 ש' 12 ודרונאש בן לבראט ושמואל ואבון, A.
 שם שורה 15 ר' שמואל הנגיד הטפזרדי (בן יוסק) גולד בקרוטובא ד"א תשנ"ג (993), עללה למעלת שר וגדרל בגרנאנדרא בשנת תשפ"ז וירבה לעשותות טובות עם טופרים והכמים ולומדי תלמוד בכל הפלצות ישראל וגפרט בשנת ד"א תחת"ז (1055), כתוב ט' בן הילהם ובן משלוי, ושוריודירות רביים — שאינט עמויקום וקשים כל כך, במשפט חרויו — אשר אספה והוציא לאור במחרוארו יפה עם מבוא והערות הרה"ח ד"ר אר. הרביבי, בס"ט פטרכוות רול"ש („וכוון לאשונות“, מהברת א') — אלול אין זה ר' שמואל הנגיד בעל „מבוא התלמוד ועתות היא ביד גראטץ, חלק שני עמוד 23) כי זה היה ראש ישיבה באריין מצרים בזמן מאוחר ושם אביו חננייה, עלי לקטים מדברי יוסף לר' טמברוי בם' 1888 עמוד 156.

A.

שם שורה 17 ר' יצחק בן קלפון, A.
 שם שורה 18 ר' יוסף בן חסלאי הטפזרדי חי בערך שנת ת"ח ושירו „הלבבי חן“ המכונה בשם שורה יתומה (טמ' מחל קדומים לר' דוקעט, הנובר תר"ג) הוא שיר תקופה של ראש הנגיד. הוראת מלת יתומה לא הוכרה אל נבן, עלי מונקן Notice sur Aboulwalid, p. 206 חרויו „אשר אחת היא לאמה וכמו“ טעם יתומה=יחידה ואין דומה לה.
 שם שורה 20 ושירו ר' משה בן תקנא, A.

עמוד 29 שורה 25 „ורשעכם הבירוי“, ל.
 עמוד 33 שורה 10 בקבית מועד, A.
 עמוד ג' עמוד 35 שורה 2 בתוכן העוני הנוטף בראש כ"ז A יאמר ע"ד השער הזה: „בדבורי איש הוקן אשר היה אוכל ולוק הכל, ושם תמצא שכ בעלי מלאכת השיר“. עמוד 36 שורה 11 בחותמי, נ"א: חחותי,
 עמוד 37 שורה 7 בתנ"ך השט זרוע לי נקהה אם לא בשחווא מושאל על עזורי איש ובאי בחור בגנן דניאל ו"א ל"א, ואו יבא הנמשל גם בשינוי המספר לפי העגנון כמו ייחוקאל ל"א י"ז) וויאצא מן הכלל ושיעה נ"א ח' כי ישעה י"ז ח' שעור הכרוב „ובצערנו“ שבליים יציר, ובבבאנית מ"ט כ"ר ופזז מוסב על בעלי החצים ו/orען=בזורי. אלול Hariyi ואשר המלצות העברים בני דורו אינם מדרקוטם כל כך בשימוש המין לבריות שאין בהם רוח חיים. כן גם להלאה: „ולשון, יגורוף המאכל וכו"ו, „ו/orענותיו הקערות יתמכבו“ וכאללה.
 שם שורה 19 אחר „וחככים“ הטרים אויה דפים בכ"י B.
 עמוד 38 שורה 21 כי אין בשינוי שלמה (בלי התאר R"י). A.
 עמוד 39 שורה 1 תקנא — ולא בשורי בן קלפון לשוב ולדרע, A.
 שם שורה 2 בשורי יצחן בן גיאת, A.
 שם שורה 7 ר' משה בן שמת — ולא בשורי בן תבאן, A.
 שם שורה 8 ר' דוד בן בקדחת, A.
 שם שורה 10 אברהם אלחריזי, A.

עמור 40 שורה 22 הוא ר' שלמה בן גבירול המשורר פילוסוף הנודע, ובכינוי "הקטן" הוא חותם בראשי החרוזות בשיר "הענק" המתייחס "אתן לאלי עוז וגמ' תפארת" (הרוויזים 34–31 Jubelschrift לזכרון ברלין תרומ"ד, עמוד 193 מהALK הערבי, ושם בחזרה 32 להפץ ציל לדאש), תי' במאה התשיעית לאלא הששי.

עמור 41 שורה 2 למלה על כל בני עמו, A. שם שורה 5 במעמוד הצומות: בכ"י A "ה מבعد הצומות" ואין לו شهر.

שם שורה 6 ספר, נ"א: סדר. שם שורה 7 אולי הוא המדקך דונש בן לברט, שבבר נוכר למעליה ואשר חבר גם שרים שונים. שריו לחטאי ז' שפרוטנדפס בספריו של פילוקון ליזאטו, פארווי 1852, ומימירות אשר חבר נמצאו בספריו החופלה החמורים בשם: דוי הפה וgam חרוץ; דורו יקרא (בשר זהה יש לתunken על פי כ"ז: דרייך פורה בטורן בציה, זונת קאַרְעָן אשר גברה, בן הווא בקובען Ms. 11, 639 בבריטיש מוזיאום אשר בלונדון, ושם נמצאים עוד חידושים להשיר ההוא: אודום עקר וכו'. הקובע הזה כחוב לפניו שנתה (1280). אולם אפשר שהחינה לר' אדרוניים בן תמים.

שם שורה 8 ابن גיאת. שם שורה 10 בן אביתור הגאון אשר גורש מקורתובה ע"ש מהלכו עס ר' חנוך, עיין ספר הקבלה.

שם שורה 11 בכ"י A "אשר חבר בספר מעמד וכו'" אולם יותר נכון "בספרד".

עמור 41 שורה 14 ר' משה בן יעקבaben עירא מגראנאדא כי במאה התשיעית וחבר של הענק או הרישיש [1210] חווים, ויל ע"י בארון דור גינצבורג) ושורי תפלה ותחנות שניות (לבד שירי יידיות ושורי חלונה על קשי יומו), את תולודתו כתוב הריל' דוקעם בש"א Moses b. Esra aus Granada, Altona [1839].

שם שורה 21 בכ"י A "זוכרן כל המליך" — נומחא לא נמנוה.

שם שורה 23 אלחריזי, A.

עמור 42 שורה 14 ר' יצחק ז' קריישפין כי בטוף האלף השני מספר המזכר אשר חבר הופיעו דוגמאות ע"י עדעלמאן בגנוו אוקטפודר, 1850.

שם שורה 16 הוא הדין ר' יוסףaben צדיק מקורתובה בעל הספר הפלוסופי "העלום והקתן" (נובא באגדת הרמב"ם לה"ש בן תבון, קובע פאר הדור סי' קמ"ג, ובכתוב התנצלות לבדרשי בשות' הרשב"א סי' ח'ית), ותנה עליו גם רוח השור כנראה מהחרוזים שערך לבבון ר' יהודה הלוי ע"י בתולית בת יהודת לשדר⁽²⁾ והתודרים אשר שרדו ממנה דיווים מען תה צדיק למשפט חריזי ע"ד תקף מלוי רומי קרנו. השם "צדיק" ל"ק שם פרטוי (ולא בנו) כי נמצאה גם שם חכם ר' צדיק בן יוסף פורמן (משמעות סי' חותמת הלבבות לשפת שפנולית).

עמור 43 שורה 1 לשונו חן ברור, A.

שם שורה 10 ציל: ללוי כל קדר גלעה (בכ"י בטעות: "ולויל, כל יקר גלויה").

שם שורה 20 על שעיריו שם בריחים (A) וסוף החרוז בכ"י: והוא שבר ביד שכלו "פרחים"; אולם כל החרזו

עמוד 59 שורה 18 מעל פניו בוטה מכתות דר. ב.
 עמוד 60 שורה 2 תמיד לשון הפטם בטל הרין ב.
 עמוד 60 שורה 7 זה ערוגה שהנתנו ב.
 שם שורה 19 א' ב'.
 עמוד 61 שורה 19 בזוף א' ב'.
 עמוד 62 שורה 15 צ'ל: ז' ב' בע כל רגע.
 עמוד 64 שורה 19 אם (כ' ב') קפאו.
 עמוד 65 שורה 11 המתפלאים על אשר אבד מלך היהדות
 ההלמודיות במעט כל זכר לנצחות המכבים וכל
 הגיטים ותגלפלוות נראו לה ורק באסוך השמן שנשאר לפני ההגדה
 החתום בחותמו של מה'ג' והספיק לשמנות הימים — הנה ישימו
 לב כי גם למליען משביב חזריו בן דורו של דרכם'ם, אשר
 הגינו לאotta שקוע בתלמוד ומפרשו, לסופר אשר רב מעינינו
 בדבריו חול, לא יבוא הרעיון שנצחנות המכבים הם עיקרי
 מעשה הגיטים וספר פר' השמן אגדתת הטפה להם. מיום
 שחדר ביה' המקדש חדר עם ישראל לתרגונאות בעולם שאינו
 שלו, עולם הכח והגבורה, ורק האגדות המוסבות על המקדש
 וקדשו מצא קן לען בלבד העם ותמליאנה כל מושבותו. בעוד
 אשר משוררים בכם הרבו לפיט על העבודה לום הכהנים
 בעל המועשה תלאומי הייתר נבדר, לא נמצא אף אחר שישיר
 על אחת מלוממותיה'. התהpicות הווות איננה מוסודה בטבע
 העם כי אם בטבע מן יסורי ומקרי הגולה הארץ.
 שם שורה 17 צ'ל: ת' ב' ה' بما הפטם בבטלו.
 עמוד 66 שורה 12 ברם, נ'א: כים (ל').
 שם שורה 21 בשני כתבי היד:
 ייחשוב לך הכות כמו נהר ומי'
 קיו צוק דבש ולשונך שואבת.

הבא (ראש עמוד 44) "וְהַצִּמֵּח — פֶּרֶחָיו" חסר, ונגלה
 לפי זה שגיאת המутוק במלת "פרחו".
 עמוד 44 שורה 3 מהדרוי, A.
 שם שורה 19 צ'ל: rendre.
 עמוד 45 שורה 1 (ורצינו להתעלם באהבתו, ולהשתעשע
 בחברתו) אין בכ'ו.
 שער ד עמוד 49 שורה 14 ותשפון למתיו, A.
 שם שורה 18 קצ'יר, נ'א: ב'ין, (ל').
 עמוד 50 שורה 8 וקרעת החורים, נ'א: וركעת החורים.
 עמוד 53 שורה 11 באלו ימצא ה ב' וכו', בכ' החריו
 זהה הוא האחרון, אחר "ונגטט מלשן ק' בטוט" (כיצ'ל' בקנטטו").
 שם שורה 25 בנידבותו, נ'א: בנידבת, (ל').
 עמוד 54 שורה 6 אני בז'ג' (A), ובמקום ג'ן יש לנקד בין
 נתיבות התבוננות.
 שם שורה 7 בז'נ'ז'ת, נ'א: פְּרִיצֹת.
 שער ה עמוד 55 שורה 12 שרינה, נ'א: שרונה.
 עמוד 56 שורה 5 בכפלות, נ'א: בכל פיות (ל').
 שם שורה 20 ונמלא, נ'א: ומלאו את.
 עמוד 57 שורה 24 עדי עלה, A.
 עמוד 58 שורה 3 אחד, נ'א: איש (ל').
 עמוד 59 שורה 4 חדש אייר (עד "חדש אייר" בשורה 6,
 חסר בכ' (A) משנה למלך.
 שם שורה 13 עונה, נ'א: עונחה (ל').
 שם שורה 23 עלי' באיז' בל' קלף ובג'ויר, B.
 עמוד 69 שורה 2 ומהמוד הנפשים (במקום: החודשים) B,

עמוד 75 שורה 20 בכ"י A: "גַּמְלָאֵת מִארֵן גּוֹרֶה" (?) .
 השוא הדשוי בטוף מלחת גְּבֻלְתָּךְ גַּמְשָׁךְ אחריו תנוועת
 פְּזַרְמָה ותחבר עמה ליתר, ווונגוו לטלאה בעער כ"ג .
 עמוד 76 שורה 6 אחריו, "בְּמַלְאָקָדָה" בכ"י B :
 גְּזַבְנָךְ קְמָו בְּרוּה גְּעַשְׂיטָם
 גְּפַנְקָה קְמָו שְׂוֵילִי גְּגָרָה .
 שם שורה 12 כמו המן בעט נטליה (A), אשר נטליה (B) :
 שם שורה 15 ולך בתן בבעט נאָר נפוחה (A, B), בצע'ל .
 עמוד 77 שורה 3 ותביביך יְצָו (A), ואַתְּכָבָ : הטע קברט
 קבורה (!) .
 שם שורה 6 געומתי, גּאַמְגַנְתִּי (L).
 שם שורה 20 יש לנדר : בטען שאלו פְּמָתָה .
 שער ; עמוד 78 שורה 14 ויאמרו לנו זקני חבורתנו (A, B) .
 עמוד 79 שורה 13 גבריטים, גּאַי : גְּבוֹרִים (L) .
 שם שורה 15 והם מוחהבקים עם להומיניט (A, B) .
 שם שורה 19 בכ"י A ומחרדים חרדים יוחרכן (?) .
 עמוד 80 שורה 16 "וּקְרָא וְהַלְזָה" (אמר) עד השיר "איי
 באַמְתָּה" (עמוד 81 אין בכ"י A) .
 עמוד 81 שורה 19 בכ"י B החזרו, "וְגּוֹבְרִים יִנְדּוּן" הוּא לפני
 "וְהַאֲמִים לְפָנֵיכֶם" ואַתְּכָבָ (במקום "ותווריד הענקים" וכו') :
 גְּעַטָּה פְּעוּרָה, זְמָן לְפַשְׁתָּרְדוֹת
 גְּנַעַת פְּשַׁקְעָת, זְמָן בְּעַפְתָּה שְׁלֹזְגִּים .
 גְּשַׁת פְּקַרְזָק בְּאָפָּה, פְּעַלְלָה גְּשִׁיאָים ,
 גְּסִוְלָה פְּגַעַנְיָה גְּשַׁקְעִים ,

והוא נבון לפי המשקל (התנוועה הקללה גְּנוּשָׁת לִיתְדָּה) .
 עמוד 66 שורה 23 בכ"י A : מינוו באלו מלשן מוזר يولו
 או רוחץ מלחיין גְּחַבְתָּה .
 עמוד 67 שורה 14 בכ"י B : כוטך בְּפַגְעָה שְׁבַט בִּימִי שבט
 פְּגַה ברראש יגון — (ובכ"י A הכה בראש יגון) .
 עמוד 68 שורה 16 מה נחמד יין כוטך (B) במקומם "מה
 גְּאַדָּר" .
 עמוד 69 שורה 3 למורה קְהַלִּי ה .
 שער ו עמוד 70 שורה 14 ותשוג מ שאלך (4, 4) .
 עמוד 71 שורה 17 "וְהָרָא אֵין בכ"י A .
 עמוד 72 שורה 8 "אָבָל" אֵין בכ"י B .
 שם שורה 10 ומחר ימחרנה לו על מנת (הנקודות
 יתרות) .
 עמוד 73 שורה 11 אַרְחוֹת, גּאַי : אַרְחוֹת (L) .
 שם שורה 13 ויאמרו לי הוקנים [אשר בשערתו] .
 שם שורה 19 ויקראו סופר קְגַם לְה (B) .
 שם שורה 25 משחק בס (A), מצחק כי (B) .
 שם שורה 5 לשבח, גּאַי : לשבת (L) .
 עמוד 74 שורה 11 הבאיש ריחם — נס גְּלָקָם (בשני כה"י) .
 שם שורה 16 תחה, "וְאָמְרָתִי כְּה" בְּכ"י A : "וְאָעֵן וְאָמְרָא" :
 מדר החזרוים בשני כה"י הוא :
 פְּרַקְמָה בְּשַׁגְעָה — רָאשָׁה — קְזַחְתָּה בְּמוֹחָקָה
 — וְלַעַי בְּפַקְעָם — צְרָה גְּצַנְתָּה פְּלָאָבָי קְעָוָה .
 עמוד 75 שורה 14 ואשא משלי ואומר (B), ואוקט ואען
 ואומר אחריו בן (A) .

"מהערבים והנזרים", ולפי דעת ש"ל במקתבו נשמרו איה מילוטן. ודרכו כוכבי הרוחמים בגנגי גלגולותם, ועל עני האבקים על פניו שחיקם לכחותם, וחתיכו המאורים במסותה הקיטוריות, והחפיצו לקל שאתם [יחסאל בא' ו' ?] שעתם, הרים והנהרים, הגבורים איש באחו גורמים, והחיצים בלפידים בערים, וחתיכים כברק מתחרים, נהרים ודרורים. ואש המות דולקת על ראשיו הרmons, וומררו כל' הנשך והשלחים, לנחת הנמהים ולהעלות מכם להוות השדה עלות ובחיט. והקשות עטפות [לפי ש"ל: "כיפות"] במשחים, והחיצים יוצאים מפיהם צפעוניים מהיריים גורשים. וורחו כובבי המות בצחairs ווחשיכו העינים, ושכיבו הפגנים בין שפטים, והיוו שמי החורבות גשמי נדבות, על ארמת קרבנות, להוות ארץ תלאות, מדרמי הלבבות, ולהשביע זambi ערבות, מבשר גוות עבות. ושאמנו דמי הניפות פיות החניתות, מבלי לשונות ושתות. והגבורים לא מצאו ידים, והאנשים נשיכים יודיהם על חליצים,anganת החללים בילדחה על אבניים, והמות בינויהם באיש הבוגט, יושב בפתח עיניים וקורא בלי לשון ושפטים, ומדבק בכל לשונו למלקחים, ומוקלו החכו המארות בכירום. ופי הקרב יהגה אימה, ויינפ' יר רמתה, ויביטם בלי אישון, ומדבר בלי לשון, עד השמי' והחרשים אמרותיו, והביא באוני הלבבות תוכחותיו. ובאשר הגיעה המלחמה לתבליהה, ובאה עד קאה ואחריתה, שבה רב נקמה לתערה, וסר שאונה וסורה, ושקטה החרדה והתרועה, והיתה לאלה התשועה, וככלתה אל אלה הרעה, ונגלו פניו השחקים, וכו' ... הרום חזקים, ונשתחו שטוח כמו רפאים וענקים, ועל צוארם מנפנוי החרב ענקים, ואת האדמה ברגימות מריקים, ובכוב מוקרי מות הדולקים. או התעוורנו

ונפיעוב גלגולות עזים קגליים
באל או אלמו אווקם אלפיהם.

אמר המגיד: והתחולו להלחים וזה עם זה, ורצו זה וקורתה דרכות, ויצאו מערוכות מול מערכות במלחמות ערכות, ובאשר דרכו החיצם ודרימו כאורים דגלות ונטיחת, ונשוו למלהמת הפשיט, בדי' אשים, ולבות קנים, וגבקו הגבורים החבק מות ואימה, לא חבק אהבה. וה奇特ה המלחמה מדורה — עזקה הפגנים וଘליה נפשות הגברים. ונעודו העפות לסייעת אשר משעמיה הגנות והנפשים, וייניה דמי הראשים. ונמכרו הרוחות בשק המות והגבורים טחריו, והרומים קוינוי ומכבירו. ושקוו הטוטים בגל' הדם, ולבע המות בגד מאדים, והעיר בקהלו כל נרדט, והפרישת בנחל' האבק שקעים, פעם עולים ופעם טובעים, ונחלשו הטוטים מן המוציאת עד חחלים נאקו, זיעפו החירות משפק דם צעקו, ורוו לשונות החניתות טן הדם אשר לקקו. וכמה חרבות ברתו עד נברתו, ובכמה רמימות עד נצמותו, וכמה חנית נגף עד שב נגף, והיה ישר קומה ושב כפוף. ונחפה אדורות האדמה, בכללה בטחה אותה בלהה, ורעשה הארץ ולבשה רעמה. וכמה גבוריים ברחו בוגפות נcabות, אשר אין בהם לבבות, וגויות פטחות, מבלי רוחות. וכמה צארים התנדבו על החרב בראשם, וכמה קופצי יד הערו למות פשורייהם, ורימכו פנים לכל הגבורים ישאניהם, ונגמו הלבבות לרעם גבורותיהם, והשתקשנו הטוטים בחוזחותיהם, וגזרו מרחבי הארץ רוגלים. וכל נשי החרבות לחטוף ראשיהם הגבורים, והעורבים והנזרים [לפי דעת קאמפף אויל ציל]:

לטמע מניה רצינו, אל מחו הפטינו, ושבון כבוד באצנו,
ואחננו תכחות מאשר ראו עינינו, ושמעו אוזינו, וטרנו מן
הזרדים אל הרודים, וברחנו מן הנגפים, וחנינו
בצלם והיינו אצלם, עד אשר שלוחיות המטענו ולונת השלים
הגיינו.

שער ח עמוד 84 שורה 3 נס עתי לארץ מצרים (B).
ההופפה „ונואה בירושלים—מעדרונים“ ניב מכ"ב.

עמוד 85 שורה 6 חירות, נ"א: סודות.

עמוד 86 שורה 14 בתחלת כתב לו את האגדה בתורה סכתוב
תහלה, וב吃过ו של האגודה להתועת אשר קוה מאת
הארון התהוא, הפק את האגדה למכתב חרפות — קו בהר לצייר
תחלומות טופרים מomin ידווע („בעלי קנה-רווחה“) אשר עמדו
نم ליישרל בכל דור, מימי הגנאים (מבה ג' ה') עד הומן
זהו. אולם החמצב הנמוך של הספרות, כמו שהוא מופיע מבעוד
ספרול וה לפי תכשו, מוצא דומה לו רק בדור העבר בזמנן ראשית
ההשכלה, בהיות המליצה בשפה הרטפה להלל את הגנאים
بعد אשר ואישיה. אעפ' שהמעשנה בעצמו כפי שהוא מופיע
בזה הוא המצאה, הוא מורה בזיגזוגות נפליא את ההרגל של
אדירידעת בזמנן ההוא.

שם שורה 21 (ועתה החטו אנטק—לנוראות מליה) אין בכ"י A.

שם שורה 25 יצא שם עז בתקלה (B).

עמוד 88 שורה 3 „חוכם—שופכים“ אין בכ"י A, ובכ"י
B תחת „חמת ה“ „חרוֹן אַף ה“.

שם שורה 7 — אָפֶת אַף, פ' (בשני כה').

עמוד 89 שורה 6 בשני כה': ואם המה לוולוי,

שם שורה 15 צחק, נ"א: צעק (ל').

עמוד 89 שורה 16 ולחותי עמי טוב זכרו לצדיה (A).
שער ט עמוד 90 שורה 4 פניתו בבל מ עשי.
עמוד 91 שורה 9 יגעים, נ"א: עיפום (ל').
שם שורה 20 מכל חוץ (A), מכל שמייך וחוץ (B).
עמוד 92 שורה 1 ודובי, נ"א: ואנשי (ל').
שם שורה 12 ויש אם שלו ויאמר (A), וייש
משלו (B), וכן ב כל החרזות הבאים.
עמוד 93 שורה 15 החיר, נ"א: הטוד (ל').
עמוד 94 שורה 4 ישם בתבל ספק (B).
עמוד 95 שורה 9 אמרת לשוני יום קרבות (בשני כה').
עמוד 96 שורה 12 בכ"י (A) לילת שכני מערב להביא (I).
עמוד 97 שורה 15 נ"א אם תרצה להפין מי שבלך בנדיר (ל').
עמוד 102 שורה 5 נ"א: החוליכים והוישבים.
שער י עמוד 104 שורה 7 פרוש קעומפק (ニッケンダロフ, פועלע II
עמוד 104 מפרש מלת „הברקים“ בחוריחו הזה מן בקר,
מן שמלת בקרים חזרות לתליה עוד בסוף חרוץ אחר, אכן
אין צרך בפירוש יתרוק כותה.
עמוד 106 שורה 18 וכל מהשבותיכם וכו' מכ"י B.
עמוד 107 שורה 1 ברכום אמשטרדם: „בנותי יתומות. עגנות
ויש אלמנות“, ובר' וווען — שטערן: — „יתומות. ונשי
עגנות אלמנות“ וחלר שיוי סופי החരווים. מיטעם זה וגם בעבור
שאיינו מוצא לנכון מבטא „נשים עגנות אלמנות“ גורש
קא ע פף (ニッケンダ, פ. II עמוד 131): „ל' עוזוב בנותי
יתומות עגנות, ונשי אלמנות“. אבל גם „יתומות
עגנות“ מבטא לא רגיל ולא נכון; ונראה לי לתקן בנדפס
בפניהם: לעוזוב יתומות הבנות וכו'.

עמוד 109 שורה 2 לפ"ד קאעטמאפֿ (שם p. 134) מזיאת השרש פום עם שהע"ץ פיוס והפעל פוייס מלשנות בני שם ונדרף עם פואַץ (פָּלָק), פרד, ועיי' חטיל גורל בלשון המשנה), אבל יותר נראה כי מזיא פוייס מבוגן ד צוֹי הָאָמָל' יונית פוייס אַ (אַסְצָחָאַ) שפירשו הַבָּגָע לפני חברו (לפיים את חברו"), והמלים פוייס והפייס שבמשנה (וימא פ"ב) מלשון סורית או מל' יונית פסוט (קָלְבָּסָחָאַ) "עַזְמָשָׁחָק". שם שורה 20أشיר בידיות (בשנו כה'). בשורה 21 תחת בעקבות: בכ"י A כפירות ובכ"י B החקידות.

שער יא עמוד 111 שורה 3 העתקה צופתית מהשער היהוד עי' E. Boré נמצאת בהמאפֿ למחקרו קדרמוני איזיא Journał Azjatycki משנת 1837 על פי שני בתבניות של האוריינל מאוצר הספרים הפאַריי (לפניהם Biblioth. Royale) ר' שמן 236 (טסי' 506). הרה"ז ר' שמן היה ועתה (Nationale טמיון סטי' 236) בעורו המעתיק,

שם שורה 11 נ"א: ובמלחמות פָּבָן •
שם שורה 14 בכ"י: "מחבר המליציות ומתקן".

עמוד 112 שורה 7 וטאעת (A), וטאעת (B). השיר הזה, וכל השער הי"א, נעתק לשפת צרפת על ידי F. Boré בהמאפֿ וונכו.

עד החזרוּם המשולשים האלה עי' מיש קאעטמאפֿ בהמאפֿ הרוחי של פראנקעל משנת 1857 עוד 222 ולהלאה,

העתקה החזרוּם הערביים (לפי פרוֹט, באַקָּעָר):
געבתת קְרָתוֹם

וְשַׁבְּחַת כְּבוֹדָא
הָאָ קָלָהּ הַעֲלִילָן
דְּבָרָה לְאָוֹר וּוּרְם
5 בְּעָצָם שְׁלָאָ גְּבָרָה
וְתִשְׁקָעָהּ גְּבָרָיוּ
פְּנַדְלָהּ בְּלָאָ מְקָצָחוֹת
וְגַלְלָם קְתַבָּלָהּ
לוּ הַפְּלָלוֹת בְּקָנְטוֹת
10 וְאַם אַרְךְ בְּזָעָן
וְרַאֲהָה נְפָלָאָת
וְגַבְעָהּ שְׁפָלָם
לְיִשְׁנָיוּ עַפְרָהּ
וְיִמְשָׁהּ מְפָנָיוּ
15 וְגַבְבָּהּ מְשָׁבָנָנוּ
לְעַלְיוֹן וּזְהָהָה
וְתִשְׁבָּחוֹתִי תְּפָאִינְתִּי
גָּלָךְ מְקָהָסָמָאָז
וְיְוּרְבָּלָם הַפְּזָרָהּ שְׂשִׁי
20 דְּזָהָה לְמָוֹר בְּיוֹתָה
קְבָּר הַאֲרָהּ בְּתַפְאָרָה
עַל קְרָקָדָן אֲגָשָׁי מְלָיָה
וְעַמְמָדָן זְבָרָהּ

עמוד 112 שורה 16 בן גירסת רוב כה", ולפייהם מעתיק גם בורע בש"צ: *bul de ceux qui nous ont précédés.*
אולס קאעטמאפֿ גוֹס קָאָמָאָיָה = מל'אכין העומדים לפניו,

- עמוד 118 שורה 9 החכם Boré במחמפס מציגו הנוטחה המובה והגבוכה: גִּתְּחוֹ אֲגָרִים .
שם שורה 10 אولي ציל: ט עמי, במקומות נע מ' אשר בדפוסים
ובאייה ב' (הערת הגן רשי רופרטו).
- שער יב עמוד 119 שורה 11 יושבי, נ"א: פני .
שם שורה 12 כבלי, צציל ולא "బְּבֵל" כמו במהדר'
- שטענן ולאגן .
- עמוד 123 שורה 10 ארבעה, נ"א: חמשה (ל).
עמור 127 שורה 16 בכ' A בושש בחיריהם (?) .
שם שורה 21 בכ' B אדרמו מרד .
- עמוד 128 שורה 5—4—נהנו ווזעים מבני ארם נהרים —
ל ערוֹך קרבות ... (B) .
שם שורה 15 בתוך, אצל ל, "ברוכ", ואולי ציל: "ברב",
שם שורה 7 ונחפרק ב' מ להרבה (כ' (B) .
- עמור 129 שורה 15 אנחנו נטרכ בכפוי (B) .
שם שורה 17 געוז אידונגנו, געוזור חוליו (B) חילינו (A) .
שם שורה 19 בשטף הקרב לנו לבבות (בשני בה'').
עמור 131 שורה 15—14 אם או ר פני הום יהו לבן ישוב
באנקנת הקרב שחור (בן בשני בה'').
- עמור 132 שורה 3 הקתיות, נ"א: הובילות .
שער יג עמוד 134 שורה 8 אלך, נ"א: אלך .
- עמור 138 שורה 7 בכ' B גראת צדק, ובן יש לךרא לפוי
המשקל :
גבשֶׁת אַזְקָק, אַשְׁר הוּא בָּזְעָלָך .
שם שורה 20 אשכון נוה הדרך ו את ה שוכני (B) .

- רבי יהודת ב' שלמה אלחריו (תחכמוני) 488
- עמור 113 שורה 11 פרופיטור באכער מציגו (ביבטב פרטוי
אל) להגיה: "וַיְכַנֵּה גִּנְוָה" למען שווי המשקל עם הערבי,
שם שורה 14 דְּחִיל, בכ' B ינמר (?).
- שם שורה 22 בכ' A ורכיריה לְשָׁפָא, ולהה מטכמים קאמפף,
וגם הוא מציע הקרי "לְעַלְפָא". אולם ש"ל כתוב על
ארות החרוו הוה: "אָמֵר אֲנֵי כִּי בְּשָׁמְאָה זֶל בְּשָׁפָא, וּמְלָת
וְלְבָרְתָּה עֲנֵינָה רַס, כְּמוֹ וּכְרוֹ בֵין לְבָנָן, וְעַעַפְתָּ שְׁלָא מְצָאנוּ
דְּכָרָא לְגֹוָהָא זוּ, הַנְּהָא אָכוֹרָתָה מְתוּרָגָם אָדוֹרָתָה וּמוֹה לְמַד
המשורר והתריר לעצמו לומר דכrichtה לְהֹוָרָאת רִיחָוּ" (נילטאנדר).
פועיע ח'ב 162 (p.) .
- עמור 114 שורה 1 האט, בכ' אחר אמר .
עמור 115 שורה 10 ולאצלי, נ"א: ולאטורי .
שם שורה 14 במקראי אורתומט, קאמפף גורט: בְּמַקְזָבִי
אֲרוֹתְּפָס, ובאייה כ' הגותמא: בְּמַקְזָבִי אָרוֹתְּמָט .
שם שורה 23 ורבלו יונטו שם, לפי הקרי הוה מעתק נט
שם שורה 23 ורבלו יונטו שם, לפי הקרי הוה מעתק נט
היגראא : ודרבי יונטו שמר (הלק בדרכ' ח') ובה בחר קאמפף .
שם שורה 24 ביראת צור, בכ' ביראת אל .
עמור 116 שורה 1 גְּשָׁר הַקְּרָב כְּתָר לְאַשְׁׂרָא .
שם שורה 2 בכ' B בְּגַבְרָיו רְוּנוֹן דָּרוֹן .
שם שורה 4 נ"א: מְפַגֵּר צָר .
עמור 117 שורה 7 וינשאחו [וינטלהו] .
שם שורה 20 באיה כ': קרא שמו עליהם .
עמור 118 שורה 3 החרוו תולבות בל רגלא — — תרתקעה
חכר בכ' A , ושם גם במקומות אוחביר כתוב אחים .
לשון קדר' בני לישן ערבית .

עמוד 138 שורה 26 אחרי "אני הוא המדבר הגני" - נמצא

בכח"י הורו:

"התקועורי הטענער קומי נלך
לכשי ליקחה עז ואל אל בצעי".

עמוד 139 שורה 2 להמלט מוכלו: בשני הכח"י: מ ב ב לו.
שם שורה 10 ויש חונן מגילוי מעלה (A), (B).

עמוד 140 שורה 1 למה זג חני (כ"י).
שם שורה 11 כל עת בנוף אשנון (כ"י).

שם שורה 13 היום, אהיה? (ל' : ה'יה).
שם שורה 21–23 בכ"י B החרוו "נא פפרו" קודם "נא עובי דרכ".

עמוד 141 שורה 18 גאניך, ג'א: יוננק.

עמוד 142 שורה 5 לא תשמו יותר.
שם שורה 7 בכ"י B במקום "איש אחריו מותו לעולם לא וח"י כתוב: — — וכן "לעוק בלוי הנראה הוא שנוי בכונה מפני האמונה בתהית המותים".
שם שורה 11 לנין בעושקי ריך וושא (B).

תבטחי, ג'א: תבטיחי.

עמוד 143 שורה 1 פה במחרורו לאן עוד הורו:

אם פעלוי פפורה אונטוף פגבעה,

אם פצאי פטוף פשכים תדייחי,

ותחת המלה האחורונה, אולי ציל: פאליטי.

שם שורה 3 כי לא ?uid (כ"ז). *

שער יך עמוד 145 שורה 22, "מניע הבראים מאתו ואליו
ומטייע עצמו ולא לאחר עמו החכם ולא בחכמה

גוטסת ובי (בן בכ"י) (A). *

עמוד 146 שורה 8 המכזיא לכל נמצא. בכח"י: ול א נמצא, שבוש מתוך גורא דליישנא אחרי "ברוא ולא נברא", אולם אם את החרז הוזה אפשר להשתית — וכבר חלק החכם האראלאדי יהאן סקוטום (אשר חיז במאה החשיבות באוכטפורד, ומין מה קודם ר' טעדיה גאנן) את השבע לאربعה ראשים: (1) בורא ולא נברא [ה], בטור יוצר הכל [ה], (2) נברא ובורא [מלאך ה] או השכל הפוגע או הרועין במובן אפלטון], (3) נברא ולא בורא [כל היצירות], (4) לא נברא ולא בורא [ה]. — בתור סוף הביראה, אחרי כללות הכל בפירוש De divisione baturae — אך חמץיות היה טגולה יסודית אשר לא יכול הרעיון לשולח מהשם.

עמוד 147 שורה 9 — ואל האין ונרכע. לפי הענין טוב היה יותר: "ונגראע", ריש בן גבריאל כתוב בכתיר מכלות: וקרוא אל האין ונבקע, ואל הייש ונתקע, ואל ח' עלם ונרכע ע (טלי' יהוי רקוע), אולם המתברר של פניוינו ייננו מבר ביצירת העולם כי אם ביציאת האדם מקרב הארץ אין לאור התיים.

עמוד 149 שורה 21 ג'א: ואם הומן אלו לבי לא ישית, וגאונו בגע ישית.

שם שורה 22 ישח, נ'א: ישא (ל').

שם שורה 24 זכות, נ'א: זבות (ל').

עמוד 150 שורה 4 לותם, נ'א: לותם (ל').

שם שורה 13–14 — התנוסחה הנכונה בזה היה: — בליך עדרה (=לבש), וערחה (=ספר ופנה) על נאות גilio וצוי, על עלי יצחותו ונצו (בן בכ"י), וועל' חבליו בעה, ובמי יגוני פרגעל וורה (יינקה?) .

- עמוד 150 שורה 16 ציל : וגו ש מה הנוכה .
 שם שורה 28 — עד גנופה (וירפה ערי גביה — כ"א).
 עמוד 151 שורה 3 את , אצל ל : עם , ומשובש אצל
 וארוחתי במקומות נאכלקי .
 שם שורה 12 — אוור עולם האור העליון (A).
 שם שורה 21 „אותי חלפי“. בכ"א פה סוף המקאמת
 הוי ר והשאר חסר .
 עמוד 152 שורה 19 יציק , אויל ציל : יצינך .
 שם שורה 29 בכ"ב ב כי שם מ קו ר (פְּקָנֵךְ ?) .
 שער פן עמוד 155 שורה 2 מאמר , נ"א : עניין (ל) .
 עמוד 157 שורה 18 החרו הוה בתקומו בכ"א :
 עת קרכו פמי ישייעות קי .
 זיוית קמו פלג בתקוז ציון .
 ובכ"ב : עליאת (?) כמו , אויל יש לקרא לפיה זה בסוף
 הטר הרראשון : — ב"א .
 שם שורה 21 — נפש תהמה בצל עליון (B).
 שער פן עמוד 159 שורה 12 — „מורבע דאות ואות“. מכאן
 עד „ועת עיר גדור ניבי קרובות“ (עמוד 163) חסר
 בכ"א .
 עמוד 161 שורה 20-22 — „גלומי לבה“ וכו' עד „מכבה“
 חסר בכ"ב .
 שם שורה 25 — והטורית גלי (B) (בצ"ל , מן „אף ברוי יטירת עב“ ,
 אלומ פה פירוש ברי גען = מליצת רועינוו .
 עמוד 162 שורה 3 — מבחר הקבוע זה צמד , משובחים
 נביב ש און גלי ים (B) .

- עמוד 162 שורה 15 — בכ" ב :
 קרבן קליל באוצרות בין גניזיו .
 שם שורה 18 — חולין גלי (B) .
 עמוד 163 שורה 2 ציל : לשון אשימים בתקפו .
 שם שורה 6 ציל : לשון אשימים בתקפו .
 שם שורה 16 בשני בה"י : געץ קיבוב יבperf ; בכ" ב להחדש
 במקום לרגעם .
 שם שורה 17 בבח"ז : ובלתו קפ (?) , בכ"א יובל להקרה גם
 וכל תופף (?) .
 שם שורה 21 בשני בה"י : ולי רעיון פבקע מבצורי עז' וכן
 בכך .
 עמוד 164 שורה 11 המלצות הצנופות (A) .
 שם שורה 15 והעלן בקרבים (B) .
 עמוד 165 שורה 17 ובזבול אלהו רקע (בשני בה"י) .
 עמוד 166 שורה 9 ועת בא איש (A) .
 עמוד 167 שורה 4-1 בכ" ב התזרו „אני בח"ץ“ קידם
 „גבולי על מבון“ .
 שער ין עמוד 169 שורה 1 עד התדרדרות השומרונים בא"י
 ע' מונק (Palestine פאאים 1863) עמוד 611 .
 שם שורה 4-3 נ"א : אשר אין רבבי המכינוי מאמינים .
 שם שורה 14 עד מוצא כת הקראים דעת הרה"ג שיר בכרם
 חמץ מהברות ה' צד ר'ה שאין יחס להם עם הצדוקים
 ובופרי תורה שבعل מה מינוי בית שני ושללה היה כבר להכת
 ההוא עד בוא ענן מסדר הכרתם בימי רב יהודה גאון (ע"י
 מה שכחתי בנווגע לה בספריו Die Geonim על גאנז בערך
 עמוד 14) והה' שאליך קאעטפף השג עלי מרבי הרמ"ב

בפירוש המשנה לאמות פ"א „ומאו יצאו אלה הכתות הרעות ויקראו באלה הארץ קראים ומשתווין אצל החכמים צדוקים ובויטוסים“, ודברי הכהני נ', ס"ה: „ובמייהם (ביבמי יהודה בן טבא ושמען בן שטח) התחללה דעת הקראות וכ"ז“ וממשנה מגלה ב"ר ע"ב „הרוי זו דרך הקראים“. על זה השיב הגאון ראפרופרט במכתב ארוך (והודה המשיג לדרכו) אשר בו הבהיר כי הנידוס באשנה מושבשת, והשם קרא היה בפי חכ"ל לשבח (כמו שהוביכה גם בכרם חמץ ד' י"א), וכי מדרבי הרומנים והכובורי אין פירכה כי בימייהם כבר החליפו את הקראים עם שאר הכהפרים ועם הצדוקים הדרומיים. עיין קעומפף, נילטאנדראל, פועזען חלק ב' עמוד 239–242.

עמור 169 שורה 21 סמך למבוא אש' בצרה (ולא כמו שמנגד רגראטן ברתאי חלק ד' פרק עשריו בחריק), והוא לא בלבד מהחרוז הזה המקובל אצל „ויאמינו בה' ובמשה“ (וכן באחד מהווייזות אשר לשבותות לאחר הפסח: תורת משה, ולימוד ורבינא ורב אש'), כי אם גם מדרבי רוז' בעצם עצמו בא מציעא פ"ח ע"א: רב אש' ורבינא טף חרואה וסימן עד אבוא אל מקדי אל אבינה לאחיהם.

עמור 171 שורה 4 ולא אשמע לחכמיים (B).

שם שורה 21–22 וסודיהם בפרש החכמים – מפורשים להפצעיהם דרישים, חסר בכ"י, B.

עמור 172 שורה 18 ומושפטיו ודרכו הדרוכה (בשנוי כה"ז).

עמור 173 שורה 11 על שאלה המאמון, אויך יפרש המין הקראי את הכתובים הסתוםים בלי עיור התלמוד, עונין הקראי כי מסתור אבותוי בידיו אשר היו עוד לפני זמנו הганוניים ואולם לא לפניו האמוראים ורבנן סבוראי, כי כת הקראים

ונפהה ע"י ענן בן דוד בימי ר' יהודאי גאון באמצעות המאה השמינית (בראשית המאה הששית לאלו החמייש), ע"י ההערות בענין זה למלعلاה.

עמור 173 שורה 18 משפטו אל הבוגרים (בשנוי כה"ז).

עמור 174 שורה 11 בעין לב יתנותי (בשנוי כה"ז).

עמור 176 שורה 5 ואם תהייה עטוקה (בשנוי כה"ז).

שם שורה 12 נ"א: מבור מצולח.

שער ייח עמור 177 שורה 18 רוח השירים, על העבריים (A, B).

עמור 178 שורה 18 רך בני עמו (B).

עמור 179 שורה 24 (לדעתי החכמים לעברעט ווקש יש לתקן ר' חסידי בן יצח ק והוא הנשיא היוציא בעל המכתב למילך הכהנים (ע"י מה שבכתביו אודתו בספר „דיא יודישע ליטעראטורו“ שיל"ע ווונטער עם ווינגע, חלק ב' עמור 348).

עמור 180 שורה 22 ובאה השמואה במאח התשיעית (B).

– בן כלפון גראה שהוא הוא בן חלפון המשורר הנזכר בשער השלייש, ולדעתי הרוח'ה מיכל זוקש (בפטרו Religiöse Poesie der Juden in Spanien, S. 216 und 289) והוא זגקרה בלאון ערבית אבו סעד חלפון הלו, שנולד בדאומיעטמא. אולם לפי דעת הר'ם שטיינשנגיידר בראשיתו הגוולה לפטרו הבורוליאנית העברית (Cat. Bodl. P. 836) הוא אבו איבר הים בן חלפון שבא מואפריאק לספרד, ומביאו גם ר' משה אבן עזרא בתור משורר. אם הוא מחבר הפיוטים שמביא בך דור גואלי, לך אישא לבד עני רפא מוחלי, הקשובה לקול

שרויו דוידי וחבוש שבריו אתה אל אמת, עורי ושלח גואלי, ל' הדוד אשר יצא מתרך מסבי וכוי. — פניתי ברוב אוני וכור) אין טפק כי יותר נכון השם חלפון בה' שהוא הטעם בראש החרוזות.

עמוד 181 שורה 11 בשני בה': "אך נקפת באבו, ונחתף ולחות הנערות בו".

שם שורה 12 אין זה דבר בתוחה; עי' ע"ד שנות חייו המשורר מיש' גראטץ בדיה' חלק שני העלה II, 3, ושטיינשטיידר ברשימותיו תגדולה לפניו הבורדייליאנה עמוד 2318. שם שורה 15 המשוררים הנעניים (A, B).

עמוד 182 שורה 15, "באורות נשברים, ומימותם" — בכ"י חסר פה עליה אחר, ערך "שיר אשר בו העין הראשון" (p. 185).

עמוד 185 שורה 13 פרובינגא בכ"י B טרייבאנטה (?). שם שורה 19 אויל ציל: "כ' שירתו", ובמהדר ל' הוא בתור ציטאט מהמושור המצרי: ושירתי כמו שרית שלמה, ספְּרִידָי, וכל דבר בעתו, עי' המבוא, אצל דמישק".

עמוד 190 שורה 18 רבי יצחק בר ירושלן ראש היישיבה, אויל הוא מחבר התוכחה הנשומה לך והגפו פעלך, עי' צונץ, ליטרטורגעשילטש דער מיננגאג, פועזיא, עמוד 504. שם יט' עמוד 193 שורה 10 קמלפה ציל: "קפלפה".

שער ב' עמוד 198 שורה 5 אויל ציל: "וַרְחַפְתִּי עַי הַפְּרוֹדָה", בכ"י B חסר פה עליה אחד (עד כ' סדר מנני בה') בעמוד 203).

עמוד 201 שורה 16 וכוכבי רום כל חבי החניתות (A). שם שורה 20 ציל: "קֶלְקֶה קָוֵן, קֶרֶקֶה (= וּרְקֶה שלט),

עמוד 202 שורה 8 והוא געדר בכל גו' (A).

עמוד 203 שורה 19 ולבי נ עץ בלקוותוי (בשני בה').

שער ב' א' עמוד 204 שורה 2 בתוכן העינויים הנוטף לכ'י (בשני בה').

שם שורה 6 ראנַי, נַאֲי: והנה לקראתוי (ל').

שם שורה 10 יצאתי, נַאֲי: החטמי (ל').

עמוד 208 שורה 8 ואשיא הנגנים בפתחאים (A, B).

שער ב' ב' עמוד 209 שורה 2, ענין האיש המעוגן ובי' (B) ובתוכן העינויים הנוטף לכ'י A הכתבתה היא:

"בזקן המתפרק לדעת כל שתוט ובל רז".

עמוד 211 שורה 5 אחריו, "רוּתָם צְפֻנוּסָם" בכ"י B הזרעו:

ואגיד מוצאתיו לו קטרטם,

קְרִיקֶטֶם, וְאַשְׁר קִיה לְפָגִים.

שם שורה 16 עתירות קוראותיו (בשני בה').

עמוד 213 שורה 18 אשר לא נתנו טרף (A).

שער ב' ג' עמוד 217 שורה 15 חמת תנין בְּרוֹשׁ (בשני בה').

וכ'צ'ל). שם שורה אחרונה, צ'ל נ ע ומctrפה.

עמוד 218 שורה 5 חולינו, נַאֲי: חילנו (ל').

שער ב' ד' עמוד 220 שורה 5 נסעתו מג שור לאשור (B).

עמוד 221 שורה 22 הלב חיים יש ביער (בשני בה').

עמוד 222 שורה 8 ושורי התוליו לטלilio (בשני בה').

עמוד 223 שורה 5 לוכר בכיה' פיותם ומלאכה הרבה (B, A).

"וקירובה" חסר).

שם שורה 7 אין וזה מנגנון חבט: בכ"י B, אין זה מ ע ש החבט.

שם שורה 8 בזמן שבת המקדש קים היו חומരות (בשני בה').

שם שורה 13 (ולא צדיקות) אין בכ"י B. — התופתת (ב' כי

499

שנויות נומחאות ותקנות

- עמוד 234 שורה 13 זמן עיר ותקיעת קול תרועה (A), ייוזר (B),
עמוד 238 שורה 22 השווניים, נ"א: השווניים.
שער ב"ז עמוד 240 שורה 26 אל לילוּדי מומה (בשני בה"ז).
עמוד 241 שורה 20 ונפשי עשוקה בירוז (בשני בה"ז).
שער ב"ח עמוד 243 שורה 17 עיני כחום לבוי וללו
נחתה (B).
עמוד 244 שורה 13–11 פאה זארא' בזעם שטמזה (B),
(A) מנוה גלהה. קתעה בירושה בגנה (B).
לפי זה היה בירושלים בשנת ד"א התקיעין (1217),
שם שורה 15–16 תוחיל לעת רצין ועינה פט'
בזות לו ונפשה — (בן בכ"י (B)).
עמוד 245 שורה 10 — אוֹי חיים בלעונו, הן נובח את
תוועבותיהם (בכ"י B אליהם) לעיניהם ולא יטקלנו.
שם שורה 14 — בשנאה, והרים בן הגירושה למועלות
הנושאה, ולא יוכל וכו',
שם שורה 16 — בשנת ארבעת אלף ותשע מאות
לי צירח ("וחמשים") חסר בכ"י (B). בשנת 1190
לטה"ג (מעט לפני זה) היה הארץ ישראל עוד הפעם תחת
ממשלת הישמעאים אחרי שבשותה נטען הצלב ומשלוי בה
נסיכים נזירים בערך מאה שנה.
עמוד 246 שורה 18, "כל העונות יסבלם" וכו', החריז הות
איןנו בכ"י A.
שער ב"ט עמוד 247 שורה 3 קניתו לי סחורה למצווא
ביה רוח ומקווה (A).
עמוד 249 שורה 21 בכ"י B "והיה מתחלה לי לביבם" (?).
עמוד 254 שורה 18 לענין, נ"א: לענין (ל).

- המנוגנים" ובכ"י וכן שאר החופפות אשר בעמודים 225–224
הן בשני בכ"י בלא שינוי, ונשמרו מתוך הספרים ברופט לפיו
הנראה מפניה כבוד החזונים ובתי הכנסת.
עמוד 224 שורה 1 — (וקתולת צפתה) אין בכ"י A:
עמוד 225 שורה 9 ואמר בכל דבריו (B).
שם שורה 17 בכ"י A "וישא משלו ואמר". בכ"י B
שם שורה 19 קרוביה=פייט.
שם שורה 20 "אמת קהה בערזון" (B).
שם שורה 24 כי השתקה? קרה, ב"י (בשני בה"ז).
עמוד 226 שורה 8 "עאייך זביו" B (און יבן A).
שם שורה 10 אחריו והרווי: "יעין למו בפרק סבלות
בחוליה" בכ"י B
וחולש טענחו פיא לא זאת לו
בקפי פשנת פְּרִיבָה היא מעלה
ונן בכ"י A, אלם בטוקם "לאות לו" כתוב "לאוהבו".
שם שורה 15 ויגע, אצל ל.: זונגע.
שם שורה 21 — ובעווב נתיב שלום וחולך (B).
עמוד 227 שורה 1 — ואן שכר לכל שום ע' (A, B).
שער ב"ה עמוד 229 שורה 5 כל בורח וכל בא בעבים (B),
ולא בא בעבים (A).
שער ב"ז עמוד 232 שורה 16, "החליכה מבוכחה, והגסית
מאורה", בכ"י A משובש: "החליכה והגסית
מאורה" (?). — בהערה, שורה אהרוןגה, צ"ל: כאשר כורת.
עמוד 234 שורה 10 ירוה החדרים (A); בקביריים (בכ"י B,
והיא נומחא טוביה).

שנויות נומחאות וחוקינות

- עמוד 281 שורה 8 בכ"י A: **עַצְמָאֹתִי** ובי, ותורתו
השני: **קָרְבָּן לְבָבִי** חסר, ובכ"י B סוף המטר הראשון:
עַצְמָיִם (?) .
- שם שורה 15 בכ"י B: **אַחֲרֵי הַמֶּן רְדוּ**.
- עמוד 282 שורה 6 שער ר' גדי (A).
- שער ל"ה עמוד 286 שורה 3 עשויתו מעשי יקר מכל עצי
בשנים (A).
- עמוד 288 שורה 2 אני חבר מחבר הלביבות (B).
- שם שורה 6 ומASH נ עימות (A).
- שער ל"ה עמוד 289 שורה 4 נ"א: כאשר היה נצער (ל').
- עמוד 290 שורה 4 ובלשון קרש נחר אהוא נקרה (כח'').
- שם שורה 10 כי זה מהא שנה וששים שנה (B).
- שם שורה 20 כי אם איש מזרע קדרש (B).
- שם שורה 21 בכ"י A המילים **ועעליו** עד **"אַהֲרֹן הַכֹּהֵן חִמְרוֹת,**
ובכ"י B כתוב ר'ק: **"וְעַלְיוֹ שְׁמוֹ חִקְקָה וְשֵׁם אַבְתוֹת"**.
- שם שורה 24 — ומאו ועד עתה יעלח על קברו (בשני כה'').
- עמוד 292 שורה 11 צ"ל: או נפתחו ל? — (וכן הוא בכ"י),
כי היא של מה ליצית, וכן תחרותם הباءים.
- שם שורה 16 צ"ל: **"פּוּ דַעַו גּוֹתִין אַקְפִּין הַבָּי"** (A, B).
- עמוד 293 שורה 4 — אחר **"בְּמִיעֵד שְׁאָפְתָה יְאֹרִי מִים"** נמצאת
בשני בתבניות השיר הזה:
- ועוד עשיתי עלי זו את השירה:

לזה ערא תפארה,	אלפתה גאנטה
יעידוך ייזורט	עזבני ים ווילקה
בקבינן מסעננו	

- שער ל"א עמוד 259 שורה 13 צוה אלהים ח' (B).
- שער ל"ב עמוד 261 שורה 1 בכ"י A: ויגש הבוחר וידבר
אל העם !
- עמוד 262 שורה 21 וכל הלובש מוחלצתוין (ישחק לקרב
ותשואתוין, ולמות וצבחותיו) B, A.
- עמוד 263 שורה 8 בעוטף הנחשוט, נ"א: כמו גוף הגמלים (ל').
- עמוד 265 שורה 11 פ"י, נ"א: יין (ל').
- עמוד 267 שורה 15 בבי חזק אסוף אסוף ולא יסוף (A);
אסוף יסיף ולא יסוף (B).
- עמוד 268 שורה 8 ציל: **לְקַנְּיקָס**.
- שם שורה 12 והוא מלא פנינים" בכ"י B פה: **"וַיַּדְבֵּר**
הבהיר על האתגר� ההורוז אשר להלאה עמוד 270.
- שם שורה 20 **"וַיַּבְאֵל עֲגָלָם אֲגָנוֹן** (בשני כה'').
- עמוד 270 שורה 13 בכ"י B: ראו אתגרוז פר' מראה —
- שער ל"ג עמוד 277 שורה 5 **וְטוֹלֵה מִתְּחַולֵּי** (B, וככ'').
- שם שורה 11 הצל ברגע טף (B).
- שם שורה 16 ושנים פושקה (?) בכ"י A, **"פִּוְשְׁתִּים"** בכ"י B.
- עמוד 278 שורה 8 ציל: נפשו ע' ד' צדק קלי לה (נפשו
תעדיה עdry הצדק לבתם).
- שם שורה 17 בכ"י A התחרותים הפוכים: **"יִמְאָדוּ יִמּוֹן"** ואח"ב
"יִמְאָדוּ דְבָרִי".
- עמוד 279 שורה 1 כמו מים ושות (בשני כה''); פירוש:
ישחה וופול).
- שם שורה 12 ציל: ובעת פְּתִי ערומים לך ? רק'ה (בן בכ"י
(A, B) למד (=ללבוש)).
- עמוד 280 שורה 13 ציל: אבל אוזו ענה (A, B).

וְהַמְּתֻבָּדִים וְהַפְּרוֹרִים — יְשַׁלֵּחַ בָּם מֶרְון אֲפָטוֹ,
גַּעַל רְשָׁעַם הַגְּנִינִים [עֲגִינִּים?] וְנוּרְדָס שֶׁר חַזְבָּה —
בְּעָרֶב [הִיא בָּאָה וּבְפָקָר הִיא שָׁבָחָה].

וּמְשֻׁרְבָּה וְאֶרְצֹותָ עָרֶב בְּגַי אִישׁ לוֹ [בְּכִי] A : לֹא [וְגַעַל]
וּמְפּוֹרָה בְּכָל אַוְתָּה כְּאוֹרְפָּתִיו בְּגַעַל
וּמְפּעַלְיוֹ וּמְמַלְלָיו בְּגַס עַל סְרָפְתָּה
כְּחַקְבִּים קְרָפִיטִים בְּגַוְיִו אַזְוֵי יְחַקְתָּה
וּבוֹ נְזָאָלָו גַּס סְכָלָו בְּגַי לֹא זְרוּעַ מַחְתָּה
בְּקַגְפּוֹ שְׂבָס קְרָשָׂו וְאַם עַל תְּפַקְשָׁבָה הָאָרָן
לְמַפְלָלָו נִים, וְלֹא בְּגַבְעָא, אֲשֶׁר בְּקַרְבָּה בְּגַנְוָה
לְצֹור גְּרָאָה, וְלֹא גְּבָעָא, נְפָשָׁת קְרָאָה בְּגַנְוָה
וְאַבְקָתָו בְּאַדְרָתוֹ נְפָשָׁת קְרָאָה קְשִׁיבָה —

בְּעָרֶב [הִיא בָּאָה וּבְפָקָר הִיא שָׁבָחָה]. וְאות הַשְׁוֹרֶת וּכְיַם,
אַכְלָקָמָפָה Monatsschr. IX, 221 (אַכְלָקָמָפָה הַסְּטוּרָה האַחֲרָוֹת),
שַׁעַר ל'ה עַמוֹד 295 שָׁוֹרָה 1 בְּכִי: קְדוּשָׁ מִקְומָךְ וְגַם
קְדוּשָׁ הַדָּרְמָם.

שָׁם שָׁוֹרָה 12 — [פַיְן, פַטְן] הַוָּא רַאשׁ הַתּוֹר הַשְׁנִי לְפִי הַמְשָׁקֵל.
שָׁם שָׁוֹרָה 21 "מְסֻףָּת אֶרְצָות וְסֻוףָּת צִפְוָן וּמוֹרְבָּת" (B),
עַמּוֹד 296 שָׁוֹרָה 2 בְּכִי B "[וְאֵן שְׁבָוֹן]" וּצְל': תְּצִירָה לְפִי
הַמְשָׁקֵל.

שָׁם שָׁוֹרָה 4 וְחוֹזָא דָלָת לְצִירָךְ (בְשַׁנִי כְּהַיִי),
שָׁם שָׁוֹרָה 11 הַאֲרָט, גַא: תְּאַדְּם •

שַׁעַר ל'וֹ עַמוֹד 298 שָׁוֹרָה 12 "כִי בְּפֶדַר הַרְפָּאוֹת וּכְיַם".
בְּמַגְלָה עֲתִיקָה כְּתוּבָה ע"י ר' אֶבְרָהָם בֶּן הַלְּל

^{*}) אם גם הוא שוכן בCKER.

בְּעָרֶב תִּיאָ בָּאָה וּבְקָרֶר הַיָּה שָׁכָה .
בְּעָרֶב תִּיאָ בָּאָה וּבְקָרֶר הַיָּה שָׁכָה -
אֲמָקָם קָרֵשׁ תְּשׂוֹבָה -
תְּחַסְּלָה נְגֻבָה -
אֲחוֹרִי שְׁפָשׁ וּבְרָבָה ;
וּסְפָרָדִים , גּוֹתָת מִזְדִּים ,
וְאַזְרָחוֹת לְעַדְתָּו -
בְּמָנוֹ בְּלָה בְּלָה
בְּעָרֶב תִּיאָ בָּאָה וּבְקָרֶר הַיָּה שָׁכָה .
בְּרָאֵלִים , אָם טִוְוִים ,
מְרָחָק , לְבָלִי חַק ,
בְּרָאָה בְּבוֹדָה יְיָ
וּיְבָשָׂר , מְפָגֵי אָשָׁר ,
וּמְשָׁמְעוֹם , בָּאָהוּ וּמְעָזִים , יְיָ בְּקָרְבָּנוֹ יְיָ
וּמְהַבְּסָן , וְהָאָשָׁלָן , אָשָׁר לְפָנֵי יְיָ
וּמְגַנִּים , בְּשָׁבָעִים ,
אֲמָנוֹת , וּמְכוֹתָה ,
אֲמָקָם אל מָובָד יְיָ
אֲצָקָתָו בְּעָד עֲדָתוֹ -
אֲשָׁר בְּתָרְבָּה ,
לְהַזְוִיאוֹ וְלַקְבִּיאוֹ
וְאַשְׁעָר בְּפָנָיו
הָאָרֵיךְ לוֹ מְאַחֲרָיו
בְּמָנוֹ בְּלָה בְּלָה

בְּאַפְלָה וּבֶלִילָה וּמִקְאֹרִים מִזְמִינִים וּמִשְׁפָּרִים מִקְפִּים וּמִכְהָתָחוֹ לְבָרָתוֹ
יָאֵר כּוֹבֵב נְשָׁפָן ; סְכִיבָּיו בְּפָתָח וּמִפְנָח , בִּיתָוֹ יְשֻׁוָּמָרָן . סְפָוָן , וְכַפּוֹשׂ קָאָל אֲקָפָן וּבוֹנָה סְלָחָעָן גָּאָלָה , וְהַרְכָּה לְקָשִׁים אָפָוָן קַעֲטָבוֹן * קַמְדָן , וּבוֹנָעָמָד , נַם תְּרוּנוֹן בְּעַטָּעָמוֹן (נַיָּא : וּמוֹטָב)

שנויות נוטחאות ותקנות

- עמוד 308 שורה 16 שמות **נִפְשַׁק עֹזָת** (בכ"י B, וכצ"ל).
- עמוד 309 שורה 1 **קֶפְחָה לֵי** (בשני כה"ו), ובטור השני:
אצעך באוצר הון (A).
- שם שורה 8 על ערום מלאתו, ועובייתו שב לדרכו (A).
- שער ל"ט עמוד 310 שורה 6 קרכוניות, נ"א: נבונות (ל).
- עמוד 312 שורה 15 בכ"י A, **וּמָה מֻלְתָה הַחוֹת,** ובכ"י B, **רַב לְךָ רֹועֶה הַגּוֹנֵב וְלוֹקָת** — משובש.
- שער מ"ג עמוד 315 שורה 2 בפרק א' אורך קרוועה, צפַל, ואצל ל. : אמוך.
- שם שורה 13 ולנו הנדרלה **סְגֻנָּה** (בשני כה"י).
- עמוד 316 שורה 7 במימי החילאים (A).
- שם שורה 8 תרויצע על פנוי תבל (B).
- שם שורה 17 אני נותרתי לבביה (B). ההוספה **"וַיָּעַן הַעַט"** וכו' היא משני כה"י.
- עמוד 317 שורה 24 איזן ל, מענה לה שי ב (בשני כה"י).
- עמוד 318 שורה 7 **"הַתְּגָנָה עַלְיהָ"** חסר בכ"י A.
- שער מ"א עמוד 321 שורה 10 בכ"י A במקומם **"אָמָר הָאִיש"** (פה ובמאמריהם הבאים): **אָמָר הַזָּקָן** (I):
- עמוד 323 שורה 2 והו אל עלי קוראות (A), אל על נקראות (B).
- שם שורה 16 ורע **תְּפִלִי אֶל חֵזֶה** (בשני כה"י).
- שם שורה 20 צ"ל: כי אין ד'בר ישר בפנישם, בק.
- עמוד 324 שורה 2 וחכבות, נ"א: והגבלה (ל).
- שער מ"ב עמוד 325 שורה 4 יושב במרתב משבילים (A).
- עמוד 326 שורה 11 ויתח' ל' הבחרו (A), **וַיָּעַן הַבָּחוֹר** (B).
- שם שורה 22 הנדרה היא **קְבַּחַת** (B).

לא ר' אברהם בן הרמב"ם בדעת הרוחח הרכבי במאמורו "תרישים גם יישנים" בהמצפה מהברות ב') בשנה ד"א מתקנין', 1196, יסופר ע"ד איש אחד זט א (لدעת הרכבי = בן שטן) הקראי, אולם החכם ניבואר חושב אותו בצדך לר' ב' נ' אשר כלמות עיטה — והוא הפק שמו שר שלום — וירדוף אחר השורה שחתפאל בדברים האלה: [לפי ה' המזרחי שהדפס ר' ניבואר במכ"ע Jew. Qu. Review חלק שמיני, 1896 — עמוד 547] אמר בתרזה, אני לך עין מאורה. ואם בגבאיים, אהפש בס' מהבויאים, ואם בכתובים, אני לך נטפי רביכם. ואם במשנה, בין שפטינו שנונה. ואם בתלמוד, אני לו ב' מוד... ואם בהלכות, לפני ערכות... ואם בפירושים, אני לך חכם חזישם, ורק' ופרישם... ואם אשיר שיריהם, בלשוני איתות מדורבים... ואם בטפחים הרטפאות, אני בהם אחת זכוי. ולפי שכותב המגלה וחורי קרובים בזמנם ואולי נפגשו במצרים, אפשר שידע אחד מהם מליצת חברו ולא מקרה הוא שהתנהבאו בסגנון אחד אף על פי שעניניהם שונים מאד.

עמוד 300 שורה 9 נ"א: **וּבְשָׂמֵעַ פְּלִיאוֹת מִשְׁלִין** וגעמיות מלאו (ל).

שער ל"ח עמוד 16 שורה 16 מנוגבת, נ"א: מתנוגבת (ל).

עמוד 307 שורה 3 [תמצאה בידין] וכו' — רך בכ"י A. — המליצה שאליה מר' יהודה הלווי (בשירו **"הַבָּקָא מַבּוּל"**, הוצאה אחיאסף עמוד 42).

עמוד 308 שורה 15 **"או מִשְׁךְ מִתְּזֻקָּה וּכְבִי"** A חסר ומתחיל: **"וַיֹּאֲשַׁא מִשְׁלָל"**: ברוך אשר לא יעוזב חדרו וכו'.

עמוד 329 שורה 6 והוא זאת לראש קבורי שמורה (A).
 עמוד 330 שורה 12 אשר בנו לבם לאל אפרין (B).
 שער מ"ג עמוד 335 שורה 18 מלפונו ומורנו (בשני כה"ז).
 שם שורה 20 "אשר ידרוש" ... התווים הראשוני חסר ב"כ".
 ובכ"י B תחת "מי אחד פבן" נמצא "מי אחד בפין" (בקבון:
 "יחיד בתבונתך").

שער מ"ד עמוד 336 שורה 15 ב"כ" A תחת "אמור השני" (ובן
 להלאת תורת הנסתרים הדרוריים): "אמור אהר".

שם שורה 18 ב"כ" B הנושא: "אמור הד", ימי האדם שלשה
 ובו" (המאמר "אתמה" וכו') חסר מה ונמצא אח"ב במספר
 מ"ג; אמר הה", ג' (1) למדו החכמה להתגלו בה על וכו'.
 עמוד 337 שורה 14 אמר השנים עשר, ב"כ": "אמור הייא"
 ואח"ב במקומות "אמור הייא" ג' ("אמור הייא") (2).

שם שורה 19 יtan העשר לנדי ביבחים (לא יותר, בשני כה"ז).
 שם שורה 21 ההוופה "אמור לא גטפרק" וכו' הדיא על פי כ"י
 A, ובכ"י B כתוב: אמר ה"ד; אם תבנע מי שתרצה
 תהיה גבירו, ואם תעשה חסר למי שתרצה תהיה חבירו
 (לא יותר);

עמוד 338 שורה 1 וגקבת מוכרים (B) המאמר שאל מרבי
 רוזל במדרש: אמר ר' לוי נ' כפוי טובה הארץ והאהשה
 והנפש וכו' (יוקרא רבבה).

שם שורה 3 שמור ד בר ניבך (B), ובכ"י A חסר המאמר
 זהה.

שם שורה 12 ב"כ" B: "אמור הב"ח, הנפש בצלם זהה
 פיו, או בעץ והחכמה פריו. אמר ה"ט, הנדריב וכו'"
 וכן ב"כ" A ("אמור אחר").

עמוד 338 שורה 24 "ישיבתו" ב"כ" B "ישיתתו".
 עמוד 339 שורה 2 ב"כ" B אמר ה"ט מבחוץ המعيش וכו'
 [כמו בנדפס שלפנינו] שורה 14 אמר המ"ט], וכן ב"כ" B
 "אמל' אהרו". עם זה חור ב"כ" B המספר הדרורי להלכים עם
 המספר אישר בדפוס אצלנו, והמאמר הבא מתחיל: אמר המ"ט, —
 בכ"י A הקרים המאמרים מי עד מ"ד (מוט הנדרות).
 שם שורה 8 — ב"כ" B "אמור ה"ה, מומ' הדברו היתרין".
 אמר המ"ז דרש" וכו'.

שם שורה 10 — אחר "בון ואיבה" ב"כ" B אמר המ"ז אהתמת
 למי יקנה (בדפוס: אמר הרבייע). אמר המ"ז החקם
 נכבד וכו', אמר המ"ט השיקטו וכו', אמר ה"ט הפרישות וכו'
 עד לכל הסרון. אח"ע אמר המגידי וכו'.

שער מ"ה עמוד 341 שורה 3 — נסעתמי מאיסכנדריא ובכ"י A
 B, הוא השם העברי לאלכסנדריא) ובכ"י A
 נמצא: בדרכיה לעיר טבריה.

עמוד 342 שורה 22 "אמרו לדורנו" שני הטורים הראשונים
 הקרים ב"כ" B.
 עמוד 345 שורה 1 — עשה ש' ר' חזק וישורר אותן
 (בשני כה"י).

שער מ"ז עמוד 350 שורה 2 — וכמה בית הבנת (בשני
 כה"י),

שם שורה 6 — רבי אברהם בן שושן זצ"ל (A) "הוא אדר
 תוקר, ושבלי לא נתקר, ומণיביהם ר' מ' ש' בן שושן
 הבונה" וכו' (בשני כה"ז).

שם שורה 7 "ומנשיאותם — וועלות מישרות" חסר ב"כ" A,
 שם שורה 9-10 ב"כ" B "בן מודروس" חסר, ובכ"י A: בן טרדות,

השנית בהם איש הוא ליקיר חותם תבנית [תכנית?] ושם הברלה וכו' (A), ובכ"י B אחר "נדיבת"; ושם הברלה ואכן השם,

עמוד 353 שורה 6 — החווות *"במקל"ש"* חפרים בכתב יד B במקומות חותם (מקוםם בשער חמישים). עי' בפפ"ר *"מעשה נטם"* להחכם ב"ג בהקדמה צר' V.

שם שורה 15 ר' בן ברוך הוא בעל התוספות ר' יוסוף קליצון (נזכר בביבות דף ע"ב ד"ה ואמר ובולפום מושבש: קליננו) ונקרו גם איש ירושלים כי שמה עליה מצופת, אחריו ישבו איה ומן בפאריז. עי' גראטס גאללא יוד. עמוד 595. שם שורה 17 — מן האשקלוננים קה לה המוללה (בשני כה"י).

שם שורה 22 — והאל יוד ע סמורות (בשני כה"ז).

עמוד 354 שורה 2 *"בחור האל"* אין בכ"י A.

שם שורה 3 — הזריק בן ראי שייבות א"י (A).

שם שורה 9 — ושב ורפא לו, ואsha מ של' (B).

עמוד 355 שורה 3 בכ"י B חפרים הדרויים ובמקומות כתוב רק: *"יקוצר לשוני מספר רב הסדרוי."* אח'כ: ושם ראיות החכם הגadol ד ניאיל ה ב ב ל, הוא מען המתגבר, ובתוכמו ארויות משבר, וחילם יגבר. ושם הנשיא ר' ואשיה נשייא גליות וכו' . "בן יש"י אין בתבי היד.

שם שורה 9 — אוסף המרות החמודות, וככל בלבו סודות התעדות, ורעיון שבלו בכל עבר רודות, וככל תבל וכו' B.

שם שורה 17 *"ובין הצדיקים — עד קו"ים"* חפר בשני כה"ז.

שם שורה 19 — *[עשירין מנגבים]*, עניין ממעשים, כי החפירים אשר שם אין בכלל תבל בהם; והרעים אין מגיע

עמוד 350 שורה 10 — בשני כה"ז; ור' זיווא בן שושן לא *"יהודה"*, והוא הנזכר באבורהום, עי' צוין, צר גע' שילטע 487.

שם שורה 11 בכ"י B *"בן ר' מאיר"* מונש" ומכ"י A חפר. שם שורה 12 — *"ומהט — דודו הרופא"* חסר בכ"י ומתחילה ווי' יעכ' ב; *"בן מאיר"* חסר בשני כה"ז.

שם שורה 15-16 — ר' יוסף קצטנטינו (B), — הלכתי לעוד לירדה (A), לדודה (B).

שם שורה 17 — התzon רבי יוסף ז' אלטוייד (A); פוד שכלו (B).

שם שורה 20 — ומכלום הנדי בים בנדבותיו (B).

שם שורה 23-22 רבני ששת כ"ז ציל. עיין צנץ, צור געשלטע אונד ליטעראמוּר עמוד 436 ורביה של גראטץן חלק שני עמוד 393 (Note 1), והחרוזים בשער ב' עמוד 451.

שם שורה 23 ושם הנשיא וכו' עד וגנונים (3) שורה 351 חסר בכ"י B.

עמוד 351 שורה 4-4 — ובו ענוה יתרה (A), ובינוי מתויקים וחומודים (A, B).

שם שורה 8 ציל; ולן שנוי בנים.

שם שורה 14 — היה לו בלשון ממיש ורחב (A).

שם שורה 21 — הנדריב ר' נתן פקיד המלך (בשני כה"ז, עי' המבו' A).

שם שורה 22 — ומשם באתי לארכות מורה (B).

שם שורה 23 — ותחלתם עיר אסכנדרייא (A, B).

עמוד 352 שורה 3 — טגורו בל' פותח (B).

שם שורה 10 — ובעל נפש נדי ב (B), ואנשי העור

אליהם. ואם תחקור עליהם תמצא בתוך הצלת פסלת ותוך האציגים קיימים ובין הבודקים מוויקים ובתוכה הקדושים קבושים, לובשים בגדי וכוב' כמו ברוך הרופא —

עמוד 366 שורה 7 — האירור מפנות הופא הנבל באב"י B בקצת שני גותם ואיה מאמרם מודרים או מאוחרים, אבל התבנן אחד. בב"י A נמציא רוק צזרו מציורי החרופות הות. בכלל גראה ביחסו משגנו הנושא השער הזה (כן גם בציור המלחמה בשער ז') שהמחבר כתוב ומתק ומליצתו הטפוריות לא כטמורות גטווים.

שם שורה 15 "גביה עינים, קאר אפס וכוב'" תמעין יראה שהשתמש בהזהרוי במילצות גבורי בכתף מלכות (זרוי המותל): אלהו בשתיו נוכחות), וכן בכמה מקומות. שם שורה 26 — "שבם בן חמוץ". בב"י A חסר מכאן עד "וואה המשפחה" (עמוד 363 שורה 17) בלבד איזו טוים מציר נבלת הרופא הנמצאים למעלה מוה .

עמוד 359 שורה 9 — או פסקה. בב"י B "ומנהgo בחגיט ובשבות לבrhoה לבנו (לבדו ?) בן בית התרפה, ומפחו פן ובריחתו להת דרך אל בית ה' נבדל מן הקלהה, ואל המקדש לא יגש כי מום בו, לא בבא ואל המקדש לא יגש כי מום בו.

עמוד 360 שורה 9 — "ומשם באתי — — משכילים ונבונים" חסר כאן בב"י B, ולחלאה בשורה 18 בתוב: "ופעלים מאשרים, ומשם באתי להר צמרים וכוב' עד ובחר בטוב".

שם שורה 19 — ר' יעיאאל [ויהיד הרור ופלאי מכוורת שם שעד מבאו], הוא משגה למך וגדול בבית המלך [ומפרי וכוב'].

עמוד 361 שורה 8 ג"א: "פְּתַחְלִים" (פרופ', ד, קויפמאן). שם שורה 10 ע"צ'ן לפקחים B.

עמוד 461 שורה 15 א'ב'ת, ג"א: ח'מת (פרופ' קויפמאן), ואין ספק כי היה הגראה הנכונה. שם שורה 16 — ספק נבחר [ומהם ר' שרית, לו שבעה בנים, משכילים נבונים]. ושם ר' יצחק וכוב', B (ושם ר' דור — געמיות" חסר).

עמוד 362 שורה 1 רבי יוסף מעברי. הגאון ש"ר (בחולות ר' נתן בעל העיר), בכורי העתים 1829 עמוד 76 (76), Notice כי הוא ר' יוסף ז' עכניין, ועי' מונק משער כי יונש נויידר בהאנזקיילופדייה הגדולה של ערש וגורובער שטיינשנויידר בהמאמר על יוסף עכניין; ניוואר בהמאט' מולקה ב' ברך 31 בהמאט' על יוסוף ייטש; המובייר ש' 1873; הירחי לפראנקול-גראטץ שנגה ייטש; המובייר ש' 1888. מאנגזין למחקרים התיירות של עיל' ע"י בערלינגער, שנת 1888. אחריו, "לשחק העלהו" (להלאה ע' 363 שורה 4), והתרו "יום חכמתו — רובי" חסר .

עמוד 364 שורה 5 — ושם הרופא אליעזר וכוב' עד "ויהודיעו לכל העולם פתיחתו" חסר בכתיביהו; לפי הנראה הוא הוא הרופא הנזכר למטה לתהלה רבה וחורי ש' לבש ולרומים אותו אחריו החרפות ותוגדרפים אשר שפק עליו וימתה אח"ב מפטרו את הרשונות .

שם שורה 7 מזה נראה כי חקקה שמירות הדת לכל פרטיו בקרוב כל העם בעת ההיא, מכל'ו יוצא מן הכלל, עד שגם לרופא המליך לא סלחו על שנגע בפקודת אדונו בימי השבת .

שם שורה 25 "ולא היה מתגאל במו קפ'יו" (פרופ' קויפמאן) .

עמור 365 שורה 9 בב"י : B :

ויסף יstor התבוננות

ניבוי צרי צור מחולת (מוולא, A).

שם שורה 22 בב"י : שמירה, מבחר גגולותם, ועובדיה היה

אמחים (עובד יה ?).

עמור 366 שורה 7 — "הוא משכיל — — מקומו" חסר (B).

שם שורה 11 — בן זב א' (בשני כה").

עמור 368 שורה 7 — "ושם איש נבל" עד "ומשם נטעת"

"לעדינה" רק בב"י A (בב"י A חסר).

עמור 369 שורה 9 — "לעיר פְּלָגָה" בן נקר בב"י B.

שער מ"ז עמור 373 שורה 5 — אני ע' פ ה (בשני כה").

שם שורה 10 ואנבי שְׁבָה לשובנה (בשני כה").

עמור 374 שורה 14 — ו גם נצבה (B).

שער מ"ח עמור 379 שורה 18 בב"י B "בעת תבוסת ראותי".

שער מ"ט עמור 381 שורה 6 שתק, אולוי יש לקרויה "שְׁמַרְ".

השחר מתאמין לכבות מאור הפרחים, להעימים

ולהampil והרט, אולם נוגה מזרוחם רב מנוגה השחר.

שם שורה 12 — מליגט נוֹלִים (B).

עמור 384 שורה 4 — פְּאַשְׁפּוֹל (A, B).

עמור 385 שורה 18 — החרוו, "מעורו מיתורי" אוננו בב"י B.

שער נ' עמור 388 שורה 4 אצל ל : היהתי בארץ חבן.

שם שורה 17 גבר, נ'א : גערר (ל).

עמור 389 שורה 18 בב"י פארוי : גְּנַעֲלֵת תחת "ונעלית".

עמור 391 שורה 2 צל' : וְלִילִי.

שם שורה 3 בב"י אוכטפדר ובב"י גינצבורג : אהונן את אַבְּגִיאַת.

עמור 391 שורה 5 בב"י הניל : נאיך אקסוף.

שם שורה 12 צל' : על דל אשר יתרה.

עמור 393 שורה 3 — נמצא ב פרה (בשני כה"), ולפי זה
אין כאן חרוו רע של סופר וכפּר.

שם שורה 7 — בב"י B : ערי כי שומעינו שםעו יבזואין
ונפשׂוּתם ירומון לו קשורות;

עמור 394 שורה 4 — החרוו : גבחו — — פעלתנו" אין
בב"י B, ובב"י A הוא גוטף בשולי היורעת, החרוו

השני הווא בב"י B בכנון:

פְּאַקְעָה טְשֵׁר קְהַלְוָתוּנוּ,

וְקְמָךְ קָל גְּנַעֲלֵתנוּ.

ולפי ניובואר : "בריך יטמן כל גדרתנו".

כפי שהיעירני הרה"ה דוד בהגנא נ"י כתבת השיר חזה ציל;
ואלה עשויות על ר' משה מסטרד, של חתנים אל הבש"א
ר' מכיר, עיי קובל על יד (הוציא מ"ג) חי"א צד 15 וט' פנוי
המליצות צד, 88, גם הכל בנוון, שנגה המושית עמור 248 ובס'
מעשה נסitem לבג' בחקרמה ע' XVII.

עמור 394 שורה 16 — הפקה בפְּשָׁרוּם (בן נראת לנקה) מפלוי
לבב (בשני כה").

עמור 395 שורה 10 בני דורך, נ'א : בני הדרך (ל).

שם שורה 13 אצל ניובואר (מלאת השיר) : ואלה עשוינו על
ר' אברם בן מימון ול' עשויותם בירושלמיים שלחחותם למשיחם.

עמור 396 שורה 10-11 — בב"י A "ויתחשב בטotta הירין" (?) מושבש.
שם שורה 11, "ועשית על השר בעל המרות והמעשים, ר'"
שמעאל בן הראש ר' נסום" (ニーובואר),

515

שנויות גוטהאות ותקנות

עמוד 401 שורה 2 צ"ל יוגמל שקריט.

עמוד 402 שורה 4 — דמות יוסט (בן בכחוי) = בן פורת.
שם שורה 5 אצל גיבורא: "עשות הרד כחולם", כל השיר
זהות קשה להולמו, ולפי שר"ל (אגרות חלק ט' 1814),
צ"ל: פחקל, לפי זכרי ו' י"ד.

שם שורה 9 — פְּקָדֵנִי פִּתּוֹ וְאַכְלָם (B).

שם שורה 11 — [זאת] רותי אשלם (בן בכחוי) = אמות לחטאי.
בכ"י B נמצאו פה עוד שירן חזק הקטנים (בקובץ fol. 131):
צבי החן אשר שכן (להלאה עמוד 408).
צבי החן אשר לחוי (ע' 417).

צבי החן מהחני (ע' 424).

צבי חן החלוף גילי בחלי (ששה חורותים כפולים).

עללה הביאתי (ע' 428).

בקצץ אל צעיפים (ע' 438).

שם שורה 18 ג"א: פרשה עגנישער ועליו נראתה הקשת.

עמוד 403 שורה 11, "דמעי בעין רוגל", עני "חולט
רכיל" ומגלה ללבוט כי תשקה צפונה בקרבי, וכמו
שש הוראה ב' פולח לעין ווגל בהרואה הזה בן גם "לפי
עלוי גמל" היא מצד אחד מלייטה מקבילה לעין רוגל ומצד השני
הרואה גמל=מחלת לב (כמו: يوم נחלה ובאב אנטש, ישעה
ו'), ושעור "לבי אמונה" (בחוראה השנינו) כמו ווית רדיין
אמונה. — הוראות כפולות באלה נמצאו ברוב השירים, על

הרוב בתור עוקץ בפומס.
שם שורה 12 ג"א: "ואמרתי על העניין, להקיר גוזלי שור מן
הمعنى" (פירוש: על העניין הנוכר, הגער הגען).

עמוד 396 שורה 14 — לבי לטרוך מדורכת (=פְּקָדֵנִי) B.
עמוד 397 שורה 1 א' ש המנה.

שם שורה 2 בכ"י אחרים: "אתה במלך אך [אל?] בהסתה
הטנה" ועוד לא היבורה הקראית הבוגרת, בכ"י אוכטגורד:

"בחפנה הטנה".

שם שורה 3 צ"ל: ועם נרבתו.

שם שורה 6 ג"א: "לו אמרת היהת בנו",

ובכ"י B: לו תחנה אפק גן
לא יהנה מום בזרעה.

עמוד 398 שורה 3 — אם בן נבל קפץ (B).
שם שורה 7 — כי לא גוית שבט ר'.

עש' על גובל (פצעיקים) (B).
שם שורה 12 — בכ"י B: נגעת ירצעון (פצעיל).

שם שורה 13 צ"ל: תעבור לאazon.
שם שורה 19 צ"ל; ובלא.

עמוד 399 שורה 3 — אחתפה לך ביך איך גבלו (B).
להחריוו, "אתה כמו מחול וכו" מעיר ר' ר' כהנא כי
המשורר הקריינ' משה דרעי לך מחריוו את הרעיון הזה
בשירו המובה בלקושי קדרמוניות לפנטקער עמוד צ"ד ט' קמ"ג.
אולם המיעין ראה כי שונה מادر הסגנון אצל דרעי (דמota כנור
אשר יערב בקהלו — לכל און, ולבו ליק וווחו) ורועינות ומשלים
קורובים בתכנים נמצוא אצל כל המשוררים והמלחיצים.

עמוד 400 שורה 4 — "קללות הווא" וכו' נמצוא במקומות הזה
רק בכ"י A (ע' למלعلا עמוד 189).

שם שורה 14, "והשאלו ממננו ספר, כל משלו משלו אמר"
ובכ"י אוכטגורד: ש פר, גיבורא:

עמדוֹר 409 שורה 15 עי' אגרות שר'ל חובי ט' עמוד 1818
ברוכה (במקום "גלויה"), ור'ד כהנא קורא: ברוכת,
לפי דבריו תוריון בסוף שירו "רפואות הגויה".
שם שורת 17 נ"א: "ועשית על שיבת אשר ביום געוורים
זרקה כי וככגע פרחה בלבי" (מלאתה השיר לניבואר).
ואתורי "על נור ימי נער וטור (בצץ) צלם" נמצאו באזיה כי'
עוד החרוזים האלה:

רָאוּ לְפִי הַמְשֻׁלָּק אֶלְוִי: (בָּאָנוּ כְּפָנָנוּ עַזְבוּ בְּקִדּוֹת אֲשֶׁר
וַיֹּוֹדֵעַ בְּעֵינֵינוּ הַהָעֲשֵׂה, וַלְלָבָת בְּדָרְכָה (ג) נִסְתִּית;

קָרְבָּן בְּשַׁעַר שְׁעָרֵי תְּקִדּוֹן,
דָּאוּ וַתַּזְקִדּוּ קִדּוֹת לְבָבֵי גָּבָן;
מִיּוּם אֲשֶׁר מִשְׁעָרֵי גְּרָדִי.
(הַשְׁׁרוֹת עַבְרָה מִשְׁעָרוֹת רַאשֵּׁי אֶל לְבִי וַתִּקְנֹן שֵׁם;)
תִּחְתַּח „לָמֶרֶה שְׁהָרָה“).

עמדו 410 שורה 12 נ"א: כי ביה זממו יום וליל נצימים
 עמדו 411 שורה 6 נ"א: יתיר בראה (והוא הנכון).
 שם שורה 11 הכתבתה "ועשית בחרפת וכו'" מה בטעות
 ומקומה הנכון לפני החרופים הכאים אוחז "אמונה אין
 בלחה", ולפני החרופים האלה (דורש קנות מוסר) נמצאה בכו.
 הכתבתה הנכונה: וعشתי בארחות מערב לאיש
 טפסר למדוד דרך מוסר (מלח"ש 42).

שם שורה 15 נ"א: כי אם יחי נאה.
עמוד 412 שורה 3 — נ"א: אם תט לנבי איזוביק תחלוש,
והוא יותר נכון, עי' גם פגמי המלצות ד' 7.

עמוֹז 403 שורה 15 ג"א: דמיי בָּבֵל (על ידי שנארה בחוץ בשתי העיניו הלשון על צער לבי).
שם שורה 17 "וונית" אין אצל ניבואר (לה"ג הוא תיקון הטוריות).

עמוד 404 עוויה 1 – "עד גלגולות תזונתיות" (B).
 עמוד 405 שורה 1 "בי שם בשםך", שנקרה האיש גשי אבערטן (ראם החרווים "תה ראתה") עמוד (422).

עמורך 406 שורה 8 (פ' גא, זז-זט) אמר: שם שורה 18 עדי יוכל לעלות בטסום (מליצה רגילה אצל המופרים והמעתיקים במאה ה'יב והו'ג). בבי' כאן השיר הקטן „לאיש מנדייבי טפרור“ (פ. 408), המתחיל: שאו שלום, עמורך 407 שורה 3 – ציל: שלחתיה לאישים – ו-ספְּרִיבָן ושלל (=הכטוליטים). אונ: חptrיו בין:

שם שורה 9 ורמיון כרמש מ

- ל
- ל
- ל

, אשר במור יהי אבוד ?
?צ'מות (B), המליה אבוד נהיית גם בכ"א והמליה
שלאהורייה הסרה ע"י קרע.

שם שורה 11 צל"ל : בתיו צואה,
שם שורה 15 — נא"ה: "נדריב היד" (במספר פניו המליצות ר' 16).

עמורד 408 שורה 9 ציל : כל נשק .
 שם שורה 14 בפה עין .
 עמורד 409 שורה 3 ציל : ראייתו בראשו מצנפת .
 שם שורה 8 נ"א : "כמו תבל תליות על בלימה" (מלחה"ש) .
 שם שורה 11 ציל : פבזק דורו שרוי .

עמוד 417 שורה 8 ציל : עינויו שלפים עלי-גראן ח'גב מעופפת .

שם שורה 15 ציל : צריך היה .
שם שורה 21 גמישלו כבן בעור , נ"א : גמישלו פָּגָן בְּתוֹר (מל' הרים , גבשו על ברות הרים) . עי' מכיה"ע אריענט לשנת 1845 ט"י 14 , נumar 39 ואגרות שד"ל הזאת גרעבער עמוד 1388 .

עמוד 418 שורה 6 נ"א : גְּרַבְּעִים .
שם שורה 11 ציל : שׁ אֹ שְׁלֹזֶם לְדוֹד אַטְרָר , וכן במפור השלישי לאפר מכותב .
שם שורה 19 במקום "גְּרַבְּרָה" , נ"א : עֲבוֹר .

עמוד 419 שורה 8 הבט תחיוון : את בת עיני בעצמה אתם מניחיות בחיות .

שם שורה 16 בְּסָרְךָ (= דמשק , עי' במבואו) .

עמוד 420 שורה 14 ציל : ישאל بعد הקץ , וכן עוזה .

שם שורה 16 ציל : זה לו שנת אלף ? קוו , או ז' ?

הפקוד עון צרו , ולא שלם .

פירוש : ועוד לא שלם עונם (עפ"י הכתוב בראשית ט"ו , ט"ז

כ"י לא שלם עון האמוריו) . ומלה שלם בחורו הבא = העיר .

ירושלים .

שם שורה 18 נ"א : יְהֵי שׁוֹב וַיְשַׁאֲלֵל לְעֵיר הָאֵל .

שם שורה 21 חצר בית קְרֻשָּׁה .... לתוכות .

עמוד 421 שורה 21 ציל : במחשבי קְלָאִים ,

עמוד 422 שורה 2 המלה "בל" למחוק .

שם שורה 16 מְשֻׁבְּתִיהוּ — לתוךן : בְּשַׁבְּתִיכָּה .

עמוד 412 שורה 7 ציל : שבּי נפשי אתה , בְּעֵקָה הַלְּוִינוּ (העוקן שבחרוזים האלה הוא כי אחורי מנותו מעילות האמת והאמונה יתן המשורר האות היוצר נכברת על טובה : שכן לאנשים ביצחק הלוי חלק בז) .

שם שורה 15 שְׁקָתָה קְנָא שְׁבַת נָה"י (B) .

עמוד 413 שורה 2-1 שבר במצרים ובוי משה עלה לשים ס' ואען ואומר (מלחה"ש) ,

שם שורה 9 באיה כ"י : ועשתי עכניינו תבל אשר הם נובלים כמו צין נובל .

עמוד 414 שורה 4 ציל ; בידנחתה , — "לא יתקבצו שני נחלים" , משני שואים תכופים השני הוא נע .

שם שורה 12 נ"א : ובר עונו פום — "אמוגו" בן בג' ב' .

שם שורה 15 ציל : בן החכמים .

עמוד 415 שורה 5 ציל : שוא לכם ק ל משכמי קומ .

שם שורה 18 ציל : ווישתי על הקהל ליגיל .

עמוד 416 שורה 1 ושולח דבר חכמה אליךם (בן גט

בב"י B בחשערתי בהערות) .

שם שורה 2 מוב יותר לקרוא : בְּעָזָר אל מאור שמשם ירוח ,

והיא במליצת "תבן את מכנים לעפירות" , וכן : רטסוי טל

לימים סוף , תמרים ליריחו .

שם שורה 5 אצל ניבואר : בקש מני ר' יהונתן הכהן ז"ל

[לא היה עוד בחיים בזמנן הבודה הספר , עי' המכוא] להעתיק

לו סדר ווועים וכו' .

שם שורה 17 — ובתוכן לבבם ימצאו יום חפסיו (B) .

עמוד 417 שורה 1-3 — ובוים ברואו ... עישוטו למזווא ,

בְּאֵל פִּי (B) יתפסו ? אָמַר אֶל-הַיִם — בְּצִיל .

עמור 422 שורה 17 : יָקֵר,

שם שורה 18 : בְּמִנְגַּלִּית.

עמור 423 שורה 4—4 — אשר נוֹשֵׁן בְּכָלֹו, גְּרוּשָׂתִיו —

חדשים לבקרים (B).

שם שורה 9 צ"ל : אָלָי אַיִלָּי לְכָל צָר וְחַבֵּשׁ (המליצות שהן הרופה למכאובי הן גם ממרפא לכל שרר).

שם שורה 10 צ"ל : רְכָה דְּכָשְׁמָלִי, יְהִי מִפְּרִיר : אֲקָת — ועי' אגרות שר"ל עמור 1338 (חבר ט).

עמור 424 שורה 7 — ומוי גְּנֵשׁ לְמַלְחָמָתוֹ B.

שם שורה 9 נ"א : על רִי מְנַחֶם יָא"ע (כי היה בתהית בעת כתיבת החירותם) על ענן רִי הַלְּל אֲשֶׁר במתהיו בו.

עמור 425 שורה 1 נ"א : בְּכָר אֲזָתִי — — יְקוּד חַשְׁקוֹ לְלִבּוֹ (עי' אגרות שר"ל 1340 p.).

שם שורה 3 ועשית באה שור על אשה וכמי,

שם שורה 6 — נומחא אחרת טובה היא :

חַיָּשׁ וְפָגַגָּה תָּזֵק שָׁאָל וְבָשְׁבָּה

פְּרִטָּה עַמְלִיקָה, נְכָנָה גְּרִטָּה אַמְּרָה

יְהִי, פּוֹרָאָה לֹא נְנוֹרָאָה וְיְחֻזְּקָה;

שְׁרִשָּׁה בְּקָצָע עַם יְלִידָה, וְעַטְלִיקָה

אַם אַמְּנִיחָה רְאָתָה יְיִמְתָּה בָּנָה . (נייבוואר)

שם שורה 16 לשון 18 מעלה גְּבָה — אשר יסורה בבעץ כף,

עמור 426 שורה 18 מעלה גְּבָה — אשר יסורה בבעץ כף,

שם שורה 19 נ"א של הכתבתה : "יעשית על איש ראיינו
גבבות הבנות יוק יוק, וווקן בפנין רעינו זר ק", ולפי

וה טעם "גְּבָזִים בּוֹסִים אַוּטוֹ" — רעינו שהוא מכיש אותם,
עמור 427 שורה 3 לאיש עשה תפוח זיהב (מצ"ל),
השיר הזה נמצאו גם במלאת השיר לויבואר עמור 52
אבל שם בחכמתה אמרת "תפוח זיהב" אבל החוויה הראשית
הוא "שיר (שרו?) תפוחי בס פֿרְדוּם — טבעות על בדי אַרְוֹן".

שם שורה 5 נ"א : שור תפוח זיהב ידרכו
טבעות על בדי אַרְוֹן,

שם שורה 18 צ"ל : בעין האל במו אלף,

שם שורה 19 נְמַשְׁעָה בְּמוֹ עַזְבָּה (shed"ל),

שם שורה 20 בְּפּוֹטָם.

שם שורה 21 נ"א : עד כי בְּגַעַן קָאֵל זָהָר שְׁבָה,

עמור 428 שורה 8 "נְגָלוּ צְפּוֹנוֹ" לפִי המשקל חמרה תנועה,
ואולי צ"ל : אַתָּה גָּלִיל אַפְּנִינָה!

עמור 429 שורה 1 בספר מלאת השיר לר"א ניבואר הכתבתה:
ועשתי על איש עוזב שמו [זעקה] (הופטה ניבואר).

done להזרתו והיה שמו [זעקה] (הופטה ניבואר).

שם שורה 8 ראיין קורא : נְשָׁבָע שמו הרע.

עמור 430 שורה 15 גירסת שר"ל : בהרבות יהי נְקָפָר (מן
ויסבו מערנות תהום).

עמור 431 שורה 3 לאש הַפְּתָח (שר"ל).

שם שורה 11 נְמַזְבָּח הוּא לְרֹעַ.

שם שורה 17 פְּאַשְׁר בְּנֵין מְתָא יְשָׁבָרוּ, סְרָב (שר"ל).

עמור 434 שורה 6 צ"ל : — וְשָׁוְקָה אֶל אֶלְעָן,
סְמִינָה, בְּכִי גְּרָפָה קָאֵר לְקָלָט.

עמוד 434 שורה 8 נ"א : **שִׁבְתָּה** הלא חשלוף (ולפי זה
„הרידרה“ הוא המוט). תחשוב לנדרות.

שם שורה 9 נ"א : מה שחשב לנדרות.
שם שורה 16 צ"ל : **וְאַתָּה שֹׂבֵת**.

עמוד 435 שורה 1 גם הנושא : **קְרָאוֹק** „בְּלִי פָּה“ נסונה.
עמוד 436 שורה 17 צ"ל : **לְבָבִי קְטָן** כל בני שם וגדלה.

עמוד 438 שורה 13 צ עיפ"ם — בן הוא בכ"י B. פירוש
חרחו השני: האין די לי במכאוב משקי ואהבתני,
בחיות רוחך ממנה, כי יוסיפו הבוגרים להעלים אותה מעניין.

עמוד 439 שורה 16 הנכון הוא לך:
הַזְּנָה קְמוֹ שְׁפָנוֹ ; נִי שְׁגָר קְמָזָה

תְּהַזְּנָה — נימוד פשען!

פירוש: חון הארץ הוא בשמן (של התבニア אליו ישען אשר לא
כליה כל זמן שהוא לו כליב), ועל ידי המות (במוחך) ישבר
הכליה ווימוד השמן.

עמוד 440 שורה 4 איך מגינוי יונקם.
שם שורה 6 אחר **וּפְעָלוּ בְּפַחַם** עוד חרוץ:

כָּל בְּעָלָיו תְּגַבְּרוּתָם רַיִק, וְצִיצָם וְפֶרֶתָם.

עמוד 441 שורה 5 זכויות בלשון זכר, וכן בהמבעת הרגל
ובוכרון צדיקים: ז"ע = זכורות או זכותו יגן עלינו
(ונמצא בכתובים כבר משנת 1288), כי דרך המליציות הקדומות
שלא להבחן בדיק בין ז"ג לדבר שאין בו רוח חווים, וכגון
זה מצינו בספר שלפנינו במקומות רבים (בשער ז' : והחרבות
ביבקים ממ הר ים; ושתי המערבות עומדים. בשער י' ב':

6

בבל (ג) 35 ; (יב) 119 ,	בלקורי (מו) 351 .
בנימין החבר מרבל (בד) 225 .	בעל נד (ה) 251 .
בעל נד (ה) 251 .	בערחה (כט) 232 .
בערחה (כט) 232 .	בית לחם יהודה (יא) 111 ;
בית לחם יהודה (יא) 111 ;	רב ברוך או בן ברוך, ע' יצחק
רב ברוך או בן ברוך, ע' יצחק	בן ברוך הרופא ,
בן ברוך הרופא ,	(ב) 198 .

ב' ז

האנשים והמקומות הנמצאים בספר זהו,
על פי סדר א"ב.

六

ר' אדונאים (בן חמיין ?) (ג)	ר' אברם (בן תקנינים ?) (ג)	ר' אברהם הצעוני (כא) 205, 207
. 39	. 41	ר' אברהם בן אלחוריין (ג) 39,
. 41	נהר אהיה, ע' סמוא'	. 41
. 41	איי הום (ב) ; (א) 28 ; (ב)	ר' אברהם בן אלכברר מטולוי-
. 70	(עמק) אילון (כח) 228.	טוליה (מו) 350.
. 70	אסכנדורייה=אלכסנדריה, ע'	ר' אברהם מארם צובה (מו) 363.
. 491	תקנינים .	ר' אברהם מדרמירה (יח) 186.
. 44 (ג)	אלון בעצוננים (ח) 27 ; (ג) 27	ר' אברהם בן הרומ'ס (מו) 352 ;
. 44 (ג)	(ג) ; 143 ; (יח) 191 ; (כז)	. 395.
. 44 (ג)	(מכ) 242 ; (מכ) 331 ; (מכ) 340	ר' אברהם ביר' משה מארם צובה
. 370	; (מה) 341 ; (מו) 340	(מו) 366.
. 353	אליה המערבי ראש קהילת	ר' אברהם בן עורא (ג) 42,
. 353	המעריבים בירושלים (מו) .	182 . 187.
. 186	אליעזר המשורר מגנוו' אמרון	ר' אברהם בן שושן מטוליטולה
. 186 (יח)	. 186.	(מו) 350 (ע' תקנינים ?)

ר' ש. י. מ. ה

- ברוך הרופא מדמשק (מו) — 355
 ר' ברוכות מהר צמרים (מו)
 ברוכות מאשורי (מו) . 368 .
 ברוכות בן ישעה מבלנה (יח) ברצלונה (מו) , 350

ג

- גלועד (מו) ; 348 ; מה (מה) גשור (ב) ; 202 ; כב (כד) , 220 , 376 .
 גלועד (מו) . 378

ה

- דרון (ב) 202 .
 ר' דוד ראש הנגללה מאשורי , 355 , 354 ; 187 , 184
 (מו) ; 368 , 363
 (ב) ; 373 ; 368 ; 363
 (ג) ; 445 , 423 , 419
 . 460 , 453
 דן (ב) 202 .
 ר' דוד חירוף כוחמת (מו) . 361 .
 ר' דוד בן פקודה או בקודה (ג) . 39 .
 ר' דניאל מארם צובח (מו) . 365 .
 ר' דניאל הכהני מודמשק , ע' 41 (ע' תקנונים 474) .
 דונש בן לברט (ג) . 40 .
 ר' דניאל . החוזן מארם צובח . 365 .
 דיבון (ב) 202 ; לא (לא) . 255 .
 דמירה (יח) . 186 .

ר' ש. י. מ. ה

ה

- ; 255 ; 251 (ב) ; 247
 (לב) ; 274 ; 260 ; (ל')
 ; 297 ; 289 ; 284
 (לה) ; 301 ; 306 ; (לה)
 (לה) ; 310 ; 320 ; 314 ; 310
 (םב) ; 325 ; 332 ; 332
 ; 348 ; 341 ; 336
 ; 376 ; 370 ; 376 ; (םט)
 ; 388 ; 380
 ר' הילל מלקטנדריה (מו) .
 424 וע' תקנונים 517 לעמודו
 ; 237 ; 242 ; (בג) ; (בג)

ו

- ר' זיויא בן שושן , ע' תקנונים ר' זבורה ראש היישיבה (מאירץ
 המורה) (יח) . 120
 לעמודו . 350 . 492

ה

- (ב) ; 101 (ט) ; 89 , 88
 ; 117 ; 110 , 109
 ; 134 ; 120 , 119
 חבר הקני (א) ; (ב) ; 27 ; 34
 (ג) ; 56 (ה) ; 54 (ה) ; 44
 (ה) ; 78 (ה) ; 77 , 70

- (מו) 350 (^ע תקונין) (508).

ר' יהודה בן שלמה (המחבר) (תקמ"ה) 2 ; 6 ; (ב) 441.

יון (יה) 186 ; 183 ; 182 ; 181 ; (ב) 224 ; 191 ; 202 ; (בג) 190 ; (או לירודה) ר' יוסוף מעיר אלדריהה החביב (מו) 350 (^ע תקונין) (508).

ר' יוסוף החוץ מארם נתירית (מו) 367.

ר' יוסוף מארם צובחה (מו) 365.

ר' יוסוף בר בירך הרצפה בירושלים (מו) 353.

ר' יוסוף בן ברזיל (ג) 42 (^ע תקונין) 475 לעמוד (39).

ר' יוסוף בן חזריאי (ג) 38 , 40 (^ע תקונין) (549).

ר' יוסוף בר חסידי מארם צובחה (מו) 366.

ר' יוסוף הדיין מטולטלת (מו) 350.

ר' יוסוף בן יהודה בר שמעון המערבי (בן עכנון) מארם צובחה (יח) 185 ; (מו) 362.

ר' יהונתן הבהיר מלוניל (ג) 416.

ר' יאשיהו מארים אובבה (מו) 367.

ר' יאשיה בנו ישע (מדרש הקנשא מבית דוד (ג) 24—21 (^ע תקונין) 473 ; (מו) 355.

(ע) יוספה יבך (ג) 77 .

ר' יהודה בן ניאת (ג) 39 , 41 .

ר' יהודה בן הרפוא מארם צובחה (מו) 366 .

ר' יהודה בר יעקב מברצלונה (מו) 351 .

ר' יהודה תלוי (ג) 39 , 42 , 185 , 182 , 181 ; (ו) 44 ; (נפסות) 459 ; 187 .

ר' יהודה בר נתנאל מבקלורי (מו) 351 .

ר' יהודה הנשאן בן אחוזו של הגשראי' קלוניום מבקלורי (מו) 351 .

ר' יהודה בר יצחק הופא מבצלונה (מו) 351 .

ר' יהודה בן עבאס (ג) 42 ; (ו) 189 .

ר' יהודה בן שושן מטולטלת

ר' חייא מסבר (ג)	. 408	ר' חיילו (ב)	. 154 ; 153 ; 143
ר' חלפתא מבלהנו (מו)	. 367	ר' חיילו (ב)	. 167 , 162 , 160 ; (טז)
חמת רבה (וב)	. 129	ר' חיילו (ב)	. 196 ; 191 ; 168
(מו) ; (טז)		ר' חיילו (ב)	. 204 ; 203 ; 197
(ג) ; 364 ; 386		ר' חיילו (ב)	. 214 ; 209 ; 207
419 ; (נספחט)		ר' חיילו (ב)	. 231 ; 220 ; 215
ר' חנניה מאירם צובה (מו)	. 365	ר' חיילו (ב)	. 241 ; 236 ; (כח)
ר' חנניה הרופא בן בגלאל מאירם		ר' חיילו (ב)	. 254 ; 250 ; 246
צובה (מו)	. 366	ר' חיילו (ב)	. 255 ; 273 ; (לא)
ר' חכאי הרין מאירם צובה		ר' חיילו (ב)	. 288 , 287 ; (לה)
(מו) ; 366		ר' חיילו (ב)	. 289 ; 297 ; (לו)
ר' חכאי בן יצחק הנשיא (ע)		ר' חיילו (ב)	. 305 ; 308 ; (לה)
תקנות 495 לעמוד (179).		ר' חיילו (ב)	. 313 ; (לה)
הצור (ב)	. 202	ר' חיילו (ב)	. 331 ; 324 ; 314
אלתורי (אבו מוחמד) משורר		ר' חיילו (ב)	. 340 ; 335 ; (מה)
ערבי: (הקדמה) 10 (ע' תקוני)		ר' חיילו (ב)	. 348 ; 347
. 18 (א) ; 13 , 12 , (471		ר' חיילו (ב)	. 386 ; 379 ; (מו)
; 132 , 125		ר' חיילו (ב)	. 388
. 373 ; (מו)		בן חבר הקינוי (ד)	. 54 ; (בט)
; 367 ; 127 , 125 (מו)		ר' חיילו (ב)	. 177 ; (מו) ; (יע)
. 399 ; (ג)		תקונים 513 ל侷מוד	. (395)
השbon (ב)	. 202	חוליה (ב)	. 202 ; (מו) ; (הו)
(לא)		חוליה (ב)	. 368
חתנים (לו)	. 297	חותינה מבלהנו (ג)	. 411

5

⁴¹² מבריה (מה) 341, — טליתלה (בירת ספרא) (מו) 349; (ג) 341.

- ר' יצחק בן מאיר בן מיגש מטולטולה (מו) . 350

ר' יצחק בר' משה מלנה (מו) . 367

ר' יצחק הנשיא בן אחוי הנשיא . 350

ר' ששת מריצלנה (מו) . 369

ר' יצחק מעדינה (מו) ;
(ג) . 441

ר' יצחק בן עורא (ג) . 42

ר' יצחק בן קרשפני (ג) (ע') . 42

תוקנים (477) .

ר' יצחק בן רואבן (ג) . 39

ר' יוחנן (ג) . 440

ירושלים (עיר הקרש) (יח) . 177

ר' (ב) ; (ב') ; (ב'ח) ; (ב'ח) ;
242 ; 202 ; 245 ; 292 ; (לה) ;
(מו) ; 372 ; 371 ; (ג) . 390

ר' ישועה מארט צובה (מו) . 365

ר' ישעיה בר' חורחה בר נתנאל מבקלורי (מו) . 351

ר' יצחק בן אלאגני מבבל (יח) . 190

ר' יצחק הנשיא מבקלורי (מו) . 351

ר' יצחק בן ברוך הרופא מדרמשק (ג) . 184

ר' יצחק בן ברוך הרופא מדרמשק (מו) . 360—356

ר' יצחק בן גיאת (ג) . 41

ר' יצחק בן חלפון (או בפלון) (ג) . 39

ר' יצחק בן קהו (יח) . 180

תוקנות 474, 475, 476 (495) . 361

ר' יצחק מחות (מו) . 361

ר' יצחק בן חסידאי הספרדי (יח) . 179

ר' יצחק בן תוקנים (495) .

ר' יצחק בר' יהוחה בר נתנאל מבקלורי (מו) . 351

ר' יצחק בר' ישראל ראש היישיבה מבבל (יח) . 190 (ע') תוקנות (480)

יצחק הלו מצרפת (ג) . 411

יצחק הלו מצרפת (ג) . 412

8

; 368 , 367 ; 189 (מ') ; ; 417 , 411 , 400 , 399 (ג')	בותחים (ו') . 168 בלנה (או אלרקה) (ב') ; 128

- ר' יוסוף בן ששת (ג) 39, 41.
השר יוסוף (ג) 427.

ר' יוסוף סטפניר (שלומענו העתיק
החברן את מורה הנבאים
לעכירות) (ג) 410.

ר' יוסוף בר' עבדיה (ג) 416,
417.
ר' יוסוף נ' שעון טוטולטה
(ג) 412.
(כ) יוחזקאל (לה) ; 293 ;
392.
ר' יוחזקאל מארט צובחה (מו) 366,
יוחוא בן אלקציר מזוזה (ה) 188,
ר' יביב מארט צובחה (מו) 365,
שם המערבה (יב) 125,
שם הארון (יב) 132,
יעקב (נ) 388.
ר' יעקב הנשיא מברצלונה (מו)
351.

ר' יעקב בן מאיר הרופא מטור
לייטולה (מו) 350.

ר' יעקב ממרשליאת פקוד חמלך
(מו) 351.

ר' יעקב בן מוחר צמורות (מו) 360,
ר' יעקב בן תבאן (ג) 39, 41,
ר' יפת מארט נחריט (מו) 367.

ר' יוסוף בן מהל (ג) 41,
ר' יוסוף בן סיד (או א' אלטהייד)
חוון מעיר אלדריה (או
ליירדה) (מו) 350 (ע' תקונים
(מו) 508).

ר' יוסוף בר' עבדיה ממצרים
(מו) 353.

ר' יוסוף בן צדיק (ג) 39,
42 (ע' תקונים 477).
ר' יוסוף בר צמח מצובה (יח)
188.
ר' יוסוף קסטנטיני (או קסטנטיננו)
מקלעת איוב (מו) 350 (ע'
תקונים 508).
יוסוף בן שבר מעדינה (מו) 369.

ר' יוסוף בן שעון החשיא (ג)
; 412 (ע' נספות).
ר' יוסוף בן שטניאש (בן אביהו)
(ג) 41, 39 (ע' הנקונים 476).

ר' יוסוף (אהוי ר' שמואל בן
אלברוקלי) (הקדמות) 15 ;
(ג) 447, 446.

רשימה

גוטספורט (גוטספורט) .	453
ארץ (ארץ) בנהן (ארץ) .	202
כפתור (כפתור) .	370
כרמל (כרמל) .	378

ל

- לגןן (לגןן) ; לוי בן תבאן (לוי) . 41
 לוניג (לוניג) . 416
 ר' לוי הנשיא (ר' לוי) לירדה (או לירדה) ע' תקנות
 מרובונה (מרובונה) . 350 508 . 351

מ

- ר' מאיר בר ברכז הצרפתי (ברוסיה) .
 בירושלים (ברוסיה) . 353
 ר' מאיר הילוי בן טורדים מטו"ד . 424
 ר' מנחם בן זבי (או זבי) מאראם ליטוליה (ברוסיה) . 350
 ר' מנחם הדרין מהמת (ברוסיה) . 361
 ר' מביר הנשיא, ע' הערות . 511
 ר' מנחם הדרין בר' יצחק מצווען . 394
 מזרם (ברוסיה) . 352
 מלך מוריאד (מלך) . 185
 מנהטן בן סרוק (ברוסיה) . 40
 מנהטן (ליד) . 284
 מיכאל בן לב מעיר תעב (ברוסיה) . 367
 המשורר (משורר) . 186
 ר' מצילה מוחון (ברוסיה) .

רשימה

- ר' משה בן אורא (ר' אורא) . 39
 ר' משה בן תקנין (ר' תקנין) . 477
 ; 189 , 187 , 186 , 182
 . 459 . (נטספורט)
 ר' משה בָּר צְדָקָה מִרְמַשָּׁק .
 הרופא (ר' הרופא) . 354
 . 460 , 445 , 419
 ; 158—154 .
 משה רבנו (ר' רבנו) . 169 , 172
 . (יז) 169 , 172
 ר' משה בן שושן (ע' תקנות)
 507 לעמוד .
 ר' משה בר ששת (ע' תקנות)
 474 לעמוד .
 ר' משה בן תקנה (ר' תקנה) . 40 ,
 . 78 .
 ר' משה הנשיא מומרישליה (ר' משך) . 351

ג

- גוא אמונה (יב) . 121 , 131 ; (יח) ר' נטמים מאשורי (ר' אשורי) . 368
 .
 ר' געים מאארם צובה (ר' צובה) . 366
 .
 גרבונה (ר' גרבונה) . 351
 ר' נתnal בר' יהודה בר נתnal
 מבלקורי (ר' מבלקורי) . 351
 ר' נטמים מאארם צובה (ר' צובה) . 363

. 332 ; עקרון (מג) ; 188 , 177 ; ערב (ית) ;	286 ; (מג) ; 329 ; (מו) ; 373 , 371 ; (מו) ;
	עבו (מו) ; 353 ; (מו) ;
-

פ.

ר' פרחיה מהר צמרים (מו) ;	360
ר' פטנס (ז) ; 78 ; (ית) ;	182
פטור (ט) ; 192 ; (מו) ;	370
ר' מתחיה מהר צמרים הזרוף (מו) ;	360
-

צ.

ארץ הצבי (יא) ; (יב) ;	367
ר' צדקה מחרן (מו) ;	121
צדקה בן עתרה מעירינה (נטפור) ;	132 , 130 , 125 , 124
צבאה , ע' ארם צובה .	386 , 363 ; (טט) ; (ט) ; 405
ר' צדוק ראש ישיבת גאון יעקב צווען מצרים (ב) ;	202 ; (מו) ;
צור (ז) ; 78 ; (ב) ; (לז) ;	357
ר' צדוק החון מאלבטנדריה ציון (כח) ;	244—242 ; (ט) ;
ר' צדקה מחרן (יב) ;	445
ר' צדוק ראש היישוב בצתת הר צלמונה (יב) ;	352
(הר) צמורי (מו) ;	360
ר' צדקה הרין מודמשק (ט) ;	423
צraftת (ית) ;	186 , 184 , 182

פ.

פלשתים (לו) ;	297
ר' פנחס הרופא מארט צובה ;	202 ; (ב) ; (כד) ; 223 ; (כח) ; (לה)
פסגה (יב) ;	129
פרובינציא (ית) ;	185
-

ע.

בן עבאים (ע"י ר' יהודה) ;	מאלבטנדריה (מו) ;
עידינה (בארץ בבל) (בב) ;	351
עיזה (יר) (ט) ;	444
ר' עזיאל מחמת קרוב למלוכו ;	145 ; (ט) ; 190 , 132 , 126 , 125
(מו) ;	361 , 360 ; (מו)
קבר עוזרא (לה) ;	292—289
קבר שמואל ;	(ט) ; 393
ר' עוזרא (אחו ר' צמיה) ;	452 ; 446
אלברקולי (הקדמה) ;	121
עובדיה בן עלי מארט צובה (מו) ;	367
ר' עוזרא בר נתנאל ;	430 , 418 , 406 ; 375
עובדיה בן עלי ;	460 , 440
עובדיה בן עלי ;	366
עובדיה בן עלי ;	סופר המלך ;
מבלקורי (מו) ;	351
ר' עוזריה מארט צובה (מו) ;	363
עובדיה הקראי ;	367
עילם (יב) ;	121 ; (ט) ; (לד)

(כד) ; 224 ; (מו) ; 352 , צפת (מו) . 354
ר' צמח מכלנה (מו) . 367 , 353 . 411

ק.

ר' קלונינום הנשיא מבקריו קעליה (ב) . 202
(מו) . 351
• 176—169 קראים (ז) .
קלעת איוב (מו) . 350 , קריית יערם (א) . 16 .

ל.

ריבנא (ז) . 169 .
רימון פרין (לט) . 310 .
רחובות (בג) . 204 .

ל'.

ר' שאלתיאל הנשיא מביצלונה ר' שלמה בן אלמעלם (ג) . 39
(מו) . 351
ר' שארית מהר צמרים (מו) . 360
(ג) . 38 (ע) תקונים (476 ליעודו) . (361)
; 187 , 185 , 182 , 181 (ז) .
עפק השדרים (ט) . 102 .
שור (מו) . 368 .
שולון הבורה (ט) ; 78 ; (לט) . 290 .
שלמה הבלתי (נשפח) . 450 .
ר' שלמה המערבי (מו) . 367 .
שיטים (כב) . 214 .
ר' שלמה ברבי יוסף בן שושן . 188 .
הנשיא מטוליטולה (ו) . 350 .
chanoch (נו) . 190 .
chanoch (נו) . 350 .

ר' שלמה בר' יעקב מברצלונה (מו) . 351	ר' שלמה בן צקביל, קרובו של ר' יוסף בן סמל (ג) . 41 .
ר' שמואל מטור (מו) . 350	ר' שמואל (ג) . 40 .
ר' שמואל מטור (מו) . 369 .	ר' שמואל בן אלברקולי (חקרמות) 14 . (ע) תקונים (472 .
ר' שמוחה מאלבטנדייר (מו) . 351 .	ר' שמואל מארם צובה (מו) .
ר' שמוחה מסלבה (מו) . 367 .	ר' שמואל . 364 , 363 .
ר' שמוחה מארם צובה (מו) . 365 .	ר' שמואל סופר המלך מארם צובה (מו) . 366 .
ר' שמוחה בר' יהודה בר נתנאל (לה) ; 289 ; (מו) . 369 , 352 .	ר' שמואל בר' יהונתן הלוי (ג) . 351 .
ר' שעיר (לה) . 378 .	ר' שמואל הנגיר הלוי (ג) . 38 .
ר' שעיר (לה) . 274 .	ר' טקונים (475 ; (ז) . 40 .
ר' שעיר (לה) . 367 .	ר' טקונים (475 ; (ז) . 181 .
ריבינו ששთ הנשיא מביצלונה (מו) . 350 ; (ג) . 415 .	ר' שמואל בר גטימ מטפרד (ג) .

ת.

תבון (ג) . 40 .	תבון (ג) . 40 .
תירט (ז) . 78 .	תבור (מו) . 373 .
טל חטים (בג) . 214 .	תבע (ז) ; 70 ; (ז) . 186 .
	תוגרמתה (ט) . 79 .

לוח המטיות.

ע'ל	חתה	שורה	ע'סן
	תבורי	1	4
	הברוא		
	בראותי	5	15
	בראותו		
	ככל יומ	4	52
	ככל יום		
	גנוז	18	82
	גנוז		
	לשׂוֹן	19	"
	לשׂוֹן		
	כָּבֵתִי	5	90
	כָּבֵתִי		
	זָאוֹפֶר	4	96
	זָאוֹפֶר		
	לְעִילָם	6	109
	לְעִילָם		
	וְלַקְחוֹ	21	230
	וְלַקְקוֹ		
	בעבור	9	370
	בעבור		
	גְּבוּרוֹת	10	420
	גְּבוּרוֹת		